TRACTATVS
DE DISTRIBVTIONIBVS QVOTIDIANIS.
Tres in Partes distributus.

IN QVO DE QVOTIDIANIS DISTRIBVTIONIBVS generatim, ac tam in foro conscientiæ, quàm contentioso iure, vel acquirendis, vel distrahendis latiùs nunc primùm, & aliqua cum methodo disputatur.

Duplici apposito INDICE, altero Quæstionum, altero rerum singularium locupletissimo.

Auctore
ALEXANDRO MONETA Sacræ Theologiæ, & I.V. Doct. S. Mediol. Eccl. Canonico Ordinario, ac Protonotario Apostolico.

CVM PRIVILEGIO.

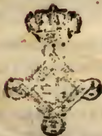

MEDIOLANI, *Ex Officina Typographica quon. Pacifici Pontij Impressoris Archiepiscopalis.* M. DC.

PERMISSV SVPERIORVM.

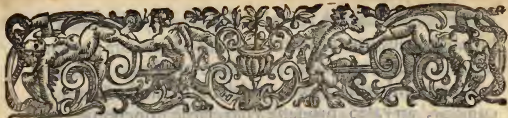

FEDERICO BORROMÆO
S. R. E. PRESB. CARDINALI
AMPLISSIMO.
ET S. MEDIOL. ECCL. ARCHIEPISCOPO
Vigilantissimo.

ALEXANDER MONETA
Eiusdem Ecclesiæ Canonicus Ordinarius Felicitatem.

VONIAM hæc à nobis de ijs quasi stipendijs, quæ pro assiduo, & quotidiano in diuinis laudibus stato tempore, ac loco celebrandis suscepto labore Clericis tribuuntur, ob eamque potissimùm rationem Distributionum Quotidianarum nomen meritò à nostratibus acceperunt, instituta, raptimque conscripta Tractatio quorundam amicorum meorum iudicio, quorum propter doctrinam cum singulari integritate coniunctam maxima est apud me auctoritas, cæteris quoque, præcipuè verò ciuitati huic, atque Ecclesiæ Mediolanensi vtilitatem aliquam allatura visa est: vt eam ipsam disputationem, quam domi natam intra domesticos quoque

 parie-

parietes delitescentem vni mihi aliquando profuturam arbitrabar, in lucem, atque omnium se oculos dare sinerem; id à me vnum, qui alijs, patriæque præsertim sin minùs tanquam imbecillis valeo, vt debeo, studiosus saltem, & cupidus, vti valeo, prodesse volo, facilè impetrauit. Sed quando, sicut cæteræ aliorum solent, ità mea hæc disputatio, atque tractatio sine patroni alicuius præsidio emittenda haud quaquam videbatur, vt ea in nomine Tuo appareret, FEDERICE Cardinalis, & Antistes Amplissime, non vna me ratio, sed quamplurimæ adduxerunt: quarum aliquas, earumq; summa dumtaxat capita commonstrabo; si enim singulas recensère, ac pro dignitate vellem explicare, id conarer efficere, quod neque ingenij mei, viriumq; imbecillitas, neque à me iam susceptum breuioris genus patitur orationis. Atque in his quidem postremum locum non obtinent illa communia ijs omnibus proposita, qui laborum, vigiliarumq; suarum fructum nuncupare, quasiq; consecrare volunt, vt vel clarissimum aliquem, ac Principem virum deligant, cuius ab inscripto nomine scriptis, monimentisque suis non momenti modò, & ponderis, sed præsidij quoq; plurimum, ac splendoris acquirant; vel eum, qui de literarum studijs optimè meritus, maximè verò illi sit deditus facultati, ad quam illa ipsa ingenij pertineant monimenta, vt cum eo, cui datur, res ipsa conueniat. Etenim Principem Te in Ecclesia Dei, amplissimumque virum esse nemo est, qui ignoret; illa quippe Cardinalis, quam sustines personam, ac dignitatem, (taceo insignem generis Tui splendorem, ac familiæ nobilitatem,) ea est, qua, vt vno verbo dicam, post summam, ac sublimen in terris Christi vicariam

maior

maior vlla, & honorificẽtior sacris, diuinoq; cultui, & ob-
sequio dicatis viris deferri non potest. Huic mox summo
Dei beneficio, ac singulari Clementis VIII. Pontif. Max.
omnium sapientissimi, & optimi consilio amplissimi ac-
cessit dignitas Põtificatus in ea ecclesia, cui, vt mortalia, &
caduca prætermittam, perennis quædam, ac perpetua pie
tas, & religio, sanctissimorumq;, qui ei præfecerunt, An-
tistitum celebritas, ac multitudo Sanctæ Ecclesiæ, quasi-
que alterius Romæ nomen pepererunt: Ad huius vtrius-
que dignitatis gradum tum cęteræ eximiæ virtutes Tuæ;
quas recenseri non sinit modestia illa Tua singularis, tum
doctrina omnium ferè scientiarum genere ornata, atque
referta aditum, & ascensum patefecit, præcipuè verò cę-
terarum domina Theologia, quę vti regina reliquas scien
tias quasi ancillas rationis, mentisque Tuæ vocat ad ar-
cem. Iam verò cum hæc ipsa disputatio ea maximè in re
versetur, quæ cum eiusdem facultatis parte illa non con-
temnenda, quæ ad mores conformandos, ac rectè insti-
tuendos pertinet, maximam cognationem, & coniun-
ctionem habere, quin etiam Ecclesiarum Pastoribus, at-
que Præsulibus congruere optima ratione videatur, ne-
mo, opinor, quòd hæc in Tuo nomine prodire volue-
rim, aliquam saltem iudicij mihi laudem non tribuet. Vt
autem id ipsum omnino præstarem, necessitatem mihi
quandam alia præcipua, & propria imposuerunt; ac po-
tissimùm quidem singularia illa, ac ferè innumera bene-
ficia; tum quæ à Te publicè simul habeo cum patria, Ec-
clesiaque Mediolanensi, pro cuius Tu salute optimus Pa
stor, dignitate, atq; auctoritate maximus Antistes nullis

laboribus, nullis vigilijs, nullis denique periculis parcis; tum quæ priuatim & meo, & familiæ meæ nomine agnosco, ac sæpius recolo libenter? Meminí enim, quanta Tu arctiori mihi propinquitate coniunctos, in primisque patruum meum Ludouicum Monetam, cuius memoriam in perpetua benedictione futurã spero, honoris Te nonnunquam, officij causa, persæpe adeuntem, & benignitate vultus, verborumq; humanitate exceperis, & charitate, atque amore semper complexus sis; (vt ea tacitus præteream, quæ cum ipso egit Magnus ille Carolus Cardinalis patruelis Tuus, cuius laudes, resq; admirabiliter, ac pene diuinitus gestas nulla vnquam ætas conticescet) quantum etiam me ipsum non modò ex annis pueritiæ vix egressum blandè compellando non semel ad virtutem, laudandarumq; artium studium excitaris, sed etiam postea sæpe ad hæc ipsa, magnarumque rerum cupiditatem acriter, grauiterque inflammaris. Illud verò perpetuo insidet animo meo, nec vnquam excidet, quòd de tenuitate mea aliquid existimãs, ijs me honoribus in isthac Ecclesia Tua Mediolanensi exornaris, ijs cumularis muneribus, quæ non nisi grauissimis, doctissimisq; viris deferri solent, & debent. Hæc, & id genus alia, quibus Tu mihi coniunctos, ac me ipsum affecisti, quæque pro magnis opibus existimo, quamplurima singulariaq; beneficia, menti meæ, altissimis defixa radicibus cum inhærerent, illud effecerunt, vt deinceps & nihil habuerim antiquius, nihil quæsierim diligentiùs, quàm vt grata hæc Tuorum in me meritorum memoria aliquo Tibi non vulgari pateret officio; & maxima cum animi voluptate

 obla-

oblatam eius rei occasionem auidus arripuerim; quam præsertim, vt alijs de causis aptiorem, ita vtriq; nostrum magis accommodatam fore existimaui. Etenim, cum, vt paulò ante commemoraui, singulari Dei Opt. Max. beneficio huic Mediolanensi Ecclesiæ contigerit, vt ei præesses Antistes, & Pastor, mihi verò illud pari euenerit felicitate, vt non modò ex eo fidelium grege, qui Tibi à summo omnium Pastore summa fuit cum sapientia concreditus, sed ex eorum quoque Clericorum, & Canonicorum numero existerem, qui, vt Pontificijs proditum est sanctionibus, cum Episcopo suo vti capite tamquam reliqua membra vnum corpus efficiunt, optimè quisque fieri iudicabit, vt membra ipsa non mutuam solùm sibi opem ferant, sed & capiti suo ferè quicquid habent, qua eis ratione licet, referant acceptum; quod autem de grege prodit, illud suo quasi iure aliqua saltem pro portione postulare pastor, ac vendicare possit. His igitur potissimùm partim adductus, partim impulsus rationibus hunc Tibi inscriptum, ac dicatum libellum emitto, FEDERICE Cardinalis, & Antistes optimo, sin minùs Tuæ parem dignitate, maximisque, atque innumeris in me meritis, ac beneficijs, Tuis saltem studiis, & ei, quam Tu capitis, Pastorisque, ego verò eius, quæ his respondet, personam sustinemus, meo certè tenui, exiguoque ingenio congruentem, & aliquod meæ erga Te obseruantiæ singularis argumentum. Quod quidem, quale id cunque sit, si gratum ita Tibi accidisse cognouero, vt pro summa Tua humanitate libenter illud, hilarique vultu excipias, benignitate

te

te foueas; præsidio tueāris, maximi id ipsum beneficii loco ponam, cuius memoriā non vitæ meæ solùm parem esse, aut in hisce, quæ sensu carent amoris, & obseruantiæ, multisque possunt modis interire, patiar inhærere chartis, sed conditam in animo, qui est interitus expers, ad æternitatem vsque conseruabo. Mediolani, Kal. Octobris, M. D. XCIX.

INDEX QVÆSTIONVM,

QVAE IN HVIVS TRACTATVS singulis Partibus continentur.

PARS I.

De Distributionibus quotidianis in genere; & continet octo Quæstiones.

PARS

PARS II.

De Distributionibus quotidianis acquirendis; & continet viginti Quæstiones.

sit, vt absentibus dentur quotidianæ Distributiones.

XIV. An, & quomodo priuilegio concedi possit, vt absentes Distributiones quotidianas percipiant.

XV. An, & quando excommunicatus, suspensus, vel interdictus ab ingressu Ecclesiæ percipere possit Distributiones quotidianas.

XVI. An, & quando tempore interdicti, vel cessationis à diuinis possint Clerici Distributiones quotidianas percipere.

XVII. An, & quando Depositus, Degradatus, priuatus beneficio, irregularis, vel notorius peccator amittat Distributiones quotidianas.

XVIII. An, & quando simonia committatur circa quotidianas Distributiones.

XIX. De Ordine, Ætate, cantus peritia, & alijs qualitatibus requisitis, vt quis ad Distributiones quotidianas admittatur.

X X. An eo ipso, quòd quis habet vocem in Capitulo, habeat etiam Distributiones quotidianas, vel contra.

PARS III.

De Distributionibus quotidianis distrahendis; & continet nouem Quæstiones.

I. AN, & quomodo Clerici Ecclesiarum Collegiatarum habeant dominium quotidianarum Distributionum.

II. An clerici liberè de quotidianis Distributionibus disponere possint per vltimam voluntatem.

III. An

Finis Indicis Quæstionum huius Tractatus.

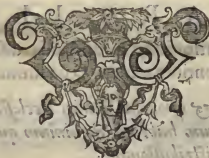

ALEXANDRI MONETAE S. THEOLOGIAE, ET I. V. D.

TRACTATVS DE DISTRIBVTIONIBVS QVOTIDIANIS.

TERTIVM iam Deo duce, & auctore in re legali aggredimur Tractatũ. Cum enim superioribus mensibus de Decimis tã spiritualib⁹, quas vocãt, quàm Papalibus, seu beneficiorum egerimus, & simul etiam cũ eo nouum tractatum ediderimus de Optione Canonica, quæ in Collegiatis vt plurimum Ecclesijs locum obtinet, nũc agere statuim⁹ de Distributionib⁹ Quotidianis, qua de re nullus hucusq; similiter, quẽ nos viderimus, proprius Tractatus prodijt in lucem, quemq; pariter Collegiatis Ecclesijs, Canonicisq; quorũ nos de numero sumus, maxima quadam, & peculiari ratione congruere nemo est, qui ignoret. Vt autem aliqua cum methodo in hac Quotidianarum Distributionum materia procedamus, & ea quidem haud prorsus dissimili ab illa, quam in illis duobus, quos antea commemorauimus, Tractatibus adhibere libuit, hanc quotidianam materiã in tres præcipuas partes, & quasi capita distribuemus. Quarum prima erit de ipsis quotidianis distributionibus generatim, & in vniuersum. Altera verò de ijsdem distributionibus iure acquirendis; seu, quod idem est, qua ratione tutò tam in foro poli, & conscientiæ, quàm in foro fori, & exteriori à clerico acquiri, &, vt aiunt, lucrifieri possint. Tertia demum pars erit de ipsarummet quotidianarum distributionum distrahendarum ratione; seu quomodo eæ donari, relinqui, remitti, aut alia ratione distrahi, & amitti possint. Has verò singulas partes in suas pariter quæstiones distribuemus, eas quidem non ad partes tractando, quòd plus ostentationis, quàm vtilitatis habet, sed more nostro inutilibus resecatis decidendo, frequentioresque Doctorum opiniones, vbi Canones, iuraque deficiunt, in medium proferendo. Et quoniam hęc litteris mandamus in Prouincia, Vrbeq; Mediolanensi, cuius etiam tanquàm patriæ vtilitati consulere debemus, operæpretium duximus præcipua quædam proprijs huius Tractatus locis inserere, quæ de Quotidianis Distributionibus in Mediolanensibus synodis tã Prouincialibus, quàm etiã Diœcesanis à Mediolanen. Ecclesiæ pro tempore Antistitibus sancita fuerũt, ita.n. fiet, vt ab huius Prouinciæ Canonicorum Collegijs nihil ferè, quod ad eorũ vtilitatem spectet, in hoc Tractatu desiderari queat.

PARS I.

De distributionibus Quotidianis in genere.

NTEQVAM ad speciales quæstiones de quotidianis distributionibus veniam' præmittenda quędam sunt de ipsis quotidianis distributionibus generatim in hac prima parte huius nostri tractatus, ex quibus etiam aliqua ratione explicata manebunt, faciliusq; cōprobabuntur, quæ postea 2. & 3. par. de ijsdem distributionibus vel acquirēdis, vel rectè distrahendis pertractabimus. Eritq; hæc, & tertia pars breuior, media verò, seu secunda prolixior, quoniã omnes fere quæstiones, quæ de quotidianis distributionibus proponi, ac disputari possunt, ad earundem acquisitionem, de qua in posteriori parte agimus, pertinere videntur.

SVMMÆ RERVM.

1 *Definitio est initium omnis disputationis.*
2 *Etymologia ratio habenda est, eaq; præponenda definitioni.*
3 *Etymologia vsus maximus semper fuit apud antiquos, & Iureconsultos. In ipso etiam disputationis exordio. num. 4.*
5 *Etymologia maxima est vis, & potestas.*
6 *Etymologia dat verbis proprium significatum.*
7 *Argumentum optimum ducitur ab Etymologia; modò tamen negatiuè concipiatur. num. 8.*
9 *Distributiones dicuntur, quia iuxta cuiusq; laborem, & merita tribuuntur.*
10 *Distribuere est suum cuiq; tribuere.*
11 *Iustitia distributiua vnde dicitur.*
12 *Distributiones quare quotidianæ dicuntur.*
13 *Distributiones dantur ratione laboris, & operis impensi in vinea Domini, & redduntur tamquam merces quædam.*
14 *Cap. vnicum de cleric. non resident. lib. 6. est sedes materiæ Distributionũ quotidianarũ.*
15 *Distributiones quotidianæ, siue aliqua earũ pars quomodo ijs aliquando tribuatur, qui non quotidie statis horis intersunt.*
16 *Quotidie, & quotidianum in iure non sumitur precisè, & Mathematicè, sed moraliter pro assiduitate.*
17 *Distributiones quotidianæ assignantur, & distribuuntur habita ratione non modò singulorum dierum, sed etiam horarum.*

Distributiones Quotidianæ vnde dicantur, seu de earum Etymologia. Quæstio I.

IRCA quotidianarum distributionum materiam prima, quę se obijcit disputatio, est de earum nominis deriuatione, seu etymologia. quamuis.n.omnis, quæ à ratione suscipitur de aliqua re institu-
1 tio, † debeat à definitione proficisci, vt scriptum reliquit M. Tullius in priori offic. libr. in initio, quem sequuntur Doct. in l. omnis definitio. ff. de reg. iur. idque etiam præstiterit Paulus I. C. in l. 2. §. appellata. ff. si cert. pet. & Iustinianus Imperator in principio Institut. quorũ prior volens de mutuo tractare mutuũ definiuit; alter verò priusquam de iustitia ageret, iustitiæ definitionem attulit. Attamen ipsius quoq; nominis deriuationis, quæ Græcè ἐτυμολογία dicitur
2 † ratio habēda est, immo ea præponenda est rei ipsius definitioni; tum, quòd prius videndum est quid nominis, quã quid rei, vt ab imperfectioribus ad perfectiora ordine naturæ, vt nos monet Philosophus idemq; Iustinianus. §. his igitur. Instit. de iustit. & iur. & ibi glo. & Doct. gradiamur; tum ꝙ Paulus ipse I. C. in l. 1. ff. de acquir. vel amitt. possess. antequã de possessione ipsa tractaret, eamue definiret in primis verbis nominis ipsius originem tradit dicēs, possessio appellata est à pedibus, & vt labeo ait, pedum quasi positio; & idem met volens de instrumentis differere vocabulum prius fuit interpretatus in l. 1. ff. de

fid.

fid.instrum. In d. verò §. appellata si rectè perpendatur nominis potiùs, quàm rei definitionem affert; inquit.n.ibi, appellata est autē mutui datio ab eo, quòd de meo tuum fiat. & ideo si de meo tuū non fiat, non nascitur obligatio; neque vllam prius attulerat I. C. veram ipsius rei, mutui nimirum definitionem. M. quoque Tullius definitionis nomine nō rei duntaxat, sed nominis etiā definitionem, seu descriptionem complexus est. Imperator autem Iustinianus ideo nullā nominis iustitiæ deriuationem præposuit Institutionum initio siue, ꝙ nullam fortasse habeat, sed ab ea ius ipsum deriuetur. l.1.ff.de iust. & iur. siue, ꝙ breuitati admodum studeret Imperator volens omnem ferè Iuris ciuilis scientiam in vnum angustum Codicem conferre vt patet ex proemio Instit. §. cumq; hoc, & §. igitur; at verò nō modicum auctus fuisset codex ille Institutionū Imperialium, si iuris ciuilis vniuersi verborum omnium significationem, & originē prosequi voluisset Imperator. cum maximè id passim præstitissent tum ipse, & cæteri Imperatores in Cod. & Authent. tum I.C. in Digestorum libris; maximus.n. semper fuit apud antiquos, & Iureconsultos, ipsosq; legum, & canonum la-

3 tores † etymologiæ vsus, vt constat ex Isidoro in libr. etymologiarum, ex can. cleros dist.21. & cap. forus de verbo. si-

4 gn. idq; in † ipso etiam institutæ dispu tationis exordio, vt videre est apud Vulpianum.d.l.1.ff.de iusti. & iur. vbi iuris tractatum aggrediens antequam illud definiat docet scire oportere, vnde nomen iuris descendat, quod à iustitia dicit appellatum, & idem met Imperator Iustinianus dum exorditur institutā de testamentis disputationem, priusquam testamentum definiat, illud describens ab etymologia initium sumit, docetq; testamentum ideo dici quòd testatio mentis sit. Alia pleraq; ad id exempla ex iuribus desumpta profert Io. Bellon. in suis argumentis legum cap.1. ferè per totum. Verum hæc pro omnibus sufficiant ad ostendendum non modò maximum esse vsum etymologiæ, sed etiam eam præponendam esse definitioni. At

5 maxima quoque † est eiusdem Etymo-

6 logiæ vis, & potestas; ea.n.dat † verbis proprium significatum l.notionem. §.in strumentorum. l. quibus præcipua cum ibi not.per glo. & Doct.ff.de verb.significa. & adnotauit etiam Bart.in l.omnes populi.q.6.ff.de iustit. & iure, & Abb.in proem. Decretal. num. 8. fuseq; tradit Euerard. in Top. iur. in loco ab Etymologia, num. 2. præterea optimum argu-

7 mētum † ducitur ab Etymologia, vt patet ex d.l.2.§.appellata.ff.si cer.pet. cum latè traditis per Bellon. d.cap.1. num.4. & Euer. loco citato. num.1. quod tamen

8 ita accipiendum est, modò † argumentum negatiuè concipiatur, non autem affirmatiuè; valet enim, & rectè arguitur, mutuum dictum est ex eo, quia de meo tuum fiat, igitur, si de meo tuum non fiat, mutuum dici non potest, neq; mutui nascitur obligatio, vt argumentatur Iurisconsultus. d.§. appellata, non autē rectè arguetur affirmatiuè, de meo tuum fit, igitur mutuum est, seu mutui nascitur obligatio; nam in venditione de meo tuū fit, quia dominium rei trāsfertur, non tamen mutui nascitur obligatio, sed empti; sicut etiam non ritè deducitur hoc argumentum; testamentum dicitur, ꝙ testatio mentis sit, ergo omnis testatio mentis est testamentum; nam legata, & codicilli sunt vltimæ mē tis testationes, & tamen certissimi iuris est, dici non posse testamentum, vt optimè deducit Io. Bellonus, d.num. 4. & apertè colligitur ex Euerar.d.nu.1. & 9. His ita generatim de Etymologia explicatis, ad ipsam propriam distributionum quotidianarū Etymologiam, nominisq; originem veniamus. Dicuntur ergo di

9 stributiones † quia iuxta cuiusq; merita, ac laborem, & qualitatem tribuan-

10 tur; est enim distribuere † suum cuiq; tribuere l.1. ff. famil. ercifcun. vnde iu-

11 stitia distributiua † dicitur, quia iuxta vniuscuiusque qualitates, & merita distribuit, vt notant Iurisconsulti in rubr.de iust. & iur. & latè tradit S. Thom.

A 2 secunda

secunda secundæ, quæst.61. ferè per totam post Philosoph. in 5. Ethic. lib. c. 2.
12 Dicuntur autem † quotidianæ,siue quia quotidie distribuantur,siue potiùs,quia distribuantur ijs, qui quotidie horis canonicis,diuinisq; officijs intersunt quasi quotidianum, & diurnum stipẽdium, seu denarij diurni, vt satis colligitur ex Couar.lib.3. var. resol. cap.13. in princ. dum distinguens de fructibus beneficiorum, quidam, inquit, in genere constituti sunt, vt ex titulo canonico, ac legitimo habenti beneficium competant, & reddantur; alij verò distributione quadam veluti diurnum, & horarium stipẽdium his, qui quotidiano ministerio in celebrandis officijs diuinis subseruiunt Ecclesiæ, distribuuntur; idq; iuncta maximè Glo.in cap. licèt verbo,distributiones, de præben. ibi de huiusmodi distributionibus, seu denarijs, qui dantur illis, qui intersunt horis statutis, non intellexit Papa, & quæ sequuntur; idque sumptum est, ni fallor, ex illo denario diurno, de quo Matth. cap. 20. ibi conuentione autem facta cum operarijs ex denario diurno misit eos in vineam suã, & paulò post. cum serò autem factum esset, dicit dominus vineæ procuratori suo, voca operarios, & redde illis mercedem; dantur enim huiusmodi quoti-
13 dianæ distributiones † ratione laboris, & operis impensi in Domini vinea, nimirum Ecclesia, & tamquam merces redditur, vt monet Paris.consil.33.nume.3. vol.4.alios Doctores allegãs, Gig. cons. 144. num. 6. & 13. traduntq; Doctores omnes tum alibi sæpe, tum maximè in cap. vnico de cleric. non resid. in 6.quæ
14 † sedes est huius materiæ quotidianarum Distributionum. Neque refert, aut huic Etymologiæ refragatur, quòd hæ quotidianæ distributiones, siue aliqua
15 earum pars † ijs aliquando tribuatur, qui non quotidie diuinis officijs, statisue horis intersunt, nam vel tunc ij pro præsentibus, atque interessentibus à iure habebuntur; vel si non habebuntur, ac si intersint, pro eo tempore carebunt distributionibus, quibus gaudere possent, si interessent; quotidie.n.distribuũtur ijs, qui quotidie intersunt, & hoc satis est; præterquã quod dictio hæc, quotidie, & quotidianum, non precisè sumi-
16 tur, † & Mathematicè pro singulis diebus, sed moraliter pro assiduitate, vt cõstat ex tex.& ibi Doc. in cap. significatũ, de præbend. Cum quo tamen stat, quod
17 distributiones quotidianæ † assignentur, & distribuantur habita ratione non modò singulorum dierum, sed etiam horarũ, vt infr. 2.par. huius tract.q.3.latiùs ostendemus. Interim verò ad secundam huius 1.part.quęstionem trãseamus.

SVMMÆ RERVM.

1 Distributiones quotidianæ in quibus iuribus hoc nomine appellentur. & vbi portiones quotidianæ. nume.2. aliquando etiam simpliciter distributiones dicuntur. num. 3.

4 Distributiones quotidianæ dicũtur victualia. & quam ob causam, nume. 5. quamuis hoc nomen aliqui referant ad specialem consuetudinem. num. 6.

7 Distributiones quotidianæ appellantur alicubi sportulæ, & diaria; & quam ob causam. num. 8.

9 Distributiones quotidianæ dicuntur beneficia manualia. quæ appellatio impropria est. num. 10.

11 Distributiones quotidianæ propriè beneficia dici non possunt. sed neque propriè dicuntur manualia beneficia.num.12. impropriè tamen vtrumq; nomen ijs conuenit.nu.13.

14 Beneficij nomen latissimè sumptum comprehẽdit omne bonum, vel priuilegium alicui datum, ex quo iuuari possit.

15 Distributiones quotidianæ cur dicantur manualia beneficia.

16 Distributionum quotidianarũ dumtaxat nomen cæteris omissis in hoc tractatu vsurpabitur tamquam communius.

De varijs Distributionũ Quotidianarum nominibus. Quæstio II.

PRIVSQVAM nominis hui' disputationem egrediamur explicanda sunt quæcunq; ad nomen ipsum distributionũ quotidianarum pertinent; atque adeo antequam

quam ad earum definitionem descenda mus videndum est, an aliquo alio nomine nuncupentur; seu de varijs earũ no-
1 minibus. Primò ergo appellãtur † hoc nomine quotidianarum distributionum in cap. licet de præbend. c. fin. de rescri. in 6. cap. vnico de cler. non residen. in 6. cap. cum non deceat, de elect. in 6. c. fin. §. adijcimus, de sent. excom. in 6. necnõ in extrauag. 10. quæ incipit postulasti, & seq. de præbend. inter cõmun. Conci. Trid. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 13. & 15. de reform. & per Doct. passim. Huic
2 simile est nomen † illud portionũ quotidianarum, quo eas appellat Alex. Tertius summus Pontifex in cap. dilectus il 1. de præbend. in fine. idq; ob eam fortasse rationem, quia de ijs quædam portiones fiunt, quæ quotidie tribuuntur pro rata seruitij portione ijs, qui quotidie diuinis officijs, atque horis inter-
3 sunt. Dicuntur etiam † aliquando simpliciter, & absolutè distributiones, vt patet ex tex. in cap. fin. §. si autem de con cess. præbend. in 6. & in Clem. vt ij, qui, quæ est 2. de ætat. & qual. & ord. præfi-
4 cien. Dicuntur quoq; † victualia. d. c. vnico de cler. non resid. in 6. & cap. de cætero extr. eod. tit. ratio antẽ, cur quo-
5 tidianæ distributiones † victualium nomine appellentur, ea esse potest, quod ad quotidianum victum ijs, qui horis, ac diuinis officijs intersunt, tribuantur, prout satis colligitur ex Doctor. in allegatis iuribus, & præterea ex Innoc. Abb. & Fel. in cap. cum omnes de constit. hoc
6 tamen nomen ijs non competere † de iure, sed referri ad cõsuetudines speciales voluit Prob. ad Monach. in d. cap. vnico
7 ver. victualia. vocantur quoque † spor-
8 tulæ, & diaria vt satis † probat Steph. Duran. de rit. eccl. cath. lib. 3. cap. 15. num. 3. de 2. afferens tex. ex Nouell. Iustin. 123. §. 30. primum verò ex eo desumens, quòd sportulæ dicebantur, quæ lætitiæ causa, vel alio nomine singulis decurionibus dabantur apud Dionem, Suetonium, & Plinium ad Traianum, & in l. si mulier. ff. de donatio. inter vir. & vxo. & l. spurij. ff. de decurion. Deniq;
9 appellantur etiam † beneficia manualia, vt patet ex tex. in d. c. vnico, & cap. olim de verb. signi. & vtrobique Docto. id adnotarunt excepto Abb. d. c. olim. volente ibi intelligi quosdam fructus præ-
10 ter distributiones. Impropria tamẽ omnino † est huiusmodi appellatio; & ab imperito vulgo potiùs, quam à docto aliquo inducta; quàmuis ea Summi Põtifices in dictis iuribus vtantur vulgari tunc vocabulo se accommodantes. Cer-
11 tum est enim † quotidianas distributiones beneficia propriè, hoc est pro ecclesiastico titulo sumpta dici non posse, vt in spetie post Gemin. consil. 85. tradit Paris. consi. 33. num. 6. vol. 4. illud enim manifestum absurdum sequeretur, eum, qui iam canonicus est, ac non dũ ad quotidianas distributiones admissus, tunc, cùm ad eas admittitur, nouum beneficium à Capitulo, ad quod vt plurimum beneficiorum collatio non pertinet, acquirere, immo & quoties distributiones quotidianas percipit toties nouũ aliud beneficium adipisci, quod quàm absonum sit nemo non videt. Id ipsum etiã vel ex eo comprobatur, quòd beneficiũ ecclesiasticum non potest licitè sine Canonica institutione obtineri, vt docet Bonif. octauus, in c. 1. & ibi tradunt Doctores omnes de reg. iur. in 6. at verò distributiones quotidianæ precisè sumptæ sine vlla institutione percipiuntur, & obtinentur, cum à Collegij, seu Capituli Syndico, & Thesaurario recipiantur. Deniq; hoc idem confirmatur, quoniam distributiones quotidianæ neq; veniũt appellatione fructuum beneficij, neque in eius valore computãtur, vt infra hac ipsa 1. par. quæst. 6. & 8. latiùs comproba-
12 bimus; sed neq; etiam possunt † quotidianæ distributiones sub eorum nomine comprehendi, quæ propriè manualia beneficia dicuntur, de quibus per Fely. Imol. & alios in cap. constitutus, de rescript. & Doct. communiter in cap. ad nostram, & c. porrecta, de confirma. vtil. vel inutil. & tot. ferè tit. de Capell. Monach. & c. vnico, eod. titu. in 6. quàmuis enim ea impropriè beneficia dicantur, quia

quia perpetua non sunt, cum tamen ex sui natura perpetua esse debeant Ecclesiastica beneficia, nimirum ad vitam ea obtinentis, vt patet ex tex. in cap. præcepta, 55. dist. & latè comprobat Gregor. Tholos. lib. 17. Syntagm. iur. cap. 2. & in instit. rei beneficiariæ seu tracta. de benef. cap. 6. num. 5. cap. 9. num. 1. & cap. 11. nu. 12. & quælibet beneficia, Ecclesiasticiq; tituli erigi non possint, & creari sine authoritate Episcopi, c. sicut vnire, de excess. prælat. cap. cum olim, de priuil. cum alijs iuribus, ex quibus id adstruit idem Gregor. d. tract. de benef. cap. 13. nu. 6. Red. de spol. Eccles. quæst. 3. §. & in hac materia, nu. 6. & 35. & Nauar. consi. 5. 7. & 27. de præbend. lib. 3. vol. 1. ac præterea hæc ipsa manualia beneficia collationem, atque institutionem canonicam requirant, vt satis patet ex Gregor. d. cap. 11. num. 12. & Doc. d. cap. cõstitutus. cap. ad nostram, & cap. porrecta paulò ante citat. reliquum est, vt quotidianæ distributiones, quib⁹ per se sumptis duo isthæc nequaquam conueniunt, manualia beneficia propriè dici non possint. Quod si figuratam, latã, & impropriam eorum verborum significationem admittere velimus, proculdubio manualium beneficiorum appella-
13 tio † distributionibus quotidianis aliqua ratione poterit conuenire; nam etiã Capellaniç, quæ potiùs officia sunt, cap. Apostolica 8. quæst. 1. beneficia dici possunt, vt fusè probat Gregor. d. cap. 11. num. 10. & Capellanos vocare solemus eos quoque, qui ex sola testatorum voluntate ab hæredibus, aut pio aliquo collegio eliguntur, ac sine vlla episcopi, aut alterius institutione deputantur ad celebrandum in aliqua Ecclesia, seu Capella, quæ etiam ab Episcopo in titulum erecta non fuerit, ijq; ad nutum eligentium amouentur, atque adeo Capellani amouibiles, seu mercenarij nuncupãtur, vt constat ex Redoa. d. nu. 6. & 35. & Nauar. d. consi. 5. 7. & 27. de præben. hac eadem ratione distributiones quotidianæ beneficia dici possunt, quia diuino cultui, ecclesiarumq; seruitio, & ministerio destinantur. Præterea latè sum-
14 ptum beneficij nomen † comprehendit bonum omne, vel priuilegium alicui datum, ex quo iuuari possit, vt est tex. in l. in commodato §. sicut, ff. commod. & d. cap. olim, de verbo. signifi. & in summa omnem largitionem vtilitatisue alicuius concessionem complectitur, vt in c. cum liberum de sepult. idque admonet Greg. d. cap. 6. num. 1. atque ita sumptũ beneficij nomen certũ est illud cõgruere quotidianis distributionibus, cum in vtilitatem cedant eas percipientiũ. Denique scimus per figuram, quam Rhetores Metonymiam euocant, poni causam pro effectu; quomodo, vt cętera exẽpla omittamus, concupiscentia seu fomes ab Apostolo peccatũ appellatur ad Rom. 7. non ideo, quia verè, & propriè in renatis peccatum sit, sed quia ex peccato est, & ad peccatum inclinat, vt docet Concil. Trident. sess. 5. in decreto de peccat. origin. sic distributiones quotidianæ beneficia dici possunt, quia à beneficio pendent: neq; enim quotidianas distributiones quis obtinere potest, nisi beneficium obtineat, vt constat ex tex. in cap. dilectus, il 1. de præbẽ. cum alijs, quæ adduximus in nostro tract. de Option. cap. 7. q. 1. quibus nunc addo tex. iuncta Glo. in cap. pro illorum in fine de praben. Dicentur autem distributiones sic latè, impropriè, vel figuratè sumpto beneficij vocabulo, manuales, seu ma-
15 nualia beneficia, † siue quia ad manum dantur ijs, qui diuinis horis in choro interfunt, vt voluit Prob. in Additio. ad Ioan. Monachum dicto capitulo vnico, nume. 3. de cleric. non residen. in sexto, siue quia pendent, & tribuuntur à manu eas distribuentis illis duntaxat, qui Ecclesiæ inseruiunt, & pro ratione seruitij, prout censuit Stephan. Durant. in dicto tracta. de rit. eccles. Cathol. lib. 3. nume. 3. sicut manuarias molas appellat I. C. in l. dolia. ff. de fund. instru. quòd manu ductæ molant, & æs manuarium apud A. Gellium dicitur, quia manu sit collectum; siue demum, quia tamquam denarij diurni, ac merces in fine

diei

diei reddũtur ijs, qui suis manibus quodammodo laborauerint, & operati fuerint in Ecclesia, sicut in vinea Domini, iuxta ea, quæ in superiori quæst. cum de quotidianum distributionum Etymologia ageremus, de denario diurno attulimus, iũcto eo, quod habetur in psalm. 127. Labores manuum tuarum manducabis, cum alijs sexcentis, ex quibus apparet labores, & operas manibus adscribi quamuis vel aliarum partium, vel totius corporis sint. Ex his autem tribus nominibus, quibus quotidianæ distributiones nuncupantur illo distributio-
16 num † quotidianarum tanquam communiori, & à Doctoribus crebriùs vsurpato nos quoque in hoc tractatu cæteris omissis semper vtemur.

SVMMÆ RERVM.

1 *Distributionum, quæ dentur Clericis Ecclesiarum Collegiatarum, quatuor sunt species.*

2 *Distributionum prima species est eorum redituum, qui ex communi mensa vbi nõ sunt distinctæ prabendæ, tribuuntur certis temporibus clericis præsentibus in loco Ecclesiarum, licèt nõ intersint diuinis, immo & absentibus causa studiorum, & similibus. Hi tamen reditus non sunt fructus grossi, seu mensa grossa. num. 3.*

4 *Distributionum secunda species est redituũ, qui reperiuntur in Ecclesia vbi sunt distinctæ prabendæ, tribuunturq; absentibus ex iusta causa, aut præsentibus non tamen interessentibus; & hi reditus vocantur portio priuilegiata. num. 5. item grossa, seu mẽsa grossa, vel grossi fructus. num. 6. quæ tamen non sunt propriè distributiones quotidianæ. num. 7.*

8 *Distributionum tertia species est earum, quæ dantur ijs, qui diuinis intersunt, competẽtesq; sibi seruitium exhibent Ecclesiæ. & hæ sunt veræ, ac propriæ distributiones quotidianæ. num. 9.*

10 *Distributionum generatim sumptarum quarta, & postrema species est omnium emolumentorum, quæ diuiduntur ijs tantùm, qui intersunt sacris quibusdam, & pijs actionibus, vt sunt anniuersaria, & similia; de his autem in quibus iuribus habeatur. nu. 11.*

12 *Clem. vt ij, qui, de ætat. & qual. loquitur nõ de extraordinarijs, sed de veris, & proprijs, distributionibus.*

13 *Distributionum tertia dumtaxat species, hoc est earum, quæ dantur ijs, qui diuinis officijs intersunt, materia propria est huius tractatus.*

Quot sint Quotidianarum distributionum species. Quæstio III.

NON priùs veniendũ est ad quotidianarũ distributionum definitionem, quàm de illarum varijs speciebus agamus quod et ipsum ad quid nominis pertinet; cum hac verò disputatione illa quoque necessariò coniuncta est, quid veniat nomine, & appellatione distributionũ quotidianarũ; quæ duæ simul hoc loco quã breuissimè fieri poterit, sunt tractandæ, ex quo cõfestim appareat, de qua distributionum spetie agendum sit, quæque definienda.

Omissis autem alijs diuisionibus distributionum, quæ dantur clericis Ecclesiarum Collegiatarum, communior illa est, quæ apertè colligitur ex Glo. pen. & ibi magis communiter Docto. in d. c. vnico de cleric. non resid. in 6. & in cap. cum M. Ferrariensis de constit. & quam facit Abb. in c. de cætero, num. 2. de cle. non resid. & post Henric. Boich. in cap. cum omnes eod. tit. & antiquum Glossat. in Pragmat. Sanction. ad titul. quo tempore quisque debeat esse in choro in verbo, distributiones, ponit, & sequitur Gregor. d. tract. de benefi. cap. 15. num. 9. vt
1 † quatuor sint species huiusmodi distri-
2 butionũ. Prima † est earũ, quæ dantͬ in quibusdã Ecclesijs, in quibus nõ sunt distinctæ prabendæ, quàmuis numerus clericorum sit certus, vel distinctus; inter quos quidẽ omnia communia sunt, sed tamen ex communibus datur singulis diebus, vel hebdomadis, vel mensibus singulis clericis, seu beneficiatis præsentibus in loco suarũ ecclesiarum, quãuis non intersint horis, vel officijs diuinis; vel etiam absentibus causa studiorum

rum, aut aliàs pro eorum negotijs de licentia Capitulorum Ecclesiarum ipsarũ ab ecclesijs eisdem; datur inquam certa quantitas panis, & potus, & etiam interdum certa quantitas bladi, & quandoq; certa pecuniæ summa, & aliquando alterum pro altero. Hæc species habetur sub eadem quoque fere formula verborũ in Extrauag. cum nonnullæ la 1. quæ est xi. in ordine sub tit. de præbẽ. & dignit. inter communes, cuius verba non refero, ne longum faciam; omnem enim eorum substãtiam attuli, quod nõ præstitit Gregor. d. num. 9. qui etiam dũ has distributiones præbendas esse adstruit ex d. Extrauag. fallitur; dum enim Io. 22. ibi in §. præterea, in quo ea verba sunt, ait, panem & potum, & alia superiùs relata de præbendarum ipsarũ corporibus deputari pro quotidianis distributionib⁹ potiùs appellat illa quotidianas distributiones, quàm præbendas; illud autem solùm contendit Pontifex illos reditus succedere, & haberi loco prębendarum vbi præbendæ non sunt distinctæ; nisi fortè tam summus Pontifex quàm Gregor. velint in spetie d. Extrauag. præbendas omnes inter se æquales indistinctas tamen, neque singulis assignatas per vnum Capituli Sindicum ad ministrari, easque deinde singulis modo præmisso distribui iuxta ea, quæ post Rot. Roman. decis. 6. num. 1. de consue. in nou. scripsimus in d. tract. de Option. cap. 2. quæst. 2. conclus. 1. & iuxta casum tex. in cap. fin. §. si autem de concess. præ ben. in 6. Certè manifestè lapsus est idẽ
3 Gregor. dũ in hac 1. spetie † ponit maiores fructus, quos grossos dicunt, qui annuatim, inquit, distribuuntur, allegãs ad id cap. relatum de præbend. nam neque aliquid de his fructibus, aut de mẽsa grossa habetur in illo tex. quàmuis occasione nominis præbendæ, de qua ibi, aliquid tractent eo loci Doctores de illis fructibus, & mensa; neque verũ est, huiusmodi mensam, seu fructus collocari debere in hac prima spetie distributionum, sed potiùs in sequenti, vt apertè constat ex Glo. pen. & ibi cæteris Docto. d. cap. vnico, nec non ex Fel. in cap. Iacobus num. 1. de Simon. qui huiusmodi fructus, seu mensam grossam ponunt in ecclesijs, vbi etiam sunt præbendæ distinctæ.

4 Secunda ergo species distributionũ † est in ecclesijs, in quibus præbendæ sunt distinctæ; & præterea est mensa communis, ex qua dantur distributiones etiam illis, qui non intersunt diuinis officijs, dummodo sint præsentes, vel, vt ego addo, absentes causa studiorum, vel alia iu
5 sta de causa, & hæ distributiones † vocantur portio priuilegiata secũdum Rebuff. in concord. Gall. rubr. de Collat. §. 1. verb. distributionum, grossa, seu mẽ
6 sa grossa, seu grossi fructus † vt patet ex Glo pen. & Doct. d. c. vnico. Fel. d. c. Iacobus, num. 1. Glo. fin. d. cap. licèt de præ ben. & ibi Abb. num. 8. Calder. consi. 21. num. 1. de præbend. & consil. 1. de cler. non resid. num. 1. & Paris. consil. 32. nu. 8. & seqq. vol. 4. qui etiam alios quamplurimos ad id allegant, quorum opinionẽ partim sequitur Gregor. d. num. 9. dum autem exemplum de huiusmodi distributionibus affert in Ecclesia Parisiensi, in qua dicit eas in illa fieri quotidianas de pane, ita tamen, vt ad lucrandum panem illius diei necesse sit præbẽdatis, seu Canonicis interesse vel Matutinis, vel Missæ, vel Vesperis, errore labitur; clarum. n. est ex omnibus præcitatis Doctoribus, & iuribus distributiones illas, quæ statis horis interessen-
7 tibus dantur, † eas non in hac secunda spetie, sed in sequenti propria quotidianarum distributionum spetie, quæ solis actu inseruientibus Ecclesiæ, & Choro assistentibus tribuuntur, collocandas esse.

8 Tertia igitur species distributionũ † est earum, quæ fiunt ijs, qui intersunt horis diurnis, & nocturnis, Ecclesiæ, & choro actuale seruitium, & ministeriũ sibi competens exhibentes, vt patet ex d. cap. licèt de præbẽ. cap. vnico de cler. non resid. in 6. Clem. vt ij, qui, de æta. & qual. & ord. præficiend. vbi Doct. & alibi communiter, Extrau. 10. & 11. sub tit. de præben. in commun. Conc. Trident. sess. 21.

sess.21.cap.3.& sess.24.cap.13.& 15.de
9 reformat. Atque hæ sunt † veræ,& pro priæ distributiones quotidianæ, vt constat ex ijsdem iuribus, & Doct. adnotauitq; etiam inter cæteros Greg. d.nu.9. Paris.d.consi.32.num.6.& seqq.& consi. 33.num.7.

Quarta,& postrema species distribu-
10 tionũ gñaliter sumptarũ † erit omniũ emolumentorum, quæ diuiduntur, seu distribuuntur præsentibus tantùm, & ijs, qui intersunt sacris, pijsq́, actionibus, qualia sunt anniuersaria, mortua-
11 ria,& alia huiusmodi,de quibus in † d. cap. vnico, de cler. non resid. in 6. in fine, ibi de distributionibus etiã pro defunctorum anniuersarijs largiendis idẽ decernimus obseruandum: de ijs etiam habemus in toto ferè tit. de sepult. & ibi dẽ Doct. & alibi sæpe, Lap. alleg.55. ad fin.& meliùs alleg.42.nume. 1.& 3. vbi apertè dicit, quòd dicuntur distributiones illæ, quæ dantur pro funeribus. idẽ etiam disertè tradit Gregor. Tholos. d. cap.15. num.9. sæpiùs alleg. in fine; sed fallitur iam tertiò, dum de his anniuersarijs, & alijs emolumentis præter ea, quæ verè, ac propriè distributiones quotidianæ dicuntur, inquit haberi in d. Clem. vt ij, qui de ætat. & qual. & ord.
12 præfic. nã ibi duntaxat † loquitur summus Pontifex de illis distributionibus, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, vt eiusdem verbis vtar; has autem verè,& propriè distributiones quotidianas esse, satis patet ex supra dictis, & inferiùs quoque dicendis; neque Glos. aut aliquis interpres, quem viderim, illã Clem. de dictis extraordinarijs emolumentis intelligit, sed de ijs dumtaxat distributionibus, quæ in 3. specie sitæ sunt, vt patet ex Card. Imol. & Bonif. Vital.ad d. Clement. & Hieron. Verrut. in Lexic. Iuris, Verb. distributio quotidiana. nisi velit fortasse Gregor. intelligere, quòd interpretes illius Clement. aliquid ibi tangunt de anniuersarijs,& alijs huiusmodi emolumentis; & hoc verum est, vt apud eosdem Doctor. videre est.

Ex his autem quatuor distributionũ spe-
13 tiebus,seu generibus † in 3.tantum spetie præcipuè, atque ex professo versabitur hic noster tractatus, in ijs nimirum distributionibus, quæ ijs dantur,qui diuinis officijs, atque horis canonicis intersunt, eamq́; spetiẽ mox definiemus; de cæteris verò tribus spetiebus incidẽter duntaxat, & prout se se occasio tulerit hoc eodem in tractatu suis locis aliquid agemus; neque enim de ijs differere, & tractare instituimus, sicut de his, quæ in tertia illa spetie continẽtur,quarum iam definitionem, ac cætera, quæ ad earum naturam propiùs spectant, aggrediamur.

SVMMÆ RERVM.

1 *Definitionem rei optimam afferre maximi momenti est.*

2 *Definitio substantiã,& naturam rei explicat.*

3 *Definitio conuertitur cũ suo definito; ab eaq́; optimum, ac necessariũ argumentum sumitur. num. 4.*

5 *Definitio qualibet in iure ciuili periculosa est: ideoq́; cauti admodum esse debent, qui rem aliquam definire volunt. num. 6.*

7 *Definitio perfecta debet habere genus, & propriam, ac completam differentiam.*

8 *Definitio distributionum quotidianum à Hieron. Verrutio allata reijcitur.*

9 *Definitio distributionum quotidianarũ à Didaco Couarr. allata deficit.*

10 *Definitio vera, ac perfecta distributionum quotidianarum.*

11 *Distributiones quotidianæ quomodo dicãtur, & sint diurnũ stipendium;& cur in definitione non addatur cum Couar. horarium. num.12.aut, nocturnum. num. 13.*

14 *Distributiones quotidianæ propriè sumptæ dãtur duntaxat Clericis Eclesiarũ Collegiatarum.*

15 *Distributiones quotidianæ dantur propter interessentiam tamquam propter causam, & rationem formalem.*

16 *Missarum solemnia non comprehenduntur nomine horarum canonicarum. diuinorum tamen officiorũ nomine continentur. num.17.*

18 *Residẽtia, & interessentia, seu personalis præsentia in Choro plurimum inter se differunt etiam quo ad perceptionem distributionum quotidianarum.*

19 *Copula. &, regulariter inter diuersa ponitur.*
20 *Distributiones debentur ijs quoq;, qui iuris fictione habentur pro interessentibus.*
21 *Clerici omnes Collegiatarum Ecclesiarũ, etiã Canonici tenentur Ecclesiæ inseruire, & psallere, vt lucrentur distributiones.*

Quid sint Distributiones Quotidianæ; seu de earum definitione. Quæstio IV.

EXPLICATIS ijs,quę ad quid
nominis ipsarum quotidianarũ
distributionũ pertinere videban
tur; (de cæteris enim rebus,qua
rum nomine,seu appellatione eædem di
stributiones veniant, inferiùs hæc ipsa
prima parte 6. nimirũ, ac duabus seqq.
quæst. agemus;) reliquũ est, vt iam tan
dem ad earum quid rei, seu definitionẽ
veniamus.
1 Maximi autẽ momenti † est rectam,&
optimam rei definitionem afferre; ea e-
2 nim † substantiam, & naturam cuiusq;
rei explicat, vt post Accursium,Boetiũ,
& alios tradunt Doctor. in l. omnis de-
finitio ff. de reg. iur. Ioan. Bellon. in ar-
gument. à definitione, num. 1. & Eue-
rard. in eod. loc. à definit. num. 4. con-
3 uerti turq; † definitio cum suo definito,
vt latè comprobat ibid. Euerar. num. 1.
& duobus seqq. optimumq; denique, ac
4 necessarium argumentũ † sumitur à de-
finitione, quo vsi plerumque sunt tum
Iureconsulti pręsertim Vlpianus, tum
scribenres, vt pluribus ostendunt Bel-
lon. & Euerard. loc. citat.
Et quoniã omnis definitio in iure ciui
5 li † periculosa est,rarum est enim;vt sub
uerti non possit, vt verbis vtar Vlpiani
Iureconsulti in d. l. omnis definitio, cau
6 ti admodum † esse debent qui definire
aliquid volunt, ne aut nouam definitio-
nem, aliqua prius à legumlatoribus tra-
dita inuehant, illiue addant, quod fieri
non debet, vt satis comprobat Bellon. d.
argum. à definitione nu. 4. & 5. aut eam
definitionem afferant, qua vel nimiæ
prolixitatis, vel, quòd manca sit, & di-
minuta, argui possit. id quod ipse quoq;
præstare conabor, dum distributiones
quotidianas definire aggredior, quarũ
definitionem nullus, aut Pontifex ca-
nonum conditor, aut eorum interpres,
aliusue Iureconsultus, quem uiderim
tradidit, atque adeo eam mihi afferre
licebit iuxta tradita per Bellon. loc. cit.
nume. 6.
Quàmuis.n. tã summus Pontifices ple
runq; quàm Doctores passim, dum de
quotidianis distributionibus verba fa-
ciunt, statim subdant, quæ dantur ijs,
qui intersunt horis, & diuinis officijs,
vel similia verba idem significantia, ta-
men neq, ideo eas definire intendunt,
neq; ea perfecta quotidianarum distri-
butionum definitio esse potest, cum &
7 genere careat † cõtra doctrinam Bartol.
cõmuniter receptam in l. 1. ff. de testam.
neq; illa vera, & completa differentia
sit; nã etiã præbenda, & alij fructus, qui
præter quotidianas distributiones assi-
gnantur, & tribuuntur Collegiatarum
Ecclesiarum Clericis, ac de quibus in su
periori quæst. egimus, dici possunt, quòd
dentur ijs, qui intersunt horis, & diui-
nis officijs, quàmuis non ratione interes-
sentiæ, seu propter interessentiam: præ-
terea distributiones quotidianæ aliquã-
do dantur ijs, qui verè, & realiter non
intersunt diuinis, sed absunt vel propter
corporis necessitatem, vel infirmitatem,
vel Ecclesiæ vtilitatem, vt habetur in d.
cap. vnico de Cler. non resid. in 6. atq;
adeo omnes personas non comprehen-
dit. Quàmuis etiam Hierony. Verru-
tius in suo Lexico Iuris Verbo distribu-
8 tio † eas definire voluisse videatur, dum
air, distributio quotidiana Pontificis est
id, quod præstatur his, qui horis certis
intersunt diuinis: tamen potiùs verbi si
gnificationem, quàm rei definitionem
afferre voluit, vt patet ex inscriptione
superposita toti illi Lexico Iuris, quæ est
de verb. signific. deinde illa qualis qua-
lis definitio, seu descriptio easdẽ patitur
obiectiones, quas superior mox allata.
Propiùs autem ad verã definitionem
9 † accessisse videtur. Didac. Couar. vir
do-

doctissimus, in lib. 3. Var. resolut. cap. 13. in principio; dum de distributionibus loquens, cum fructus beneficiorum bifariam dixerit considerandos, alij verò, inquit, distributione quadam veluti diurnum, & horarium stipendium his, qui quotidiano ministerio in celebrandis officijs diuinis subseruiunt Ecclesiæ, distribuūtur. Sed præterquā quod satis apertè colligitur non voluisse tunc Couar. distributionum quotidianarum definitionem afferre, cum neq; vllam de definitione mentionē faciat, neq; vera definitionis formula vtatur, qualis esset, distributiones quotidianę sint illud stipendium &c. vel alia huiusmodi, aliquo etiam ex supra commemoratis, defectu laborat illa descriptio; licèt enim in ea & genus proximum, & aliqualis differētia à cæteris distributionum speciebus superius explicatis afferatur per illa verba, diurnum, & horarium stipendium, iunctis ijs, quæ sequuntur; attamē & impropriè loquitur, dum eas fructus beneficiorum appellat, neq; in ea definitione eos complectitur, qui quàmuis diuinis officijs non intersint ob aliquā iustam causam à iure expressam, licitè tamen quotidianas distributiones percipiunt, ac retinent, in suosq; vsus conuertunt.

Nobis ergo videtur distributiones quo-
10 tidianas congruè sic † definiri posse, vt sint diurnum stipendium, quod Ecclesiarum Collegiatarū Clericis distribuitur, quatenus verè, vel per iuris fictionē diuinis officijs ꝑ sui muneris qualitate inseruientes intersunt. Hæc definitio ni fallor perfecta est continēs genus proximum, & propriam differentiam, iuxta allegatam theoricam Bartol. communiter recepti in l. 1. ff. de testa. quam etiam sequitur Io. Bello. d. argum. à definit. num. 2. idq; ex eiusdem explicatione liquidò apparebit. Diximus primò
11 loco in † definitione (diurnum stipendium) loco generis proximi, nō autem, ius percipiendi stipendium, quoniam non definimus illud ius spirituale percipiendi quotidianas distributiones, quod ex canonicatu, & beneficio prouenire supra diximus, sed illud temporale stipendium, quod exhibetur Clericis Collegiatarum Ecclesiarum, qui diuinis officijs intersunt: neq; etiam diximus, fructus, reditus, prouentus, aut obuentiones beneficiorū, vel canonicatuū, cū de fructibus beneficij certum sit eorum nomine non venire propriè loquendo quotidianas distributiones, vt infra hac ipsa part. quæst. 6. ostendemus; de reditibus verò, prouentibus, aut obuentionibus dubium valde sit, vt ex quæst. 7. colligi poterit. Diximus autem cum Didac. Couar. loc. cit. diurnum stipendium, quoniam tamquam militantibus in hac Ecclesia militanti, ac Dei templo vti stipendium, & tamquam laborantibus in vinea Domini vti salarium diurnum, seu denarius diurnus pro ratione laboris, & seruitij debetur, & redditur, vt supra quæst. 1. ad finem post Paris. & alios admonuimus: diximus vero diurnum, non tam quia dietim distibuatur, quàm quia ijs tribuatur, qui quotidie singulis horis Ecclesię, & choro assistunt, vt etiam in 1. quæst. admonuimus; nam distributiones quotidianæ sunt, licèt aliquid dietim non soluatur, sed post longum tempus, modò in solutione habeatur respectus ad singulas horas, vt in specie decidit Rota Romana teste Achille de Cras. decis. 12. de præben. alias decis. 275. & docet Mandos. in Prax. signat. Grat. tit. de pension. vers. distributiones quotidianę, traditq; Paris. cons. 33. num. 24. vol. 4. idq; docet experientia, nam in omnibus ferè Ecclesijs nō nisi post hebdomadam, mensem, aut etiam annuum tribuuntur, & tamen veræ distributiones censentur. est autem experientia optima rerum magistra, cap. quam sit, de elect.
12 in 6. cū simil. Non addimus † autem, horariū, quod addit Couar. loc. cit. ne ambiguitatem pareret quasi singulis horis distribui intelligeretur, atq; omnino deberet illud stipendium; & quia, vbi etiā explicari possit verbū illud, horarium, quasi stipendiū hoc horis duntaxat Canonicis assignetur, id nō est vndequaq;

verum, cum etiam assignetur certa distributionum portio Missæ, quæ tamen inter horas Canonicas nõ computatur, vt patet ex tex. in c. 1. de celebr. miss. vbi Abb. & cæteri id adnotarunt, vel certè superuacaneum esset idem verbum, cũ id ipsum postea repetat in ijs verbis, diuinis officijs, quorũ nomine ipsas quoq; horas Canonicas contineri nemo du-
13 bitat. Minus etiam † addidimus in definitione, & nocturnum, licèt distributiones dentur etiam pro nocturnis horis, vt dicitur in d. Extrauag. xj. quæ incipit, cum nonnullæ la 1. §. præterea de præben. & dignit. inter cõmun. siue quia à maiori parte fieri debet denominatio iur. vulg. certum est autem plures esse horas Canonicas diurnas, quàm nocturnas, siue qa denominari potest à die non artificiali, sed naturali, qui, vt omnibus notum est, noctem quoq; comprehendir, cui consonat illud Psal. 118. septies in die laudem dixi tibi, vnde septem horæ canonicæ promanarunt, vt patet ex tex. vbi id adnotarunt Doct. omnes in d. cap. 1. de celebr. miss.

14 Diximus secundo loco † in eadẽ definitione (quod distribuitur Ecclesiarum Collegiatarũ Clericis) ad demonstrandum genus personarum, quibus tribuuntur, & ad differentiam earum distributionum, quæ dantur clericis Ecclesiarũ non collegiatarum, puta Rectoribus Parochialium, Capellanis, & similibus ratione, sepulturæ, celebrationis Missarum, vel alia simili de causa; cum tamẽ hæ distributiones solùm dentur clericis Ecclesiarum Collegiatarum, vt infra 2. part. quæst. 1. latiùs ostendemus.

15 Subditur etiam † in definitione (quatenus diuinis officijs intersunt) non autem, qui diuinis officijs intersunt, ad ostendẽdam rationem, & causam formalem, ob quam dantur huiusmodi distributiones Clericis Ecclesiarum Collegiatarum, & ad differentiam cæterarum distributionum, quæ dantur ijsdem clericis interessentibus diuinis officijs, nõ tamen propter interessentiam, seu, quia intersunt, quales sunt distributiones primæ, secundæ, & quartæ speciei, de quibus in præcedenti quæst. latiùs disseruimus; diximus verò, diuinis officijs, non
16 autem, horis canonicis, quoniam † horarum canonicarum nomine Missarũ solemnia non cõprehenduntur, vt ex tex. in cap. 1. de celebrat. Miss. ibi adnotauit Abb. & post Glos. receptam in Clem. 1. de celebr. Miss. & alios tradit Nauar. in tract. seu Manual. de orat. & hor. canon. cap. 3. num. 29. quibus tamen certa distributionum portio assignatur, vt infra 2. part. quæst. 3. ostendemus; at verò ap-
17 pellatione diuinorum officiorum † satis continentur tam ipsa Missarum solẽnia, quã etiam horæ Canonicæ, vt apertè constat ex tex. in cap. dolentes de celebr. Missarum, vbi Innoc. 3. cum duplicem excessum clericorum posuisset, nimirum circa horas, & Missam, districtè præcipit, vt diuinum officium studiosè celebrent, ac deuotè. quare ipse quoque Couar. in sua illa quali quali definitione, seu descriptione distributionũ quotidianarum hoc solo nomine vtitur diuinorum officiorum nullam de horis canonicis mentionem faciẽs, quod & Vernut. præstitit in suo Lexic. iur. loc. cit. id que in spetie tradit Alber. de Ferrar. tract. de hor. Can. num. 26. & alij pleriq;, quos consultò breuitati consulens prætereo. Præterea vsi sumus verbo intersunt, quo & Pontifices ipsi, & Doctores ferè omnes, qui de distributionibus tradiderunt, sunt vsi, non autẽ verbo resident, aut simili; plurimùm enim
18 inter se differunt † residentia, & interessentia, seu personalis pręsentia in Choro etiam quo ad distributionum quotidianarum perceptionem, vt tradũt Glos. & Doct. in d. cap. vnico. Abb. in cap. cum dilectus, num. 5. de cler. non resid. & in c. olim, num. 6. de verb. sign. & pluribus ostendunt Couar. d. cap. 13. num. 3. Cassad. decis. vnic. de cler. non resid. Cæsar Cras. decis. 116. alias 5. tit. de præbend. num. 3. & ex ipsomet tex. in eod. cap. vnico aliqui colligunt, quod tamen potiùs aduersari videtur in ijs verbis, quæ tantùm residentibus tribuuntur, nisi id referre

ferre

ferre velimus ad consuetudinem illam,
quæ in eo textu improbatur; sed id me-
liùs habetur in cap. cum non deceat, de
elect. in 6. ibi, fructus quos reciperent,
vel possent recipere in ipsis Ecclesijs re-
sidendo integrè, distributionibus quo-
tidianis dumtaxat exceptis, recipiant. &
& meliùs adhuc in cap. licèt, de præben.
ibi, quæ tantùm residétibus in ecclesiis,
& his, qui intersunt horis canonicis ex-
hibentur, ex hoc enim, quòd copula, &,
ponitur inter residentes, & interessen-
tes constat hæc esse diuersa, copula. n.
19 † inter diuersa regulariter ponitur, cap.
querelam, de Simon. Glos. in rubr. ff. de
iur. & fact. ignor. Abb. in proem. decret.
num. 4. & alii Doct. passim.

Additur autem in eadem definitione
(verè, vel per iuris fictionē) nā non so-
lùm dantur distributiones iis, qui verè,
realiter, & personaliter intersunt diui-
20 nis officiis, sed etiam, † qui à iure ha-
bentur, ac si verè interessent, siue quia
absint propter corporis necessitatem, &
infirmitatem, vt in d. c. vnico, & nos la-
tiùs infra secunda parte, quæst. quinta,
& sexta ostendemus, siue propter Eccle-
siæ vtilitatem, vt in eod. capitulo vni-
cō, & nos fusiùs d. 2. part. q. 11. siue quia
pro interessentibus habeantur, vel ex cō
suetudine legitima, vt in q. 12. vel ex pri
uilegio, vt in q. 14. ead. 2. par. comproba-
bimus.

Diximus denique in allata per nos di
stributionum quotidianarum definitio-
ne (pro sui muneris qualitate inseruien
21 tes,) quia nō sufficit † Canonicis, aliis-
ue Collegiatarum Ecclesiarum clericis
diuinis officiis interesse, seu Choro per-
sonalem corporis præsentiam exhibere,
sed debent etiam in celebrandis officiis
diuinis Ecclesiæ seruire, ac ministerium
eorum celebrationi, & altari exhibere,
vt apertè monet Couar. d. c. 13. in princi
pio, & num. 3. in primis ferè verbis; idq;
pro sui ordinis, & muneris qualitate, a-
liter fructus distributionum suos non fa
ciunt, sed ad eorum restitutionem tenē-
tur etiam in foro conscientiæ, vt ex com
muniori, & veriori opinione resolue-
mus infra eadem secunda par. quæst. 2.
per totam.

Atque ex his satis, ni fallor, explica-
ta, & cōprobata manet à nobis primùm
tradita Distributionum qnotidianarum
definitio. Nunc ad alias Quæstioues
descendamus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Missæ sacrificium institutum fuit à Christo Domino in vltima cœna.*

2 *Orationes, & reliquæ Missæ partes minùs substantiales à Petro, eiusq; successoribus instituta fuerunt.*

3 *Missas solemniter, & conuentualiter cantari quis præceperit.*

4 *Horæ canonicæ quoad substātiam, seu quatenus orationes, & assiduæ preces sunt, diuino iure instituta, ac præcepta fuerunt. quoad modum autē iure humano inducta sunt. num. 5.*

6 *Horarum Canonicarū numerus est à iure humano: neq; idē semper fuit in Ecclesia. nu. 7.*

8 *Horæ Canonicæ quomodo officium diuinum dicantur.*

9 *Horæ Canonicæ quibus in locis humani iuris habeantur.*

10 *Horas Canonicas publicè in Ecclesia decantari quando nam primùm statutum fuerit.*

11 *Antiphona, & alternata canendi ratio idem fuit apud antiquos.*

12 *Antiphona quæ nam nunc dicatur.*

13 *Alternatim canendi forma quando nam ortū habuerit.*

14 *Psalmos aliquos alternatim cani ante introitum Missæ quis prior instituerit.*

15 *Horæ Canonicæ certis horis maximè in choro persoluēdæ sunt. iusta tamen de causa possunt in Ecclesia quoq; publicè cani hora anticipata, vel postposita. num. 16.*

17 *Canonici olim communem vitam degebant, vnoq; in loco habitabant.*

18 *Canonicorum duo genera extiterūt, alterum regularium; alterum verò eorum, quos vocant seculares.*

19 *Distributiones quotidianæ quoad substātiam inductæ sunt iure naturali, & diuino.*

20 *Labori merces debetur naturali, ac diuino iure.*

21 *Distributiones quotidianæ quoad modum iure tantùm humano, hoc est Pontificio, inductæ fuerunt.*

22 *Distributionum quotidianarū vsus antiquus fuit*

fuit in Ecclesia; ūq; saltem tacitè olim approbatus fuit per summos Pontifices. un. 23.

24 *Distributionum quotidianarum diuisio in singulis Ecclesiis Collegiatis iure nouo praecepta fuit, & quod illud sit. num. seqq.*

25 *Tertia pars redituum quorumcumq; detrahenda est ex dignitatibus, Canonicatibus, portionibus, & officijs Ecclesiarum Collegiatarum, & conuertenda in quotidianas distributiones ex decreto Trident. Concil. sess. 21. cap. 3. de reformat.*

26 *Decretum Trident. Concil. sess. 21. cap. 3. de reformat. in quo differat ab eiusde decreto. sess. 22. cap. 3.*

27 *Distributiones quotidianae augeri possunt per unionem beneficiorum simplicium, vel suppressionem praebendarum aliquot ex decreto Trident. Concil. sess. 24. cap. 15.*

28 *Decretum Trident. Concil. sess. 24. cap. 15. de reform. habet locū duntaxat in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis insignibus.*

29 *Capitulum etiam sede vacante non pot. st supprimere portiones vigore decreti Tridētini Concilij sess. 24. cap. 15. de reform. neqs Prelatus Ecclesiae Collegiatae, licèt ipse sit exemptus, & Ecclesia insignis. num. 30.*

31 *Decreta Tridentini Concilij quo tempore coeperunt obligare.*

32 *Reditus omnes, & prouentus Ecclesiarū Collegiatarum vrbis Romae ad Capitulum, & & mensam earundem pertinentes applicata sunt distributionibus quotidianis per Constitutionem Pij 4. quae constitutio locū est, num. 33. & diuersa statuit à Trid. Conc. sess. 21. cap. 3. num. seq.*

35 *Distributiones quotidianae introducta sunt fauore cultus diuini, vt is in Ecclesijs augeatur; & vt Clerici ijsdem distributionibus quasi illecebris allicerentur ad debitum Ecclesiae seruitium exhibendum. num. 36.*

37 *Mala sunt quae malis praebent occasionem.*

38 *Lex & dispositio qualibet tunc demum est iniusta eo solo, quòd praebeat occasionem delinquendi, cùm principaliter condita est in fauorem eius, cui eam occasionem praebet.*

Quo iure, quando, & quam ob causam introductae sunt distributiones Quotidianae. Quaestio V.

VONIAM, vt superiùs dictū est, quotidianae distributiones ijs dantur, qui diuinis officijs intersunt, antequam ad distributionū originē, atq; institutionē veniamus, aliqua de diuinorum officiorū origine, & institutione lubet, ac necesse est praemittere.

1 Missae ergo sacrificium † à Christo Domino in vltima coena institutum fuisse, cùm Apostolis suis inquit, hoc facite in meam commemorationem, constat ex Luc. 22 & Apostolo 1. Corinth. 11. id que apertè definiuit Oecumenicum Cōcilium Trident. sess. 22. cap. 1. & can. 2. pluribusq; comprobant Stephan. Duran. de ritib. Eccles. Cathol. lib. 2. cap. 3. Rober. Bellarm. lumen amplissimae, religiosissimae, & doctissimae Societatis Iesu dum haec scribebam meritò à sapientissimo Pontifice, ac Sanctiss. D. N. Clemente 8. in Purpuratorum Patrum Collegium cooptatus, is inquam tom. 2. Cōtrou. 3. general. lib. 5. de Euchar. qui est 1. de Missa cap. 12. Henriquez. eiusdem Societ. in Sum. Theol. Mor. Tom. 1. lib. 9. qui est de vero Missae sacrif. cap. 6. & 24. Id verò intelligēdum est quoad substantialia ipsius sacrificij; nam orationes, & & caetera, quae substantialibus accesserunt,

2 † partim à Petro Apostolo partim à Gelasio, Gregorio primo, alijsq; summis Pontificibus instituta, & tradita sunt, vt videre est apud Dur. d. lib. 2. c. 11. ad 58. Bellarm. d. Cōtrouers. 3. lib. 2. cap. 16. & seqq. vsque ad finem Henriquez. d. cap. 24. 27. 32. cum multis seq. & Biel. in Canon. Miss. lect. 15. & alibi saepe necnon Gregor. Tholos. partit. Iur. Canon. lib. 1. tit. 21. cap. 3. Quod autem aliquando solemniter, & conuentualiter

3 canantur Missae, † extat tex. in cap. quidam laicorum de celebrat. Miss. sumpto ex Conc. Triburien. quod celebratū fuit tēpore Bonif. 6. Anno Domini 895. extat & Epist. 1. Anacleti Papae qui sedit anno Domini 84. cuius verba habentur in cap. Episcopus de consecrat. dist. 1. extat etiam decretum Innoc. 3. in Concil. Later. celebrato anno Domini 1215. cuius verba habentur in c. dolentes de celebr. Miss. §. sunt & alij. sed idem apertè praecepit Honorius 3. in cap. cum creatura de celebr. Miss. quam etiam tex. ad id pon-

ponderauit Gregor. Tholos. d. tit. 21. c. 2. Plura verò de publicis, & solemnibus Missis tradiderunt Steph. Duran. d. lib. 2. cap. 4. & Robert. Bellar. d. lib. 2. cap. 15. statim post medium.

Quoad horas verò Canonicas constat, quatenus orationes, & preces assiduæ sunt, seu quoad substantiam, eas
4 † naturali, & diuino iure institutas, ac præceptas esse nã Luc. 18. habetur, oportet semper orare, & nunquam deficere & 1. ad Thessalonic. 5. sine intermissione orate, naturaq; ipsa nos docet orando à Deo petere quod ipsi per nos obtinere non valemus, Deumq; laudare tũ quòd ea nobis donauerit, quæ petimus, tũ propter alia in nos innumera ab eodem bonorum omnium largitore colla-
5 ta beneficia. quoad † modum autem, quod nimirũ illæ preces ita fuerint distinctæ in septem canonicas horas, & non plures, aut pauciores, atque hac ratione dispositæ, vt contineant hymnos, psalmos, antiphonas, & cætera huiusmodi, id humano, Ecclesiasticoq; iure inductũ est, vt optimè indicant Gregor. Tholos. d. lib. 1. tit. 20. cap. 2. & Stephan. Duran. d. tract. de ritib. Eccles. Cathol. lib. 3. cap. 2 nume. 34. apertè verò tradit Bellarm. Tom. 3. controuer. 3. general. controu. vlt. gener. lib. 1. cap. 19. ad fin. vbi etiam
6 † iure optimo reprehendit Abb. Panormit. insignem alioqui iuris interpretẽ, qui in cap. 1. de celebr. Miss. scriptum reliquit iure diuino determinatum esse numerum septem horarum, cum habeatur in Psalm. 118. septies in die laudem dixi tibi, & ideo non posse in horarũ numero per Ecclesiam dispensari; sed malè; illud enim scripturæ testimonium, inquit, non præceptum, sed exemplum continet, & exemplum regis, non sacerdotis; atque adeo si quid efficeret, ad horas canonicas reges obligaret, non sacerdotes. Præterea, quia præceptum illud potiùs cæremoniale esset, quàm morale, post legem Euangelicam ampliùs non obligaret, vt ex communi Theologorũ doctrina resoluimus cùm de præcepto decimarum ageremus in nostro Tractat. de decim. cap. 1. quæst. 2. Accedit etiã,
7 quòd † non idem semper fuit in ecclesia horarum Canonicarum numerus, vt idem Bellarm. ibid. adnotauit, & constat ex traditis per eum d. lib. 1. cap. 13. & 14. meliusq; per Duran. lib. 3. cap. 3. & Marcell. Francolin. in tract. de temp. horarum Canonic. cap. 17. & 19. quin etiam non defuere magnæ authoritatis viri, qui non modò antiquis Ecclesiæ tẽporibus, sed nunc quoque octo esse velint horas canonicas, eosq; sequitur Nauar. in tractat. de orat. & hor. canon. cap. 3. num. 27. & 28. quos tamen latè reprehendit, & confutat Francol. d. tract. de tempor. hor. canon. cap. 6. num. 7. cum seqq. & cap. 12. num. 3. 4. & 18. Neq; ob-
8 stat quòd horæ canonicæ † officium diuinum dicantur in Cõcil. Aquisgranẽsi cap. 131. & cap. dolentes de celebr. Miss. ita enim appellantur, siue quia in ijs cõtinetur, quod facere debemus erga Deũ vt probat Bellarm. d. lib. 1. cap. 10. vers. dicuntur autem, siue quia per eas pensum seruitutis, & tributum quoddam Deo soluimus, vt patet ex cap. 1. de celebr. Miss. & Bellarm. d. lib. 1. cap. 18. stet ergo tanquam certum, & indubitatum, quòd licet aliqua horarum canonicarum vestigia, seu fundamenta in sacra scriptura præsertim in psalmis reperiantur, quorum plurima loca referunt Duran. Francol. & Bellarm. locis citat. tamen sub ea ratione & forma, qua nũc recitãtur, iure humano sunt introductæ;
9 habemus autem † Canonem Apostolorum apud Clem. lib. 8. constit. Apostol. cap. 40. in hæc verba preces vestras facite diluculo, tertia hora, sexta, nona, vespere, & galli cantu, ex quibus habemus Matutinum, Primam, Tertiam, Sextã, Nonam, & Vesperas, Completorium verò postea additum fuit ante tempora sancti Benedicti; nam in eius regula c. 16. adsunt hæc verba; his horis referamus laudes creatori nostro, Matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespere, Completorio, vt constat ex Bellarm. d. lib. 1. cap. 13. Francol. d. tract. cap. 15. nu. 12. & c. 19. nu. 4. de eadẽ autẽ Cõpletorij hora

hora meminit Isidor.lib.1.de off. eccles. cap.21.& Conc. Aquisgranense c. 128. & alii, quos refert Duran. d. lib. 3. cap. 12. & Francol.loc.cit.& quamuis Francol. ibid. dicat tunc quoque additam fuisse horam Primæ; non ideo tamen sequitur, quin tempore Clementis, & Apostolorum fuerit instituta, sed eius celebratio fuerat fortasse clericorum socordia intermissa, vt in simili monet Duran. d.lib. 2. cap. 2.in fine.

Quando auté statutũ fuerit, vt per clericos publicè, & in Ecclesia decantarentur horæ Canonicæ non satis cõstat. pro
10 babilius autem puto † id contigisse tempore Martini primi Papę, qui sedit anno Domini 647. in Concilio quodam, quod est Lateranense primum, vt patet ex cap. fin.92.dist.iunctis ijs, quæ de hoc Pontifice, & Concilio tradiderũt Dominic. Nicolin. in summa Concil. omn. & Petr.Matth. in summ. Constit.summ. Pontif. in princ. quàmuis Gregor. Tholos. d.tit.20.cap.5.velit Conciliũ illud Martini esse Bracharense; quod tamen non probat; nullumq; ipse reperio Cõciliũ Bracharense sub Martino aliquo Pontifice. Sed quicquid sit; in illo can. fin. 92. dist. statuitur, quòd si quis presbyter, aut Diaconus, vel quilibet cleric⁹, si ad quotidianum psallendi officiũ matutinis, vel vespertinis horis ad Ecclesiam non conuenerit, deponatur à clero, si tamen castigatus veniam ab Episcopo per satisfactionem noluerit promereri. matutina autem dicuntur ibi officia, quæ celebrantur à mane vsque ad nonam, vespertina, quæ à nona vsque ad noctem, vt per tex.in cap. si quis Episcopus.11.q.3.monet Glos. d. cap. §. His accedunt quæ ex Patribus, & Concilijs de Cantu, qui in diuinis officijs adhiberi solet, scripserunt Henriq.d.tom. 1.Theol.moral.lib.9. c.31. §.8. Bellarm. d.lib.1.cap. 16.Steph.Duran. d. lib.3.c. 13.14.& 21.Francol.d.tractat.de temp. hor.canon. cap.3.& Alphon. de Torres in Instit.Sacerd.tit. de hor. canonic.& cant. Ecclesiast. quæque nos de alternata canendi, & psallendi ratione in Ecclesia nunc dicturi sumus.

Circa quam illud in primis adnotandum est, apud antiquos Ecclesiæ Pa-
11 tres † idem fuisse antiphonam, & alternatam canendi rationem; antiphona.n. Græcè idem est, quod vox reciproca, vt ex Isidor. lib.6.Etymologiarum. cap.19. Amalar.lib.4.de off. eccles.cap.7.& alijs tradiderunt Henriq.d.lib.9. cap.31. §.8. Bellarm.d.lib.1.cap.14. ad fin. & Steph. Duran.d.lib.3.cap.17.in princ.quàmuis
12 nunc † Antiphona dicatur in officio Ecclesiastico sententia illa, quæ psalmo concinendo præmittitur, quoniam secũdum eius modulationem psalmus totus canitur per duos choros, eaq; simul duo chori coniunguntur, vt ex eod. Amalar. ijdem Doct. ibidem adnotarunt.

Porrò vsum antiphonarum, idest al-
13 ternatim canendi formam † ex Angelica admonitione, atq; exemplo S.Ignatium Apostolorum discipulum didicisse, & Antiochenæ Ecclesiæ tradidisse, quæ tandem in omnes orientales ecclesias propagata est, ex Socrat. lib. 6. histor. eccles.cap.8.& alijs scripserunt Bellarm. & Duran. loc. cit. Francol. d.tracta. de temp. horar. Canon.cap.3.nu.2. vbi cum duobus num. sequentibus discordantes hac de re opiniones conciliat. In Ecclesia verò Occidentali S. Ambrosius primus hanc alternatim canendi formam Mediolani instituit Græcos imitatus, vt ex authoritate Isidor.lib. 1. de off. Eccles. cap. 7. & aliorum adstruunt Bellarm. supra, Duran. d. cap. 17. num. 4. Francol. d. cap.3. num. 8. quàmuis plerique eius formulæ institutionem ad Damasum Pontificem referant, quos recenset Francol. d. cap.3. num.9. & sequi videtur Nauar.d.tractat. de Orat.& hor. Canon. cap.10.num. 22. & seqq. & verò habetur id in eius vita apud Platinam, & quod caput est in Breuiario Romano reformato in hæc verba, instituit Damasus, vt in Ecclesia Psalmi alternis canerentur, quę refert Nauar.loc.citato. Hæc auté diuersitas ita conciliatur per Duran. d. cap. 17. nume. 5. & Francol. d.cap.3.num.10.& tribus seqq.ut huius-

modi

modi cantus auctor fuerit S. Ambrosius sub Damaso Pontifice (idq; circiter annum Domini 383. vt Francol. vel 338. vt Duran. vel 366. vt Nicolin. qui summam Conciliorum compilauit) sed Damasus primus huic canendi formulæ authoritatem Apostolicam impartierit, & præceptionem adhibuerit, vt ea in vniuersa Ecclesia seruaretur.

14 Quòd autem † Psalmi aliqui ante Sacrificium Missæ; seu in eius introitu alternatim canerêtur Cælestinus primus instituit, vt Bellarm. loc. cit. Francol. d. cap. 3 num. 16. Duran. d. cap. 17. num. 5. & lib. 2. cap. 11. num. 3. sedere autem cœpit Cælestinus anno Domini 423. ex quibus omnibus patet antiquissimum esse vsum, formam, & institutionem alternatim canendi in Choro, & Ecclesia Psalmos, & horas Canonicas.

Cætera verò de horis Canonicis, puta de Etymologia, loco, têpore, ac ratione recitandi horas Canonicas, & alijs huiusmodi videri possunt, apud Nauar. Bellam. Francol. & Duran. loc. cit. nec non Io. de Lignan. Nicol. Plouium, & Albert. Ferrar. cæterosq; quot quot de horis Canonicis tractarunt, Canonistas in cap. 1. & tot. ferè tit. de celebr. Miss. Summistas in verbo horæ Canonicæ. Theol. in 4. dist. 15. & seqq. Illud verò vnum de tempore recitandi horas Canonicas generatim attigisse sufficiat, quod ad capitula, Collegiatasq; Ecclesias pertinet, nimirum, quòd, licèt ho-

15 ræ Canonicæ † statis horis maximè in Choro persoluendæ sint, vt latè probat Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. cap. 3. num. 22. & seqq. Siluest. in verbo hor. num. 10. & Doct. in cap. 1. de celebr. Miss. tamen iusta aliqua de

16 causa † in Ecclesia quoque publicè cani, & dici possunt à Clericis hora anticipata, vel post posita, vt docet Syluest. loc. cit. nu. 9. & satis probat tex. in cap. presbyter 91. dist. & d. cap. 1. de celebr. Miss. per quæ iura idem adnotauit Nauar. d. cap. 3. num. 55. vbi exemplum affert de processione aliqua solemni, insigni concione, aut iucundo Bullæ Cruciatæ, vel Regis aduentu, atque propter has, aut similes causas consonum rationi esse, vt præponatur, vel post ponatur horæ debitæ Prima, Tertia, Missa, aut aliud aliquod diuinum officium, ita tamen, vt fiat authoritate superioris ad id potestatem, habentis, qualis, inquit, videtur Episcopus in Ecclesia Cathedrali, vel eius Vicarius, aut Capitulum, vel Decanus per dicta in simili casu de ieiunijs à S. Thom. 2. 2. q. 147. art. 4. ad 3. & Panorm. in rubr. de obseruat. ieiun. in alijs autem Ecclesijs, subdit Nauar. erit Abbas, Præpositus, Prior, vel alius Prælatus arg. Glos. singularis in cap. potuit, de locato. Hæc Nauar. ex quo, & alijs præcit. Doct. sumi possunt quæcunque de horarum Canonicarum recitatione minùs tamen ad rem nostram facientia dici possent, quàm ea, quæ à nobis hucusq; explicata sunt.

Verùm aliquid quoque de Canonicis ipsis, qui diuina officia recitare debēt; eorumque institutione præmittere hoc loco non abs re erit. Sciendum ergo

17 † eos, qui olim in cœtus congregati seorsum à cæteris habitabant, non omnes Monachos fuisse; fuerunt enim, qui Monachorum instar eundem locum simul plures incolêbant; vnoque omnes Refectorio, & Dormitorio vtebantur, qui à communi, & regulari quadam vita, quam ducebât, Canonici dicti sunt; atque ij pariter sicut Monaci res immobiles in communi possidebât, vnde singulis alimenta subministrabantur, quæ postea præbendæ dictæ sunt; extatque hac de re Greg. 1. constitutio anno Domini 592. in cap. quia tua fraternitas, 12. q. 1. & Eugenij 1. Anno 654. cap. necessaria 12. q. 1. eiusq; approbatio à Greg. 7. facta anno 1073. in cap. quoniam, de vit. & hon. cler. quod ibi post Glos. sic accipiunt Hug. Archid. & cæteri ferè interpretes. Horum verò Ca-

18 nonicorum duo genera † extiterunt, alterum eorum, qui communi vitæ paupertatis quoque votum adiunxerunt, & Canonicorum regularium nomen acceperunt;

ceperunt; alterum eorum, qui præter communia bona ipsi etiam singuli proprium aliquid obtinebãt, qui quoniam non certæ regulæ erant addicti, ideo non Regulares Canonici, sed Canonici simpliciter sunt appellati. constat id, quod diximus ex M. Anton. Marsil. in tract. de redit. Eccles. part. 1. cap. 7. nu. 21. & duob. seqq. Quod si quis hac de re plura scire cupit, videat eundem d. par. 1. ferè per totam, Duran. de rit. Eccles. Cathol. lib. 3. cap. 1. num. 5. & cap. 24. & Doct. in iur. paulò ante citat. nec non Io. Molan. in tract. de Canonic. & eorum vit. lib. 1. ferè per totũ, quem post hæc scripta legimus; sed nihil ferè de Canonicis scripsit nisi quod ad eruditionẽ, & antiquitatem attinet.

His igitur de Canonicis, ac diuino officio præmissis ad tres illas initio huius quæstionis propositas dubitationes, quo nimirum iure, quando, & quam ob causam introductæ sint Quotidianæ Distributiones, tribus hisce distinctis conclusionibus respondeamus.

Prima Conclusio. Quàmuis quo ad substantiam (vt Theologico modo loquendi vtar) distributiones quotidianæ inductæ sint de iure naturali, & diuino, seu in eo saltem fundatæ sint; tamen quoad modum, seu quoad sui formã iure dumtaxat humano saltem approbante introductæ sunt. Prima pars
19 † huius conclusionis probatur, tum ex eo, quòd naturale est, vt labori mer-
20 ces † debeatur, & tritum iam est communi sermone prouerbium, omnis labor optat præmium, remuneratio .n. naturalis est, sicut & laborum merces l. sed & si lege ff. de petit. hæred. & l. Attilius ff. de donat. tum ex Luc. 10. dignus est operarius mercede sua, & 1. Corinth. 9. quis militat suis stipendijs vnquam? & paulo post, non alligabis os boui trituranti? & post pauca, quoniam debet in spe, qui arat arare, & qui triturat in spe fructus percipiendi, & subdit Apostolus, si nos vobis spiritualia seminamus, magnum est si nos carnalia vestra metamus? & paucis interpositis; nescitis quoniam qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt, & qui altari deseruiunt, cum altari participant? Ex quibus, & alijs ferè sexcentis sacræ scripturæ locis, quæ ad id afferri possent, iunctis alijs supradictis illud planè cõficitur quotidianas distributiones quoad substantiam in diuino, & naturali iure fundatas esse, hoc est de iure naaurali, ac diuino esse, vt ij, qui Ecclesiæ, & altari seruiunt congruam mercedem, & stipendium recipiant, quæ erat prior pars huius conclusionis. Posterior verò pars, nimirum
21 iure tantùm humano † inductum esse, quòd hæc merces reddatur, & hoc stipendium ijsdem ministris, & inseruientibus tribuatur per viam quotidianarũ distributionum, probatur tum ex eo, quòd in nullo scripturæ loco habemus de quotidianis distributionibus, neque de ijs vlla extat Apostolica traditio; tũ quia id ab Ecclesia inductum esse apertè voluit Hieron. Verrut. in Lexic. Iur. Verb. Distributio, vbi distributiones hasce quotidianas, de quibus loquimur, appellat distributionem quotidianam Pontificis, quasi à summo Pontifice introductam. idem satis colligitur ex Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. c. 18. num. 10. vbi ex superius per eum deductis infert, vtile fuisse nouum illud inuentum diuidẽdi omnes, vel aliquos reditus Canonicorum, & Capitulorum in distributiones quotidianas lucrifaciendas dumtaxat ab ijs, qui horis interfuerint, & non alijs, vt probant, inquit, multa iura noua, dum enim appellat Nauar. nouum inuentum illam diuisionem, quæ fit quotidianarum distributionum, expressè vult, eam ab humano iure, non autem diuino, aut naturali, quod antiquum est, fuisse introductam. eiusdem quoque sententiæ fuit Steph. Duran. d. tract. de rit. Eccles. Cathol. lib. 3. cap. 25. nu. 4. cum enim, inquiens, in Collegijs passim horis sacris assistendi, & psallendi munus negligeretur, visum fuit Patribus è re Christiana fore Canonicos, cæterosq;

Ecclesiæ

Ecclesiæ ministros hisce diarijs, seu distributionibus quasi quibusdam illecebris ad interessendum diuinis officijs allicere, & inuitare. Idem quoq; constat ex Iuon. Carnoten. Epist. 75. cuius verba recitat ibidem Durã.& nos quoque in sequenti conclusione referemus, quoniam ad eam magis, quàm ad hanc pertinent.

Secũda Conclusio. quàmuis satis an-
22 tiquus fuerit † vsus in aliquibus Ecclesijs diuidẽdi quotidianas distributiones inter Clericos, qui in Ecclesia diuinis officijs interessent, & non alios, isq; vsus per summos Pontifices approbatus fuerit saltem tacitè, tamen id non fuit statutũ per Ecclesiam in omnibus Collegiatis Ecclesijs nisi iure nouo. Prima pars conclusionis probatur ex Iuon. Carnotens. antiquissimo & eruditissimo viro Epist. 75. vbi, cum in quam pluribus, inquit, Canonicorum Carnotensium desueuisset disciplinæ regularis obseruantia, vt de negligentibus facerem diligentes, de somnolentis vigiles, de tardis assuetos ad frequentandas horas Canonicas, deliberati apud me, vt darem eis dimidiam Præposituram, vt inde fieret quotidianus panis, quem acciperẽt assidui, amitterẽt tardi, vt ad quas eos panis interni dulcedo nõ mouebat, panis corporei refectio prouocaret; quàmuis eorum annua præbenda eis ad hoc sufficiens esse deberet. Idem etiam probatur ex tex. in c. de cætero de cler. non resid. c. licèt de præben. d. cap. vnico de cler. non resid. in 6. cap. fin. §. si autem de concess. præben. & cap. fin. §. adijcimus, de sent. excom. eod. lib. Clem. vt ij, qui de æt. & qual. & ord. præfic. Extrau. 10. & 11. de præben. inter commun. ex quibus iuribus apertè habetur antiquitas huiusmodi vsus, & consuetudinis diuidendi quotidianas distributiones, seu quosdam reditus inter eos Clericos dumtaxat, qui diuinis officijs interessent. Secunda pars eius-
23 dem conclusionis, quòd nimirum † is vsus approbatus tacitè fuerit per summos Pontifices disertè probatur in omnibus iuribus mox allegatis, vt ea percurrenti constabit, & colligitur ex Nauar. dicto cap. 18. num. 10. dum ait id esse nouum inuentum, & pro eo allegat tex. in d. cap. vnico, & clem. vt ij, qui: dum vero adducit etiã tex. in clem. 1. de reliquiis & vener. Sanctor. & in cap. valet, 81. dist. fallitur, nihil enim habetur in d. clem. de quotidianis distributionibus, sed de Indulgentijs cõcessis ijs, qui in festo Sanctissimi Corporis Christi Domini interfuerint diuinis officijs in d. autem c. valet solùm dicitur, quòd mutatio loci aliquando valet conuersis ad pœnitẽtiam. Quàmquam etiam dum velle videtur Nauar. per illa iura noua inuentas fuisse, seu introductas distributiones quotidianas, ita vt per ea statutum fuerit, vt in omnibus Ecclesijs, vbi etiam de hoc specialis consuetudo non esset, aliqui reditus per modum quotidianarũ distributionum inter eos solùm Clericos diuiderentur, qui diuinis interessent, fal-
24 litur † (& hæc est 3. pars huius nostræ conclusionis,) nam in illis duobus iuribus, per eum, & alijs superiùs per nos allegatis, vel solùm statuitur, vt id fiat supposita iam consuetudine in illismet Ecclesijs, vt in d. cap. vnico, & cap. fin. de sent. excom. in 6. vel solùm tacitè talis consuetudo approbatur, vt in cæteris iuribus, quod quidem liquido apparebit ea omnia iura diligenter perpendenti: Ius ergo illud nouum, de quo Nauar. loc. cit. & nos supra mentionem
25 facimus, † aliunde, quàm ex illis iuribus, petendum est, nimirum ex Concil. Trident. Sess. 21. cap. 3. vbi statuit Sancta Synodus, tam in Ecclesijs Cathetralibus, quàm Collegiatis, in quibus nullæ sunt distributiones, vel ita tenues, vt verisimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quoruncunque prouentuum, & obuentionum, tam Dignitatum, quàm Canonicatuũ, personatuum, portionum, & officiorum separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes

tereſſentes proportionabiliter iuxta di
uiſionem ab Epiſcopo etiam tamquam
Apoſtolicę ſedis delegato in ipſa prima
fructuũ deductione faciendam diuidã-
tur, ſaluis tamen conſuetudinibus ea-
rum Eccleſiarum, in quibus non reſi-
dentes, ſeu non ſeruientes nihil, uel mi-
nus tertia parte percipiunt, non obſtan-
tibus exemptionibus, ac alijs conſuetu-
dinibus etiam immemorabilibus, &
appellationibus quibuſcunque. Idem
ferè habetur in eodem Concil. Trident.
Seſſ. 22. cap. 3. de refor. in hæc uerba
Epiſcopi etiam tamquam delegati Apo
ſtolici ex fructibus, & prouentibus qui
buſcunq; omnium dignitatum, perſona
tuum, & officiorum in Eccleſijs Cathe
dralibus, vel Collegiatis exiſtentiũ ter-
tiam partem in diſtributiones eorũ ar-
bitrio aſſignandas diuidere poſſint, vt
ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonali-
ter competens ſibi ſeruitium iuxta for-
mã ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam
quolibet die ſtatuto non impleuerint,
illius diei diſtributionem amittant, nec
eius quoquomodo dominiũ acquirant,
ſed fabricæ Eccleſiæ quaten' indigeat,
aut alteri pio loco arbitrio Ordinarii
applicetur. Ex quibus verbis ſatis appa
26 ret † tria addi in hac ſeſſ. 22. ijs, quę ſeſſ.
21. decreta erant. primũ huius tertię par
tis detractionẽ fieri poſſe tũc demum,
cùm in Eccleſijs Collegiatis adſint ſuffi
ciẽtes diſtributiones, quæ veriſimiliter
negligi non poſſint, prout declaratum
fuit à ſacra Congregatione declaratio-
nis Concil. Tridentini teſte Rot. Rom.
deciſ. 325. 2. par. in nouiſſ. diuerſ. & ſa-
tis patet ex d. ſeſſ. 22. cap. 3. ibi hæc in
ijs tantũ & c. alterum hanc tertiam par
tem diuidẽdã eſſe ijs, qui non ſolùm di-
uinis interfuerint, ſed etiam competẽtes
ſibi ſeruitium impleuerint; de quo nos
aliquid infra 2. par. quæſt. 2. tertium eſt
portionem nõ implentium applicandã
eſſe non cæteris intereſſentibus, ſed fa-
bricę, vel alteri pio loco, de quo fuſiùs
agemus infr. d. 2. par. quæſt. 17. verùm
differũt quoq; hæc duo Trid. Concilij
decreta, quòd in primo ſtatuitur, &
præcipitur, vt illa tertia pars fructuũ,
ſeu prouentuum detrahatur à præben-
dis, in hoc verò datur facultas Epiſco-
pis, vt hanc tertiam partem detrahere
poſſint. Verùm probabilius mihi & ve
rius videtur non tã decretum hoc ſeſſ.
22. addere priori ſeſſ. 21. quàm ab eo lõ
ge diuerſum eſſe, neque loqui de ijs,
q veræ diſtributiones quotidianæ ſunt,
vt infr. 3. par. huius tract. cum de iure
accreſcendi quod in quotidianis diſtri-
butionibus locum habet, agemus, latiùs
fortaſſe demonſtrabitur. Alia verò ſimi
lis ac de proprijs diſtributionibus lo-
quens hac de re facultas datur ab eadẽ
ſynodo ſeſſ. 24. cap. 15. in hæc verba. In
Eccleſijs Cathedralibus, & Collegiatis
inſignib', vbi frequẽtes, adeoq; tenues
ſunt præbendæ ſimul cum diſtributio-
nibus quotidianis, vt ſuſtinendo decen-
ti Canonicorum gradui pro loci, & per-
ſonarum qualitate non ſufficiant, liceat
Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel
aliquot ſimplicia beneficia, non tamen
27 regularia, † ijs vnire, vel ſi hac ratio-
ne prouideri non poſſit, aliquibus ex ijs
ſuppreſſis cum patronorum conſenſu, ſi
de iure patronatus laicorum ſint, qua-
rum fructus & prouentus reliquarum
præbendarũ diſtributionibus quotidia-
nis applicentur, eas ad pauciorem nu-
merum reducere, ita tamẽ, vt tot ſuper-
ſint, quæ diuino cultui celebrando, ac
dignitati Eccleſiæ commodè valeant re
ſpondere. Ex cuius decreti verbis ſacra
Congregatio Illuſtriſſimorum Cardina
lium præfecta interpretationi Trident.
Concil. non nulla ad rem noſtram infe-
rẽs reſpondit primò in vna Vercellenſi,
& altera Comenſi, quòd ſi Eccleſiæ nõ
ſunt Cathedrales, aut Collegiatæ inſi-
28 gnes, † non habeat locum decretum,
nec poſſit Epiſcopus, aut Vicarius Apo-
ſtolicus extinguere præbendas, vt au-
geat diſtributiones etiam ad augmen-
tum cultus diuini. Secùndò reſpondit
in una Hieracenſi, non licere Capitulo,
29 etiam ſede uacante † ſupprimere por-
tiones uigore huius decreti. Denique
in vna Alexandrina reſpõdit Collegia-

tæ

30 tæ Ecclesiæ Prælatum † hanc suppres-
sionem præbendarum tenuium facere
non posse, licèt sit exemptus, & Eccle-
sia sit insignis, cum hoc solùm Episco-
pis Concilium concesserit cum suorum
consensu Capitulorum. Cœperunt au-
tem huiusmodi decreta, sicut & reli-
qua Concilij Tridentini, omnes obliga-
31 re † à Kal. Maij 1564. vt per suam Con-
stitutionem editam 15. Kal. Augusti
eiusdem anni, quæ incipit, sicut ad sa-
crorum, Apostolica authoritate decla-
rauit, ac definiuit Pius IIII. Summus
Pontifex sui Pontificatus anno quinto.
De iisdem quoq; distributionibus quo-
32 tidianis extat † cõstitutio eiusdem sum
mi Pontificis edita longè ante Concilij
Tridentini confirmationem, & publica-
tionem Pontificatus sui anno secundo,
& est 55. inter eius cõstitutiones, in qua
quidem fructus omnes, reditus, pro-
uentus, iura, obuentiones, & emolumẽ-
ta quæcunque in quibuscunque rebus
consistant quarumcunque Ecclesiarum
vrbis Romanæ ad Capitulum, & men-
sam earundem communiter spectantia,
& pertinentia, assignauit, & applicauit
distributionibus quotidianis diuiden-
dis; ac distribuendis inter Canonicos,
& cæteros beneficiatos diuinis officijs
dictarum Ecclesiarum interessentes.
Circa quam Constitutionem illa duo
adnotanda sunt; primum constitutio-
33 nem † localem esse propter verbum il-
lud proemij d. constitutionis in alma
vrbe nostra, quod etiam indicauit Ste-
ph. Duran. d. cap. 25. nume. 4. in fine;
atque adeo non obligat Ecclesias aliarũ
ciuitatum, quàm Romanæ per ea, quæ
de localibus constitutionibus tradunt
Doct. in cap. 1. de constit. alterum est
34 longè diuersum quid statuere † Pium
Quartum Pontificem in illa constitu-
tione ab eo, quod decernit Concilium
Trident. d. sess. 21. cap. 3. hoc enim lo-
quitur de fructibus præbendarum sin-
gulorum Canonicatuum, & dignitatũ,
Pontifex autem de fructibus, & emolu-
mentis communibus toti Capitulo, de
quibus nos latiùs egimus supra quæst. 3.
in 1. & 2. specie distributionum.

Tertia Conclusio. Distributiones
35 quotidianæ introductæ sunt † fauore
cultus diuini, vt is in Ecclesijs augea-
tur. Id apertè constat, tum ex verbis
Iuon. Carnotens. d. Epist. 75. superio-
ri conclus. relatis, tum ex toto contextu
in d. cap. vnico de cler. non resid. in 6.
per quem id adnotauit ibi Glos. in prin.
Prob. in Addit. ad Io. Monach. num. 5.
& cæteri Doct. magis cõmuniter Abb.
in c. licèt not. 2. de præben. Hier. Gig.
consi. 144. num. 12. Dec. consi. 280. nu.
4. vol. 1. Paris. consi. 33. num. 1. vol. 4.
Steph. Duran. cap. 25. num. 4. Nauar.
d. cap. 18. nu. 10. & 11. Rebuf. in Con-
cord. Gall. Rubr. de Collat. §. 1. verb.
distributionum circa medium, & Bart.
Vgol. qui neminem horum refert in
tract. de Simon. tab. 1. cap. 9. §. 4. nu. 2.
tum ex d. constit. 55. Pij IIII. in princ.
ibi volentes igitur, quantum in nobis
est, diuino cultui consulere, & quæ se-
quuntur; tum deniq; ex Concil. Trid.
d. Sess. 21. cap. 3. vbi priusquam illud
statueret de tertia parte prouentuum in
distributiones quotidianas conuerten-
da, quod paulò ante retulimus, posuit
illa verba, cum beneficia ad diuinum
cultum, atque Ecclesiastica munia ob-
eunda sint constituta, ne qua in parte
minuatur diuinus cultus, sed ei debitũ
omnibus in rebus obsequium præste-
tur, statuit Sancta Synodus, &c. ex qui-
bus omnibus colligitur etiam, fauorem
hunc diuini cultus in eo cõsistere, quòd
36 Clerici † Ecclesiarum Collegiatarum
quotidianis distributionib. quasi illece-
bris quibusdam alliciantur, vel calcari-
bus, & stimulis impellãtur ad debitum
sibiq; competens Ecclesiæ obsequium
præstandum; atque adeo vtile fuisse
Ecclesiæ hoc inuentum quotidianarum
distributionum, vt in specie dixit Na-
uar. d. num. 10. & Duran. d. nu. 4. Neq;
37 huic obstat, quòd † mala illa sint, quæ
mali præbent occasionem c. ex parte de
consued. cum simil. prædictum autem
distributionis inuentum plures præbe-
re videatur mali occasiones, quod ni
mirum

mirum ansam plerique accipiant, vel adeundi chorum, & Ecclesiam nõ propter illius obsequium, sed propter quæstum temporalem; vel prætexendi falsas exausationes, aut etiam mentiendi, vt eas distributiones lucrificiãt, vel præsentibus gaudendi de aliorum absentia, aut aliæ similes, quarum plures congerit Nauar. eod. num. 10. respondetur enim cum eod. Naua. ibid. & num. 11. ac 12. quòd, cum principaliter introductæ sint distributiones propter cultum diuinum, vt ostendimus, non ideo desinat id esse iustum, quia malè affectis præbeat occasionem delinquendi; nam quicquid dicat Felin. in cap. fin. col. 14. de constit. cum alijs per eum ad-
38 ductis, tunc demum † lex, & dispositio est iniusta eo solo, quòd præbeat occasionem peccandi, cùm sit principaliter in fauorem eius, cui eam præbet, vt post Nicol. de Vbal. in tract. de success. ab intest. col. 13. Calder. consi. 14. de constit. Phil. Dec. consi. 291. col. pen. tradit Nauar. d. num. 11. & latiùs probauit in repet. d. cap. fin. de constit. & cap. ex parte de consuet. prout se ipsum ibid. allegat. vbi etiam cum num. seq. solicitè, inquit, conari debemus, vt assuefiamus non consentire alicui supra memoratorum malorum, ad quæ prædictum inuentum, alioqui de se bonum, & conseruans cultum diuinum, inuitat. Atque hæc de hac quæstione iam dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 Distributiones quotidianæ non veniunt nomine fructuum beneficij neq; appellatione residentiæ. num. 2. Neq; sunt de corpore beneficij. num. 3.

4 Distributiones quotidianæ cur non veniãt nomine fructuum beneficij; & an id aliquo iure probetur, & num. seqq.

5 Exceptio est de regula, sicut species detrahitur de genere.

6 Fructus alicuius rei est qui ex illa re prouenit, & ex fundo, siue corpore nascitur, & renascitur. num 7.

8 Distributiones non dantur inmediatè ratione beneficij, sed ratione laboris, & seruitij Ecclesiæ præstiti.

9 Fructus beneficij eo ipso clericis competunt, & redduntur, quòd beneficium ex titulo legitimo obtinent.

10 Priuilegium alicui concessum de percipiendis fructibus beneficiorum suorum in absentia non continet distributiones.

11 Canonicus condemnatus in lite super Canonicatu, & prabenda ad restituendos fructus, adhuc nõ tenetur relaxare distributiones.

12 Priuilegium alicui Canonico concessum percipiendi fructus beneficij sui cum ea integritate, ac si in Ecclesia resideret, adhuc non continet distributiones quotidianas.

13 Distributiones quotidianæ largè, & impropriè dici possunt fructus beneficij, & Canonicatus.

14 Distributiones quotidianæ veniunt nomine fructuum respectu illius Canonicatus, qui nullos habet reditus præbendales. Idem in reseruatione fructuum. num. 15.

16 Distributiones quotidianæ veniunt in condẽnatione fructuum vbi in ea Ecclesia nulli alij sint fructus præter distributiones; aut vbi de ijs facta sit spetialis protestatio in actis.

An distributiones Quotidianæ veniãt appellatione fructuum beneficij. Quæstio VI.

COMMVNIS est Doctorũ conclusio quotidianas distri-
1 butiones † nõ venire, neq; cõtineri appellatione fructuũ beneficij; hanc enim sententiam tenuit Rot. Rom. teste Cæsar. de Crass. decis. 116. aliàs 5. sub tit. de præben. num. 1.
2 vbi etiam ait † non venire appellatione residentiæ; cui simile est, quod tradit idem Cæs. de Cras. decis. 120. aliàs 9. de præben. post Oldrad. consi. 118. & Staphil. de litter. grat. & iust. nu. 45. &
3 46. distributiones quotidianas † nõ dici de corpore beneficij. eiusdem quoq; principalis sententiæ fuit Cassad. decis. vnic. de cler. non resid. num. 1. & fin. & decis. 6. de præben. num. 6. eadem Rot. Rom. 1. par. decis. 330. num. 22. & par. 3. lib. 3. decis. 1170. nu. 2. in nouiss. diuers.

&

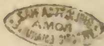

& apud Put. lib. 2. decis. 464. num. 2. & decis. 489. nu. 3. idem quoque adnotauit Paris. consi. 33. num. 4. & 5. volum. 4. Alphons. Hoied. tractat. de incompatibil. benef. 1. par. cap. 12. num. 2. Redo. tractat. de spol. Eccles. q. 3. num. 3. Franc. Viu. in suis commun. opin. ver. Distributiones quotidianae, Couar. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 1. circa princ. Flamin. Paris. in tractat. de resign. benef. lib. 6. quaest. 2. num. 30. post Lap. alleg. 42. Dec. consi. 280. & Gambar. tract. de potest. legat. lib. 6. tit. de pension. nu. 18. Doctor. ferè omnes, d. cap. vnico, de cleric. non resid. in 6. cap. licet, de praeben. & alibi
4 saepe. Laborant tamen Doctores † in assignanda huius conclusionis ratione. Couar. sanè loco cit. affert ad id text. d. cap. vnico, & cap. fin. §. in illis, de concess. praebend. in 6. sed neutrobique id probatur; nulla enim in ijs iuribus mentio fit de caeteris fructibus beneficij. Viui. loc. cit. allegat tex. in cap. fin. de rescrip. in 6. Sed potiùs ibi cõtrarium indicatur in ijs verbis, de fructibus beneficiorum, distributionibus quotidianis duntaxat exceptis, quod idem etiam habetur in cap. cum non deceat, de elect.
5 in 6. exceptio enim † est de regula, sicut species detrahitur de genere. Glos. in rubr. de reg. iur. in 6. latè Euerar. in loc. ab except. ad reg. num. 9. melior tex. est in Extrau. x. quae incipit postulasti. de praeben. inter communes, ibi licèt autẽ quotidianae distributiones per nos fuerint à perceptione fructuum praedictorum exclusae; locutus autem erat superiùs summus Pontifex de fructibus praebendarum, & beneficiorum. Optimus locus desumitur ex Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. de reform. §. praeterea, vbi cum statuisset sancta Synodus eos, qui obtinent Canonicatus, Dignitates, praebendas, aut portiones in Collegiatis, si vltra tres menses ab ijsdem Ecclesijs abfuerint primo anno priuati dimidia parte fructuum, quos ratione praebendae, ac residentiae fecerunt suos; & si iterum eadem vsi fuerint negligentia, priuari omnibus fructibus, quos eodem anno lucrati fuerint, subdit; distributiones verò qui statis horis interfuerint recipiãt. dictio enim illa aduersatiua, verò, posita inter fructus, & distributiones apertè ostendit ea inter se potiùs aduersari, quam quòd alterum alterius appellatione contineri possit. Praeter iura verò allata ratio etiam huius conclusionis illa esse potest, quia fructus rei alicu-
6 ius est † qui ex re ipsa prouenit, vt ex l. item. §. 1. ff. de vsufruct. adnotauit Rebuf. in l. vsura, ff. de verb. signif. & ex
7 fundo, siue corpore † nascitur, & renascitur, l. diuortio. §. si vir, ff. sol. matr. at verò quãuis ex beneficio, seu Canonicatu cõpetat ius clerico, vt pcipere possit quotidianas distributiones, vt ex tex. in c. dilectus, il 1. de praebẽ. & alijs iuribus supra, quaest. 2. sub finem admonuimus;
8 tamen id non est † immediatè, & per se ratione beneficij, sed ratione laboris, & seruitij Ecclesiae praestiti, cuius duntaxat contemplatione dantur distributiones, vt superiùs quoque non semel dixi
9 mus. fructus autem beneficij † eo ipso clericis competunt, & redduntur, quòd beneficium ex titulo canonico, ac legitimo obtineãt, vt in spetie tradit Couar. d. cap. 13. in principio, & cõstat ex Card. & Abb. in cap. 1. de celebr. Miss. & alijs trad. per Gregor. Tholos. in Partit. Iur. Can. lib. 1. tit. 20. cap. 5. in Glos. lit. d. & in tractat. de benef. cap. 6. num. 12. modò tamen horas canonicas priuatim recitet saltem post Concil. Lateranen. sub Leon. 10. sess. 9. cap. de reform. Curiae, & aliorum. Ex hac verò conclus. infertur primò, priuilegium alicui concessum de percipiẽdis fructibus beneficio-
10 rum suorum in absentia † non contine re quotidianas distributiones; ita Glos. & Doctor. omnes, d. c. vnico, & c. 2. de priuil. in 6. Hier. Gig. consi. 144. num. 23. & alij passim. Secundò infertur ꝙ Canonicus condemnatus in lite super Canonicatu, & praebenda ad relaxan-
11 dos fructus † adhuc non tenetur relaxare distributiones; ita post Boer. decis. 340. num. 4. respondit Gig. d. consil. 144. num. 18. & 25.

Hæc

Hæc autē conclusio ampliatur, vt per priuilegium cōcessum alicui Canonico percipiendi in absentia fructus sui beneficij cum ea integritate, qua perci-
12 peret, si in Ecclesia resideret † non censeatur adhuc concessum, vt percipere possit quotidianas distributiones, quod decisum fuit per Rot. Ro. teste Cassad. decis. vnica sub tit. de cler. non resid. ferè per totam, respondit q; Gig. consi. 144. num. 25. cum seq. & tradunt Doct. ferè omnes d. cap. vnico de Cler. non resid. in 6. nosque latiùs fortasse explicabimus infr. 2. par. quæst. 14. Limitatur autem primò, vt impropriè, & lar-
13 gè possint † quotidianæ distributiones dici fructus beneficij, & Canonicatus, vt patet ex Glos. vnica in c. licèt de præbend. & Couar. loc. cit. vbi fructus beneficiorum diuidit in eos, qui dantur ex eo solum, quòd quis canonicè beneficium obtineat, & eos, qui quotidiano ministerio Ecclesiæ inseruientibus distribuūtur; & meliùs ex Put. lib. 1. decis. 239. nu. 3. & 4. vbi apertè dicit quotidianas distributiones largè dici posse fructus, idem etiam patet ex text. d. cap. fin. de rescript. in 6. & cap. cum non deceat de elect. eod. lib. ibi de fructibus beneficiorum distributionibus quotidianis dumtaxat exceptis, cum exceptio sit de regula, vt etiam paulò ante diximus. Secundò limitatur, vt dicatur fructus,
14 † vbi Canonicatus aliquis non habet præbendam, aliosue fructus præter quotidianas distributiones; nam tunc quoad illum Canonicatum fructuum nomine veniēt quotidianę distributiones, vt post Gemin. in cap. præsenti, de offic. ordin. in 6. & alios tradit Tiber. Decian. consil. 43. nume. 14. & seq. vol. 1. Philip. Prob. in Addit. ad Io. Monach. d. c. vnico, num. 60. & 64. vbi infert de priuilegiato, vt possit percipere fructus, ac si resideret in Ecclesia, in qua præter distributiones nulli alij sunt fructus; idē
15 decisum fuit † in Rot. Rom. apud Cæs. Craf. decis. 54. seu 8. de probat. de reseruatione fructuum in illis Canonicatibus, qui solùm consistunt in distributio-
16 nibus. Limitatur 3. † hæc ipsa conclusio, vt distributiones perceptæ veniant in condemnatione fructuum vbi in ea Ecclesia nullæ sint præbendæ separatæ à distributionibus quotidianis, propter eam præcipuè rationem, ne verba sententiæ reddantur elusoria, ita Decian. cons. 43. num. 16. vol. 1. aut etiam, vbi de illis facta sit specialis protestatio in actis. ita singulariter decidit Rot. Rom. 1. par. decis. 618. in nouiss. diuers. & apud Put. d. decis. 239. num. 2. & 3. stantibus maximè verbis sententiæ de fructibus, quos ille, qui obtinuit, propter impedimenta percipere nō potuit, sed percepit ille, qui succubuit; quare ex mente eiusdem Rot. secus esse videtur si cæteri Canonici, quibus ob eius non interessentiā accreuerunt, eas perceperint, quod tamen ego in pręsentia asseuerare non auderem. Quod si nullum horum adsit, puto cum eodem Decian. d. cons. 43. nume. 15. & seq. distributiones non comprehendi in sententia condemnatoria restitutionis Canonicatus cū fructibus; quomodo est intelligēdus Boer. superiùs allegatus d. decis. 340. nume. 4. dum in eam partem inclinat, vt huiusmodi sententia non comprehendat distributiones, maximè vbi qui succumbit, priùs obtinuit in possessorio; quo in casu res proculdubio nullam habet difficultatem per rationes, de quibus per eum d. num. 4. & seq.

SVMMÆ RERVM.

1 *Distributiones quotidianæ propriè non continentur nomine redituum beneficij.*
2 *Reditus nomen secundùm aliquos latiùs patet, quàm fructus.*
3 *Reditus dicitur id, quòd singulis annis redeat, ideoq; cum simplici, d, scribendum est hoc nomen.*
4 *Distributiones quotidianæ nō redeunt singulis annis.*
5 *Distributiones quotidianæ largè dici possunt reditus beneficiorum.*
6 *Distributiones propriè dici possunt reditus Ecclesiæ, seu Ecclesiastici.*
7 *Distributiones quotidianæ propriè nō veniūt nomine*

nomine prouentuum beneficij.

8 *Prouentus, & reditus idem importat secundū aliquos; licèt alij contra. num. 9.*

10 *Prouentuum Ecclesiasticorum simpliciter appellatione continentur distributiones quotidianæ.*

11 *Obuentionum beneficij, seu præbendæ appellatione non continentur quotidianæ distributiones.*

12 *Statutum priuans beneficiatos fructibus, & obuentionibus beneficij non comprehendit distributiones.*

13 *Obuentiones; sunt fructus ex re venientes cuiuscunque sint emolumenti.*

14 *Emolumenti nomen comprehendit etiam quotidianas distributiones.*

15 *Emolumenti nomen generalissimum est significans vtilitatem quamlibet ex re prouenientem.*

16 *Distributiones quotidianæ sunt, & dici possunt vtilitas quædam aliquo modo ex beneficijs, seu Canonicatibus, & portionibus proueniens.*

An Distributiones Quotidianæ veniant nomine redituum, prouētuū, obuentionum, vel emolumentorum beneficij. Quæstio VII.

QVONIAM de nomine fructuum vidimus, regulariter eo non contineri distributiones, videamus de alijs nonnullis in quibus maior est difficultas.

Prima Conclusio. Quicquid voluerit Oldr. conf. 118. in princ. probabilius
1 mihi est † distributiones quotidianas propriè non venire appellatione redituum beneficij; tum q id tradit Bellez. tract. de charit. subsid. q. 76. nu. 1. & expressè voluit Couar. d. c. 13. nu. 9. vbi cū de quotidianis distributionibus iā egisset in priori illius cap. parte, quærit in posteriori an cōsuetudo efficere valeat, q Canonici, & alij Ecclesiastica beneficia obtinentes possint iustè fruct⁹ principales, & verè reditus beneficiorū absentes ab eis recipere: ideq; disertè docet Petr. Molig. tract. de appel. verb. sig. nu. 957. Petr. Paul. Paris. consi. 33. nu. 4. & 5. vol. 4. & Philip. Prob. in addi. ad Io. Monach. d. c. vnico, nu. 57. tum quòd li-
2 cèt fortasse reditus nomen † latiùs pateat, q̄ fruct⁹, vt voluit Glo. pen. in cap. generali de elec. in 6. & Clem. 1. de reb. eccles. nō alien. Alberic. in l. frugē. ff. de verb. sig. latè Surd. cōsi. 162. nu. 1. vol. 2.
3 tamen, cum reditus † dicatur eò, q redeat singulis annis, ideoq; cum simplici, d, scribendum esse hoc nomen iure contendant, & satis comprobēt Tiraq. de retract. lign. §. 1. Glo. 6. num. 1. & Nauar. tract. de reditib. Eccles. q. 1. monit.
4 1. certum autem sit † quotidianas distributiones non redire singulis annis, siue quia dietim, aut per singulos mēses, aut sæpe saltem in anno distribuantur, siue quia incertę admodū sint, atq; adeo in valore beneficiorum computandæ non sint, vt Oldr. ipse fatetur d. cōsi. 118. nu. 2. & seqq. & tradit Fel. in c. ad aures. nu. 14. de rescrip. & q ad valorem pertinet nos latiùs cōprobabimus in seq. quæst. dicendum quoq; erit nomen redituum beneficij propriè sumptum non conuenire distributionibus. Fateor tamen distributiones quotidianas non modò sal
5 tem largè † dici posse reditus beneficiorum, vt constat ex Couar. loc. cit. & alijs adductis in quæst. præcedenti, sed
6 etiam propriè dici posse † reditus Ecclesiæ, seu ecclesiasticos, vt satis probatur in cap. dilectus, il 2. de præben. in fin. ibi in Canonicum recipi facias, & sibi de reditibus Ecclesiæ assignari prouentus, donec ei sit in beneficio præbendali prouisum; idq; iuncta Glo. fi. ibid. dū allegat tex. in c. dilectus il 1. eod. tit. in fin. qui apertè loquitur de distributionibus quotidianis.

Secunda Conclus. Probabilius quoque mihi est, neque etiam nomine pro-
7 uentuum beneficij † contineri quotidianas distributiones. quod quidem probatur tum auctoritate Molign. d. tract. de appellat. verb. sig. nu. 943. post Rip. in cap. cum M. Ferrariensis num. 16. de constit. & Gemin. consi. 85. num. 21. qui id disertè tradunt. tum ex tex. aperto in cap. licèt de præben. ibi, prouentus suos Ecclesiasticos faceretis in-

tegrè ministrari, nolumus tamen, vt quotidianas distributiones, &c. & cap. 2. de priuil. lib. 6. in fin. quibus non aduersantur cap. dilectus il 2. in superiori conclus. allegatus, vbi iuncta Glos. quotidianæ distributiones appellantur prouentus; nam fortè ibi sumitur impropriè nomen prouentus, & certè ibi non est, vt in his iuribus pronomē suos, quod apertè ostendit in hoc cap. licèt sumi prouentus pro fructibus proprij beneficij, seu præbendæ, non autem cōmunibus totius Ecclesiæ, vel Capituli, prout in d. cap. dilectus, tum demum,
8 quia nomen reditus, & prouentus † idē important, vt post Rip. d. cap. cum M. num. 14. monet Molign. d. num. 943. li-
9 cèt in hoc † aliud visum fuerit Surd. loc. cit. & Rebuf. d. l. frugem vers. prouentus, de verb. sig. nomine tamē prouentuum Ecclesiasticorum non alicu-
10 ius, sed absolutè, & simpliciter † veniunt distributiones quotidianæ, vt apertè decidit Bonif. 8. in Extrau. vnic. de decim. inter commu. ibi & quia non occurrit nobis, quin distributiones quotidianæ prouentus Ecclesiastici sint, & quæ sequuntur.

Tertia Conclusio. Idem quoq; existimo de nomine obuentionum benefi-
11 cij, seu præbendæ, vt nimirum † earū appellatione nequaquam veniant quotidianæ distributiones. Id enim expressè tradit Prob. in addit ad Io. Monach. d. c. vnico num. 52. Molignat. d. tract. de appellat. verb. signif. num. 810. post Rip. respons. 2. nu. 2. de constit. ex quo
12 vterque infert † statutum priuans beneficiatos habentes litem super beneficijs, quibuscunque fructibus, & obuentibus, non debere hanc interpretationem recipere, vt etiam priuet quotidianis distributionibus. Accedit, quòd
13 obuentiones dicuntur fructus † ex re venientes cuiuscunque sint emolumenti, vt per tex. in l. 1. iuncta Glos. in §. exercitorem ff. de exercitor. action. docet Rebuf. d. l. frugem. vers. obuentiones etiam, supra autem ostendimus distributiones quotidianas neque propriè dici fructus beneficiorum, aut præbendarum, neque ex ipsis beneficijs immediatè, sed ex labore potiùs, ac seruitio Ecclesiæ præstito prouenire.

Quarta Conclusio. Distributiones
14 quotidianæ propriè continentur † nomine emolumenti beneficiorum, seu præbendarum. Id apertè colligitur ex Put. deci s. 375. nu. 2. iunctis seqq. lib. 2. vbi loquens de distributionibus vtitur nomine emolumētorum loco generis. Idem etiam ex eo probatur, quod nomen
15 emolumenti † generalissimum est significans quamcunque vtilitatem quoquomodo ex aliqua re venientem, vt patet ex Malach. cap. 3. & quod emolumentum, quia custodiuimus præcepta eius? cap. nemo de Simon. cap. 1. de testib. in 6. Clem. statutum de elect. & ibi per Glos. & Doct. Surd. d. consi. 162. num. 3. post Cuman. consi. pariter 162. statim post principium; certum autem est ex supradictis quotidianas di-
16 stributiones † esse vtilitatem quandam ex præbēdis, & Canonicatibus, seu portionibus aliquo modo prouenientem. Plura de his, & similibus nominibus præter citatos Doct. & in d. iuribus videri possunt apud Picum in l. Titia §. Titiæ cum nuberet nu. 110. ff. de leg. 2. Bero. consi. 51. uum. 5. vol. 2. Bertrand. consi. 119. num. 4. vol. 3. & consi. 275. lib. 2. & alios alijs in locis.

SVMMÆ RERVM.

1 *Distributiones quotidianæ non computantur in valore beneficij ex communi.*
2 *Valor beneficij, quod quis impetrat, exprimēdus est in illius impetratione; idq; tantùm propter regulas Cancellariæ. num. 4.*
3 *Valor distributionum non debet necessariò exprimi in impetratione beneficij, & quæ sit ratio. num. 5.*
6 *Distributiones quotidianæ incertæ sunt, nec ad certam summam redigi possunt; cum esse possit, vt quis etiam sine culpa eas non percipiat.*
7 *Aptitudo acquisitionis nō auget pretium rei, neque aliquem reddit locupletiorem.*
8 *Anniuersaria, & mortuaria non computantur in valore beneficij, neque in eius impetra-*

petratione necessariò exprimenda sunt.

9 *Distributiones quotidianæ non computantur in valore beneficij, neque sunt necessariò exprimendæ in impetratione, quàmuis beneficium nullos alios reditus habet præter distributiones.*

10 *Priuilegium, & qualibet verba debent aliquid operari.*

11 *Distributiones, & reliqua incerta computantur secundùm aliquos in valore beneficij, & exprimenda in eius impetratione, quando ad certam summam reduci possunt; qui tamen falluntur.*

An quotidianæ distributiones computari debeant in valore beneficij. Quæstio. VIII.

Frequentissima est hac in re, communiq; omnium scribentium calculo recepta sententia quotidianas distributio-
1 nes † non computari in valore beneficij; ex quibus nonnullos dumtaxat retulisse sit satis. Fuit igitur hoc decisum per Rotam Rom. decis. 8. de præben. in nou. decis. 39. eod. tit. in antiq. & decis. 33. de sent. & re iudic. in antiq. decis. 5. num. 7. par. 2. in nouiss. diuers. Cassad. decis. 6. num. 6. sub tit. de præben. eius sententiæ fuerunt etiam Paris. consi. 39. num. 4. vol. 4. Tiber. Decian. consi. 43. num. 13. & seqq. vol. 1. Franc. Bursat. consi. 185. num. 10. vol. 2. Oldr. consi. 118. ferè per totum. Prob. in Addit. ad Io. Monach. d. c. vnico num. 37. & ibi Doct. ferè omnes Anch. in clem. 1. de concess. præben. quæst. 5. Fel. in c. ad aures num. 14. de rescript. Io. Selu. in tract. de benef. 3. part. quæst. 12. nu. 33. Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 1. & alij sæpe eidem conclusioni subscripserunt. Ex qua etiam plerique
2 inferunt, quòd licèt † alias, quicquid sit de iure communi, propter regulas Cancellariæ teneatur quis exprimere valorem beneficij, quod impetrat, aliàs gratia est nulla, vt tradit Abb. Fel. & cæteri d. c. ad aures de rescript. Gomes, & cæteri Glossat. ad d. regulas; tamen
3 † non debet necessariò exprimere distributiones quotidianas, sed solùm valorem præbendæ, prout voluerunt Oldr. d. consi. 118. Hier. Gig. consi. 144. nu. 11. Decian. d. consi. 43. nu. 14. vol. 1. Cassad. d. num. 6. Anchar. d. Clem. 1. Fel. d. c. ad aures nu. 14. Barbat. in cap. vlt. col. antepen. de pecul. cler. Io. An. ad Specul. rubr. de concess. præben. Prob. in Addit. ad Io. Monach. d. cap. vnico nu. 53. & 57. Selu. d. cap. 12. num. 33. Mil. in Repert. Verb. gratia Gom. in tract. de expectat. nu. 104. & post alios Couar. d. num. 1. inquiens hanc esse communem opinionē, & probari ex tex. in d. c. vnico de cler. non resid. in 6. sed nihil minus habetur in illo tex. in quo nulla mentio fit de valore exprimendo, sed neque haberi po-
4 tuit, cum † de iure cōi scripto, & in corpore iuris clauso nulla facienda sit mentio valoris beneficij ī impetratione, sed solùm ex dispositione regularum Cancell. quæ semper à summis Pontificibus innouantur, vt tradunt Doct. magis cōmuniter in d. cap. ad aures de rescript.
5 Ad rationes ergo † recurrendum est, & quidem Couar. d. num. 1. Oldr. d. consi. 118. & Prob. d. nu. 53. post Bertrand. cōs. 275. col. 1. part. 2. eam rationem tam cōclusionis, quàm illationis præfatarum afferunt, quòd distributiones quotidianæ non augeant corpus præbendæ, & beneficij. sed hæc videtur petitio principij, hoc ipsum. n. quæritur cur non augeant corpus præbendæ, & beneficij: quare Oldr. & Prob. aiunt ideo non augere corpus, & valorem, quia præbendæ, & distributiones sunt diuersa, & separata inter se, atque adeo non possunt conglutinari, aliasq; rationes afferunt, prout apud eos videre est. communior autem, & firmior est illa, quam & ijdem Doct. Fel. d. c. ad aures, & Gregor. Tholos. in tract. de benef. cap. 15. num. 5. post Rebuf. in tract. de congr. port. cap. 10. & 11. & alij ferè omnes, qui hanc rem pertractarūt, afferunt, ni-
6 mirum quòd † incertæ sint, nec ad certā summam reduci possint; in certum. n. esse potest, num quis interesse possit, vt in specie monet Gregor. d. num. 5. Oldr. d.

consi.118.Prob.vbi supr.num.37. 54. & 55.cum fieri possit, vt Clericus absque culpa,immo ex iusta causa, puta studij, aut domesticorum negotiorum absit ab Ecclesia, distributionesq; quotidianas non percipiat iuxta ea,quæ infr. 2. part. latiùs explicabimus; at verò certum est
7 aptitudinem † acquisitionis non augere pretium rei, neque reddere aliquem locupleriorem,vt per tex. in l.pretia rerum ff. ad l. falc. l. naturalem §. 1. ff. de acqnir. rer. dom. & alia tradunt Alex. consi.132.col.1.& consi.152. in fin. vol. 6.Cassan.consi.45.col.1. Prob. d. nu.37. & 54. & cap. si postquam de præb. in 6. ferè per totum multa enim cadunt (vt iam veteri prouerbio fertur) inter calicem, supremaq; labra. Stet ergo firma conclusio distributiones quotidianas non cōputari in valore beneficij,ideoq; in eius imperratione earundem mentionem non esse necessariò faciendam; idq; propter illarum incertitudinem. Quæ quidem conclusio ampliatur pri-
8 mò, vt procedat etiam † in mortuarijs, & anniuersarijs defunctorum, vt voluit Rot. d. decis. 8. de præb. in nou. Felin.d.c.ad aures nume.14. Anchar.d. quæst.5. Oldr. d. consi.118. Prob.d. nu. 53. Couar. d. num. 1. alijq; Doct. pene omnes in conclus.cit. Secundò amplia-
9 tur, etiam si in illa Ecclesia † nulli alij reditus sint,quàm distributiones quotidianæ, tum quia nullus Doct. vno excepto hunc casum ab illa regula, & cōclusione excipit; tum quia ideo nomine fructuum veniunt distributiones in sententia, vel priuilegio vbi Canonicatus in illis dumtaxat consistunt iuxta superiùs deducta in q. 6. quia aliàs priuilegium, & sententia nihil operarentur, prout colligitur ex Prob. d. addit. ad Monach. num. 64. priuilegium au-
10 tem, & quælibet verba † debet aliquid operari, cap. licèt, & ibi Doct. de priuil. latè Alex. consi. 187. vol. 5. quod quidem non vrget in casu nostro, vnde standum est regulæ. Ex quibus satis paret longiùs à veritate aberrasse Tiber. Decian. d.consi.43.nu.15. vol. 1.virum alioqui eruditissimum, & Iureconsultū clarissimum, dum conclusionem superiùs propositam, quòd distributiones, non computantur in valore beneficij, neque de ijs necessariò facienda sit mētio in imperratione beneficij, ita côtendit temperandam, vt non procedat vbi nullæ sunt præbendæ in Ecclesia distinctæ à distributionibus; neque enim verum est, quod ipse assumit, sed non probat, distributiones tunc subrogari loco præbendarum, & earum naturam assumere,cum sint planè diuersa. Minùs verum est, quòd aliàs redderetur elusoria regula Cancellariæ disponens, vt exprimatur valor beneficij in impetrationibus quorumcunque beneficiorum; nam satis ea locum habet in beneficijs, quæ habent reditus distinctos à distributionibus. Verùm hanc conclu-
11 sionem restringit † Fel. d. cap. ad aures num.15.& Anchar. d. Clem.1. quæst.5. in fin.de præben.vt non procedat,quando hæc incerta reduci possunt ad aliquam certam summam; nam tunc recipiunt æstimationem, sic vēditur iactus retis, & reditus ex iurisdictione prouenient l.si iactum ff. de act. empt. & cap. 1.& 2.cum ibi not.ne præl. vic. suas.Falluntur tamen ambo (pace tantorum virorum dictum sit), nam incertitudo illa, quæ facit, vt distributiones, & anniuersaria non computentur in valore beneficiorum, & de ijs non sit facienda necessaria mētio in imperratione beneficij,non est attēdenda ex parte emolumentorum,seu prouētuum, prout ipsi supponere videntur, sed ex parte ipsius acquisitionis, seu personæ acquirentis, quia fieri potest, vt ea non acquirat, quod mox ex Prob.Oldr.& Gregor.demonstrauimus. Atq; hæc de hac quæst. quin, & de tota prima huius tractatus parte dicta sint satis.

PARS

PARS II.

De Quotidianis Distributionibus acquirendis.

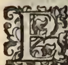

EXPLICATIS ijs, quæ generatim de quotidianis distributionibus dicenda videbantur, quod erat primum caput eorum, quæ initio huius tractatus disputanda proposuimus; sequitur nunc, vt ad secundum caput, quod est de ijsdem quotidianis distributionibus rectè tam in foro conscientiæ, quàm contentioso acquirendis, descendamus; quod quidem illa breuitate, quā rei magnitudo patietur, quæq; necessaria est, dilucíditate, decisiuè more nostro persoluemus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Clericis duntaxat Ecclesiarū Collegiatarum competit percipere posse quotidianas distributiones.*

2 *Canonicis, & qui dignitates obtinent in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis, competit distributiones posse percipere.*

3 *Ius percipiendi distributiones quotidianas cōpetit ratione Canonicatus, vel dignitatis, qua quis obtinet in Ecclesia Collegiata.*

4 *Canonici supernumerarij, & creati cum expectatione prabendas percipere possunt quotidianas distributiones, & num. 7.*

5 *Canonici supernumerarij habent statim omnia iura Canonia, & stallum in Choro, & vocem in Capitulo, ideoq; possunt eligere.*

6 *Canonici supernumerarij possunt esse delegati Papa.*

8 *Receptus in Canonicum debet cùm primum occasio tulerit habere prabendam, & interim habebit distributiones.*

9 *Canonicus receptus vltra numerum non modò voluntariè, sed etiam mandante Pontifice postquam reliqui Canonici semel fregerunt numerum etiam ab ipso Papa confirmatum habebit distributiones.*

10 *Canonici supernumerarij non habent distributiones vbi consuetudo sit, q non habeāt iura Canonia.*

11 *Canonicus non habet distributiones nisi fuerit installatus quoad chorum vbi adsit cōsuetudo, quòd non administret iura Canonia nisi fuerit installatus.*

12 *Canonicus receptus vltra numerum nō simpliciter, sed cum hoc, q sit supernumerarius, non habebit distributiones.*

13 *Canonicus receptus vltra numerum non habet distributiones cùm Papa mādat recipi aliquē in Ecclesia, in qua est certus numerus, neq; ei derogat, neq; mandat recipi cū plenitudine iuris Canonicalis.*

14 *Canonicus receptus vltra numerum de mandato Papa habere debet distributiones donec assecutus fuerit prabendam, vel reditus augeantur.*

15 *Mansionarij quoque percipere possunt quotidianas distributiones.*

16 *Mansionarij multis nominibus appellantur; & de ijs plura remissiuè.*

17 *Distributionum quotidianarū capaces sunt clerici distincti à Dignitatibus, Canonicis, & Mansionarijs.*

18 *Capellani quoque nonnulli capaces sunt distributionum. quorum mēsa distincta erit à mensis caterorum clericorum illius Ecclesia. num. 19. Portioq; desitiens accrescit cateris Capellanis. num. 20.*

Quibus Clericis competat percipere Distributiones Quotidianas. Quæstio I.

NON agimus hic quando, & quibus in casibus possint licitè clerici percipere quotidianas distributiones; hoc enim latè explicabimus, & prosequemur in omnibus ferè sequentibus quæst. sed quibus clericorum generibus conueniat posse illas percipere. cui quęstioni per quinq; sequētes cōclusiones maioris perspicuitatis gratia lubet respondere.

Prima Conclusio. Certum est non rectoribus Ecclesiarū parochialiū, nō Capellanis, aut similibus beneficiatis, sed
1 tm̄ † Cathedraliū, & Collegiatarū Ecclesiarū clericis cōpetere, vt huiusmodi quoti-

quotidianas distributiones possint percipere, id aptè cõstat ex tex. in d.c. vnico, de cler. non resid. in 6. ibi consuetudinẽ, qua Canonici, & alij beneficiati, seu Clerici Cathedralium, & aliarum Collegiatarũ Ecclesiarum distributiones quotidianas qualitercunque in ciuitatibus, seu alijs locis, in quibus ipsæ consistunt ecclesiæ, sint præsentes, ex integro percipiunt, iunctis ijs, statuimus, vt distributiones ipsæ quotidianæ Canonicis, ac alijs beneficiatis, & Clericis ipsarum Ecclesiarum, qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs adfuerint, tribuantur, &c. idem etiam patet, ex clem. vt ij, qui, de æt. & qualit. & ord. præfic. in ijs verbis (qui diuinis in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesijs sunt mancipati officijs,) iunctis ijs (illi verò, qui dignitates, personatus, officia, vel præbendas, quibus certi ordines sunt annexi pacificè nũc obtinent in ijsdem Ecclesijs, vel obtinuerint in futurum;) & illis quoque verbis (ipsisq; distributionũ, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur) quibus in locis, & alibi sæpe id apertè supponunt Doctores omnes. Sed idem quoque liquidò cõstat ex verbis Cõcil. Trid. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 15. superiùs per nos relatis in 1. par. quæst. 5. cõcl. 2. & ex eod. Concil. d. sess. 24. cap. 12. §. præterea, ibi obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis, dignitates, Canonicatus, præbẽdas, aut portiones, non liceat vigore cuiuslibet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eisdem Ecclesijs quolibet anno adesse; & statim, alioquin primo anno priuetur vnusquisque dimidia parte fructuum; paucisq; interpositis, distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant; dum enim tam Concil. Trid. quam iura, & Doct. locis cit. cùm loquuntur de personis, quæ ius habent percipiẽdi quotidianas distributiones, de solis Clericis Collegiatarum, vel Cathedralium Ecclesiarum mentionẽ faciunt, nullam verò de alijs Clericis cæterarum Ecclesiarum, apertè ostendunt ijs solis conuenire easdem distributiones posse percipere.

Secunda Conclusio. Certum est etiã obtinentibus dignitates, vel Canonicatus tam Cathedralium, quàm Collegia-
2 tarum Ecclesiarum † competere, vt quotidianas distributiones possint percipere. Id probatur tum ex superiori conclusione maximè verò ex verbis tex. in d.c. vnico, ibi, statuimus vt distributiones quotidianæ Canonicis &c. necnon, in d. Clem. vt ij, qui ibi, qui dignitates, personatus, officia, vel præbendas obtinent in eisdem Ecclesijs, simul cum ijs verbis, quæ paulò post sequuntur, ipsisque distributionum, quę dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur, &c. item ex Extrau. 11. quæ incipit cum nonnullæ la 1. §. præterea, de præben. inter commun. ibi, debere computari pro quotidianis distributionibus illa tantùm, quæ præfatis Canonicis quotidie pro diurnis, & nocturnis horis distribuuntur sine fraude. Idem quoq; cõstat quoad dignitates, ex cap. licet de præben. nec non ex Concil. Trident. sess. 21. cap. 3. ibi in distributiones quotidianas conuerti, quæ in dignitates obtinẽtes, & cæteros diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionẽ ab Episcopo faciendam diuidãtur: rursusq;, tam quoad obtinẽtes dignitatem in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis, quàm etiam quoad Canonicos earũdem Ecclesiarum patet ex eodem Concil. Trid. d. Sess. 24. cap. 12. §. præterea ibi, obtinentibus in eisdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones iunctis ijs, distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant; tũ quia ius percipiẽdi distributiones quotidia-
3 nas † competit Clericis quatenus in Ecclesia Cathedrali obtinent dignitatem, aut Canonicatũ, vt patet ex tex. in cap. dilectus il 1. cap. pro illorum, & cap. dilectus il 2. cũ ibi not. per Glos. & Doct. de præben. quod etiam alibi non semel admonuimus.

Tertia conclusio. Non modo illi Canonici, qui sunt de certo numero Canonicorum,

nicorum, sed etiam super numerarij, & creati cum expectatione præbendæ, de quibus per tex. & Doct. in cap. cum M. Ferrariensis de constit. d. cap. pro illorum, de præben. & in cap. fin. de
4 concess. præben. in 6. possunt † percipere quotidianas distributiones, quod quidem comprobatur, tum ex eo, quod mox ostendimus ius percipiendi quotidianas distributiones prouenire ex Canonicatu, seu Canonia; Canonici autẽ recepti vltra numerum habent statim
5 † omnia iura Canoniæ, vti stallum in Choro, & vocem in Capitulo, atq; adeo
6 possunt eligere; similiter possunt † esse delegati Papæ, & habere prærogatiuas omnes, quibus cæteri Canonici gaudent, vt post Innoc. Host. Compost. Butr. Calder. Barbat. Fel. Dec. & Rip. d. c. cum M. Ferrariensis de constit. Gem. in cap. statutum, de rescrip. in 6. cap. si is cui, de præben. & d. cap. fin. §. in illis, de concess. præben. eod. lib. Feder. de Sen. consi. 290. Lap. alleg. 14. in 7. conclus. tradit Gomes. de Grat. expect. nu. 35. & 38. Alphons. Hoied. in d. tractat. de benef. incompatib. part. 1. cap. 12. nu. 6. & Io. Staphil. de form. expectatiuar. form. 1. num. 2. vsque ad 12. tum quia in spetie, quòd huiusmodi Canonici vl-
7 tra numerum recepti † habere debeãt quotidianas distributiones, voluit idẽ Gomes. d. tract. de Grat. expectat. num. 38. Staphil. d. form. 1. num. 8. & 12. & Hoied. d. cap. 12. num. 7. post Bal. in l. fi. C. de alluuion. & in Margarita ad Innoc. in verb. Canonicus, il 2. Innoc. ipsum in d. cap. dilectus, il 1. de præben. Abb. d. c. cum M. Ferrariensis, num. 29. cum seqq. & ibi Rip. num. 186. Bernard. Diaz. in tract. regul. & fallent. reg. 68. idque ipsum decidisse videtur sacra Cõgregatio quæ præest interpretationi Trident. Concil. dum ad sess. 21. cap. 3. de refor. declarauit in vna Legobiensi, & Salernitana distributiones quotidianas esse diuidendas tam non habentibus præbendas, quàm habentibus, tum demum quia id probari videtur, in d. cap. cum M. Ferrariensis, ibi, mandamus, quatenus, cum ijdem Canonici in derogationem suæ constitutionis ad vacaturas præbendas quatuor receperint vltra numerum constitutum, antiquis Canonicis præbendas cum integritate percipientibus consuetas superexcrescentes reditus prædictis Canonicis facias assignari. Sed quoniam, licèt loquatur ibi summus Pontifex de reditibus non proprijs præbendarum, sed cõmunibus totius mensæ capitularis, vt satis patet ex verbis citatis, d. cap. cum M. & in spetie adnotauit ibi Glo. in verbo industriam, & ibi Io. Andr. in addit. post Host. tamen adhuc id potest intelligi de illis reditibus communibus, seu distributionibus, quas in prima, vel secunda spetie distributionũ ab ea quotidianarum, de qua agimus, distinctarum collocauimus supra in prima part. huius tract. quæst. 3. ideo ad alia iura veniamus. Et quidem Hoied. d. num. 7. inquit id probari per tex. in d. c. dilectus, il 1. de præben. sed certè nihil ibi dicitur de Canonico recepto vltra numerũ, sed solùm in eo cauetur, quòd recepto
8 in Canonicum † quam citò facultas se obtulerit, debetur præbenda, & interim habebit quotidianas distributiones, prout eum textum summant, & intelligunt Doct. magis cõmuniter, quia fortè certus erat in illa Ecclesia Canonicorum numerus, sed vnus, plures ue ex ijs Canonicatibus erant sine præbenda, & mandat Pontifex prouideri nouiter recepto de præbenda cum primũ vacauerit, quia non est congruum, vt præbenda careat, qui in Canonicum noscitur esse receptus, vt ibi dicitur, & in cap. relatum, & in cap. dilectus il 2. eodem tit. vbi est similis ferè facti species, & cõstitutio. Melior ergo tex. est in cap. pro illorum, eod. tit. de præb. ibi, mandamus, quatenus si vobis cõstiterit prædictos Canonicos aliquem vltra constitutum numerum in Canonicum auctoritate propria recepisse, cum nobis legẽ imponere non debeant, quam ipsi negligunt obseruare, latam in ipsos excõmunicationis sentẽtiam à prædicto Archie-

chiepiſcopo tamdiu denuncietis ſublato appellationis obſtaculo ſeruandam, donec ſæpe dictum magiſtrum recipiãt in Canonicum, & ea, quæ ad Canonicatum pertinẽt cum ſtallo Chori, & loco Capituli ei ſtudeant aſſignare; probat enim apertè hic tex. iuncta Gloſ. fin.
9 ibid. in Verbo Canonicatum † non modò Canonicum voluntariè ab ipſis receptum vltra numerum ab iiſdem conſtitutum, & à Sede Apoſtolica confirmatum, ſed etiam alium, quem Papa mandat recipi poſtquam ſemel fregerunt d. numerum, debere habere quotidianas diſtributiones, ſic enim explicat Gloſ. & alij illa verba tex. ea, quæ ad Canonicatum pertinent; idq; maximè iuncto d. c. dilectus il 1. ex quo tex. & d. c. pro illorum, & c. dilectus il 2. de præben. liquidò conſtat ad Canonicatum pertinere quotidianas diſtributiones percipere. Optimus verò tex. eſt in cap. fin. §. ſi autem, de conceſſ. præben. in 6. ibi, ſi autem huiuſmodi recepti vltra numerum diſtributiones, & alia, vt Canonici de numero exiſtentes ſic tempore dictæ reuocationis habebãt & c. & clatans in §. ſeq. ibi, in illis verò, qui vltra numerum auctoritate præfata in aliquarum Eccleſiarum Canonicos iam recepti quantum ad Capitulum, & ad Chorũ, ac diſtributionum perceptionem quotidianarum plenitudinem iuris Canonici tunc habebant; quàmuis in eo tex. Bonif. 8. afferens interpretationem ad quãdam conſtitutionem à ſe emanatam reuocatoriam gratiarum ſub expectatione diſtinguat, ac decernat, vt d. reuocatoria includat receptos in Canonicos vltra numerum præbẽdam, portionẽue diſtinctam expectantes, etiam ſi perciperent diſtributiones quotidianas, ſecus autem, ſi præbendam, aut portionem diſtinctam non expectabant, ſed ſolùm augumentum portionis, vt patet ex tex. & Doct. ibid.

Præter hanc verò diſtinctionem, quę eſſe poteſt quædam limitatio, & reſtrictio ad 3. hanc concluſionem limitatur
10 adhuc primò, vt non procedat † vbi ſit conſuetudo, quòd Canonici ſic vltra numerum recepti non habeant iura Canoniæ, vt poſt Dom. de Rot. Butr. Imo. Anch. & Card. tradit Fel. d. cap. cum M. num. 23. in fin. & Staphil. loc. cit. num.
11 11. & 12. aut † niſi eſſet conſuetudo, quòd Canonicus non poſſit adminiſtrare iura Canoniæ, niſi priùs fuerit inſtallatus; tunc enim ad limites inſtallationis conſequetur iura Canoniæ; quare ſi ſolùm fuerit inſtallatus in Choro, conſequitur ea, quæ ſunt Chori, ſi fuerit inſtallatus in capitulo, ea, quę Capituli, vt ex Innoc. Compoſt. Abb. & Doct. communiter in d. cap. cum M. tradit ibid. Rip. num. 187. Secundò limitatur,
12 ſi † ſit receptus quis in Canonicum nõ ſimpliciter, ſed cum hoc, quòd ſit ſupernumerarius; nam tunc cõſtar, quòd Canonici noluerunt frangere numerũ, & ius integrum de nouo creare (iuxta tex. in cap. dilecto de præben. cum ibi traditis per Gloſ. & Doct.) ſed ſolùm illi dare quoddam ius extraordinariũ, & præparatorium ad futurum ius integrum obtinendum; ita Abb. d. c. cum M. num 31. in fine Fel. nu. 23. verſ. hanc concluſionem. Rip. num. 188. ſecus verò ſi ſimpliciter recipiatur; nam tunc frangitur numerus, vt ibid. Abb. & Fel. adnotaruht. Tertiò limitatur, cùm
13 † Papa mandat ſimpliciter aliquem recipi in Eccleſia, in qua eſt certus numerus Canonicorum, neq; derogat certo numero, aut nõ mandat recipi cum plenitudine iuris Canonicalis; nam in primo caſu ſic receptus vltra numerum nõ habebit plenum ius Canoniæ, neq; quotidianas diſtributiones, in 2. autem & tertio habebit. ita poſt Butr. tenet Abb. d. c. cum M. num. 31. & Fel. d num. 23. idem etiam quoad primum caſum admittit Rip. num. 189. modò in illa Eccleſia non ſolùm adſit certus numerus Canonicorum, ſed etiam præbendarũ, quæ ſint Canonicatibus annexæ; aliàs ſecus; quia, inquit, primo horum duorum caſuum receptus non habet Canonicatum, ſeu titulum permanſurum, cũ vacante prębenda, & illa adepta Canonicatus

nicatus vacet, & prouisus consequatur nouum Canonicatum per assecutionem præbendæ illi annexæ, & ideo interim dicitur Canonicus in aere secundũ Innoc.in cap.dilectus il primo de præben. secundo verò casu receptus statim consequitur integrum ius Canoniæ, quod per assecutionẽ alicuius præbendæ postea non extinguitur cap.fin. de concess. præben. in 6. & ista, inquit, fuit intentio Rot. decis.445.si legatus in nouis. vtraque opinio est probabilis, ideo cogita. Quartò limitari posse videtur vltra prædictos Doct.ex Glos.d.c. pro illorum in
14 Ver.ad Canonicatũ de præben.vt † Canonicus receptus vltra numerum de mãdato Papæ habeat quotidianas distributiones donec assecutus fuerit præbendam,vel fructus fuerint augumẽtati. ita Glos.loc.cit.sed nihil allegat, sed potest suppleri quoad primum ex tex. in cap. dilectus il 1.de præben. in fin. ex mente omnium,& ex cap. dilectus il 2.eod. tit. etiam in fine ex mente eiusdem Glos.ibi in Verb. prouentus. quoad secundum verò, nimirum de augmento fructuum potuit allegare tex.in d.cap. cum M.Ferrariensis. sed si rectè ponderentur illi tex. parum ad rem faciunt; quod etiam patet ex ijs,quæ diximus, cùm eos supra hac eadem conclus. perpenderemus; quare solam ipsius Glos. auctoritatem habemus,cui standum existimo,nã licèt nullus Doct.quã viderim eã Glos.approbet,& sequatur,nemo tamẽ ẽt illam improbat; maximaq; est Glosæ auctoritas.

Quarta Conclusio. Non solùm Canonici iu-habent percipiendi quotidia-
15 nas distributiones, sed etiã Clerici † illi Collegiatarum Ecclesiarũ, qui aliquã
16 do † beceficiati vocantur, vt in d. cap. vnico de Cler.non resid.in 6. aliquando assisij, vt in cap. pen. extra eod. tit. aliquando portionarij, vt colligitur ex Conc.Trid.sess.21. cap.3.sess.22. cap.4. & sess. 24. cap. 12. aliquando Capellani vt patet ex Petr. Nauar. tract. de restit. tom.1.lib.2.cap.2.dub.3.alicubi officiales nuncupantur, vt in nostra Ecclesia maiori Mediolanensi, quod etiam nomen fundamentum habet in Clem.vt ij qui de æt. & qualit. & Ord. præfic. Extrau.11.de præben.inter commun. quæ incipit cum nõnullæ la 1.& Conc.Trid. d.sess.21.cap.3.& sess.22.cap.3. & 4. cõmuni verò nomine ferè vbiq; appellantur Mansionarij, vt etiam constat ex Martyrologio Romano sub die 14.Aprilis in fin. & Glos. pen. in cap. pen. extra de Cleric. nõ resid. probatur autem hęc conclusio ex his omnibus locis, quos nunc adduximus. Easdem verò limitationes, ac restrictiones patietur, quæ cõclusio superior; nil enim obstat,quin etiam in illorum Collegio possint aliqui recipi vltra numerum, sicut etiam in illis locum habere ius optandi alibi sæpè docuimus,cum de optione Canonica tractaremus; atque adeo sicut regula & conclusio,ita etiam eius restrictiones locum obtinebunt. De his beneficiatis, seu Mansionarijs,eorumq; officio quod ad ius commune spectat cõsulendi sunt Doct.in d.cap. pen. & vnico,quoad speciale verò ius Mediolanen. Ecclesiæ, in qua scribimus,ad effectum quoque percipiendarum distributionum:& quoniã si singula prosequeremur, nimis prolixum esset,remittimus lectorem ad Cõc. Prouinc. Mediol. 1. sub generali tit. de Minist Eccles. & diuin.off. speciali verò de offic.Mãsionarij, & aliquid ibid. sub tit.de Miss.solemn.in prin.& Conc.Prouinc.4.sub tit. de distribut. versic. cũ de Mãsionarij, & versi. Pũctator præterea.

Quinta,& postrema Conclusio. Distributionum quotidianarum, seu iuris
17 eas percipiendi † capaces etiam sunt si qui sunt alij Clerici in Ecclesijs Cathedralibus,vel Collegiatus, qui cõstituere Collegium aliquod aliqua ratione possint,prout in Metropolitana Mediolanensi Ecclesia olim erant sexdecim custodes, nunc verò duodecim, qui ostiariorum nomen acceperunt, & inter eos quidam prouentus,seu emolumenta distribuũtur pro rata seruitij quotidiani, quod Ecclesiæ, vel etiam Canonicis in ipsa Ecclesia exhibent; atque ita diuiduntur, vt partes non interessentium,

quod etiam in cæteris distributionibus quotidianis Canonicorũ, & Officialiũ accidit, interessentibus accrescant. Hæc autem conclusio satis probari videtur in d.cap.vnico ibi, statuimus, vt distributiones ipsæ quotidianæ in quibuscũque rebus consistant, Canonicis, ac alijs beneficiatis, & Clericis Ecclesiarũ ipsarum, (nimirum Cathedralium, vel Collegiatarũ, prout supplet ibi Glos. & patet ex eod. tex. in princip.) qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs ad fuerint, tribuantur, idem etiam colligitur in Extrauag. 11 quæ incipit cũ nõnullæ la 1. §.præterea de præben.inter communes. ibi, cum in aliquibus Ecclesijs, tam Cathedralibus, quàm alijs panis, & potus pro quotidianis distributionibus ipsarum Ecclesiarum Canonicis, & personis & c. dum enim absolutè, & simpliciter dicit Pontifex, personis, comprehendere videtur quoscunque Clericos, qui diuinis officijs intersunt in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis. Atq; adeo vnà cum alijs iuribus mox allegatis fortassis complectitur etiam illos Capella-
18 nos, † qui ex fundatorum institutione præterquam quòd celebrare debent in Ecclesia Cathedrali ad altare ab ipsis dotatum pro dantium animabus, tenẽtur etiam in Ecclesia eadẽ horis interesse diuinis, de quibus Capellanis in cõstitutione præcedenti quæ est, 10. & incipit, postulasti, sub eod. tit. de præben. locutus fuerat idẽ Pontifex, loquiturq; Glos. in Clem. 2. Verb. distributionum, vbi cæteri Doct. de ætat. & qual. & ord. præfic. & cuiusmodi capellanos quam plurimos videmus in Ecclesijs Collegiatis, duosq; nos habemus in eadem Metropolitana Ecclesia Mediolani ex fundatione Andreæ Vicomercati olim eiusdem Ecclesiæ Canonici Ordinarij. huius autem generis presbyteri, seu Capellani aliqua ratione dici possunt capaces quotidianarum distributionum, non quidem illarum communium, quæ Canonicis, aut Mansionarijs tribuũtur, sed earum, quæ ex propria Capellania, seu altari percipiunt, quæ ideo dici possunt quotidianę distributiones, quia illos reditus acquirũt ratione interessentiæ diuinis officijs, inter ipsosq; Capellanos accrescunt, quando ipsi non intersunt, non autem alijs Clericis illius Ecclesiæ, qui cum ijs Collegium non constituunt: ex his igitur reditibus, ac distributionibus massa quædam, seu mensa communis conficitur distincta à mẽsis cæterorum Clericorum eiusdem Ec-
19 clesiæ, quæ quidem mensa † inter ipsos Capellanos dumtaxat diuiditur, ita, vt
20 portio † deficiens eius, qui non interfuerit, acrescat cæteris inreressentibus; quòd si nemo intersit, applicandi erunt reditus in vtilitatem communem illius mensæ, quæ habet quodammodo rationem Ecclesiæ, iuxta ea, quæ latiùs differemus infr. 3. par. huius tract. quæst. 6. Interim vero finis sit huic 1. quæst. 2. par.

SVMMÆ RERVM.

1 *Beneficiarius non recitans horas Canonicas iusto cessante impedimento an teneatur ad restitutionem fructuum.*

2 *Beneficiarius non recitans horas Canonicas iusto cessante impedimento tenetur post sex menses pro rata ad fructuum restitutionem; ijq; fructus conuertendi sunt in fabricas Ecclesiarum. num. 3.*

4 *Beneficiatus in Ecclesia Collegiata non facit suas distributiones, si priuatim, non autẽ in Choro recitat officiũ, interestq; diuinis.*

5 *Canonici non tenentur canere cum officium fit cantu figurato.*

6 *Consuetudo generalis approbata, & tolerata per Papam, & Ecclesiæ Prælatos excusat.*

7 *Cantus figuratus licèt in Ecclesia congruus sit, ac decens, non tamen est necessarius, aut preceptus.*

8 *Canonici nonnulla canere non tenentur cantu etiam firmo cùm adsunt Mansionarij.*

9 *Canonici cogi possunt ab Episcopis etiam sub pœna amissionis alicuius partis distributionum obire officia ad vnumquemque ratione proprij ordinis, aut muneris hebdomadarij spectantia; & num. seqq.*

10 *Canonici, & alij beneficiati debent inseruire Ecclesijs Collegiatis continuè in diuinis officijs, quacunque consuetudine non obstante.*

11 Con-

11 Concil. Trid. sess. 22. cap. 3. de reform. quid disponat de distributionibus quotidianis.
12 Canonici cogi possunt etiam sub pœna amissionis distributionum ad assistendum, & inseruiendum Episcopo Pontificalia exercēti.
13 Canonici, & obtinentes dignitatem in Collegiatis cogi possunt sub pœna amissionis distributionum, & alijs arbitrarijs psallere in Choro.
14 Basiliens. Concil. decreta quam vim habeāt.
15 Attētio aliqualis requiritur in recitādo diuino officio ad hoc, vt clericus Ecclesiæ Collegiatæ percipiat quotidianas distributiones.
16 Attentio interior quæ requiratur in recitatione diuini officij ad mortale peccatum euitandum.
17 Attentio exterior requisita ad lucrandas distributiones est quædam externa recollectio, & compositio, qua non diuertamur ad extranea.
18 Attentè, atque ex proposito aliquid non faciens non satisfacit obligationi, quam quis habet illud faciendi.
19 Paria sunt aliquid non facere, & minùs rectè, aut legitimè facere.
20 Attentionem interiorem ad verba requiri, vt quis lucretur fructus, probabilius est.
21 Canonicus tenetur ad restitutionem distributionis illius horæ, cuius partem notabilem consumit in confabulationibus, aut voluntariè dormit num. 22.
23 Canonici ratione præbendarum tenentur saltem aliquando in Chorum conuenire.
24 Auctoritatem quis præbere alicui rei non dicitur, si ad aliam attendat.
25 Canonici tenentur saltem in defectum Mansionarium psallere in Choro.
26 Officia diuina publicè, & conuentualiter recitari debent in Ecclesia ex præcepto Ecclesiastico.
27 Stipendium distributionum quotidianarum assignatum est, vt diuina officia in Ecclesia per Clericos recitentur.
28 Statutum, vel consuetudo, vt Canonici teneantur in Choro psallere, licèt adsint Capellani, valent, & seruanda sunt.
29 Synodus Prouincialis quidnam statuere possit circa diuina officia.
30 Consuetudo adstringens Canonicos ad psallendū in Choro sufficit, quòd sit decennalis.
31 Canonici, & qui dignitates obtinent in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis etiā seclusa consuetudine, vel statuto tenentur psallere in Choro, licèt adsint Mansionarij.
32 Cap. vnicum de dier. non resid. in 6. quomodo probet Canonicos teneri psallere in Choro, vbi etiam adsint Mansionarij.
33 Præfatio constitutionis declarat ipsam constitutionem.
34 Canonicos quoque teneri psallere in Choro colligitur ex Trident. Concil. Item ex constitutione quadam Pij V. quæ incipit, ex proximo: num. 35.
36 Clerici Collegiatarum Ecclesiarum indistinctè tenentur in Choro diuina officia decantare.
37 Distinguendum non est vbi lex non distinguit.
38 Canonici habent distributiones propter Chorum, & eas lucrantur officio, & ratione Chori, quæ consistit in communicatione.
39 Distributiones dantur eò, quòd dicuntur horæ in Ecclesia.
40 Beneficia dantur propter officia.
41 Fauendum in dubio cultui diuino.
42 Canonici debent meditari quæ canuntur.
43 Consuetudo induci potest, vt non teneantur Canonici psallere, modò id à pijs viris fiat: debet autem induci cum aliqua ratione spatio quadraginta annorum, num. 44.
45 Canonicus, qui non canit ob aliquam iustam causam, lucratur distributiones. Idem si partem minorem notabili nō canat. nu. 46. Aut si propter legitimum impedimentum canere non potest, num. 47.
48 Chorus, qui errauit cantando aliud, vel aliter, quàm debuit, non tenetur iterum id supplere cōuentualiter, sed sufficit vt quisque priuatim suppleat.

An sola præsentia in Choro sufficiat ad lucrifaciendas Distributiones Quotidianas. Quæstio II.

IN hac quæstione, quæ sanè difficilis est, & satis perplexa, vt dilucidè procedamus, & methodicè, quædam priùs supponenda sunt tamquam in iure indubitata; deinde distinctiones quædam circa quæstionis titulum afferendæ, deniq; nonnullis propositis cōclusionibus certa ab incertis separanda, totaq; quæstio absoluenda est,

Suppono ergo primò tāquam indubitatum, quòd, quicquid aliàs in vtramque partem disputauerint Theologi in

4.d.15 & seqq. Canonistæ in cap.1. de celebr. Miss. & in tract. de horis Canon. ac Summistæ in Verb. hora, vel horę Canonicæ, An † beneficiarius non recitans horas Canonicas iusto cessante impedimento teneatur ad restitutioně fructuũ beneficij, de qua etiam disputatione latiùs tractant Mart. Nauar. in Man. c.25. num.120. & seqq. Petr. à Nauar. in tract. de restit. tom.1. lib.2. c.2. dub.2. & Gregor. Tholos. in tract. de benef. cap.16. num.12. & lib.1. Partit. iur. canon. tit. 20. cap.5. in Glos. sub lit. d. nulla nunc tẽporis ea de re dubitatio relinquitur;
2 id enim nunc † decisum fuit per Conc. Lateranen. sub Leon. 10. sess.9. cap. de reform. Curiæ, & aliorum §. statuimus, vbi statuitur, quòd si obtinens beneficium nõ recitat horas Canonicas teneatur post sex menses ad restitutioně fructuum pro rata in hæc verba; statuimus, quoq; & ordinamus, vt quilibet habens beneficiũ cum cura, vel sine cura, si post sex menses ab obtento beneficio diuinum officium non dixerit legitimo impedimento cessante, beneficiorum suorum fructus nõ faciat pro rata omissionis recitationis officij, & temporis, sed
3 eos tãquam iniustě perceptos † in fabricas huiusmodi beneficiorũ, vel pauperum eleemosynas erogare teneatur; quidẽ statutũ innouauit, declarauit, & auxit Pius V. per suã Extrau. quę incipit ex proximo Lateranensi Concilio, cuius tenorem refert Nauar. d. cap.25. nu.122. & in tract. de Orat. & hor. Canon. cap.7. num.32. & nos aliqua illius verba infra hac eadẽ quæst. concl. vlt. recitabimus.

Suppono secundò, illum, qui obtinet Canonicatum, vel aliud beneficium in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, re-
4 gulariter † non facere suas distributiones, neq; eas lucrifacere, si priuatim dũtaxat recitet horas Canonicas, non autem in Ecclsia, & Choro præsens sit, ac intersit horis Canonicis, constat id apertẽ ex d. cap. vnico de Cler. nõ resid. in 6. Extrau. 11. incipit cum nõnullæ la 1. de præben. inter cõmunes Conc. Trid. sess. 21. cap.3. & sess.24. cap. 12. §. præterea; & latẽ tradunt Doct. communiter in d. cap. vnico Couar. d. lib.3. var. resol. cap. 13. num.2. & 5. Petr. Nauar. d. lib.2. cap. 2. dub.3. in princip. & nos in prima par. huius tract. q.4. admonuimus.

Suppono nũc tertiò circa quæstionis propositæ titulum, eum posse intelligi, vel in hunc sensum, vt non teneatur Canonicus, & alius beneficiatus in Collegiata Ecclesia ad effectum lucrifaciendi, distributiones quotidianas canere cantu figurato, aut communi, quem firmum vocãt, aut etiam demissa voce intelligibili tamen recitare siue communiter, siue alternatim Psalmos, Hymnos, aut Antiphonas; vel in hunc sensum, vt non teneatur ad eundem effectum suo tempore cũ hebdomadarij partes sustinet pro sui muneris, & ordinis qualitate canere, seu pronunciare antiphonas, respõsoria, orationes, & huiusmodi; item cãtare in Missa conuentuali Epistolã, vel Euangeliũ, aut etiam ipsam Missam cõuentualẽ vel priuatim, vel solẽniter celebrare. Rursus accipi potest quęstio, an requiratur attẽtio ad verba, vel sensum, vel Deũ dum aliquid in Choro recitatur, aut etiam nulla attẽtio requiratur. Deniq; aliud est quęrere, an aliquid prę dictorũ requiratur ad effectum, vt quis acquirere tutò possit quotidianas distributiones, an vt euitet peccatũ mortale; item an ea iam statuta sint iure cõmuni, vel an iure speciali sub ijs pœnis præcipi, ac statui possit, vel etiam debeat.

His tam in iure, quàm in propositæ quæstionis spetie prěsuppositis iam certa ab incertis secernentes conclusiones proferamus, totamq; hanc quæstionem absoluamus.

Prima Conclusio. Certum mihi est
5 non teneri Canonicos canere, † cùm officium sit cantu figurato, sed satis est quòd habeant Capellanos, Mansionarios, seu etiam Cantores, qui id muneris exequantur, vnde quãuis tunc taceant, nec peccant, nec restituere tenentur. ita in spetie docet Petr. à Nauar. d. lib. 2. cap.2. dubit.3. nu.205. neque enim, inquit, decet eorum grauitatẽ illo genere

cantus

cantus vti; Sed & alia ratio huius rei afferri potest ex cōmuni consuetudine totius orbis recepta, tolerata, & approbata, Papa, cæterisq; Prælatis vidētibus, & tacentibus, prout in quauis consuetu-
6 dine arguunt † Doct. in cap. fin. de consuet. maxime verò Roc. Curt. sect. 4. nu. 25. atq; ex eadem ratione probare contendit idem Petr. Nauar d. dubit. 3. nu. 217. Canonicos habētes Capellanos, & attendentes ad verba non teneri psallere sub pœna restitutionis distributionū; de quo tamen nos infr. concl. vlt. Accedit, quòd nullus canon, nulla constitutio, nulla ratio cogit Canonicos eo genere cantus canere, cum nullum de eo
7 præceptum reperiamus; & licèt † in Ecclesia congruus, & decens sit, vt etiam docet Petr. Nauar. d. dubit. 3. num. 221. non tamen est necessarius, sicut de alio genere cantus constat per ea, quæ nos tradimus sup. in 1. par. quæst. 5. in princip. & Doct. ibi relati. Idem verò propter easdem ferè rationes puto dicen-
8 dum de † cantu illo quāuis cōmuni, seu firmo Antiphonarum completarum, quamplurium responsoriorum, versiculorum, psallendarum, & aliorum huiusmodi, quæ præter Hymnos, & Psalmos in horis Canonicis, similiter introitus, tractus, seu gradualis, Offertorij, Cōmunionis, quæ in Missa per Mansionarios dumtaxat ad lectorilia decātantur; nam neq; ea de re præceptum ullū quoad Canonicos extat; neq; id grauitati Canonicorū cōgruit, & ex huiusmodi inueterata consuetudine id non præstant Canonici in Ecclesijs vbi adsunt huiusmodi Mansionarij, seu Capellani; vbi verò non adessent, tunc puto ad Canonicos id oneris pertinere etiam sub pœna amissionis quotidianarum distributionum propter generale statutum, & præceptum de canendis in Ecclesia diuinis officijs, de quo nos supra 1. par. quæst. 6. in princip.

Secunda Conclusio. Certum quoque mihi est posse, & debere Canoni-
9 cos † compelli ab Episcopis, etiam sub pœna amissionis alicuius partis distributionum quotidianarum obire propria officia ad vnumquemque ratione proprij muneris, aut ordinis, Subdiaconatus nimirum, diaconatus, aut presbyteratus spectantia, cùm per orbem sua cuiq; redit hebdomada, non modò in Missa eam solemniter celebrando, aut Euangelium, Epistolamue decantando, sed etiam recitando, aut canendo orationes, responsoria, capitula pronnuciando, antiphonas, vel hymnos, & cætera huiusmodi præstando, quæ ex propria cuiusque Ecclesiæ consuefuetudine, aut constitutione à Canonicis hebdomadarijs præstantur. Colligitur id satis apertè ex tex. in d. cap. vnico de cler. non resid. in 6. vbi Sum-
10 mus Pontifex † penitus improbat, & corrigit prauam consuetudinem, per quam Canonici, & alij beneficiati Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum præsentes in locis Ecclesiarum distributiones quotidianas ex integro percipiebant, ac si continuè ipsis Ecclesijs in ijsdem officijs deseruirent; quo loco manifestè indicat, debere Canonicos, & alios beneficiatos in Ecclesijs Collegiatis ipsis Ecclesijs deseruire iuxta proprium, & cuique competens seruitium, & officium; per quem fortasse tex. (qui tamen potiùs loquitur, & intelligendus est de obligatione, quā Canonici, & alij beneficiati habent psallendi, seu canendi psalmos, & hymnos, & cætera huiusmodi, vt infra concluf. vlt. ostendemus) per quem inquā, forsan tex. & ibi Gemin. & Franc. nec non Butr. & Dec. in cap. cum omnes de constitut. idem expressè voluit Couar. d. cap. 13. num. 3. in princip. vbi à residentia distinguens interessentiam, eamque describens ait esse, cum obtinens beneficium ipsis diuinis officijs celebrandis præsens est, & ministerium eorum celebrationi, ac altari exhibet. Sed apertiùs colligi videtur ve-
11 ritas nostræ conclusionis † ex Concil. Trid. sess. 22. cap. 3. de reform. ibi, Episcopi ex fructibus, & prouentibus quibuscunq; omnium dignitatum, personatuum,

natuum,& officiorũ in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis existentium tertiam partem in distributiones eorum arbitrio assignandas diuidere possint, vt scilicet, qui eas obtinẽt, si personaliter competens sibi seruitium iuxta formam ab eisdem Episcopis pręscribẽdum quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionem amittãt, qui tamen locus intelligendus est non de omnibus distributionibus, sed de illis dumtaxat, quæ conflantur ex tertia parte d. prouentum ex facultate Episcopis concessa, vbi aliæ quoq; in Ecclesia sunt quotidianæ distributiones non tenues, vt me aliàs etiam admonuisse memini in 1. parte quæst. 5. concl. 2. Apertissimè verò id constat ex eod. Concil. Trid. sess. 22. cap. 4. de refor. in hæc verba; si verò qui dignitates personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia in dictis Ecclesijs (nimirũ Cathedralibus, vel Collegiatis, quarum paulo ante mentio facta erat) obtinent, aut in posterum obtinebũt, quibus onera varia sunt annexa, vt alij Missas, alij Euangelium, & alij Epistolas dicant, seu cantent; quocunque ij priuilegio, exemptione, prærogatiua, generis nobilitate sint insigniti, teneantur, iusto impedimento cessante, infra annum ordines suscipere requisitos, alioquin pœnas incurrant iuxta constitutionem Concilij Viennensis, quæ incipit, vt ij, qui, quam præsenti decreto innouat, cogantq; Episcopi eos diebus statutis dictos ordines per se ipsos exercere, ac cætera omnia officia, quę debent in cultu diuino præstare sub eisdem, & alijs etiam grauioribus pœnis arbitrio eorum imponendis; pœna verò, de qua in d. constitutione Concilij Viennensis, incipiente, vt ij, qui, est ea, quæ habetur in Clem. vt ij, qui, seu, 2. de æt. & qual. & ord. præfic. vt nimirum distributionum, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur. Idem etiam vnico verbo statuitur ab eadem synodo sess. 24. cap. 12. de reform. §. prætetea, vbi cum sancta synodus de obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesijs dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones mẽtionem fecisset, decreuissetq; distributiones ab ijs dumtaxat recipi, qui statis horis interfuerint, subijcit, omnes verò diuina per se, & non per substitutos compellantur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti adsistere, & seruire. Ex
12 quibus verbis apparet † inter cætera quoque munera, ad quæ obeunda cogi possunt Canonici etiã sub pœna amissionis alicuius partis distributionum, illud esse, vt Episcopo Põtificalia exercenti adsistant, & inseruiant. Id verò, pœna amissionis distributionum proposita, disertè statuit Concil. 1. Prouinc. Mediol. sub tit. de his, qui dignitates personatus, aut Canonicatus habent in hæc verba. Quibus Canonicatibus, præbendis, dignitatibus, aut personatibus, & officijs adiũctum est munus aliquod presbyterij, Diaconatus, aut subdiaconatus, qui ea obtinent, si quemadmodũ à Tridentino Concilio præscriptum est, suo officio per se non fungantur, priuentur eius officij distributionibus, in quo muneri suo defuerint, nisi legitimè impediti impetrata licentia ab eo, qui Choro præsederit, vel superiore ordinario per alios satisfecerint. De hebdomadario verò Canonico verbis paulò præcedentibus statuerat idem Mediol. Cõcil. quòd si suo officio defuerit, statutis diebus Missam, aut vesperas non canendo, dierum trium distributionibus careat, quas Episcopus arbitrio suo, vel cæteris Choro operam dantibus diuidat, vel in locorum piorum vsum conferat tributa tamen aliqua parte Canonico, qui Collegæ munus expleuerit.

Tertia Conclusio. Certum quoque mihi est eadem ratione, ac sub ijsdem pœnis amissionis quotidianarum distri-
13 butionum, & alijs arbitrarijs † non modò Mansionarios, sed etiam Canonicos ipsos, quique in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis dignitates obtinẽt, compelli posse, ac debere per episcopos psallere

psallere in Choro,seu canere psalmos, & hymnos, & cætera huiusmodi, quæ vel alternatim canuntur, vel ad recitationem sacerdotis hebdomadarij respódendo dicuntur. Constat id manifestè ex tex.in Clem.1.de celebrat.Missar.ibi pleriq; Ecclesiarum ministri horas Canonicas dicere,seu psallere transcurrendo, & syncopando, diuina etiam celebrare, aut eis interesse nimis indeuotè præsumunt,iunctis ijs; sancimus,vt illi, ad quos pertinet, vt in Cathedralibus, & Collegiatis ecclesijs horis debitis deuotè psallatur, solicitam curent diligētiam adhibere, contradictores per censuram Ecclesiasticam, alijsq; remedijs, &c. prætereà ex Concil.Trid.d.cap.12. §. præterea mox allegato, vbi post illa verba mox relata, omnes verò diuina per se, & non per substitutos compellātur obire officia, & Episcopo celebranti, aut alia Pōtificalia exercenti adsistere,& inseruire, subdit, atque in Choro ad psallendum instituto Hymnis,& canticis Dei nomen reuerenter, distinctè, deuoteq; laudare; idē expresśè voluit Armilla in Ver. hora quæst. 21. Alber. de Ferrar. in tract.de hor. Canon. num. 27.& 28.& concedit Petr. Nauar.d.cap. 2. dubit.3. num. 220. & seq. ita quoque explicans eum locum Trid.Concil.Huc etiam spectat decretum Concil. Basil. sess. 21. §. 3. cuius quidem Concilij
14 decreta † eatenus vim obtinent, quatenus ab Eugenio 4. summo Pontifice eiusue successoribus approbata fuerunt.vt ex eius actis constat,nec non ex literis Leon. 10. in sess. 11. Concilij proximi Lateranensis,& Nicol.Sander. lib.7.visibil. Monarch. Eccles. illud autem decretum sic se habet; Canonici, cum psallendi gratia conueniant, iuncta, aut clausa labia tenere non debent,sed omnes, præsertim,qui maiore funguntur onere,in Psalmis,Hymnis,& Canticis Deo alacriter modulentur; Et in Concil.Aquisgran.cap.131.habetur; Canonicis religiosissimè in Choro standum,& psallendum est. Denique conclusio hæc optimè probatur, & quidem in fortioribus terminis ex ijs, quibus infra concl. vlt. ostendemus teneri Canonicos ad effectum lucrifaciendi distributiones psallere in Choro, & cætera præstare,ad quæ mox hac ipsa in cōclusione cōpelli debere sub pœna amissionis earumdem demōstrauimus. Huc etiam pertinet,quod in Concil. Prouin. Med.1. sub tit. de ijs, qui dignitat. personat. aut Canonic. habent, hac de re statuitur in hæc verba. Qui dignitates, aut personatus in Ecclesijs obtinent, & Canonici nominis, ac institutionis suæ memores ea pietate, & assiduitate diuina officia colere debent, vt alij eorum exemplo ad studium, & amorem diuini cultus accendantur. Itaq; auctoritate etiam Tridentini Concilij præcipimus, vt cum in Choro psallendum est, ipsi quoque quantum honoris gradu cæteris præstant, tantò studiosiùs Psalmis, Hymnis, & Canticis vnà cum alijs modulantes Dei laudes concelebrent; cui officio si defuerint, pro absentibus habeantur,& earum horarum, quas ea ratione non obierint, distributionibus mulctentur.

Quarta Cōclusio. Certum etiam est non satis esse Canonicis ad lucrandum quotidianas distributiones corpore so-
15 lùm adesse, sed † requiri aliqualem attentionem saltem ad verba siue in Choro cantando, siue domi recitando. ita docet Petr.Nauar.d.cap.2. dubit. 3. nu. 202. & duob. seqq. & Mart. Nauar. in tract.de orat.& hor. Canon. cap.13. nu.
16 17.& 19.nam quicquid sit, an † ad euitandum mortale peccatum requiratur attentio interior vel ad Deum, vel ad sensum, vel ad verba iuxta distinctionē Nauar. d.cap. 13. num. 4. & seqq. Petr. Nauar. d.c.2.nu.230.& 233.Io.Med. C. de orat. q. 14. dub.vlt. cum satis probabilis,& tuta opinio sit,sufficere interiorem ad verba, vt latè tradunt Petr. Nauar.d.dubit.3.num.203.& Mart.Nauar. d.cap.13.num.20. dicens hanc esse communem, certè ad lucrandos fuctus, & satisfaciendum Ecclesiæ præcepto requiritur saltem exterior attentio ex omnium

17 nium ſententia,† nimirum quędam cō-
poſitio,& recollectio externa, qua ſcili-
cet non diuertamur ad extranea, quæq;
cum ijs, quæ aguntur, ſe compati nō poſ
ſunt. quod enim Eccleſia præcipiat hác
attentionem, patet ex Conc. generali in
cap. dolentes de celebr. Miſſ. ibi, diſtri-
ctè præcipientes in virtute ſanctæ obe-
dientiæ, vt diuinum officium nocturnū
pariter, & diurnum, quantum eis dede-
rit Deus, ſtudioſè celebrent pariter, &
deuotè. hoc ipſum ferè habetur in clem.
1. eod. tit. in ijs verbis, dum offerre Deo
ſacrificium laudis fructum labiorum
ſuorum in puritate cōſcientiæ, & animi
deuotione deberent horas Canonicas
dicere, ſeu pſallere tranſcurrendo, ſyn-
copando extranea quidem, ea plerunq;
vana, prophana, & inhoneſta intermi-
ſcendo præſumunt; iuncto §. ne igitur
tranſgreſſiones. idem etiam ſtatuitur in
cap. cantantes 92. diſt. quod ſumptum
eſt ex D. Paulo ad Epheſ. 5. cantantes, &
pſallentes in cordibus veſtris Domino,
ſuper quibus verbis dicit D. Hierony-
mus in d. c. cantantes, audiant hi, qui-
bus in Eccleſia eſt pſallendi officium, nō
voce, ſed corde cantandum, quibus lo-
cis Gloſ. & Doct. idem adnotarūt. Si er-
go Eccleſia hanc attentionem præcipit,
& ob id ſtipendia aſſignat, vt ex ijs con-
ſtat, quæ ſupra adduximus 1. part. quęſt.
5. in princip. & concl. 2. ob attētionem,
inquam, ſi non veram, & meritoriam
coram Deo, certè apparentem exterius
ſequitur, eum, qui illa caret, ſtipen-
dia huiuſmodi conſequi non poſſe;
18 nam qui † attentè, & ex propoſito
aliquid non facit maximè orando non
dicitur rectè facere, neque præcepto ſa-
tisfacit, vt optimè docet Mart. Nauar.
d. cap. 13. num. 15. 27. & 28. quare idem
erit, ac ſi nō recitauerit horas, ſeu Cho-
19 ro non adfuerit; paria enim ſunt † ali-
quid non facere, aut non facere rectè,
ſeu legitimè quoad ſubſtantialia, cap.
inter corporalia, de tranſlat. Epiſc. cap.
veniens, de presbyt. non baptiz. l. ſi au-
tem nullum C. de legit. hæred. l. quo-
ties ff. qui ſatiſd. cog. cum ſuis concord.

Denique abeſſe dicitur qui licèt corpo-
re præſens ſit abeſt tamen animo, & in-
tellectu l. 2. §. furioſus ff. de procur. la-
téq; oſtendit Sfort. Odd. in tract. de re-
ſtit. in integr. quaſt. 5. art. 6. nu. 39. cer-
tum eſt autem abſentibus non dari di-
ſtributiones d. cap. vnico, de cler. non
reſid. in 6. cum ſuis ſimil. Quare non
eſt in hoc audiendus Cordub. qui lib. 4.
quæſt. 13. dub. vlt. in fine vult Canoni-
cum, ſeu beneficiarium, licèt nullam at-
tentionem habeat etiam exteriorem, eſ-
ſe à reſtitutione fructuum, ac diſtribu-
tionum immunem, cum non faciat id,
ob quod ſtipendium datur, non ſolùm
verè, ſed nec fictè, ſeu apparenter, neq;
Silueſt. aut Medina, quos Cordub. pro
ſua opinione adducit, excludunt atten-
tionem exteriorem, nam Silueſt. in Aur.
Roſ. caſ. 9. & in Sum. Verb. hora quæſt.
2. requirit, vt ſciat, quod recitat, vel fa-
cit, vt etiam optimè adnotauit Mart.
Nauar. d. cap. 13. num. 20. Med. verò C.
de Orat. quæſt. 14. dub. vlt. concl. 2. &
quæſt. 15. verſic. itaque ſecundum hunc
modum, apertè requirit in eo, qui ex prę
cepto Eccleſiæ tenetur horas Canonicas
recitare, attentionem ad verba, & vt ex-
teriora, quæ attentionem impediunt,
euitet; immo ad lucrādos fructus, & di-
20 ſtributiones † neceſſariam eſſe atten-
tionem quoq; interiorem ad verba pro-
babilius puto, tum ex ſupra deductis,
tum ex latè traditis per Petr. Nauar. d.
cap. 2. num. 233. & ſeqq. Ex hac autem
21 concluſione infertur † Canonicum non
modò peccare mortaliter, ſed etiam te-
neri ad reſtitutionem diſtributionis il-
lius horæ, cuius partem notabilem con-
ſumit in confabulationibus, & alijs ex-
terioribus actibus, qui externam atten-
tionem impedire poſſunt; ſecus autem
ſi pars illa non ſit notabilis; ita Petr.
Nauar. d. dubit. 3. nu. 202. & duob. ſeqq.
Lud. Lopez. in Inſtructor. Conſcient. 2.
par. cap. 96. Bapt. Conrad. reſponſ. 240.
Caſ. Conſc. & Mart. Nauar. d. cap. 13.
nu. 17. & 19. cum ſeqq. vbi ad alia quo-
que infert, idem Nauar. in tract. de ſi-
lent. in Chor. ferè per totum, quem edi-
dit

dit ad c. in loco benedictionis, 5. quæst. 4. sumptum ex Conc. Tolet. 11. cap. 1. quem tex. de huiusmodi silētio in Choro habendo intellexit ibid. Nauar. verùm apertè loquitur ille tex. de conuentu Conciliari, vt patet ex ijs verbis, quicunque ergo in conuentu Concilij ea, quæ præmissa sunt; & de eo etiam intellexit & ad sessionem Conciliarem traduxit Concil. Trid. sess. 2. ad finem. Idem etiam dicendum ob eandem ra-
22 tionem de eo, qui † aliqua parte notabili alicuius horæ sua culpa, seu voluntariè, & aduertenter obdormit in Choro; neque enim magis lucratur distributiones quotidianas illius horæ, quàm si ei non interfuisset, vt optimè monet Nauar. d. tract. de orat. & hor. Can. cap. 9. num. 5. Explodenda igitur est etiam tanquam peccati nutritiua opinio Alphons. Madrig. in Instruct. ordinan. religios. sacerd. & Episc. sub tit. de maior. ordin. volentis Canonicum, qui assistit in Choro sua præsentia, quando diuina officia celebrantur, sed tamen ipse non recitat, quia semper est loquendo cum alijs, modò ea domi recitet, ad nullam distributionum restitutionem teneri, quia, inquit, officium principale, propter quod recipit distributiones, est, vt sua præsentia assistat in Choro, dum diuina officia celebrantur, authorizando chorum, id ex eo quoque comprobans, quòd, licèt sacerdotes loquantur inter se in processionibus mortuorum, accipiunt distributiones à secularibus, quàmuis dentur illis non solùm pro sua præsentia, sed vt orent pro mortuo; propter quas rationes etiam Barthol. Med. in instruct. confess. 1. part. cap. 14. §. 11. sub fin. docet huiusmodi Canonicum non teneri ad restitutionem totius illius horæ, in qua confabulatur. quod enim vtraque hæc opinio falsa sit, patet ex supradictis. Sed neq; vrget prior ratio, tum quia falsum est, sicut præbendas, ita quotidianas distributiones solùm dari Canonicis, vt auctoritatem præbeāt Choro, sed saltem, vt attendant diuinis officijs, vt supra ostendimus, cum etiam ratione præbendarum teneātur † Canonici saltem aliquando in Chorum conuenire, vt colligitur ex tex. in c. fin. 92. dist. & constat ex cap. si quis in clero 7. q. 1. quod sumptum est ex Conc. Agath. cap. 64. & docent Host. in sum. tit. de cler. non resid. §. 2. q. 27. Asten. lib. 6. tit. 34. Siluest. in Verb. residentia in princ. & And. ab Exea in cap. cum omnes num. 58. de constit. cum quibus sentire videtur Couar. d. l. 3. var. resol. cap. 13. num. 3. & 9. tum
24 quia non potest quis dici † auctoritatem præbere alicui rei tunc, cū ad aliud attendit; quis enim dixerit aut Episcopum auctoritatem præbere alicui alienationi rerum Ecclesiasticarum, aut Parochum Matrimonio, si, dū contractus, vel Matrimonium celebrantur, ipsi non aduertunt, sed ad aliud attendunt? Neque exemplum, quod pro posteriori ratione affertur, efficit, tum quia fortè non rectè accipiunt illi sacerdotes dictas distributiones; tum quia non semper colloquuntur, sed solùm cum statas preces, & orationes persoluerint, quas nullo præcepto cautum est, continuas esse debere, ac sine vlla intermissione; tum quia tribuuntur Canonicis potiùs ad pompam honorabiliorem, & à scientibus qualiter res vt plurimum se habeat, neque vt singuli orent, sed vt vniuersi, quod præstatur: sic ad hanc postremam obiectionem ferè respondet Lopez. d. cap. 96. circa medium.

Quinta Conclusio. Certum etiam est, quòd si Canonici non habent Capellanos, seu Mansionarios, vel si eos habent, aliquo tamen casu non ad-
25 sunt, † tenentur ipsi saltem in communi horas psallere sub onere restitutionis: ita in spetie Petr. Nauar. d. dubit. 3. nume. 204. & tenent ij omnes, quos pro sequenti, & postrema conclusione allegabimus. Mouetur autem Nauar. illa ratione, & quidem optima, quia tunc nec per se, nec per alios officium suum implent, & Ecclesiam fraudant seruitio horarum Canonicarum,

ob quod, ficut ob caufam totalem, vel faltem principalē datur illis ftipendiū.
26 Extat enim Ecclefiæ præceptum † de Miffæ facrificio, horisq; Canonicis publicè in Ecclefia, & conuentualiter ab ijs, qui illi addicti funt, celebrandis, ac decantandis, vt conftat ex cap. fin. 92. dift. cap. dolentes, & cap. cum creatura, de celebr. Miff. & Clem. 1. eod. tit. quòd
27 verò † ftipendium quotidianarum diftributionum ob id affignatum fit, vt in Ecclefia per Clericos diuina officia celebrentur, conftat ex ijs, quæ fupr. 1. par. quæft. 5. cōcl. 2. latiùs deduximus, & infra in vlt. concluf. adducemus: certum eft autem, quòd, fi nulli alij funt Manfionarij, feu Clerici in Ecclefia, diuina officia celebrari nequibunt, id ergo per Canonicos ipfos præftari omnino debebit.

Sexta Conclufio. Certum denique
28 mihi eft, † quòd, vbi adfit hac de re ftatutum, vel confuetudo alicuius Ecclefiæ, vt Canonici ipfi canere teneantur fub pœna amiffionis diftributionum, ea omnino feruanda eft; idq; facilè probatur, tum ex ijs, quibus fupr. concl. 3. oftēdimus ad id cogi poffe, & debere Canonicos fub ea pœna; tum ex Concil. Trid. quod quidem in feff. 24. cap. 12. in fine præcepit, vt quæ ad debitum in diuinis officijs regimen fpectant, deq; congruo in his canendi, feu modulandi ratione, de certa lege in Choro conueniendi, & permanēdi, fimulq; de omnibus Ecclefiæ miniftris, quæ neceffaria erunt, & fi
29 qua huiufmodi, † fynodus Prouincialis pro cuiufque prouinciæ vtilitate, & moribus certam cuique formulam præfcribat; interea verò Epifcopus cū duobus Canonicis, quorum vnus ab Epifcopo, alter à Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videbuntur, poffit prouidere; tum ex eadem Tridentina fynodo, quæ femper falua effe voluit ftatuta, confuetudinesq; laudabiles requirentes longius feruitium Ecclefiæ, vt patet ex feff. 21. cap. 3. de reform. ibi, faluis tamen confuetudinibus earum Ecclefiarum, in quibus non refidentes, feu non feruientes nihil, vel minus tertia parte percipiunt, & feff. 22. cap. 3. ibi, hæc in ijs tantùm Ecclefijs conftituta intelligantur, in quibus nulla eft confuetudo, vel ftatutum, vt dictæ dignitates non feruientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & prouentuum fcendat; deniq; ex d. feff. 24. cap. 12. §. præterea, ibi, faluis nihilominus earum Ecclefiarum conftitutionibus, quæ longius feruitij tempus requirunt. Huiufmodi autem confuetudo, cum fit fecundùm ius, vel ad fummū
30 præter ius, † inducetur fpatio decē annorum, iuxta latè tradita per Glof. & Doct. in cap. fin. de confuet. & ibi fusè Curt. fect. 3. num. 28. communem dicēs cum alijs plerisq; quos retulimus, & fecuti fumus in noftro tract. de Option. cap. 2. quæft. 2. in princip.

Septima, & poftrema Conclufio. Probabilius mihi eft feclufa etiam confuetudine, vel ftatuto Ecclefiæ Canonicos,
31 † quique in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclefijs dignitates obtinent, vbi etiam in ijs Ecclefijs adfint Manfionarij, feu Capellani, teneri infto ceffante impedimento pfallere in Choro, feu canere Pfalmos, & Hymnos, & cætera huiufmodi, quæ vel alternatim in Choro decantantur, vel ad facerdotis hebdomadarij pronunciationem, feu recitationem refpondendo dicuntur, aliàs ad diftributionum quotidianarum reftitutionem teneri, quicquid in contrarium voluerit, & probare conetur Petr. Nauar. d. cap. 2. dubit. 3. nu. 217. & plurib. feqq. Nam eiufdem nobifcum fententiæ fuit Mart. Nauar. in tract. de orat. & hor. Can. cap. 10. nu. 47. cap. 11. nu. 41. cap. 13. num. 17. & in Mifcell. de orat. Mifcell. 79. cuius quidem Doctoris auctoritas quanta fit, conftat ex Couar. in repet. cap. alma mater 1. par. §. 6. num. 7. & lib. 3. var. refol. cap. 13. num. 8. Pinel. in l. 1. C. de bon. mater. 3. par. num. 16. Alphon. à Veract. in 3. par. fpec. Cōiug. art. 19. Marf. Colum. in tract. de red. Ecclef. 3. par. cap. 34. num. 19. & alijs, quos referunt, & fequuntur Viual. in Candel.

Eccl.

Eccl.in princ. tit. de auct. Doct. in gen. num.24.& Segur. Dabal. in direct. Iud. Ecclesf.fori 1.par.cap.6. num.6. sed eandem quoque sententiam cum Mart. Nauar.tuetur Caiet.in tom.1. Opusc.tract. 31. respons. 8. Ludou. Beia. in respons. cas. conscien.Bonon.fol. mihi 174. aliàs cas.55. Io. Läghecruc. in spec. Canonic. lib.4.cap.9.10.& 11.Sot. lib. 10. de iust. & iur.quæst. 5. art.4. circa mediũ Bapt. Conrad. in respons. cas. conscient. cas. 240.Archid.c. fin. nu.4. de sent. excom. in 6.Marc.Ant.Cucch.Instit.maior.Canon.lib.5.tit.7.num.43. vers. qui Choro ad dicti sunt,& ante eũ Siluest. in Verb. horæ Canonicæ quæst.2.& 10. Armil.§. 22.& quoad restitutionem alicuius partis distributionum tenet etiam Lud. Lop. d. 2. par. instruct. Conscient. cap. 96.circa medium, idem quoque quoad totum apertè sensit Alber. de Ferrar. in tract.de hor.Canon. num.55.per tex. in cap. 1. de celebrat. miss. eiusdem etiam opinionis esse videtur Couar.d. l.3. var. resol.cap.13.in princ.dum ait quotidianas distributiones tanquam horarium stipẽdium his, qui quotidiano ministerio in celebrandis officijs diuinis subseruiunt Ecclesiæ distribui; nam quotidianum illud ministerium supponit necessitatem canendi,cum cętera ministeria non sint quotidiana; neque sibi aduersatur idem Couar.num.3.ita, vt meruerit allegari pro se à Petr.Nauar. loc. cit.nam ibi quoque requirit, quòd eas percipientes ministerium celebrationi diuinorum officiorum, & altari exhibeant. sed idem apertè tenet Abb. in c. cum olim num. 6. de sent. & re iud. vbi loquens de Canonicis dicit,distributiones dari non præcisè respectu cantus, aut alterius obsequij, sed respectu etiã interessendi diuinis,& apertiùs Ant. de Butr.ibid.dicẽs dari distributiones propter interessentiam, in qua cultus diuinus honorabilior tanto est, quãtò inest maior numerus Ecclesiasticarum personarum in canticis iubilationis. Probatur autem adhuc conclusio hæc pri-
32 mò iuribus,quorum primum est † in d. c. vnico de Clericis non resid.in 6. vbi licèt statuatur, vt distributiones tribuãtur ijs, qui diuinis officijs in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis ad fuerint, tamen illud,adesse,intelligendum est deseruiendo continuè ipsis Ecclesijs in eisdem officijs, prout paulò ante in præfatione constitutionis dictum erat; secundùm præfationem enim intelligẽ-
33 dam † esse ipsam constitutionem constat ex l.fin.ff.de hæred. instit. latè Rot. Rom. decis. 298. num. 1. & 2. in nouiss. diuers. illud autem seruitium continuũ aliud esse non potest, quam cantus, & psalmodia; nam cætera munia Canonicorum,puta pronunciandi antiphonas, decantandi Epistolam,Euangelium,aut Missam non continuè, sed perraro, & interpolatis vicibus obeũda sunt. quòd verò etiam Canonici in ea constitutione comprehendantur,patet ex ipsis verbis illius dispositiuis, statuimus, vt distributiones ipsæ quotidianæ in quibuscunque rebus consistant, Canonicis, & alijs beneficiatis,& Clericis ipsarum Ecclesiarum, qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs adfuerint,tribuantur,& ita ferè illum tex. inducit Langhecruc. d.c. 10.sicq; patet in d.c. vnico non potuisse
34 se fundare Petr.Nauar.Alterum est † in Concil.Trid.sess.24.cap.12.§. præterea, vbi agens de obtinentibus dignitates, & Canonicatus in Cathedralibus, ac distributionibus quotidianis ab ijs dũtaxat recipiẽdis, qui statis horis interfuerint,iuxta Bonif.8.dispositionem in d.c. vnico,quasi explicãs,quid sit illud inter esse statis horis,subijcit;oẽs verò diuina per se,& nõ per substitutos cõpellantur obire officia,& Episcopo celebranti,aut alia Põtificalia exercẽti adsistere, & inseruire, atque in Choro ad psallendum instituto Hymnis, & canticis Dei nomẽ reuerenter, distinctè, deuoteq; laudare; in quibus verbis illud etiam perpendendum est, quod docet, Chorum esse ad psallendum institutum, neque distinguit de Mansionarijs, aut Canonicis. Neque valet responsio Petr. Nauar. d. dubit.3.num. 220. præceptum dirigi ad

prælatos, vt compellant, & faciant; nam ideo præcipitur prælatis, vt compellãt, quia Canonici sua natura iã tenentur, & sic est quędam executio obligationis, vt patet ex d. verbis, in Choro ad psallẽdũ instituto, quæ est quædam ratio, quare compellendi sint Canonici ad psallen-
35 dum. Tertius locus sumitur † ex cõstitutione Pij V. incipit, ex proximo Lateranensi Concilio, superiùs allegata, cuius verba, quæ ad rem nostram faciunt, hæc sunt; statuimus, vt qui horas omnes Canonicas vno, vel pluribus diebus intermiserit, omnes beneficij, seu beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie diuiderentur, qui verò Matutinum, tantum, dimidiam, qui cæteras omnes horas, aliam dimidiam, qui horarum singulas, sextam partem fructuum eiusdem diei amittat; tametsi aliquis Choro addictus non recitans omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit, fructusq; & distrbutiones fortè aliter assignatas sola præsentia, iuxta statuta, cõsuetudinem, fundationem, vel aliàs sibi lucrifecisse prætendat: is etiam præter fructuum, & distributionum amissionem; item ille, qui primis sex mensibus officium nõ dixerit, nisi legitimum impedimentum ipsum excusauerit, graue peccatum intelligat se admisisse. Hæc Pontifex. quæ quidem verba constitutionis in hunc sensum accepisse videtur Mart. Nauar. d. cap. 10. nu. 47. sed planè intellexerunt Conrad. Langhecr. Cucch. & Lud. Beia loc. cit. ita explicãtes, vt per ea summus Pontifex damnet, neq; vllo modo admittat statuta, consuetudinem, fundationem, aliudq; quodcunq; ius, quo illi, qui sunt Choro addicti, possint ex sola præsentia, & non recitando, fructus, aut distributiones prætendere, velitq; vt omnes sub pœna peccati mortalis, & amissionis fructuum, ac distributionum teneantur ad diuinum officium dicendum; & quidem is sensus planus est, & litteræ congruit, quicquid voluerint Lopez d. cap. 96. & Petr. Nauar. d. cap. 2. dubit. 3. num. 224. & 225. dicentes hunc potiùs esse sensum, ille, qui non recitauerit horas, neq; in Choro, neq; extra, quàmuis in Choro cum alijs adsit, prætendens sola præsentia lucrari, non lucrifaciet fructus, & distributiones, atq; ideo Petr. Nauar. ibi voluit particulam illam, cum alijs, non esse iungendam illi non recitans, vt sit sensus, non recitans cum alijs, sed cum illa particula præsens adsit, vt sensus sit, non recitans præsens sit cum alijs omnibus horis Canonicis, eamq; ob causam ponendam esse incisionem inter illa verba, non recitans, & illa, omnibus horis Canonicis cum alijs præsens adsit; nam præter quam quòd hæc lectura, seu interpunctio non congruit editioni, quam habet Nauar. in tract. de orat. & horis Canon. cap. 9. num. 32. quæque est in Bullario Magno, vel etiam paruo, per Petr. Matthæum eruditissimum virum conflato, adhuc remanet planus ille sensus, quem supra diximus; nam adhuc dicitur Choro addictum, qui nòn recitat, sed putat posse lucrifacere sola præsentia distributiones, eas tamen per illam solam, hoc est non recitando, nimirum in Choro, vbi cum alijs horis Canonicis præsens est, de quo paulò ante mentio facta erat, non lucrifacere etiã prætextu consuetudinis, statuti, fundationis, alteriusue tituli. Quartus denique locus sumitur ex omnibus illis iuribus antiquis, quibus indistinctè caue-
36 tur, † vt Clerici Collegiatarum Ecclesiarum in Ecclesia diuina officia celebrando decantent, prout in cap. cantantes, & cap. fin. 92. dist. cap. non mediocriter de consecr. dist. 5. c. dolentes de celebra. Miss. & Clement. 1. eod. tit. neq; enim iura illa distinguunt de Canoni-
37 cis, vel alijs Clericis, quare † nec nos distinguere debemus cap. si Romanorũ 19. dist. cum suis concord. adductis per Glos. pen. in cap. 2. de coniug. lepros. & per Doct. passim. Probatur nunc secundò hæc ipsa conclusio rationibus, quarum prima est illa, quam ex Caiet. d. respons. 8. tract. 31. sumpsit Lud. Beia
38 loc. cit. quia, cum Canonici † habeant

distri-

distributiones propter Chorum, cui adsunt, quod etiam fatentur sequaces oppositæ sententiæ, tenentur illas lucrari officio, & ratione Chori; ratio, autem Chori consistit in cõmunicatione vnius cum alio, ita, vt quicquid diuini officij ibi dicitur, sit commune alteri, & hoc est per se in tali modo alternato, dicendi, seu canendi, ad quem Chorus est institutus; non potest autem esse commune alteri, quod quis dicit sibi soli, vt sic enim est sibi proprium; quare recitans per se, & non cum alijs non satisfacit obligationi annexæ Choro, atq; adeo nec distributiones huic coniunctas lucrabitur. Secunda ratio est, quæ innuitur à Caiet. loc. cit. & Siluestr. d. q. 2. & 10. sed apertè affertur à Nauar. d. num. 47. Sot. d. art. 4. & Beia loc. alleg. quia
39 † distributiones non dantur solùm eò, quòd canuntur, aut dicuntur horæ, sed quia dicuntur, & canuntur cum alijs in Ecclesia, quod etiam admittit Alb. de Ferrar. tract. de hor. Canon. nu. 28. Lopez. d. c. 96. & Petr. Nauar. d. dubit. 3. num. 205. ex eo probans, vbi non adsunt Capellani, teneri Canonicos psallere; quæ certè ratio locum obtinet etiã vbi adsunt Capellani, seu Mansionarij,
40 cum ergo beneficia † dentur propter officium cap. fin. de rescript. in 6. & ad diuinum cultum, atq; Ecclesiastica munia obeunda sint constituta, vt habetur in Conc. Trid. sess. 21. cap. 3. & huiusmodi stipendia quotidianarum distributionum ad id tribuantur, vt in Ecclesia diuina officia decantentur, vt mox diximus, & ex ijs patet, quæ 1. part. q. 5. concl. 2. adduximus, quid mirum, si cessante causa, ob quam datæ sunt, & ipsæ subtrahi debeant iuxta l. 1. & tot. ferè tit. de condict. ob caus.? Tertia ratio est, quia, vbi etiam ex hucusq; per nos deductis conuicta non remaneret nostra opinio, sed solùm probabilis red-
41 dita, adhuc in † dubio huic eidem sententiæ adhærendum est fauore cultus diuini; summa enim est ratio, quæ pro religione facit vulg. l. sunt personæ ff. de relig. & sumpt. fun. cum suis simil. quod autem hæc opinio faueat cultui diuino præterquam quòd ex se patet, constat etiam ex Trident. Synodo d. cap. 3. monetque Lopez. d. cap. 96. & admittit Bart. Med. in d. instruc. Confess. 1. par. cap. 14. §. 11 neque inficiatur eorum aliquis, qui oppositam sententiam tueri conantur; cui licèt adhærere videatur Caiet. in summa Verb. horæ Canonicæ in fine, dum ait maiores in Choro non debent cantare, sed meditari, quæ ab inferioribus cantan-
42 tur; tamen solùm ibi vult Caiet. † non debere solùm canere, sed etiam meditari, potiùs quæ canuntur iuxta illud, Psal. 46. quoniã rex omnis terræ Deus, psallite sapienter, & Apostoli ad Ephes. 5. cantantes, & psallentes in cordibus vestris Domino & 1. ad Corinth. 14. si orem lingua mens mea sine fructu est cum alijs adductis per Glos. in cap. cantantes 92. dist. & Clem. 1. de reliq. & vener. sanct. aliàs esset sibi contrarius Caiet. cum aliud doceat in d. respons. 8. ad quem etiam locum refert se in d. Verb. horę, vbi ait, rationem dictare, eum, qui non canit, sed submissa voce recitat suum versiculum, non satisfacere suæ obligationi.

Hæc tamen conclusio aliquot admittit limitationes. Quarum prima est,
43 quòd † vbi adsunt Mansionarij, induci potest consuetudo, vt non teneantur Canonici psallere, modò id à pijs uiris fiat; ita Petr. Nauar. d. dubit. 3. num. 217. hic enim Doctor præcipuè se fundat in communi consuetudine tolerata per summum Pontificem, & Prælatos. idem docet Caiet. supra d. Verb. horæ Canonicæ in fine, vbi postquam dixisset, rationem dictare, vt, qui suum versiculum non canit, non satisfaciat obligationi, quam habet canendi in Choro, subdit, si tamen intelligerem, quòd viri timorati consueuerunt sic facere, dicerem, quòd consuetudo bonorum est optima legum interpres. Hæc autem consue-
44 tudo, cum sit contra ius, † debet cum aliqua ratione induci spatio 40. annorum

rum

rum iuxta tex, iúcta Glos. & ibi traditis per Abb. & cæteros de consuet. Secun-
45 dò limitatur, † eum, qui non canit ob aliquam iustam causam, maximè ordinatam ad recitationem, & cantum Chori, puta quærendi Psalmos, Antiphonas, præuidendi lectionem, aut responsoriũ à se canendum, deferẽdi prunas ad thurificandum, & huiusmodi, lucrifacere distributiones quotidianas; quàmuis postea teneatur priuatim supplere, quod omisit; ita Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. cap. 10. num. 69. in fin. & 70. cap. 11. nu. 36. & seq. & cap. 16. num. 66. cum seqq. id temporās d. cap. 11. modò commodè id ante, vel post tempus horarum fieri non potuerit; ampliat verò d. cap. 10. etiam in transinittente nũcios necessarios. Tertiò limitatur, si
46 † partem minorem notabili non canat, nã tritum iam est omnium ore prouerbium, parum pro nihilo reputatur; idq; in hac specie admonet Nauar. d. tract. de orat. cap. 9. in fine & cap. 10. num. 42. & seqq. quæ autem sit hæc pars notabilis, dicemus infr. quæst. seq. Quartò li-
47 mitatur, † eum, qui ob defectum vocis, aliudq; simile impedimentum canere non potest, excusari, & tamen percipere distributiones, modò aliàs canere soleret; nam tunc tale impedimentum est in causa; certum autem est cõditionem haberi pro impleta, quando nõ stat per eum, qui implere debet, vulg. reg. cum non stat, de reg. iur. in 6. cum simil. idq; in specie tenere videtur Nauar. d. c. 11. num. 41. sed tanquam certum supponit Petr. à Nauar. d. dubit. 3. nu. 207. in fine.
48 Quintò, & postremò limitatur, † Chorum, qui errauit cantando horam aliquam, aut partem eius notabilẽ aliter, quàm debuit (quàmuis aliàs aliquid nõ facere, & minus rectè facere æquiparentur, cap. fin. de rest. spol. & l. scire oportet §. sufficit ff. de excus. tut. cum suis concord.) non teneri ad supplendam eam cantando, vel conuentualiter pronunciando, sed sufficere, vt singuli singulariter suppleant illum defectum; licet satiùs esset, si sine scandalo fieri posset, id conuentualiter præstare, vt ex Turrecr. in c. Clerici victũ 91. distinct. num. 9. & ibi Card. Alex. num. 5. resoluit Nauar d. cap. 10. num. 58. Atque hæc de hac conclusione, & quæstione dicta sint satis; cætera enim minùs necessaria, quę hic afferri possent peti queunt, tum ex alijs, tum maximè ex Nauar. d. cap. 10. 11. & 13.

SVMMÆ RERVM.

1 Assignari debent distributiones quotidianæ singulis horis Canonicis, & Missæ conuentuali, Vbi autem aliquibus sunt assignatæ, aliquibus non, debent omnibus assignari detracta aliqua portione à præbẽdu. nu. 2.

3 Diuinorum officiorum nomine tam horæ Canonicæ, quàm Missa Conuentualis continetur.

4 Verbum, statis, seu statutis horis, in Tridentꝫ. Concil. sess. 24. cap. 12. de reform. intelligendam est de omnibus horis.

5 Officium B. Mariæ semper Virginis nulla Ecclesia Collegiata iure communi tenetur conuentualiter recitare.

6 Officium B. Virginis recitare in choro tenetur, vbi recitari solet, ad hoc, vt lucrifaciat Clericus distributiones maioris Officij.

7 Officium, seu Vigilias mortuorum non tenentur Clerici conuentualiter recitare, nisi in anniuersario defunctorum; Aut nisi ea dere adsit statutum, vel consuetudo, num. 8.

9 Vigilia Mortuorum, & officium B. Virginis, aut quid simile quando debeat recitari ab absentibus etiam ex iusta causa; & quid ad effectũ lucrandi distributiones. num. 10.

11 Preceptum Matrimonij, & ordinis non obligat singulos, sed omnes.

12 Officium B. Virginis, vel quid simile praceptum ex spetiali iure alicuius Ecclesiæ, recitare non tenentur extra chorum priuilegiati, vt absentes ad certum tempus percipiant distributiones.

13 Dependens ex voluntate Principis habetur, ac si fieri non possit.

14 Supplicationibus, & alijs huiusmodi, quæ cõmuniter à Clericis Collegiatarum Ecclesiarum fiunt, potest, & debet assignari aliqua portio distributionum quotidianarum.

15 Episcopus, & vnaquaque Ecclesia statuere debet, quanam portio distributionum cuique parti diuini officij, Ecclesiasticave functioni assignanda sit, & num. seq.

16 Epi-

16 *Episcopus simul cum Capitulo statuit quæ spe ctant ad spirituale regimen Ecclesiarũ Collegiatarum.*

17 *Assignatio redituum cuilibet hora, seu parti diuini officij, de qua Pius V. in sua constitutione, non est necessariò seruanda quoad distributiones. Sed neque ad eas adaptari potest: num. 18.*

19 *Assignatio rationabilis distributionum singulis horis, sacrisque functionibusque nam esse possit.*

20 *Distributiones quotidianæ assignatæ sunt horis Canonicis, ac diuinis officijs integris, & completis.*

21 *Syncopans & deglutiens verba, & syllabas, quæ constituant notabilem quantitatẽ, non satisfacit præcepto recitandi horas. Id tamen intelligendum est de singulis horis seorsim, non simul. num. 22.*

23 *Egrediens Chorũ sine causa ante finem horæ amittit distributionem illius horæ, & peccat venialiter, immo aliquãdo mortaliter.*

24 *Confabulãtes, subscribentes Epistolis, aliudque officiũ recitantes dum horæ canuntur, peccant, nec lucrantur distributiones.*

25 *Alternatim canens habetur pro integrè recitante diuinum officium. Idem in eo, qui in Choro solùm audit ea, quæ ex rationabili statuto, vel consuetudine ab vno pro omnibus recitantur. num. 26.*

27 *Chorum serò ingrediens an, & quando peccet, vel lucretur distributiones quotidianas.*

28 *Omittens, vel non recitans partem non notabilem vnius horæ non peccat mortaliter, & lucratur distributiones.*

29 *Notabilis pars cuiusque horæ non eadem est ratione mortalis peccati, & respectu amissionis distributionum.*

30 *Tempus conueniendi in Chorum cœptis horis absq; amissione distributionum diuersum est iuxta diuersa statuta.*

31 *Læsio in sexta parte enormis est, & dat causam restitutioni in integrum.*

32 *Notabilis pars non est in eadem quantitate constituenda respectu singularum horarũ, atque adeo non est quanta, sed quota.*

33 *Notabilis pars cuiusq; horæ est decima.*

34 *Decima pars fructuum habita fuit notabilis, & in vltimo gradu considerabilitatis.*

35 *Læsio enormis, ob quam datur restitutio in integrum est in decima parte: quamuis alij in sexta, alij in maiori parte constituant, & plerique id totum iudicis arbitrio relinquant. nu. 36.*

37 *Decimam partem vnius horæ si quis ommittat in singulis horis non interessendo, confabulando, &c. non lucratur illius horæ distributionem.*

38 *Canonicus tenetur recitare in Choro officiũ iuxta formam Breuiarij, quod ibi adhibetur; & si partem notabilem ommittat, iuxta illud supplere debet. num. 39. secus tamen si iusta de causa ommittat. nu. 40.*

41 *Omittens partem notabilem conflatam ex pluribus versiculis satisfacit recitãdo psalmum cõtinentem tot versiculos, quot omisit.*

42 *Notabilis pars quæ fuit omissa inducens amissionem distributionum sumenda est præter eam, quam indulget statutum initio cuiusq; horæ.*

43 *Consuetudo, vt distributiones quotidianæ tribuantur horis non integris, neque omnibus valet, & num. seqq.*

44 *Consuetudo parum præiudicialis Ecclesiæ valet.*

45 *Consuetudine assignari quidem possunt omnes distributiones aliquibus horis, non tamen potest quis interessendo vni horæ lucrari distributiones assignatas omnibus horis.*

46 *Assignari singulis horis distributiones rationabilius est, & iuri quoque conformius.*

47 *Consuetudo tribuens vniuersas distributiones certis dumtaxat horis ratione aliqua induci debet spatio 40. annorum. ad inducendam verò rursus priorem consuetudinẽ, sufficeret decennium. num. 48.*

49 *Reditus ad ius commune facilè conceditur.*

50 *Consuetudo, quòd distributiones vnius diei vnica hora acquirantur, non valet.*

Qualiter distributiones Quotidianæ assignatæ sint horis, ac diuinis officijs. Quæstio III.

QVONIAM nunc agimus de acquirendis quotidianis distributionibus ab ijs, qui intersunt diuinis officijs, videndum est in hac quæstione, quibus horis, functionibusq; Ecclesiasticis interesse debent, vt eas distributiones lucrifaciant.

1 Prima Conclusio. Certum est † debere assignari distributiones singulis horis

horis Canonicis, & Missæ Conuentuali. Id apertè voluit Glos. in d. cap. vnico in Verb. ordinationem, de Cleric. nō resid. in 6. quam nullus Doct. ibi reprobauit, & constat etiam ex statuto Ecclesiæ Gallic. sub tit. quo temp. quisq; debet esse in Choro; deciditq; Sacra Cōgreg. præfecta interpretationi Trid. Concil. ad sess. 21. cap. 3. de reformat. in
2 vna Mediolanensi declarans, † quòd in Ecclesijs, in quibus distributiones non sunt tenues, sed immo pingues, licèt sint aliquæ horæ, quæ nullas distributiones habent, aut tenues, debent ei rationabiles assignari detrahendo aliquam partē fructuum à præbendis, non autem ab alijs distributionibus, quas singulis cæteris horis iam sunt assignatæ. Ratio autem cōclusionis est, quia, cum ab Ecclesia præceptum sit, vt hæc diuina officia in Ecclesijs Cathedralibus, & Collegiatis celebrētur, vt supr. 1. par. quæst. 5. in principio satis ostēdimus, quoniam Clericorum pietas defecerat, ne qua in parte minueretur diuinus cultus, debuerunt ad id allici quotidianis distributionibus, vt ead. quæst. 5. concl. 2. demōstrauimus. & optimè colligitur tum ex Concil. Trid. sess. 21. cap. 3. ibi, separari debere, & in distributiones quotidianas conuerti; quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo etiam tanquam Apostolicæ sedis delegato in ipsa prima fructuum deductione faciendam diuidantur; tum etiam ex d. c. vnico vers. statuimus de cler. non resid. in 6. vbi statuitur, vt distributiones dentur Clericis Ecclesiarum Collegiatarum, qui diui-
3 nis officijs adfuerint; constat autē † diuinorum officiorum nomine, tam horas Canonicas, quàm Missam, quæ conuentualiter celebratur, contineri, vt patet ex cap. dolentes de celebr. Miss. & sup. 1. part. q. 4. circa finem latiùs admonuimus. Neque verò obesse vlla ratione potest huic conclusioni, quòd in Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. de reform. habetur distributiones dari ijs, qui sta-
4 tis, vel, vt alij legunt, statutis horis interfuerint, illud enim verbum † adhuc exponendum est de omnibus horis, vt declarauit eadem sacra Congreg. ad d. cap. 12. in vna Taruisina, prout ego vidi Mediolani in quibusdam Manuscriptis Declarationibus.

Secunda Conclusio. Quāmuis regulariter nulla Ecclesia Collegiata, vel Cathedralis teneatur de iure communi recitare communiter officium B. Mariæ semper Virginis, tamen vbi ex consuetudine, vel particulari statuto tenetur, Canonici, & Clerici illarum Ecclesiarū tenentur illi quoque interesse, si maioris officij distributiones lucrifacere vo-
5 lunt. Prior pars † huius conclusionis probatur ex Alberto de Ferrarijs d. tract. de hor. Can. nu. 52. cuius opinionem communem dicit Nauar. d. tract. de hor. Canon. cap. 10. num. 2. quam tenet etiā Guliel. Paul. Io. de Lign. Card. & Imol. in Clem. 1. de celebr. Miss. idem Io. de Lign. in tract. de hor. Canon. q. 12. & Nicol. Plou. in simili tract. 2. par. q. 5. post Paul. Aluar. in suo tract. de hæres. ac Siluest. in Verb. hora quæst. 5. seu nu. 6. Armill. §. 8. post Palud. in 4. dist. 15. q. 5. ar. 6. à qua tamē communi recedit Nauar. d. num. 2. dicens Vrbanum Secundum in Concilio Claromontensi cum decretum fuit bellum sacrum, quo recuperata fuit terra sancta, præcepisse eas dici singulis diebus motus sola auctoritate Glossat. ad statut. Gallican. sub tit. quomodo diuin. offic. verb. dicturi, propter quam tamen non puto recedendum à communi, cum de huiusmodi præcepto aliter non constet; sed vbi etiam de eo constaret, adhuc dici potest, fuisse temporale, donec nimirum illud bellum perduraret. Poste-
6 riorem partē cōcl. † tenet etiam Nauar. loc. cit. Ferrar. d. tract. num. 53. & alij Doct. mox allegati, & pro ea extat decretum Concil. Prouinc. Mediolan. 4. sub tit. quæ pertin. ad sanctiss. Miss. sacrific. & diuin. offic. post mediū versic. quibus in Ecclesijs, in hæc verba. quibus in Ecclesijs diuinum Canonicarum

horarum

horarum officium de B. Maria Virgine recitari aut solet, aut debet, earum clerus vniuersus illud in Choro præsens pariter recitet, atque officium, quod de Domino dicitur; id verò ita, vt singulas horas canonicas vnius officij cum singulis alterius ex Breuiarij Romani præscripto ordine coniungat. quicunq; ab vnius horæ officio de Beata Maria abfuerit, distributione illius horę perinde mulctetur, ac si ab horæ eiusdem officio, quod de Domino recitatur, abfuerit.

Tertia Conclusio. Vigilias quoque, seu officium mortuorum non tenentur
7 † recitare, seu canere Clerici Collegiatarum Ecclesiarum de iure communi, nisi in anniuersario defunctorum; si tamen de hoc adsit consuetudo, vel statu-
8 tum, † tenentur sicut, & reliquum officium diuinum recitare. ita Nauar. d. c. 10. num. 5. ex communi post Palud. in 4. dist. 15. col. 3. Io. And. in cap. 1. de celebr. Miss. Card. à Turrecr. in §. 1. 91. dist. art. 15. & 16. Io. de Lign. in Clem. 1. de celebr. Miss. sed idem etiam voluerunt Plou. d. 2. par. quæst. 7. Ferrar. d. nu. 5. Siluest. & alij locis cit. apud quorum etiam Doct. aliquos videri potest, quid de littanijs, responsorijs, alijsq; huiusmodi dicendum sit. Illud verò apud eos omnes ibid. est in confesso, quòd
9 † si Officium B. Virginis, aut vigiliæ mortuorum, cæteraq; eius generis recitari debent ex communi consuetudine, aut statuto omnium Ecclesiarum alicuius vrbis, vel prouinciæ, prout est officium mortuorum cùm fit de feria, in Ecclesia Mediolanensi, omnes clerici illius Ecclesiæ, seu prouinciæ tenentur eá recitare, aliàs peccatum lethale incurrunt; & si quidem ordinariè id fiat statis diebus, tunc etiam absentes causa studiorum, aut alia iusta de causa tenentur illa recitare, aliàs peccant mortaliter, secus verò, si solùm ex consuetudine, aut statuto speciali alicuius Ecclesiæ, prout est Officium B. Virginis in Metropolitana certis diebus; nam tunc cæteri aliarum Ecclesiarum eiusdem ciuitatis non tenebuntur; & verò si extraordinariè id contingat in illa particulari Ecclesia, nimirum ex deuotione, & voluntate alicuius, tunc absentes ad illud non adstringuntur ex præcitatis omnibus Doct. Maximè verò mihi placet, quod addit, & satis probat Nauar.
10 d. cap. 10. num. 5. & 6. † non modò absentes ob eam causam, propter quā habentur pro præsentibus solùm quoad fructus præbendæ, non autem quoad distributiones, vt est causa studiorum, sed etiam absentes ea de causa, quæ sufficiat ad lucrifaciendas distributiones, qualis est infirmitas, & aliæ huius generis, non teneri recitare illa, ad quæ Ecclesiæ aliquæ particulares tenentur ex speciali statuto, seu consuetudine, & tamen percipiēt distributiones; quia hæc, inquit, præcipiuntur Capitulo, aut Collegio animo ad id obligandi Chorum, aut Capitulum, non autem singulos,
11 quemadmodum † præceptū illud conseruandi genus humanum Crescite, & multiplicamini Genes. 1. & 9. non fuit datum singulis, sed toti vniuerso, eā mēte, vt nō deessent in tota hominum multitudine, qui illud adimplerent, vt monet inter alios S. Thom. 2. 2. quæst. 152. art. 10. ad primum, simileq; etiam exemplum habemus in Sacramento ordinis, quod non singulis, sed omni, & vniuersæ Ecclesiæ præceptum est, vt in ea ministri non deficiant vsque ad consumationem sæculi. Neque huic rei, quam paulò ante cum Nauar. adnotauimus aduersatur idem S. Thom. dum quodlibet. 6. art. 5. sentire videtur beneficiarium studentem teneri recitare in scholis omissa officia, quorum distributiones, cùm ijs interest lucratur; solū enim ait, eum non teneri recitare officia extraordinaria defunctorū, vti præsentes, quia neque lucrantur distributiones, quas illi, sic optimè respondet Nauar. d. nume. 6. Illud autem indubitatum esse
12 puto, † eos, qui à Summo Pontifice priuilegiati sunt, vt absentes ad certum tēpus, puta duos menses in anno, prout sunt priuilegiati Canonici Ordinarij

nostrę Ecclesię maioris Mediolani, per-
cipiant quotidianas distributiones, ac
si diuinis interessent, dum absunt etiam
sine causa ijs diebus, quibus recitatur
Officium B. Mariæ Virginis, vel quid si-
mile ex speciali statuto, vel cõsuetudine
propriæ Ecclesiæ, non teneri illud reci-
tare, tum quia eo tempore pro absenti-
bus notantur, licèt in fine anni fiat ex
ea censura subductio dictorum duorũ
mensium ad ratam, tum quia cum hu-
iusmodi priuilegium obtinuerint ex
dispẽsatione, & liberalitate, ac volun-
tate Pontificis, perinde est quoad hoc
etiam ex post facto, ac si omnino pro
13 absentibus habeantur; nam † quod ex
voluntate, & dispẽsatione Principis de-
pendet, habetur, ac si fieri non possit l.
apud Iulianum § constat, vbi Doct. om-
nes ff. de leg. 1. Glos. pen. in cap. gratia
de rescript. in 6. cum simil.

Quarta Conclusio. Potest etiam, &
14 fortasse debet † non modò diuinis ip-
sis officijs, sed etiam supplicationibus,
& alijs similibus, quæ communiter à
Clericis Ecclesiarum Collegiatarũ ob-
euntur, portio aliqua distributionum
quotidianarum assignari. Quòd possit
id fieri, probatur ex conclusione sequẽ-
ti; quòd verò debeat, probari ex eo po-
test, quòd supposita rationabilitate in-
stitutionis illarũ supplicationum, simi-
liumq; rerũ, naturaliter sequitur, vt fieri
debeant qua maiori dignitate Clerico-
rumq; numero fieri possit. ad id aũt fa-
ciendũ optimum inuentum erit quoti-
dianarũ distributionũ assignatio, iuxta
ea, quæ de diuinis officijs docet Nauar.
in Manual. de orat. & hor. Canon. c. 18.
nu. 10. & nos latiùs tradidimus supr. 1.
par. huius tract. q. 5. concl. 1. & 3. Qua ra
tione in Concil. Prouinc. Mediolan. 4.
sub. tit. de processionibus circa medium
sancitum legimus, vt in supplicationi-
bus, processionibusue, quæ Summi Pon-
tificis, Episcopiue iussu in exteriori, aut
interiori Ecclesię circuitu aguntur, Ca-
nonicis, & alijs Chori ministris, qui di-
stributionum quouis modo participes
sunt, tantũ ex communi residentiæ cen-
su distribuatur, quantum ipsis dari so-
let, cũ in Choro præsentes horæ Tertiæ
officio adsunt; si verò pro feriæ, festiq;
ratione, quo processio agitur, non in cir
cuitu Ecclesiæ, sed per vrbem, oppidũ-
ue illa fiat, triplum detur, eaq; omnis
distributionum portio detur ijs tãtùm,
qui illas præsentes obeunt.

Quinta Conclusio. Ad Episcopum,
& vnamquamque Ecclesiam spectat
15 † statuere, quænam portio distributio-
num cuiq; horæ Canonicæ, diuino offi-
cio, Ecclesiasticæue functioni assignan-
da sit. Probatur tum quia ad Episcopũ
16 simul cũ Capitulo † pertinet statuere,
quæ ad spirituale regimen Ecclesiarum
Collegiatarũ spectant, vt tradunt Doct.
in cap. cum omnes de constit. & nos la-
tiùs ostendemus infr. q. 13. tum ex Con-
cil. Trid. sess. 21. c. 3. ibi, separari debere,
& in distributiones quotidianas cõuer-
ti, quæ inter dignitates obtinentes, &
cæteros diuinis interessentes proportio-
nabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo
etiã tanquam Apostolicę Sedis delega-
gato in ipsa prima fructuũ deductione
faciendam diuidantur. Verùm decretũ
hoc Cõcilij potest, & debet fortasse in-
telligi de diuisione & assignatione iux-
ta qualitatem potiùs personarum, quã
partium diuini officij; præterquam,
quòd loquitur dũtaxat de distributio-
nibus quotidianis cõflatis ex tertia par-
te fructuum, & prouẽtuum dignitatum,
præbendarum, & portionũ, non autem
de cæteris, quæ suapte natura, & anti-
quitus distributiones sunt. Aliud simile
decretum eiusdem Cõcilij est in sess. 22.
cap. 3. sed illud solùm locum habet, vbi
adessent in Ecclesijs distributiones suf-
ficientes prout supr. 1. par. q. 5. concl. 2.
ex Rot. Ro. docuimus, ergo; impropriè
distributiones sunt, verèq; differt hæc
tertia fructuũ à distributionibus quoti-
dianis, vt de simili tertia ex statuto de-
trahenda de fructibus præbendarum, &
solis præsentibus tribuenda docet ead.
Rot. decis. 270. nu. 5. par. 2. in nouiss. di-
uers. & infr. quæst. 17. latiùs ostende-
mus. Quare melior locus est in ead.

Synodo

Synodo sess.24.cap.12. in fi.cuius verba in praeced. q.concl.6. circa principium retulimus. Idem etiam aperte colligitur ex constit. Pij V. allegata in eadem praeced. quaest.concl.7. ibi, fructusque, & distributiones forte aliter assignatas, &c.iuncto eo, quod paulo ante admonuimus ad ipsas Ecclesias simul cũ Episcopo spectare de huiusmodi rebus statuta condere, quod enim in eadem cõstitutione ibidem subditur, iuxta statuta, consuetudinem, fundationem, vel alias sibi lucrifecisse praetendat, quae etiam ibi improbari videntur à Summo Pontifice, non ad assignationem distributionũ singulis horis refertur, sed ad id, quo aliqui Choro addicti tueri se volunt, vt sola praesentia distributiones lucrifaciant, vt ex eius lectura satis apparet. Optimus verò locus est in dicto cap. vnico, de cleric. non resid. in 6. versicul. statuimus, in ijs verbis; distributiones ipsae quotidianae in quibuscunque rebus consistant, Canonicis, ac alijs beneficiatis, & Clericis ipsarum Ecclesiarum, qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs adfuerint, tribuantur iuxta Ecclesiae cuiuslibet ordinationem rationabilem iam factam, seu etiam faciendam; idq; iuncta Glos. ibidem in verbo ordinationem, ita explicante, dum ait, vt puta, quòd tantum detur ei, qui intererit in Missa, & tãtum ei, qui intererit in Matutino, & sic de singulis horis, quam Glo. tamquã singularem sequuntur ibi communiter Doctor.

17 Sexta Conclusio. Existimo † non necessariò seruandam esse in Collegiatis Ecclesijs quo ad distributiones quotidianas illam assignationem, quam fecit Pius V. in d. Constitut. in beneficijs, vt nimirum, qui Matutinum intermiserit, dimidiam, qui caeteras omnes horas, aliam dimidiam; qui horarum singulas, sextam partem distributionũ illius diei amittat, tum quia apertè disponit Summus Pontifex dumtaxat de beneficijs, eorumq; fructibus; at verò quotidianę distributiones propriè loquendo neque dici possunt beneficia, vt 1.par. q. 2. latiùs ostendimus, neq; etiã fructus beneficij, vt eadem 1.par. quaestio. 6. demonstrauimus; tum quia idẽ Pontifex eod. loco manifestè supponit, & concedit posse distributiones aliter assignari, quàm ipse in beneficijs assignauerit, vt patet ex ijs verbis, distributiones fortè aliter assignatas. Quin

18 etiam eam assignationem † adaptari non posse puto ad quotidianas distributiones, neque debere in ijs practicari, tum quia nihil de Missa ibi habetur, cui tamen suam distributionum portionem assignari debere in 1. conclus. docuimus; tum quia rationi consentaneũ non est, vt in eadem Ecclesia eadẽ die alter Canonicus, qui omnibus horis interest, excepta Tertia, amittat sextam partem distributionum omnium illius diei, alter verò qui nulli excepto Matutino, solam dimidiam amittat; rursus sequeretur, eum, qui tribus alijs horis à Matutino non interest ter sextam partem, hoc est dimidiam distributionum totius diei amittere, quam eãdem dumtaxat amitteret, qui omnes sex horas praeter Matutinum omitteret, quae non ita sunt absurda in beneficijs, eorumq; fructibus, sicut in distributionibus quotidianis, in quibus tamen illa sequerentur, vt constat ex plano sensu verborum d. constitutionis, nisi illam sextam partem, quam vult Pontifex ab eo amitti, qui horarum singulas praeter Matutinum omittit, non de sexta parte fructuum totius diei, prout verba indicare videntur intelligamus, sed illius dimidiae, quam totam amittit alias horas omnes à Matutino omittens. Sed tunc adhuc aliter facienda erit assignatio distributionum propter Missam, & alia munera, quae à Canonicis, Ecclesiarumque Collegiatarum Clericis obeunda, oneraque, quae in illis, aut extra eas ab ijsdem subeunda

19 sunt. Rationabilis ergo erit † illa Ecclesiae ordinatio, quae eò maiorem distributionum portionẽ assignabit horę, aut alteri diuino officio, vel muneri, quò

diutiùs durat, maioriue solemnitate celebrandum, aut exercendum est. hinc rectè constitutum videmus in omnibus ferè Mediolanensis Ciuitatis Ecclesijs, vt Matutino tertia pene totius distributionis vnius diei portio, paulò minor Missæ, ac Vesperis, minima verò cæteris horis adscribatur; & in Metropolitana statutum est, vt fetialibus diebus omnibus distributio simplex sit, festis autem diebus, qui à populo colũtur, & in Octauis Natiuitatis, Resurrectionis, & Corporis Domini duplex, Pontificalibus verò, & cum in Metropolitana sacræ ordinationes habentur, alijsq; similibus celebrioribus diebus triplex sit vnico die distributionis portio.

Septima Conclusio. Distributiones
20 quotidianæ assignatæ intelligũtur † horis, ac diuinis officijs non quouis modo, sed integris, & completis. ita Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. cap. 10. nu. 1. 38. & 42. in fine, idq; ex eo probatur, quòd regulariter non liberatur debitor solutione vnius partis debiti l. planè ff. famil. erisc. l. tutor §. Lucius ff. de vsur. cum simil. idque apertè colligitur ex Concil. Toler. 11. cap. 14. quod refertur in cap. illud. 7. q. 1. & ex decreto Soter. Papæ cap. vt illud, de concr. dist. 1. sed clariùs id habetur ex Concil. Rom. in cap. dolentes, de celebr. Miss. & Cõcil. Vienn. in Clem. 1. de celebr. Miss. ex quibus etiam, & alijs optimè infert Na-
21 uar. d. cap. 10. num. 9. † non satisfacere præcepto recitandi horas, qui, dum cantant, aut recitant omittunt tantam partem versuum, vel psalmorum etiam deglutiendo, corrumpendo, vel syncopando verba, vel syllabas, vt ex ita omissis, vel corruptis fiat notabilis pars;
22 quod tamen intelligẽdum est † non de omnibus horis simul, sed de singulis horis; nam, quod in vna hora omittetur, non est cum eo, quod in altera omittitur, computandum ad constituendam notabilem partem, cum quælibet hora vnum totũ integrum, & perfectum per se constituat. Infertur 2.
23 † eum, qui egreditur Chorum antequã finiatur hora absque iusto impedimento, vel alia iusta causa, non solùm amittere quotidianas distributiones, sed etiã saltem venialiter peccare, immo & lethaliter, si ob id omitteret partem notabilem horæ, posteaq; non suppleret eam priuatim pronunciando. ita infert Nauar. d. cap. 10. num. 11. idq; quoad priorem partem docet etiam Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 6. ratioq; esse potest; quoniam inciuile est Principem alloqui libenter audientem, & colloquio non peracto ad alios sermonem conuertere, cum ijsq; negotiari, vt optimè admonet Nauar. d. cap. 10. nu. 1.
24 Infertur 3. † eos, qui, dum horę cantantur, subscribunt Epistolis, scripta legũt, confabulãtur, aut etiam aliud officium recitant, aut quid simile faciunt, quod ad id, quod recitatur, non pertineat, nõ satisfacere obligationi, neque lucrifacere distributiones, quod latè prosequitur Nauar. d. cap. 10. num. 12. & seqq. & cap. 13. ferè per totum, & nos quæst. præced. concl. 4. docuimus.

Limitatur autem hæc Conclusio pri-
25 mò, vt † non habeatur pro omittente, vel integrè non recitante, qui alternatim canendo dimidiam partem horarũ in Choro, vel etiam extra recitat; aut
26 † ea in Choro solùm audit, quæ ex rationabili consuetudine, vel statuto ab vno pro omnibus recitantur, quod ex ijs constat, quæ de alternata cernendi ratione 1. par. quæst. 5. in princip. attulimus, & pluribus in spetie comprobat Nauar. d. cap. 10. num. 16. vsque ad 32. & ex communi resoluit num. 45. Limi-
27 tatur 2. † eũ, qui serò conuenit in Chorum sine iusta causa cępta iam hora peccare quidem venialiter; tamen non modò posse continuare cum Choro horam iam cœptam, quam postea perficere debebit, si fuit notabilis pars, quæ peracta erat, sed etiam lucrari distributiones, si venerit tempore à statuto permisso, de quo mox dicemus. ita Nauar. d. cap. 10. num. 11. transacto verò eo tempore satiùs est, vt nullus ingrediatur Chorum etiam amittendo distributiones, aut incurren-

curren-

currendo alias pœnas, vt admonet Nanar. eod. cap. 10. num. 44. quia, inquit, huiusmodi ingressus est magna occasio destrahendi mentes eorum, qui cœperunt canere, vel recitare horam ab attétione illis debita; tales vero occasiones sunt euitandæ, propter quam causam nonnullæ Religiones, vt ait Nauar. id obseruant, & seruare cōsueuerunt Monachi Aegiptij teste Io. Cassiano de instit. Cœnob. lib. 3. cap. 7. Limitatur ter-
28 tiò, vt non procedat† in eo, qui omittit, vel non recitat modicam aliquam quātitatem, seu non notabilem alicuius horæ; nam is neque peccat, neque tenetur ad quotidianarum distributionum illius horæ restitutionē, vt satis inter cæteros cōprobat Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. tum alibi sæpe, tū d. cap. 10. ferè per totum.

Quæ autem sit pars notabilis cuiusque horæ, diuiniq; officij, non constat inter Doctores. Duo sanè in hac re mi-
29 hi certissima sunt. Alterum † non eandem esse notabilem partem quoad amittendam distributionem, & quoad peccatum; potest enim esse aliqua pars notabilis, quæ omitti nequit sine reatu peccati mortalis, potest tamē sine amissione distributionum, vt optimè docet Nauar. d. num. 44. idq; liquidò constat ex statuto Gallican. sub tit. quo tempore quisque debet esse in Choro per to-
30 tam Galliam recepto statuente † non esse adimēdas quotidianas distributiones beneficiarijs ad Matutinum euntibus priusquam finiatur Psalmus, Venite exultemus, & ad alias horas antequā finiatur primus psalmus, & ad Missam ante vltimum Kyrie eleyson, quam etiā partem communiter quoad hoc non reputari notabilem ab aliarum Ecclesiarum statutis asserit ibid. Nauar. & sanè in prouinciæ Mediolanensis Ecclesijs omnibus idem seruari omnino debet ex Conc. Prouinc. 1. decreto sub tit. quād. & quom. ad diu. off. conueniend. Vbi etiam illud notabiliter, ac rationnabiliter constituitur, quòd si quis cum possit initio officij, vel supplicationum cōuenire, aduentum suum in extremum præfiniti temporis pūctum de industria distulerit, loco absentis habeatur. In ciuitate tamen, ac diœcesi Mediolanēsi, quoniam diuersus est ritus, ex statuto speciali, seu consuetudine vniusque Ecclesiæ partim laxiori partim etiam strictiori inductum est, vt sufficiat in Matutino adesse ante finem responsorij, quod Hymnum sequitur, vel etiam Cāticii Laudabilis, seu, Benedictus es, pro ratione temporum, quod quidem Canticum est loco psalmi, Venite exultemus, in cæteris horis post finem hymni, (Vesperis exceptis, in quibus indulgetur etiam Responsorium post Hymnum,) in Missa verò post finem Hymni Angelorum, vbi dicatur, aliàs post finem Epistolæ; non potest autem negari, quin omissio dictorum principiorum saltem in hora Tertiæ, Sextæ, ac Nonæ, sit omissio partium notabilium cum sint quarta pars, vel saltē quinta prædictarum horarum, si computentur, prout computari debent, Pater noster, Aue Maria, Deus in adiutoriū, & Hymnus, sexta enim pars, ne dum quinta procul-dubio considerabilis, ac notabilis est;
31 vnde † si in ea quis læsus sit, quòd ea læsio enormis sit, restituitur minor in integrum, vt voluit Bart. in l. societatē §. arbitrorum num. 25. ff. pro soc. Paris. consi. 89. num. 53. lib. 3. latè post alios Siluan. consi. 38. col. pen. lib. 1. & de cōmuni testantes Dec. consi. 39. num. 7. & Chircou. comm. opin. cent. 3. concl. 7. Alterum hac in re mihi certum, & indubitatum illud est, seclusa etiam ratione lucrandi fructus, ac distributio-
32 nes, † non eandem, neque in eadem quantitate constituendam esse partem notabilem in singulis horis Canonicis, diuinisq; officijs, ac functionibus Ecclesiasticis; quis enim vnquam iure dixerit illam esse partem notabilem in Matutino, quæ in Tertia, quarum decem, & eo amplius in Matutino possunt contineri? sicut etiam nō eadem pars notabilis est totius diei, & vnius horæ, sed ponenda est ad ratam, & pro cuiusque portione.

Malè

Malè igitur plerique voluerunt psalmũ esse partem notabilem in vnaquaq; horarum Canonicarum, quæ opinio vel ex eo improbabilis redditur, quòd adest psalmus duorum versiculorum, alter verò 70. & eo amplius continebit. Constituenda ergo est hæc notabilis pars cuiusque horæ diuersimodè, & quidem nõ quanta, sed quota, ratione lõgitudinis, & breuitatis singularum horarum. Quę verò sit isthæc quota pars, puta, an sit decima quinta, decima, vel vigesima, cum non sit à iure definitum, neque decisum communiter à Doctoribus, relinquendum est iudicis, & boni viri arbitrio iuxta tex. in cap. vnaquæque §. fin. 13. quæst. 2. cap. de causis de offi. deleg. l. 1. ff. de iur. delib. & latè tradita per Menoch. de arbitr. iud. lib. 1. quæst. 14. num. 2. 5. & 6. ac Bernard. Diaz. in Prax. Crim. Canon. Verb. arbitrarijs puniri capit. mihi 147. vbi Salsed. in Addit. Verb. imponere. Ego sanè, vt meum hac in re interponam iudicium, arbi-
33 trarer† partem hanc notabilem vniuscuiusque horæ esse decimam, sumpto argumento à simili, quod quidem in iure validum est, vt fusè ostendunt Euerard. & Io. Bellon. in loc. & argument. legal. in loc. seu argum. à simili. & eo maximè vti debemus, vbi casus aliquis speciali aliqua lege comprehensus non est, vt pluribus ostendunt Turz. opin. 176. Viu. lib. 2. commun. Verb. statutum ciuitatis §. quando duo, & Nicol. Vigel. vir exquisitæ, atque indefessæ doctrinæ in sua Method. iur. controu. lib. 1. cap. 1. in princ. Hoc autem argumentum à simili desumo tum ex institutione, ac præcepto decimarũ, qua-
34 rum quantitas, seu quota† respectu cęterorum fructuum habita fuit in vltimo gradu, vt ita dicam, considerabilitatis, ac notabilitatis à Deo O.M. tempore veteris legis, atq; ab Ecclesia, à Sũmis Pontificibus tempore nouæ, hanc enim partem tanquam Leuitis, ac sacerdotibus sufficientem, & populo nõ molestam Deus voluit retinere, vt inquit Abulens. super Matth. 23. quæst. 56. quē cum Rebuf. in suo tract. de decim. q. 2. num. 8. nos quoq; secuti sumus in simil. tract. de decim. cap. 2. quæst. 2. tum ex eo quod aliqui nõ improbabiliter, & quidem maximè auctoritatis uiri tradiderũt, læsionem magnam, & enormem, ob
35 quam datur in integrũ restitutio † esse in decima parte; id enim post Roffr. docuit Io. An. in addit. ad Specul. tit. de restit. in integrum §. 1. col. fin. & Soc. iun.
36 consi. 84. nu. 43. lib. 2. & quàmuis † non nulli eam læsionem in sexta, alij in maiori parte constituant; alij etiam, & quidem frequentiùs iudicis arbitrio id relinquant, vt constat ex latiùs adductis inter cęteros per Clarissimum Iureconsultum, cui sanè me plurimum debere, maximèq; addictum esse fateor, Sfort. Odd. i suo eruditissimo, absolutissimoq; tract. de restit. in integrũ q. 4. art. 10. & 11. maximè verò nu. 106. & 122. tamen cum opinio illa, quam nos attulimus de decima parte sit strictior cæteris; ideo puto ad eam posse iudicis arbitriũ conformari, & cuiusque conscientiam accomodari, cum maximè non simus in casibus, in quibus quæuis quantitas etiã minima considerabilis fit, tribuatque causam restitutionis, hoc est in rebus indiuisibilibus de quibus per Odd. d. art. 11. num. 123. & duob. seqq. sed in casu, in quo modicitas rei excusat tum à peccato, tum etiam à quotidianarum distributionum restitutione, vt patet ex supra dictis hac ipsa concl. 7. limitat. 3. omnesq; Doct. passim admittunt. Hãc
37 igitur partem † si quis omittat in singulis horis vel non interessendo, vel obdormiendo voluntariè, vel ad alia extranea se conuertendo, non modò culpam lethalem incurrit, nisi habeat animum supplendi, sed etiam quotidianas distributiones iure non acquirit, & vbi eas recipiat, ad illarum restitutionem tenetur, vt colligitur ex supra per nos latiùs deductis, & ex Nauar. d. cap. 10. nu. 11. 44. & 48. vbi cũ multis seqq. latiùs prosequitur materiã obligationis supplendi, aut iterum recitandi eodem, aut alio die officium quam ideò consultò omit-

omittimus, quia ad effugiendum potiùs reatũ culpæ, quàm pœnæ, seu amissionis distributionum, de quo præcipuè in hoc tractatu agere instituimus, pertinere videtur, cũ maximè de illa quoque latiùs tractent Summistæ omnes in verbo horę Canonicę. Illud tamen vnũ non omittam, quod ad ea, quæ proximè, atq; in præcedenti quæst. dicta sunt, & ad Chorũ, ac quotidianas etiã distributiones aliquo modo spectat; nimirum,
38 quòd † sicut Canonicus recitans horas extra Chorum iuxta formã Breuiarij à Cardinale S. Crucis compositi, vel alterius obtenta ad id dispẽsatione, tenetur interesse Choro, & pronunciare, seu cãtare horas vnà cũ eo ad lucrifaciendam
39 distributiones quotidianas, ita etiã † si culpa sua serò accedẽs, aut citiùs egrediens, immiscensue se rebus contrarijs, ijs, quæ dicuntur, vel cantantur in Choro, omiserit partẽ aliquam notabilem, tenetur eam supplere ad formã breuiarij, quod in Choro adhibetur, aliàs non satisfacit. ita Nauar. d. c. 10. nu. 59. tum quia, inquit, qui sensit emolumentum, etiam sentire debet onus ei annexum c. qui sentit, de reg. iur. in 6. & l. secũdum naturam, ff. de reg. iur. iunctis Glos. vtrobiq;, & quæ ibi tradunt Doct. constat autẽ distributionibus, quæ in Choro lucrifiunt, annexum esse onus recitãdi horas iuxta formulam Breuiarij ab eo recepti, vt etiam monẽt Summistæ in Verbo horæ Canonicæ, & quot quot de horis Canonicis scripserunt. Tũ quia in huiusmodi dispensationibus semper apponitur clausula, qua sic dispensatus iubetur in Choro recitare horas secundũ formam ab eo seruari solitam. Hoc autem dupliciter limitat ibid. Nauar. nu.
40 60. Primò, vt non procedat † in omittẽte prædicta iusta de causa, & sine peccato, vt quia ijs negotijs detinetur, quæ à statutis Ecclesiæ pro iusta causa habentur etiam ad lucrandas distributiones, quia, inquit cum subsistente iusta causa non teneatur recitare, aut cantare in Choro id, quod à Choro recitatur, aut canitur, nõ videtur obligatus deinde ad pronunciandum præcisè id, quod in Choro pronunciatur, sed poterit suo peculiari officio satisfacere, quia cessat ratio, & causa prædictæ decisionis, qua cessante debet & illa cessare, cap. cum cessante, de appell. cum simil. Secũdò li-
41 mitatur, † vt is, qui sic omisit partem aliquã notabilem cõflatam ex pluribus versiculis plurimorũ psalmorum, nõ teneatur supplere recitando illos versiculos. id. n. esset quidã labyrinthus, & magna cõfusio, sed possit supplere æquipollens recitando vnũ, duos, vel plures psalmos, qui contineant tot versiculos, quot ipse omisit. Tertiò limitatur prædicta decisio ex eod. Nauar. loc. cit. vt non procedat, cùm Breuiarium extraordinariũ parum differt ab eo, quod in Choro recitari solet.

Denique in hac conclusione illud o-
42 mittendũ nõ est † partem illam notabilem, quam paulò ante in vnaquaq; hora constituimus ad effectũ amittendi quotidianas distributiones, esse accipiẽdam præter eam, quam indulget rationabilis consuetudo, statutũ, aut Prouincialis synodus, ita, vt si qs Canonicus in Chorũ conueniat mox ante finẽ vltimi Kyrieleison hymni, vel psalmi, aut responsorij iuxta diuersitatem diuinorũ officiorum, necnon consuetudinũ, aut statutorũ, de quibus hac eadem in conclus. diximus, & præterea omittat vel non recitando, vel extraneis se immiscẽdo, vel etiam Chorum sine iusta causa egrediẽdo partem aliquam, quæ ad decimam non accedat, is distributionem illius horæ neque in foro conscientiæ, neq; contentioso dicatur amittere; sicq; intelligenda sunt quæcunq; decreta hisce omissionibus, atque defectibus pœnam amissionis distributionum illius horæ, in qua eos defectus cõmitti contingat, imposuerunt.

Octaua, & postrema conclusio. Valet consuetudo, vt distributiones quotidia-
43 næ tribuantur † non modò ijs, qui integris horis non interfuerint, sed etiã non omnibus, sed aliquibus, & certis dumtaxat. Id apertè colligi videtur ex tex. in

in Clem. vt ij, qui, seu 2. de ætat. & qual. & ord. præfic. ibi, ipsisq; distributionũ, quæ dantur his, qui certis horis intersunt, pars dimidia subtrahatur quẽ tex. ita explicauit Glos. ibi in Verb. certis horis, & ibid. plerique alij. sed fortè ille tex. posset euitari, intelligendo illud, certis, non quasi excludantur cæteræ horæ, sed quia illæ certæ sunt, & determinatæ, vel etiam intelligendo illud, horis, nõ de Canonicis horis, diuinisue officijs, sed de horis, seu temporibus, quibus in Ecclesiam conueniendum est, diuinisq; interessendum, eadem planè ratione, qua Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. §. præterea decernit distributiones ab ijs recipiendas esse, qui statis horis interfuerint, quibus verbis vtrumq; illũ intellectum, quem mox ad d. constitutionem Clement. 2. afferebamus, mira breuitate complectitur. Verùm quicquid sit de intellectu illius Clement. hæc nostra cõclusio nititur communiori Doct. opinione; nam præter Glos. loc. cit. eam tuentur ibi Card. in quæst. 17. Anchar. num. 8. Imol. num. 33. circa medium Roch. de Curte in repet. cap. fin. num. 485. aliàs sect. 5. num. 43. de consuetud. Petr. Duen. in tract. reg. & fallent. reg. 206. limit. 2. & Alphons. Hoied. in tract. de benef. incompatib. par. 1. cap. 17. num. 11. quàmuis contrarium teneant Guliel. de mont. laud. Zenzel. & Butr. d. Clem. 2. Henr. Boich. in cap. quia nonnulli de cler. non resid. & post eum Graf. decis. par. 2. lib. 3. c. 15. nu. 12. Ratio verò, qua niti potest communior
44 opinio, ea est, quia † valet consuetudo, quæ parum sit præiudicialis Ecclesiæ, vt per rex. in cap. cum omnes, de constit. docet Abb. in c. 1. in princ. & in fin. de consuet. & post Feder. de Sen. consi. 155. & alios tradit latè Curt. d. cap. fin. nu. 490. seu sect. 5. num. 48. Id autem ita ac-
45 cipiendum est, † vt ex huiusmodi consuetudine possint quidem assignari omnes distributiones totius diei aliquibus horis, cui si quis interfuerit omnes illius diei acquirat, non autem possit quis interessendo vni horę acquirere distributiones assignatas omnibus horis, vt optimè distinguit Nauar. consi. 9. in fin. de cler. non resid. vol. 1. quomodo etiam intelligendum est, quod subdit ibid. Apostillator referri, sacram Congregationem Illustrissimorum Cardinalium prefectorum interpretationi Trid. Cõc. censuisse distributiones esse omnibus horis assignandas, quod si ea est, quam ego vidi Mediolani in quibusdam Manuscriptis declarationibus eiusdem Sacræ Congregationis ad sess. 24. cap. 12. de reformat. in vna Taruisina, solũ vult, ac declarat, quòd Canonici tenentur interesse omnibus horis, non obstante cõtraria cõsuetudine, quòd aliquibus tantùm interesse soleant; quæ declaratio, cum nullam mentionem faciat de effectu percipiẽdarum distributionum, nihil omnino facit contra propositam à nobis conclusionem; quòd si etiam declaratio, cuius mentionem facit Apostillator loc. cit. est illa, quam supr. concl. 1. huius eiusdem quæstion. priori loco, nimirum ad sess. 21. cap. 3. retulimus, nihil etiam contra nos facit, cum nihil de consuetudine loquatur. Illud verò
46 apud omnes expeditum est, † rationabiliorem, & honestiorem esse illam cõsuetudinem, seu ordinationem quæ omnibus horis, ac singulis suam propriam distributionum portionem assignat, vt in spetie monet Glos. Card. & Imol. loc. cit. cui ego addo esse etiam iuri magis conformem, vt patet ex ijs, quæ supr. hac eadem quæst. concl. 1. deduximus,
47 quam ob causam etiam existimo † ad inducendam contrariam consuetudinẽ, quòd nimirum qui aliquibus interest, omnes distributiones etiam cæteris horis aliàs assignatas acquirat, requiri aliquam rationem, & præterea spatium 40. annorum iuxta tex. in d. cap. fin. cũ ibi traditis per Glos. & Doct. de cõsuet.
48 ad inducendam † verò rursus priorem consuetudinem, quoniam rediretur ad ius commune, sufficeret spatium decem annorum, Abb. d. cap. fin. & latè Fel. in cap. cum accessissent versi. 7. limita, de
49 constit. facilè autem concedïtur † talis

reditus

reditus ad ius commune, cap. ab exordio 35. dist. cum alijs adductis per Fel. loc. cit. Fateor tamē non valere consue-
50 tudinem, † quòd distributiones vnius diei vnica hora acquirantur, tamquam nimis Ecclesiæ damnosam, vt pluribus comprobat Card. in d. Clemen. 2. quæst. 17. de ætat. & qual. & ord. præfic. Prob. d. cap. vnico, num. 31. cum plurib. seqq. & Graf. decis. aur. par. 2. lib. 3. cap. 15. num. 12. post Henric. Boich. in cap. quia nonnulli de cleric. non resid. estq; tex. in cap. 1. de consuet. Atque hæc de hac quæstione dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 *Distributiones maiores habere debet qui maiorem in Ecclesia dignitatem obtinet.*
2 *Stipendia meliora tribuenda sunt iuxta cuiusq; dignitatem.*
3 *Dignitatem obtinentes percipiunt distributiones.*
4 *Consuetudo attenditur in tribuenda maiori portione vni Clerico Ecclesiæ Collegiatæ, quàm alteri, sufficietq; decennalis, nu. 5.*
6 *Duplices distributiones habere non debet, sed simplices qui in Ecclesia Collegiata dignitatem, & Canonicatum, vel duos Canonicatus ex dispensatione obtinet.*
7 *Opinio etiam communis deseri potest propter eius falsitatem, melioremq; contrariæ opinionis rationem.*
8 *Visitator vnam procurationem exigit si duas visitationes vnico die expediat.*
9 *Alimenta iterari non possunt.*
10 *Distributiones quotidianæ an dentur loco alimentorum.*
11 *Legatum alimentorum, & censum debentur, quando ob diuersam causam vtrumque relictum est.*
12 *Labori duplicato duplex merces, & stipendiū debetur, sicut minuitur imminuto labore.*
13 *Officio duplici an, & quomodo possit quis fungi, duplexue merces debeatur.*
14 *Archidiaconus simul, & Canonicus an habeat duas voces in Capitulo seclusa consuetudine.*
15 *Vocem habere in Capitulo statim sequitur ad ius Canoniæ.*
16 *Consuetudine induci potest, vt, qui habet dignitatem, & Canonicatum, vel duos Canonicatus, habeat duplices distributiones.*
17 *Consuetudo, quæ non sit contra ius naturale, vel diuinum, aut à iure improbata, vel nimis Ecclesiæ damnosa, est admittenda.*
18 *Consuetudo tribuens duplicem distributionē ei, qui Canonicatum simul, & dignitatē, vel duos Canonicatus in eadem Ecclesia obtinet, cum sit præter ius, contenta erit spatio decem dumtaxat annorum.*

An, & quando possit quis duplices quotidianas percipere distributiones diuinis interessendo.

Quæstio IV.

ANTEQVAM egrediamur materiam de ratione acquirendi quotidianas distributiones ab his, qui diuinis intersunt, & agere aggrediamur de ijsdē per absentes acquirendis, nō abs re erit videre, quisnam, & quando possit in eadem Ecclesia duplices habere distributiones.

Prima conclusio, rationi, & iuri con-
1 sonum est, † vt qui maiorem in Ecclesia aliqua Collegiata, vel Cathedrali habet dignitatem, maiores quoque habeat distributiones. optimus tex. in cap. statuimus de maior. & obed. ibi; & qui maior est ordine, etiam si postea sit receptus, in portióne percipienda esse volumus potiorem, maxime iuncto tex. & Glos. in cap. dilectus il 1. de præben. ibi, portiones quotidianas, & c. hoc est quotidianas distributiones, vt explicāt ibi Glos. & Doct. præterea meliora sti-
2 pendia † conferenda sunt secundū cuiusque dignitatem, cap. nobis. c. Vulterranæ, & cap. concesso 12. q. 2. cap. fin. 1. q. 2. c. ius militare, dist. 1. c. miramur. 61. dist. & c. consuluit 74. dist. & is gradus cęteros antecedere dēt, quē labor prolixior, & meliora stipendia fecerint anteire. l. nemo. C. de offi. magist. offic. per quæ, & alia iura. Glo. d. c. statuimus in verb. potiorem à nemine, quem viderim, reprobata docet, honestum esse, vt qui maiores sunt, & digniores, plus percipiant. Idem quoq; apertè sentit Frāc.

H Viu.

Viu. decis. Neap. 311. num. 1. & 2. dum ex communi opinione Doctorum ait, consuetudinem legitimè præscriptam, hoc est, quadragenariam, attendendam esse quoad tribuendam maiorẽ portionem distributionum vni; quã alteri; vbi verò nulla est cõsuetudo, puta quia Ecclesia sit nuper fundata, tũc attendi merita, & qualitates clericorũ quoad hoc, vt maior portio distributionum vni, quam alteri tribuatur. Immo idem expressè tradit Abb. in cap. cum olim nu. 6. de sent. & re iud. post Innoc. in cap. cum omnes, de constit. dicens, quòd, quantò quis est in Ecclesia clarior, maior, & dignior, tantò in his, quæ dantur pto alimentis prehonorari debet. quare
3 parum sibi constat, falliturq; † idem Abb. d. c. cum olim num. 2. dum post Io. An. velle videtur, habentem dignitatẽ, seclusa consuetudine, vel speciali dispositione, non debere percipere portionem vllam distributionũ; nam oppositum ostendimus supr. q. 1. cõcl. 2. aperteq; constat ex Trid. Concil. sess. 21. c. 3. & ex c. licèt, de præben. vbi dum Archidiacono absenti causa studij mandatur, vt non detur distributiones, supponitur eum fuisse capacem distributionum; nã non entis nullæ sunt qualitates cap. ad dissoluendum de despons. impub. cum
4 simil. subdit autem ibid. Glos. † circa hoc magis considerandam esse cuiusq; Ecclesiæ consuetudinem d. c. cum omnes, & c. cũ M. Ferrariensis, de constitut. & sanè in nostra Mediolanensi Ecclesia siue ex consuetudine, siue ex statuto, siue aliter inductum est, vt omnes dignitates portionem vnam cum dimidia quotidianarum distributionum percipiant; huiusmodi verò consuetudo,
5 † cum sit vel secundum ius, vel tacitè dumtaxat præter ius, requiret dumtaxat spatium decem annorum iuxta not. per Abb. & cæteros d. cap. fin. de consuetud. maximè verò per Curt. ibid. sect. 3. num 28.

Secunda Conclusio. Regulariter,
6 & seclusa consuetudine † obtinens dignitatem, & Canonicatum, vel duos Canonicatus in eadem Ecclesia non debet habere duplices, sed simplices distributiones; ita Ant. Butr. in cap. cum olim de sent. & re iud. Lud. Gom. in tract. de expectat. num. 54. Nicol. Mil. in Repertor. Verb. distributiones il 1. Gig. consi. 144. num. 28. Franc. d. cap. vnico §. fin. in fin. & Roch. Cur. d. cap. fin. sect. 5. num. 43. cuius etiam sententiæ esse videntur Aret. in cap. 3. de probat. dum sententiam Io. An. quæ contraria est, dubiam, & hanc in iure veriorem esse dicit; nec non Duen. reg. 206. limit. 4. Dec. in d. cap. cum omnes in 1. lect. col. 1. & ibi Andr. ab Exea num. 52. & alij quot quot præcise voluerunt consuetudine induci posse, vt is, qui ex dispensatione habet Canonicatum, & dignitatem, seu duos Canonicatus, habere debeat duplices distributiones; nam satis apertè volunt contrarium de iure scripto procedere; idẽ quoque postquam hæc scripsi reperi tenuisse Lælium Zecchum in tract. quem nuper edidit de Repub. Eccl. c. 24. versi. sextò si habent dignitatẽ post Rebuf. in prax. benef. tit. de dispensat. rat. ætat. vers. in Cathedrali; decisumq; videtur à Sacra Congregat. Trid. Concil. dum ad sess. 22. cap. 3. de reform. in vna Legionensi respondit obtinentem legitimè duas dignitates in vna Ecclesia in digniori residere debere, & percipere quidem fructus prebendæ alterius dignitatis, non tamen quotidianas distributiones, quæ illi responderent. & quãuis ingenuè fatear oppositam esse communiorem opinionem, quam tenent inter alios Io. An. Abb. Imol. & Fel. d. c. cũ olim, Bal. in cons. 53. inter consi. Card. ei subscribẽtis, Viui. com. opin. lib. 1. Verb. Archidiaconus; in quam etiã magis inclinat Couar. d. lib. 3. var. resol. c. 13. nu. 6. Ant. Corset. in tract. de verb. gemin. nu. 27. & Alphons. Hoied. d. tract. in cõpatib. benef. cap. 12. nu. 15. & quam esse magis communem testatur Viu. loc. cit. communem verò Fel. d. cap. cum olim num. 2. tamen audacter etiam ab hac affirmatiua recedo propter manifestã

eius

eius falsitatem, & euidentem rationem pro contraria, quam nos tuemur; quam
7 ob causam † etiam à cõmuni opinione recedere licet, vt est opt. tex. in cap. Capellanus de fer. & l. 1. §. sed neque ex multitudine C. de vet. iur. enuclean. late Rol. à Val. consi. 100. num. 49. & seqq. vol. 2. Fel. in cap. 1. limit. 1. de constitut. Asin. in Prax. Iudic. §. fin. cap. vlt. 1. part. Azoguid. in tract. de com. opin. lib. 3. cap. 8. num. 1. latissimè Ant. Mar. Corat. in simil. tract. lib. 2. tit. 9. cas. 17. ratio autem euidens nostræ opinionis, vnde etiam conuincitur falsitas contrariæ, est hæc; nam cum distributiones dentur propter interessentiam in Choro diuinis officijs, & vt Clerici Ecclesiæ inseruiant, vt patet ex tex. d. cap. vnico, & nos latiùs explicauimus in definitione distributionum quotidianarũ 1. par. quæst. 4. & fatentur sequaces oppositæ sententiæ; certum est Archidiaconum simul, & Canonicum, aut duos Canonicatus obtinentem nõ magis diuinis interesse, Ecclesiæq; inseruire, quàm eum, qui Archidiaconatum solum, aut Canonicatum obtinent. Neq; valet responsio Abb. d. c. cum olim nu. 6. nimirum, hunc interesse & vt Canonicũ, & vt Præpositum, seu Archidiaconum; nã adhuc non potest nisi semel interesse, & vnico tẽpore vnicũ Ecclesiæ seruitium exhibere. Minus valet respõsio eiusdem Abb. Imol. & Fel. loc. cit. quòd vtramq; repręsentat personam; vnde cum nõ possit assignari ratio, cur magis detur distributio ratione Archidiaconatus, quàm Canonicatus, vel vnius, quàm alterius Canonicatus, debetur ex vtraque ratione arg. l. generaliter C. de fideiuss. nã dici potest deberi vel vnicam distributionẽ ex vtraq; ratione, vel eã, quæ respondet Archidiaconatui, tãquam digniori, vel Canonicatui nobiliori, si sunt duo Canonicatus, quorũ alter sit sacerdotalis, alter Diaconalis iuxta mẽtem, & verba Sacræ Cõgregationis, de quibus supra; vel, si vterq; sit æqualis, alteri indeterminatè, vel quẽ maluerit is eligere, qui vtrumq; obtinent. arg. Extrauag. Execrabilis, de pręben. d. verò l. generaliter nihil ad rem habet. Et quoniã similibus probare conãtur sequaces Io. An. suam sententiam, & nos similibus nostram confirmemus. Tex. est in cap. fœlicis §.
8 adijcientes, de pœn. in 6. vbi, † si Prælatus expedit vna die duas visitationes, pro quarum qualibet, si separatim factę fuissẽt, soluta fuisset duplex ꝓcuratio, seu duorum dierum, non potest nisi vni cam exigere. Præterea in l. alimenta §. basilicæ ff. de aliment. & cib. leg. & in l.
9 dominus §. fin. ff. de vsufr. habetur, † alimenta interari non posse; vnde Petr. de Bellapert. in l. Titia §. qui Marco ff. de ann. leg. Bar. & Cyn. in l. cum quæstione C. de legat. optimè ad rem nostram tradunt, quòd si relicta sunt alimenta presbyteris, & Diaconibus, vel Priori, & fratribus alicuius Monasterij, ille, qui est Prior simul, & frater, vel Presbyter, & Diaconus, non debet ratione duplicis officij habere duplicata alimenta; quòd autem distributiones quotidianæ dentur loco alimentorum, satis patet, quia victualia nuucupantur in cap. de cætero, de cler. non resid. & d. capit. vnico, eod. tit. in 6. Neque obstat responsio Abb. d. capit. cum olim
10 num. 6. distributiones † dari in partem alimentorum non autem pro omnibus, & integris alimentis; nam sicut gratis id dicitur, ita gratis negari potest; deinde supplementum non est petendum ex alijs distributionibus, sed ex corpore præbendæ, alijsue fructibus præter quotidianas distributiones, quos quidam duplicandos esse in nostro casu indubitatum puto cum eod. Abb. ibid. Neque etiam valet responsio Felin. Bald. & Cardinal. loco citato distributiones impropriè diei alimenta, eò, quòd victualia dicantur in iur. alleg. habito potiùs respectu ad speciales consuetudiues Ecclesiarum, vnde in d. cap. vnico dicitur, quòd ita nuncupantur; nam præterquam quod in d. cap. de cætero absolutè dicuntur victualia, sicut alibi distributiones, adhuc dico, id à nobis adductum esse

tanquam simile nõ tanquam decisionẽ in specie; & quidem magis simile est; quàm quod ab ijsdem, & Abb. Coua. & Hoied. sequacibus Io. Andreæ pro sua opinione adducitur ex d. §. qui Marco, vbi iuxta expositionem Hoied. & Couar. Iurisconsultus scribit, quòd si legētur libertis annua alimenta, & Marco centum, debebuntur Marco alimenta annua, & simul centum, si is libertus sit; quid enim habent commune legatum, quod ex libera volũtate testatoris absq; vlla conditione, & causa datur cum quotidianis distributionibus, quæ ex necessitate, ac sub certa causa, & conditione dantur, nimirum ijs, qui in Ecclesijs Collegiatis diuinis intersunt, atque inseruiunt, & ratione talis interessentiæ, & seruituris, & non aliter, vt supra ostendimus? Deinde in id incidunt, quod in alijs reprehendunt, dum enim nõ rectè argui volunt ab alimentis ad distributiones, ipsi tamen ab ijsdẽ alimentis ex d. §. qui Marco argumentũ sumunt ad easdemmet distributiones. sed adhuc directè respondeo ad d. §. qui Marco ideo ei deberi vtrumq; legatum,
11 † quia non ob eandem causam facta sunt, vt exponit ibi Bart. & alij, ipseq; Abb. d. cum olim num. 4. at verò certum est, quòd si duplices distributiones Archidiacono simul, & Canonico deberētur, id fieret ob vnam, eandemq; causam, nimirum propter interessentiam, quæ vnica est, & semel dumtaxat in die ab vno exequi, & obiri potest. Ex quo etiam tollitur obiectum Fel. d. c. cum olim num. 1. ex tex. in §. illud Auth. vt iud. sine quo suffrag. fi. vbi si duo officia vniuntur debētur duo salaria vtrũque habenti etiam tanquam vnum, & alijs similibus, quæ ibi adducit; nam id
12 euenit, quia † duplicato labori, & operi duplex merces, ac stipendium debetur, sicut etiam quando labor minuitur debet minui salarium l. Seio amico in princip. ff. de ann. leg. At verò in casu nostro vnicus est labor, & vnicũ opus. Minus etiam obstat, quod objciũt Couar. & Hoied. loc. cit. ex l. si consul, iuncta Glos. ff. de adopt. l. 3. ff. de rit. nupt. l. fistulas § 1. ff. de contrah. empt. & alijs
13 similibus iuribus † posse quem duplici officio fungi, modò exercitium vnius alteri non contradicat, eiusue vsum nõ impediat; nam respondetur primò non modò duas interessentias se impedire in vnica persona, sed implicare; vt simul sint eodem tempore. Secundò nõ ideo ex d. iurib. sequi, debere habentem illa duo officia habere etiam duo salaria, vel si habebit, erit ratione duplicis laboris, vt mox diximus, quod non accidit in casu nostro, in quo vnus est labor, & vna interessentia, propter quam dantur quotidianæ distributiones, vt supra ostendimus. Denique non officit, quod idem Couar. & Hoied. ibid. obijciunt ex tex. & ibid. Glos. & Doct. in d. c.
14 cum olim † Archidiaconum simul, & Canonicum habere duas voces in capitulo; nam in eo tex. id non deciditur, sed solùm refertur, quod tamen potiùs improbatur. Glos. verò dubitatiuè loquitur stante etiam consuetudine, quo casu id libenter admitto, sicut etiam in distributionibus; aliàs non video, quomodo id iure sustineri possit. deinde dato etiam duplicem vocem ei competere, non rectè sequitur, deberi etiam duplices distributiones, vt optimè ait Butr. d. c. cum olim; illud enim datur in consequentiam dignitatis, & quia
15 † adhoc, vt clericus habeat vocem, solùm sufficit, quòd habeat ius canoniæ cap. dilectus il 1. & ibi omnes, de præben. at verò, vt habeat distributiones, requiritur etiam realis interessentia, quæ duplicari non potest, vt iam dictũ est, deinde percipere distributiones nõ statim sequi ad vocem in Capitulo nos latiùs ostendemus infr. quæst. 20. concl. 1.

Tertia, & postrema conclusio. Indubitatum omnino est, quòd, vbi adsit hac
16 de re consuetudo, † is, qui obtinet dignitatem, & Canonicatum ex dispensatione in vna, & eadem Ecclesia, duplices habebit distributiones; ita post Bal. Card. Deci. & Exe. locis cit. tradit Viu. d. ver.

d.ver. Archidiaconus. Duen.d.reg.206. limit.4.Couar.d.cap.13.num.6. Hoied. d.cap.12.num.16. licèt contrarium velit Curt.d.sect.5.num.43.sed malè; nam
17 † consuetudo admittenda est modò nõ sit contra ius naturale, vel diuinum, aut consuetudo ipsa a iure improbetur, aut sit nimis damnosa Ecclesiæ, vt patet ex tex. d. cap. fin. iuncto cap.1.& quod ibi tradunt Doctor. neque obstat tex. quẽ ipse Curt. allegat in cap.litteras, de concess. præben. nam nihil ibi habetur, de distributionibus, sed solùm de præbendis, quæ longè distant à distributionibus; minus aduersatur Clem.fin.de præben. nam loquitur dumtaxat de præbendis; neque vllum verbum ibi fit de consuetudine. Card. etiam Flor.in d.cons. 53.arguendo id indicat, sed cum Bald. firmat contrarium. Abb. denique in cõsil.96.volum.2.nihil ad rem habet. Ex quibus fit; quòd, cum hæc consuetudo non sit contra ius, sed solùm præter,
18 † requiret dumtaxat spatium decem annorum iuxta alias tum in hoc tracta. tum tractat. de option. cap. 2. quæst. 2. per nos tradita; traduntq; Doct. communiter in cap.fin. de consuetud.vbi inter cæteros Roch. Curt. sect.3.num.28. communemq; dicit Turzan. opin.66. & Soar. in Thes. recept. sent. litt. C.nu. 279. Atque hæc de hac quæstione dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 *Absens aliquis dicitur pluribus modis.*

2 *Absens dicitur qui non est in hoc mundo, sed mortuus est.*

3 *Absens dicitur qui longè abest à loco, de quo agitur.*

4 *Abesse dicitur qui extra prouinciam est. quæ prouincia accipienda est iuxta dominum illius ciuitatis. num.5.*

6 *Absens dicitur qui non est in ciuitate, seu in continentia murorum illius.*

7 *Absens dicitur qui non est domi. aut si est domi parat discessum. aut reuersus nondum composuit sarcinulas. num. 8.*

9 *Absens dicitur qui non est in loco particulari, puta cubiculo, Ecclesia, &c.*

10 *Absens dicitur qui corpore præsens est, non animo.*

11 *Absentia duplex, alia ordinaria, alia extraordinaria.*

12 *Absentia extraordinaria duplex, alia necessaria, alia voluntaria.*

13 *Absentia necessaria triplex, alia laudabilis, alia vituperabilis, alia neutra. Similiter voluntaria num.14.*

15 *Absens potest quis dici iusta de causa quoad vnum effectum, & non quoad alium.*

16 *Absens iusta de causa in casibus à iure non expressis quando quis dicatur, iudicis arbitrio relinquitur.*

17 *Præsentia, residentia, & interessentia an, & quomodo inter se differant.*

18 *Distributiones quotidianæ nõ dantur ijs, qui tantùm præsentes sunt in ciuitate, & loco Ecclesiæ. Item non dantur residentibus tantùm, sed interessentibus. num.19.*

20 *Distributiones non dantur absentibus licèt per alium inseruiant.*

21 *Absens ob iustam causam, ob quam iure percipit distributiones, non percipiet, si ea nõ sit verè causa absentiæ. Idem autem dicendum est quoad partem. num. 22. Idem vbi alia de causa tunc magis principaliter abesset ab Ecclesia. num. 23.*

24 *Impedimentum affectatum non tribuit iustã causam absentiæ, propter quam possit quis percipere distributiones.*

25 *Impedimentum affectatum regulariter non excusat. Modò affectatio contineat malitiam. num. 26.*

27 *Affectatio discessus, seu diuturna absentia ex quibus colligatur.*

28 *Affectasse discessum præsumitur, qui sine lucro absentandi se occasionem procurauit.*

29 *Affectasse discessum præsumitur vir egregius absens causa publici officij, aut negotij exigui, quod à quouis expediri potuisset.*

30 *Affectasse discessũ præsumitur, qui maturiùs, quàm necesse sit, discessit. Aut eo tempore quo abesse cœpit, tenebatur aliquid facere, quod non fecit. num. 31.*

32 *Absentiam affectare quoad non reditum præsumetur is, qui non redit statim, ac absentiæ causa cessat.*

33 *Absentia suscepta causa metus tãdiu durat, quamdiu durat metus.*

34 *Ambasciatores finita legatione non fruuntur ampliùs priuilegio, neque habent salariũ.*

35 *Absenti iusta de causa debet concedi tantum temporis, quo redire possit in patriam, hoc*

An, & quando absens ob corporis necessitatem iure possit percipere quotidianas distributiones. Quaestio V.

EXPLICATIS ijs, quae de percipiēdis quotidianis distributionibus ab ijs, qui praesentes actualiter, & vere sunt diuinis officijs, dicenda videbantur, operae pretium est, vt ad ea veniamus, quae ad rationem earundem ab ijs percipiendarum, qui absunt, sed fictè pro praesentibus, & interessentibus habendi sunt

ſunt,pertinere videntur.Sed antequam
ad propoſitam quæſtionem de abſen-
tibus ob corporis neceſſitatem deſcen-
damus,quędam priùs generatim de ab-
ſentia, quæ magis ad rem noſtram fa-
ciunt,adnotanda ſunt.
1 Præmitto igitur primò † quam plu-
rimis modis dici aliquem abſentem, de
quibus per Bal. in l. præſens ff. de pact.
Alciat. & Rebuf. in l. abſentem ff. de
verb.ſign.Fel.in cap.quoniam frequen-
ter nu.9.& ſeqq.vt lit.non conteſt. Dec.
in cap cum omnes, num. 43. de conſtit.
Alex.in l. 2. §. voluntatem ff. ſol. matr.
Cagn.in l.qui poteſt ff.de reg.iur.Balb.
in tract. de præſcript. 4. part. 2. quæſt.
ptinc.nu.3. & D.Sfort. Odd.in ſuo pul-
cherrimo tract.de reſtitut. in integrum
quæſt.5.art.6. nos eos dumtaxat modos
ſeligemus,qui ad rē,de qua agimus, ma
gis videntur accedere.Primò ergo dici-
2 tur abſens, † qui non eſt in hoc mundo,
ſed mortuus eſt c. ſi delegatus, de off.
deleg.in 6.opt.tex. vbi Alciat. & cæteri
in l.mulieris §. abeſt ff. de verb. ſignifi.
3 Secundò dicitur abſens, † qui licèt in
mundo ſit,tamen longè diſtat à loco,de
quo agitur opt.tex.in l.fin.§ vbi autē C.
de bon. quæ liber. vbi id adnotauit in-
ter cæteros Bald.& Fulg.Tertiò dicitur
4 abeſſe † qui extra prouinciam eſt; tex.
in l.fin.C.de præſcript.10.vel 20. anno-
rum,Gloſ.in §.1. verb. præſentes Inſtit.
de vſucap. & in l. præſens ff. de procur.
5 quæ tamen prouincia † accipienda eſt
non ſecundùm gentes,ſeu nationes, aut
ſecundum Geometrarum diuiſionem,
ſed iuxta dominium Ciuitatis illius, à
qua dicitur abeſſe, vt poſt Bald. d. §. 1.
monet Odd.d. art.6. num. 31. Quartò
6 dicitur abſens † qui non eſt in Ciuitate,
ſiue in continentia murorum illius, d.l.
abſentem ff.de verb. ſignif.cum con-
cord. per Alber.d.l. præſens ff. de pro-
cur. opt. etiam text. in d. capit. vnico
de cleric. non reſid. in 6. & hic pro-
priè dicitur abſens, vt tradunt Gom.
in §. rurſus numero 7. Inſtit. de act.
Dec. in capit. cum omnes in 1. lect.
nume.42. de conſtit. & Io. An. in cap.
vbi periculum §. 1. de elect. in 6. Quin-
7 tò dicitur abſens † qui non eſt domi
tex. d. l. præſens ff. de procur. & in
l. quarta §. abeſſe ff. de damn. infect.
& l. aut qui aliter §. 1. ff. quod vi, aut
8 clam.Sextò dicitur abſens † qui eſt do-
mi, tamen eſt in procinctu, & parat di-
ſceſſum componendo ſarcinulas, vel
reuerſus illas adhuc non depoſuit, nec
quieſcere cœpit. tex. & ibi latè Bart.
in l.ab hoſtibus §. ſed quod ſimplici-
ter ff. ex quibus cauſ. mai. Septimò qui
9 † non eſt in loco particulari, ſeu, vt
alij loquuntur, loco loci, puta in cu-
biculo, Eccleſia, alioue loco, de quo
agitur, vt eſt bonus tex. in d.l.abſen-
tem,& melior in d. cap. vnico, ibi qua-
litercunque in ciuitatibus, ſeu alijs lo-
cis, in quibus ipſæ conſiſtunt Eccleſiæ,
ſint præſentes, licèt diuinis officijs non
interſint & c.Octauò & poſtremò,quod
ad rem noſtram attinet, abſens dici po-
10 teſt † qui corpore omnino præſens eſt
tamen animo,& intellectu abeſt, qualis
eſt furioſus, & quilibet mente aliena-
tus l.2.§.furioſus ff. de procur. Alber.d.
l.præſens ff.eod. Odd. d. art. 6. nume.
391. qua ratione dici etiam poteſt ab-
ſens, qui licèt mente captus non ſit,
ad id tamen non attendit, quod agitur,
ſed abſtractus eſt, ac mente, ſeu imagi-
natione vagatur.
Præmitto ſecundò, quòd,omiſſis alijs
diuiſionibus abſentiarum illa melior
eſt, quam affert, & optimè comprobat
11 Odd.d.quæſt.5. art.7. vt † alia ſit ordi-
naria, quæ eſt domicilij perpetui; alia
extraordinaria ratione diſceſſus, & ab-
ſentationis accidentalis, & extraordi-
nariæ à domicilio proprio:hæc autem
12 † duplex ſit, alia neceſſaria cogente
Principe,Magiſtratu,vel iudice ſuæ Ci-
uitatis, vel ex præcepto legis cōmunis,
aut ſtatutorum; alia voluntaria, quæ
omnino ſpōte, & ad nullius iuſſum, ſed
ad propriam, vel amicorū, vel ſuorum
vtilitatem, & gratiam ſuſcipitur. Rur-
13 ſus neceſſaria † triplex, alia lauda-
bilis, quæ pro ſuæ Reip. Principis,
vel Eccleſiæ vtilitate ſuſcipitur iuſſu
illius,

illius, qualis est legatio, alia vituperabilis, vt relegatio, vel bannum, quod etiã quandoq; timore pœnæ suscipitur; alia demum neutra, hoc est, neq; laude, neq; vituperatione digna, vt si quis captus sit, & detētus à latronibus, vel ab aliquo priuato; similiter absentia volũ-
14 taria † triplex, alia laudabilis, vt causa studiorum; alia vituperabilis, vt causa latitationis, vel otij, aut non honestæ, ac pene necessariæ recreationis, & voluptatis; alia denique neutra, quæ lucri causa suscipitur, qualis esset in clerico aduocatio coram Iudice Ecclesiastico, vel consultatio cum lucro, litigium pro se, vel amicis, aut consanguineis; & alia huius generis.

15 Præmitto tertiò aliquem † posse dici absentem iusta de causa ad aliquem effectum, & non ad alium, seu quoad aliquod priuilegiũ, & non quoad aliud, puta, quoad percipiendos fructus præbendarum, non autem distributiones quotidianas, vt infr. suis locis dicemus de absentibus causa studiorum, vel in seruitio Papæ, aut Episcopi, aut alia simili de causa. In casibus autem parti-
16 cularibus à iure non expressis † quando iusta, vel laudabilis dicatur absentia quoad vnum, vel alium effectum iudicis arbitrio relinquendum erit iuxta ea, quæ supra quæst. 3. concl. 6. ex Menoch. & alijs tradidimus, & in materia absentiæ docent Fel. in c. quoniam frequenter num. 9. vt lit. non contest. Alciat. in l. mulieris §. abest ff. de verb. sig. & Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 5. art. 6. num. 41.

Præmitto quartò quoad obtinentes Canonicatum, vel dignitatem in Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis
17 hæc tria inter se differre, præsentiam, residentiam, & interessentiam; nam præsentia nomẽ generale est, & opponitur cuicunque ex supradictis modis absentiæ, præcipuè verò illi, per quem quis dicitur abesse à Ciuitate, vel loco, in quo est Ecclesia, cui quis addictus est; residentia verò est, per quàm quis in Ecclesia sua corporalem præsentiam licèt non continuam exhibet; interessentia verò est cum Choro addictus continuè adest diuinis officijs, in ijsq; Ecclesiæ inseruit, vt est optimus tex. in d. cap. vnico, ibi, distributiones quotidianas, quæ tantùm residentibus tribuuntur, qualitercunq; in ciuitatibus, seu alijs locis; in quibus ipsæ consistunt Ecclesiæ, sint præsentes, licèt diuinis officijs non intersint, ex integro percipiunt, ac si continuè ipsis Ecclesijs in eisdem officijs deseruirent. Et quàmuis in his verbis pro eodem poni videantur residentes, & interessentes, dũ dicitur, quotidianas distributiones dari tantùm residentibus, quas tamen dari tantùm interessentibus & supra sæpiùs admonuimus, & infra concl. 1. ostendemus: tamẽ nomen residentis hic sumitur, prout excludit eum, qui dumtaxat præsens est in Ciuitate, vel loco Ecclesiarum, vt apertè constat ex verbis, quæ subijciuntur, qualitercunq; in Ciuitatibus, &c. & vt ea intellexerunt Gemin. Franc. & cæteri ferè omnes Doct. per illum etiã tex. docentes residentiam differre ab interessentia, quorum sententiam verã, & communem esse non tamẽ ex eo tex. colligi omnino, ac liquidò posse constat ex ijs, quæ supr. 1. par. quęst. 4. in explicatione definitionis distributionum adduximus.

His præmissis constituatur regula negatiua, & sit Prima Conclusio. Distributiones quotidianæ regulariter non dantur absentibus, etiã si præsentes sint in Ciuitate, aut etiam residentibus, sed tantùm ijs, qui statis horis diuinis officijs in Ecclesia intersunt. Quod non
18 dentur ijs, † qui tantùm præsentes sunt in Ciuitate, & loco vbi est Ecclesia, & non intersunt diuinis in ipsa Ecclesia, definitum est in d. cap. vnico, vt constat ex verbis mox supra relatis, iunctis ijs; statuimus, vt distributiones ipsæ quotidianæ Clericis Ecclesiarum ipsarum, qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs adfuerint, tribuantur; & ijs; qui verò aliter de distributionibus ipsis quicquam receperit, rerum sic receptarum dominium

nium non acquirat, &c. Quòd autem
19 † non dentur absentibus, aut etiam residentibus, sed tantùm ijs, qui diuinis officijs in Collegiatis Ecclesijs interfuerint, constat ex tex. in c. licèt de prębēd. nec non ex d. cap. vnico vers. statuimus iuncto §. qui verò, & ibi Glos. & Doct. communiter, & Couar. d. lib. 3. var. resol. capit. 13. num. 3. item ex cap. fin. de rescript. in 6. & c. cum nō deceat, de elect. eod. lib. Clem. 2. de ætat. & qualit. extrau. 11. de præben. inter cōmunes Côc. Trid. sess. 21. c. 3. & meliùs sess. 24. c. 12. §. præterea, de reform. ibi distributiones verò, qui statis horis interfuerint, recipiant iunctis etiā decis. Cassad. in decis. vnic. sub tit. de cler. non resid. per totū, & Cæs. Gras. decis. 116. aliàs 5. de præb. num. 3. & de hoc nemo est qui dubitet: Ampliatur autē hæc Conclusio, vt pro-
20 cedat, † etiamsi Clericus Ecclesiæ Collegiatæ in ea per alium deseruiat etiam ex priuilegio; nam distributiones neq; debentur absenti, quia personale ministeriū Ecclesiæ non exhibet, neq; Vicario, quia is Canonicus non est, vt post Cald. consi. 1. de cler. non resid. singulariter tradit Couar. d. cap. 13. num. 2. Secunda Conclusio. Absens à Choro, seu Ecclesia, cui addictus est, ex iusta aliqua causa, ob quam iure percipere potest quotidianas distributiones,
21 † tunc demum eas percipiet, cum ea verè fuerit causa absentiæ, vt quia solet cū non est impeditus diuinis officijs interesse; aliàs non percipiet. ita Decian. cōs. 69. nu. 8. vol. 2. statutumq; fuit in Conc. Prouinc. Mediol. 5. sub tit. quæ ad distribut. pert. Probaturq; tū ex eo, quod infr. in seq. quæst. de infirmis, & quæst. 11. de absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem dicemus; tum ex opt. tex. in l. 1. §. Stichus ff. de statul. & l. 2. ff. si quis caution. ex eo, quod ex communi Doct. opinione tradit Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 27. artic. 4. & seqq. impedimentum debere esse immediatum, seu causam immediatam, ita, vt eo cessante cessaret læsio, aliàs non concedi restitutionē in integrum; à qua quidem ad perceptionem quotidianarum distributionum videtur tāquam à simili congruè posse sumi argumentum saltem negatiuum. Tum quia notissimi iuris est causam non dici eam alicuius rei, sine qua illa res esse potest; quia etiam multa sunt, sine quibus aliud esse nequit, & tamen illius causa non sunt, sed à Philosophis vocantur conditiones, sine quibus non, sicut sublatio eius, quod retinebat lapidem, ne in terram caderet, non est causa, cur hic lapis ad terram tendat, sed conditio, sine qua nunc non caderet, seu ad terram descenderet; cum igitur impedimentum illud non dicatur causa absentiæ, sine quo illa absentia esse potest, & esset; neque etiam potest eam absentiam iustificare, seu iustam reddere; quòd qualitas hæc iustitiæ simul cū absentia oriatur, & quodammodo eius accessoria sit; cum maximè ideo lex in his impedimētorum casibus indulgeat, vt possit quis absens quotidianas distributiones percipere, quia illud impedimentum causa sit talis absentiæ: cessante autem ratione legis, quæ vnica sit, cessare debet etiam eius dispositio l. si maritus §. scripsi ff. de adult. & l. fin. C. de præscript. decem vel vigint. ann. cum simil. quod autem diximus de vniuersis distributionibus vnius anni,
22 exempli gratia, † idem dicendum est de parte, vt si quis solebat in anno lucrari solùm dimidiam distributionem, sola dimidia detrahenda sit ab eo, quod lucrari potuisset absens ex iusta causa, & sic de cæteris, eadem enim est ratio, & idem iudicium de toto quoad totum, & de parte quoad partem l. quæ de tota ff. de rei vindic. & l. à Titio ff. de verb. oblig. Huic conclusioni similis est illa, quam firmat, & latè comprobat inter cæteros Tiber. Decian. d. consi. 69. num. 4. & trib. seqq. vol. 2. nimi-
23 rum, † eum, qui abest ob Ecclesiæ vtilitatē, aliamue causam expressam in iure, ob quā pcipere deberet distributiones, earundem distributionum participem esse non debere, vbi alia etiam de causa

38 tatur † nisi aliud iustum impedimentum superueniens, vel antequam reditum arriperet, ac pararet, vel in ipsomet reditu ipsum absentem in sua absentia retardaret; nam dicetur adhuc pristina absentia durare, ac si eadē causa absentiæ perduraret; vt est optimus tex. in d. §. tamdiu vers. planè, & notat Roman. in l. si verò §. de viro num. 250. ff. sol. matr. Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. consi. 2. cas. 153. Odd. d. art. 3. nu. 31.
39 Limitatur tertiò, vt non procedat † pro quodam modico tempore, quod datur ipsis iam reuersis ad res suas componendas, & quodammodo ad quiescendum per tex. & ibi latè Bart. in l. ab hostibus §. sed quod simpliciter ff. quod met.
40 caus. hoc autem modicum tempus, † licèt arbitrarium sit, vt in terminis tradunt Menoch. d. lib. 2. cent. 1. cas. 33. nu. 1. & 2. & Odd. d. art. 3. num. 36. tamen in casu nostro absentiæ iustæ, propter quā quis lucratur quotidianas distributiones seclusa consuetudine vix reliquum eius diei, quo absens redit, concederem eò, quia distributiones dentur propter quotidianam interessentiam, ac continuum seruitium Ecclesiæ, vt docet tex. d. cap. vnico, & adnotauit Couar. d. c. 13. in princ. nosque supr. non semel admonuimus. stante verò de hoc speciali consuetudine legitimè inducta, duo, vel etiam tres dies post, vel etiam ante reditum indulgeri possunt, vt infr. quæst. 12. concl. 2. vbi agemus de consuetudine tribuente distributiones absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem, ostendemus.

Quarta Conclusio. Ex qua etiā magis explicatæ manebunt tum præcedēs, tum sequentes conclusiones. Impedimentum etiam iustu n † non deb et excusare absentem ab Ecclesia, ita, vt possit percipere distributiones, quando impeditus, ita se arctauit, & adstrinxit in illo modico tempore, quo impedimentum superuenit, vt vix potuisset etiam cessante illo impedimēto ad Ecclesiam accedere, vt diuinis interesset, & quodlibet etiam breuissimum impedimentum potuisset illum à reditu retardare, prout sunt tex. singulares in l. hoc iure ff. de verb. oblig. & l. si quis hæres ff. de acquit. hær. & in spetie in materia absentiæ in l. qui commeatus ff. de re milit. & in l. 2. §. si quis iudicio vers. si quis tamen cum posset & c. ff. si quis caut. per quæ iura id in terminis restitutionis in integrum tradit Odd. d. q. 27. art. 6. post Dec. in cap. ex ratione num. 68.
41 de appell. Idem etiam dici potest, † vbi processit impedimentum ex culpa impediti præordinata ad casum, secus verò, si non fuerit præordinata, vt post Abb. in cap. cum inter, de except. & in c. intelleximus nu. 5. de iud. Bal. in alleg. l. 2. §. si quis iudicio num. 3. ff. si quis caut. & alios tradit Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 7. art. 3. & 5. & quæst. 28. art. 6. num. 52. & 53. & nos fortasse aliquid dicemus in seq. quæst. vbi de infirmis etiam ex sua culpa latiùs
43 agemus. Idem quoque dicēdum † de eo, qui facile potuit impedimentum remouere, & non remouit; nam tunc tale impedimentum non excusat; optimus textus in cap. fin. de election. necnon in l. qui potest. ff. de regul. iur. l. quibus diebus ff. de condit. & demonstr. l. si Titius ff. eod. l. si seruus hæredis §. Imperator ff. de stat. lib. & l. fin. §. illud C. de temp. appell. & ex communi in materia restitutionis resoluit Odd d. q. 27. art. 7. & Fern. Vasq. controu. illustr. lib. 2. cap. 60. num. 10. Quid autem dicen-
44 dum sit, † quando impedimentem remoueri quidem non potuit, tamen is, cui impedimentum superuenit, otiosè agebat, & negligebat, an tunc noceat impedito siue impedimentum esset notorium omnibus tam domi otiosè agentibus, quàm diligentiam adhibentibus, siue etiam non esset notorium, neque præuideri potuerit, sed casu contigerit, constat ex ijs, quæ in hac quæstione de restitutione in integrū tradit Odd. d. q. 27. art. 8. ad quem te remitto, ne uidear eius dicta transferre. apud quem etiam in q. 28. per totum videre poteris
45 an, & quando † huiusmodi impedito

necessaria sit protestatio ad hoc, vt impedimentum excuset; quæ enim ibi dixit de impedimento quoad restitutionem in integrum obtinendam, eadem in ijs, quæ adaptari possunt, dicenda etiam proportionabiliter puto quoad effectum lucrifaciendi quotidianas distributiones, eo tamen excepto, quòd nunquam requiretur trina protestatio, sed neque ita exacta, vt requiritur ad effectum, vt quis obtinere possit restitutionem, sed sufficiet vnica, & simplex denunciatio extraiudicialis facta Chori præfecto, vel Collegio Clericorum, inter quos diuidendæ veniũt distributiones. Vt autem aliquid certi hac in re statuamus, summatim dicta huius Doct. perstringentes adnotabimus, denunciationem huiusmodi licèt semper vtilis sit ad tradita per eum d. q. 28. art. 1. neque tamen necessaria sit tunc, cùm impedimentum procedit non à facto, & voluntate alterius, sed ex necessitate naturæ iuxta not. per eundem art. 2. aut, cùm impedimentum est notorium per ea, quæ idem docet art. 4. aut denique cùm impedimẽtum procedit immediatè à persona ipsius impediti, prout est infirmitas iuxta tradita per eũdem art. 6. num. 54. necessariam tamen esse, quãdo impedimentum procedit à voluntate, & arbitrio alterius, non tamen superioris aut vim, iustumue metũ inferente per ea, quæ de impedito ad effectum restitutionis obtinendæ fusè prosequitur idem Odd. ead. quæst. 28. art. 3. quæ quidem maximè notanda sunt.

46 Etenim † vel argumentum optimè deduci potest à restitutione in integrum tanquam à simili saltem negatiuum, vel etiam affirmatiuum tanquam in terminis decisum, adhoc nimirum, vt per viam restitutionis in integrũ Clericus, qui læsus fuit in amissione distributionũ, in integrum restituatur ad eas recuperãdas; nisi tamen aliud expressim decisum reperiatur à Sacris Canonibus, eorũue interpretibus in specie distributionũ, aut ex ijsdẽ apertè id colligatur.

Quinta Conclusio. Certũ est absentẽ à Choro, & Ecclesia ob iustã, & rationabilem corporis necessitatẽ percipere de

47 bere quotidianas distributiones, ac si diuinis interesset. Tex. est apertissimus in d. c. vnico §. qui verò de cler. nõ resid. in 6. in hæc verba. Qui verò aliter de distributionibus ipsis quicquã receperit, exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut euidẽs Ecclesiæ vtilitas excusaret, rerũ sic receptarũ dominium non acquirat, nec faciat eas suas & c. dum. n. ibi Põtifex à regula eorũ, qui propter absentiã, seu non interessentiã percipere non possunt quotidianas distributiones, excipit eos, qui corporali necessitate detinentur, liquidò constat eum velle, hos priuari non debere huiusmodi distributionibus; nam exceptio vitiat regulam l. 1. ff. de reg. iur. l. his, l. quod verò, & l. ius singulare ff. de leg. l. nam quod liquidè §. fin. ff. de pen. leg. & l. quæsitũ §. denique ff. de fund. instr. cum alijs concord. de quibus per Euerar. in loc. ab except. ad reg. num. 1. quam etiam

48 ob causam verius puto † conclusionem hanc de absentibus ob corporis necessitatem, sicut etiam propter infirmitatem, vel Ecclesiæ vtilitatem non solùm locum habere stante cõsuetudine, quòd huiusmodi absentes percipiant in absentia quotidianas distributiones, sed etiam attento solo iure communi scripto, de quo in d. capit. vnico in verbis mox relatis, quicquid Franc. in d. § qui verò, & nõnulli alij voluerint; id enim, quod nos dicimus, apertè tenet Prob. in addit. ad Io. Monach. d. c. vnico num. 21. & 35. & de absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem apertè voluit Sacra Congregatio Triden. Concil. dum ad sess. 24. cap. 12. de reform. in vna Tudertina absolutè censuit, ac declarauit (nulla consuetudinis habita mentione) eos, qui absunt propter Ecclesiæ vtilitatem, distributiones quotidianas non amittere; traditque de infirmis Couar. d. cap. 13. num. 8. & quidem propter eandem potissimùm rationem, quã mox adduximus, quia nimirũ in d. cap.

vnico

vnico à regula, quā præmiserat Romanus Pōtifex de quotidianis distributionibus nequaquā dandis absentibus à diuinis officijs, excepit ipsos infirmos, qui nimirum morbo impediēte nequeūt diuinis personaliter interesse; quæ quidē regula cū absolutè loquatur, & indistin&tè procedat etiā seclusa consuetudine, prout fateri necesse est eos ipsos, qui contrariā opinionem sequuntur, ne in illud absurdum incidant, consuetudinē requiri adhoc, vt is, qui interest diuinis officijs, percipere iure possit quotidianas distributiones, manifestè sequitur et infirmos, & alios expressim exceptos in d.c. vnico à regula ibi tradita easdem distributiones quauis et consuetudine se mota iure posse pcipere, vt exceptio sit de regula iuxta tex. supra allegatos, & Glos. sing. & ibi Dyn. & alios in rubr. de reg. iur. in 6. Bar. in l. si eū §. qui iniuriarum ff. si quis caut. & latè tradita per Euerar. d loc. ab except. ad reg. num. 9.

Ex hac verò conclusione primò in-
49 fertur, † eum, qui leuādi corporis causa abest, priuandum non esse quotidianis distributionibus. id apertè sonat ipse tex. d. cap. vnico, neque aliquis vnquam negauit. quod tamen, sicut & sequentia ita est intelligendum, modò statim redeatur, neq; plus temporis, quàm necesse sit, impendatur iuxta tradita per Nauar. in tract. de orat. & hor. Canon. cap. 69. in fin. & 70. Secundò idem
50 dicendum † de eo, qui egreditur aliquantisper foràs ad respirandum, seu recreandum spiritum fatigatum. Id satis colligitur ex Nauar. loc. mox cit. licèt enim ibi concludat dumtaxat, hunc non peccare, modò suppleat, si pars sit notabilis; tamen consequenter ad suam sententiam, quam nos supra quæst. 2. & 3. secuti sumus, quòd nimirum teneatur Canonicus in Choro psallere, & quidē integras horas Canonicas, vt lucrifaciat quotidianas distributiones, necessariò etiam vult, hunc hac de causa absentem easdē distributiones lucrari; ad idem facit tex. d. c. vnico, dū vult quamlibet iustam, & rationabilem corporis necessitatē excusare ab amissione quotidianarum distributionum; quis autē iure negabit hunc ob diuturnum Chori, & Ecclesiæ obsequiū valde defessum spiritibus ob corporis etiam imbecillitatē deficientibus, si aliquantisper egrediatur, corpori necessariū leuamē iustè, ac rationabiliter tribuere? Sed id expressè voluerunt Io. An. & Innoc. in c. dolentes, de celebr. Miss. Glos. cōmuniter recepta in Clem. 1. Verb. rationabili causa eod. tit. ponentes hanc pro rationabili causa exeundi de Choro, & Ecclesia ante finem officij, eamq; æquiparantes infirmitati. Infertur tertiò, quid dicendum sit de absente causa peregri-
51 nationis, neq; enim † haberi debet pro præsente in Choro, vt percipiat distributiones; ita respondit Sacra Cōgregatio Trid. Concil. ad sess. 24. c. 12. de reform. in vna Tudertina; & in Mediolanensi Prouincia extat hac de re Constitutio Prouinc. Concil. 5. tit. quæ ad distribut. pertin. & ratio est, quia hæc absentia necessaria non est, neq; ad aliam ex causis expressis d. c. vnico reducitur.
52 quam ob causam † idem puto dicendū non modò de eo, qui peregrinatur ex deuotione, sed etiam de illo, qui ex voto; tum quia Congregatio, & Cōcilium absolutè loquuntur, tum quia in c. consultationibus de offic. deleg. absolutè æquiparantur absentia causa peregrinationis, & causa studiorum; absentes autem causa studiorum nō percipiūt distributiones c. licèt, de præben. cum simil. infr. q. 10. adducendis aliàs daretur occasio fraudādi per votum Ecclesiam
53 debito obsequio, & cultu. Idem † verò multò magis dicendū de illo, qui abest, vt confiteatur peccata sua; tum quia nō est eo tēpore necessitas, cū vel ante, vel post cōfiteri possit, neq; est corporalis, qualis requiritur à Pontifice d. c. vnico; & licèt anima præstantior sit corpore l. sancimus C. de sacros. Eccles. tamen in exorbitātibus à regulis iuris, quale est, quòd absentibus, seu non interessentibus diuinis officijs dentur distributiones, neque ipsa admittitur maioritas

rationis

rationis per not. in cap. quæ à iure, de reg. iur. in sexto, & Enerar. in loc. à ratione leg. larg. versi. secundo casu principali circa medium.

Quartò infertur, eum quoque, qui
54 ab aliquo priuatim vi detineatur, † quotidianis distributionibus priuari non debere. Quod quidem in spetie tenuit Iacob. Graf. Decis. conscient. par. 2. cap. 15. num. 10. & ante eum voluit Franc. d. capit. vnico §. qui verò num. 4. & ibid. Io. An. Anchar. & alij, & Nauar. consi. 11. nn. 4. sub tit. de cler. non resid. vol. 1. & probatur, tum quia cum conditio tunc habeatur pro impleta, quando nō stat per eum, qui illam implere debet, vt habemus tex. ad litteram in cap. cum non stat, de reg. iur. in 6. iste dicitur impleuisse conditionem interessentiæ, quæ requiritur ad acquirendas distributiones, cum per eum non stet, quin diuinis officijs intersit; tum quia etiam illis, qui siue in vinculis, siue intra priuatos parietes vi detinentur, datur in integrum restitutio saltem ex clausula generali aduersus quodcunque damnum inde passum per tex. expressum in l. 1. & l. succurritur ff. ex quibus ca. mai. quàmuis in prophanis non restituatur vbi habeat regressum contra detentoré, vt quia sit soluendo, eiusq; copia haberi possit, nec sit homo potens, ac terribilis, vt videtur esse tex. apertus in l. 2. in fin. iuncta l. seq. ff. si quis caut. & pluribus prosequitur Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 7. art. 8. nu. 65. quod tamen non requiretur in casu nostro, cum Summus Pontifex in d. c. vnico velit quamlibet iustā, & rationabilem corporis necessitatem excusare absentem, ne quotidianas distributiones amittat, atq; adeo licét habeat regressum contra eum vi detinentem, nihilominus vel ipso iure non amittet distributiones, vel indistinctè ad eas recuperandas restituendus erit. Idem dicen-
55 dum est, † si is non ab inimico aliquo priuato, sed ab hostibus capiatur, & detineatur, siue vt fiat seruus illorum per tex. in l. 1. §. 1. & l. item ei succurritur §. poterat ff. ex quib. ca. mai. siue etiam dumtaxat, vt soluat aliquid, si liberari vult, vel vt retineatur, donec fiat pax, vel cum alijs captiuis permutetur, vt est tex. d. l. 1. in princ. & d. l. item ei succurritur, & l. ait prætor §. is autem ff. eod. sed hi alia quoque de causa videntur esse ipso iure illæsi seruandi ab omni damno, quod ob eam causam in Ciuitate passi sunt, vel saltem aduersus illud erunt in integrum restituēdi, quia nimirum reip. causa, seu propter Ecclesiæ vtilitatem absunt; qua etiam de
56 causa pari ratione † priuandus non erit quotidianis distributionibus ille, qui obses datus est ab Ecclesia, & sic deten-
57 tus, aut etiam † repræsaliarum causa captus fuit, ac detinetur, vtroque enim casu absens dicitur propter publicum bonum, atque Ecclesiam, & ideo non debet ei vllum inde damnū sequi, prout de damno in rebus prophanis laté, & optimè comprobat Odd. d. art. 8. num. 46. 47. 48. 52. & 53. quod quidem ideo hic adnotauimus, quia de captura, & detentione agebamus; nec repetemus cùm de absentibus ob Ecclesiæ vtilitatem infr. quæst. 11. latiùs tractabimus.

Infertur quintò, ex eadem principali conclusione, vt saltem per viam resti-
58 tutionis in integrū † amittere non debeat quotidianas distributiones ille, qui ab Ecclesia ob iustum metum abest per tex. expressum in l. 2. §. hoc autem capite ff. ex quib. ca. mai. & in hac spetie laté tradit Prob. d. c. vnico num. 24.
59 An vero, & quando † metus fuerit iustus, & iusta causa se absentandi, regulariter iudicis arbitrio remitti debet, vt docet ipsemet I. C. in l. 3. in fine ff. ex quib. ca. mai. vbi loquens de metu, ex quo quis abfuit, an fuerit iusta causa absentiæ, vel ne, ait; sed huius rei dispositio iudicis est, & ex communi resoluunt Menoch. de arbitr. iud. lib. 2. cas. 36. num. 3. & Odd. d. quæst. 7. artic. 9. nu. 72. Pro regulando autem huiusmo-
60 di arbitrio † tria considerare debet iudex, malum nimirum ipsum, quod timetur, deinde causam, propter quam

malum

malum timetur; deniq; personam tam eius, qui metum infert, quàm eius, qui metuit, vt monet Odd.d. art.9. num.73. Circa primum poterit iudex arbitrari
61 † mala, quæ iustè, & rationabiliter ti-
62 meri possunt, esse hæc, Mortem, † vel cruciatum corporis per tex. in l. si per uim C. quod met. ca. & in cap. cum dilectus, vbi Doct. extra eod. tit. Vincula
63 † quoque l. nec timorem ff. eod. Carcerem, Abb. in cap. accedens nu. 2. de procur. Maurit. Dolan. in tract. de restit. in integr. cap.401. Odd.d. art.9. nu.
64 77. Bonorum quoque, † & fortunarum omnium amissionem cap. 2. quod met. cau. latè Menoch. d. lib. 2. cas. 135. nu.
65 9. immo † & maioris partis bonorum §. propter litem Instit. de excus. tut. & in hac spetie Bart. in l. si ob turpem nu.
66 6. ff. de cond. ob turp. cau. Honoris † ét, & pudicitiæ amissionem per tex. in l. metum la 2. ff. quod met. cau. & ibi Bar. & Odd.d. art.9. num.81. ad quod etiam reuocari potest inductio proxima, & coactio ad quodlibet lethale peccatū.
67 Status quoque, † & libertatis amissionem per Glos. in cap. pen. in Verb. metum mortis, quod met. ca. Odd. d. art.9. num. 82. Et hæc quidem omnia iustè timentur non modò in persona nostra, sed etiam nobis cōiunctorum in primo gradu, vt monet Odd.d. art. 9. num.83. & latiùs Menoch. d. cas. 135. num. 6. & seq. Quoad Secundum verò caput, nimirum quoad causam ob quam malum timetur, causæ huius timoris, quæ debent à Iudice pro legitimis admitti, hæ, vel etiam similes esse poterunt. Expul-
68 sio à Ciuitate; qui enim à Ciuitate sua pulsus est, iustè timet ad illam redire, vt voluit Dolan. d. tract. de restit. in integr. cap.342. quem sequitur Odd.d. ar. 9. num. 82. quod tamen intelligendum est in casu nostro percipiēdarum in absentia distributionum, modo iniustè pulsus fuerit, per ea, quæ paulò post de expulsis propter partialitates, ac de barnito latiùs dicemus. Altera causa iusti
69 timoris esse potest † præceptum Regis, vel Principis de aliqua re facienda, quæ iustè fieri nequeat; nam qui abest, vt illud non faciat, & propter inobedientiam periculum vitæ non incurrat, dicetur iustam causam timoris habere, vt tradit Odd. d. art. 9. num.85. & latissimè prosequitur Dec. in consi.219. col. 1. & 2. & in l. in omnibus nume. 4. ff. de reg. iur. qui tamen id declarant procedere, si præceptum Principis comminatorium sit, & soleat Princeps minas exequi contra inobedientes, aliàs secus. Idem quoq; dicendum in præcepto iudicis iniusto, vt post Doct. in cap. fin. de appell. Bart. in l. de pupillo §. si quis, nu. 15. & seqq. ff. de nou. oper. nunc. & alios probat. Odd. d. art. 9. num.86. Tiranni
70 quoque † mali mores, quos compati quis nequeat, & in se ipso timeat, esse iustam causam huius timoris voluit post alios Odd. d. art.9. num.91. quod tamen vix casui nostro adaptari posse video, nisi Tyrannus aliquem ex clericis Collegiatæ Ecclesiæ, eiusue familiam peculiari odio prosequeretur, eiusq; odij maximum aliquod signum dederit, minæq; aliquorum ex supra relatis malis
71 accesserint. Inimicitia † quoq; potentiorum in ea Ciuitate, siue partialitates, & factiones iustam causam timoris, & absentiæ præbent, vt probat tex. in c. ad supplicationem & cap. nisi cum pridem, de renunc. latè Odd. d. art.9. num. 90. & quoad excusationem à residentia Glos. fin. in c. fin. de cler. non resid. Immo in terminis percipiendarum distributionum ab absente non modò hanc esse iustá causam timoris, sed & ipsam iustam causam absentiæ, ita, vt absentes propter eam iure percipere possint distributiones, ac si interessent diuinis, voluit Franc. d. cap. vnico §. qui vero nu.4. & ibi Io. An. Anchar. Gemin. Prob. & alij, Boer. decis. 340. num.4. Fel. in cap. cum omnes num. 22. de constit. Calderin. consi.17. tit. de præben. quos etiam sequitur Couar. d. cap.13. num.8. versi. decimò eadem ratione, licèt is velit ad id requiri, quòd consuetudine inductū sit; sed malè, per ea, quę adduximus sup. conclus. 5. Id sanè intelligendum est,

72 † mo-

72 † modò tales non fuerint in culpa imiscendo se huiusmodi partialitati, sed quia omnes de tali familia partiales habentur, vt post Io. An. notat ibid. Fräc. & Anchar. num. 2. & alij; & apertè colligitur ex tex. d. cap. vnico, dum requirit, quòd sit iusta, & rationabilis corporis necessitas; non esset autem rationabilis corporis necessitas, aut dici vllo modo posset iusta in eo, qui vel causam dederit, vel in culpa fuerit. Huic similis causa iusti timoris, & absentiæ
73 † est bellum vel ciuile, vel externum dummodò tutum non sit in patria commorari, vel eò redire, per ea, quæ post Paul. de Castr. consi. 135. col. fin. lib. 2. Fel. in cap. accedens il 2. num. 4. vt lit. non contest. & alios tradit Odd. eod. art. 9. num. 92. & Menoch. d. lib. 2. cas. 153. nume. 12. Idem dicendum quo-
74 que est † de bello diuino, nimirum de peste; nam & ipsa iustissima causa est timoris, & absentiæ à loco contagioso Io. An. Host. & Imol. d. cap. fin. de cler. non resid. latè Roman. consi. 263. nu. 2. Rip. in tract. de pest. in tit. de priuileg. iud. caus. pest. num. 36. Menoch. d. cas. 153. num. 10. Odd. d. art. 9. nu. 94. & nouissimè Rutil. Benzon. Episc. Lauret. qui nullum horum Doct. præter Rip. refert, in Speculo Episcop. & Curat. quatuor ante annos edito lib. 1. disput. 1. quæst. 1. concl. 3. vbi in spetie loquitur de Canonicis. opt. tex. cũ sua Glos. in d. cap. ad supplicationem de renunc. facit etiam tex. in cap. communis filius 23. dist. est enim pestis acerrima contagio, & periculosa omnium labes, latè Rol. à Val. consi. 81. num. 34. & seqq.
75 lib. 1. Id verò in casu nostro † non ita indistinctè admitterem, saltem quoad hoc, vt possit se absentare Clericus Ecclesiæ Collegiatæ à Ciuitate sua propter pestem, sed vel vt non teneatur, cũ absens est, redire, seu à reditu propter huiusmodi contagionem excusetur, vel vt tunc solum à Ciuitate possit recedere, cũ probabile illi imminet vitæ periculum, si in Ecclesia cum alijs communicat, & consuetudinem habeat; neque enim tenetur ille huiusmodi periculo se exponere, cum non sit pastor animarum, qui quidem debet tanquam bonus pastor animam suam ponere pro ouibus suis Ioan. 10. Et quàuis Rip. d. tract. de pest. tit. de priuileg. contr. caus. pest. nu. 136. indistinctè velit pestem excusare à residentia, ita, vt propter eam liceat recedere à beneficio post Host. in Sum. tit. de cler. non resid. §. fin. tamen idem Rip. num. 145. quem etiam sequitur Couar. d. cap. 13. num. 8. vers. nonò hinc deducitur & Prob. d. c. vnico nu.
76 26. volunt † hunc absentem à loco beneficij tempore pestis percipere quidẽ posse fructus principales beneficij, non tamen quotidianas distributiones, nisi id consuetudine obtẽtum, & inductum sit, quod etiam in spetie decidit Sacra Congregatio Trid. Concil. interpretationi præfecta in vna Syracusana, & Patauina ad sess. 24. cap. 12. de reformat. in hæc verba; distributiones non lucratur absens etiam tempore pestis existentis in loco residẽtiæ, nisi probaretur ex antiqua consuetudine distributiones dari solitas absentibus ex iusta causa, atque adeo id ego quoq; admitto contra Benzon. d. concl. 3. in fine; idq; nõ quidem propter illam rationem Ripæ, quia regulariter absens ex iusta causa non percipiat distributiones nisi stante consuetudine, cuius contrarium supra hac ipsa concl. circa princip. ostendimus, sed quia absentia hæc non est omnino necessaria, cum non teneatur discedere, & possit redire, tex. autem in d. cap. vnico requirit necessitatem corporalem. Illud autem circa hoc adnotandum est,
77 † antequam discedat beneficiarius propter pestem facultatem à superiore petere debere, si facile peti possit, non esse autem necesse eam obtinere, vt satis probat idem Rip. loc. cit. num. 140. & seq. Circa tertium verò, nimirũ quo. d qualitatem personarum metum inferẽtis, & patientis, Iudex ita arbitrium re-
78 gulare debebit, † vt primò consideret causas timoris allegatas deinde personas eius, qui timet, & à quo illæ timentur,

tur,an scilicet illæ regulariter timendæ sint,maximè per hunc hominem ab illo homine. Et quidem quoad causas ipsas, puta bellum,vel pestem,si ab ijs processit timor, & iustus metus, tunc iudicabit illa præbere iustam causam absentię,cùm propter ea cõmuniter non redditur ius in Ciuitate, & eo casu ipso iure tutus erit,vel,si redditur,iam quis re peritur absens, & timet redire, competetq; ei tunc in integrum restitutio, vt fusè,& optimè ostendit Odd. d.artic. 9. num.96.& trib. seqq.si verò timor processit à persona timorem incutientis in casu comminationis regiæ, vel Tyrannicæ, vel iudicis, aut inimicitiæ potentiorum, tunc perpendet iudex, an ille, qui comminatus est, soleat exequi minas suas.Quoad personam verò metuẽtis, an sit meticulosus, an impotentior eo, qui timorem incutit, vt latè comprobat Odd.d.art.9.num.100.vsque ad 107. Denique de hoc iusto metu, & absentia eius causa suscepta illud ad-
79 notandum est, † eam procedere,dummodo metus perdurauerit, aliàs secus; durare autem dicitur donec durat ipsa causa timoris, vt post Bald.l.2.num. 10. C.quod met.caus.& alios tradit idẽ Odd.d.art.9.nnm.108.

Infertnr 6. ex principali conclusione Clericum iniustè bannitum,relega-
80 tum,& carceratum † non debere amittere quotidianas distributiones;& quidem tum propter eandem rationem quam supr. illat. 4. attulimus, quia per eum non stat, quin diuinis officijs intersit; nec debet quis sine culpa sua iure suo priuari,iur. vulg. tum ex ijs, quæ infr. quæst. 15. dicemus de iniustè excommunicato,suspenso, & interdicto; & ita in spetie de iniustè bannito, seu relegato docent Nauar. consi. 11.num. 7.de cler.non resid. volum. 1.& ante eum Felin. in capit. cum omnes num. 22.in fin.de constit.latiùs Calder. cons. 17. post medium de præben. de carcerato verò iniustè Couar. d. capit. 13. num. 8. versic. vndecimò ex his colligitur Franc. Monald. consi. 27. num. 6. idem Nauar. consi. 10. de cleric. non resid. per totum & d. consi. 11. nume.
81 3. cum seqq. vbi optimè probat † idem esse dicendum, licèt is iustè fuisset captus, carceratus, & tortus ex parte iudicis, quia nimirum ad id habuerit sufficientia indicia, nam si per sententiam fuerit absolutus, restituitur ad omne, quod amisit, & sic ad distributiones quotidianas, quas lucratus fuisset, si diuinis interesse potuisset, neque fuisset carceratus. Dixi autem, iniustè; nam licèt aliquando bannito, relegato, & carcerato ex culpa sua competat in integrum resti tutio in rebus prophanis, vt constat ex ijs, quæ post alios adducit Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 7. artic. 3. 4. & 5. ferè per totum, & art. 6. circa princip. tamen
82 † alia in hoc est ratio quoad quotidianas distributiones, vt tradunt præcit. Doct. percipuè verò Monal. d. consil. 27. num. 6. & 8. idque maximè propter tex. in d. capit. vnico §. qui verò, vbi Romanus Pontifex vult tunc demum corporalem necessitatem, qualis est banni, relegationis, & carcerationis, excusare absentem, seu non interessentem diuinis officijs ab amissione distributionum, si ea necessitas fuerit iusta, & rationabilis, qualis esse non potest vbi adsit culpa. Infertur denique
83 idem dicendum † de quolibet iusto, & necessario impedimento; id enim significat illa iusta, & rationabilis corporalis necessitas, de qua in tex. d. §. qui verò, vt adnotarunt, & satis probant Nauar. consi. 11. num. 5. de cler. non resid. vol. 1. Rip. d. tit. de priuileg. contract. caus. pestis num. 143. & Archid. Gemin. & Philip. Prob. d. capit. vnico num. 20. & 25. Anchar. num. 2. dicens comprehendi omne impedimentum, de quo in l. 2. & sequen. ff. si quis caut. Atque hęc de hac quæstione sint satis.

SVMMÆ RERVM.

An absentes propter infirmitatem percipere debeant Distributiones quotidianas. Quæstio VI.

CERTISSIMA in hoc est iuris conclusio, † Clericum
1 Ecclesiæ Collegiatæ durante infirmitate percipere debere quotidianas distributiones, ac si verè, & personaliter diuinis interesset. tex. est in d. c. vnico §. qui verò de cler. non resid. in 6. in ijs verbis supra quoque relatis, exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut euidens Ecclesiæ vtilitas excusaret; dum enim Romanus Pōtifex ab illis absentibus, seu diuinis officijs non interessentibus, quos non vult de quotidianis distributionibus participare, excipit infirmos, apertè decidit infirmos ipsos ad earum participationē esse admittendos. Optimus, etiam ad id tex. in cap. clericus victum ad finem 91. dist. quod est sumptum ex Concil. Carthag. 4. cap. 45. in hæc verba; clericus, qui absque corpusculi sui inæqualitate vigilijs deest, stipendio priuatus
2 excommunicetur, † vbi per vigilias intelliguntur diuina officia, vt constat ex Glos. ibi & in c. 1. ead. dist. per inæqualitatem verò corpusculi intelligitur infirmitas corporis, quia tūc dicitur inæquale corpus exuberantia, vel defectu humorum, vt adnotauit Glos. ead. dist. 91. in princip. quam sequitur Nauar. d. tract. de orat. & hor. Canon. capit. 11. num. 1. Dum autem statuit Concilium, vt clericus, qui cessante infirmitate non interest diuinis officijs, stipendijs priuetur, satis ostendit à contrario sensu, immo & argumento ab exceptione ad regulam eum non debere priuari stipēdijs, cum est infirmus; huiusmodi autē stipendia ea necessariò sunt, quæ dantur interessentibus diuinis officijs, nimirū quotidianæ distributiones. Alius tex. optimus in cap. 1. de cler. ægrot. vel debilit. quod sanè potest etiam intelligi

quoad

quoad quotidianas distributiones; di-
citur enim ibi, fraternitatem tuam hor-
tamur, quatenus latorem praesentium
ad percipiendum, quae consueta sunt ab
Ecclesia tua aegritudo sua nõ debeat im
pedire, quia si alij eius essent exemplo
deterriti, fortè non posset, qui militaret
Ecclesiae, inueniri, sed secundũ eius or-
dinem, quaecunque ei, si sanus esset, po-
terant ministrari, de ipsa exiguitate,
quae Ecclesiae potest accedere, fraterni-
tas tua praebeat aegrotanti: Idem quo-
que satis probatur in cap. significatum,
de praeben. vbi ille, qui tenetur celebra-
re quotidie assignata sibi ad id praeben-
da, suo muneri satisfacit, si assiduè ce-
lebrauerit nisi infirmitate corporis fue-
rit impeditus. facit etiam quia non est
addenda afflictio afflicto c. indicas 3.
q. 9. cap. cum percussio 7. q. 1. & cap.
at si clerici de iudic. & regulare est, vt
quod quis inuitus patitur, non debeat
ei afferre praeiudicium, vt tradit Glos.
singul. in cap. fin. dist. 5. Verb. inuita per
illum tex. & in cap. presbyteros 50. dist.
l. 1. C. de instit. & substit. l. cum à matri-
bus C. qui pet. tutor. & l. praeses C. de
appellat. neque debet quis sine culpa
suo priuari stipendio, vt notat Prob. d.
cap. vnico num. 17. per cap. satis peruer-
sum 50. dist. Accedit, quod infirmus
3 † intelligitur, & fingitur Ecclesiae de-
seruire, vt post Gemin. cons. 1. col. 3. Bo-
nif. in clem. cupientes num. 46. de poen.
& alios fusè tradit Prob. d. capit. vnico
num. 16. & cap. fin. de verb. signifi. vbi
etiam Io. Mon. optimus quoq; tex. in l.
arboribus §. de illo ff. de vsufr. l. 4. §. Sti-
chus si haeredi ff. de statulib. & l. 1. §.
diuus ff. de var. & extraord. cognit. ex
4 quibus iuribus apertè colligitur † fa-
mulo aegrotanti salarium deberi; quod
etiã adnotauit Glos. d. §. de illo Innoc.
Io. An. & Barbat. in cap. 3. de locat. nu.
25. vbi etiam Imol. num. 10. dicit hanc
esse cõmunem opinionem, quã sequitur
et Gemin. d. c. vnico §. qui verò, Specul.
in tit. de locat. §. postquam versi. quid si
mercenarius, Hostiens. in sum. eod. tit.
§. quae actiones versi. quid autem Azo.
in sum. C. eod. tit. Salic. in l. licèt C. lo-
cat. Angel. in sua disput. quae incipit
exorta guerra, Bar. in l. si cum dotem §.
fin. autem ff. sol. matr. quàmuis optimè
sciam contrarium in hoc tenere eundẽ
Bart. in d. §. diuus Dyn. Oldr Iac. de
Aren. & Alber. in l. opera ff. de vsufr.
Card. Abb. & Imol. d. c. 1. de cler. aegrot.
eundem Imol. d. cap. 3. de locat. post
Butr. & Anchar. ibi Aufrer. decis. Tho-
los. 269. num. 3. in addit. Bapt. de S. Se-
uerino in l. diem functo ff. de offic. As-
ses. quaest. 48. & Siluest. in Verb. familia
§. 2. Franc. d. §. qui verò Glos. in l. penul.
C. de condict. ob caus. quos etiam sequi
tur Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13.
num. 8. ad id adducens tex. in l. si vno §.
item cum quidam ff. locat. vbi, inquit
5 Couar. † qui locauit operas suas non re-
cipit mercedem eius temporis, quo mor
bo impeditus eas praestare non potuit;
sed certè nihil ibi de impedito propter
infirmitatem, sed propter casum fortui-
tum, & de eo qui vnicam operam loca-
uerat circa rem, & res ipsa perierat; nã
ibi quidam receperat vecturam pro in-
uehenda naue, quae casu deinde amissa
est, responderq; I. C. eum, qui dedit,
eam vecturam, seu mercedem repetere
posse, cum ille vehendi munere functus
non sit; quod quidem parum ad nostrã
quaestionem attinet. similiter malè in-
ducit ad id Couar. tex. in l. si pecuniam
in princip. ff. de condict. caus. dat. nam,
licèt ille tex. loquatur in casu aegritudi-
nis; tamen ibi repetitur quod datum est
ob causam non quidem per condictio-
nem ob causam ex capite causae non se-
cutae, sed ex capite poenitentiae re om-
nino integra, cum ille esset contractus
innominatus, vt explicat ibi inter caete-
ros Bart. quare cum in casu conductio-
nis famuli adsit contractus nominatus,
locum non habebit hic tex. immo po-
tiùs vrgebit pro priori opinione saltem
à contrario sensu; immo & in sensu di-
recto, si rectè perpendatur; ait enim eo
loci Vlpianus, cũ per te non steterit, po-
test dici repetitionem cessare; sed cum
liceat poenitere ei, qui dedit, & c. simili-

K 2 ter

ter etiam id non oberit principali conclusioni, quoniam in assignatione quotidianarum distributionum nullus intercedit contractus, nedū innominatus, neq; omnino res est integra, cum iam vt plurimum, qui in ægritudinem incidit cœperit aliquando diuinis officijs interesse. Sed neque obstare potest eidem conclusioni si contrariam sententiam de famulo ęgrotante tueamur, ꝙ nimirū ei nō debeatur salariū durāte ęgritudine, non quidem propter eam rationem, quā indicat Couar. loco cit. quia nimirum distributiones quotidianæ non dentur tantùm ob laborem personalem, sed & propter officium, & dignitatem; nam cōtrarium, quòd ob solum seruitiū personale debeatur, & interessentiam veram, vel fictam diuinis, constat ex ijs, quæ supra adduximus 1.part.quæstio. 1. fin. & quæst. 4. circa medium; verùm ob eam maximè rationem hæc opinio principali conclusioni non officit, quia distributiones quotidianæ dantur tanquam alimenta, vel saltem in partem alimētorū, vt patet ex ijs, quæ supra hac ead. 2.par. quæstio.4. conclus. 2. attulimus, certum
6 autem omnino est † famulo ægrotanti cibaria deberi, quod apertè voluit Bar. d.l. si cum dotem §. fin autē. ff. solut. matrimon. & fatetur Abb. d. cap. 1. de Cler. ægrot. Aufrer. & Siluest. loc. cit. & Couar. d. num. 8.

Stet ergo firma Conclusio distributiones quotidianas deberi clericis etiā dum morbo impediente diuinis interesse non possunt; quam firmant Doctor. communiter d. cap. vnico. §. qui verò de cler. non resid. in 6. Couar. d. nu. 8. Duē. reg. 206. limit. 7. Alphons. Hoied. de incompatib. benef. 1. par. c. 17. num. 15. Io. Selu. tractat. de benef. 4. par. q. 6. num. 9. Paul. Fusc. tractat. de visit. lib. 1. cap. 20. nume. 26. Didac. Spin. in Specul. testam. Glo. 9. princip. nu. 30. Abb. in cap. ad audientiam, num. 5. de Cler. non resid. & alij passim. Quæ quidem ampliatur pri
7 mò, vt id † iure communi scripto procedat, licèt de hoc nulla extet consuetudo, vt pote in Ecclesia Collegiata de nouo erecta contra Franc. d. §. qui verò, & nonnullos alios volentes omnino requiri consuetudinem ad hoc, vt absens causa infirmitatis, & quauis alia iusta de causa percipiat distributiones; cuiꝰ oppositum satis constat ex iuribus paulò ante adductis, & ijs, quæ in spetie fusiùs tradidimus in quæst. præced. conclus. 5. circa princip. & hoc in terminis eius, qui abest causa infirmitatis optimè docet Couar. d. num. 8. in princ. post eum Fusc. de visit. lib. 1. c. 20. num. 26. & ante eum voluit Abb. in c. ad audientiam, nume. 5. de Cler. non residen. Secundò am
8 pliatur, † vt non modò, qui verè morbo detinetur, & affectus est, sed ēt qui tuendæ valetudinis causa cum Physici consilio medicinam sumit, vel sanguine minuitur, vt in spetie tradit Anchar. d. cap. vnico. Io. An. Gemin. Franc. Archid. Prob. post alios, nu. 20. & Iacob. Graf. d. par. 2. decis. aur. lib. 3. cap. 15. nume. 10. idemq; dicendum esset ob eandē ratio-
9 nem † de illo, qui cum eodem consilio domi se cōtinet, cum foras egredi, & in Ecclesiam cōuenire, ac diuinis interesse sine salutis dispendio non possit, per ea, quæ post Gemin. consi. 152. tradit Prob.
10 d. cap. vnico, nu. 14. Tertiò amplia † vt habeat locum etiam si oporteat huiusmodi Clericū aliò se conferre acquirendæ sanitatis causa, puta ad balnea, vel ad celeberrimū aliquem Medicum, vel etiā, vt cœli sibi officientis inclementiā effugiat, & ad salubrius se transferat; tū quia hic omnino dicitur causa infirmitatis abesse; tū per ea, quæ in hac spetie quoad restitutionē in integrum in rebꝰ prophanis tradit Odd. tract. de restit. in integ. q. 7. art. 11. nu. 110. & seq. Quartò
11 ampliatur † in eo, qui tanquam morbosus, seu infectus morbo aliquo contagioso, puta lepra, peste, & huiusmodi à Ciuitate abesse iubet, is. n. interim nullū damnū sentire debet, cū inuitus sine culpa absit iuxta ea, quę in ijsdem terminis restitutionis in integrū docet Odd. d. quæst. 7. art. 12. nume. 112. Ampliatur quintò, vt in omnibus præcedentibus casibus distributiones quotidianæ non modò

modò debeantur simpliciter ægrotantibus, sed etiam ijs, qui ex propria culpa in morbum inciderunt, quicquid in hoc voluerit Philip. Prob. d. cap. vnico nu. 17. nam verius est, quod nos dicimus cum Couar. d. cap. 13. num. 8. versic. septimò quotidianæ distributiones, nam licèt hi propria culpa sint impediti; hoc tamen impedimentum nec à iure, nec ab homine, sed ab ipso Deo illatum fuit, neque in id ægrotantium culpa præcessit, vt morbo impediti non possent personaliter interesse, & ministrare, vt ait ibi Couar. seu, vt alij loquuntur, culpa non fuit prærordinata ad ca-
13 sum, quo casu † culpam nō obesse, quin possit quis vti priuilegio à iure cōcesso, constat à contrario sensu ex ijs, quæ de paupertate respondit Iurecōsultus in l. pen. ff. de iure dot. & post Castr. in l. etiā §. vlt. & in l. rei iudic. §. fin. ff. sol. matr. Ias. in l. sicut autem col. 2. ff. de re iud. & alios tradit idem Couar. lib. 2. var. resol. cap. 16. num. 9. vers. secundò illud adnotandum, & in sensu directo quoad restitutionem in integrum idem de paupere latè ostendit Odd. d. tract. de restit. in integr. quæst. 11. attic. 10. & quàmuis idem Couar. d. num. 9. vers. tertiò est in eadem quæstione non omittendum post Glos. Abb. & Fel. in capit. quæ in Ecclesiarum, de constit. & alios velit priuilegia à iure concessa ijs, qui inopia opprimuntur, non esse seruanda, si pauperes in inopiam ob scelera deuenerunt, quoties alteri fit præiudicium; tamen vel id est intelligendū vbi de magno præiudicio agitur, nō autem modico, quod quidem non attenditur iuxta vulgatas iuris regulas, & versatur in nostra facti specie, cum agatur de detrahēda infirmo distributionum portione, quę respectu cæterarum portionum, quas ipse sanus, & alij singuli percipiunt, modica est, & valde exigua; aliàs idem Couar. sibi ipsi aduersaretur in d. num. 8. versiculo septimò quotidianæ distributiones, vbi etiam se refert ad id, quod dixerat d. nu. 9. Vel certè hoc adhuc non obest huic nostræ ampliationi, sicut neque ei, quod paulò ante non semel admonuimus, iustè, sed ex culpa pulsum à Ciuitate, bannitū, relegatum, & carceratum non percipere quotidianas distributiones, sicut & infra dicemus de iustè excōmunicato, suspenso, & interdicto, nā hæc omnia impedimenta referuntur ad corporalē necessitatē, quæ debet esse iusta, & rationabilis, vt expressim habet tex. in d. c. vnico §. qui verò; quod quidē esse non potest, cùm culpa præcessit; at verò cùm idē tex. ait, infirmitatem excusare, non requirit, quod ea iusta, seu sine culpa
14 sit. Ampliatur 6. idem dicendū † de debili in cruribus, seu tibijs, ita vt nō possit in Ecclesiā conuenire; percipiet. n. distributiones: nā licèt ab infirmitate differat debilitas, tamen, cùm ea prouenit à corporis dispositione, neq; qui ea affectus est, potest muneri, de quo agitur,
15 incumbere, † tunc omnino æquiparādi sunt in priuilegijs, vt latè, & optimè cōprobat Menoch. tract. de arbitr. iud. lib. 2. cas. 60. nu. 14. & seqq. Ampliatur 7. in
16 eo, qui † vtroq; lumine orbatus est per tex. optimū in l. 1. C. qui morb. se excus. lib. 10. vbi qui vtriusq; oculi aciem amisit, leuamen sentit munerum personalium, eorum nimirum, quę corpore implenda sunt, vbi ibid. Glos. 1. explicat. qua etiā ratione idem probabiliter dici
17 potest † de eo, q. articulari morbo, hoc est arthetica, ita torquetur, vt debilitatus maneat, per tex. in l. 2. C. eod. vbi iste à muneribus personalibus vacationem
18 habet; idēq; de illo, † qui podagra, vel pedum valetudine ita est afflictus, vt rebus proprijs superesse, seu, vt cum Imperatorib. loquar. in l. 3. C. eo. intercessum, vel, vt alij legunt, intercessionem commodare non possit, quo loco Diocletianus, & Maxim. AA. huiusmodi virum mādāt ad psonalia munera ne vocētur. Ampliatur 8. & postremò, vt procedat
19 † etiā si Canonicus infirmus absit à Ciuitate, quo casu Couar. requirit, vt id consuetudine inductum, & obtentum sit per tex. in capit. cum non deceat de elect. in 6. adiuncta interpretatione

in

in d.c.vnico.§.1.seu potius.§.qui verò secundùm Glo. Io. And. & Gemin. ibi, cuius,inquit,resolutionē sequitur Frãc. Rip.d.tract.de pest.tit.de priuileg.contr.caus. pest.num. 145.sed certè tex.d. cap.cum non deceat nihil habet de absentibus propter infirmitatem, sed potiùs propter Ecclesiæ vtilitatem, vt infra quæst. 11.suo loco dicemus, d. verò cap. vnico procedit etiam nulla stante consuetudine saltem quoad infirmos,vt ipse Couar.probăt.d.num.8.in princip. sed neque distinguit ibi tex. in dispositione de absentibus à Ciuitate, vel non; sed solùm in præfatione illius constitutionis refert prauam consuetudinē quorundam locorum, vt qui præsentes essent in Ciuitate, & loco Ecclesiarum, eo solo perciperent quotidianas distributiones, quam consuetudinem penitus improbat ibi summus Pontifex; quare lege non distinguente, nec nos distinguere debemus, iur. vulg.neque id ex Glos. ibi colligere vllo modo possum. Io. verò Andr.in spetie quidem loquitur de absentia à diuinis, non à Ciuitate, tamen inquit solùm opinionem Archid. posse congruere litteræ. Gemin. autem nihil habet de infirmitate, sed loquitur dumtaxat de absentia propter Ecclesiæ vtilitatem; maior autem est ratio in absentia propter infirmitatē, quã propter Ecclesiæ vtilitatem,cum illa absentia necessaria omnino sit, hæc voluntaria; quàmuis & in hac puto non esse necessariam consuetudinem, vt infra quæst.11. suo loco dicemus. Rip. denique,d.num. 145. loquitur & ipse de absentia causa pestis,quę non omnino necessaria est, vt supra etiam admonuimus, præterquam quod videtur esse in opinione Archid. Franc. & aliorum in d.cap. vnico,qui voluerunt absolutè cõsuetudinem necessariam esse ad hoc, vt absens ex tribus illis causis in d. cap. vnico expressis pcipere possit quotidianas distributiones,cuiꝰnos absolutè cõtrarium quæst. præced. conclus.4. circa princ. docuimus, & in causa infirmitatis contendit etiam ipse Couar.vt supra

20 vidimus. Ex quo fit, vt † non sit admittendum statutum, quod alicubi est absolutè, & indistinctè disponens, infirmos, si absint extra ciuitatem, percipere non debere quotidianas distributiones; licèt enim id admitti possit,vbi iste infirmus absens à Ciuitate,licèt infirmꝰ non esset, non interesset diuinis, vel aliàs non soleret interesse ex eo, quia tũc infirmitas non esset causa absentiæ per ea, quæ statim dicam in 1. limit. tamen sustineri non potest vbi iste absens aliàs diuinis interesset tũ per prædicta; tum quia textus d. cap. vnico mãdans tribui distributiones absentibus causa infirmitatis indistinctè loquitur, lex autem indistinctè loquens indistinctè intelligenda est cap. Romanorum seu 1. 19. dist. cum simil.

Limitatur autem primò hæc ipsa con
21 clusio † vt non procedat,quando infirmitas non esset vera causa absentiæ, seu non interessentiæ, vt pote, quia is, qui modo ægrotat, non consueuerit vsus integra valetudine diuinis officijs interesse, tunc enim durante ęgritudine distributiones quotidianas nequaquam percipiet.ita in spetie post Io.And.Card.& Abb.in cap. ad audientiam de cler. non resid. eundem Io.And.Gemin.& Franc. d.cap.vnico Glos. in pragmat. sanct. tit. quo temp. quisque debeat esse in Choro,versic. percipiunt, Corset.in suis singul. Verb. infirmus, Felv. de communi attestantem in cap.Apostolicæ num.12. de except. & alios tradunt Prob. d. cap. vnico,num 18.Franc.Monal.d.cons.27. num.6. Tiber.Decian.consil.69. num.8. vol.2.& Couar.d.cap.13. num.8. versic. sextò hoc ipsum erit intelligēdum; optimus ad id tex.in l. 2. §. si quis iudicio, & seq.ff.si quis caut.l.3.§.si quis sic acceperit, & l.4.§.Stichus si hære di.ff.de statu lib. & probari potest ex iis, quæ generatim de iusto impedimẽto tradidimus quæst. præceden. concl. 2. Limitatur 2.
22 † modò infirmitas talis sit, quæ verè impediat, vt non possit Clericus in Ecclesiam conuenire, tum per ea, quæ in hac spetie de obligatione recitandi horas

ras canonicas latè tradit Nauar.d.tract. de orat.& hor.Can.c.11.num.2.& trib. seqq. tum quia infirmitas ideo Clericũ excusat ab amissione quotidianarũ distributionum, quia diuinis nõ potest interesse; quare, si potest ob leuitatẽ infirmitatis interesse, cessat causa huius priuilegij,& sic cessare debet effectus, hoc est priuilegium ipsum, cap.cum cessante de appell.cum suis concord. idem ẽt voluerunt Io. An. d. c. vnico uu. 3. Archid. num.2.Gemin.d.§. qui vero nu.5. dum infirmitatem grauem requirunt per tex.in cap. si quis Episcoporum 18. dist.& not.in cap.placuit, & c. si Episcopus 100.dist. Limitant 3. Gemin.ibid. & Io.An.num.3.& Archid.nu. 2.modò
23 † infirmitas hæc sit manifesta, & allegant cap.præsentium 7. quæst.1. in quo canone sumpto ex Greg. 1.lib. 3. Epist. 13. mandat Pontifex Maximiano Episcopo Syracusano, vt restituat in locum suum Adeo datum Clericum, quem suus Episcopus propter duorum mensium ægritudinem beneficio priuauerat, si repererit eum manifestæ ægritudinis causa Ecclesiæ suæ defuisse. Sed certè canon ille, parum facit pro hac limitatione Gemin. & aliorum cum loquatur in casu planè diuerso, nimirum de restitutione, seu recuperatione non distributionum, aut fructuum, sed beneficij. Verùm neque limitationem ipsam veram puto, si per infirmitatem manifestam intelligant notoriam, tum quòd hæc opinio nullo iure fulcitur, tũ quòd tex.ipse d.§. qui verò absolutè dicit infirmitatem excusare ab amissione distributionum; quare si quis eas prætextu infirmitatis perceperit in foro quidem conscientia poterit retinere si is sciat,& asserat verè se fuisse ita infirmum, vt Ecclesiam adire non potuerit iuxta supra dicta; in foro autem cõtentioso, si legitimè huiusmodi infirmitatem probarit, per quam verè sine dispẽdio suæ salutis in Ecclesiam conuenire, & diuinis officijs interesse non pote-
24 rat. Quis autem † dicatur ita infirmus, vt non possit diuinis adesse, atque adeo quotidianis distributionibus priuãdus non sit, iudicis arbitrio relinquitur secundùm Abb.in cap.quoniam frequenter num. 19.& ibi Marian. Soc.col. 4. versic.tertiò declaratur, vt lit. non contest.& pòst Bal.in Auth.sed & si quis ab aliquo nu.13.C.de test.Marsil.in l.quæstionis modum nu.29. ff.de quæst. Soc. sen.consi.244.col.4.lib.2. & alios tradit Hoied.d.tract.de incompatib. benef. 1. par.cap.17.num.16.& constat ex traditis per D. Menoch. de arbitr. iud. lib.2. cent.1.cas.60.num. 5.& seqq.vbi pluribus relatis opinionibus tandem cõcludit iudicis arbitrio relinquendum esse, quando quis dicatur infirmus, vel va-
25 letudinarius, licèt † plura quoque afferat, quibus iudex se informare, & arbitrium suum dirigere, ac regulare possit.

SVMMÆ RERVM.

1 *Senes, vt senes sunt, non possunt in absentia percipere quotidianas distributiones. & num. seqq.*
2 *Senectus ipsa morbus dicitur.*
3 *Senes inter infirmos verè non connumerantur.*
4 *Infirmitas quid sit.*
5 *Senes pro infirmis quando haberi possint.*
6 *Senex percipere potest distributiones quando ita senio confectus est, vt non possit diuinis interesse.*
7 *Senectus, per quam quis rebus suis superesse non potest, quanam sit, iudicis arbitrio relinquitur; præterquam in casibus à iure expressis. num. 8.*
9 *Aetas requisita ad excusationem à tutela, & cura quanam sit.*
10 *Aetas excusans à muneribus personalibus. & num. seqq.*
11 *Intellectus l. 3. C. qui æt. vel profess. se excus. lib. 10. & l. 2. §. vlt. in fin. ff. de decurien.*
12 *Intellectus l. 2. §. vlt. in princip. ff. de decur. & l 3. C. eod.*
13 *Aetas excusans ab interessentia diuinorum, vel Ecclesiæ obsequio.*
14 *Munera personalia quæ sint.*
15 *Senio confectus, qui aliàs interesse consueuit, percipere debet quotidianas distributiones.*

16 Aet-

16 *Octogenarius excusatur ab interessentia, & tamen distributiones percipere debet. Immo & aliquando infra eam ætatem constitutus. num. 17. in quo physici iudicio standum erit. num. 18.*

19 *Periti in quaque arte iudicio standum est.*

20 *Consuetudine, vel statuto an induci possit, vt, qui per multos annos Ecclesiæ seruierunt, in absentia percipiant distributiones quotidianas.*

21 *Milites veterani à muneribus personalibus excusantur.*

An, & quando senes, seu absentes propter senectutem percipere possint quotidianas distributiones. Quæstio VII.

1 CERTISSIMA in hoc statuenda est Cõclusio † senes, vt senes sunt, non posse in absentia percipere quotidianas distributiones; quod apertè voluerunt Alphons. Hoied. d. tract. de incompatib. benef. 1. par. cap. 17. num. 17. & Petr. à Cened. in Collect. ad ius Canon. 3. par. collect. 15. num. 8. & constat ex regula tex. d. cap. vnico §. statuimus iũcto §. seq. de cler. non resid. in 6. vbi generaliter statuit Summus Pontifex Clericum Ecclesiæ Collegiatæ, qui non adfuerit diuinis officijs, non posse recipere, neque retinere aliquid de quotidianis distributionibus, à qua regula eos dumtaxat excipit, quos infirmitas, vel corporalis necessitas iusta, & rationabilis, vel euidens Ecclesiæ vtilitas excusaret; Senes autem, neque comprehenduntur in hoc postremo capite vtilitatis Ecclesiæ, vt de se patet; neque enim vt sic circa rem Ecclesiæ vtilem distinentur, & occupati sunt; neque in posteriori, nam etiam ex se per vires eis in Ecclesiam, vt supponimus, conuenire licet, & diuinis officijs interesse, neque vi, bello, iusto timore, aut alia ex causis relatis in superiori quæstione detinentur. Denique contineri non possunt in primo capite, nimirum infirmitatis; quãmuis enim senes videantur inter in-
2 firmos connumerandi; ideóq; † senectutem ipsam per se morbũ esse scripserit Comicus, & apud M. Tulliũ in Oratore de Q. Mutio loquentem legamus, & ille senectutis morbus non quidem incidens est, & transiens, & Abb. in c. magnæ col. 1. de vot. docuerit statutum loquens de infirmis in senibus locũ habere, idq; etiam probari videatur in c. 1. §. fin autem Episcopus de Cler. ægrot. vel debil. in 6. vbi dispositum in Episcopu ęgrotante, vt possit coadiutorem impetrare, statutum quoque est in Episcopo, qui senio confectus sit. Verior tamen, & recepta sententia est † inter in-
3 firmos, & valetudinarios non esse connumerandos senes, quam probat Fel. & Soc. d. c. quoniam frequenter, vt lite nõ contest. per illum textum, qui ponit copulã, &, inter senes, & valetudinarios, quæ quidẽ copula ponitur inter diuersa, vt probatur in cap. querelam de Simon. & latè inter alios idem Fel. in cap. ex parte il 1. num. 21. de rescript. Menoch. d. cas. 60. num. 8. & Hoied. d. c. 17. num. eod. eandem sententiam probat Gomes. in reg. Cãcell. de infirm. resign. quæst. 7. dum pluribus affirmat regulã illam non habere locum in senibus resignantibus, qui verè infirmi non dicũtur, quod etiã placuit Rebuf. in Praxi benefic. ad eandem reg. Cancell. Glos. 2. num. 13. idem quoque sentit Alciat. dum in tract. de præsumpt. reg. 1. præsump. vlt. scriptum reliquit definitionem infirmitatis nõ conuenire senibus;
4 est enim infirmitas, seu morbus † habitus cuiusq; corporis contra naturam, vt definit Vlpianus I.C. in l. 1. §. sed sciẽdum ff. de ædil. edict. quod sanè senectuti nequaquam congruit, cum illa nõ cõtra naturã, sed ex natura fit: probatur etiã eadẽ opinio in l. cui dens ff. eod. in illis verbis finalibus, alioquin nullus senex sanus esset, & in d. §. fin autem Episcopus in contrarium allegato, dũ inter senem, & infirmum ponit disiunctiuã.
5 Possunt tamen † hæ opiniones inter se dissidentes, & contrariæ conciliari fœdere distinctionis, quam post alios afferunt

runt Hoied. d. num. 17. & Monoch. d. cas. 60. num. 10. vt prior locum habeat quando senex ita senio confectus est, vt illi negotio, de quo agitur, superesse non possit; posterior verò, vbi commode superesse potest; sic sanè in casu nostro tunc Clericus senex pro infirmo habebitur, ita, vt propter senectutem possit percipere distributiones in absen
6 tia, † quando ita senio affectus, & grauatus est, vt in Ecclesiam conuenire, & diuinis interesse non possit; sic intelligendus est tex. d. cap. quoniã frequenter in princip. vt lit. nõ contest. vbi tunc demum senes, sicut valetudinarij examinandi sunt ante litem contestatam contra communes iuris regulas, cum de eorum morte rationablli de causa timetur. sic etiam in d. §. fin autẽ Episcopus tunc potest Episcopus senex ad exemplum ægrotantis coadiutorem impetrare, cùm senio grauatus est, vt ibi loquitur summus Pontifex. sic loquitur quoq; tex. qui maximè ad rem nostram facit in l. 2. §. quem ita senio ff. de vac. muner. vbi habetur senio confectũ excusari à munere personali; certũ est autem interessentiam diuinorũ, ac residentiam esse munus quoddam personale; sic denique intelligendi sunt Comicus, M. Tullius, & quotquot senectutem ipsam morbum appellarunt, vt id accipiant, cũ senectus vel morti proxima est, vel ita quemq; afficiat, vt rebus superesse non possit; quamquam etiam respondere possumus cũ Nauar. consi. 3. sub tit. de cler. ægrot. num. 1. senectutem morbum dici non propriè, sed methaphoricè; atq; adeo non esse extendendam constitutionẽ disponentem de infirmis ad senes saltẽ in odiosis, in quibus versatur casus noster, cũ regula iuris in contrarium sit, & agatur de diminutione diuini cultus. Quo
7 autem pacto † cognoscatur huiusmodi senectus, per quam non potest quis rebus superesse, iudicis arbitrio relinquitur, vt post Barb. in cap. sedes num. 73. de rescript. eundem consi. 21. colum. pen. lib. 2. & consi. 22. colum. 3. lib. 3. Io. An. d. capit. quoniam frequenter, & ibi Marian. Soc. col. 3. versi. secundò declaratur, Fel. col. 6. versi. ad tertiã quæstionẽ, vt lit. nõ contest. Bal. in Margarita ad Innocentiũ Verb. senex. Flor. l. in lege Aquilia si deletum ff. ad leg. Aquil. tradũt Menoch. d. cent. 1. cas. 59. nu. 3. & Hoied. d. c. 17. nu. 18. Id tamen
8 ita est accipiendũ, vt † iudicis arbitrio relinquatur in casibus dũtaxat in quibus nulla clara extat iuris constitutio, vt ibidem optimè Hoied. & Menoch. adnotarunt exemplum afferẽtes in ex-
9 cusatione à tutela, & cura, quæ † requirit in sene annum septuagesimum l. 3. ff. de iur. immunit. & §. item maior Instit. de excus. tut. & in excusatione à muneribus personalibus, ad quam
10 † secundũ eos sufficit annus quintus supra quinquagesimum per text. in l. 3. seu fin. C. qui ætat. vel profess. se excus. lib. 10. Sed certè quamuis communis lectio illius text. sic habeat; manifesti iuris est, maiores 55. annis inuitos ad munera personalia vocari non posse; tamen Contius legit, maiores 70. annis, quæ quidem lectura magis congruit verbis hisce sequẽtibus eiusdem textus; cum itaque septuagenario maiorem te esse profitearis, si à nominatione facta appellationis auxiliũ interposuisti, tueri te notione præsidis prouinciæ potes iure concesso; & concordat cum tex. in l. 2. §. vlt. in fine ff. de decurion. ibi, si maiores annis septuaginta sint, munera quidẽ ciuilia subire nõ coguntur; personale aũt munus sub ciuilibus est tãquã species sub genere, vt constat ex l. 1. §. 1. & l. munerũ ciuilium in princ. ff. de muner. & hon. nullumq; aliud manifestũ, seu concessum, ius, ad quod referre se potuerit Imperator d. l. fi. datur, in quo generatim in quolibet munere ciuili, seu personali excuset ætas 55. annorum, præterquam d. §. vlt. in fine; vbi tamen requiruntur 70. anni quod enim habetur d. §. vlt. in princ. ff de decurion. & colligitur ex
11 l. 3. C. eod. spetiatim † loquitur in munere decurionatus; præterea tutela, &

L cura

cura inter munera personalia, & ciuilia connumeratur à Iureconsulto in d. l.1.§ æquè personale,& d. l. munerum ciuilium ff. de muner. & honor. & tamen ab ea non excusantur ex ætate, nisi qui maiores sint 70. annis, d.l. 3. ff. de iur. immunit.& §.item maior Instit. de excus. tut. restituendus igitur est ille tex. in d. l. 3. seu fin. C. qui ætat. vel prof. se excus. iuxta lectionem Contij, & textum d.l.2.§. vlt. in fine, ad quem se retulisse Imperatorem dicēdum est, dum ait manifesti id iuris esse; vt nimirum legatur non maiores 55.annis, sed maiores 70. annis inuitos ad munera personalia vocari non posse. Stet ergo, à muneribus personalibus ob ætatem aliquem non excusari, nisi maior sit 70. annis per d.l.2. §. vlt. in fin. ff. de decur. & d. l. 3. seu fin. C. qui ætat. vel profess. se excus. lib. 10. Ex quo text.

13 † posset fortasse aliquis, & quidem nō improbabiliter, vbi statuendus esset annorum terminus, vltra quem excusaretur clericus ab obligatione interessendi Choro, ac diuinis officijs tanquā à personali munere ob senectutē, quæ infirmitati æquiparetur, eum constituere in septuagesimo anno. Sed quia, nemo percipere potest quotidianas distributiones in absentia, nisi excusetur aliqua ex illis tribus causis expressis in d.c.vnico §. qui verò, de cler. non resid. in 6. nimirum iusta, & rationabili corporis necessitate, infirmitate, vel euidenti Ecclesiæ vtilitate, quarum nulla cadit regulariter in septuagenarium, qui vt plurimum conuenire posset in Ecclesiam, & diuinis interesse; ideo nō absolutè admitterem, vt is, qui septuagesimum ætatis suæ annum excedit, nō teneatur omnino diuinis officijs adesse, sed vel tunc, cùm propter complexionis imbecillitatem in ea ætate ita senio confectus est, vt sine salutis incōmodo Ecclesiam adire non possit; vel, vt non teneatur ea munera in Ecclesijs obire, quæ à Canonicis corporale obsequium, seu corporis laborem requiruut, puta canendi Missam conuentualem, Euangelium, aut Epistolam, vel thurificandi, & cætera huiusmodi faciendi; nam & personalia munera † ea

14 sunt, quæ cum corporis labore, & sollicitudine animi, ac vigilantia principaliter existunt, vt ait Hermogenianus I.C. d. l.1. §. illud tenendum, ff. de muner. & honor. seu quę animi prouisione, & corporali intentione sine aliquo gerentis detrimento pertractantur, vt definit Arcadius Charesius Iureconsul us d. l. munerum ciuilium in princ. ff. eod. Illud verò indubitatum

15 † existimo, senio ita confectum, vt residere, & interesse diuinis non possit, modò aliàs interesse consueuerit, percipere debere quotidianas distributiones: ita censuit Congregatio præfecta interpretationi Trident. Concilij ad sess.24.cap 12. de reformat. in vna Rauennatensi. qua ratione puto, † eum,

16 qui octuagesimum annū expleuit omnino etiam ab interessentia ipsa diuinorum officiorum excusari, & tamen percipere debere quotidianas distributiones; hic enim præsumptione iuris, & de iure iudicatur non posse in Ecclesiā conuenire, diuinisq; interesse; nam, vt inquit Regius Propheta Psal.89. Dies annorum nostrorum in ipsis septuaginta anni, si autem in potentatibus, (hoc est, robustioribus, vt explicāt Titelmanus, Genebrard.& alij, cōstatq; ex Caldæa uersione) octoginta anni, & amplius eorū labor, & dolor, hoc est, quicquid vitæ vltra hos annos relinquitur, laboriosum est, & doloris plenum, vt constat ex eadem Paraphrasi Caldæa, versioneq; D. Hieronymi, ac septuaginta iuterpretū, & inter alios Genebrar. ac Titelman. exposuerunt; tunc enim ob continens defluuium, calorisq; natiui, & spirituum imbecillitatem, effœta, ægra, languidaq; est senectus, vt illius vita sit quasi non vita, sed mors, mortisq; expectatio certa, nō vitę productio, vt optimè ibid. ait Genebrard. cum autem senectus morti proxima est tunc omninò ægritudini æquiparatur, quod cōstat ex d. c. quoniam frequenter

ter in princip. vt lit. non conteſt. & ſupra latiùs adnotauimus, Non negarē tamen (id quod ſupra etiam attigi) ci-
17 tra octogeſimum quoq; annum † poſſe aliquem ita ſenio cōfectum eſſe propter naturæ ſuæ imbecillitatem, ſicut robuſtiorem poſt octogeſimum, quod ſatis conſtat ex loco Pſal. cit. ſi in potētatibus, octoginta; & ſicut eum in Eccleſiam conuenire non poſſe, atq; adeo tanquam infirmum reputari, ita vt in abſentia percipiat quotidianas diſtri-
18 butiones: in quo ſanè † Phyſici iudicio ſtandum eſt tum ex eo, quod de infirmis quoad obligationem recitandi horas Canonicas tradit in hac ſpecie Nauar. d. tract. de orat. & hor. canon. cap. 11. num. 2. & ſeqq. & in noſtris terminis Prob. d. cap. vnico num. 14. tum
19 quia † in qualibet re, cuius cognitionē iudex non habet, periti in arte iudicio ſtādum eſt l. hac edictali §. his illud C. de ſec. nupt. cap. fraternitatis, & ibi Doc. de frigid. & malefic. Bart. & cæteri in l. Theopompus ff. de dot. prælег. Abb. & Canoniſtæ in c. propoſuiſti, de probat. vel etiam aſſertioni, & iuramento ſic infirmi attenta perſonæ qualitate, vt in ſpecie monet Prob. d. num. 14.

Denique quòd velle videtur Petr. à Cened. d. 3. part Collect. 15. nume. 8.
20 † conſuetudine, & ſpeciali ſtatuto alicuius Eccleſiæ maximè ſynodali induci; ac decerni poſſe, vt clerici in ſacris ordinibus conſtituti, qui diutiùs, ac toto ferè vitæ ſuo ſpatio Eccleſiæ inſeruierunt in abſentia quotidianas diſtributiones percipiant, dum tamen Eccleſia miniſtrorum defectum non patiatur; id inquam quoad conſuetudinem indubitatum puto iuxta tex. & ibi not. in cap. fin. de conſuet. cum nec omnino à iure abhorreat, ſed rationabilis ſit huiuſmodi conſuetudo, vt conſtat ex ſupra deductis, & ijs, quæ mox adducemus; Quoad ſtatutum verò Eccleſiæ, ſeu conſtitutionem ſynodalem id etiam valde probabile exiſtimo, tū per ea, quæ infr. quæſt. 13. afferemus, dum latiùs differemus, quid circa perceptionem diſtributionum quotidianarum in abſentia poſſit ſtatutum Eccleſiæ, tum per diſpoſitionem Concil. Trident. ſeſſ. 24. cap. 12. de reform. in fine, Prouinciali ſynodo facultatem dantis ſtatuendi in his, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen ſpectāt, de certa lege in Choro conueniendi, & permanendi, ſimulq; de omnibus Eccleſiæ miniſtris, iuncto maximè, quod ait Iureconſultus in l. à muneribus ff. de muner. & honor. ex decreto, ac litte-
21 ris Seueri Auguſti † veteranos milites à muneribus perſonalibus excuſari.

Lubet autem hoc loco verba ſynodalis conſtitutionis in Cęſar Auguſtano Archiepiſcopatu editæ anno 1515. à Cened. vbi ſupra relata pro coronide ſubijcere tanquam formulam quandam pulcherrimam, quæ in alijs Diœceſibus, ac prouincijs, cum hac de re ſtatuendum erit, poterit obſeruari; eius verò verba hæc ſunt. Cum ſenes communiter reputentur infirmi, & qui labore prolixiori in Caſtris Dominicis laudabiliter militando ſuam ferè conſumpſerunt ętatem, aliqua iuxta canonicas ſanctiones debeant prærogatiua gaudere, ſancta ſynodo approbāte ſtatuimus, quòd Clericus in ſacris ordinibus conſtitutus in quacunque Eccleſia noſtræ Diœceſis beneficiatus, qui in eadem per quadraginta annos perſonaliter reſidentiam fecerit, eidem deſeruiendo, ab inde, etiam ſi Chorum non continuauerit, dum tamen Eccleſia miniſtrorum non patiatur defectū, diſtributiones quotidianas cum cæteris fructibus, & emolumentis dicti ſui beneficij contraria quacunq; conſuetudine, ſeu conſtitutione non obſtante ſatisfactis tamen alijs oneribus dicti beneficij integrè percipiant, & eidem ſine aliqua diminutione perſoluantur. Hactenus illa conſtitutio, & hic quoq; finis ſit huius quæſtionis.

SVMMÆ RERVM.

1 *Absens in seruitio Episcopi percipit fructus prabendarũ; etiam non distinctarum.num. 2. Immo etiam grossos fructus. num.3. Idqꝫ licèt in ea Ecclesia esset cõstitutio ét iuramento, vel sedis Apostolica confirmatione roborata, quod non residentes non percipiãt fructus prabendarum. num.4.*
5 *Clericus existens in seruitio Episcopi dicitur inseruire Ecclesia.*
6 *Canonici omnes existentes in seruitio sui Episcopi an percipiant fructus prabendarũ, Q quot esse debeant. num.7.*
8 *Mansionarij existentes in seruitio Episcopi non percipiunt in absentia fructus prabendarum.*
9 *Absens in seruitio Archiepiscopi percipit fructus prabendarum.*
10 *Intellectus cap. pastoralis, & cap. duo simul de off.iud. ord.*
11 *Clericus existens in seruitio Archiepiscopi, qui proprius non sit, non percipit fructus prabenda.*
12 *Absens in seruitio Episcopi non ob id percipit distributiones quotidianas.*
13 *Intellectus tex.in cap.ad audientiam, de cler. non resid.*
14 *Intellectus cap. scire debes.7.quæst. 1.cap.hac huius placiti. 12.quæst.2. & cap. similiter 16. quæst. 1.*
15 *Absens in seruitio Episcopi principaliter propter Ecclesiam percipit distributiones.*
16 *Canonici, qui adhibentur ab Episcopo pro publicandis Indulgentijs, videntur percipere debere distributiones.*
17 *Canonici, qui adhibentur ab Episcopo in ijs statuẽdis, qua ad seminariũ rectè instituẽdum pertinẽt, an percipiant distributiones.*
18 *Canonici; quibuscũ Episcopus statuit de ijs, qua pertinent ad diuina officia, & Ecclesia ministros, percipiunt distributiones.*
19 *Canonici, de quorum consilio & assensu Episcopus procedit in causis criminalibus cõtra Canonicos, percipiunt distributiones.*
20 *Canonici, quibuscum Episcopus nonnullorum Hospitalium fructus in alium vsum conuertit, pro eo tempore an percipiant distributiones.*
21 *Canonici à Capitulo ad id deputati in casibus, quibus Episcopus Capituli consiliũ, vel assensum adhibere debet, percipiunt distributiones, dum ea de causa sine fraude absunt, vt assensum prabeant.*
22 *Canonici qui cum Episcopo absunt causa visitationis, an pro eo tempore percipere debeant distributiones.*

An absentes in seruitio Episcopi percipere debeant quotidianas distristributiones. Quæstio VIII.

PERTISSIMA, & notissima in hoc est iuris conclusio, absentibus in seruitio Episcopi, licèt debeantur fructus præbendarum, non tamen deberi quotidianas distributiones.
1 Prior pars † huius conclusionis patet ex tex. in capit. de cætero, de cler. non resid. vbi Alex.3. ad Eboracensem Episcoporum scribẽs decernit in hæc verba; statuimus, ne Canonicis, donec in seruitio tuo fuerint, quicquam subtrahi debeat, vel auferri, quod de communitatis sibi beneficio debetur, dum autem dicit, quod de communitatis beneficio debetur, comprehenduntur ét
2 † præbẽdæ illæ, quæ nõ sunt distinctæ
3 seu etiam † grossi illi fructus, qui loco præbendarũ, vel etiã vltra præbendas, distincti tamen à quotidianis distributionibus tribuuntur præsentibus, seu residentibus, nõ aũt diuinis officijs interessentibus, ac quotidianũ ministeriũ exhibentibus, vt inter cæteros adnotauit ibi Abb. nu.3. de quibus fructibus, ac præbendis indistinctis latiùs egimus superius.1. par. huius tract.q. 3. Idem etiam aperti⁹ disponitur in c. ad audientiam eod. tit. extra de cler. non resid. vbi Innoc.3. Meldensi Episcopo rescribens decernit, vt duo ex Canonicis Ecclesiæ suæ in seruitio suo existentes suarum fructus integrè percipiant præbendarum, cum absentes, inquit, dici non debeant, sed præsentes, qui tecum pro tuo, & ipsius Ecclesiæ seruitio com-
4 morantur; idqꝫ procedit † quàmuis in ea Ecclesia esset constitutio etiam iuramento vallata, & auctoritate Sedis Apostolicæ confirmata, vt Canonici qui in ea non resident, suarum præbendarum

darum fructibus priuentur, vt apertè constat ex eiusdem tex. præcedentibus verbis. quo loco, & d.c. de cætero Gloss.
5 & Doct. comuniter adnotarunt † existentem inseruitio Episcopi dici etiam inseruire Ecclesiæ; sed ex vtroque tex.
6 ego colligo † quòd, licèt probabile sit solos Canonicos Ecclesiæ Cathedralis gaudere hoc priuilegio, vt dum ab Ecclesia absentes Episcopo inseruiunt, fructus præbēdarum, & mensam grossam percipere possint, cum vtrobique rescribat Summus Pontifex Episcopis, & in d. capit. ad audientiam expressim loquatur de Canonicis Ecclesiæ Cathedralis; tamen probabilius est omnes Canonicos non modò Ecclesiarum Collegiatarum Ciuitatis, sed etiam diœcesis huiusmodi priuilegio priuādos non esse, cum in d. cap. de cætero absolutè id dicatur de Canonicis, quorum appellatione non modo Ciuitatis, sed etiam forenses Canonicos cōprehendi nemo dubitare potest; quod verò in d. capit. ad audientiam sermo dumtaxat habeatur de Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, id euenit, vt casui de Canonicis Ecclesiæ Cathedralis proposito responsum Pontificium conueniret; non autem ibi expressim excluduntur cæterarum Ecclesiarum Cano-
7 nici. Pari ratione † ad Ecclesiā dumtaxat Cathedralem referendum est, quod ex eodem capit. ad audientiam apertè colligitur, duos tantùm Canonicos eodem priuilegio potiri posse; idq; propter prærogatiuam Ecclesiæ, quæ propter sui dignitatem maiorem etiam habere debet copiam ministrorum; vnde in alijs Ecclesijs Collegiatis plures duobus Canonicis assumere poterit Episcopus pro seruitio suo, qui tamen integrè percipient in absentia fructus præbendarum per text. in d. capit. de cætero absolutè, atque indistinctè de Canonicis loquentem, neque ad certum se Canonicorum numerum adstringentem, quicquid in contrarium voluerit Abb. & cæteri Doct. magis communiter d. cap. ad audien-
8 tiam. Illud sanè certum † mihi est (quicquid voluisse videantur Abb. & nonnulli alij d. cap. de cætero, & cap. ad audientiam,) solos Canonicos, non autem alios Clericos Collegiatarum Ecclesiarum, puta Mansionarios, quos assisios vocant, huiusmodi prærogatiua gaudere posse, vt Episcopo seruientes, licèt absint ab Ecclesia, præbendarum, seu portionum suarum fructus percipiant; nam vterque tex. supra citatus præcisè loquitur de Canonicis, quorum appellatione certum est non posse comprehendi alios clericos; non est autem facienda extensio de persona ad personam in odiosis, & à iure exorbitantibus etiam ex idētitate, aut maioritate rationis iuxta latè tradita per Euerar. in loc. à ratione legis lar. & c. nume. 41. 47. & duob. seqq. quòd autem nos simus in odiosis, constat; nam agitur de diminutione cultus diuini, qui tamen potiùs debet augeri capit. fin. de rescript. in 6. cum suis simil. res etiam à iure exorbitans est absentia ab Ecclesia, in eaque non residere, vt constat ex tot. tit. de cler. non resid. & ex Concil. Triden. sess. 24. c.
9 12. Denique adnotandum est, † hanc priorem conclusionis partem locum habere tam in Archiepiscopo, quàm in Episcopo, cum eadem planè, quia verè, ac propriè Episcopus est, imò maior sit ratio in Archiepiscopo, quia & magis inseruit Ecclesiæ, & pluribus ministris indiget; licèt contrarium voluerit Host. in cap. cum dilectus, quem etiam ibi sequi videtur Io. An. de cler. non resid. per tex. in cap. duo simul & c. pastoralis, de offi. iud. ord. quæ tamē iu
10 ra † non obstant; nam in d.c. duo simul solùm dicitur clericos Archiepiscopo, quamdiu voluerint coram ipso stare iuri, compelli non debere iudicium Patriarchæ subire, nisi causa per appellationem ad eius audientiam perferatur, aut ei aliquid super hoc à Sede Apostolica sit indultum; nihil verò ibi de fructibus prębendarum; immo etiā per clericos Archiepiscopi intelligunt ibi

Doct.

Doct. magis communiter Clericos illi subditos, non autem qui cum eo commorantur; in d. verò c. pastoralis nihil plenè ad rē habetur, vt facilè patebit textum illum perpēdenti, nisi fortè velint Doct. citati id intelligendum esse de Clericis suffraganeorū inseruientibus
11 Archiepiscopo, quod verùm † est, colligiq; videtur ex dictis iuribus, & apertè admittit Abb. d. c. cum dilectus nu. 9. docens nobiscum clericos proprios, hoc est, ipsius Diœcesis Archiepiscopi hoc priuilegio gaudere, vt in eius seruitio existentes, dum absunt à sua Ecclesia, percipiant fructus suarum præbendarum per easdem ferè rationes, quas nos sup. attulimus. Posterior autē pars
12 † huius conclusionis probatur ex eod. tex. in d. cap. de cætero; nam verbis huius tex. relatis in principio quæstionis subijcit Pontifex, nisi fortè sint victualia, quæ non consueuerunt absentibus exhiberi, quo loco per victualia intelligendæ sunt quotidianę distributiones, vt ibi explicarunt Glos. & Doct. communiter, & constat ex d. capit. vnico in princip. vbi Bonif. 8. apertè asserit distributiones quotidianas victualia nūcupari, & ibi Glos. & Doct. omnes, dum tex. afferre volunt, ad quem se referre potuit Summus Pontifex, allegant d. cap. de cætero, de cler. non resident. in nullo enim alio tex. excepto d. cap. vnico, quotidianæ distributiones victualium nomine appellātur, præterquam in d. cap. de cætero. Id verò ipsum, nimirū absentes in seruitio Episcopi non percipere quotidianas distributiones, expressim tradiderunt Doct. omnes in d. cap. de cætero, plerique in d. cap. ad audientiam, de cler. non resident. & in d. cap. vnico eod. tit. in 6. & adnotauit etiam Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 2. alijq; passim; & apertè colligi-
13 tur quoque ex tex. † in d. cap. ad audiētiam, dum Summus Pōtifex ibi decernit dumtaxat, vt huiusmodi absentes in Episcopi seruitio fructus præbendarum percipiant, cōstat autem ex latiùs deductis supr. 1. par. quæst. 6. per totā, appellatione fructuum præbendæ, aut beneficij non cōtineri quotidianas distributiones. Neque obstat verbum illud, integrè, ibid. appositum, nam adhuc refertur solū ad ipsos fructus præbendarum, vt nimirum eos sine vlla diminutione percipiant, vt ibi Glo. & cæteri tradiderunt, vel integrè, intelligēdum ita erit, vt includantur etiam præbendę distinctæ, vel fructus illi grossi loco præbendarum succedentes in aliquibus Ecclesijs, de quibus paulò ante dicebamus, & latiùs alibi disseruimus. Minùs etiam obstat, quòd ex eod. cap. ad finē colligitur, & Glos. alijq; Doct. tum ibi, tum in d. cap. de cætero adnotarunt, illum, qui est in seruitio Episcopi, censeri Ecclesiæ quoque inseruire; ad quod etiam Glos. 1. d. cap. de cætero allegat tex. in cap. scire debes 7. quæst. 1. cap. hæc huiùs placiti 12. quæst. 2. & cap. similiter 16. quæst. 1. ex alia verò parte certum mihi est, eum, qui abest in seruitio, & propter vtilitatem Ecclesiæ, seclusa quoque quauis consuetudine quotidianas distributiones percipere debere, vt infra quæst. 11. latiùs demonstrabitur. Respondetur enim primò in d. cap. ad audientiam solùm haberi, quòd absentes dici non debēt, sed præsentes, qui cum Episcopo pro illius, & Ecclesiæ seruitio commorantur; ex quibus verbis potiùs colligitur oppositum, quòd nimirum seruitium Episcopi, & Ecclesiæ hoc in casu diuersa sint, cùm inter vtrumque ponatur copula, &, quæ regulariter habet copulare diuersa cap. querelam, de Simon. cum simil. vel certè colligitur, quòd iuxta casum ibi propositum vtrunque copulatiuè requiritur, nimirum, quòd duo Canonici Ecclesiæ Cathedralis simul sint in seruitio Episcopi, & eius Ecclesiæ absentes, vt haberi debeant pro præsentibus, vbi in ea Ecclesia extet constitutio etiam iuramento vallata, & auctoritate Sedis Apostolicæ cōfirmata, vt Canonici, qui in Ecclesia nō resident, priuentur fructibus suarum præbendarum; præterquam quòd esse

præ-

præsentes,& intereſſentes diuerſa ſunt vt ſupr. quæſt. 5. præmiſſ. vlt. ſatis docuimus. In d. autem cap. ſcire debes, quod ſumptum eſt ex Cypriani Epiſt. 14 9. lib. 4. ſolùm dicitur † Epiſcopum in Eccleſia eſſe,& Eccleſiam in Epiſcopo, & ideo in Eccleſia non eſſe eum,qui cũ Epiſcopo non ſit, hoc eſt, non ſit in cõmunione Epiſcopi, cum eoque pacem non habeat, vt apertè cõnſtat ex verbis ſequentibus,& explicat ibi Gloſ.& cæteri. d. verò cap. hæc huius placiti ſumpto ex Concil. Ilerdenſ. cap. 16. habetur duntaxat ſecundum Gloſ. ibi, Clericis, qui in domo Epiſcopi defuncti inueniuntur, ſubminiſtranda eſſe alimenta, bona verò ſucceſſori reſeruanda, qui eis vti debet cum his, quos cognouerit diſciplinæ, & charitati prædeceſſoris ſuis fideliter paruiſſe; quæ verba ſunt illius canonis; quod verò in eodem canone ſubditur, quodq; fortaſſe reſpicere voluit Gloſ. d. cap. de cætero, nimirum durum eſſe, vt hi, quos conſtat in ſeruitio domini cum primæ ſedis Antiſtite, hoc eſt, cum Epiſcopo prædeceſſore, vt ibi Doct. exponunt, deſudaſſe, deſpecti aliquatenus crucientur, quaſi qui Epiſcopo inſeruierint dicatur domino inſeruiiſſe; id ſanè libenter admitto, vbi diſciplinæ, & charitatis cum Epiſcopo amatores ei fideliter paruerint, vt conſtat ex verbis præcedentibus mox relatis, non tamen inde ſequitur, eos inſeruire Eccleſiæ, neque enim quicunq; domino ſeruiunt, Eccleſiæ ſeruiunt, niſi valdè remotè; licèt contra qui Eccleſiæ ſeruiũt obſequium Deo præſtare dicuntur. Denique in d. cap. ſimiliter 16. quæſt. 1. quod eſt decretum Symmach. Papæ in 6. ſynodo Romana, ſolùm dicitur res Epiſcopi eſſe bona Eccleſiæ; ideoq; inuaſores bonorum Epiſcopi eadem pœna plectendos eſſe, qua ij, qui bona Eccleſiæ inuadunt; nihil verò habetur de iis, qui Epiſcopo inſeruiunt. Reſpondetur ſecundò, quòd vbi etiam ex his iuribus à Gloſ. allegatis colligeretur eos, qui in Epiſcopi ſeruitio ſunt, cenſeri Eccleſiæ inſeruire; adhuc intelligendum id eſt indirectè, minus principaliter, admodumq; remotè, nõ autem directè, proximè, & principaliter, prout requiritur adhoc, vt Canonicus abſens propter Eccleſiæ ſeruitium, & vtilitatem poſſit in abſentia percipere quotidianas diſtributiones; & hoc ſonat illa dictio, propter, quæ cauſam finalem, & præcipuam ſignificat, vt Philoſophis notũ eſt. Et vox, euidens, quæ habetur d. cap. vnic. Quare ſi aliqui ex Canonicis cum Epiſcopo eſſent non vt ei inſeruiant, ſed principaliter, vt Eccleſiæ vtilitati proſpiciant, vt in nõnullis caſibus, quos mox ſubijciã, tũc ſecũdùm aliquos iſti abſentes non tãquam inſeruitio Epiſcopi exiſtentes, ſed tanquam Eccleſiæ vtilitatẽ proſequentes, quotidianas diſtributiones percipient.

Limitatur ergò hæc Concluſio, vt 15 non procedat quotieſcunque † Canonici, qui cum Epiſcopo exiſtentes abſunt ab Eccleſia, principaliter abſunt propter Eccleſiæ ſuæ vtilitatem; tunc enim, cum reſpiciamus id, quod principaliter, non autem acceſſoriè, ac minus principaliter fit iur. vulg. Canonici illi tãquam abſentes propter Eccleſiæ vtilitatẽm diſtributiones quotidianas, percipient, vt ſupra diximus. Hinc 16 inferri poſſe videtur primò duos † illos Canonicos, qui ex præcepto Conc. Trident. ſeſſ. 21. cap. 9. de reform. adhiberi debent ab Epiſcopis, ſeu locorũ Ordinarijs in publicandis Indulgẽtijs, alijsue ſpiritualibus gratijs, ſi quando ea de cauſa ſinè fraude tempore diuinorum officiorum eos abeſſe ſimul cũ Epiſcopo contingat, priuandos non eſſe quotidianis diſtributionibus tanquã abſentes propter Eccleſiæ vtilitatem ex officio ſibi attributo, quod ſibi dãnoſum eſſe non debet l. cum quidam C. de adminiſtr. tut. cum ſimil. de quibus infr. quæſt. 11. Infertur 2. ob eandem cauſam idem dicendum videri 17 † de duobus illis Canonicis ſenioribus, & grauioribus ab ipſo Epiſcopo eligendis, quorum conſilio vtatur in con-

conficiendis regulis, ac statutis Seminarij Clericorum, quæ ad eos rectè instituendos pertineant; similiter de illis duobus, quorum alter ab Episcopo, alter à Capitulo eligendus est, & de quorum consilio Episcopus constituere debet ea, quæ ad Seminarium instituendum, & construendum, assignandosq; ei reditus pertinent iuxta decretum eiusdem Trident. Concil. sess. 23. cap. 18. de reform. versi. & quia ad Collegij fabricam instituendam, & versic. fin. nec non de illis duob. Canonicis à Capitulo Cathedralis Ecclesiæ deputatis, quibus præsentibus rationes redituum eiusdem Seminarij singulis annis Episcopus accipere debet, vt in eodem c. 18. versi. quòd si Cathedraliū ab eadē synodo decernitur. Tertiò infer-
18 tur pari ratione † idē statuēdū de illis duobus Canonicis, altero ab Episcopo altero per Capitulū eligendo, qui donec synodus aliqua Prouincialis celebretur, in qua ea de re statuatur, ab eodem Episcopo adhiberi debent in ijs prouidendis, quæ necessaria videbuntur circa diuina officia, omnesq; Ecclesiæ ministros iuxta ea, quæ eadem Tridentina synodus decernit sess. 24. cap. 12. de reform. in fine. Infertur quar-
19 tò, idem etiam dicendū † de illis duob. Canonicis à Capitulo initio anni eligendis ex præscripto eiusdem Concil. Trident. sess. 25. capit. 6. de reform. in princip. de quorum consilio, & assensu Episcopus, seu eius Vicarius, cùm extra visitationem cōtra aliquam personam Cathedralium, vel Collegiatarum Ecclesiarum procedere voluerit, tenetur procedere tam informādo processum, quàm in cæteris omnibus actibus vsq; ad finem causæ inclusiue. Quintò infertur, idem similiter videri asserendū
20 † de illis duobus de Capitulo rerum vsu peritorib. per loci Ordinariū iuxta statutum eiusdem Tridentinæ synodi d. sess. 25. cap. 8. vers. quòd si hospitalia, deligendis, cum quibus idem Ordinarius fructus illorum hospitaliū, quæ ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aliarumue personarum genus suscipiendum fuerint instituta, cum tamen in loco, vbi sunt dicta hospitalia, similes personæ, aut per paucæ reperiūtur, debet in alium vsum pium, qui eorū institutioni proximior sit, ac pro loco, & tempore vtilior, conuertere, prout eis magis expedire visum fuerit.
21 Infertur 6. eadem de causa † idem omnino seruandum esse in ijs Canonicis, quos Capitulum delegerit, ac deputauerit in casibus, quibus Episcopus requirere debet cōsilium Capituli, eiusue assensum vel de consuetudine legitimè præscripta, vel de iure communi antiquo, quos colligere licèt ex toto ferè tit. de his, quæ fi. à præl. sin. conesn. cap. & ibi Doct. vel etiam ex dispositione Concil. Trid. quos habes in sess. 5. cap. 1. de reform. vbi de lectore, & magistro delingendo agitur; sess. 24. c. 12. vers. in omnibus verò, in Canonicatibus, seu præbendis designandis, quibus singuli sacri ordines annexi esse debeant. sess. eadem cap. 15. in augēdis distributionibus quotidianis per vnionem beneficiorum simpliciū, vel præbendas eius Ecclesiæ ad pauciorem numerum reducendo. denique in sess. 25. cap. 10. in substituendo, seu subrogando iudice in locum vnius ex synodalibus, quem vsque ad proximā synodum mori contingat. Infertur demum
22 idem fortasse dicendum † de Canonicis, quos, sicut & cæteros, assumere potest Episcopus, dum aut Cathedralem, Collegiatas ue, aut alias etiam Ecclesias suæ Ciuitatis, & Diœcesis visitare vult, & debet iuxta decreta eiusdem Concil. Trident. sess. 6. capit. 4. de reform. & sess. 24. cap. 3. in princ. de quo tamen latiùs infra quæst. 11. cùm de absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem differemus. Illud verò hic omnino adnotandum est, hanc limitationem quā supra attulimus cum sequentibus illationibus procedere, si illam opinionē sequamur, sufficere vtilitatem Ecclesię specialis suæ Ciuitatis ad hoc, vt propter eam absens percipere iure debeat quotidi-

quotidianas distributiones; aliàs, si teneamus requiri vtilitatem particularis illius Ecclesiæ, cui est adscriptus, vt ex communiori, & fortè veriori sententia trademus infr. quæst. 11. concl. 1. post medium, illa limitatio cum sequentibus illationibus (tertia, quarta, & sexta exceptis, cum in ijs solis de particularis, & specialissimæ Ecclesiæ suæ vtilitate, eius nimirum, cui adscriptus est, & à qua distributiones percipere solet, illiusq; iuribus tuendis agatur) locum nequaquam habebit quoad percipiendas in absentia cum Episcopo quotidianas distributiones, verùm quoad fructus dumtaxat præbendarũ, ac cæterorum beneficiorum, vt latiùs d. quæst. 11. ostendemus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Cardinalatus est maior dignitas post Papatum.*

2 *Papatus est maxima omnium dignitas.*

3 *Cardinali Legato inseruiẽs percipit in absẽntia fructus præbendæ. & num. seqq.*

4 *Episcopus facit vnum corpus cum Canonicis Ecclesiæ Cathedralis.*

5 *Legato inseruiens dicitur Ecclesiæ inseruire.*

6 *Legati potestas ordinaria potiùs est, quàm extraordinaria.*

7 *Cardinali nõ Legato inseruiens non percipit in absentia fructus præbendæ.*

8 *Legato, vel Cardinali inseruiens non percipit in absentia quotidianas distributiones.*

9 *Papæ inseruiẽs percipit fructus præbendæ, ac beneficiorũ. Et quæ sit ratio. nu. 19. Idq; non obstante quauis constitutione Ecclesiarum contra Canonicos absentes edita. num. 11.*

12 *Papæ inseruire, seu in eius seruitio abesse qui nam dicantur.*

13 *Papæ inseruientes vt sic non percipiunt in absentia distributiones quotidianas sine speciali priuilegio.*

14 *Intellectus cap. olim tibi de verb. signif. Glos. & aliorum varius fuit.*

An existens in seruitio Cardinalis, vel Papæ possit in absentia distributiones quotidianas percipere. Quæstio IX.

DIXIMVS de absentibus in seruitio Episcopi, nunc gradatim procedẽdo dicamus de ijs, qui absunt in seruitio Cardinalis, tum verò Summi Pontificis;
1 est enim dignitas Cardinalatus † maior in Ecclesia post Summum Pontificatum, vt constat ex Mart. Laudens. in tract. de præstant. Cardin. quæst. 61. & Lancell. Conr. in templ. omn. iud. lib. 2. cap. 2. §. 1. & 3. num. 1. Pa-
2 patus verò † maxima omnium dignitas est, vt not. Doct. in capit. solitæ, de maior. & obed. & latè tradit Conrad. ibid. lib. 1. §. 1. in princip. & lib. 2. cap. 1. §. 1. in initio.

Prima ergo Conclusio sit. Absentes ab Ecclesia in seruitio Cardinalis Legati saltem intra prouinciam, & legationem illius, percipiunt quidem fructus præbendarum suarum, nõ tamen quotidianas distributiones. Prior pars
3 † conclusionis probatur; tum quia qui inseruiũt Legato, inseruiunt Papæ; qui autem inseruit Papæ, percipit in absentia fructus sui beneficij, vt paulò post concl. seq. ostendam; tum quia idem dicẽdum de Legato quoad prouinciã, & legationem suam, quod de Episcopo quoad diœcesim, vt est optimus tex. in cap. 2. de off. leg. in 6. neque obstat c. sanè de priuil. vbi priuilegium non extenditur ex identitate rationis; nam hoc nõ est propriè priuilegium, sed ius commune; & præterea maior est ratio, quia, vt diximus, inseruire dicuntur Papæ, immo quodãmodo etiam Ecclesiæ, licèt, quia salarium habent, percipere non debeant quotidianas distributiones, vt infra dicemus, & præterea, quia non inseruiunt, nec prosequuntur vtilitatem Ecclesiæ illius particularis, cui adscripti sunt, sed tantùm vniuersalis, prout constabit ex ijs,

quæ tradimus infr. quæst.11. concl.1. ferè per totum. Tum quia ita in specie tradit Io. An. in c. cum dilectus nu. 7. de cler. non resid. & ibi Doct. communiter, vt ait Gamb. tract. de auct. legat. lib. 1. nume. 56. & fatetur ibid. Abb. qui tamē dicit se dubitare de hoc cōmuni dicto Doctorum. Primò quia neq; eadem sit ratio in Legato, quæ in Papa; & maximè quia aliqui possunt esse in seruitio Papæ, aliqui in seruitio Legati, & sic Ecclesia pateretur defectum ministrorum; neque eadem, inquir, est ratio, quæ in Episcopo, quia
4 † Episcopus facit vnum corpus cū Canonicis, & est maxima inter eos communio cap. requisisti il 2. de testam. & cap. quanto, de his, quæ fi. à præl. sin. consen. cap. quod non accidit inter Canonicos, & Legatum. Deinde quia, inquit, potest argui in Legato, sicut arguimus in clericis inferioribus Episcopo, tantò magis, quia potestas Legatorum est superindicta, seu extraordinaria, ideo restringenda per Glos. not. in clem. 2. de off. ord. Denique quia hæc materia est damnosa ipsis Ecclesijs, & per eā diminuitur cultus diuinus; ergo potiùs est restringenda, quàm relaxanda. Quibus tamen rationibus nō obstantibus adhuc persisto in communi opinione propter rationes pro ea allatas. Neq; obstat prior ratio Abb. quoad primum eius membrum; nam immo eadem est ratio in absente cum Papa, & absente cum eius Legato, quia eidē Summo Pontifici seruire censetur. Ad confirmationem verò illius respōdeo, quod idem absurdum posset etiam allegari respectu absentium cum Episcopo, vel causa studiorum; quia possent aliqui esse cum Episcopo, aliqui cum Papa, aliqui in vniuersitate studiorum, & sic Ecclesia pateretur defectum; cui incommodo prouidit Gregorius Summus Pontifex canonum lator in capit. pen. de cler. non resid. decernens priuilegiatos super absentia per prouentuum subtractionem cogi redire, vbi Ecclesia patiatur defectum ministrorum. Immo neque etiam obstat alterum membrum eiusdem prioris rationis; nam non ideo Canonicus absens in seruitio Episcopi percipit fructus præbendæ, quia habeat cum illo communionem, vel faciat cum eo vnū corpus, sed vel quia ita statutum est à Sūmo Pontifice, vel vt alij voluerunt, & innuere videtur tex. d. cap. ad audientiam in fin. & tradit ibid. Abb. ipse nu. 8. quia dicitur quodammodo Ecclesiæ inseruire, quomodo etiam qui in serui-
5 tio Legati est, † dicetur Ecclesiæ saltem vniuersali inseruire, quod sufficit ad lucrandum fructus prębendę, ac beneficij, vt constat ex ipsomet Abb. d. cap. cum dilectus num. 2. & 3. de cler. non resid. Quoad secundam verò eius rationem supra allatam non video quomodo ipse Abb. arguere possit ab ijs Canonicis, qui inseruiunt prælatis inferioribus Episcopo ad inseruientes Legatis, tum quòd illi Prælati non inseruiunt Ecclesiæ sicut Legati, tum quia ipsemet Abb. in cap. de cætero num. 5. de cler. non resid. cum cæteris Doct. vult etiam Canonicos absentes in seruitio aliorum Prælatorum inferiorum Episcopo posse percipere fructus præbendarum suarum eo, quòd non appareat, cui loquatur illa littera, quæ generaliter loquitur; sed certè textus ille intelligendus est de absente in seruitio Episcopi, vt intelligit Glo. & Doct. magis communiter, & prout loquitur cap. ad audientiam, atque adeo priuilegium hoc non est extendendum ad alios Prælatos inferiores, cum quibus non habet Canonicus eam communionem, quam habet cum Episcopis, vel potiùs non dicitur Ecclesiæ inseruire. Prętereà falsum est, quod assumit Abb. potestatem Legatorum esse extraordi-
6 nariam; nam immo ordinariam † illam esse constat ex tex. in allega. cap. 2. de offi. leg. in 6. in ijs verbis, Legatos prouinciarum sibi commissarum ordinarios reputantes &c. Non obstat denique tertia ratio, tum quia cùm incipit priuilegiū hoc esse damnosum Ecclesijs

clesijs reuocabitur iuxta tex. d.c. pen. vbi Abb. num. 2. & cæteri de cler. non resid. tum quia non dicitur fieri in casu nostro vlla extensio, sed Canonicus existés in seruitio Legati tanquam inseruiens Papæ habebit fructus beneficij, & præbendæ ex dispositione d.c. cũ dilectus de cler. nõ resid. tum demum, quia Doct. in d.c. cum dilectus non extendunt dispositionem illius à seruientibus Papæ ad seruientes Legato, sed à seruientibus Episcopo, quæ sanè extẽsio fieri potest à maioritate rationis, quę aliquãdo admittitur etiã in exorbitantibus à iure iuxta not. per Doct. in cap. cui licet, de reg. iur. in 6. Euerar. in loc. à rat. leg. larg. & c. nu. 11. & 43. & Matthesil. de interpretat. num. 29. & 39. Firma igitur stet prior pars huius conclusionis. Quæ sanè limitatur in simplici Cardinali non Legato, nam
7 † illi inseruiens non percipit fructus pręebendæ, nisi ex dispensatione spetiali; cessat enim, nec militat ratio, quæ locum habet in eo, qui existit in seruitio Episcopi, Legati, vel Papæ; & ita voluerunt Io. An. Abb. & cæteri d.c. cum dilectus; quàmuis Host. ibi & Archid. d.c. vnico num. 1. contrarium sentire videantur. facilè tamen solet concedi huiusmodi facultas ipsis Cardinalibus propter eorum pręrogatiuam dignitatis, pro quo facit tex. in cap. 1. de off. leg. lib. 6. & c. fœlicis, de pœn. eod. lib. Posterior autem pars eiusdem conclu-
8 sionis, quòd nimirum † absentes in seruitio Legati, & Cardinalis non percipiant quotidianas distributiones, patet tum quia, cum non reperiamus huiusmodi absentes exceptos à regula tex. in cap. licèt de præben. & c. vnic. de cler. non resid. in 6. cum simil. quòd nimirum distributiones nõ dentur, nisi ijs, qui intersunt personaliter diuinis officijs, regulæ standum erit; tum quia neque etiam existentes in seruitio Papæ illas percipiunt, multò ergo minus qui sunt in seruitio Cardinalis, aut Legati; neque enim maiorem prærogatiuam cæteris parib. habere debet qui membro inseruit, quã qui capiti, Cardinales autem membra sunt, Summus verò Pontifex est caput d. cap. fœlicis cum ibi not. per Doct. de pęn. in 6. tum demum quia id apertè voluit Io. An. d. c. vnico num. 3. ad fin. de cler. nõ resid. in 6. dum se remittit ad not. per eum d. c. cum dilectus, vbi dumtaxat concedit huiusmodi absentibus, vt percipere possint fructus pręebendarũ, & est de mente cæterorũ Doctorum ibi, dũ eos quoque fructus, qui ad præbendam attinent vix illis absentibus concedunt. Idq; multò magis certum, & indubitatum erit in absentibus in seruitio Cardinalis, qui Legatus non sit, cum iuxta probabiliorem, & communionem opinionem illi neque etiam fructus præbendarum, & cæterorum beneficiorũ suorum sine dispensatione, seu priuilegio non percipiant, vt paulò ante ostendimus.

Secunda Conclusio. Absens in seruitio Papæ, licèt percipiat fructus beneficij, ac præbendæ suæ, non tamen quotidianas distributiones. Prior pars
9 huius conclusionis apertè probatur ex tex. d.c. cum dilectus, de cler. nõ resid. ibi, fructus præbendæ suę assignetis eidem in nostro seruitio commoranti;
10 ratio † verò subditur ab eodem Pontifice, quia nimirum huiusmodi familiares Papæ sæpè promouent apud eũ negotia ipsorum Capitulorum; cum familiares, inquit, nostri, qui circa nos se obsequiales exhibent vniuersis, minori non debeant prærogatiua gaudere, quàm vestrum singuli, quorum negotia per istos sæpius promouentur; Id
11 verò procedit † non obstante quacunque cõstitutione ipsarum Ecclesiarum hac de re contra Canonicos absentes edita, vt patet ex verbis illis pręcedentibus, non obstante constitutione, quæ contra absentes Canonicos inter vos
12 dicitur emanasse. Dicentur autẽ † esse in seruitio Papæ ad effectum lucrandi fructus beneficij, ac præbendæ, Capellani Papæ, & similes, quiq; in curia morantur de illius præcepto, licèt scri-

ptores sint. secus verò, si volũtate propria, quia tunc propriam potiùs, quàm reip. vel vniuersalis Ecclesiæ vtilitatẽ prosequuntur, vt inspetie tradũt Abb. d.c. cum dilectus num. 3. & ibi Io. An. num. 2. Archid. d. c. vnico nume. 1. & vtrobiq; cæteri ferè omnes Doct. estq; de iis, qui voluntate propria curiæ inseruiunt optimus tex. in l. sed si per prætorem §. fin. in fin. & l. inter eos §. 1. ff. ex quib. ca. mai. ibi, eos, qui notis scribunt acta præsidum reip. causa non abesse certum est, licèt alia lectio non habeat negatiuã, quo casu faciet pro ijs, qui absunt in Curia morantes ex præcepto Papæ, pro quibus etiam est tex. in l. reip. ff. eod.

Posterior autem pars eiusdem con-
13 clusionis, nimirum, quòd † absentes in seruitio Papæ non percipiant sine speciali priuilegio quotidianas distributiones, probatur ex cõmuni ferè Doct. opinione, qui rem hanc pertractarunt. huius.n. sententiæ fuit Io. An. in Glos. ad fuerint d.c. vnico, & in lect. num. 5. circa fin. & ibi Archid. num. 1. Glos. 2. d.c. cum dilectus, & ibi Abb. nu. 5. neq; in hoc aliquem reperio contradictorẽ, immo id ipsum satis colligi potest ex eod. c. cum dilectus; dum enim dumtaxat præcipit ibi Pontifex, vt dentur huiusmodi absenti in seruitio Papæ fructus præbendæ, si ei de iure debitæ fuissent distributiones, aut Papa de illis intellexisset, mandasset vtriq;, vt ei darentur iuxta regulam, quæ sumitur ex cap. inter corporalia de translat. Episc. cap. ad audientiam de decim. l. vnica §. si verò C. de caduc. coll. & prout mandauit in c. olim tibi de verb. signifi. Qui
14 quidem † tex. maximum hac in re facessit negotium; nam ibi mandat Papa, vt cuidam Canonico, qui iuxta intellectum Glo. 1. in Verbo Canonico, quem etiam non improbat ibi Abb. nu. 4. erat absens in seruitio Episcopi, vel Papæ, cæteri Canonici darent præbendam, ea quæ tantũ residentibus dãtur de cõmunibus prouẽtibus; & præterea manualia beneficia, hoc est, quotidianas distributiones, vt exponit ibi Glo. 2. licèt per verbũ fortè, in Verb. manualia dicens; fortè, quæ dantur singulis diebus illis tãtùm, qui intersunt diuinis, quæ certè sunt quotidianæ distributiones, idq; satis patet ex tex. d.c. vnico, & ibi Glo. in Verb. manualia beneficia, quæ refert ad hunc tex. cap. olim, de verb. signifi. & sanè iuxta hunc intellectum Glos. d. Verb. Canonico ipsa sibi contradicit; nam ibid. dicit huiusmodi absentem in seruitio Episcopi percipere integrè beneficium suum præter victualia, quæ tamen certum est esse ipsas quotidianas distributiones, vt ead. Glos. dicit d. cap. de cætero, de absente verò in seruitio Papæ dicit, quòd plus, quam præsentes seruire intelliguntur, ideoq; voluit Papa, quod omnia haberet, sicut præsentes, & allegat tex. d.c. cum dilectus, vbi tamen solùm decernitur, quòd percipiat fructus præbendæ, & Glos. ipsa ibi dicit expressè eum nõ habere quotidianas distributiones, quas ibid. victualium nomine appellat. Vnde aliter respondet eadem Glo. d. Verb. Canonico, quem etiam intellectum affert Abb. d. num. 4. eum non improbando, non referre, vbi esset ille Canonicus, nimirũ, num esset absens, vel præsens, quia Papa sic voluit, vnde seruandum est, licèt durum videatur per tex. in cap. in memoriam 19. dist. & hunc etiam intellectum approbare videtur Glos. 2. d. cap. cum dilectus, dum ait, quòd, si in eo tex. Papa intellexisset de victualibus, seu quotidianis distributionibus, vtique mandasset de eis prouideri, sicut in cap. olim, de verb. signifi. Tertia solutio est, quam affert Io. An. d. c. olim num. 8. & Abb. nu. 4. hunc verè fuisse præsentem; quod indicat illud relatiuum, alijs, sed propter aliquod statutum particulare, vel consuetudinem illius Ecclesiæ denegabat Capitulum illi Canonico præbendam illam, & manualia beneficia, vnde Canonicus impetrauit super hoc priuilegium; & sic tollitur obiectum Glo. quod hic text. non potest intelligi de

præ-

præsente; quia aliàs non esset opus interpretatione, nec Canonici haberent causam subtrahendi beneficium, vel malè interpretandi mandatum Papæ. Sed licèt hæc lectura, quæ tamen diuinatoria videtur, in se vera esset, tamen non tollit difficultatem, nisi ponamus etiam hũc Canonicum ita præsentem fuisse, vt non Episcopo, aut Papæ, sed Ecclesiæ ipsi quotidiano ministerio inseruiret: nisi tamen vellemus potiùs cum Io. An. d.c. olim nu. 2.& Abb. nu. 6. in eo tex. per manualia beneficia non intelligi quotidianas distributiones propriè sumptas, sed præbendam, quę singulis diebus de cõmunibus prouentibus pro victu in vino, pane, vel pecunia, & quod certis temporib. pro vestitu tribuebatur Canonicis præsentibus, ac residentibus, licèt non interessent diuinis, & sic propriè sumetur in hoc text. nomen residentis, prout distinguitur ab interessente iuxta latè per nos tradita supr. 1. par. quæst. 4. circa fin. & not. Abb. hic num. 6. & d. cap. cum dilectus num. 5. aliàs dicendum erit hic impropriè sumi, hoc est, non præcisè pro eo, qui præsens est in loco beneficij, & sæpè, licèt non semper, Ecclesiæ inseruit, ac diuinis interest, sed pro eo, qui, cum præsens sit, etiam diuinis semper interest, & Ecclesiæ personale ministerium, sibiq; competens exhibet quomodo etiam residentis nomen sumi videtur d. cap. vnico in princip. Quamcunque igitur lecturam, seu solutionem ex his sequamur, satis puto factum esse dubitationi, quam ex d. cap. olim contra posteriorem huius conclusionis partem excitauimus. Nunc ad aliam quæstionem transeamus.

SVMMÆ RERVM.

1 Studiorum causa est iusta absentia causa.
2 Studij Theologiæ causa absens percipit fructus beneficij, & præbẽda sua, & nume. seq.
3 Licentia non requiritur etiam sedis Apostolice, vt quis absit causa studij Theologiæ; vbi etiã intellectus cap. fin. de magistr.
4 Studens in iure Canonico percipit in absentia fructus præbendæ.
5 Vicarius necessariò constituendus non est in beneficijs simplicibus ab absente causa studiorum.
6 Studens in iure ciuili percipit in absentia fructus præbendæ.
7 Studij uõ Teologici causa non põt quis abesse, & fructus præbendæ percipere iure communi absq; alia facultate, vel iure speciali. & num. seqq.
8 Petrus Greger. Tholos. in tract. de benef. cap. 7. dum absolutè vult licentiam non requiri in absente causa studiorum, reprehenditur.
9 Licentia Prælati an requiratur, cùm quis à Sede Apostolica impetrauit indultum, vt abesse possit causa studiorum.
10 Licentia non residendi, vel studendi habet aliquid spiritualitatis, ideoq; pro ea nihil exigi potest.
11 Intellectus cap. relatum, de cler. non resid. Vbi Glos. in Verbo prælatorum reprehenditur. num. 12.
13 Intellectus capituli finalis, de rescript. lib. 6. affertur.
14 Quinquẽnium dumtaxat statutum est studentibus in Theologia, vt percipiant fructus præbendarum, non autem studentibus in alia facultate.
15 Intellectus cap. cum ex eo. de elect. in 6.
16 Docentes quamdiu docuerint percipiunt fructus præbendarum.
17 Studiorum locus, ad quem clericus accedit, qualis esse debeat, vt percipere possit fructus præbendæ.
18 Statutum, vel consuetudo tollens studentibus priuilegium percipiendi fructus præbendarum non valet.
19 Studens percipit fructus præbendæ, licèt non studeat assiduè.
20 Canonici absentes causa studij quot esse possint.
21 Clerici non nulli studere non possunt in iure ciuili sine Papa licentia.
22 Absens causa studij percipit fructus grossos, & præbendarum indistinctarum.
23 Absens causa studij non percipit distributiones quotidianas. Et quid cùm in illa Ecclesia nulli alij reditus sunt. num. 24. & seq.
25 Regula iuris standum est, nisi exceptio ex eodem iure oriatur.

26 Leges

26 *Leges prospiciunt ijs, quæ vt plurimum accidunt.*

27 *Statutis, & consuetudinibus particularibus Papa non censetur derogare, nisi de ijs fiat spetialis mentio.*

28 *Consuetudine induci potest, vt absens causa studij percipiat distributiones.*

An, & quando absens causa studiorum percipere queat distributiones quotidianas. Quæstio X.

INDVBITATVM est hac in re, causam studiorum esse † iustam causam absentiæ, vt constat ex c. relatum, & c. tuæ fraternitatis de cler. nō resid. cap. licèt, de præben. c. fin. de magistr. cap. cum ex eo de elect. in 6. & capit. 2. de priuil. eod. lib. cum suis similibus. Difficultas est, quando iusta sit ad effectum, vt ob eam absens percipere possit fructus beneficij, vel præbendæ, aut etiam quotidianas distributiones.

Prima Conclusio. Absens causa studij in sacra pagina, seu Theologiæ,
2 † iustè percipit in absentia fructus beneficij, & præbendæ suæ. Tex. est ad litteram d. cap. licèt de præben. ibi, vt Eboracens. Archidiacono, in sacra pagina cupienti studere prouentus suos Ecclesiasticos faceretis integrè ministrare; idem habetur d. cap. fin. in fin. de magistr. in hæc verba; docentes verò in Theologica facultate, dum in scholis docuerint, & studentes in ipsa integrè per annos quinque percipiant de licentia Sedis Apostolicæ prouentus præbendarum, & beneficiorū suorum non obstante aliqua alia consuetudine, vel statuto; ex quibus verbis
3 illud dumtaxat pro nunc colligo, † per licentiam, de qua hic, non intelligi facultatem super hoc impetrandam à Sede Apostolica, sed generalem licentiā concessam auctoritate huius constitutionis, vt adnotauit ibi Glos. cæteriq; Doct. & Abb. d. cap. licèt, num. 4. vbi dicit ideo in eo tex. impetratum fuisse ab illo Archidiacono priuilegium, vt absens causa studiorum percipere posset fructus suæ præbendæ, vel quia nōdum emanauerat d. cap. fin. de magistr. id ex iure communi cōcedens, vel quia de facto nolebant Canonici ei respondere de sua præbenda, vel etiā ad cautelam, quia plus solet timeri, quod spetialiter iniungitur, cap. aduersus, de hæret. cum suis concord. Idem etiam, quod in d. cap. fin. habetur in Trident. Concil. sess. 5. cap. 1. de reform. in fin. cuius decreti verba hæc sunt. Docentes verò ipsam sacrā scripturam, dum publicè in scholis docuerint, & scholares, qui in ipsis scholis student, priuilegijs omnibus de perceptione fructuum præbendarum, & beneficiorum suorum in absentia à iure communi concessis plenè gaudeant, & fruantur. Hoc autem locum etiam habet
4 † in studente in iure Canonico, vt in specie tradit latè Felin. consi. 18. nu. 7. & Abb. d. c. tuæ fraternitatis num. 5 & 6. de cler. non resid. probaturq; satis apertè ex iuribus, in quibus hoc priuilegium absolutè cōceditur absentibus causæ studij, vt ex d. cap. tuæ, ibi, Canonici, quibus studiorū gratia est indultum, vt in absentia tua fructus percipiant præbendarum suarum; item ex d. cap. cum ex eo de elect. in 6. vbi Episcopus dispensat, vt promotus ad parochialem non teneatur se facere promoueri intra annum ad sacerdotium, sed causa studij possit differre vsque ad septēnium, & ponitur ibi Vicarius, cui datur tantùm certa portio, atque adeo reliquos fructus percipiet absens causa studij; in beneficijs verò simplici-
5 bus † non erit necessariò cōstituendus Vicarius, quia in his, sicut in curatis, nullam mentionem faciunt iura de cōstituendo Vicario, vt constat ex tex. d. cap. tuæ, & cap. fin. optimèq; deducit Abb. eod. capit. tuæ num. 6. ideoq; Canonicus absens causa studij etiam in iure Canonico percipiet integros fructus præbendæ in absentia sua. Im-
6 mo & idē est † in iure ciuili, vt expressè voluit, & fusè cōprobat Horat. Luc. in

in tract. de priuileg. Schol. 1. part. priuil. 100. ampl. 1. & optimè Tiber. Decian. consi. 43. num. 1. vsque ad 10. vol. 1. vbi id fusè cōprobat quoad vtrumq; ius tam Canonicū, quàm ciuile; quoad ciuile verò, de quo maior est difficultas, satis id colligitur ex tex. in d. cap. 2. de priuil. in 6. vbi incumbens Romæ studijs humani, & diuini iuris gaudet priuilegijs, quibus gaudet incumbens alibi, ac recipit integrè prouentus suos Ecclesiasticos, hoc est fructus præbendæ suæ, sicut ille, ibiq; in spetie id adnotauit Glos. in Verb. integrè, vbi etiā
7 & quidem optimè admonet, † eum, qui abest causa studij alterius, quàm Theologiæ, nō iure communi, vt absens causa studij Theologici ex d. cap. licèt de præb. & c. fin. de magistr. sed vel ex dispensatione Episcopi, aut Papæ, vt d. cap. tuę fraternitatis, de cler. non resid. & cap. cum ex eo, de elect. in 6. vel etiā ex consuetudine, aut statuto Ecclesiæ, vt ibid. docet Glos. & Abb. d. cap. tuæ num. 5. percipere fructus suæ præbendæ, ac beneficij. Ex his igitur liquet
8 † Petr. Gregor. Tholos. uirum alioqui eruditissimum in tract. de benef. c. 7. num. 10. nimis laxè locutum esse, dum indistinctè vult, absentem quem esse posse causa studiorum sine licentia sui Prælati; nam contrarium expresse habetur in d. cap. cum ex eo, de elect. in 6. & patet ex d. cap. tuæ in ijs verbis, Canonici, quibus studiorum gratia est indultum, vt in absentia sua fructus percipiant præbendarum iuxta primum intellectum, quem affert ibi Glos. 1. in Ver. indultum, hoc est, indultū ab Episcopo, vel etiam in ijs verbis sequentibus, accepta licentia, se ad villas transferunt & c. iuxta secundum intellectū eiusdem Glos. ibidem iuncta expositione Abb. ibidem & aliorum ad verb.
9 accepta licentia, quasi † licentia sit accipienda etiam à Prælato, cùm quis ea de re indultum obtinuit à sancta Sede Apostolica; cui consonat declaratio illa fœlic. record. Pij Papæ IIII. Anno Domini 1564. editæ, qua decreuit dispensationes, & indulta de percipiendis fructibus præbendarum, & beneficiorum in absentia causa studij, quæ à Sacra Pœnitentiaria, vel Sede Apostolica concedi, & emanare cōtigerit, nequaquam huiusmodi absentibus suffragari, nisi singulorum Ordinariorū locorum, in quibus singula beneficia huiusmodi consistunt, consensus gratis præstandus ad id accedat; ex quo verbo, gratis, hic posito tollitur ratio illa, qua tueri se putat Gregor. loc. cit. dum ex Archid. Præpos. & Gemin. in cap. de quibusdam 37. dist. ait pro litteris de non residendo, vel pro licentia studendi nihil posse exigi, eò, quòd, inquir, hoc sit beneficium iuris, & debitum; nam vel hæc non est ratio illo-
10 rum Doct. sed illa, quòd hæc † contineant aliquid spiritualitatis, vt voluit Abb. in rubric. de magistr. & sic ad vitandam simoniam pro ijs nihil exigi potest; aut quia sic placuit canonum latoribus, vel certè se retulerunt ad tit. seu rubr. de magist. & ne aliquid exigat. pro licentia doc. iuncto cap. 2. & 3. eod. tit. in quo tamen nihil habetur de absentibus in studijs iuris ciuilis, vel canonici, sed solùm Theologicæ facultatis, vt constat ex capit. 4. & fin. eiusd. tit. neque etiam tueri se potest idem Gregor. ex communi consuetudine, quam adstruit ex Panor. d. c. tuæ, de cler. non resid. & Imol. c. ex tuæ eod. tit. vt beneficiati se ad studia litterarū conferant sine licentia sui Prælati; nā id non asserunt ibi præcit. Doct. sed solùm, sicut priuilegio concedi, ita consuetudine, & statuto Ecclesiæ induci posse, vt clericus absens causa studiorum sine licentia percipiat fructus præbendæ, ac beneficij, quod quidem admittendum foret; immo spetialia hæc iura esse necessaria in reliquis studijs, excepto Theologico, supra ostēdimus.
11 Neque etiam obstat † cap. relatum, de cler. non resid. quod pro sua opinione adducit Gregor. illud ita legēdo, quod absentes possunt remoueri, nisi de licentia suorum prælatorum, vel studio litte-

litterarum, vel pro ali s honestis causis contigeret eos abesse; quasi ibi distinguatur studium litterarum à licentia Prælatorum, sintq; hi diuersi casus absentiæ, nimirum de licentia Prælati, & causa studiorum; non obest inquam ille tex. tum quia hæc lectura, quæ, vt verùm fatear, communis est, non habet sensum somniatum à Greg. nā primum, vel, non disiungit, seu distinguit absentiam causa studij à licentia Prælati, sed tantùm distinguit ab absentibus pro alijs honestis causis, apposita per leporem, nimirum per figuram illam verborum, quæ vocatur coniunctio, prima dictione, vel, quæ omitti poterat, & ita intellexit illum tex. Glo. ibi in Verb. Prælatorum Abb. & cæteri, tum quia in omnem casum tex. ille loquitur non ad effectum, vt quis percipere possit in absentia causa studij fructus præbendarum, sed vt præsentati admittatur, vel admissi non amoueantur à beneficio; quo casu certū est sufficere, quòd vel de licentia Prælati sui, vel causa studij, vel alia honesta de causa is absit, cū quælibet causa etiam colorata excuset à culpa, & pœna l. vlt. C. de in integr. restit. l. igitur §. potest vbi Glos. ff. de liberal. caus. cum alijs sexcentis. Nimis igitur laxè, vt dicebamus locutus est Petr. Gregor. hac in re: quam tamen † nimis quoque angustauit Glos. d. c. relatum Verb. prælatorum, dum ibi indistinctè notat, licentiam Prælati necessariam esse in absentia causa studiorum, cum tamen ea necessaria non sit cum quis abest causa studij Thologiæ, vt constat ex tex. d. c. fin. de magistr. vbi id habet ex iure cōmuni, quod & nos paulò ante adnotauimus. Ex supradictis igitur omnibus duo colligo; alterum est huiusmodi licentiam Prælati tunc demum esse petendam, cùm quis non in Theologia, sed in iure, vel vltra quinquenium studere vult idq; etiam si ad id priuilegiū à sācta Sede obtinuerit; secus verò forte vbi se consuetudine, aut statuto Ecclesiæ suæ tueatur. Alterum est non esse amplius curādum de canone vulterranæ, & can. concesso 12. q. 2. can. generaliter, & can. charitatem 16. q. 1. & ibi Glos. alijsq; iurib. & Glos. antiquis, si quæ sunt, in quibus videntur denegari reditus Ecclesiastici clericis existentibus in scholis eo, quòd ij reditus darentur illis pro sedulitate adhibita officijs concessis; si quidem dubiū hoc hodie sublatum est, contrariumq;

13 nouis iuribus decisum. Sed neq; † obest cap. fin. de rescrip. in 6. vbi Bonif. 8. reuocat omnes indulgentias à se, vel suis prędecessoribus concessas clericis de percipiendis fructibus beneficiorū suorum in absentia etiam si in scholis sint; profiteturque Pontifex se illas in posterum non daturum; nam ibi solùm reuocantur indulgētiæ perpetuæ, vt patet ex tex. in ijs verbis; indulgentias perpetuas concessimus; quare temporales, puta ad quinquennium, vel aliud certum tempus non sunt sublatæ, vt not. ibi Glos. in Verb. perpetuas cæteriq; Docto. communiter. Verùm præter hæc alia quoque nonnulla pro complemento huius conclusionis ad-

14 notanda sunt. Primum, † quod de quinquennio dictum est, ac statutum in d. cap. fin. de magistr. id esse referendum dumtaxat ad studentes in Theologia, non autem in alia facultate, vt constat ex d. c. cum ex eo de elect. in 6. vbi conceditur septennium. qui tamen

15 † tex. cum indistinctè loquatur de studio litterarum, vel ita est accipiendus quasi in eo tempus constituatur omnibus studijs simul, præcipuè verò Theologiæ, iurisq; Canonici, quibus quis vacare voluerit, quod indicat verbum illud generale, studio litterarum insistentes; vel etiam ita intelligendus est, vt innuit Glos. ibi in Verb. septenniū, quòd vltra quinquennium vsque ad illud tempus non quidem ab ipso iure concedatur absentia in studio etiam Theologiæ, sed requiratur dispensatio Episcopi. Sed neque id referēdum

16 est ad docentes; nam † ipsi quoad priuilegium percipiendi fructus non habent

bent vllam temporis determinationē, sed eo gaudēt quādiu docuerint, vt patet ex Concil. Trid. loc. cit. & d. c. fin. de magistr. vbi Abb. nu. 4. & 5. quicquid in cōtrariū ibi voluisse videatur Glo. Al-
17 terū est, † non sufficere, vt illud studiū; ad quod aliquis accedit, qualecūq; sit, sed debet esse generale, vt patet ex d. c. tuæ fraternitatis, de cler. nō resid. & d. c. 2. de priuil. in 6. ex quibus etiā iurib. cū suis Glo. & ibi traditis per Doct. colligere licet, nō requiri, quòd sit vniuersitas aliqua studiorū secum habens Rectorem, & cætera priuilegia, quæ vniuersitatibus studiorū iure competunt, quale erit studiū Ticini, Pataui), Pisarū, & similia, sed sufficere generale, vt Romanū d. c. 2. ac Mediolanēse in gymnasio societatis Iesu saltē quoad studiū Theologiæ, quæ ibi optima methodo, & exactissimè legitur cuicunq; audire
18 volenti. Tertiò nōtandū † non valere statutū, vel consuetudinem tollentem hoc priuilegiū studentibus, vt si disponeret, omnes fructus conuertendos in quotidianas distributiones, latè Horat. Luc. d. tract. de priuil. schol. priuil. 100. ampl. 3. & 6. & Rebuf. simil. tract. priu.
19 31. nu. 10. & 13. Quartò studētes † gaudere hoc eodē priuilegio, licèt aliquādiu diuertant ad Curiā Romanam, neq; semper studeant, modò id faciant pro maiori parte anni. Abb. d. c. fin. sub nu. 6. de magistr. & Horat. Luc. d. priuil.
20 ampl. 4. Quintò numerū † Canonicorū, qui absentes causa studij percipere possunt fructus præbēdæ non esse indistinctè restringendū ad duos Canonicos, vt plerìq; voluerūt in c. ad audientiā de cler. nō resid. sed posse ad plures extendi, modò id status Ecclesiæ patiatur, vt optimè probant Abb. ibid. nu. 6. & Horat. Luc. d. priuil. 100. limit. 2. Sel. de benef. 4. par. q. 6. nu. 31. Sextò est ad-
21 notandū, † illud qđ supra dicebamus, clericū quoq; qui abest causa studij in iure ciuili percipere fructus in absentia, intelligendū esse de clerico, qui nō sit sacerdos, Archidiaconus, Decanus, Præpositus, cantor, vel personatum habens; nam his prohibitū est sub pœna excōmunicationis ipso facto leges, & Physicā audire, vt habetur in c. fin. ne cle. vel Monac. quàre super hoc erit ab huiusmodi clerico impetrandū specia-
22 le priuilegiū. Deniq; notandū est † Canonicū, vel alium clericum in omnibus casibus, in quibus potest percipere fructus præbendæ suæ, vbi præbendæ sunt distinctæ, posse ēt vbi non sunt distinctæ, immo etiā grossos fructus, & quicquid in cōmuni distribuitur præsentibus, & residētibus, eo excepto, quod datur interessentibus diuinis officijs, tradit id Glo. Abb. & cęteri Doct. cōmuniter d. c. licèt, vbi est optimus tex. de præben. & pluribus adstruunt Fel. d. consi. 18. ferè per totum, & Horat. Luc. d. priuil. 100. de priuil. schol. limit. 1. & Rebuf. simil. tract. priuil. 31. num. 2. Atque hæc de hac conclusione.

Secunda cōclusio. Absēns causa stu-
23 dij ēt Theologiæ non percipit † regulariter quotidianas distributiones. tex. est ad litterā in d. c. licèt, de præben. nā, cum ibi mandasset Pontifex, vt Eboracensi Archidiacono in sacra pagina studere volēti prouentus sui Ecclesiastici, hoc est fructus prabēdæ, &, si qui sunt, præter distributiones quotidianas, ministrarentur, statim subijcit; nolumus tamen, vt quotidianas distributiones, quæ tantū residentibus in Ecclesijs, & his, qui intersunt horis canonicis exhibētur, ei tribui faciatis; vbi id adnotauit Glos. Abb. & alij Doct. omnes; alia Glo. d. c. fin. Verb. integrè, de magistr. & d. c. 2. de priuil. in 6. Horat. Luc. d. limit. 1. Petr. Greg. d. tract. de benef. c. 7. num. 12. Couar. lib. 3. var. resol. c. 13. nu. 2. & Doc. plerìq; d. c. vnico de cler. nō resid. in 6. idq; procedit ēt post Trid. Concil. quod nihil circa hoc innouauit; hoc. n. ipsum decidit Sacra Congregatio, quæ præest interpretationi illius Cōcil. dū ad sess. 24. c. 12. de reform. in vna Tudertina absolutè respondit, absentem causa studiorum pro eo tempore non lucrari distributiones quotidianas; & de hoc nemo dubitat tunc, cūm præter

quotidianas distributiones sunt etiam alij fructus distribuendi inter eos qui præsentes sunt, ac resident. Difficul-
24 tas verò est,† cùm in Ecclesia illa Collegiata nulli sunt huiusmodi fructus, sed solū distributiones quotidianæ inter eos distribuēdæ, qui diuinis officijs intersunt, an eas tunc percipere debeāt absentes causa studiorum. Et quidem deberi tūc quotidianas distributiones huiusmodi absentibus voluerunt Petr. Gregor.d.num.12. & post alios Horat. Luc.d.limit.1. in fine; idq; ob eam rationem, ne priuilegium studiorum de cōsequendis fructibus beneficij in absentia fit inutile, sed aliquid operetur iuxta tex.in cap. si Papa de priuil. in 6. cui & illud accedit, quòd tunc distributiones quotidianæ veniunt appellatione fructuum beneficij, & continentur in priuilegio de percipiendis fructibus, quando in ea Ecclesia nulli alij fructus sunt, qui distribuantur, danturue beneficiatis præter quotidianas distributiones, vt latè ostēdimus supr. 1.par. quæst.6. limi.2. quàmuis etiam non improbabiliter posset dici in hoc quoque casu standum esse illi regulæ mox positæ, quòd absēns causa studiorum non percipiat quotidianas distributiones, tum quia id voluisse uidentur Glos. & cæteri Doct. supr. relati concl. præced. in fine, excepto Horat. Luc.dum dicunt,vbi non sunt præbendæ distinctæ, dari huiusmodi absentibus causa studij fructus illos, qui de cōmuni dantur præsentibus, non autem ijs,qui intersunt horis Canonicis; tum quia, cum regulam habeamus ex d. c. licèt,de præben.hisce absentib.non dari quotidianas distributiones, ei regu-
25 læ iuris † standum est, nisi exceptio ex eodem iure oriatur, ad trad. per Doct. in rubr.de reg. iur. & tex. in c. 2.in fin. de coniug. leprof. iuncto cap. 1. extra eod.de reg. iur. & ad primū motiuum in contrarium responderi posset non fore inutile illud priuilegium,cū prodesse possit cæteris clericis aliarū Collegiatarum, in quibus præter distributiones quotidianas alij quoque fructus sunt,quarum etiam maior est pars; immo & earum Ecclesiarum, in quibus nunc non sunt, cùm tales fructus repe-
26 rientur; scimus autem leges † id respicere,eiq; prouidere, quod vt plurimum accidit,non autem casus aliquos particulares,qui raró contingunt,l. iura ff.de legib.cum suis concord. Ad alterum verò respondetur, tunc demum priuilegium de percipiēdis fructibus continere etiam distributiones quotidianas in ijs Ecclesijs, in quibus præter has distributiones nulli alij fructus sūt quando illud priuilegium ex certa sciētia Pontificis concessum sit,cui expressum fuerit in supplicatione de huiusmodi consuetudine, aut statuto illius Ecclesiæ,vel aliàs eius rei notitiam ha-
27 bere potuerit; nam & hisce † particularibus statutis, & consuetudinibus Papa nunquam intendit derogare,nisi de ijs spetialis mentio habeatur,cap. 1. de constit.in 6.Illud sanè hac in re certum
28 mihi est,† consuetudine induci posse, vt absentes causa studij, sicut & ob alias iustas causas,percipiant quotidianas distriburiones, vt ex ijs patebit, quæ latè infr.quæst.12. afferemus,cum de eo fusiùs disputabimus, quod efficere potest consuetudo circa percipiēdas ab absentibus easdem distributiones. Iam ad sequentem quæstionem de absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem veniamus.

SVMMÆ RERVM.

1 Ecclesia nomen varias habet significationes.
2 Ecclesia sumi potest tripliciter, pro Ecclesia uniuersali, spetiali, & particulari.
3 Clericus absens propter euidentem Ecclesiæ suæ vtilitatem debet percipere quotidianas distributiones, ac si diuinis interesset. & num. seqq.
4 Exceptio vitiat regulam in casibus exceptis, & in eis quasi regulam constituit.
5 Iurans in Ecclesia residere licitè se absentat pro seruitijs eiusdem Ecclesiæ.
6 Absens pro seruitio suæ Ecclesiæ censeri debet residens.
7 Vtilitas euidens, vel necessitas Ecclesiæ dispensationem inducit.

8 Officium

53 *Celebrans ex deuotione in Ecclesia Collegiata, dum diuina recitantur, percipit distributiones. Modò id indistinctè non fiat, neq; celebrantium, sed superioris arbitrio committatur. num. 54.*
55 *Concil. Prouinc. Mediolan. 4. decretum sub tit. de distributien. versic. quicunq; quomodo intelligendum.*
56 *Statutum, vel consuetudo an possit inducere vt celebrans in Ecclesia tempore diuinorum percipiat distributiones, remissiuè.*
57 *Praefecti, & administratores fabricae Ecclesiarum, piorumq; locorum, si absint tempore diuinorum, an percipere debeant distributiones quotidianas.*
58 *Praefecti fabricae, ac Sacristiae illius Ecclesiae, cui adscripti sunt, dum tempore diuinorum absunt, percipiunt distributiones. secus in Praefecto generali fabricae Ecclesiarum. num. seq.*
59 *Administratores seminarij Hospitaliũ, aliorumq; piorum locorum dum eorum causa absunt, non percipiunt distributiones. contrarium verò statuto, vel consuetudine induci potest. num. 60.*
61 *Examinator absens causa examinis non percipit distributiones, nisi id ex priuilegio, consuetudine, vel statuto concedatur.*
62 *Visitationis causa absens non percipit distributiones, nisi id sibi competat ex Consuetudine, statuto, vel priuilegio. Aut nisi Ecclesiam propriam de mandato Episcopi visitaret num. 63.*
64 *Poenitentiarius dum audit confessiones tempore diuinorũ ex spetiali dispositione Trident. Concil. percipit distributiones. secus verò de distributionibus, quas extra chorũ lucrantur Canonici. nu. 65. aut vbi celebret, aliudue officiũ recitet. nu. 66.*
67 *Confessiones audiens, si non sit Poenitentiarius, tempore diuinorum non debet percipere distributiones. Nisi aliud consuetudine, vel statuto caueatur. num. 68.*
69 *Curam animarum exercens in alia Ecclesia an percipere debeat distributiones illius, in qua dignitatem, vel Canonicatum obtinet, & num. 71.*
70 *Distributiones, de quibus loquitur Concilium Trid. sess. 22. cap. 3. de reform. impropriae distributiones sunt.*
71 *Dignitatem obtinens dum incumbit in ciuitate curae animarũ sibi annexa haberi debet praesens in Choro.*
72 *Theologi, seu Theologalem praebendam obtinentes, dum docent percipiunt fructus praebenda, non autem distributiones quotidianas. Et quid ea de re decernat Mediolan. Concil. num. 73.*
74 *Theologus ex priuilegio Apostolico, statuto, vel consuetudine percipere potest distributiones quotidianas.*
75 *Theologus legens, vel solus, vel principaliter Clericus suae Ecclesiae an percipere debeat distributiones. maximè si spetialem aliquã lectionem iussu superioris illis haberet. num. 76.*
77 *Theologus percipit distributiones, vbi nullam habeat praebendam.*
78 *Vicarius Episcopi, qui sit Canonicus, dum Vicarij officium exercet absens à Choro non percipit distributiones quotidianas.*
79 *Vicario Episcopi debet ab eodem constitui congruum salarium.*
80 *Vicarius Episcopi percipit dum inseruit Episcopo, fructus praebendae; ac beneficiorum suorum.*
81 *Capitulum Ecclesiae Cathedralis quibus casibus succedat Episcopo in iurisdictione, & administratione.*
82 *Vicarius Capituli sede vacante potest esse de gremio, & Corpore ipsius Capituli.*
83 *Vicarius Capituli sede vacante, si Canonicus sit, dum à Choro absens exercet officium suum tempore diuinorum, non debet percipere quotidianas distributiones.*
84 *Vicario Capituli sede vacãte salariũ subministrat mensa Episcopalis, nõ Capitularis.*
85 *Iurisdictio, & potestas Episcopi non omnis transfunditur in Capitulum sede vacãte.*
86 *Vicarius Capituli sede vacãte debet habere congruũ salariũ. ex quo deduci debent secũdũ aliquos expensa, quas domi esset facturus. num. 87. quod tamen non est vndequaq; verum. num. 88.*
89 *Vicarius Capituli sede vacante, dum incumbit officio, percipit fructus beneficiorum suorum.*
90 *Canonicus, qui tamquam Episcopus Concilio maximè generali praesens est, non debet regulariter percipere distributiones quotidianas secus vbi vt Theologus, vel Canonista interesset nomine Capituli sui. num 91.*
92 *Canonicus absens causa legationis, vel muneris publici à Capitulo suo missus percipere debet distributiones.*
93 *Absentes pro republica in publico munere, vel legatione dicuntur causa reip. abesse, & restituuntur in integrum aduersus illa, quae ob eam causam amiserunt.*

An,

An, & quando absens propter Ecclesiæ vtilitatem quotidianas distributioces percipere.

Quæstio XI.

ANTEQVAM ad quęstionis resolutionem descendamus, pręmittendum est, Ec-
1 clesiæ nomē † varias habere significationes, de quibus per Iuristas in rubr. de sacros. Eccles. Glos. & Canonistas in cap. querelam, ne præl. vic. suas, & in rubr. de Eccles. ædif. alibique sæpe, Turrecrem. in sum. Eccles. Cathol. lib. 1. cap. 2. Summist. in Verb. Ecclesia, & alios passim. Sed quod ad quæstionem nostrā attinet, tripliciter
2 † sumi pōt; vel pro Ecclesia vniuersali, vt in c. Ecclesia, de cōsecr. dist. 1. c. 1. Ecclesia, 1. q. 1. c. sed & illud, 26. q. 2. & c. licèt, de elec. vel pro Ecclesia speciali, puta Mediolanensi, Bononiēsi, d. c. licèt cum Vuintonen. Ecclesia, c. Ecclesia vestra il 1. & il 2. de elect. vel pro Ecclesia particulari, puta Cathedrali S. Mariæ; Collegiatę S. Saluatoris alicuius Ciuitatis, & huiusmodi, vt in c. querelā c. cū dilectus c. cū in iure peritus, eod. tit. d. c. vnico, de cler. nō resid. in 6. in prin. cū mille simil. Potest ergo quæri, an accipere debeat quotidianas distributiones ille, qui abest propter vtilitatē Ecclesiæ vniuersalis, puta in legatione nomine Summi Pontificis, an qui propter vtilitatē Ecclesiæ spetialis, puta Canonicus, vel alius clericus Ecclesię Metropolitanæ, vel ēt Collegiatę S. Ambrosij Mediolani causa visitationis, examinis vel simili, quod cōtinet vtilitatē Ecclesiæ suæ Ciuitatis; an deniq; qui abest ad Ecclesię suæ proprię, cui adscriptus, & cuius est Canonicus, seu Mansionarius, vtilitatē puta vt tueat̃ iura illius; vel etiā, vt exigat reditus ad sustentationē ministrorum eiusdem Ecclesiæ. Hoc igitur præmisso rem totam distinctis conclusionibus ea, qua fieri poterit, facilitate, ac breuitate absoluemus.

Prima Conclusio. Certū est, absolu-
2 tè, ac generaliter loquēdo † Clericum Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, qui abest propter euidētē Ecclesiæ vtilitatē percipere debere quotidianas distributiones, ac si diuinis officijs interesset: tex. est d. c. vnico §. q. verò de cler. nō resid. in 6. vbi id apertè decernit Sūmus Pōtifex in hęc verba; qui verò aliter de distributionibus ipsis quicquam receperit (exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut euidēs Ecclesiæ vtilitas excusaret) rerum sic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas suas, &c. nā cum ibi à regula, quā præmisit Romanus Pontifex de quotidianis distributionibus minime dandis ijs, qui diuinis officijs non adfuerint, excipiat eos, quos euidēs Ecclesiæ vtilitas excusaret, satis manifestè vult, absentes ob huiusmodi Ecclesiæ vtilitatē iure percipere quotidianas distributiones exce-
4 ptio.n. † vitiat regulā in casibus exceptis, & in eis quasi regulā facit; l. 1. ff. de reg. iur. & l. his l. quod verò & l. ius singulare, ff. de leg. cū ibi not. per Glos. & Doct. Huic simile est, quod habetur in c. ex parte il 2. de cler. nō resid. vbi qui
5 iurauit † in Ecclesia residere, licitè se absentat pro seruitijs eiusdē Ecclesiæ, neq; periuriū incurrit, cum tamen iuramentū seruandū sit quando potest sine dispēdio salutis æternæ c. quàmuis pactum, de pac. in 6. cum simil. & ratio af-
6 fertur in d. c. ex parte, quia † huiusmodi absens pro seruitio suæ Ecclesiæ cēseri debet residens, ideoq; nō facit cōtra iuramētum de residendo. Ratio verò principalis conclusionis duplex à
7 Doct. affertur; altera est, quia † euidēs Ecclesiæ vtilitas, vel necessitas frequēter dispensationem inducit, vt notat Glos. 3. in c. exposuisti de præben. per c. tali, 1. q. 7. c. vnio 10. q. 3. c. eam te, de ęt. & qual. quibus ego addo tex. in c. 1. de reb. Eccles. non alien. in 6. altera, quia
8 officium † non debet alicui esse damnosum l. si seruus communis ff. de fur. l. cum quidā, C. de administr. tut. c. peruenit, de fideiussor. & capit. cum non

deceat

deceat, de elect. in 6. cum concord. de
9 quibus ibi per Glos. 1. Quiquidē † tex: cap. cum nō deceat quoad præcipua in dispositionem manifestè aduersari videtur d. cap. vnico §. qui verò, nam in hoc tex. vt vidimus, ijs, qui absūnt propter Ecclesiæ vtilitatem, conceduntur quotidianæ distributiones, in illo verò apertè denegari videtur, dū ibi dicitur, ac decernitur, quòd cū Ecclesiarū suarum prosequentes vtilitatem censeri debeant residentes, ij, qui ad Apostolicam Sedem venerint eam circa imminentium electionū negotia instructuri
10 † fructus beneficiorum suorum, quæ obtinent in illis Ecclesijs, quarū negotia prosequuntur, & etiā aliorum, quos reciperent, vel possent recipere in ipsis Ecclesijs residēdo, integrè, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, recipiant ad sedem propterea veniendo eandem, ibidem hac de causa morādo, & ad ipsas Ecclesias redeūdo, ac si personaliter in eisdem Ecclesijs residerēt. Pro qua quidem antimonia conciliãda summopere laborarunt Doct. varijs varias afferentibus solutiones. Quarū
11 prima † est Glos. d. cap. vnico Verbo vtilitas, quòd Canonici non teneantur distributiones huiusmodi absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem cōcedere, vt d. cap. cum non deceat; si tamen cōcesserint, illi non teneantur ad restitutionem, vt in d. cap. vnico: quæ tamen
12 solutio † non subsistit, tum quia cū huiusmodi absentes iure communi, & canone concedente percipiant distribunes, vt patet ex d. cap. vnico, & latiùs ostendimus supr. quæst. 5. concl. 5. frustra requiritur, quòd id concedatur à Canonicis, & ijs, de quorum interesse agi videtur; tum quia id apertè decidit Sacra Congregatio, quæ præest interpretationi Trident. Concil. ad sess. 24. cap. 12. de reform. dum ibi in vna Veronens. respondit posse Episcopum ex causa legitima comprehensa in cap. 1. de cler. non resid. in 6. excusare à residentia Chori aliquem Canonicum, vel Capellanum etiam sine consensu Capituli, de cuius interesse agitur; inter aliàs autem causas comprehensas d. cap. 1. est causa absentię propter Ecclesiæ vtilitatem, tum quia Concil. Trid. sess. 24 cap. 12. de reform. versic. distributiones verò exponens, & ad vsum reuocans constitutionem Bonif. in d. cap. vnico tollit huiusmodi concessionem, & remissionem in casibus nimirum in quibus ipso iure quis distributiones, in absentia percipere non potest, in hæc verba; distributiones verò qui statis horis interfuerint recipiant, reliqui quauis collusione, aut remissione exclusa his careant iuxta Bonifacij 8. decretū, quod incidit cōsuetudinem, quod sancta synodus in vsum reuocat; non obstantibus quibuscunque statutis, & cōsuetudinibus; ex quibus verbis Concilij duo colliguntur; alterum, quòd per d. cap. vnicum tollitur gratuita cōcessio, seu remissio distributionum illis, qui eos iure percipere non possunt; alterum saltem huiusmodi cōcessionem nunc post Concilium non esse admittendam; atque adeo solutionem illam Glos. vbi aliàs etiam procedere possit, nunc certè locum nullo modo habe-
13 re posse. Alteram ergo † solutionem affert Archid. d. cap. vnico num. 2. Anchar. num. 4. Franc. ibid. §. qui verò num. 3. Hoied. de benef. incompatib. 1. par. cap. 17. num. 19. vt nimirum d. cap. vnicum procedat stante cōsuetudine, quòd absens propter Ecclesiæ vtilitatē percipiat quotidianas distributiones, cap. verò cum non deceat, vbi nulla sit huiusmodi consuetudo; verùm hæc so-
14 lutio † satis destruitur ex ijs, quę d. q. 5. concl. 5. latiùs attulimus, dum ostendimus absentem propter tres illas causas infirmitatis, corporalis necessitatis, & vtilitatis Ecclesiæ in d. cap. vnico §. qui verò expressas iure communi scripto etiam seclusa quauis consuetudine debere quotidianas distributiones perci-
15 pere. Quare tertiam solutionem † adducunt alij, quos refert Glos. d. c. vnico Verb. vtilitas, vt ij, qui cum præsentes sint in Ciuitate, seu loco, vbi sita est Ecclesia

clesia, pro eius vtilitate non intersunt tamen diuinis, percipiant distributiones iuxta dispositionem d. cap. vnici; qui verò huiusmodi vtilitatem prosequuntur à loco Ecclesiæ absentes, illas percipere nō debeant iuxta d. cap. cum
16 non deceat. Sed hāc solutionem † tacitè reijcit ibi Glos. dū primæ solutione à se allatæ adhæret dicens, primum credo; eā verò expressè cōfutat Franc. d. nu. 4. illa optima ratione, q a, inquit, nō curatur præsentia loci ad effectum lucrādi, & acquirendi quotidianas, sed requiritur interessentia, vt apertè constat ex d. cap. vnico, & nos fusiùs demōstrauimus supr. quæst. 5. concl. 1. & alibi sæpe. Cui & illud accedit, quòd nulla videtur congrua ratio posse assignari, cur magis præsentes in Ciuitate, vel loco Ecclesiæ, quàm absentes dum eius vtilitatem prosequūtur, percipere debeāt quotidianas distributiones, immo maior apparet ratio in absentē, cum is maius incōmodum sentiat, quare maius quoque commodum sentire debet iur. vulg. quibus adde quę latè de infirmis tradidimus supr. quęst. 6. concl. un.
17 ampl. 8. Quarta solutio est † Couar. d. lib. 3. var. resolut. c. 13. nu. 8. vers. octauò non tantum ægrotis, vbi cōplectens duas postremas solutiones mox relatas ait distinguendum, an Canonicus, vel habens beneficium absens sit à loco, vel oppido ipso, in quo Ecclesia est, & tunc illi non debeantur distributiones quotidianæ pro vtilitate Ecclesiæ impedito, nisi hoc fuerit cōsuetudine obtentum; an verò præsens sit, & tunc ipso iure absque vlla consuetudine debeantur; & ad id allegat Glos. Io. An. & Gemin. d. cap. vnico §. 1. sed voluit dicere §. qui verò, qui est 2. & Rip. tract. de pest. tit. de priuil. contr. caus. pest.
18 num. 145. Sed certè † hæc quoque solutio admittenda non est; ijsdem enim planè rationibus refellitur, quibus duæ illæ solutiones, quas complectitur; neque ex Glos. id vllo modo elici potest; nam, vt vidimus prima solutio, quam illa affert, & sequitur, nihil de hoc; altera verò, quam solùm refert, distinguit quidem de absente à Ciuitate, vel in ea præsente, sed nihil de consuetudine; in additione quidem ad illam Glos. sumpta ex Io. An. qui est auctor Glos. in eius lectura videtur idē Io. An. esse huius sententiæ, dum ait opinionem Archidiaconi requirentis cōsuetudinem, si intelligatur de absentibus à diuinis (hoc est de ijs, qui non absunt quidem à Ciuitate, sed tamen non intersunt diuinis) posse conuenire litteræ, aliàs non; verùm non ideo hanc sentētiam profitetur; aliud enim est aliquid posse conuenire litteræ alicuius tex. aliud id esse verum; nam esse potest, vt refragetur vel alteri iuri, vel rationi naturali; & consequēter aliud est, quòd ego asseram aliquem opinionem conuenire, seu non repugnare alicui textui, cuius tradam interpretationem, aliud quòd eam ipse opinionem sequar: quare non debuit Io. An. à Didaco pro sua opinione allegari. Rip. verò præterquam quòd loquitur in absentia causa pestis, non propter Ecclesiæ vtilitatem, videtur potiùs esse in expressa opinione Archidiaconi absolutè requirentis consuetudinem; nihil enim ibi de absentibus à Ciuitate, seu loco Ecclesiæ, vel præsentibus; quam tamen sententiam supra refutauimus. Gemin. denique aliter, & latiùs distinguit, vt mox videbimus. Quinta er-
19 go solutio † omnes præcedentes comprehendens est Gemin. d. cap. vnico §. qui verò num. 10. ita distinguentis. Aut consuetudo disponit, quòd absens pro vtilitate Ecclesiæ percipiat distributiones, & potest eas percipere; & iste, inquit, est casus hic secundùm Archid. Aut consuetudo nihil disponit; & tunc si sponte Canonici sibi concedant, potest eas retinere, ex quo abest pro vtilitate Ecclesiæ, & ita, subdit, intelligitur hic alio modo secūdum primam solutionem Glos. Si verò Canonici nolunt eas sibi sponte concedere; & tunc, Aut ipse nō se absentat à Ciuitate, vel Diœcesi, vbi est ista Ecclesia, sed absentat

se

se tantùm ab officio propter vtilitatem Ecclesiæ, & iste percipiet adhuc quotidianas distributiones; & iste etiam (ait Gemin.) est casus hic secundùm alium intellectum declaratum supr. per Io. And. aut ipse se absentat à Ciuitate, & Diœcesi propter vtilitatem Ecclesiæ, & sic non tantùm est absens ab officio, sed ab omnibus alijs, & tunc non percipiet quotidianas distributiones, & ita procedit d. cap. cùm non deceat:

20 Verùm † præterquam, quòd hæc solutio, cum nihil amplius contineat, quàm cæteras omnes simul, quod etiam profitetur Gemin. loc. cit. dum relatis prædictis varijs solutionibus à varijs Doctoribus allatas, ait, conclude simul istos, ijsdem plane rationibus, quibus illæ, refelli potest: illud etiam habet manifestæ absurditatis, quòd tres simul intellectus, Gloss. nimirum, Archid. & Io. An. inter se discrepantes ad d. cap. vnicum admittit Gemin. & approbat, quod certè, meo quidem iudicio, absurdum maximum est; quis. n. vnquam sanæ mentis dixerit, quòd sicut sacræ, & diuinæ scripturæ, cuius immediatus dictator Spiritus sanctus infinitæ sapientiæ fuit, iuxta illud 2. Petr. 1. Spiritu sancto inspirante locuti sunt sancti Dei homines; & illud symboli Niceni, qui locutus est per prophetas, ita etiam sacris canonibus, ac Pōtificijs cōstitutionibus, quæ eodem Spiritu sancto nō dictante, sed vniuersali Ecclesiæ regimini assistente prodierunt, plures litterales sensus, qui simul veri sint, tribui, & assignari possint? quòd si aut diuersi interpretes, aut vnus etiam, & idem plures eiusdem canonis intellectus, sensus, aut interpretationes afferunt; id fit, quoniam, cum non omnia sciant tanquam homines, plures intellectus inuestigant, ac perpendunt, non vt omnes simul approbent, sed vt ex omnibus meliorem, & aptiorem vel ipsi, vel qui post ipsos scripturi sunt, seligere, ac, si opus fuerit, alium quoque inuenire possint. Sexta solu-
21 tio † est Io. Mon. d. cap. cum non deceat, quem etiam sequi videtur Boer. Decis. 17. num. 15. vt ibi loquatur Summus Pontifex, de eo, qui tunc residere non posset, quia iam esset absens ex alia causa, eiq; postea commissum fuerit negotium Ecclesiæ vtile; at verò in cap. vnico loquatur de eo, qui residere posset, actuq; perciperet quotidianas distributiones. Verùm hæc quoque solutio procedere non potest; neq; enim conuenit litteræ, tum quia in d. capit. cum non deceat: dantur fructus beneficij exceptis distributionibus illis absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem, qui possent percipere distributiones, licèt de facto non percipiant quia non resident, vt satis patet ex verbis illius tex. paulò ante circa princip. huius conclus. relatis, & ibi adnotauit Io. An. in Verb. possent, & alij Doct. ibid. communiter, idemq; tex. d. cap. cum non deceat apertè hoc ipsum videtur supponere; hunc, qui se absentat propter Ecclesiæ vtilitatem, iam residere, atq; ideo percipere posse, interessendo quotidianas distributiones, dum ibi dicitur, ad sedē propterea veniēdo eandem; tùm quia licèt præcitati Doct. illum tex. in c. cum non deceat impropriè loquētes intellexissent de eo, qui resideret, non interesset tamē diuinis, atq; adeo cum effectu non posset percipere distributiones; id quidem verum in se esset, tamen ad huc litteræ non congrueret, ex qua colligi non potest, quòd ille, quem ibi vult Pontifex, cum abfuerit, percipere fructus præbendæ, & beneficij, exceptis distributionibus, non interesset diuinis, sicq; actu non perciperet distributiones. quod enim in eo textu habetur de residētia, quæ minus includit, quàm interessentia, vt tradunt Doct. communiter d. cap. vnico, & nos alibi sæpe admonuimus, id ad hanc rem non facit, tum quia solùm dicitur absentes propter Ecclesiæ vtilitatem fructus beneficiorum illius Ecclesiæ percipere, ac si in ea residerent; quoniam ad lucrandum fructus beneficiorum non requiritur

21 ritur

ritur interessentia, sed sola residentia, vt cōstat ex c. 1. & toto ferè tit. de cler. nō resid. tū quia nō ideo sequitur, quin illi absentes, antequam se absentarent, in Ecclesijs non solùm residerent, sed et diuinis interessent, neq; enim valet argumentum affirmatiuum à minori ad maius, sed solùm negatiuum, vt cōstat inter cæteros ex Bald. in l. si quis non dicam in princip. C. de Episc. & cler. afferente exemplum, si non licet vulnerare, neque licet occidere; non autem valet, licet vulnerare aliquem, ergo occidere; idq; latè prosequitur Bellon. de argum. leg. capit. 10. qua in re perobscurè, & inuolutè loquitur Euerar. in loc. à minori. Ad septimam igitur solutionem veniamus, quæ licèt à nemine, quem videre potuerim, expressè fuerit allata, colligitur tamen ex communibus Doctorum dictis, & ratione ipsa naturali, immo & ipsis duobus illis iuribus, quæ sibi aduersari videntur. ea verò est, vt capit.
22 cum non deceat † loquatur in eo, qui prosequitur non illius Ecclesiæ vtilitatem, cui specialiter adscriptus est; puta Collegiatæ Ecclesiæ, vel Cathedralis, cuius Canonicus est, vel Māsionarius; sed vel spetialis illius Ciuitatis, puta Mediolanensis, Bononiensis, & huiusmodi, vel vniuersalis; d. verò cap. vnicum procedat in prosequente vtilitatem illius particularis Ecclesiæ, cui adscriptus est. Conuenitq; hæc solutio dd. iuribus, nam d. cap. cum non
23 deceat † loquitur de ijs, qui absūnt, & ad Sedem Apostolicam se conferunt eam circa imminētium electionum negotia instructuri iuxta constitutionem Nicol. 3. super hoc editam, quæ habetur in cap. cupientes, de elect. in 6. vbi mandatur, vt in electionibus ad Cathedrales, vel regulares Ecclesias duæ saltem personæ ex electoribus super negotio ipso plenè instructæ cum iuribus, & monumētis ad Sedem Apostolicam transmittantur, ex quibus valeat eadem Sedes informari. d. verò c. vni-
24 cum † apertè loquitur de Ecclesia particulari, cui quis adscriptus est; nam paulò ante tam in præfatione, quàm in dispositione, ac regula illius constitutionis solùm de Ecclesijs Collegiatis, & Cathedralibus, quatenus particulares quædam Ecclesiæ sunt, mentio facta fuerat; quare exceptio illa, quæ subijcitur de absentibus propter Ecclesiæ vtilitatem, de eiusdem particularis Ecclesiæ vtilitate necessariò intelligenda est, vt & exceptio sit de regula, & præfationi dispositio, dispositionisque ipsius præcedentibus sequentia congruè respondeant, iur. vulg. Cōuenit etiam hæc solutio communibus Doctorum dictis, conueniūt
25 enim in eo Doct. tunc demum † clericū Ecclesię Collegiatæ percipere debere quotidianas distributiones dum abest propter Ecclesiæ vtilitatem, si ea Ecclesia in spetie sit, de cuius distributionibus agitur, vt in terminis adnotauit Io. An. d. cap. vnico nume. 3. versic. item intelligendum est, & ibi Philip. Prob. num. 29. Anchar. num. 4. in princip. Gemin. ibid. §. qui verò nu. 8. Graf. decis. aur. par. 2. lib. 2. cap. 15. num. 11. neque aliquis Doct. id negauit; immo Gl. & Doct. ferè omnes tum d. capit. vnico, & cap. cum non deceat, tum alibi sæpe idem supponunt tanquam certissimū; pro quo allegant præcitati Doc. tex. in c. licèt de præben. c. de cætero, & c. cum dilectus de cler. non resid. ex quibus tamē iuribus id apertè colligere nō possum, nisi quatenus absentes in seruitio Episcopi, vel Papæ, de quibus in illis iuribus agitur, Ecclesiæ, vel cōmuni suę Ciuitatis, vel vniuersali inseruire videntur; & tamē, vt ex iisdem iuribus constat, fructus quidē præbendarum, & beneficiorum percipiunt in huiusmodi absentia, non aūt quotidianas distriautiones: melior verò tex. ex quo ēt hæc nostra solutio optimè cōprobatur, est in d. c. ad audiētiam eod. tit. in fine iūcto d. capit. de cætero, vbi Canonici absentes, qui cū Episcopo pro eiusdē, & ipsius Ecclesię seruitio cōmorantur percipiunt quidē fructus præbendarum,

darū,ac beneficiorum,non autem quotidianas distributiones, vt ibi Glos. & Doct. adnotarunt;ex quibus ēt,& alijs iuribus ijdem tradiderūt, absentem in seruitio Episcopi censeri Ecclesiæ ipsi inseruire,& tamen distributiones recipere non debent, nō nisi quia Ecclesiæ suæ Ciuitatis, nō autem illi,cui adscripti sunt,vtilitatem prosequūtur. Quare velint,nolint,prçcitati omnes Doct. hanc nostram solutionem, seu conciliationem admittant necesse est; hoc enim dicunt, & intendunt, quòd ideo in d.iuribus,quę ipsi allegant,absentes propter vtilitatem Ecclesiæ siue communis suæ ciuitatis,siue vniuersalis nō percipiunt quotidianas distributiones, quia non inseruiunt illi Ecclesiæ, de cuius distributionibus agitur,quę nō alia profectò est, quā ea, cui adscripti sunt. Denique hæc eadem solutio rationi naturali conuenit, suadet enim,ac docet
26 ratio naturalis † ab ea Ecclesia stipendium esse recipiendum, ad cuius vtilitatē principaliter quis insudauit; neq; enim potest aliquis mercedem ab aliquo exigere, cui rem aliquam vtilem indirectè,quasiq; nolens fecit,cū principaliter ad sui, vel alterius comodum inuigilaret; quod etiam in spetie distributionum ostendimus supr. quæst. 4.
27 concl.2.in fin.quàmuis † ergo clericus Ecclesiæ alicuius Cathedralis,vel Collegiatæ vtilitatem prosequēs Ecclesiæ suæ Ciuitatis dicatur quodammodo rē vtilem suæ quoq; Ecclesiæ facere, tamen id indirectè facit, quare ab ea habere non debet stipēdium, quod ex natura sua ei datur, qui diuinis in sua Ecclesia interest,atque inseruit, vt cōstat ex sępiùs per nos deductis,maximè verò ex d.cap.vnico in princip.in ijs verbis,ac si cōtinuè ipsis Ecclesijs in eisdē officijs deseruirent. Hinc etiam videmus absentes in seruitio Papæ,ac Legati, licèt Ecclesiæ vniuersali deseruiant, distributionibus quotidianis priuari, cū suæ Ecclesię non inseruiant,vt patet ex c. cum dilectus de cler. non resid. & nos supr. quæst. 9. latiùs ostendimus; immo & absentes in seruitio Episcopi, nō percipiunt distributiones; & tamen Ecclesiæ suæ Ciuitatis inseruiunt,c. de cætero, & c. ad audientiam,de cler. nō resid. non nisi quia stipendium distributionum non debetur nisi ijs, qui Ecclesiæ illi inseruiunt, cuius sunt illæmet distributiones. Recipiāt ergo isti, qui alterius Ecclesiæ, quàm propriæ, cui adscripti sunt vtilitatē prosequuntur, recipiant inquam ab ijs Ecclesijs, quibus inseruiunt,salarium, & stipendium congruum pro ratione laboris, ac meriti tāquam publicæ vtilitati seruientes, satisq; sibi factum putent, si tanquam iusta de causa absentes fructus beneficiorum non amittunt,eosq; acquirant in illis Ecclesijs, quarum vtilitati licèt indirectè, & minùs principaliter prospiciunt. Atque ex his satis ni fallor cōprobata manet hæc nostra ad illam antinomiam, seu iurium contrarietatem conciliatio, ac solutio. Si tamen ea fortè conciliatio antinomiæ delicato alicui non placeret tanquam noua, & à nemine allata, quòdq; nimis durū illi videatur eum clericum, qui Ecclesiæ suæ Ciuitatis vtilitatem prosequitur, quotidianas distributiones non percipere,dicere pos-
28 set † (sitq; hæc loco octauæ solutionis) d. cap.vnicum procedere,vbi vtilitas Ecclesiæ euidens sit, vt patet ex ijs verbis, aut euidens Ecclesiæ vtilitas excusaret,d.verò cap. cum non deceat, vbi ea euidens non est, tum quòd nulla ibi mentio fiat de huiusmodi euidētia vtilitatis, tum quòd casus ibi expressus non habeat euidentem vtilitatem; potest enim esse,vt electio Prælati, pro cuius instructione duo ex eligētibus ad Romanam Curiam tendunt, nō sit Ecclesiæ vtilis propter electi indignitatem, minoremq; idoneitatem, alijsq; de causis. Posset etiam dicere (quæ erit nona solutio) speciale id esse in d.casu expresso in d. cap.cum non deceat, eò, quia illi, qui ad sanctam Sedem transmittendi sunt pro instructione d.electionis, expēsis electi trāsmitti

mitti debent, vt habetur in d. capit. cupientes, de electione in 6. ad quem tex. se refert Pontifex in d. cap. cum nō deceat; atque ideo, cum iam expensas habeant ab electo fructus verò præbendarum, quas in Ecclesia sua obtinent, & aliorum quoque beneficiorum suorum loco salarij, satis consultum videtur eorum indemnitati; neque huiusmodi officiū illis est damnosum, quod vnum maximè intendisse videtur Bonif. in illo cap. cum non deceat. Denique vbi nulla ex allatis solutionibus, maximè verò ex tribus postremis iure defendi, ac sustineri possit, aliam meliorem alij excogitent, ac perquirant. Quòd si nullā inueniunt, dicant, correctum esse illud cap. cum non deceat per cap. vnicum; quàmuis enim canonum, & legum correctio † odiosa sit,
29 & quantum fieri potest euitanda, cap. cum expediat, de elect. in 6. & l. si quādo in princip. C. de inoff. testam. vbi
30 Glos. & Doct. tamen ea † admittenda est, vbi aliàs iura cōcordari nō possunt, vt patet ex eod. c. cum expediat, ibi, si sustineri valeant, vbi Glos. & cæteri id adnotarunt; præterquam quòd vtilissima, iustissimaq; est aliquando † ve-
31 terum legum correctio, cap. sciendum, 29. dist. cap. non debet, de consang. & affin. & capit. alma mater, de sent. excom. in 6. vbi Glos. & Doct. maximè verò Couar. in illius repetit. 2. par. in princip. nume. 2. & 3. hanc rem latiùs prosequitur. Iam igitur de huius illorum duorum canonum, cap. vnic. & c. cum non deceat contrarietatis, seu antinomiæ dissolutione dictum sit satis, & ad principalis conclusionis declarationem procedamus.

Ampliatur autē ex supradictis hæc conclusio primò, vt procedat licèt huiusmodi absentibus propter Ecclesiæ suæ vtilitatem distributiones nō concedantur à Canonicis, alijsue sibi Collegis; nam iure proprio sibi à canone, communiq; iure atributo eas potest percipere, vt constat ex ijs, quæ supra contra primam solutionem adduximus. Secundò ampliatur locum habere, licèt ea de re nulla sit consuetudo, per ea, quæ contra secundam solutionē ibid. attulimus. Ampliatur tertiò, vt tam absentes à ciuitate, quàm in ea præsentes, qui diuinis nō intersunt, dum Ecclesiæ suæ vtilitatē prosequūtur gaudere debeāt quotidianis distributionibus, ac si diuinis interessent, vt ex ijs patet, quæ paulò ante cōtra tertiam solutionem fusiùs disputauimus. Limitatur autem eadem conclusio primò, vt procedat in ijs dumtaxat, qui ob propriæ Ecclesiæ, cui adscripti sunt, non autem alterius, aut etiam suæ ciuitatis, vel vniuersalis vtilitatem absunt iuxta latiùs per nos ex probabiliori sentētia tradita mox supra in septima solutione. Limitatur secundò, vt
32 † hæc vtilitas Ecclesiæ euidēs esse debeat, vt patet ex tex. d. cap. vnico §. qui verò; quod etiā ibidem Doctores communiter adnotarunt; dicitur au-
33 tem † euidens, si sit manifesta iuxta tex. in cap. 2. in princip. de verb. signif. in 6. & cap. cum olim §. quia verò extra eod. tit, idq; in specie tradit Io. An. d. cap. vnico num. 3. & Gemin. ibid. §. qui verò num. 8. Hoc autē intelligendum est non de ea euidentia, & vt ita dicam manifestatione, quæ probationem excludit, per ea, quæ in casu d. cap. 2. de euidenti nimirum defectu personæ eligendæ tradunt ibi Glos. & Doct. sed accipiendum erit de eo, quod notum est secundùm se, licèt non secundum nos, vt loquuntur Philosophi. Immo fortasse ꝓbabilius dici posset, hanc euidentem Ecclesiæ vtilitatē ita esse intelligendam, vt non sit exigua, sed considerabilis, & alicuius notabilis quātitatis, quomodo etiam accipitur euidēs vtilitas, quæ requiritur in rebus nouis constituendis l. 2. ff. de constit. Princip. & illa propter, quam rerum Ecclesiasticarum alienatio permittitur, cap. 1. de reb. Eccles. nō alien. in 6. vt nimirum id eligatur, quod non sit dubium Ecclesiæ profuturum, cap. sine exceptione, 12. quæst. 2. vbi Doct.

O 2 Redoan.

Redoan. tract. de reb. Eccles. nõ alien. rub. 19. nu. 129. hoc verò arbitrio boni viri indicandũ erit iuxta tradita per eũ dem Redo. d. rubr. 19. num. 124. Limitatur tertiò hæc eadem conclusio, vt
34 procedat † modò ille, qui abest propter Ecclesiæ suæ vtilitatem, aliàs, diuinis interesset, seu soleret diuinis interesse. ita in spetie post Io. Monach. d. c. cum non deceat docet Graf. decis. aur. par. 2. lib. 2. cap. 15. num. 13. & constat ex ijs, quę de infirmis tradidimus supr. quæst. 6. concl. vnica limit. 1. & generaliter de alijs similibus, quæst. 5. cõcl. 2. per totam. Limitatur quartò, & po-
35 stremò † nisi ille, qui prosequitur Ecclesię vtilitatẽ, ad id habeat congruum salarium ab ipsa Ecclesia. ita in terminis voluit Graf. d. cap 15. num. 11. & ratio est, quia tunc officium non est amplius illi damnosum, & sic cessat præcipua ratio, ob quam huiusmodi absentes propter Ecclesiæ vtilitatem percipiunt quotidianas distributiones, ideoq; cessare etiam debet dispositio, cap. cum cessante, de appellat. cum suis concord.

Secunda conclusio. Absens quoq; propter euidẽtem necessitatem Eccle-
36 siæ † percipere debet quotidianas distributiones, ita in terminis docet Archidia. d. cap. vnico num. 1. & Graf. d. cap. 15. num. 10. ex eoq; probatur tum,
37 quòd euidens † vtilitas, ac necessitas Ecclesiæ æquiparãtur, vt in cap. tali 1. quæst. 7. cap. mutationes, & capit. scias, 7. quæst. 1. cap. exposuisti de præb. & d. cap. 1. de reb. Eccles. non alien. in 6. vbi Doct. lateq; Redo. d. tract. de reb. Eccles. non alien. rubr. 18. num. 27. &
38 49. tum etiam quia necessitas † legi nõ subiacet, & facit licitum quod aliàs non esset licitum, d. cap. mutationes 7. quæst. 1. de consecr. dist. 1. cap. sicut. c. quod non est, ext. de reg. iur. cum alijs concord. de quibus ibi per Glos.

Ex his autem duab. Conclusionibus
39 infertur primò; quòd, si † Episcopus præcipiat alicui Canonico, vt pro euidenti necessitate Ecclesiæ vadat ad Curiam Romanã, vel alium locum; quod quidem præcipere potest iuxta not. in cap. quid ergo, 11. quæst. 3. & cap. fin. 23. quæst. 1. cum simil. isq; eo tempore sumat legationem, huiusmodi distributionibus fraudari non debet. id in hæc ferè verba infert Archid. d. capit. vnico nu. 2. quẽ sequitur Graf. d. c. 15. num. 10. cuius illationis duplicem rationem affert Archid. altera est, quia tunc Ecclesiæ deseruire intelligitur, & esse residens in eadem, vt in c. ex parte il 2. extra de cler. non resid. verùm hac ratio dupliciter deficit, primò, quia procedit solùm in eo, qui abest propter Ecclesiæ vtilitatem, non verò propter eiusdem necessitatem, quomodo etiam loquitur d. cap. ex parte, deinde quia non sufficit, quod quis habeatur pro residente, vt possit percipere distributiones, cum eæ solùm dentur interessentibus, vt notant Doct. omnes d. cap. vnico, & nos alibi sæpe docuimus. Altera igitur ratio est vniuersalior quidem, sed melior, quia non debet alicui officium suum esse damnosum, d. capit. cum non deceat, de elect. in 6. cum alijs concord. Cui addi potest & illa ratio, quòd euidens necessitas Ecclesiæ illius euidenti vtilitati æquiparatur, vt paulò ante ostendimus.
40 Infertur 2. † eũ, qui sine fraude prosequitur, seu tuetur iura Ecclesiæ suæ, cui adscriptus est, percipere debere quotidianas distributiones. Ratio illa vnica, & optima est, quoniam iste dicitur prosequi Ecclesiæ vtilitatem, & propter eam abesse, d. cap. ex parte il 2. de cler. non resid. iuncta Glos. & quod ibi tradunt Doct. communiter. Ex qua
41 illatione subinfertur primò idem † dicendũ de illis duobus Canonicis, quos tam ex Trident. Cõcilij decreto, quàm alia ratione adhibet Episcopus in ijs statuendis, quæ ad diuinum cultum, diuinaq; officia, & Ecclesiæ ministros pertinent iuxta superiùs dicta quæst. 8. illat. 3. modò de Ecclesia etiã propria directè, ac principaliter agatur; certum est enim eos tunc Ecclesiæ propriæ

vtilem

42 vtilem rem facere; Idemq; etiam † de ijs omnibus casibus, in quibus Episcopus vel de iure communi antiquo, aut nouo Concilij Trid. de quibus d. q. 8. illat. 6. aut de consuetudine legitimè præscripta tenetur adhibere cõsilium, aut consensum Capituli; illi enim Canonici à Capitulo deputati ad huiusmodi consensum, consiliumue præbendum, si absq; fraude tempore diuinorũ ea de causa absfuerint à Choro percipient quotidianas distributiones, vt d. illar. 6. admonuimus; & ratio est, quia, cum absint, vt Capituli sui ius tueantur, satis ob Ecclesiæ suæ vtilitatem abesse intelliguntur; nam inter cætera iura Capituli, & Ecclesiæ hoc est, vt ijs in casibus d. Capituli consilium, & consensus haberi debeat. Subinfer-
3 tur secundò, † Syndicum Capituli, quẽ alij Thesaurarium, alij Caneparium vocant, saltem dum iura, & negotia Capituli in iudicio, vel extra prosequitur, ac tuetur, huiusmodi distributionibus priuandum non esse; idq; licèt habeat salarium, atq; adeo videatur officium illi non esse damnosum, & sic cessare præcipua ratio superiùs allata, ob quã absentes propter Ecclesiæ vtilitatem percipere debent quotidianas distributiones iuxta supradicta in cõcl. 1. limit. 4. nam illud salarium, quod syndicis datur, vt plurimũ respondet dumtaxat labori, quem suscipiunt in exigendis fructibus, & reditibus Ecclesię, non autem pro iurium illius tuitione, ac de-
44 fensione; quòd si † vtrique labori respondeat, congruumq; sit, liberè fateor, non posse huiusmodi syndicum quotidianas distributiones percipere;
45 si tamen † ei concedantur à Capitulo, licitè fortasse illas poterit retinere, cũ probabilem illi causam habeant cócedẽdi, & sic benè loquetur Glos. d. cap. vnico Verb. vtilitas in prima solutione in præcedenti conclus. relata; neq; illi obstabunt supr. concl. 1. in 1. solutione per nos contra eam adducta; nam ea militant vbi absolutè, atque indistinctè huiusmodi concessio, ac remissio permittatur, quomodo loqui videbatur ibi Glos. Quod si iste syndicus Capitularis nullum omnino habeat salarium, vel non congruum labori, quem subit pro exigendis Ecclesiæ suæ redi-
46 tibus, tunc puto † propter hanc quoq; causam absenti quotidianas distributiones denegari non posse, cum satis cẽseatur Ecclesiæ suæ vtilitatem prosequi, dum illius ministros sustentare, atque alere nititur, eius communes reditus, atque prouentus Ecclesiasticos exigẽdo. immo, & in hoc agitur de euidenti Ecclesiæ necessitate; necesse est
47 enim † vt Ecclesiæ ministri sustententur, maximè verò Ecclesiasticis reditibus ad id deputatis, vt constat ex cap. cum secundùm Apostolum, de præben. in princip. & ex ijs, quæ latiùs adduximus supr. 1. par. quæst. 1. ad finẽ quæst. 2. circa princip. quęst. 4. circa medium, & quæst. 5. concl. 1. & 2. Qua ratione idem dicendum est de ijs, qui iussu Capituli occupatur in ijsdẽ reditibus Capitularibus cuilibet de Capitulo, seu Collegio assignandis rationes subducendo, aut distribuendis, aliudue si-
48 mile circa eos agẽdo. Illud verò † indubitatissimum mihi est, cum id rationabile admodum neque omnino contra, sed potiùs præter ius sit, consuetudine induci, vel statuto caueri posse, vt syndicus Capituli absens (sine fraude tamen iuxta cap. ex parte il 2. de cler. non resid.) vt reditus mensæ Capitularis, quæ in quotidianas distributiones diuiduntur, exigat, clericisq; Collegiatarum Ecclesiarum assignet, ac diuidat quotidianas distributiones eo tẽpore acquirere, si salarium ad id congruum non habeat; probabile verò est, si salarium habeat per ea, quæ de consuetudine circa huiusmodi res sequẽt. quæst. ac de statuto quæst. 13. latiùs inferiùs differemus.

Infertur tertiò quid dicendum de Canonico, vel Mansionario, qui celebrat in Ecclesia Collegiata, vel Cathedralis, cui est adscriptus, dum diuina officia celebrantur, an nimirum pro eo tempore

tempore percipere possit quotidianas distributiones. Vt autem hac in re, quæ quotidiana est, communisq; multis Ecclesijs, & de qua nuper interrogatus fui, maiori cũ dilucidicitate procedatur, tres distinquendi sunt casus. Primus est, quando Canonicus, vel Mansionarius habet Capellaniam ex titulo, quia sibi ex dispensatione collata sit Capellania habenti Canonicatũ, vel portionem in Ecclesia Cathedrali, seu Collegiata; vel contra habenti titulũ Capellaniç ex huiusmodi dispensatione collata sit portio, vel dignitas, aut Canonicatus in eadem Ecclesia: Et
49 hoc † in casu Feder. de sen. conf. 120. in fin. voluit, talem Canonicum celebrantem dum diuina officia recitantur illa hora, qua celebrat vt Capellanus, priuari debere quotidianas distributionibus, quas haberet, vt Canonicus. Feder. sequuntur, licèt malè eum allegent, Abb. in cap. cum olim num. 6. Fel. ibid. num. 2. & Franc. d. c. vnico §. fin. ad finem de cler. non resid. in 6. & Gig. conf. 144. num. 26. Ratio verò huius decisionis secundùm Feder. ille est, quia dum non seruit in Choro, vt Canonicus, non debet habere stipendium deputatum seruitoribus Chori iuxta cap. cum secundùm Apostolum,
50 de præben. vbi tamẽ † nihil quod omnino ad rem faciat, sed solùm quòd, cum qui altari seruit, de altari viuere debeat, dignum est Clericos Ecclesiæ stipendijs sustentari; atq; ideo ordinator, vel eius successor compellitur in necessarijs prouidere ei, qui sine titulo fuerit ordinatus, donec titulũ consequatur. Pręterea huic rationi obstat, quòd, cum ille Canonicus, seu Mansionarius celebrando videatur rem vtilem facere illi Ecclesiæ, cui adscriptus est, videtur etiam percipere debere distributiones. Abb. verò d. num. 6. illam rationem affert, quia quando constat, quòd is, in cuius persona duo iura concurrunt, deseruit Ecclesię respectu vnius ex dictis iuribus, nõ debet habere distributiones respectu alterius iuris, secus verò quando nõ constat respectu cuius iuris deseruiat; nam tunc cũ non appareat maior ratio, cur habere debeat reditus, ac distributiones respectu vnius iuris, quã alterius, habebit respectu vtriusq; hanc etiam rationẽ affert Fel. licèt sub oscurè loc. cit. quia, inquit, cognoscitur hic, quòd persona repræsentans duos seruit ratione vnius qualitatis repræsentatæ, hoc est, quòd iste Canonicus celebrans in Ecclesia Collegiata celebrat dumtaxat vt Capellanus, & respectu Capellaniæ, quam obtinet, non autem vt Canonicus, seu respectu Canonicatus; atq; adeo pro eo tempore percipere solùm debet reditus, qui respondent Capellaniæ, non autem Canonicatui. Verùm hæc quoq; ratio quoad posteriorẽ eius partem quatenus per eam probare intendebant Abb. & Fel. Archidiaconum simul, & Canonicum posse percipere duplices distributiones reiecta fuit supr. quæst. 4. concl. 2. circa medium, vbi oppositam sententiã veriorem esse ostendimus. Priori verò eiusdem rationis parti obstat, quòd celebrans in Ecclesia, cui est adscriptus, videtur illi rem vtilem facere, ideoq; percipere debere illius distributiones. Ratio igitur huius decisionis, cui nosquoq; subscribimus, illa esse potest, quòd, cum hæc Capellania titularis
51 † distinctum beneficiũ faciat à Canonicatu, vt de se patet, immo & Capellania distinctam quodammodo Ecclesiam faciat ab illa Ecclesia, in qua sita est, vt satis constat ex cap. 1. & fin. nec non cap. vnico iunctis rubr. de Capell. monach. in quib. iurib. Capellæ vocãtur Ecclesiæ, quod etiam præstitit idẽ Fel. in cap. ex parte il 2. num. 1. de rescript. & cap. cum deputati num. 5. de iudic. Abb. & alij in cap. exposuisti de præben. Paul. Fusc. in tract. de visit. & regimin. Eccles. lib. 2. cap. 11. num. 4. & cap. 16. num. 2. Hinc fit, vt dum quis Capellaniæ suæ inseruit, non dicatur Ecclesiæ, in qua Capellania sita est, inseruire; ideoq; iste Capellanus titularis,

ris, dum celebrat in capella sua, non censeatur deseruire, remq; vtilem facere Ecclesiæ Collegiatæ, cui alioqui adscriptus est; sicq; tollitur, quod cæteris aliorum rationibus mox allatis obstare videbatur; cui etiam obiecto ex hac ipsa ratione aliter respondetur; quòd, cum iste celebrans ad id congruum habeat stipendium, quod indirectè, ac minus principaliter in Ecclesiæ suæ Collegiatæ vtilitatē vergit Ecclesia maximè ipsa locum tribuente, ac Sacras fortasse vestes, cæteraq; ad sacrificiū necessaria subministrante, huiusmodi stipendio cōtentus esse debet, neque eas distributiones quærere, quæ vel Choro assiduè, ac personaliter inseruientibus, vel rem euidenter Ecclesiæ vtilem, idq; directè, ac principaliter, gratisq;, aut sine congruo, ac sufficienti stipendio faciētibus tribuuntur. Secundus casus est de ijs Capellanis, quos pleriq; mercenarios, seu amouibiles vocant non ab Episcopis institutos, sed ab hæredibus dūtaxat, vel pio aliquo Collegio ex voluntate defunctorum electos, ac deputatos, de quibus fortasse intellexit Pōtifex ī Extrauag. postulasti versic. porrò declarationem de præben. & dignit. inter commun. sed aliquid tradit Petr. Gregor. Thol. in tract. de benef. cap. 11. nu. 10. in fin. Guid. Pap. in decis. 187. per totam, & Fusc. d. tract. de visit. lib. 2. cap. 11. nu.
52 12. an † nimirum Canonici, seu Mansionarij, qui huiusmodi Capellanias obtinent in Ecclesijs Collegiatis, dum tempore diuinorū officiorum in ijsdē Ecclesijs celebrant, illius horæ distributionem percipere debeant. Et hoc casu probabile puto aliquando hunc celebrantem illius horæ distributionē non amittere, puta, cùm causa per superiorem cognita illa hora celebrat, qua magis expedit, vtileq; est Ecclesiæ illi, vt Missæ sacrificium celebretur; cū enim, vt plurimum in Ecclesijs Collegiatis quam plures priuatæ Missæ ex diuersis legatis, pijsq; defunctorum voluntatibus celebrentur; expediatq; eas non simul, & cateruatim celebrari, sed ita dispositè, vt pro earum numero aliquę semper singulis horis matutini temporis respondeant; id verò longè meliùs fieri possit, si non exteri sacerdotes adsciscantur, sed proprijs illarum Collegiatarum Ecclesiarum Sacerdotibus munus hoc demādetur; reliquum est, vt non modò vtile, sed etiam necessarium sit aliquos ex his sacerdotibus, qui vel Canonici erunt, vel Mansionarij, tempore diuinorum officiorum abesse à Choro, vt in eadem Ecclesia Missas celebrent; quare cum non modò vtilitas, sed etiam necessitas Ecclesiæ in hoc versetur, dicendum erit posse hos eo tempore dum celebrant quotidianas distributiones percipere; sed quoniam non est maior ratio, cur vnus absit, quā alius, potestq; vna parte matutini temporis maior necessitas imminere maioris numeri Missarum, quàm alia propter maiorem, vel minorem populi conuenientis multitudinē, aliamue rationabilē causam; ideo hisce in rebus disernendis isti iudices esse non debent, sed iudicio superioris id committendum erit, qui hisce, alijsq; huiusmodi circunstantijs diligenter perpensis, vel vnicuiq; siue Canonico, siue Mansionario suam horam, vel hebdomadam assignabit, qui tali hora singulis diebus celebrare debebit, p vt in Metropolitana Ecclesia, Mediolanensi factum audio ab Illustriss. æter. mem. Carolo Cardinali Borromæo eiusdem Ciuitatis dum viueret Antistite vigilantissimo, eiusue successore, vel aliter statuet prout magis Ecclesiæ expedire in Domino iudicabit. Neq; huic decisioni obstabit quod contra priorē casum adduximus; nam hoc in casu Capellania non se habet vt distinctū beneficium, distinctaq; quodāmodo Ecclesia, cui particulariter, & magis principaliter inseruire censeatur celebrās, quàm Collegiatæ ipsi, cui adscriptus est, & à qua distributiones percipere solet, quare cum magnam Ecclesiæ vtilitatē afferant isti Capellani hoc modo

do ac tempore celebrando, & ab ipsa nullum ob id comodū aliter sentiant, æquum est, vt illud saltem percipiant, quòd, cum Canonici sint distributionibus pro eo tempore, quo eidem satis seruire, remq; vtilem facere comprobantur, nullo modo carere debeāt. Tertius, ac postremus casus est, quādo Canonicus, seu portionatius in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata non quia Capellaniam titularem aut etiam mercenariam in ea Ecclesia obtineat, sed ex mera deuotione, ac pietate ibidem celebrat, verùm id præstat tēpore, quo diuina officia in Choro recitantur, cū tamen fortasse posset extra illud tēpus
53 celebrare; & hoc casu † magis est indubitatum, ꝙ iste celebrans debet eo tempore pcipere distributiones; idq; probatur à fortiori ijsdē ferè rationibus, quas in superiori casu adduximus; maior.n. hic Ecclesiæ vtilitas apparet, cū numerus sacrificiorum augeatur in illa Ecclesia sine eius dispēdio. Sed quoniam effrœnatus numerus potiùs confusionem aliquando, & in commodum parere, quàm vtilitatem afferre videtur, ideoq; refrænandus, & coercendus est l. 1. ff. de test. cap. significauerunt, & cap. cum causam, extra eod. tit.
54 eam ob causam † non id passim, & indistinctè admittendum est, aut iudicio illorum, qui celebrare cupiūt, committendum, sed superiori, seu eius, qui Choro præfectus est, arbitrio, & iudicio, qui cōsiderata Ecclesiæ qualitate, prospiciensq; ne Ecclesia ministrorū, & Choro inseruientium defectum patiatur, arg. cap. cum ad hoc, de Cler. nō resid. tot permittet diuinorum tempore celebrare, vt Chori priùs necessitati subueniat, tum reliquæ Ecclesiæ consulat vtilitati, aut etiam necessitati. Ex quo patet responsio ad id, quod contra huius, & præcedētis casus decisionem
55 obijci poterat † ex Concil. Prouinc. 4. Mediolanen. sub tit. de distribut. versi. quicunq; vbi hac de re statuitur in hæc verba. Quicunq; dum alicuius statæ horæ officium in Choro peragitur, Missam celebrando tunc à Choro abfuerit, illus horæ distributiones tamquam absens particeps ne fit, vt à Sancta sede Apostolica declaratū est; quæ declaratio illa forte est, quam reperio inter manuscriptas declarationes sacrę Congregationis, quæ præest interpretationi Trid. Concil. ad sess. 24. cap. 12. de reform. in vna Mediolanensi in hæc verba; Canonici, qui extra Chorum licèt etiam celebrent ex causa deuotionis in eadem Ecclesia, non censentur præsentes; si autem celebrent ex iussu superioris habentur pro præsentibus; & enim tam huiusmodi decretum Prouinciale, quàm Sedis Apostolicæ declaratio ita intelligenda sunt, vt nō passim, & indistinctè debeat qui celebrat tempore diuinorum percipere illius horæ distributionem, sed cum ea moderatione, quam nos superiùs adhibuimus, quod patet ex verbis ipsis illius declarationis, & illis verbis eiusdem Prouincialis Concilij, quæ statim subijciuntur; Id verò nisi præ absentia sacerdotum, qui in Ecclesia tunc Missę sacrificium faciant, necessitas aliquando inciderit, vt præfectus Canonicum aliquem sacerdotem è Choro exire, à stataq; horæ officio abesse Missæ celebrandæ causa iubeat. Quid autem pos-
56 sit † hac in re consuetudo, vel statutū Ecclesiæ, colligi poterit ex his, quæ in duab. seqq. quęstion. latiùs differemus. Atque hæc de hac tertia illatione dicta sint satis.

Infertur quartò, quid dicendum de Canonicis, aut Mansionarijs præfectis, vel administratoribus piorum locorū, aut Collegiorum, aut fabricæ Ecclesiarum suæ Ciuitatis, qui sine fraude tempore diuinorum absunt, vt Pijs illis locis, aut Collegijs, aut fabricæ rem ali-
57 quam vtilem faciant, an † pro eo tempore quotidianas distributiones percipere debeant. Et quidem de præfectis, seu administratoribus fabricæ, vel Sacristiæ illius Ecclesiæ, cui tanquam Canonici, vel etiam Mansionarij ad-
58 scripti sunt, indubitatum † puto, quòd debeant

debeant percipere; agitur enim de euidẽti illius Ecclesiæ vtilitate, vel necessitate, à qua distributiones solent recipere; quo casu deberi huiusmodi absentibus quotidianas distributiones cõstat ex d.cap.vnico §. quia verò, & alijs supr. adductis hac ipsa quæst. concl. 1. & 2.in princip. Quod verò pertinet ad Seminarij, Hospitalium, aliorumq; piorum locorum, & Collegiorum Ecclesiasticorum administratores, aut fabricæ Ecclesiarum generalem præfe-
59 ctum, certissimum existimo † Canonicos, vel Mansionarios, dum huiusmodi administrationi, aut operi tempore diuinorum officiorum operam dant, distributiones illarum horarum, quibus absunt, percipere nõ debere; licèt enim rem vtilem Ecclesiæ suæ Ciuitatis illi omnes facere videantur, tamen id non sufficit ad acquirẽdas in absentia quotidianas distributiones ex capite absentiæ propter Ecclesiæ vtilitatem; sed requiritur, quòd quis prosequatur vtilitatem illius Ecclesiæ in specie, cui adscriptus est, iuxta probabiliorem, & veriorem opinionem, quam supr. hac ead. quæst. concl. 1. in 7. solutione secuti sumus, & satis ni fallor, comprobauimus. quare illud, quod supr. q. 8. illat. 2. dicebamus de Canonicis vnà cum Episcopo ex decreto Trid. Conc. rem Seminarij gerentibus, & illat. 3. de illis Canonicis, quos ex præscripto eius dem Tridentini Cõcilij Episcopus adhibere debet in conuertendis certis in casibus Hospitalium redditibus in aliũ pium vsum, quòd ij nimirum pro eo tẽpore quotidianas distributiones perciperent, id intulimus ex ea opinione, quæ admittebat vtilitatẽ Ecclesiæ propriæ ciuitatis sufficere ad hoc, vt absenti propter vtilitatem Ecclesiæ deberẽtur distributiones; quam difficultatem nondum terminaueramus, vt etiam d. quæst. 8. in fin. admonuimus, quod deinde præstitimus in hac quæst. d. concl. 1. Illud verò probabilissimum puto,
60 † posse consuetudine legitima, vel statuto Ecclesiæ, maximè si auctoritate Apostolica fiat, induci, ac decerni, vt indistinctè administratores Piorum locorum, & Collegiorum Ecclesiasticorum quotidianas distributiones percipiant, dum ijs rem vtilem faciunt tempore diuinorum per ea, quæ de viribus consuetudinis, ac statuti circa distributiones absentibus concedendas duab. seqq. quæstion. fusiùs disputabimus. Qua ratione in statutis Metropolitanæ Ecclesiæ Mediolani ab Illustriss. semper recol. mem. Carolo Card. Borromęo Archiepiscopo Apostolica auctoritate sibi attributa confectis sub tit. qui absentes in præsentium numerum censeantur, cautum est, vt præsentes in Choro censeantur, qui Seminarij, sicut fabricæ Metropolitanæ Ecclesiæ curationi, procurationiue præfecti sunt.

61 Infertur quintò † Canonicum, qui causa examinis, vel tanquam examinator à synodo diœcesana electus ex decreto Trident. Concil. sess. 24. capit. 18. de reform. vel alia ratione ad examen deputatus fuit, dum ea de causa à Choro abest, cum non Ecclesiæ suæ, cui adscriptus est, sed duntaxat Ecclesiæ suæ Ciuitatis, ac Diœcesis, seu Episcopi sui deseruiat, nõ debere quotidianas distributiones percipere, nisi huiusmodi examinatoribus examinis causa absentibus illæ concedantur vel ex speciali priuilegio, vel ex consuetudine legitimè præscripta, vel deniq; ex statuto Capituli, & Ecclesiæ propriæ, quale est statutum Mediolanen. Ecclesiæ sub tit. mox allegato; tunc autem sine fraude abesse ab Ecclesia debet.

62 Infertur sextò, idem dicendum † de Canonico, seu Mansionario absente causa visitationis, vt nimirum secluso huiusmodi priuilegio, consuetudine, aut statuto, quale est in d. Metropolitana loc. cit. percipere nõ debeat quotidianas distributiones, dum causâ visitationis à Choro abest; neque enim propriæ Ecclesiæ, cui est adscriptus de-
63 seruit; secus verò dicẽdum esset, † vbi cum Episcopo, seu eius Vicario Generali, aut de illorum alterius mandato

P Eccle-

Ecclesiam propriam visitaret; tunc.n. eiusdem vtilitatem procuraret, ideoq; distributionibus priuandus non esset, quod igitur Io.Mon.d.cap.vnico nu.2. & ibi Philip.Prob.in addit.num.11. Io. An.num.1.Gemin.eod.cap.in princip. num.4.Franc.num.2. dicunt Archidiaconum visitātem suam Ecclesiam percipere quotidianas distributiones, vel accipiendum est stante consuetudine, prout ipsi loquuntur, ideo inferentes talem consuetudinem nō tolli,aut improbari à Summo Pontifice in d. cap. vnico, vel ideo etiam verum est quia sic visitādo seruit Ecclesiæ propriæ, vt ijdem Doct.ibid. adnotarunt admonētes quoq; hunc Archidiaconum, vt caueat, ne visitet causā alterius commodi,quia tunc, inquiunt, non excusaretur arg.l.item hi, & seq.ff.ex quib.cau. maior.cum simil. secus verò omnino dicendum est, vbi iste Archidiaconus non propriam Ecclesiam, sed solùm Ecclesiam suę Diœcesis visitaret etiam iure visitandi sibi competente; nam tunc non esset habendus pro præsente in Choro, ita decidit Sacra Congregatio Trident.Concil.ad sess.22.c.3. de reform. in vna Oxomensi, prout reperi in Manuscriptis declarationibus, quæ habētur in Ciuitate Mediolanēsi; idemq; censuit eadem Cōgregatio ad sess 24.cap.12.de reform.in vna Tudertina,prout legi in ijsdē Manuscriptis.

Infertur septimò, quid dicendum

64 † de Pœnitētiario,qui ex decreto Tridentinæ synodi sess. 24. cap.8.de reform. in omnibus Cathedralibus Ecclesijs, vbi id commodè fieri potest, cum vnione præbendæ proximè vacaturæ, instituendus est, vbi institutus non fuerit, an nimirū dum confessiones in Ecclesia audit, præsens in Choro interim censendus sit; nam de iure cōmuni antiquo ex supradictis concl. 1.in septima solutione audacter dicerem eum non fore interim censendum in Choro præsentem; licèt enim in Ecclesia propria Confessiones audiat, tamen id non in eius Ecclesiæ vtilitatem cedit, sed vel vniuersalis Ecclesiæ, vel communis toti Ciuitati, ac diœcesi; id autem ei concessum est speciali, ac nouo iure à Trid. Conc. d. cap. 8. immo dum expresse hoc sancta synodus statuit apertè innuit, secus fore, si non statueret; neq; enim ibi antiquum ius declaratur, sed nouum conditur. dum autem vult dumtaxat,quòd præsens in Choro censeatur, non complectitur

65 † alias distributiones,quas extra Chorum litaniarum,processionumue, quæ per vrbem aguntur, nomine Canonici percipere solent; quod ea in spetie ad tollendam omnem dubitationē in allegato Metropolitanæ Ecclesiæ statuto cautum legimus. Illud sanè admittendum est, quòd, dum Pœnitentiarius audit confessiones etiam peccatorum nō reseruatorum,aut venialium, præsens in Choro censendus est,pro vt declarauit sacra Cōgregatio,quæ præest interpretationi Tridentini Concilij in vna Mediolanensi ad d. sess. 24. cap. 8.eiusdem Concilij;atq; adeo percipere poterit eo tempore quotidianas distributiones, quæ propter præsentiam in Choro, hoc est interessentiam diuinorum tribuuntur, vt in spetie ita tuit concil. Mediolan. Prouinc. 5. tit. quæ ad distribut. pertin. Non censebi-

66 tur tamen † præsens dum Missam celebrat, aut priuatum officiū dicit, etiam vt opportuniùs confessiones audiat, vt eadem Congregatio ad d.cap.8.in alia Mediolanensi declarauit. Deniq; dum idem Cōcilium ibidem specialiter hoc in Pœnitentiario statuit, secus de iure

67 cōmuni dicendum erit † de alijs Canonicis, qui non tanquam Pœnitentiarij cōfessiones tempore diuinorum officiorum audiunt etiam in propria

68 Ecclesia; licèt † speciali iure eiusdem statuti nostræ Metropolitanæ Ecclesiæ idem illis, quod Pœnitentiario concessum sit;Id quod etiam tamquam satis rationabile consuetudine legitima induci posse puto, per ea quæ dicemus infra quæst. seq. concl.1.limit.1. Idem autem dicendum putarem de ijs Canonicis

nicis, qui vel in partem ministerij Maioris Pœnitentiarij, tanquam minores pœnitentiarij vocati à superiore nullo congruo stipendio ijs assignato mittũtur, vel saltem de eo, qui vacante Pœnitentiali præbenda ad tempus in id munus substituitur; tunc enim tanquã subrogatus sapere debet naturã eius, in cuius locũ subrogatur iur. vulgar. atq; ad eo sicut Pœnitentiarius ipse cõfessiones audiens, tempore diuinorum officiorũ percipere deberet quotidianas distributiones; cum ijs tamen moderationibus, quas mox attulimus.

Infertur octauò, quid dicendum, de Canonico, seu obtinente dignitatem in Cathedrali, vel Collegiata, qui simul habeat curam animarum in alia Eccle-
69 sia, an † is dum in Ecclesia curata residet, ac ministrat præsens haberi debeat in Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis quoad percipiendas quotidianas distributiones. Clarum enim est ex supradictis, quòd cum suæ Ecclesiæ, cui tamquam Canonicus adscriptus est, non inseruiat, sed Ecclesiæ tantum suæ ciuitatis, aut diœcesis, habere nõ debeat distributiones, tempore, quo a Choro abest, vt curæ animarum inseruiat: sed id postea reperi decisum à fœl. recor. Pio V. Sum. Pontif. constit. 64. inter eius constit. quæ incipit, cupientes, vbi decernit, vt rectores Parochialium, qui obtinent Canonicatus, vel dignitates in Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesijs, si resideant in Ecclesijs Parochialibus lucrẽtur omnes, & singulos fructus, reditus, & prouentus sui Canonicatus, vel dignitatis, exceptis quotidianis distributionibus. quæ quidem constitutio, cum in ea profiteatur Pontifex se inhærere etiam Concilij Tridentini decretis, non debet aduersari decreto eiusdem Concilij sess. 12. cap. 3. de reformat. quo statuitur, vt si alicui ex dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis cura animarum extra Ciuitatem in Diœcesi immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Ecclesia resederit, ac ministrauerit, tanquam præsens sit, ac diuinis intersit, in Ecclesijs Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur; loquitur enim ibi
70 Concilium † non de distributionibus propriè sumptis, quæ quotidianę distributiones verę, ac strictè dicuntur, ac sunt, vt in hac spetie adnotauit Thom. Zerol. in Prax. Episc. Verb. distributiones quotidianæ versic. ad tertium ibi, secundò debentur alicui in dignitate posito, qui ratione illius dignitatis habet curam animarum, &c. iunctis ijs verbis, quæ paulò post subijciuntur; ratio est, quia istę dicuntur distributiones impropriæ; sed loquitur Cõcilium de illis distributionibus, in quas Episcopi tanquam Sedis Apostolicæ delegati diuidere possunt tertiam partem detractam ex fructibus, & prouentibus quibuscunq; omnium dignitatum, personatuum, & officiorum in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis existentiũ, in quibus iam adsunt sufficientes distributiones quotidianæ propriè sumptæ, prout Sacra Congregatio eiusdem Cõcilij declarationi præfecta declarauit teste Rot. Rom. decis. 325. 2. par. in nouiss. diuers. quas quidem distributiones improprias esse ex eo etiam patet, quòd mandat Concilium, vt ijdem Episcopi ita eorum arbitrio illas assignent, vt qui eas obtinent si personaliter competens sibi seruitium iuxta formam ab ijsdem Episcopis præscribendam quolibet die statuto non impleuerint, illius diei distributionem amittant; cum tamen distributiones propriè sumptæ neque dicantur obtineri antequam fuerint labore, ac personali seruitio acquisitæ, neque statutorum, ac certorum, sed singulorum dierum, & continuum perpetuumq; seruitium requirant, vt constat ex d. cap. vnico in princip. & §. qui verò de cler. non resid. in 6. & nos alibi sæpe admonuimus. Quoad alias verò distributiones propriè dictas dicendum est,
71 quòd † obtinẽs dignitatem si exerceat curam animarum illi imminentem in

Diœcesi, & extra ciuitatem eas nõ percipiat per supra dicta; secus autem dicendum fortasse erit, si habeat huiusmodi curam sibi annexam in Ciuitate, & Ecclesia propria per id, quod decisum reperio à Sacra Cõgregatione Trident. Concil. ad d. sess. 21. cap. 3. de reform. in vna Papiensi, & Assisiensi, dum declarauit absolutè Archipresbyterum habentem curam animarum, dum illi incumbit, haberi debere pro præsente in Choro.

Infertur nonò, idem ferè dicendum de Theologo, seu obtinente præbẽdam Theologalem in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata iuxta decretum Concil. Trident. sess. 5. cap. 1. de reform. nam
72 regulariter † huiusmodi Theologi etiã dum docent, quàmuis percipiat fructus præbendarum, non tamen quotidianas distributiones, vt in spetie docet Gambar. de auctor. legat. lib. 6. num. 22. & probatur, tum quia propriæ Ecclesiæ, cui adscripti sunt, non inseruiunt, sed tantùm Ecclesiæ suæ ciuitatis, ac Diœcesis, publicæq; vtilitati, tum ex eodem Trident. Concil. d. cap. 1. in fine, & cap. fin. de magistr. vbi ęquiparantur quoad perceptionem fructuum, & prouentuũ suorum beneficiorum docentes, ac studentes in sacra pagina, seu Theologia; at verò certum est studẽtes in Theologia non percipere quotidianas distributiones, dum causa huiusmodi studij absunt ab Ecclesia, diuinisq; non intersunt, vt constat ex cap. licèt, de præben. & nos latiùs ostendimus quæst. præced. concl. 2. Atque in hunc sensum accipiẽda est declaratio Sacræ Congregationis Trid. Concil. dum ad d. sess. 5. c. 1. de reform. absolutè declarauit lectorẽ percipere non debere quotidianas distributiones. id enim est ita intelligendum, vt nõ indistinctè quatenus lector, & quibuscunque legendo accipiat, ne aduersetur alteri declarationi eiusdem, Congregationis, quam paulò post recitabimus. Sic etiã intelligendũ, quod in synod. Diœc. Mediol. 11. in Monit. execut. decr. Prouinc. & Diœcesi. de cõcion. haben. in fi. decernitur, ne Prępositi, Canonici, & alij quicunque Chori officio deuincti; qui item pro muneris sui ratione concionari, aut legere publicè debent, concionis, lectionisue parandæ prætextu, aut defatigationis, quæ inde aliquando existit causa si à Choro absunt distributionum illius officij participes sint, in quo præsentes nõ adfuerint; quã in eadem synod. 11. in rubr. de Monitis executionis decretor. quæ ad sacramental. & sacram. pert. in versic. præbendam porrò Theologalem
73 statuitur † quòd si quãdo Theologus in residentiæ suæ Ecclesia sacram Confessionẽ audiet, aut etiam si aberit re uera occupatus in congregatione menstrua, aut necessario itinere impeditus, quod ob eam causam susceperit in definitoris munere, distributionum perinde particeps sit, ac si in Choro præsens ad esset. Neque aduersatur quod contrarium principali conclusioni in spetie tenere videatur Rebuf. in Concord. Gall. rubr. de Collation. §. 1. in verb. nihil perdat, vbi disertè ait, obtinentem præbendam Theologalem, dum sibi statuto tempore legit, non ammittere distributiones, anniuersaria, neq; aliud aduentitium; is enim loquitur dumtaxat attenta dispositione satis aperta illius tex. Concord. Gall. id. n. arguit ex verbo, nihil, ibi posito; quod ẽt patet ex verbis illis præcedentibus eorumdẽ Concor. & quoties ipsum (mẽtio autẽ de Theologo paulò ante habita fuerat) in huiusmodi lectura deficere cõtigerit, ad arbitrium Capituli per subtractionem distributionem totius hæbdomadæ puniri possit, & paulò post, etiam si absens fuerit à diuinis, habeatur pro præsente; quæ quidem postrema verba dum cõmentatur idem Rebuf. eandem nobiscum sententiam apertè tuetur; ait enim, hic tamen fauore studij, & lecturæ, vt liberiùs studio vacare possit Theologus pro præsente habetur etiã in diuinis, & ni fuisset hic expressum hoc non diceremus. Illud sanè adnotandum est

74 † non

74† non modò priuilegio Apostolicæ cō cedi posse huiusmodi Theologo, vt absens ratione lecturæ percipiat quotidianas distributiones, etiam dum nō legit, sed solùm ratione studij abest, vt constat ex d. §. 1. ad finem iuncta interpretatione Rebuf. ibid. in Verb. absens, Verbo habeatur, & Verb. nihil, verùm etiam consuetudine, ac statuto Ecclesiæ, vt colligitur ex ijs, quæ in duab. seqq. quæstionib. latiùs disputabimus. qua ratione in nostra Metropolitana Mediolanensi Ecclesia statutum est, vt Canonico Ordinario, qui præbendam Theologalem obtinet, liberum sit in singulis matutinis, & primis horis, præterquam in Matutinis Natalis Domini, Epiphaniorum, Parasceues, & Sabbati Sancti abesse à Choro, & nihilominus distributiones percipiat, modò in Ciuitate adsit, nec per vrbem tunc vagetur, sed muneris sui causa propria in domo ijs horis se contineat; quod idem statuitur de Vesperis, & Completorijs eorum dierum, quibus publicum lectoris munus ei obeundum erit, exceptis tamen vesperis ferialibus quadragesimæ, ob eam nimirum rationem, quòd mane tunc vesperæ huiusmodi recitentur. Denique illud hac in re probabile puto, 75 quòd † si Theologus iste, seu Theologalem præbendam in Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesijs obtinens, vel solis, vel principaliter, ac pro maiori parte Canonicis, alijsq; Clericis Ecclesiæ suæ sacram paginam, seu Theologiam legeret, ipso iure absq; speciali priuilegio, statuto, vel consuetudine percipere deberet quotidianas distributiones; tunc enim Ecclesiæ propriæ, cui adscriptus est, seruire, remq; vtilē facere censeretur, atque ob hanc fortasse rationem Sacra Cōgregatio, quæ præest interpretationi Trident. Cōcil. hoc ipsum apertè declarauit, dūad sess. 5. c. 1. in vna Abulensi ponit hæc verba Docentes, & lectores sacræ scripturæ quando legunt; & illis diebus, quibus habetur lectio, licèt sint absentes, habentur tamē pro præsentibus etiam quoad distributiones quotidianas. Seclusa autem hac declaratione Sacræ Congregationis, si quis hac in re oppositum tueri voluisset dicere potuisset, ideo Theologum docentem etiam Clericos suæ Ecclesiæ percipere eo ipso nō debere quotidianas distributiones cum ad id tributa sibi fuerit, & assignata illa præbenda fortè pinguior cæteris, vt doceat partem cleri suæ ciuitatis magis proximam Ecclesiæ suæ, in qua connumerantur etiam clerici illius Ecclesiæ, in qua is Theologalem præbendam obtinet; sicq; officium illud illi damnosum non est; cum maximè eādem omnino lectionem haberet etiam pro reliqua parte cleri, quam suis dumtaxat clericis habet, quòd si 76† pro his speciale aliquem laborem legendi, ac docendi ijsdem postulātibus susciperet accedente maximè iussu superioris ob iustam aliquā causam, nil mirum si tunc ab eadem Ecclesia distributiones iure deposceret. Atque hæc esse potest prior limitatio ad hanc cōclusionem, quam supra in hac illatione proposuimus. Limitatur autem 2. 77 vt, † si præbenda hæc Theologalis nihil aliud sit, quàm ipsæ distributiones ex eo, quia in ea Ecclesia nullę adessent præbendæ, quarum aliqua erigi potuerit in Theologalem, tunc indistinctè huiusmodi Theologus absens muneris sui causa percipere debeat quotidianas distributiones. ratio clara est, quia tūc distributiones succedunt, & subrogantur loco præbendæ, atque adeo eius naturam sortiri debent iur. vulg. quare eius priuilegium de percipiēdis fructibus præbendæ esset elusorium. estq; id de mēte eiusdem Sacræ Congregationis dum ad idem c. 1. eiusdem Concilij, in quo de electione præbendæ Theologalis agitur in vna Eugubina, & Mediolanensi censuit, quòd si nullæ sint præbendæ, eò quia Canonicatus tātùm distributiones quotidianas habeant, idem statuendum, quòd de præbendis, cum earum loco succedant.

Infer-

Infertur decimò, quid dicendum de Vicario Episcopi, qui Canonicus sit, vel habens dignitatem in aliqua Cathedrali, vel Collegiata Ecclesia, num distributiones quotidianas habere debeat dum tempore diuinorum officiorum Vicarij munus exercet; constat.n.
78 ex supradictis † seclusa cõsuetudine, statuto, aut priuilegio eas huiusmodi Vicario denegari posse, cum nõ Ecclesiæ, cui adscriptus, & cuius Canonicus est, sed illi, cuius est Vcarius, per se, ac principaliter deseruire, remque vtilem facere comprobetur; idq; reperio in spetie tenere, licèt nullam rationem afferat, Iacob. Sbroz. in tract. de Vicar. Epis. lib. 1. quæst. 43. nu. 3. post Alphon. Carmon. quem reperio esse Hoied. in tract. de benefic. incompatib. par. 2. c. 10. nu. 16. vbi hoc expressè asserit. Alia etiam ratio huius rei esse potest, quia cùm Episcopus constituit sibi Vicariũ,
79 debet † illi congruum salarium subministrare. cap. si Episcopus, & ibi Gl. & Doct. de offi. Vicar. in 6. latè Sbroz. d. lib. 1. quæst. 55. nu. 1. 2. 5. & 6. ideoq; officium hoc illi damnosum non est.
80 Fateor tamen † huiusmodi Vicarium, qui simul Canonicus est, dum Episcopo suo in Vicariatus munere inseruit, residere, & percipere fructus sui beneficij, & Canonicatus, quod satis patet ex cap. de cætero, & cap. ad audientiam de cler. nõ resid. vbi Canonicus in Episcopi sui seruitio existens habetur pro residenti, & percipit in absentia fructus præbendæ, ac beneficiorum suorum; idque in spetie docet Sbroz. d. tract. de off. Vicar. lib. 1. quæst. 43. nu. 4. post Rebuf. in simil. tract. num. 5. & Alphon. Carmon. seu Hoied. d. tract. de incompatib. benef. par. 1. capit. 10. num. 15. & 16. De Vicario verò constituto à Capitulo Cathedralis Ecclesiæ Sede Episcopali vacante per mortem Episcopi, vel eodem Episcopo à Paganis, aut Schismaticis capto; (duo enim
81 hi † casus æquiparantur quo ad effectum, vt iurisdictio, & administratio Episcopatus trãseat ad Capitulum Ecclesiæ Cathedralis, vt habetur in cap. si Episcopus de supplen. neglig. prælar.
82 in 6. qui quidem Vicarius † potest esse de ipso Capitulo, vt latè ostendunt Sbroz. d. lib. 1. quæst. 49. nu. 1. & 2. & quæst. 60. nu. 3. & Franc. Pauin. in tract. de potest. cap. sed. vacan. 2. par. q. 10. num. 4.) maior difficultas est, an is debeat habere quotidianas distributiones, eò, quia potestas, & Iurisdictio Episcopi trãseat in ipsum Capitulum, c. 1. de maior. & obed. in 6. d. cap. si Episcopus, & seq. de suppl. neglig. prælat. eod. lib. & vtrobique Glos. & Doct. omnes, atque adeo de ipsa vtilitate Capituli, seu Ecclesiæ, vnius Canonicus est, agi
83 videatur. qua tamen in re idem † de hoc Vicario Capitulari puto dicẽdum, quod de Vicario Episcopi, vt nimirum distributiones non percipiat dum ratione sui officij abest à Choro, tũ quia principaliter procurat vtilitatem prælaturæ, seu Episcopatus vacãtis, vt post Paul. in clem. statutum, de elect. tradit
84 Pauin. d. nu. 4. ex hoc inferentes † prælaturam ipsam, non autem mensam capitularem subministrare debere salarium huic Vicario, cùm, qui sentit emolumentum, sentire debeat & onus, cap. qui sentit, de reg. iur. in 6. cap. præsenti §. porro de off. ordin. eod. lib. cum si-
85 mil. hinc etiam est, † non omnem iurisdictionem, & potestatem Episcopi transfundi in capitulum sede vacante, vt patet in casibus, de quibus per Glos. in cap. cum olim. Verb. Capitulo, de maior. & obed. Sbroz. d. tract. de Vicar. Episcop. lib. 1. quæst. 30. num. 3. & seq. lib. 2. quæst. 70. num. 4. quæst. 110. nu. 3. & 4. quæst. 135. num. 6. & quæst. 160. num. 6. Pauin. d. tract. de potest. Capit. Sed. vacan. ferè per totum, Doct. d. c. 1. & c. si Episcopus cum seq. de suppl. negl. prælat. vt non immeritò Pauin. d. tract. 1. par. quæst. 1. dubitauerit an cõstituenda esset regula affirmatiua, vel negatiua super huiusmodi trãsmissione Episcopalis potestatis, & iurisdictionis in Capitulum Sede vacante. Tum quia, cum hic Vicarius Capituli, qui Cano-

86 Canonicus sit, debeat † habere congruum salarium, sicut extraneus, vt tradunt Pauin.d.quæst.10.num.5. Foller. super cõstit.Regn.tit.de Sacros. Eccel. nu.75.& Sbroz.d.tract. de Vicar. Epis. lib.1.quæst.55.nu.7.& quæst.60.nu.4. contentus esse debet huiusmodi sala-
87 rio, ex quo † deduci debent expensæ, quas domi esset facturus secundum Pauin.d.nu.5.& Sbroz. d. quæst.55.nu.7. allegat Pauin. not. in cap. in primis 2. quæst.1. vbi tamen nihil habetur, neq; traditur per Doct. de expensis, aut salario iudicis, seu officialis, sed de expensis litigantis; allegat ẽt notat. in c. statutum §. insuper, de rescript.in 6.sed neque ibi aut à Summo Pontifice, aut interpretibus traditur de expẽsis ex salario deducendi, sed de expensis itineris occasione litis, ex quibus Gl. ibi, & Doct. docent deducendas esse in iudice ordinario, non autem delegato illas, quas domi fecisset; quare hoc quidem de expensis itineris admitterem
88 in casu nostro cum hic Vicarius Ordinarius sit, nõ autem quod asserunt Pauin.& Sbroz. loco mox alleg. Illud sanè admitto, quod ijdem Doct. ibid. tra
89 dunt, † hunc Vicarium Capituli percipere debere fructus beneficiorum, & præbendæ per d.cap.de cætero, &c. ad audientiam, de cler. non resid. cum censeatur in seruire Episcopo, seu Episcopo, seu Episcopatui in spiritualibus.

Infertur vndecimò, quid dicendum sit de Canonico, qui tamquam Episcopus Cõcilio maximè generali præsens est, an nimirum percipere debeat dum abest ab Ecclesia sua quotidianas distributiones; nam regulariter dicendum
90 est, † quòd non, tum per rationes; quibus in spetie id firmat Tiber. Dec. cõs. 69. vol. 2. ferè per totum, tum quia vt sic non abest causa vtilitatis suæ Ecclesiæ, cui adscriptus est, sed tantùm Ecclesiæ vniuersalis: secus verò dicẽdum
91 esset, † vbi tamquam Theologus, vel etiam Canonista Cõcilio interesset nomine sui Capituli ab eo missus, qa tunc rem suæ Ecclesiæ vtilem ageret.

92 Infertur deniq; eũ † qui causa suæ Ecclesiæ propriæ, cui adscriptus est, à Capitulo missus in aliquo publico munere, puta magistratus, si Ecclesia illa haberet iurisdictionem, & imperium, vel saltem legationis ad summũ Põtificem, Principem, Ciuitatẽ causa quoq; gratulationis abesset distributiones pcipere; ij enim dicuntur rem vtilem Ecclesiæ suæ facere, & abesse causa suę
93 Ecclesiæ, sicut etiam qui† hæc agunt pro Rep. sua dicuntur in prophanis abesse causa reip. & ex eo capite in integrũ restituũtur, sicut latè probat Odd. tract. de restit. in integrũ quæst.6.art. 10. & de legatione est tex.in l. sed si §. fin. l. legati. l. non verè, & l. qui mittuntur in princip.ff. ex quib.caus.mai. & l. 1. C. eod. de Magistratus munere est tex. in d. l. qui mittuntur §. similes; de Assessoribus est tex. in l. si cui in princip. ff. eod. de Prætoribus, & Vicarijs tradit Valasc. in l. imperiũ num. 186. ff. de iurisd.omn.iud. Odd. d. art. 10.num. 35. Atq; hæc de tota hac 11. quæst. prolixiori fortasse quàm par esse videretur, vt immuneras ferè quæstiones de absentibus ob Ecclesiæ vtilitatem suo sinu complecteretur, dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 Consuetudo alia contra, alia præter, alia secundùm ius.

2 Consuetudo contra ius requirit spatium 40. annorum, saltem de iure Canonico.

3 Consuetudo legitimè præscripta est quadragenaria.

4 Consuetudo contra ius, qua vsus est Papa potest esse decennalis. Idem in consuetudine contra constitutionem non receptam. num. 5.

6 Consuetudo contra ius, non autem præter ius debet necessariò esse rationabilis.

7 Consuetudo rationabilis qua sit, iudicis arbitrio relinquitur; Ex quibus autem informabit iudex animum suum. num. 8.

9 Consuetudo præter ius inducitur spatio decem annorum. Nisi tenderet ad præiudicium iuris Ecclesiæ. num. 10.

11 Consuetudo interpretatiua iuris non requirit cursum tẽporis, sed solùm actus ipsos.

12 Actus

12 Actus vnicus non sufficit ad consuetudinem inducendam, licèt sit notorius toti populo. num. 13. nisi sit successiuus. num. 14. vel iudiciarius. num. 15.
16 Actus ad inducendam consuetudinem quot requirãtur, iudicis arbitrio relinquitur ex communi.
17 Consensus populi, seu Collegij necessarius est ad inducendam consuetudinem.
18 Actus consuetudinem inducentes debent esse interpolati, & vniformes.
19 Consuetudo non debet necessariò esse obtenta in contradictorio iudicio.
20 Consuetudo inducta post legem tollentẽ consuetudinem, an, & quando sustineatur. Et quid si tantùm tollat aliquid tãquam irrationabile. num. 21.
22 Consuetudo immemorabilis non tollitur per clausulam, non obstante quacumque consuetudine, nisi damnetur tãquam iniqua.
23 Consuetudo contra ius non extenditur de casu ad casum, neque de loco ad locum, neque de persona ad personam. Nisi casus, ad quem fit extensio, comprehendatur sub lata significatione vocabili casus expressi. num. 24.
25 Consuetudo contra ius extenditur vbi vnus casus habet se vt correlatiuum ad alium, & militat eadem ratio. Aut quando duo aequiparantur à lege antiqua. num. 26. Aut vbi vnum habet se consecutiuè ad aliud. num. 27.
28 Consuetudo vnius ciuitatis, & loci extenditur ad loca illi subiecta non habentia specialem consuetudinem.
29 Consuetudo extenditur vbi militat eadem omnino ratio.
30 Consuetudo etiam pœnalis, si contineat animæ, aliumue fauorem, extenditur ad similia.
31 Consuetudo, quòd absens percipiat fructus beneficiorum suorum in absentia valet. Idque etiam post Concil. Trident. num. 32. modò inde Ecclesia insignes non patiantur defectum ministrorum, num. 33. aut nisi cõsuetudo inducta esset sine causa. nu. 34.
35 Consuetudo, vt omnes clerici absentes percipiant fructus prebendæ, & beneficiorum, non est admittenda in Collegiatis insignibus. nisi reditus admodum tenues sint. num. 36.
37 Consuetudo, quòd clericus Ecclesiæ Collegiatæ percipiat in absentia sine causa quotidianas distributiones non valet. Idque procedit etiam in consuetudine immemorabili. num. 38. etiamsi consuetudo fingeret huiusmodi absentes residere in Ecclesia. num. 39.
40 Consuetudo, quòd habens plures Canonicatus in diuersis Ecclesijs percipiat distributiones in vtraque, si vna resideat, non valet.
41 Consuetudo, quòd Canonici, qui nolunt promoueri intra annum ad ordinem requisitum, percipiant integras distributiones, non valet.
42 Consuetudo, vt absent iusta de causa, puta studij, visitationis, vel simili percipiat distributiones, valet.
43 Consuetudo, quòd distributiones inaequaliter assignentur horis Canonicis, diminuẽq; officijs valet.
44 Consuetudo interpretatiua dubij iuris, an aliquibus absentibus tribuendæ sint distributiones, admittenda est.
45 Consuetudo tribuens distributiones absentibus, si inducta sit sciente, & patiente Papa, valet.
46 Tolerantia, scientiaq; Pontificis inducit dispensationem non quàdo solùm conniuet, sed quando dicit, se tolerare. nulla tamen expressa ratio à Pontifice requiritur, num. 47.
48 Consuetudo immemorabilis tribuens distributiones ei, qui per alium Ecclesiæ inseruit, interestq; diuinis, est admittenda.
49 Consuetudo, quòd is, qui abfuit propter Ecclesiæ suæ vtilitatẽ, manens domi per duos, vel tres dies percipiat distributiones, valet. Idem in eo, qui abfuit ob aliam iustã causam. num. 50. Debet autem esse legitimè præscripta, hoc est quadragenaria. num. 51.
52 Consuetudo, vt ijs, qui abfuturi sunt ob Ecclesiæ vtilitatem, tres dies tribuantur ad colligendas sarcinulas, valet.
53 Tempus medicum colligendi, & componendi sarcinulas, quod abfuturo, redeunti, eiq; qui aduenit, tribuitur, arbitrarium est.
54 Cõsuetudo quadragenaria, quòd clerici absentes per duos menses in anno percipiant distributiones admitti potest.
55 Labor assiduus, & nunquam interruptus tædium parit, durabilisq; non est.
56 Quies necessaria est humanæ vitæ.
57 Consuetudo quadragenaria, quæ senibus post septuagesimum annum licèt diuinis non intersint, dentur distributiones, admitti potest.
58 Septuagenarius ad munera personalia vocari

cari non potest.

59 *Senectus morbus quidam est, & malorum portus.*

60 *Senes omnes ex consuetudine secundùm aliquos percipere possunt distributiones, licèt diuinis non intersint.*

61 *Clerici, qui diutiùs Ecclesiæ inseruierunt, ex consuetudine possunt absentes tanquam emeriti milites percipere distributiones.*

62 *Milites cœlestis militiæ non debent gaudere minori prærogatiua, quàm milites armatæ militiæ.*

63 *Mortuo, seu eius hæredibus possunt ex consuetudine legitimè inducta tribui fructus primi anni.*

64 *Fructus primi anni, quomodo diuidendi sint inter beneficiatũ, & eum, cui ex consuetudine debentur.*

65 *Mortuo tribui non possunt distributiones primi anni etiam ex consuetudine: neque etiam eius hæredibus. Et quæ sit vtriusq; ratio. n. num. 66.*

67 *Mortuo, seu eius hæredibus debentur distributiones ad ratam illius anni, in quo decedit.*

An, & quomodo consuetudine induci possit, vt absentes Distributiones quotidianas percipiant. Quæstio XII.

Vidimus hucusq; an, & quando absentes à diuinis, & ab Ecclesia iure communi attento percipere, vel amittere debeant quotidianas distributiones; videndum nunc est in tribus sequẽtib. quæstionibus, quid de iure speciali, nimirum consuetudine, statuto, vel priuilegio, quid nimirum hæc tria possint in concedendis huiusmodi absentibus quotidianis distributionibus. Et primò in hac quæst. videbimus de consuetudine; & quidem fusiùs, quoniam est hæc materia quotidiana. In qua vt dilucidiùs procedatur; Præmitto primò,
1 quandam esse † consuetudinem contra ius, aliam præter ius, aliam secundùm ius, vt tradit Abb. in c. fin. nu. 11. & ibi cæteri Doct. cõmuniter, maximè verò Roch. Curt. sect. 3. num 28. & 35. de consuet. Glos. Archid. Io. An Gemin. & Franc. in cap. fin. eod. tit. in 6. & de hoc nemo dubitat; nam de se patet.

Præmitto secundò, consuetudinem, quæ est contra ius, saltem de iure Ca-
2 nonico † requirere spatium 40. annorum. & hoc voluit rex. d. cap. fin. extra de consuetud. dum requirit, quòd hæc cõsuetudo sit legitimè præscripta, & hoc ibi adnotauit Glos. & omnes Doctor. mox citati; consuetudo. enim le-
3 gitimè præscripta † est, quæ inducitur spatio 40. annorum, vt probat Curt. d. sect. 3. num. 4. & constat ex cap. cum Ecclesia, de caus. possess. & propriet. capit. auditis de præscription. & capit. cum de beneficio, de præben. in 6. cum simil. Verùm id dupliciter restringi debet quatenus ad rem nostrã
4 facere potest. Primò † nisi Papa vsus fuisset tali consuetudine: nam tunc sufficerent decẽ anni; ita post Butr. d. cap. fin. in 4. requisito, & alios tradit ibid. Cur. d. sect. 3. num. 39. Restringe 2. in
5 consuetudine † contra Canonem, qui nunquam est receptus in obseruantia; nam tunc, si Princeps ignoret, sufficiunt, & requirũtur decem anni; Cald. Butr. Card. Flor. Imol. & Fel. cap. 1. de treg. & pac. latè Couar. lib. 2. var. resol. cap. 16. num. 6. versic. quintò sunt qui huius; Papa verò sciente non requiritur decennium, sed per aliquot actus contrarios excluditur constitutio, vt voluit Abb. & Fel. d. cap. 1. quorum etiam sententiam sequitur Couar. loc. cit. eamq; communem asserit Curt. d. sect. 3. num. 40. licèt ipse de ea dubitare non nihil videatur. Requirit etiam hæc consuetudo contra ius,
6 † quòd sit rationabilis, vt apertè deciditur in d. cap. fin. quod quidem non requirit consuetudo, quæ est præter ius, vt voluit ibid. Card. Bal. & Barbar. quos refert, & sequi videtur Curt. d. cap. fin. sect. 2. num. 24.

Præmitto tertiò iudicis arbitrio re-
7 linqui, † quæ nam consuetudo sit rationabilis. Abb. d. cap. fin. num. 5. & ibi Addent. Host. Io. An. & Imol. Glos. in

cap. 2. in Verb. rationabilia, de Constit. in 6. Archid. in cap. leges 10. dist. & alij quos referunt, & sequūtur de communi attestantes Roch. Curt. d. cap. fin. sect. 2. num. 20 & Menoch. alios referens in tract. de arbitr. iud. lib. 2. cas.
8 82. num. 2. qui quidem iudex † informando animū suum ponderabit, vtrū finis consuetudinis sit bonus; & an ea sit aliqua iusta ratione inducta; & vtrū ius approbet similem consuetudinem, vel reprobet, vt optimè adnotauit Abb. d. num. 1. illa enim est, diciturq; rationabilis consuetudo, quæ non est à iure reprobata, vt voluit Glos. d. cap. fin. Verb. rationabilis, de consuet. ad id allegans cap. cum dilectus eod. tit. cap. cum Ecclesia, de caus. possess. & propriet. & cap. Abbate, de verb. signif. cuius opinionē sequitur Innoc. d. cap. fin. & Bal. consil. 401. vol. 5 sed neq; requiritur expressa & inconuincibilis ratio, sed aliquod bonum motiuum, vt voluit Bal. d. cap. fin. in Verb. rationabilis; qua etiam ratione poterit iudex arbitrari illam esse rationabilem consuetudinem, quæ continet bonum honestum, vel honorabile, vt tradunt Barbat. d. cap. fin. col. 14. & ibi Curt. d. sect. 2. num. 20. similiter eā, quæ habet illas tres comites, vt religioni cōueniat, congruat disciplinæ, & saluti prospiciat, seu peccatum excludat, vt loquitur tex. in cap. consuetudo, dist. 1. quæ verba ibi explicant exempla proferentes Glos. Archid. & cæteri.

Præmitto quartò consuetudinē, quæ
9 est præter ius, † regulariter induci spatio decem annorum; ita Abb. d. cap. fin. nume. 11. & ibi Io. An. Butr. & alij, quos referunt, & sequuntur cōmunē opinionem asserentes Curt. d. cap. fin. sect. 3. num 28. Soarez in Thes. recept. sent. littera C. num. 279. Villal. in com mun. opin. Ver. Consuetudo num. 185.
10 Id autem non † procedit, vbi talis consuetudo præter ius tendit ad derogandum iuri alicuius Ecclesiæ; tunc enim debet esse quadragenaria; vt satis constat ex cap. cū dilectus, de consuet. cap. de quarta, de præscript. & cap. Abbate, de verb. sig. lateq; probat Rot. Rom. decis. 6. de consuet. in nou. Curt. d. sect. 3. nu. 72. Fel. in cap. statuimus limit. 1. de maior. & obed. Dien. reg. 139. & nos fusiùs ostēdimus i trac. de Option. can. cap. 2. quæst. 2. in princip.

Præmitto quintò, in consuetudine interpretatiua iuris, seu obseruantia,
11 vel stylo nō requiri † cursum temporis, sed sufficere actus ipsos; ita post Butr. in repet. d. cap. fin. versic. visa materia col. 22. & Nicol. de Mattarell. in l. de quib. ff. de legi. tradit Roch. Curt. d. sect. 3. num. 5. ad id etiam allegans tex. in l. vel vniuersorum ff. de pignor. act. & in l. Titianus ff. quod cum eo; hoc ipsum etiam adnotauit idem Curt. ea d. sect. 3. num. 31.
12 Præmitto sextò, vnicum actum † nō sufficere ad consuetudinem inducendam, sed plures requiri. id satis probatur in l. 1. & 2. C. quæ sit longa consuet. adnotauitq; Bart. d. l. de quibus
13 quæst. 2. ff. de legi. idque etiamsi † vnicus ille actus sit notorius toti populo, seu Collegio, vt monet ibid. Bart. & adnotauit Petr. Rauen. ad tit. de consuet. sect. 3. nu. 6. nisi tamen ille vnicus actus
14 † esset successiuus, & haberet continuationem per tempus, intra quod inducitur talis consuetudo; tex. sing. in c. cum de beneficio, de præben. in 6. & docet Abb. d. cap. fin. num. 17. latè inter cæteros Curt. ibid. sect. 4. num. 43. vel
15 nisi † actus ille sit iudiciarius secundùm Abb. d. cap. fin. nu. 16. dicens hoc fateri Doct. vtriusque iuris; modò tamen per illum actum tanquam notorium detegeretur consensus populi, vt ibid. not. Abb. & Curt. d. sect. 4. num. 35. & 43. vbi verò plures actus requi-
16 runtur, communis opinio est † iudici arbitrarium esse, quot actus necessarij sint, qui quidem iudicare debebit tot requiri, vt ex ijs verisimiliter colligatur consensus populi, seu Collegij, vt constat ex ijs, quos refert, & sequitur Curt. d. sect. 4. num. 37. & Menoch. de arbitr. iud. cas. 81. num. 4. est enim omnino

nino

17 nino necessarius † consensus saltem tacitus populi, seu Collegij ad inducendam consuetudinem, vt tradunt Doct. d.c.fin. de consuet. maximè verò Curt. d. sect.4. num.48.& seq. Duen. reg.141. paulò post principiū, & alij, quos retulimus d. tract. de Option. quæst. 2. con-
18 cl. 2. Debent quoque illi actus † esse interpolati, vt voluit Bart. d. l. de quibus quæst. 2. ff. de legi. latèq; ostendit Curt. d. sect. 4. num.38. necnon etiam vniformes, ex difformi enim obseruantia nequaquam induci potest cōsuetudo, vt plurib. comprobat Rot. Rom. decis. 19. num.6. & decis. 72. num.28. cum seq. 2. par. in nouiss. diuers.

19 Præmitto septimò, † non esse necesse, quòd consuetudo obtenta sit in cōtradictorio iudicio. id optimè probat Abb. d. cap. fin. num.16. de consuet. cuius opinionem secuti etiam sunt de cōmuni attestantes Castr. d. l. de quibus col.2. ff. de legi. Barbat. d.c. fin. col.28. & ibi Curt. sect.4. num.34. Eman. Suar. in Thesaur. recept. sent. litt. C. nu.281. cum seq. & Turzan. in suis opin. commun. opin.153. cum alijs, quos nos retulimus d. tract. de Option. quæst. 2. concl.4.

Præmitto octauò, ꝙ si lex de futura consuetudine mentionem non faciat, sed simpliciter tollat præteritam consuetudinem, seu iam introductam, tūc
20 consuetudo † inducta post hāc legem eidem legi derogaret, vt singulariter docet Glos. penult. in clement. statutū de elect. & Anchar. in cap. 1. num. 30. de constit. in 6. quod idem etiam sentire videtur Butr. d. cap. fin. nu.53. & alij plerique, quos refert Tiraq. de vtroq; retract. in præfat. num.17. sed expresśè tuetur Couar. lib. 3. var. resol. cap.13. num.4. concl.4. licèt contrarium tenere videantur plures alij, quos refert idem Tiraq. d. præfat. num. 18. & Viui. in comm. opin. Verb. consuetudo etiam futura; qui tamen potiùs loquuntur, vbi lex consuetudinem reprobauit. Si verò expressim per legem aliquam tolleretur consuetudo futura, tūc certum est ex eadem causa non posse iterum eā induci, vt tradit Abb. d. cap. fin. nu.22. Butr. num.53. Bart. d. l. de quibus nu.4. in fin. & Alex. post alios in l. si non speciali num. 4. C. de testam. & alij, quos refert, & sequitur Duen. reg. 144. ex noua verò causa poterit; ita Abb. in c. 2. nu.8. Dec. nu.2. de probat. vbi cæteri, quam opinionem communem asserit alios referens Viu. vbi supr. Verb. consuetudo ex noua causa, Duen. d. reg. 144. limit.1. & Couar. d. nu.4. concl.3. similiter quando lex reprobat consuetudinem, tunc consuetudo contraria postea inducta etiam immemorabilis non valet, nisi Principe sciēte. ita post Butr. d. cap. fin. num.51. de cōsuet. Abb. & Fel. in cap. accedentes de præscript. & alios tradit Curt. d. sect.4. num. 29. Duen. reg. 141. limit. 2. & d. reg. 144. ampl.3. Couar. d. num.4. concl. 1. & 2.
21 & num.5. Immo etiam si lex † non faciat mentionem de consuetudine, sed solùm improbet aliquid tanquam irrationabile, adhuc non valeret consuetudo postea inducta tanquam irrationabilis. opt. tex. in clem. 1. de elect. vbi id adnotauit Paul. idem etiam tradit Duen. d. reg. 144. ampl. 2. post Gem. d. cap. 1. num.3. de constit. in 6. & consi. 132. num.7. si quis verò circa hæc, quæ præmisimus aliaue, quæ præmitti posse videbantur, plura desiderat, cōsulat Curt. Abb. & cæteros d. cap. fin. Duen. Viu. Couar. & alios supra cit.

Præmitto nonò, quòd, licèt canon, aut Summus Pontifex, vbi tollit consuetudinem, vtatur his verbis, non obstante, vel sublata quacunque consue-
22 tudine, † adhuc non censetur sublata & reuocata consuetudo immemorabilis, nisi consuetudo illa damnetur, ac reprobetur à lege, vt iniqua, & irrationabilis; ita post Bal. & Ang. in l. omnes C. de præscript. 30. ann. Fel. in rubr. de præscript. col. pen. & alios latè tradunt Tiraq. de retract. consang. §.1. Glos. 2. num.13. Couar. d. capit.13. nume. 5. & Hoied. de benef. incompatib. par. 1. c. 17. num.9.

Præmitto decimò, & postremò, q.
23 licèt consuetudo contra ius † regulariter non extendatur de casu ad casum, neq; de loco ad locum, neq; de persona ad personam, vt tradunt Doct. communiter in l. quod non ratione, & d. l. de quibus ff. de legi. & l. 3. §. hæc autem verba ff. de negot. gest. Archid. Gemin. Fran. & cæteri in cap. fin. de cõsuet. in. 6. satisq; probatur in l. 1. C. de emancip. liber. d. l. quod non ratione, & c. fin. de off. Archid. cum simil. Id tamen non est perpetuum. Nam pri-
25 mò non procedit † quando casus, ad quem fit extensio, comprehenditur sub lata significatione vocabuli casus expressi. ita singulariter limitat Butr. d. cap. fin. col. 33. quem sequitur Curt. d. cap. fin. sect. 4. num. 12. extra de cõsuet. vbi pluribus id comprobat; optimus tex. in Clem. 1. de elect. Præterea
25 id non procedit † quando casus, ad quem facienda est extensio, habet se vt correlatiuum cum casu consuetudinis, & eadem ratio militat, vt optimè, ac latè comprobat Curt. d. sect. 4. num. 13.
26 Tertiò similiter id nõ habet locũ † quã do duo æquiparantur à lege antiqua, quia tunc consuetudo superueniens in vno extenditur ad aliud, ita latè Butr. d. cap. fin. col. 34. & Curt. d. sect. 4.
27 num. 14. Quartò vbi vnum † venit consecutiuè ad aliud, tunc consuetudo etiam cõtra ius introducta in vno extenditur ad consecutiuum illius, vt fusè tradunt Butr. d. col. 34. & Curt. d. sect. 4. num. 16. Quintò consuetudo vnius
28 Ciuitatis, vel loci † extenditur ad oppida, & loca particularia illi subiecta, quæ non habeant consuetudinem propriã. ita Bart. in l. 2. quæst. 36. C. quæ sit. long. consuet. latè Curt. d. num. 16. & 17. post Butr. d. cap. fin. col. 38. secus verò esset si consuetudo illa esset contra ius alicuius Ecclesiæ, particularis, nam tunc non extenderetur ad alias Ecclesias, vt notauit idem Cur. d. sect. 4. num. 7. & 17. post Abb. & Vincent. in cap. cum olim, de consuet. Sex-
29 tò consuetudo quoq; extenditur † vbi militat eadem omnino ratio; Glos. in cap. 1. in Verb. Italiæ, de tempor. ordin. Abb. & alij in cap. at si Clerici in princip. de iudic. latè Curt. d. sect. 4. nume. 12. & 23. Denique consuetudo etiam pœnalis, si sit fauorabilis animæ, aliumue fauorem contineat, extenditur
30 † ad similia, vt latè, & optimè comprobat Curt. d. sect. 4. num. 21. & seq. His præmissis iam ad conclusiones veniamus.

Prima conclusio. Licèt valeat consuetudo, quòd quis in absentia, seu non residens percipiat fructus beneficiorũ suorum; non valet tñ quòd habeat distributiones quotidianas. Prior pars
31 huius † conclusionis probatur ex tex. in cap. cum omnes, de constit. vbi id adnotauit Glos. fin. Abb. not. 1. alia Glos. in cap. conquerente, Verb. deseruiat, de Cler. non resid. idq; pro regula ponit alios adducens Duen. reg. 134. & Io. Selu. tract. de benef. 4. part. quæst.
32 2. num. 5. Et puto procedere † etiam post Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. versic. præterea obtinentibus, modò ea cõsuetudo legitimè inducta sit post illud decretum Concilij, quicquid voluisse videatur Couar. d. cap. 13. num. 9. & expressim tradat Alphons. Hoied. in tract. de benef. in comparib. 1. par. cap. 17. num. 20. volens post Concilium Triden. nõ esse admittendam, neq; valere huiusmodi consuetudinem; cuius ego contrarium iure sustineri posse puto; quàmuis enim Trident. synod. d. cap. 12. statuat, quòd obtinentibus in Cathedralibus, aut Collegiatis Ecclesijs dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones non liceat vigore cuius libet statuti, aut consuetudinis vltra tres menses ab eiusdem Ecclesijs quolibet anno abesse, alioquin primo anno priuetur vnusquisq; dimidia parte fructuum, quos ratione etiã præbendæ, ac residentiæ fecit suos; tamen cum neque improbet, seu damnet Cõcilium huiusmodi consuetudinem, neque futuram expressè tollat, eiue derogct, dicendum necessariò est, legiti-

maim

mā consuetudinē, hoc est quadragennariam post idem Concilium admittēdam fore per ea, quæ supr. in 2. & 8. præmiss. latiùs adduximus. Verū hanc sanè priorem conclusionis partem ita temperandam esse putarem, vt proce-
33 deret, † modò Ecclesiæ Cathedrales, & Collegiatæ præsertim insignes non paterentur defectum ministrorum, ita post Fel.d. cap. cum omnes num. 33. & alios tradunt Selu. d. quæst. 2. num. 8. Duen.d.reg.134.limit.2.Couar.d.nu.9. aut talis consuetudo non præbeat occasionem vagandi; si enim illam præbeat, vt quia permittat aliquē sine causa se absentare à beneficio, tunc nō valet cōsuetudo; ita Innoc.in cap.ex tuæ num.3.& ibi Anchar. & cæteri, de cler. non resid.Selu. d.num. 8. latè Duen. d. reg.134.limit. 3. idemq; dicendum es-
34 set, vbi † consuetudo ipsa inducta esset sine aliqua, eaq; rationabili causa, Dec. d.cap.cum omnes nu.5.Siluest.in Sum. Verb.residentia quæst.2. Duen. d. reg. 134.limit.4. & ratio est, quia cum hæc consuetudo sit contra ius, cap.quia nōnulli, cap.relatū, & tot. ferè tit.de cler. non resid.debet esse rationabilis, vt patet ex d.cap.fin.de consuet. vbi Glos.& Doct.omnes id adnotarunt. Atque id quidem procedit, & locū habet quoad absentiam aliquorum singularium, nā quoad absentiam omnium clericorum Ecclesiæ Collegiatæ ea consuetudo
35 † non est admittenda nisi in Ecclesijs Collegiatis non insignibus, eaque consuetudo debet esse immemorabilis. ita decisum reperio per Sacram Congregationem Tridentini Conc.ad sess. 24. cap. 12. de reformat. in vna Burgen. in duab. Comen. & in vna Mediolanensi,
36 aut vbi reditus † ita tenues sint, vt Canonici neque ex ijs, neque aliunde habeant, vnde viuant, vt censuit eadem Congreg.in d. Burgensi, in altera Comensi, & in altera quoq; Mediolanēsi. Posterior autem pars huius conclusio-
37 nis, quòd nimirum † non valeat consuetudo, quòd Canonicus, aliusue clericus Cathedralis, vel Collegiatæ Ecclesiæ percipiat in absentia sine iusta causa quotidianas distributiones, aperte constat ex cap. vnico in princip. de cler.non resid.in 6.vbi à Bonif. 8. penitus improbatur consuetudo, quòd clerici Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum etiam presentes in ciuitate, & loco Ecclesiarum, qui eisdem Ecclesijs in diuinis officijs non inseruierint, percipiant quotidianas distributiones; quæ quidem constitutio Bonifacij innouatur, & in vsum reuocatur à Tridentina synodo d.sess.24. c. 12. versic. distributiones verò; & id quidem adnotauit Glos. & Doct. communiter d. cap. vnico, Selu. d. quæst.2. num. 8. in fin. Couar.d.cap.13.num.2. latè alios referentes Hoied. d. cap. 17. num.5.cum seq. & Duen.d.reg.134. limit. vlt. & reg. 206. in princip. Id verò ita intelligendum est, vt non modò sublata fuerit consuetudo, quæ aderat tempore d. cōstitutionis Bonifacij, verùm etiam nullo modo valeat huiusmodi consuetudo, quæ postea inducta fuerit, vel etiam in futurum contingat induci, vt satis constat ex Doct. supr. cit. sed id in specie monet Couar. d. cap. 13. num. 2. in princip. & 5. ad fin. post Prob.d.cap.vnico num.41. ob eam nimirum rationem, quòd ea consuetudo ob iniquitatem improbetur iuxta latiùs etiam per nos tradita supr.d.præmiss. 8. Ampliatur verò hæc posterior pars primò, vt procedat † etiam in cōsuetudine immemorabili; ita in specie tradit Hoied. d. cap. 17. num. 9. in fin. idque apertè constat ex ijs, quæ adduximus supr. hac eadem quæst.præmiss. 8.& 9.
39 Secundò, vt locum habeat, † etiam si consuetudo fingeret absentes residere in Ecclesia; nam nihilominus non percipient quotidianas distributiones, vt satis probat tex.in cap. de cætero iūcto cap.ad audientiam, de cler.non resid.& tenet Glos.d.cap. vnico Verb. ad fuerint, eod.tit.in 6.Hoied.d.capit.17. num.8. Duen.d. reg. 206. num. 3. Ampliatur tertiò, vt non valeat consuetudo,

do, quòd habens plures Canonicatus
40 in diuersis Ecclesijs † percipiat distributiones quotidianas in vtraque Ecclesia, licèt in vna tantum resideat. ita, Card. in clem. 2. §. illi verò num. 10. de æt. & qual. & ord. præficiend. Hoied. d. cap. 17. num. 7. Curt. d. cap. fin. sect. 5. nu. 45. de consuet. & Duen. d. reg. 206. nu. 2. De obtinentibus verò duos Canonicatus, vel Canonicatū, & dignitate in eadē Ecclesia an saltē ex consuetudine possint duplices distributiones percipere diximus supr. hac eadem 2. par. q. 4. concl. vlt. Ampliatur 4. vt etiam non
41 valeat † consuetudo, quòd Canonici residentes, qui infra annum non promouentur ad ordines, quos proprius Canonicatus requirit iuxta decreta in d. Clem. 2. & Concil. Trident. sess. 22. cap. 4. percipiant integras distributiones, cum d. Clem. 2. dimidiā hisce Canonicis subtrahat; id enim in specie docet Curt. d. cap. fin. sect. 5. num. 39. Duen. d. reg. 206. num. 1. Hoied. d. cap. 17. num. 9. eam rationem afferentes, quia lex Canonica (nimirum d. Clem. 2.) quæ subtrahit illis dimidiam partem distributionum, derogat cōsuetudini; quam quidem rationem optimā esse liquet ex adductis per nos d. præmiss. 8. Limitatur autē primò hæc ipsa posterior pars huius conclusionis, vt
42 non habeat locum quoties † specialis aliqua consuetudo inducta sit priuilegians aliquem absentem ex iusta causa, puta studij, vel simili, vt possit percipere quotidianas distributiones. ita post Dec. in cap. cum omnes in 2. lect. num. 6. & ibi Andr. ab Exea num. 50. de cōstit. tradit in specie Couar. d. cap. 13. num. 5. versic. tertiò eadem ratione Duen. d. reg. 206. limit. 1. & Hoied. d. cap. 17. num. 10. & ratio illa est, quam ibid. affert Hoied. quia sublata consuetudine potest de nouo introduci eadē consuetudo ex noua causa, quod nos latè probauimus supr. hac ipsa quæst. præmiss. 8. Ex qua limitatione infertur, eum, qui abest causa examinis, visitationis, seruitij Episcopi, aut Papæ, aliàsue propter vtilitatem Ecclesiæ suæ ciuitatis, aut vniuersalis, stante hac de re speciali consuetudine legitimè præscripta, cum ea sit rationabilis, ijq; iusta de causa dicantur abesse, percipere posse, ac debere pro tempore talis absentiæ quotidianas distributiones. Idq; quoad absentes propter vtilitatem Ecclesiæ suæ ciuitatis probari potest ex communi illa doctrina in d. cap. vnico quam retulimus, sed reiecimus supr. quæst. præceden. concl. 1. solut. 2. absolutè tradentium clericos absentes propter vtilitatem Ecclesiæ non percipere quotidianas distributiones, nisi de hoc adsit consuetudo, in hoc etenim sensu quem diximus, admitti potest. Secundò limitatur, vt valeat etiam consuetudo, quòd distributiones quotidianæ diuidantur inter eos, qui intersunt officio diuino certis horis, licèt non omnibus, vt fusè ostendimus supr. d. 2. par. quæst. 3. concl. vlt. & inter cæteros monet Hoied. d. cap. 17. nu. 11. hinc etiam
43 inferens, quòd † valebit consuetudo, quòd ipsæ distributiones quotidianæ inæqualiter diuidantur inter horas canonicas, ita, vt plus, qui in vna hora præsentes sunt, quàm qui in alia, lucrentur, & acquirant. Tertiò limita, quòd, quando esset dubium in iure, an tales distributiones aliquibus absenti-
44 bus deberentur, tunc † hæc consuetudo interpretatiua huius dubij iuris valeret, esset; admittenda. ita in specie tradit Couar. d. cap. 13. nu. 3. in fin. post Bal. consi. 53. inter consil. Card. Flor. Dec. d. c. cū omnes in 1. lect. col. 1. & ibi Exe. nu. 50. idemq; docet Duen. d. reg. 206. limit. 3. Hoied. d. cap. 17. nu. 13. & Curt. d. cap. fin. sect. 1. not. 3. limit. 3. num. 4. qui autem sint casus, in quibus iure Pontificio controuersum est, neque adhuc expeditum, absentibus, & his, qui diuinis officijs non fuerint præsentes, deberi quotidianas distributiones deducitur ex notatis d. cap. vnico, quod etiam admonet idem Couar. loc. cit. quòd verò ibidem asserit hanc consuetudinem interpret at

uam.

uam debere esse legitimè præscriptam, hoc est quadragenariam iuxta id quod præmisimus supr. hac ead. quæst. præmiss.2.id ego non ita accipio, quasi sumat ibi Couar. consuetudinem legitimè præscriptam pro quadragenaria sed; cum de consuetudine interpretatiua loquatur, quæ vel nullum temporis cursum,vel tantùm requirit decennium,vt supr. præmiss. 4. & 5. ostendimus, iuxta subiectam materiã ad summum de decennali est intelligendus, aliàs fallitur.

Limitatur quartò, quòd, vbi hæc cõsuetudo inducta esset sciente, & patiente Papa post illam constitutionem
45 Bonifacij, tunc † distributiones quotidianæ deberētur etiam absentibus à diuinis officijs; nam per huiusmodi scientiam, & tolerantiam Summi Pontificis censeretur inducta dispensatio. ita post Abb. consi.94. vol. 1. Andr. ab Exe.d.cap.cum omnes num.52.de constit.tradit Couar.d.cap.13.num.5.in fi. nosq; docuimus sup. præmiss.8. & post Butr.ac cæteros Doct. in cap. accedentes,de præscript. docent Duen. d. reg. 206.limit. 5.& Hoied. d.cap.17. nu.13. vbi tamen subdit esse aduertendum;
46 quòd † ex hac scientia, & tolerantia Romani Pontificis tunc demum inducitur dispensatio, quando ipse Romanus Pontifex dicit, se tolerare,aut dissimulare, non autem quando tantùm conniuet, dicens ita tenere Fel. ex cõmuni sententia in cap.1. col.6. de treg. & pac. Couar. lib. 4. Decretal. Epiton. de sponsal.2 par.cap.6.§.10.num.15.& Eman.Soarez. in Thesaur. recept. sentent.Verb.dispensatio num.84.ipse verò Couar. d. cap.13. num.5. non solùm idem tenere videtur, quòd nimirum sola conniuentia nõ sufficiat,dum requirit consensum Romani Pontificis; sed etiam ait oportere hanc cõsuetudinem aliqua ratione, & causa ab iniquitate defendi, cũ alioqui iniqua esse videa-
47 tur. Verùm puto ego, quòd † si adsit expressus consensus Pontificis,non requiratur aliqua alia ratio; nam eo ipso censetur habere aliquem rationem iustam; præsumitur enim pro Principe, eiusq; facto, latè Menoch.tract.de præsumpt.lib.2.præsumpt.9.num.4.& præumpt. 10. num. 1. & seqq. Limitatur quintò, & postremò, quòd, licèt regulariter seruienti per alium, seu interessenti diuinis non debeantur distributiones, vt tradit Couar.d.lib.3.var. resol.cap.13.num.2.& Cald. consi. vnico de cler.non resid.num.2.& alias me se-
48 mel admonuisse memini, tamen † vbi adsit cõsuetudo immemorabilis, quòd quis per alium interessendo, & seruiẽdo Ecclesiæ lucretur etiam distributiones,ea erit admittenda, vt pluribus cõprobat August: Bero. quæst. 114. ferè per totam.

49 Secunda conclusio. Valet † consuetudo,quòd aliquis, qui absuit propter Ecclesiæ suæ vtilitatẽ, rediẽs per duos, vel tres dies domi manere possit antequam Ecclesiam adeat, & tamen illorum dierum distributionem percipiat. ita inspetie tradit Gemin. d. cap. vnico in princip. num.3. & ibi Franc. num.2. Philip. Prob. in addit. ad Io. Monach. num.11. Graf. decis.Aur. par. 2. lib. 3. cap.15.num.11.& Petr.a Cened.in Col lect. ad ius Canon. 3. par. collect. 15. nume. 7. circa medium post Cosm. in pragmat. Sanct. tit. quo temp. quisque deb. esse in Chor.§.tollens in Glos.percipiunt,& sentiunt etiam Io. An. & Io. Mon. infr. citandi. probari autem potest hæc conclusio ex tex. in l. ab hostibus §. sed quod simpliciter, ff. quod met. caus. vbi ei, qui absuit ob iustam causam, datur reuerso modicum tempus ad componendas sarcinulas,idque tempus subducitur ab vsucapione, illumq; textũ præcipuè intelligit Odd. in tract.de restit.in integrum quęst. 27. art.3.num.34.& 38.de eo,qui absuit ob publicum negotium. Immo verò id
50 etiam procedere † puto, si is nõ absuit ob Ecclesiæ vtilitatem, sed ob aliam iustam causam, ob quam etiam non perciperet quotidianas distributiones; nã si rediens domi se contineret per duos,

aut

aut tres dies ad res suas componendas antequam ad Ecclesiam accedat, valeret consuetudo, vt pro ijs quoque diebus distributionibus gaudere debeat, ac si diuinis interfuisset, ita Io. Monac. d.cap.vnico num.1. & ibid. Io. An. dicentes huiusmodi consuetudinem non tolli, aut improbari à Bonifacio 8. in d. eius constitutione, quæ intelligitur de his, qui continenter, & perpetuò huiusmodi distributiones habere vellent domi remanentes; nam verbum simpliciter dictum, inquiunt ipsi, intelligitur cum continuatione l.cum quis in princip. ff. de solut. l. Seio §. medico, & §. fin. ff. de ann.legat. capit. ne quis arbitretur 22. quæst. 2. in princip. & c. quemadmodum in princip. de iureiur. in 6. cũ alijs adductis per Philip. Prob. in cap.1. in Verb. assistentes, & in verb. cùm perseuerantia, de schismat. in 6. & in cap. statutum il 2. de hæret. eod. lib. Adducunt etiam Io. An. & Io. Mon. ad id tex. in d. l. ab hostibus §. sed quod simpliciter, seu fin. paulò ante allegato ff. ex quib. caus. maior. qui quidem absolutè loquitur de eo, qui absfuit ob iustam causam, & non solùm in casu, quo quis absfuit causa reip. seu propter publicam vtilitatem; facit etiam tex. in cap. quàmuis de off. ordin. in 6. in ijs verbis, & cõtinuatis diebus, quàm citò commodè poterunt, se Apostolico cõspectui representent, vbi Glos. & Doct. omnes tradunt in eo casu, & similibus dandum esse aliquod tempus ad quiescendum; dicitur enim aliquid continuum, licèt modicum interuallum admittat cap. sint tibi, de consecr. dist. 5. cum simil. & illud dicimur posse, quod commodè possumus, capit. faciat 22. quæst. 2. l. nepos Proculo ff. de verbor. sign. & in cap. cupientes in princip. de elect. in 6. ibi quam citò poterunt commodè locorum considerata distantia & c. vbi etiam Glos. in Verb. commodè, & Doct. adnotarunt, ei, qui lõgum iter facit, dari aliquot dies ad quiescẽdum. Ex his igitur iuribus, alijsq; mox deductis constat consuetudinem hãc rationabilem reddi etiam in ijs, qui ob quamuis iustam causam absfuerunt, vt per duos, aut tres dies domi se continentes ad res suas componendas integrè percipiant quotidianas distribu-
51 tiones, modò sit † legitimè præscripta, hoc est, per quadraginta annos obseruata, iuxta latiùs per nos tradita supr. hac ipsa quæst. præmiss. 2. cum saltem quoad hoc cõtra ius esse comperiatur, quòd per huiusmodi consuetudinem dẽtur distributiones absentibus ab Ecclesia ob nullam ex illis causis in d. c. vnico expressis, quæ solæ tamen exci-
52 piuntur. Eadẽ ferè ratione puto † dici posse, quòd valeat quoque tanquam rationabilis, modò sit legitimè præscripta, consuetudo illa, vt ijs, qui absfuturi sunt ob Ecclesiæ vtilitatem, duo, vel tres dies dentur ante discessum ad colligendas sarcinulas, & tamen pro eo tẽpore percipiant quotidianas distributiones, sicut pro toto eo, quo absfuturi sunt; satis id colligitur ab opposito (iuxta regulam l.fin. §. vlt. ff. de leg. 3. & leg. penult. ff. de milit. testam. cum simil.) ex d. l. ab hostibus §. sed quod simpliciter ff. ex quibus caus. mai. supr. alleg. vbi redeunti non cõputatur modicum tempus ad complendam contra eum vsucapionem; id verò etiam de modico tempore ante discessum tradit ibid. Bart. nu. 3. & 4. dicens in hoc omnes concordare, quem etiam sequitur Odd. d. quæst. 27. art. 3. num. 22. & constat ex tex. in l. qui mittuntur §. fin. ff. eod. & l. legato ff. de legation. Erit au-
53 tem † tempus hoc modicum tum colligendi sarcinulas, præparandiq; itineris, tum etiam post reditum, aut inter ipsum quoque iter, si longum sit, arbitrio iudicis relinquendum, vt ferè in his terminis tradunt Odd. d. art. 3. nu. 36. Menoch. de arbitr. iudic. cas. 33. num. 1. & 2. Glo. & Doct. d. cap. cupientes ad verb. commodè, de elect. in 6. & cap. quàmuis in Verb. continuatis, de off. ordin. in 6.

Tertia conclusio. Probabile mihi
54 est, † valere consuetudinem legitimè præ-

præscriptam, hoc est, quadragenariam; vt Canonici, vel Mansionarij absentes per duos menses in discursu anni percipiant quotidianas distributiones. ita in spetie tradit Petr. à Cened. d. collect. 15. num. 7. idem etiam aperte vult Couar. d. cap. 13. nu. 5. vers. tertiò eadem ratione, dum post Dec. in cap. cum omnes in 2. lect. num. 2. & ibi And. ab Exe. num. 50. de constit. docet, valere consuetudinem Ecclesiæ, quòd absentibus ad breue tempus quotidianæ distributiones debeantur; est autem breue tēpus tempus duorum mensium, vt constat ex Rip. in l. si insulam num. 36. ff. de verb. oblig. & alijs, quos refert, & sequitur Corb. de caus. priuat. emphit. ob non solut. canon. limit. vlt. nu. 25. & facit tex. in l. aufertur §. qui compensationem ff. de iure fisc. & in cap. præsentium 7. quæst. 1. facit verò magis Concil. Trid. sess. 23. cap. 1. de reform. versi. quoniam autem iuncto maximè versi. eadem omnino, vbi statuit breue tempus, quod ijs, qui curam habent animarum, indulgetur, vt abesse singulis annis possint, esse duorum, vel trium mensium in hæc verba; quoniam autē qui aliquantisper tantùm absunt, ex veterum canonum sententia non videtur abesse, quia reuersuri sunt, sacrosancta synodus vult illud absentiæ spatium singulis annis, siue continuum, siue interruptum extra prædictas causas (nimirum Christianæ charitatis, vrgentis necessitatis, debitæ obedientiæ, ac euidentis Ecclesiæ vtilitatis, de quibus paulò ante mentio habetur) nullo pacto debere duos, aut ad summum tres mēses excedere. quod idem quoad obtinentes dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones in Ecclesijs Cathedralibus, aut Collegiatis, statuit eadē sancta synodus in sess. 24. cap. 12. de reform. versic. præterea obtinentibus. Rursus verò hæc eadem conclusio ex eo etiam probatur, tum quòd valet consuetudo legitimè præscripta, vt tribuantur distributiones quotidianæ ijs, qui non omnibus, sed certis dumtaxat horis intersunt, vt fusè ostendimus supr. quæst. 3. concl. vlt. & paulò ante hac eadem quæst. cōcl. 1. limit. 2. admonuimus; Tum quod valet etiam huiusmodi legitima consuetudo, quòd ei, qui abfuit, vel absuturus est propter Ecclesiæ suæ vtilitatē, ante, vel post absentiam, duorum, vel trium dierum, aliudue modicum tempus indulgeatur ad colligendas, vel componendas sarcinulas, & tamen distributiones quotidianæ pro eo quoq; tempore tribuantur, vt supr. hac eadē quæst. concl. 2. quæ præcedens est, latiùs ostendimus. Tum denique quia valet, admittiturq; consuetudo legitimè præscripta, quòd absentes ob quāuis iustam, & rationabilē causam percipiant quotidianas distributiones, vt supr. hac ipsa quæst. concl. 1. limit. 1. demonstrauimus; Verùm satis videtur iusta causa absentiæ, & rationabilis consuetudo, qua illi duo menses conceduntur ad res familiares componendas, & honestam animi oblectationē, vt sic ex interuallo ministri regredientes ad cultum diuinum alacriori spiritu

55 illi se tradant, cum † assidua. & nūquam interrupta intētio in officiorum decantatione plerumq; tędium pariat, vt satis constat ex cap. non mediocriter de cōsecrat. dist. 5. cuius ea sunt verba; nonne rationabilis homo dignitatem amittit, qui vel ieiunium charitati, aut vigilias præfert sensus integritati, vt propter abstinentiam immoderatam; atque indiscretam psalmorum, vel officiorum decantationem, aut amentiæ, aut tristitiæ notam incurrat? perdurareq; nō potest, quod caret quiete aptissima ad vires reficiendas iuxta vulgatum illud Ouidij Nasonis distichum in Epist. 4.

Quod caret alterna requie durabile non est
Hæc reparat vires, fessaq; mēbra nouat.

Cui consonat quod scriptum reliquit Senec. de tranquillitate animi; danda, inquit, est remissio animis; meliores namq; & acriores resurgunt; quodq; de se ipso scripsit S. Gregor. Nazianz.

in oratione postquam reuerteretur ex agro habita; deambulabam, ait, otiosus in littore maris inclinante iam die; cõsueui enim semper curas talibus dissol uere remissionibus; nam nec arcus sufferre potest, vt assiduè inrendatur, sed indiget, vt parumper quandoq; laxetur, si rursus vsui esse debeat, & nequaquam inutilis sagittario suo in tempore necessitatis. Quin etiam necessariã
56 † esse quietem in vita nos docuit Aristoteles Ethic. 4. qua ratione Leo Imperator in l. præsenti §. ex his ergo locis æquiparauit requiẽ vesti, ac victualibus, quasi hæc æquè necessaria sint, vt inspecie adnotaui t Cassan. in Catalog. glor. mun. par. 12. consid. 49. prope fin. Neque huic conclusioni obesit, quòd Sacra Congregatio, quæ præest interpretationi Tridentini Concilij decidit teste Flam. Paris. tract. de resign. benef. lib. 1. quæst. 10. nu. 65. Canonicos non posse percipere quotidianas distributiones pro illis tribus mensibus, quibus abesse permittitur à Trident. Conc. d. sess. 24. cap. 12. de reform. idque etiam vigore cuiuslibet consuetudinis; nam vt admittamus extare hãc decisionem Sacræ Congregationis, ea intelligenda est de consuetudine non quidem quadragenaria, legitimèq; præscripta, & rationabili, de qua hucusque locuti sumus, sed de decennali, & interpretatiua, quæ nimirum interpretatur, vt indistinctè liceat pro illis tribus mẽsibus abesse, & tamen percipere distributiones, aut eo ipso permittatur per illud spatiũ percipere distributiones, quòd à Trid. Conc. per idẽ spatiũ permittatur impunè abesse quoad fructus præbendæ, ac residentiæ; quod sanè longè diuersum est ab ea cõclusione, quam proposuimus. Hæc tamen opinio, quã probabilem diximus, ita demũ iure sustineri poterit, si propter hanc absentiã Ecclesia ministrorum defectũ non patiatur; atq; ita Petr. à Cened. huius sentẽtiæ auctor. d. collectan. 15. nu. 7. eam intellexit; idque apertè conuincitur ex tex. in c. cum adhoc, quod est pen. de cler. nõ resid. vbi clerici priuilegiati, qui abesse possint ab Ecclesijs suis, reuocari debent cùm ob eorum absentiam Ecclesia defectum patitur ministrorum.

Quarta conclusio. Probabile quoque
57 que mihi est admittendam † esse consuetudinem legitimè pręscriptam, qua senibus clericis saltem post septuagesimum annum, licèt Ecclesijs, diuinisq; officijs non intersint, quotidianæ distributiones dentur; eã enim rationabilem esse constat ex l. 2. §. vlt. in fin. ff. de decur. & l. 3. seu fin. C. qui ætat. vel profess. se excusant, vbi ille, qui maior
58 est 70. annis, vocari † ad munera personalia inuitus non potest, seu à muneribus personalibus excusatur, & alijs, quæ latiùs adduximus supr. hac ead. par. 2. quæst. 7. à princip. vsque ad medium. Accedit, quòd valet consuetudo legitimè præscripta, vt absens ex iusta causa percipiat distributioues quotidianas; hanc verò absentiæ causam iustam esse nemo inficiari potest; est
59 enim senectus ipsa † morbus, vt ait Comicus Poeta in Phormion. eamque insanabilẽ morbum appellauit Senec. Epist. 109. & D. August. in lib. de Catech. rud. cum sibi, inquit, homines optant senectutem, quid aliud optant, nisi longã infirmitatem? & Bion apud Diogen. lib. 4. senectus omnium malorum est portus; si quidẽ ad ipsam cuncta confugiant; quare labores corporis minuendos illi esse scriptũ reliquit M. Tullius in 1. offic. lib. Hanc verò
60 conclusionem † absolutè quoad senes tenet Petr. à Cened. d. 3. par. Collect. 15. num. 8. cum enim ibi quæstionem proposuisset, an, quemadmodum infirmi lucrantur distributiones quotidianas, sic etiam eas lucretur senex, licèt non resideat in Choro, subdit, quòd licèt ex communi Doctorum opinione regulariter senes non connumerentur inter infirmos; in casibus tamẽ, in quibus à iure, vel consuetudine statutum est, quòd senes habeantur pro infirmis, iudex id seruare tenetur. Ampliatur
61 verò hæc ipsa cõclusio, vt locum † habeat

beat non solùm in senibus, & antiquis ratione ætatis, sed etiam ratione laboris, ac seruitij diu Ecclesiæ præstiti, vt nimirum valeat consuetudo legitimè præscripta, seu quadragenaria, quòd clerici, qui per diuturnũ tempus personaliter in Ecclesia Collegiata residentes eidem assiduum seruitium exhibuerunt, possint in absentia tãquam veterani, & emeriti milites quotidianas distributiones, ac stipendia percipere; satis id voluit Cened. d. num. 8. ad fin. dum refert, & approbat statutũ Diœcesanum cuiusdem Ecclesiæ hac de re editum, cuius verba nos quoque cẽsuimus d. quæst. 7. in fin. nam quod particulari statuto fieri potest, potest etiam consuetudine legitimè præscripta induci, licèt non contra, vt quæst. sequent. in princip. fusiùs ostendemus. Id ipsum quoque, quòd huiusmodi cõsuetudo quoad eos, qui diu in Ecclesia dominiusq; Castris militãtes suam ferè consumpserunt ætatem, admittenda sit, ex eo probatur, quod tradit Iureconsultus in l. à muneribus ff. de muner. & hor. ex decreto, ac litteris Seueri Augusti veteranos milites à muneribus personalibus excusari; neque enim minori prærogatiua, ac priuile-
62 gio † gaudere debent milites cœlestis, quàm armatæ militiæ iuxta Glos. sing. in l. miles in princip. in Verb. potest, de re iudic. cuius opinionem communem testatur ibid. Alex. num. 3. Ias. num. 11. Zas. num. 9. idem Alex. in l. Centurio num. 15. ff. de vulg. & pupill. & sequitur Barbat. & alij in cap. Odoardus, de solut. Ex quo fit, vt Nauar. consi. 12. de cler. non resid. vol. 1. licèt rectè dixerit non reperiri iure cautum, quòd qui per 40. annos Ecclesiæ inseruiuit, percipiat postea distributiones absens, ac si interfit diuinis, tamen malè ibid. innuat, non valere hac de re consuetudinem.

Quinta, & postrema cõclusio: Licèt
63 valeat consuetudo, † quòd mortuo, seu eius hæredibus dentur fructus primi anni, vt latiùs tradit Io. An. in q. ad reg. nemo potest de reg. iur. in 6. & tenet etiam idem Io. An. d. cap. vnico num. 3. Anchar. num. 2. in fine, & ibid. Franc. in princ. num. 2. & Gemin. in §. qui verò num. 7. de cler. non resid. in 6. tenetq; apertè Sacra Cõgregatio, quæ præest interpretationi Tridentini Cõcilij in vna Mediolanensi ad sess. 24. cap. 14. de reformat. & expresè habetur in Extrau. suscepti regiminis, quæ est 2. Io. 22. de elect. & elect. potest, & vnica sub tit. ne sed vac. inter com. vbi
64 et Sũmus Pontifex † decernit quomodo diuidãtur inter eũ, cui de consuetudine competũt huiusmodi fructus primi anni, seu annalia, & eum, qui beneficiũ obtinet, ne Ecclesiæ debitæ fraudentur obsequio; Tamen huiusmodi
65 cõsuetudo † non erit admittẽda quoad quotidianas distributiones, vt in spetie tradiderũt Io. An. d. nu. 3. Anch. num. 2. Franc. & Gemin. loc. mox allegat. & quidem quoad mortuum ratio
66 † optima est, quam afferũt ibid. ijdem Doct. quia nimirum distributiones nõ dantur nisi Canonicis, & beneficiatis in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis, vt constat ex d. cap. vnico, & nos sup. hac eadem par. quæst. 1. latiùs ostẽdimus; certum est autem Canonicum, seu Clericum mortuum non esse verè Canonicum, vel clericum, tum per illud vulgatum Philosophi dictum, homo mortuus non est homo; tum quia forma est, quæ dat esse rei, & cõseruat eam in esse l. sæpè ff. de aur. & argen. leg. & l. Iulianus scribit §. sed si quis ff. ad exhiben. anima verò rationalis est per se, & essentialiter corporis, & hominis forma, vt in Clem. 1. in 2. respons. de Sum. Trinit. & fid. Cathol. quare cum non entis nullæ sint qualitates cap. ad dissoluẽdum, de despons. impub. cum simil. quid mirum, si mortuo distributiones nulla ratione possunt conuenire? Quoad hæredes verò, cum eædem distributiones dentur ob seruitium personale Ecclesiæ, cultuiq; diuino præstitum, vt supr. 1. par. quæst. 1. in fin. & quæst. 4. circa medium satis ostendimus: huiusmodi verò hæredes

neque ipsimet Ecclesiæ, cultuiue diuino personale seruitium exhibuerint; neque ei succedāt, qui illud seruitium pro eo anno præstiterint, reliquum est, vt etiam prætextu cuiuscunque cōsuetudinis, quæ potiùs corruptela vocanda erit, distributiones pro ijs institutas, qui Ecclesiæ inseruiunt, nequeant vlla ratione percipere. Illud sanè dif-
67 ficultatem non habet, quòd † pro eo anno, quo Canonici, vel Mansionarij inseruiunt, si in eo decedant ad ratam illius anni distributiones quotidianas eorum hæredes percipient etiam si per Clericum defunctum exactæ non fuerint siue propter difficultatem exigendi, siue propter eiusdem defuncti negligentiam, siue quia ex consuetudine, aut statuto alicuius Ecclesiæ distributiones, quas quis lucratus est in vno anno, recipiat in sequenti; vt latiùs infra. 3. par. quæst. 4. demonstrabimus. Nunc verò ad sequentem quæstionem veniamus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Inferiores Prælati, & clerici possunt contra canones consuetudinem inducere; non tamen regulariter statuere. num. 2. & quæ sit ratio diuersitatis, num. 3. & seqq.*

4 *Canones plerique ad merum fauorem clericorum conditi sunt.*

5 *Papa concedit clericis, vt consuetudinem inducant contra canones, prohibet autem, ne contra eos statuant.*

6 *Inferiores Prælati Summò Pontificè possunt statuere contra canones ex causa vrgenti verisimiliter non cogitata per canonem. Modò tamen superior aliàs consuli nō possit. nu. 7. Et causa ipsa exprimatur. nu. 8.*

9 *Inferiores statuere possunt contra canones inquærendis Episcopo, vel Ecclesia secundùm Fel. cuius opinio reijcitur. num. 10.*

11 *Intellectus cap. cum dilectus cum sua Glos. extra de consuet. & Glos. in §. ex his 16. quæst. 6.*

12 *Inferiores statuere possunt contra canones quando reducūt rem ad ius commune antiquum secundùm aliquos. quorum opinio reijcitur num. 13.*

14 *Episcopus, & alij inferiores statuere possunt contra canones conditos principaliter in fauorem clericorum; modò statutum ab ipsis clericis acceptetur.*

15 *Ius publicum pactis priuatorum tolli non potest.*

16 *Statutum clericorum editum ante canonem sustinetur, nisi ei per canonem expressè derogetur. Idem si editum sit contra ius consuetudinarium. num. 17.*

18 *Episcopus potest statuere contra canones in casibus, in quibus potest contra eos dispensare. Qui autē illi sint, remissiuè. nu. 19.*

20 *Inferiores possunt addere iuri communi nouam pęnam.*

21 *Inferiores statuere possunt circa aliquod dubium iuris.*

22 *Statutum inferiorum contra ius admittitur quando est conforme consuetudini, quæ contra idem ius inducta est.*

23 *Episcopus sine Capitulo, aut Capitulum sine Episcopo non potest statuere in his, quæ spectant ad statum Ecclesiæ.*

24 *Capitulum sede vacante poterit statuere quæ pertinent ad statum Ecclesiæ duratura etiam tempore Episcopi succedentis.*

25 *Statutum clericorum circa modum diuidendi quotidianas distributiones valet sine consensu Episcopi; non autem de ijsdem, vt concernunt statum Ecclesiæ. ac diuina officia. nu. 26. item limita, vt infr. nu. 31.*

27 *Capitulum solum statuere non potest quæ ad diuina officia, Ecclesiasticumq; ministerium pertinent.*

28 *Concilia prouincialia aliquid definire possunt, contra Gratian. Non tamen maiora negotia. num. 29.*

30 *Canonici vocandi sunt ad synodum, vbi in ea aliquid sit statuendum, quod ad Capitula, & Ecclesias Collegiatas pertineat.*

31 *Episcopus solus potest aliquid statuere de illis distributionibus, quæ fiunt ex tertia parte prouentuum dignitatum, præbendarum, ac portionum.*

32 *Statutum, quòd absentibus tribuantur distributiones, regulariter non valet.*

33 *Vacationes duorum, vel trium mensium in anno quoad distributiones percipiendas sublata sunt per Trident. Concilium. Idq; etiam si omnes reditus Canonicatus sint in distributionibus. num. 34. secus verò si in fundatione erant concessæ. nu. 35.*

36 *Absens per duos, aut tres menses in anno propter oblectationem animi, & ad res suas componendas non potest vigore statuti percipere distributiones, contra Petr. Gened.*

37 In-

37 *Intellectus cap. vnici §. statuimus, de cler. non resid. in 6. & num. seq.*

38 *Rationabilitas cum lapsu legitimi temporis sufficit ad inducendam consuetudinẽ contra ius.*

39 *Intellectus Glos. in cap. statutum §. cæterum de verb. sig. in 6.*

40 *Intellectus Couar. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 3. vers. prima sanè. & num. 8. vers. decimò tertiò illud est.*

41 *Statutum tribuens distributiones senibus, & benemeritis, qui saltem per 40. annos Ecclesiæ inseruierunt, tolerari potest.*

42 *Statutũ, quòd dentur distributiones absenti iusta aliqua, & vrgenti de causa non cogitata per canonem, valet.*

43 *Statutum tribuens distributiones absenti sine iusta causa non excusat etiam in foro exteriori.*

44 *Causa à statuto probata implementum differri non potest sine amissione distributionum contra Nauarrum.*

45 *Causa iusta, ob quas statui queat, vt absentibus dentur distributiones, malè recensetur à Nauarro resecatio barbæ, in visio amicorum, & similia. Quæ autem esse possint. nu. 46.*

47 *Tempus modicum dierum, qui à statuto iusta absentia tribuuntur, consumens in ludis licitè tamen percipit distributiones.*

48 *Statutum non extenditur de casu vero ad fictum. Extenditur tamen ad eum, cui à iure æquiparatur. num. 49.*

50 *Statutum tribuere potest absentibus distributiones in ijs casibus, in quibus inferiores possunt statuere contra canones.*

An, & quando speciali constitutione decerni possit, vt absentibus dentur quotidianæ distributiones. Quæstio XIII.

VIDIMVS in superiori q. quid possit consuetudo in tribuẽdis ijs, qui absunt ab Ecclesia quotidianis distributionibus, videamus nũc in hac quæstione quid possit statutum, seu specialis constitutio.

Pro cuius resolutione præmitto pri-
1 mò, quòd, licèt possint † clerici, & Prælati inferiores Summo Pontifice inducere consuetudinem contra ius Canonicum, seu contra canones, vt in c. fin. de consuet. vbi Glos. & Doct. omnes, & latiùs patet ex ijs, quæ tradidimus d. q.
2 præced. ferè per totã, non tamen † possunt regulariter contra eosdem Canones statuere, vt constat ex cap. institutionis 25. quæst. 2. cap. quod super his, de maior. & obed. & clem. ne Romani, de elect. cum simil. & pro regula ponit Abb. in cap. cum dilectus, de consuet. & d. cap. fin. num. 7. & 8. vbi cæteri, maximè Roch. de Curt. sect. 3. nu. 7. 9. & 11. Fel. d. cap. quod super his nu. 2. Duen. reg. 150. Henr. Bott. in tract. de synod. Episc. 3. par. art. 1. concl. 8. num. 36. & seqq. & Alber. de Rosat. in tract. de statut. 1. par. quæst. 7. vers. sed quid si sta-
3 tutum. Ratio verò † diuersitatis, cur nimirum possint inferiores inducere consuetudinem contra canones, non autem statuere, triplex assignatur; quarum prima est Abb. d. cap. fin. num. 9. & Curt. d. sect. 3. num. 9. quia nimirũ consuetudo insurgit ex tacito consensu, & non præsumitur tãta ambitio in introducentibus ipsam cõsuetudinem, sicut in facientibus statutum contra Canones, quod præsumitur temerariũ, ambitiosum, & fini æterno contrarium, ad quem finem, & simul ad bonum publicum Ecclesiasticum dirigitur ius Canonicum; verùm hæc ratio nulla vera, ac solida ratione nititur, & optimè refellitur à Fel. d. c. quod super his nu. 3.
4 nam neque verum est semper † ius Canonicum præcisè per se, ac principaliter dirigere ad Deum, sed multi Canones maximè iudiciales ad merum fauorem Clericorum cõditi sunt, vt ibid. inquit Fel. neque video, cur maior præsumẽda sit temeritas, & ambitio in statuentibus, quàm in inducentibus consuetudinem; immo maior videtur esse in his, cum sint priuatæ, & singulares personæ, quàm in illis, qui vt plurimũ sunt Prælati, & Episcopi, qui suarum Ecclesiarum sunt sponsi, & iudices, ac legislatores, ideoq; videntur illis legem ferre posse, quam volunt, modò

ratio-

rationabilis sit. Altera ratio est, quam affert idem Abb. d. num. 9. & Curt. d. sect. 3. num. 9. quia, inquiunt, esset timor scandali, si consuetudo improbaretur, quæ haberet tacitum consensum diuturno tempore continuatum; Sed præterquã quòd hæc ratio potiùs probat, consuetudinem non debere reprobari, quàm, quòd non possit ab inferioribus contra Canones statui, adhuc videtur maius scandalum, quòd clerici Ecclesiæ alicuius Collegiatæ singulariter contra canones veniant, quàm, quòd omnes simul cõueniant accedente maximè consensu Episcopi, vt statuant contra Canones; nam præsumentur potiùs moti iusta aliqua, vrgentiq; ratione, quo casu ipse etiam Abb. d. c. fin. num. 10. concedit inferioribus, vt cõtra canones statuere possint, & à diuina inspiratione impulsi, vt cõtra canones statuerent, iuxta illud Math. 18. vbi sunt duo, vel tres congregati in nomine meo ibi sum in medio eorum, cũ maximè contra eosdem canones sæpè etiam ipsi Summi Pontificis alia iura condiderint, vt cõstat ex cap. alma mater de sent. excom. in 6. & alijs sexcentis. Tertia igitur, & postrema, eaquè optima ratio est, quam indicant idem Abb. d. cap. fin. nu. 8. in fin. & sequitur Fel. d. cap. quod super his, num. 3. quòd consuetudo contra Canones non tam assumit vires ex tacito consensu virorum Ecclesiasticorum, eorumue potestate, quàm ex auctoritate Summi Pon
5 tificis permittentis, & cõcedentis † induci consuetudinem contra Canones in d. cap. fin. de consuetud. cum tamen id nõn permiserit in statutis, immo expressè prohibuerit d. clem. ne Romani, & alijs iuribus supr. allegat.

Præmitto secundò, quòd, licèt regulariter non possint inferiores statuere contra canones, & constitutiones Summorum Pontificũ, vt mox ostendimus,
6 possuut tamen † in aliquibus casibus; quorum præcipuos lubet hic subijcere, quoniam plurimùm faciunt ad materiam, de qua in hac quæst. agimus.

Primus igitur casus est, quem affert Abb. d. cap. fin. num. 10. & ibi Curt. d. sect. 3. nu. 12. Fel. d. cap. quod super his num. 4. idem Fel. in cap. 1. num. 49. de constit. & ante eos Bal. in l. omnes populi col. 6. ff. de iust. & iur. & in l. 2. versic. venio ad secundum ff. de iureiur. pro quo etiam est optima Glos. in cap. latorem 33. quæst. 2. & in cap. mẽsuram verb. doloris de pœnit. dist. 1. quando nimirum statutum contra canones fieret per inferiores ex causa vrgenti verisimiliter non cogitata per canonem. bonus ad id tex. in l. si hominẽ ff. mand. quem pro hac decisione ponderant, & explicant Curt. & Fel. loc. cit. Quæ ta-
7 men decisio limitatur † primò, ut procedat, modò superior alias consuli non possit; ita latè Fel. d. num. 4. & Curt. d.
8 sect. 3. num. 13. Secundò, vt † in huiusmodi statuto contra canones ex vrgẽti causa cõdito ipsa causa exprimatur, propter quam conditur statutum, ita limitant fusè id comprobantes Curt. d. num. 13. & Fel. in cap. 1. fallentia 7. de constit. Secundus casus secundùm Fel. d. capit. quod super his num. 4. est,
9 quando † Episcopus statueret contra canones respectu iuris quærendi ipsi Episcopo, vel Ecclesiæ; allegat primò capit. cum dilectus, de consuet. iuncta Glos. ibi in Verb. constitutnm; deinde allegat Glos. in §. ex his 16. quæst. 6. Fed. de sen. consi. 9. & alios plerosq; docentes posse Episcopum, & Prælatum inferiorem præiudicare Ecclesiæ suæ in quærendis, licèt non in quæsitis. Verùm ab hac decisione huius casus
10 † iure optimo recedit Curt. d. sect. 3. nume. 14. nam statutum hoc generale præiudicans Ecclesijs esset irrationabile, ideoq; non valeret, cap. 1. cum ibi not. de constit. in 6. & cap. erit autem lex dist. 4. cum simil. nam & consuetudo ipsa, quæ tamen magis est priuilegiata maioremq; vim habet, si grauamen Ecclesijs inferat, tãquam irrationabilis debet iudicis officio tolli c. 1. de consuetudin. neque obstat d. c. cum
11 dilectus cum sua Glo. † ideo enim volunt

lunt valuisse illud statutum, per quod aliquod præiudicium generabatur Ecclesiæ in quærendis disponens, quòd ius confirmandi ad alium prælatum spectaret; ea inquam ratione id volũt, quia patronus id petijt tempore fundationis ab Episcopo, qui potest consentire fauore fundationis, & constructionis nouarum Ecclesiarum; non obstant etiam decisiones illę, quibus probatur, Prælatum posse præiudicare Ecclesiæ in quærendis; procedunt enim in casibus particularibus, in quibus nulla fit prohibitio à iure, & possunt Prælati desistere à tali præiudicio; nos verò loquimur, vbi fieret statutum generale, per quod fieret prçiudicium irreparabile, & illud quidẽ in omnibus casibus contingentibus. Tertius casus

12 est, quando † inferiores Prælati, seu clerici statuentes contra canones reducerent rem ad terminos iuris communis antiqui. Hunc casum afferunt Fel. d.cap. quod super his num. 6. & Curt. d. sect. 3. nu. 16. & approbat Marian. Soc. in c. qualiter. & quando il 2. quæst. 6.

13 de accusat. Verùm huius † quoque casus decisionem iure refellunt Fel. & Curt. loc. cit. nam attendendum est ius corrigens, non correctum, & sic verè hoc statutum esset contra ius; ideoq; non valeret decisio d. cap. quod super his cum simil. præterea ex alia opinione sequeretur, posse inferiores Papa iuxta canones antiquos ad septimum gradum reducere impedimentum cõsanguinitatis quoad matrimonium, quod extenditur solùm ad quartũ gradum de iure nouo cap. non debet, de consanguin. & affin. quod tamen fieri posse nemo dixerit, vt optimè arguunt præcitati Doct. qui etiam soluunt ea, quæ pro contraria opinione facere videbantur. Quartus igitur casus est,

14 quando † Episcopus, vel alij inferiores statuerent contra canones, qui cõditi sunt principaliter in fauorem clericorum, & illud statutum à subditis clericis acceptaretur; ita post Archid. in cap. certè, 12. quæst. 1. & Gemin. in c. placuit 32. distinct. tradit, & satis probat Curt. d. sect. 3. num. 18. & ratio est, quia fauori suo quilibet potest renunciare, cap. ad Apostolicam, de regular. & l. si quis in conscribendo C. de pact. cũ suis concord. secus verò esset, quando principaliter conditi fuissent illi canones in fauorem publicum, vel Ecclesiæ, vt optimè explicat Curt. loc. cit. idque dumtaxat concludunt quinque rationes, quas contra hunc quartum casum, seu limitationem adducit Fel. d. cap. quod super his, num. 7. probatur

15 ex eo, quòd ius † publicum pactis priuatorum tolli, vel mutari non potest l. ius publicum ff. de pact. cap. si diligenti, de for. competen. & cap. requisisti, de testam. Quintus casus est, quando

16 statutum clericorum † est editum ante canonem; nam sustinetur statutum nisi in canone illo specialiter tollatur. tex. est in cap. 1. de constit. in 6. & adnotarunt Fel. d. c. quod super his, nu. 7. vers. fallit quintò, & Curt. d. sect. 3. nu. 19. Sextum casum afferunt idem Curt. d. sect. 3. num. 20. & Fel. d. cap. quod su-

17 per his nu. 8. quando † inferiores statuerent contra ius consuetudinarium per cap. cum omnes, & c. cum M. Ferrariensis, de constit. sed hic casus non facit ad rem nostram, neque ad regulam, quam supr. cum ijsdem Doct. præmisimus; quàmuis enim consuetudo sit quoddam ius, non tamen propriè est ius commune, neque canon dici potest cum non sit communis regula. Septi-

18 mus igitur casus est quando † Episcopus statueret cõtra canones in casibus, in quibus de iure potest dispensare. ita latè Curt. d. sect. 3. num. 21. qui autem

19 † sint casus, in quibus potest Episcopus dispensare contra ius commune, ponunt Doct. in c. at si clerici, de iudic. Aluar. Pelag. de planct. Eccles. lib. 1. art. 50. Bertach. in tract. de Episcop. 2. par. lib. 4. num. 107. & Specul. in tit. de dispensat. §. nunc de Episcoporum à nume. 1. vsque ad 22. alijque passim.

20 Octauus casus est, quando † statutum adderet iuri communi imponendo nouam

uam pœnam. ita Glos. quam sequuntur Doct. communiter clem. ne Romani, de elect. latè Fel. d. capit. quod super num. 9. Curt. d. sect. 3. nume. 22. Duen. reg. 251. & Henr. Bott. in tract. de synod. Epis. 3. par. artic. 1. concl. 13. sed hoc propriè non est cōtra canonem statuere, sed ei addere. Nonus est ca-
21 sus, quādo † clerici, seu alij inferiores statuerent circa aliquod dubium iuris. ita Curt. d. sect. 3. num. 23. & Fel. d. cap. quod super his num. 9. circa fin. Butr. in c. cum dilectus, de cōsuet. Philip. Prob. d. cap. vnico num. 48. & seq. de cler. non resid. in 6. & Hoied. de benef. in compatib. 1. par. cap. 17. nu. 12. exemplum afferunt Curt. & Fel. in articulo de clerico sine iusta causa nō residente, num ipso iure sit priuatus beneficio, vt videtur innuere tex. in capit. conquerente, cap. qualiter, & cap. ex tuæ, de cler. non resid. vel debeat priuari per sentētiam præmissa etiam monitione, vt in cap. ex parte il 1. cap. inter quatuor, & cap. fin. eod. tit. nam super hoc dubio valeret statutum disponēs in alteram partem, vt late comprobat Curt. & Fel. loc. cit.
22 Decimus casus est, quando † statutum inferiorum contra ius esset conforme consuetudini, quæ contra ius in illa Ecclesia inducta est; ita post Butr. d. cap. cum dilectus col. 10. vers. ex quo infertur, de consuet. tradit Curt. d. sect. 3. num. 24. & Fel. d. capit. quod super his num. 10. in fin. dicens, & optimè tunc valere statutum ex vi consuetudinis. ratio quoque Curt. est optima, quia si consuetudo derogat iuri, statutū, quod post consuetudinem fieret, non posset amplius dici contra ius; attento, quòd illud ius iam sublatum est per consuetudinem. Alias limitationes huius eiusdem regulæ, cuā ante præmisimus, videre poteris apud alios Doct. præcipuè verò apud Henr. Bott. d. 3. par. art. 1. concl. 8. Alber. de Rosar. in 1 par. statut. quæst. 7. & Rom. in l. 1. ff. de iurisd. om. iud.

Præmitto tertiò, quòd super statu Ec-
23 clesiæ † neq; Episcopus sine Capitulo, neque Capitulum sine Episcopo statuere aliquid potest. Prior pars probatur in cap. nouit, & cap. quanto, de his, quæ fiun. à prælat. sin. cons. capit. idque adnotatunr Io. An. d. cap. vnico num. 1. Franc. ibid. §. statuimus num. 2. Gemin. num. 4. nec non Fel. in cap. cum omnes num. 9. de constit. vbi Dec. num. 7. in 2. lect. Abb. in cap. ad audientiam col. 2. de cler. non resid. hoc ipsum limitantes ī casu, quo Episcopus tollere vellet consuetudinem super non residentia Canonicorū; nam, si Ecclesia valde indigeret ministris, posset solus Episcopus per statutum tollere huiusmodi cōsuetudinem. Posterior pars probatur in c. cum consuetudinis, de consuetud. quem tex. ita intelligunt hanc opinionem latiùs tuentes Doct. ibid. Fel. d. c. cum omnes num. 10. Abb. num. 4. & ibi cæteri scribentes, Glos. in capit. 2. §. cæterum Verb. statutum, quam ibi omnes sequuntur de verb. signif. in 6. idq; locum habet nō solùm quoad clericos Ecclesiarum Cathedralium, sed etiam inferiorum, vt inter cæteros pluribus comprobant Fel. d. capit. cum omnes num. 11. Abb. num. 4. ibique Butr. & Imol. vtraque vero pars simul probatur in Conc. Trident. sess. 24. cap. 12. in fin. cuius verba infra in secunda conclusione referemus, & latiùs explicabimus. Sede autem Episcopali vacante
24 poterit † Capitulum, in quo etiam residet potestas Episcopalis, ea statuere, quæ ad statū Ecclesię pertineant, quęq; durare debeant etiam tempore Episcoporum succedentium, vt post alios late tradunt pluribus id declarantes, Fel. d. cap. cum omnes num. 10. & Franc. Pauin. in tract. de potestat. cap. sed. vacan. 1. part. quest. 6. per totam; qui omnino pro isto articulo cōsulendi erunt. Reliqua, quę generatim dici possent de facultate Clericorū, seu Episcopi quoad condenda statuta pręter citatos Doct. in allegatis iurib. videri possunt apud scribentes in sum. 18. dist. cap. 1. & tot. ferè tit. de his, quæ fi. à præl. sin. cons. cap. c. cum accessissent de constit.

cap.

cap. 1. & 2. eod. tit. in 6. cap. vnico de Cler. non resid. eod. lib. & alibi sæpe. His præmissis sit.

25 Prima Conclusio. Valet † statutum Canonicorum, & clericorum sine consensu Episcopi circa modū distribuendi quotidianas distriubutiones. ita Glos. in d. cap. 2. §. cæterum verb. statutum, de verb. sign. in 6. quam ibi alij sequuntur, Abb. d. c. cum consuetudinis num. 4. de consuet. Franc. d. cap. vnico § statuimus num. 2. de cler. non resid. in 6. & ratio est, quia in pertinentibus non ad statum Ecclesiæ, vel ad Episcopum, sed solùm ad ipsum Capitulum, possunt Canonici statuere sine Episcopo, vt satis etiam patet ex cap. ex litteris, de constit. & cap. edoceri, de rescript. notatque Glos. & Doct. d. §. cæterum, Abb. d. num. 4. & post alios Fel. d. cap. cum omnes num. 9. in fin. Hinc infertur, quòd poterit solum Capitulum statuere, vt tantum detur ei, qui interfuerit Missæ, tātum ei, qui interfuerit Matutino, & sic de singulis horis; id apertè sequitur ex supradictis iuncta Glos. d. cap. vnico Verb. ordinationem à nemine quem viderim reprobata ita explicante illa verba tex. distributiones tribuantur iuxta rationabilem cuiuslibet Ecclesiæ ordinationem clericis Collegiatarum Ecclesiarum, qui diuinis officijs in eisdem Ecclesijs adfuerint, prout etiam ira explicanda sunt, quicquid voluerit Petr. à Cened. I Collect. ad ius Canon. 3. par. Collect. 15. num. 7. dum ea detorquet ad alium sensum, de quo in 3. conclus.

Secunda Conclusio: Solum Capitu-
26 lum, seu clerici inferiores † sine Episcopo nō possunt statuere de quotidianis distributionibus quatenus earū distributio pertingit, aut concernit statum vniuersalem Ecclesiæ, diuinaque officia, eorumue regimen. Id apertè cōstat ex decreto Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. in fin. cuius hæc sunt verba; cætera, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen spectant, deque congrua in his canendi, seu modulandi ratione, de certa lege in Choro conueniendi, & permanendi, simulque de omnibus Ecclesiæ ministris, quæ necessaria sunt, & si qua huiusmodi, synodus prouincialis pro cuiusque prouinciæ vtilitate, & moribus certam cuiq; formulam præscriber. Interea verò Episcopus non minùs, quàm cum duobus Canonicis, quorum vnus ab Episcopo, alter à Capitulo eligatur, in ijs, quæ expedire videbuntur, poterit prouidere. hactenus sacro sancta Trident. synod. d. cap. 12. in fin. Ex quo decreto
27 duo colligiuntur. Primum † est, non ad solum Capitulum spectare de ijs statuere, quæ ad diuina officia, Ecclesiasticumque ministerium pertinent, sed ad synodum Prouincialem, ac Metropolitanam, interim verò dum celebretur synodus, etiam ad Episcopum, ex eoque, (vt id nunc obiter adnotemus)
28 improbari † sententiam Gratian. qui dist. 18. in summa volebat Concilia etiam prouincialia non valere ad definiendum, & constituendum, quod tamen etiam priùs reprobauit ibid. Glos. & cæteri in Verb. constituendum per iura antiqua, nimirum cap. ius ciuile dist. 1. cap. quæ contra, 8. dist. capit. Catholica, 11. dist. cap. illa, dist. 12. cap. 1. de consecr. dist. 3 & capit. conquestus,
29 extra de fer. de maioribus † verò negotijs fateor cum ead. Glos. per illa Concilia non posse statui, vt in capit. præceptis 12. dist. c. 1. & seqq. dist. 17. Alterum est neque etiam solum Episcopum sine Capitulo in his posse statuere, quia nimirum sunt ex ijs, quæ spectant ad statum Ecclesiæ, in quibus solus Episcopus non potest sine Capitulo aliquid statuere, vt supr. hac ipsa q. præmiss. 3. latiùs ostendimus; idque ex eo patet, quòd interim, dum synodus prouincialis celebretur, vult Concil. Trident. quòd ea tractentur, ac perficiantur per Episcopum simul cū duo-
30 bus Canonicis. Ad synodū verò † vocandi etiam sunt Canonici tam Cathedralium, quam inferiorum Ecclesiarū vbi agendum est de correctione morū,

aut tractandum de negotijs ad ipsa Capitula, & Ecclesias pertinentibus, aut denique condenda sunt statuta, vt satis comprobat Henric. Bott. d. tract. de synod. Episc. 2. par. num. 23. & pluribus seqq. Hac ratione multa videmus de diuinis officijs, eorumq; regimine tū in alijs plerisq; tum verò maximè in Mediolanensibus tum Prouincialibus, tum Diœcesanis Concilijs constituta præcipuè sub tit. quæ ad diuin. offic. pertin. quę omnia in hoc tractatu, inserere non decreui, quoniam non immediatè ad quotidianas distributiones, de quibus agimus, sed remotè pertinere videntur, ijsque adeo contentus ero, quæ ad ipsasmet distributiones spectant. Poterit tamen solus Episcopus
31 † circa illas distributiones quotidianas, quæ de nouo fiunt per detractionē tertiæ partis redituum, & prouentuum quarumcunque dignitatum, & portionnm, præbēdarum, & officiorum iuxta decretum Trident. Concil. sess. 21. c. 3. de reform. eas proportionabiliter in ipsa prima fructuum deductione diuidere, & assignare tam personis Ecclesiarum, quam ipsis horis, ac diuinis officijs, vt satis patet ex d. capit. 3. de reform. ibi separare debere, & iter dignitates obtinentes, & cæteros diuinis interessentes proportionabiliter iuxta diuisionem ab Episcopo etiam tāquam Apostolicæ Sedis delegato in ipsa prima fructuum deductione faciendam diuidantur, quod maximè notandum est etiam pro limitatione præcedentis conclusionis.

Tertia, & postrema Conclusio. Re-
32 gulariter non valet † statutum, per quod tribuantur absentibus quotidianæ distributiones. id apertè voluit Franc. d. c. vnico §. statuimus num. 2. de cler. non resid. in 6. cum enim retulisset dictum Glos. in cap. 2. de verb. sig. in 6. de quo supr concl. 1. quòd nimirū possit Capitulum sine Episcopo inducere ordinationem, & consuetudinem circa quotidianas distributiones certo modo distribuendas inter illos de Capitulo, subdit, intellige dummodo non sit contra dispositionem istius tex. nimirum d. cap. vnic. vbi expressè disponitur, ne distributiones vlla ratione tribuantur ijs, qui diuinis officijs non adfuerint, exceptis tribus illis casibus, hoc est corporalis necessitatis, infirmitatis, & vtilitatis Ecclesiæ. Probatur etiam hæc conclusio ex cap. quod super his, de maior. & obed. cum alijs iuribus, quib. supr. hac ipsa quæst. in princ. ostendimus regulariter non posse inferiores contra canones statuere; vbi etiam diuersitatis rationem attulimus, cur possint contra canones consuetudinem inducere, non autem condere statuta. Idem quoque censuit Sacra Congregatio Trident. Concil. dum ad sess. 24. capit. 12. de reformat. in vna
33 Mediolanensi respondit † per Concil. Trident. eo loco sublatas esse omnes vacationes, per quas licebat Canonicis duos, aut tres mēses absentibus distributiones percipere; id quod verum
34 quoque esse ait, licèt † omnes fructus Canonicatuum consistant in distributionibus; nam etiam hoc casu, inquit, omnes vacationes sunt sublatæ; secus
35 verò † si in fundatione huiusmodi vacationes essent concessæ. Idem etiam statuit Concil. Prouinc. Mediol. 1. sub tit. de ministr. Ecclesiæ, & diuinis officijs irritans, & tollens omne statutum, quo aut absenti quauis de causa eius diei, vel sacræ horæ, in qua muneri suo defuerit, aut omnino cuiquam contra quam in re cōmuni, & Tridentini Concilij, & Prouincialibus Mediol. Concilijs definitum sit, distributiones quotidianæ dari solerent; statuensq́, quòd si datæ fuerint, qui acceperit, suas non faciat, sed eas restituere teneatur.
36 Quare laxè nimis † locutus est Petr. à Cened. d. 3. par. collect. 15. num. 7. dum voluit Ecclesiæ statuto caueri posse, vt absens ob solam animi oblectationem, resque suas componēdas per duos, aut etiam tres menses in anno integrè percipere possit quotidianas distributiones, ac si semper, & assiduè diuinis officijs

ficijs interesset. Neque, vt ipse putat,
37 pro eius opinione † facit tex. d. capit. vnico §. statuimus, dum disponit, distributiones esse dandas, & recipiendas iuxta rationabilem cuiusque Ecclesiæ ordinationem; hæc autem ordinatio, qua illi duo menses conceduntur ad res familiares componendas, & honestam animi oblectationē, rationabilis videatur, vt sic ex interuallo ministri regredientes ad cultum diuinum alacriori spiritu illi incumbant; nā, vt admittamus id rationabile esse iuxta ea, quæ in præcedēti q. cōcl. 3. latiùs dedu
38 ximus; sola rationabilitas † cum lapsu legitimi temporis sufficit in consuetudine contra ius, vt patet ex tex. in cap. fin. de consuet. & ibi. voluit Glos. fin. in fin. cuius opinionem satis sequitur Abb. ibid. num. 13. de statuto verò hoc non habemus; sed vel regulariter non valere statutum inferiorum contra ius Canonicum, vel vbi causa aliqua admittatur ad validandum statutum cōtra Canonem, ea debet esse vrguens, neque cogitata per Canonem, per ea, quę paulò ante præmiss. 2. in primo casu adduximus. Præterea quod dicit tex. d. §. statuimus de ordinatione rationabili cuiuslibet Ecclesiæ, id intelligendum est quoad hoc, vt Missæ, & singulis horis Canonicis certa distributionum portio assignetur, quam acquirat qui illis interfuerit, vt ibi explicat Glos. in Verbo ordinationem à nemine quem viderim reprobata, sed in specie approbata per Anchar. ibid. nu. 2. in initio. Minus etiam pro illa Petri
39 opinione facit † Glos. d. cap. 2. §. cæterum Verb. statutum de verb. sig. in 6. solùm enim vult posse capitulum sine Episcopo statuere, quòd certis modis quotidianæ obuentiones distribuātur, quatenus tamen id non statum Ecclesiæ sed singularia Capituli negotia tangit; vt patet ex eiusdem Glo. verbis; at verò, quòd hę distributiones dentur absentibus, seu magis huic, quàm illi, quis dubitat ad Ecclesiæ statum pertinere? Couar. verò, qui pro eadem opinione à Cened. adducitur d. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 3. versic. prima
40 sanè † solùm docet consuetudinem interpretari posse in casu dubio iuris, an absentibus distributiones quotidianæ debeantur, nec ne; quod proculdubio ad rem non facit, tum quòd non sumus in casu dubio iuris, sed manifesto, quòd absensibus regulariter nō debeātur distributiones, tum quod diuersa ratio est consuetudinis, & statuti, vt antea diximus. Idem autem Couar. num. 8. versic. decimotertiò illud est, similiter loquitur de consuetudine; & præterea de absente à parte vnius horę, qui etiam ad otium non diuertat. Sot. verò lib. 10. de iust. quęst. 5. art. 6. versic. postremum denique dubium huc pertinens, loquitur similiter de eo, qui abest a parte vnius horę, quod tamē nō probat, & præterea de statuto, cui adiuncta sit consuetudo, quod facilè admittemus per ea, quæ tradidimus supr. hac ipsa quæst. præmiss. 2. in 10. casu. Denique quod idem Petr. à Cened. pro sua opinione adducit valere consuetudinem, quòd ille, qui absuit pro vtilitate Ecclesiæ de foris veniens per paucos dies faciens moram in domo sua, licèt diuinis non intersit, distributiones percipiat; & generatim valere cōsuetudinem, vt ex iusta causa absens easdem recipiat, id vtrunque saltem in consuetudine legitimè præscripta gratis damus, & præcedenti quæst. suis locis demonstrauimus; verùm non rectè infertur à consuetudine ad statutum, tum quod diuersa sint iuxta vulgatam l. Papinianus ff. de minor. tū quòd regulariter posse quidem inferiores contra canones legitimam cōsuetudinem inducere, non autem statuere sup. hac eadem quæst. in princip. discriminis rationem afferentes ostendimus.

Limitari autem potest hæc nostra
41 tertia conclusio primò, vt † tolerari possit statutum, per quod senibus, & benemeritis, qui saltē per quadraginta annos continuos Ecclesiæ inseruierunt diuinis interessendo, dentur distribu-

tiones,licèt ampliùs diuinis non intersint, tum per ea, quæ attulimus supra hac ead. 2. par. quæst.5.ferè per totam maximè verò ad fin. tum quia id satis patet ex declaratione Sacr. Congreg. quæ præest interpretationi Tridentini Concilij,cuius ad sess.24. cap.12.de reformat.in vna Oscensi hæc sunt verba. licèt statuta sint sublata, per quæ absentibus dantur distributiones,nihilominus Gregor. 13. senibus, & benemeritis misertus mandauit statutum Cōpostellanum tolerari,per quod debentur distributiones non seruiētibus, qui per 40. annos iam seruierunt. Limitatur secundò eadem conclusio, vt va-
42 leat † statutū, quòd dentur quotidianæ distributiones absenti vrgenti aliqua de causa verisimiliter non cogitata per canonem, quod probatur ex ijs, quæ latiùs adduximus supr. in hac q. præmiss.2 cas.1.vbi satis demonstrauimus posse inferiores clericos ex huiusmodi causa contra canones statuere; idem apertè voluerūt Palud. in 4. dist. 15. quæst.5. concl.9. Sot. d. versic. postremum denique dubium, Cened. d. Collect.15.nu.7.Nauar. tract. de orat. & hor.canon.cap.5. num.20. &cap.21.
43 nu.63. Nō admitterem † tamen, quod post Palud.docet Nauar. ibid. nimirū, quod stante huiusmodi statuto de percipiendis in absentia sine iusta causa distributionibus,licèt nō possit hic absens eas percipere in foro conscientiæ; in foro tamen exteriori non esset ei detrahenda sua portio. nā rationes mox adductæ initio huius cōclusionis procedunt in vtroque foro, & maximè in foro exteriori. Minùs verò admitten-
44 dum † est,quod idem Nauar.d. cap.5. num.21.docet, quòd, vbi se aliquis vigore statuti excusat, quin alicui horæ intersit ob aliquam causam à statuto probatam, modò ea causa subsit, licèt implementum postea differatur, poterit licitè illius horæ distributionē percipere, vt si quis se excuset à vesperis causa studij, vel lectionis, & differat studium, vel lectionem longè post vesperas.obstat enim illa ratio,quòd cessante causa cessare debet effectus, cap. cum cessante,de appellat. cum similib. distributiones verò dantur à statuto huic absenti ob talē causam, ergo & c.
45 Denique laxè nimis † loquitur idem Nauar. dum d.num.21. & d. capit. 21. nu.64.inter causas iustas, ob quas possunt à statuto dari absenti distributiones,enumerat resecationem barbæ,aduentum hospitis, uisere cognatos, vel amicos, & similia; nemo enim non videt,has esse leuissimas causas; quarum implementum cū in aliud tempus differri possit, & debeat,nō est,quòd propter eas Ecclesia, diuinusq; cultus deseratur, cū ēt seclusis distributionibus maxima sit obligatio Canonicorum in Ecclesiam diuinorum officiorum celebrandorum gratia conueniendi, vt patet ex cap. fin. 92. dist. & adnotauit idem Nauar. d.cap. 5. num. 18. potiùs verò cum eodē Nauar. ibid. recensērē
49 inter has causas † studiū,idq; propter eius vtilitatem, de qua per Doct. in c. licèt, de præb. & c. fin. de magistr. aut peregrinationem maximè necessariam ex uoto iuxta tradita per Doct.in tit.de vot. & Odd. tract. de restit. in integr. quæst. 7. art. 13. Idemque eadem ratione dici posset de eo, qui abest propter vtilitatem communis Ecclesiæ suę ciuitatis, prout pleraque huiusmodi statuta sunt tum in alijs plerisque, tum præcipuè in Ecclesia Metropolitana Mediolanensi. Illud sanè admittendū est, quod docet Nauar. d. num. 64.
47 quòd † vbi statutū ob aliquam iustam causam dat aliquos dies absentiæ, licèt Clericus aliquas ex illis diebus horas, quibus etiam diuina officia in choro recitantur, malè consumat in ludis, & similibus; tamen pro eo tempore licitè percipit distributiones; tum quòd principaliter illi dies accipiuntur pro iustis occupationibus; tū quod neq; ēt minus principaliter sumuntur ad illa mala, vel vana, sed hæc incidunt incumbenti principaliter rebus, ac negotijs iustis ab ipso statuto probatis. Similiter, licèt

regu-

48 regulariter statutum † nō extendatur
ad casum fictum; tamen vbi duo æqui-
parantur à iure, statutum disponens in
49 vno casu † extendetur ad alium, vt in
hac spetie adnotauit Anchar. d. cap.
vnico num. 2. & probatur ex latiùs per
nos adductis in tract. de Option. cap. 4.
quæst. 3. concl. 2. circa medium.

Limitari potest tertiò hæc eadē prin-
50 cipalis conclusio † iuxta tertium, & se
quentes omnes casus, in quibus supra
hac ipsa quæst. in 2. præmiss. ostendi-
mus posse inferiores statuere contra
canones, ad quos breuitatis causas stu-
diosum lectorem remito; sequens enim
questio iam diu nos ad se vocat.

SVMMÆ RERVM.

1 *Priuilegium, dispensatio, & beneficium quomodo inter se differant, & num. seqq.*
2 *Dispensatio quid sit.*
3 *Priuilegium quid sit.*
4 *Beneficium Principis quid sit.*
5 *Dispensatio strictissimam patitur interpetrationem.*
6 *Beneficium latissime est interpretandum.*
7 *Priuilegium strictam habet interpetrationem; etiam si agatur de modico praiudicio, num. 8. illoque motu proprio concederetur personaue aliàs priuilegiata. nu. 9. Vel si contineret fauorem, illius. cui conceditur, aut inciperet esse damnosum alijs. num. 10.*
11 *Priuilegium non extenditur etiam ex identitate, aut maioritate rationis.*
12 *Priuilegium extenditur quando aliàs redderetur in vtile. Aut praiudicaret spetiali statuto, resq; reduceretur ad ius commune num. 13. aut priuilegium contra ius iure suadente conceditur. num. 14. aut vbi constat, quòd Princeps vult praiudicare tertio. num. 15.*
16 *Priuilegium restringi non debet vltra id, quod proprietas verborum patitur.*
17 *Concessio distributionum absentibus à Pontifice facta neque dispensatio, neque beneficium, sed propriè priuilegium dicitur, strictamq; habet interpretrationem, & num. 18.*
19 *Papa potest aliquibus clericis priuilegio concedere, vt absentes percipiant distributiones quotidianas.*
20 *Ius humanum potest ab eo, qui illud condidit, tolli.*
21 *Priuilegium alicui cōcessum à Papa, vt percipiat in absentia fructus sui beneficij integrè, ac si in Ecclesia sua resideret, non comprehendit quotidianas distributiones. Idem vbi priuilegiū solùm haberet, quòd perciperet fructus, ac si præsens esset. num. 22.*
22 *Mortuaria, & anniuersaria non comprehenduntur in priuilegio alicui concesso, vt possit in absentia percipere fructus, redditus, prouentus, obuentiones, & emolumenta, atq; etiam distributiones quotidianas.*
23 *Priuilegium concessum aliquibus Ecclesijs, vt earum clerici possint abesse per duos menses in anno, & tamen percipere distributiones; sumit interpretationem ab earundem statuto, & consuetudine rationabili.*
24 *Mens Principis in priuilegijs maximè est attendenda.*
25 *Statuta, & consuetudines rationabiles Ecclesiarum in dubio censetur Papa velle seruare illæsas.*
26. *Priuilegium intelligitur iuxta statutum, ab eoq; sumit interpretationem.*
27 *Priuilegium concessum aliquibus, vt possint abesse per duos, aut tres menses in anno, & tamen percipere distributiones, intelligendum, & practicandum est sine diminutione cultus diuini.*

An, & quando priuilegio concedi possit, vt absentes distributiones quotidianas percipiant. Quæstio. XIV.

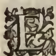
X tribus quęstionibus, quas
supr. in initio quęst. 12. con-
tinenter tractandas propo-
suimus, reliqua est hæc de
priuilegio, quid nimirum possit in tri-
buendis ijs, qui diuinis officijs non in-
tersunt, quotidianis distributionibus.

Prǽmittendum autem est primò dif-
1 ferre inter se ista tria, † dispensationē,
seu indulgentiam, priuilegium, & be-
neficium; si enim Principis concessio
2 † simpliciter aduersus ius commune,
&, quod vt plurimum accidit, ad fauo-
rem vnius fiat, in dispensationem, &
3 indulgentiam transit; si verò in † al-
terius

terius præiuditium conceditur, tunc
4 priuilegiū appellatur, deniq; si † neq;
iuris communis detrimentum, neq; alterius damnum huiusmodi concessio contineat, beneficium propriè nuncupatur, vt tum alibi sæpè, tum frequentissimè testantur scribentes in l. fin. ff. de constit. Princip. l. si quando C. de bon. vacan. lib. 10. cap. cum dilecti, de donat. cap. olim, de verb. sign. & capit. priuilegium, de reg iur. in 6. idque in spetie tradiderunt Camerar. in repet. cap. Imperialē fol. 63. de prohib. feud. alien. per Feder. & Carol. Tapia ad rubr. ff. de constit. Princip. cap. 4. nu. 120. ad fin.

Præmitnedum secundò dispensationem † strictissimè esse interpretandam tex. est in cap. 2. de fil. presbyt. in 6. idque adnotauit Io. An. Abb. Fel. & alij in cap. at si clerici §. de adulterijs, extra de iudic. latè Carol. Tap. d. rubr. cap. 5. num. 1. cum seqq. vbi id optimè decla-
6 rat. beneficiū verò latissimè † est interpetrandum, d. cap. cum dilecti, de donat. cap. olim, de verb. sig. & cap. quia circa de priuil. cum simil. fusè Tapia d. rub. cap. 7. per totum, & Doct. in præcitatis iuribus, & alibi sæpe: priuilegium denique, quoniam in alterius detrimentum
7 vergit, strictè † est interpretandum, vt colligitur ex cap. sanè, vbi Abb. & Dec. de priuil. latissimè Fel. in cap. causam, quæ, num. 24. de rescript. & Tapia d. rubr. capit. 6. num. 1. idq; procedit
8 † etiā si agatur de modico præiudicio,
9 aut motu proprio † concederetur, per-
10 sonæue aliàs priuilegiatæ; vel si † contineret fauorem eius, cui conceditur, vel si etiam ex post facto incipiat alteri præiudicare, vel si præiudicet habenti indultum generale, vt optimè probat Claud. d. §. fin. col. 5. 6. & 7. ff. de coustit.
11 Princip. vbi etiam probat, † non esse extendendum ad causam similem ex identitate, vel maioritate rationis. Id
12 ipsum, verò non procedit † quando aliàs redderetur in vtile priuilegium, nisi extenderetur, cap. in his, vbi Doct. de priuil. Claud. d. col. 7. aut quando
13 † derogaret speciali statuto, & res reduceretur ad ius commune, Glos. in cap. statutum ver. numerandum de præben. in 6. latè Tapia d. cap. 6. num. 9. aut
14 quando † priuilegium contra ius iure suadente conceditur, Butr. & Abb. in cap. tua nobis, de verb. sig. Claud. d. col.
15 7. limit. 2. aut quotiescunque † constaret de mente Principis volentis præiudicare tertio, Claud. d. col. 6. limit. 1.
16 Denique restringi non debet † vltra id, quod proprietas verborum patitur. Carol. Tapia d. cap. 6. nu. 12. post Ang. d. l. fin. ff. de constit. princip. Aret. in l. cum lege ff. de testam. & Rube. consi. 135. num. 3. Quoniam verò concessio de percipiendis in absentia quotidianis distributionibus, de qua hic agimus, est contra ius commune; vt patet ex tex. d. cap. vnico cum ibi traditis per
17 Doct. de cler. non resid. in 6. ideo † beneficij nomen non meretur; & quia tēdit ad præiudicium quàmuis modicū, tertij, cum per huiusmodi cōcessionem fiat, vt portio huius absentis, quæ alioqui regulariter accrescere deberet interessentibus, propter huiusmodi concessionem non accrescat, hinc fit, vt
18 † non dispensationis, sed priuilegij nomen hæc ipsa concessio nam oscatur, & iuxta supra dicta strictam habeat interpretationem, neq; extensionem aliā quam mox cōmemoratum admittat.

Prima conclusio. Certum est posse
19 Summum Pontificem † alicui, vel aliquibus clericis Ecclesiarum Collegiatarum priuilegio concedere, vt absentes percipiāt quotidianas distributiones, ita in spetie tradit Glos. Io. An. d. cap. vnico in Verb. adfuerint, idem Io. An. ibid. in nouell. nu. 3. Anchar. nu. 1. Prob. num. 50. & ibi Gemin. in §. statuimus num. 5. Franc. num. 3. Aug. Bero. quæst. 114. nu. 1. & 4. & ratio clara est; nam distributiones quotidianæ iure humano introductæ sunt, eodemq; iure inductum est, vt eæ solum interessentibus verè, vel fictè diuinis officijs tribuantur, vt patet ex d. cap. vnico, & ijs, quæ latiùs adduximus supr. 1. par.

quæst.

quæst.5.concl.1.& 2. ius autem huma-
20 num † potest ab eo, qui illud condidit tolli, vt probatur in cap. proposuit de concess.præben.& tradunt ibi Doct. & in cap. quæ in Ecclesiarum, de constit. & in cap.alma mater,vbi inter cæteros Couar.de sent.excom. in 6. quare licèt Summus Pontifex d.capit. vnico, & in alijs iuribus statuerit,vt regulariter nõ nisi interessentibus detur distributiones; contra id tamen poterit aliquem priuilegiare, immo & statuere, idque maximè cum Papa summam habeat in beneficialibus potestatem, capit. 2. de præben. in 6. cum alijs, quib. id fusè ostendimus in tract. de Option. cap.8. quæst.1.num.2.

Secunda Conclusio. Si Papa alicui clerico Ecclesiæ Collegiatæ concedat, vt percipiat fructus benecij sui in absentia integrè,ac si in eadem Ecclesia resi-
21 deret, adhuc † non censeretur illi cõcessum, vt possit in absentia percipere quotidianas distributiones. Ita Io.An. d.cap. vnico in nouell. num. 3. quem sequitur ibi Gemin. in §. statuimus nu. 5.& Viu. in commun.opin.Verb.distributiones quotidianæ in fin. Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. num. 2. post Cassad. decis. vnic.sub tit.de Cler.non resid. & alios. Ratioque esse potest, tum quòd distributiones nomine fructuum beneficij non continetur, vt d. 1.par.quæst.6. latiùs ostendimus, tum quòd aliud est residere, aliud diuinis interesse; distributiones verò dantur tantùm interessentibur, vt fusiùs demonstrauimus d. 1.par. quæst.4. post medium,neque obstat verbum integrè, quia tale verbum non includit distributiones quotidianas, vt adnotarunt Io.An.& Gemin.loc cit.per tex.in cap. licèt,de præben.qui apertus est,cui ego addo alium in cap. fin. de magistr.& in cap.2. de priuil. in 6. ex quo duo colliguntur;alterum errasse Glos. 2. in cap. cum dilectus,de cler.non resid.Vinc.in c. Excommunicamus §. Catholici, de hæret. & Host. in cap. ad liberandum, de iudæ. qui contrarium senserunt; secundò colligitur idem multò magis dicendum vbi priuilegium solùm contineret, quòd posset quis percipere fructus beneficij, ac si præsens esset, tum per supradicta, tum per ea, quæ adduximus supr. hac eadẽ 2. par. præmiss.4. vbi ostendimus differre præsentiam ab interesentia; tum quia ita in spetie tradit Viu. d. Verb. distributiones ad fin. & Couar. d. num. 2. post Glos. communiter receptam d. cap. vnico Verb. ad fuerint. Multò autem fortius idem dicendnm erit, vbi Papa solùm concederet priuilegium, quòd quis posset in absentia percipere fructus beneficij sui, vt est tex. vbi Glos. communiter approbata in cap.fin.de rescript.in 6.& constat ex supradictis.

22 Tertia Conclusio. Priuilegium † alicui concessum à summo Pontifice, vt possit in absentia percipere fructus, reditus, prouentus, obuentiones,& emolumenta sui Canonicatus; atque etiam distributiones quotidianas,ad huc non comprehendit mortuaria,seu anniuersaria. Moueor autem tum quod in hanc sententiam inclinare videtur Nauar. magnæ auctoritatis vir. in cons. 13. de cler.non resid. lib.3 vol.1.eamq; quoad priorem partem apertè tuetur Boer.decis.224. loquens in locatione,quæ proculdubio laxiorem interpretationem admittet, quàm priuilegium, quod strictè sumendum est, vt paulò antè ostendimus. idem quoque voluerunt Oldr. cons. 216. num. 1. Fel. in cap. ad aures num. 14. de rescript. & Anchar. in clem. vnica nu. 41. & 42. de concess. præben. post Io.An.in addit.ad Specul. eod.tit.col.6. Add. ad Rot. decis. 8. de præben.in nou.Bellenz.in tract. de charit.subsid.& post alios Couar. d. lib. 3. var.resol.cap.13.num.1.ad fin.dum tradunt appellatione redituum, & valoris beneficij non contineri mortuaria, & anniuersaria; idem denique ex eo probatur, quòd distributiones nomine prouentuum,redituum,obuentionum, Canonicatus, seu beneficij nõ veniunt vt d.1.par.quæst.7. latiùs ostendimus; atqui-

çquiparãtur aũt inter se distributiones quotidianæ, & mortuaria, seu anniuersaria, vt constat ex d. cap. vnico in fin. vbi Doct. communiter id adnotarunt, immo maior ratio est de his, quàm de distributionibus, cum magis incerta sint, vt constat ex Io. An. Boer. & Anch. loc. cit. qua ratione non obstat, quod d. quæst. 7. concl. vlt. docuimus distributiones cõtineri nomine emolumentorũ beneficij, & Canonicatus: adhuc enim dispar est ratio propter maiorem incertitudinem mortuariorum, sed & illa disparitas est, quòd percipere anniuersaria, & mortuaria non ita præcisè, & per se conuenit ratione Canonicatus, & beneficij in Ecclesia Collegiata, sicut de perceptione distributionum constat ex cap. dilectus il 1. & cap. pro illorum de præben. nam etiam Rectores Parochialium, & alij clerici aliarum Ecclesiarum, quam quæ Collegiatæ sunt, petcipere possunt, & habere huiusmodi mortuaria, & anniuersaria, vt quotidie videmus. Posterior verò pars huius conclusionis, quòd nimirum ista mortuaria, seu anniuersaria non contineantur in priuilegio de percipiendis in absentia quotidianis distributionibus, probatur ex eo, quòd hæc diuersa sunt inter se: nã distributiones quotidianæ illæ sunt, quæ quotidie distribuuntur, vel distribui possunt, vt inspetie tradunt inter cæteros Prob. d. cap. vnico nu. 1. & 2. constatq; ex ijs, quæ nos latiùs adduximus sup. 1. part. quæst. 1. ad fin. & q. 4. circa mediũ; hæc autem mortuaria non quotidie, neque etiam certis diebus distribuuntur, aut lucrifiunt, vel lucrifieri possunt.

23 Quarta conclusio. Priuilegiũ † absoluté cõcessum aliquibus clericis, vel etiam vniuersis, ac singulis alicuius Ecclesiæ Collegiatæ, vt possint per duos menses in anno abesse, & tamen percipere quotidianas distributiones, sumere debet interpretationem à statuto, & consuetudine rationabili illius Ecclesiæ, cui conceditur, puta, quòd diebus festis duplex distributio, pontificalibus triplex assignata sit, de qua rationabilitate diximus supr. hac eadem 2. part. quæst. 3. concl. 5. ad fin. ideoque in hoc casu duorum mensium isti absentes non habebunt dumtaxat sexaginta dies naturales ex ijs, quibus simplex portio assignata sit, sed neque ex ijs, quibus duplex, aut triplex; sed ex omnibus hisce communiter; ex quibus in fine anni vnica summa constituenda erit, ex qua deinde subducenda erit sexta pars, quam si non excedat tempus absentiæ alicuius in toto anno, in quo integro habebat ius percipiendi distributiones, habendus erit pro præsente, & intereſſente, atq; adeo integras totius anni distributiones percipiet: atq; ita alicubi practicatur. quę praxis vna cum hac conclusione eam rationem habet, quòd sic nihil violatur mens Papæ concedentis huiusmodi priuilegium, nam ita in casu huius consuetudinis, seu statuti, cuius mox mentionem fecimus, habet clericus sextam dumtaxat partem totius anni, sicut in casu verborum priuilegij de duobus

24 mensibus. mens autem Principis † in priuilegijs maximè attendenda est, l. in conditionibus primum locum ff. de condit. & demostr. cum alijs, de quibus per Ias. in l. 3. num. 1. C. de lib. præter. & Paris. consi. 90. num. 11. & 14. lib. 2. Franc. Marc. decis. Delph. 365. nu. 32. 1. par. & ex eo etiam probatur, quod Papa

25 in dubio † mandare videtur, vt Ecclesiæ statuta rationabilia, & consuetudines seruentur, vt constat ex cap. fin. de consuet. in 6. cap. cum Ecclesia de præben. & cap. 1. de constit. in 6. & adnotauit Abb. in c. possessiones, de reb. Eccl. non alien. & Frãc. Marc. decis. Delphin.

26 1269. nu. 1. immo & priuilegium † intelligitur iuxta statutum, ab eoque sumit interpretationem, vt probat latè Bursat. cons. 85. nu. 12. lib. 1. & Menoch. consi. 227. num. 35. & consi. 266. nu. 9. lib. 3.

Quinta, & postrema conclusio. Pri-

27 uilegium huiusmodi † aliquibus clericis,

ricis,vel toti Ecclesiæ Collegiatæ concessum, vt possint abesse per duos, aut plures menses in anno, & tamen quotidianas distributiones integrè percipere, ita intelligi, & practicari deber, ne Ecclesia patiatur ministrorum defectum, & sine diminutione cultus diuini. optimus ad id tex.in cap. cum ad hoc quod est pen.de cler.non resid.vbi priuilegiati super absentia per Summum Pontificem, reuocari debent, si Ecclesia patiatur ministrorũ defectum item tex. in cap. suggestum,de decim. cum simil. vbi reuocatur priuilegium, cùm incipit esse Ecclesiæ damnosum. facit etiam quia Papa intendit, vt diuinus cultus potiùs augeatur, quàm minuatur cap. pen. extr. de constit. & cap.fin.de rescript. lib. 6. ex quo fit, vt huiusmodi priuilegia semper habeant illam clausulam, sine præiudicio cultus diuini, & præterea contineant etiã illam, de licentia Ordinarij, quoniam ad eum spectat iudicare, & arbitrari, quando propter absentiam clericorum Ecclesia patiatur defectum ministrorũ,diuinusq; cultus minuatur, & prouidere,ne id fiat iuxta tex.cum ibi not. d.cap.pen.de cler.non resi.poterit autẽ in hoc casu arbitrari iudicio meo tunc non esse diminutum diuinum cultum, seu Ecclesiam non pati defectum ministrorum, quando maior pars Clericorum diuinis interest, per regulam tex. in cap. 1. & seqq. de his,quæ fi. à mai. par.c.& l.1.cum seqq. ff quod cuiusq; vniuers.nom.cum simil.in quibus probatur,id quod fit à maiori parte Collegij; à toto Collegio factum censeri, in qua maiori parte computandos puto illos quoque, qui absentes habentur pro præsentibus in Choro. Quod si hoc nõ sufficiat, poterit etiam Episcopus mandare,vt duę partes clericorum ex tribus semper diuinis intersint; vel vbi hoc remedium non prosit, poterit iubere,vt eo maxime tempore, quo plurimi abesse solẽt, puta tempore vindemiarum,tot numero omnino intersint, illi numero assignando suas hebdomadas donec illud tempus transactũ fuerit; idque propter potestatem Episcopis ad id attributam à sacris canonibus tum alibi, tum maximè d.capit.pen. de cler.non resid. Atque hæc de hac quæstione dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 *Censura quæ sint, & quomodo inter se differant, & num seqq.*

2 *Excommunicatio quid sit in genere sumpta.*

3 *Excommunicatio maior intelligitur nomine excommunicationis simpliciter.*

4 *Excommunicatio maior quid sit.*

5 *Suspensio quid sit.*

6 *Suspensio propriè sumpta triplex est, à beneficio, ab officio,& ab vtroque.*

7 *Suspensio quę à beneficio fit, triplex est, vel potius duplex.*

8 *Suspensio simpliciter lata ab officio tria continet.*

9 *Suspensus ab officio non ideo suspensus est à beneficio, nec contra: item suspensus ab vna parte officij non est suspensus ab alia. num.10.*

11 *Interdictum Ecclesiasticum quid sit.*

12 *Interdictum duplex, locale, & personale.*

13 *Excõmunicationem quibus casibus quis ipso iure incurrat, remissiuè.*

14 *Suspensio quibus casibus ipso iure incurratur,vel sit infligenda, remissiuè.*

15 *Interdictus quando aliquis sit eo ipso ab ingressu Ecclesiæ,remissiuè.*

16 *Appellatio sequens non suspendit effectum excommunicationis,suspensionis ab officio, & interdicti, seu suspensionis ab ingressu Ecclesiæ. Et quid in suspensione à beneficio. num.17.*

18 *Excommunicatus iustè amittit eo ipso distributiones, neque eas postea recuperat. Idq; siue excommunicatio sit maior siue minor. nu. 19.Itẽ licèt excommunicatus appellet. nu.20.Immo etiamsi expressè fructibus,& prouentibus priuatus non fuerit. nu. 21.*

22 *Excommunicatus priuatur reditibus beneficijs, licèt nec notorius, nec denunciatus sit. Item, quàmuis tempore collationis de more fuerit absolutus.num. 23.*

24 *Excommunicatus iustè, licèt fuerit absolutus, non recuperat fructus beneficij.*

25 *Excommunicatus non recuperat distributiones,licèt diuinis interesset.*

26 *Excommunicato de rigore non est subueniendum ex fructibus, ac prouẽtibus beneficij.*

 Nisi

Nisi per eum non stet, quin absoluatur. nu. 27. Item secus ex aquitate, ne fame pereat. num. 28.

29 *Excommunicatus non amittit fructus ante excommunicationem perceptos.*

30 *Excommunicatus non amittit reditus beneficij creditori iam assignatos, ita, vt ex eis non possit satisfacere creditori. secus verò est in distributionibus quotidianis. num. 31.*

32 *Excommunicatus iniustè recuperat quotidianas distributiones constito de iniustitia. Et à quibus repetat. num. 33. Idem in excommunicato nulliter declarata nullitate. num. 34. secus si non curet causam cognosci. num. 35. aut non soleret diuinis interesse. num. 36.*

37 *Suspensus iustè ab officio eo ipso amittit distributiones. Idem in suspenso à beneficio. num 38. Item etiamsi suspensus interesset diuinis. num. 39.*

40 *Suspenso à beneficio non habenti aliunde victum subueniendum est de fructibus beneficij. Secus in suspensione lata pro contumacia, nisi summa necessitas adsit, nu. 41.*

42 *Suspensus iniustè recuperat distributiones quotidianas.*

43 *Fructus conseruari debent donec de iustitia, vel iniustitia censura, qua contra clericũ lata fuerit, cognoscatur.*

44 *Distributiones à quo recuperet excommunicatus, & suspensus iniustè. & nu. seq.*

45 *Intellectus cap. sacro §. cumque aduersus, de sent. excom. & Glos. in cap. 2. verb. occasionem. de off. ordin. in 6.*

46 *Interdictus iniustè ab ingressu Ecclesia recuperat distributiones quotidianas ea de causa amissas. secus est in iniustè interdicto. num. 47.*

48 *Interdictus ab ingressu Ecclesia an Ecclesiam aliquando ingredi possit, diuinaque audire. & quomodo.*

49 *Officia diuina, qua interdicto ab ingressu Ecclesia prohibentur, quanam sint.*

50 *Interdictus iustè ab ingressu Ecclesia amittit distributiones, siue interdictum sit latum à iure, siue ab homine. Interdictum tamen iuris requirit declaratoriam facti. num. 51.*

52 *Interdictus iustè ab ingressu Ecclesia non potest in alia ciuitate percipere distributiones.*

53 *Interdictus ab ingressu Ecclesia arcetur ab Ecclesia etiam non consecrata. Item ab interdicta. nu. 54. poterit tamen quibusdam festis diebus quamcunque ingredi, & diuina audire. num. 55.*

An, & quando excommunicatus, suspensus, vel interdictus ab ingressu Ecclesia percipere possit quotidianas distributiones. Quæstio XV.

DIXIMVS hucusque in hac 2. par. tractatus primò de præsentibus, de inde de absentibus ab Ecclesia an, & quando destributiones quotidianas percipere possint, videndum nunc est de ijs, quibus tum absentibus, tum præsentibus euenire potest, vt easdem quotidianas distributiones percipiant, & primò de excommunicatis, suspensis, & in terdictis. De quibus

Prǽmittendum est primò admodum
1 inter se differre tres has censuras † excommunicationem, suspensionem, & Interdictum, vt tradunt Doct. Canonistæ in cap. querenti, de verb. signif. & rubr. de sentent. excom. extra, in 6. & in Clement. Summistę in Verb. cẽsura, excommunicatio, suspensio, vel Interdictum, Theologi in 4. sent. dist. 18. &
2 seqq. est enim excommunicatio † quatenus tam maiorem, quàm minorem includit, censura Ecclesiastica, qua homo baptizatus ab aliqua communione Ecclesiastica separatur, vel sacramentorũ participatione tantùm quantum ad fructum, vel ab hac, & simul à suffragijs generalibus, & à conuictu fidelium; quam definitionem afferunt, & ex Doctoribus colligunt Sot. in 4. dist. 22. quæst. 1. art. 1. & Heric. Henriq. in tom. 1. Theolog. mor. lib. 13. cap. 1. §. 2. Maior verò excommunicatio (quæ
3 † communiter intelligitur nomine excommunicationis simpliciter, vt constat ex cap. pen. de sent. excom. & post Spr. d. quæst. 1. art. 2. in princ. Siluestr. in Verb. excom. 1. num. 18. & alios tradunt Henriq. d. lib. 13. cap. 2. §. 2. & Couar. in relect. cap. alma mater 1. par. §. 8. nu.

§. 8. num. 5. de sent. excommu. in 6.) maior inquam excommunicatio à pluribus, † ita rectè definitur, vt sit separatio à communicatione Ecclesiæ quàtum ad fructum, & suffragio generalia, & à cœtu Christianorũ proprio, prout definit Henriq. d.c.1. §. 2. eamq; definitionem inquit approbari a Theologis d.distin.18. Bann.22.quæst.1.art. Io. Pig. lib.2. Eccles. hierarch.cap.2.& alijs,quos ibi refert; illam vero ijsdem ferè verbis affert, & pluribus explicat Couar. d.relect. in initio. num. 3.&
5 seqq.Suspensio autem † est censura Ecclesiæ, qua persona vt Ecclesiastica ab executione potestatis Ecclesiasticæ, quam ex officio, vel beneficio habet, per se separatur in totum ad tempus,vel in parte eiusdem potestatis etiam in perpetuum. hâc definitionem affert, & latiùs explicat Henriq.d.lib.13.cap.51. §. 2. & 3. eandem ferè habet Nauar. in Manual.cap.27.num. 151.& post alios Viual. in Candel. aur. 2. par. tit. de su-
6 spen. quæst.4. est autem triplex † suspensio propriè dicta, quam definiuimus, alia à beneficio, alia ab officio, alia ab vtroque, vt constat ex ijs, quos referunt, & sequuntur Henriq. d. cap. 51.§.3.& Viual. d.tit. de suspens.quęst. 7.Nauar.d.cap.27.num. 154.suspensio
7 à beneficio † rursus triplex secundùm Henriq.d.c.51.§.4.alia est à iurisdictione,alia à re, quæ pertinet ad beneficiũ, hoc est fructibus beneficij, tertia à iure eligendi, aut confirmandi electos spectante ratione beneficij, sed hæc tertia manifestè continetur sub secunda, vel potiùs spectat ad officium, vt latiùs ostendit Vgol.in tract. de censur. Eccles. tab. 4. cap. 4. §. 8. num. 1. & 2. & sic erit tantùm duplex. suspensio verò
8 ab officio simpliciter lata † tria continet, vt nimirũ suspensus impediatur ea exercere,quæ ab ordine, iurisdictione, vel administratione Ecclesiastica pendent,ac proficiscuntur, vt optimè probat Vgol. in tract.de censur.Ecclesiast. Tab.4.cap.6.in princip. & §.1. suspen-
9 sus tamen ab officio † non ideo suspensus est à beneficio, nec contra, vt satis probat Vgol.d.cap.6.§.3.& cap.4.§.8.
10 similiter suspensus à parte officij † nõ censetur suspensus ab alia, vt idem cõprobat eod.cap.6.§.4.& seqq.suspensio enim strictè est accipienda, neque proprios limites egreditur, latè Vgol. d.c. 6.§.4. & Henriq. d. lib.13. cap.32. §. 1. & 2. De depositione, ac degradatione dicemus infra quæst. 17. Interdictum
11 deniq; † est censura Ecclesiastica prohibens administrationem diuinorum in certo, & expresso loco, vt definit Paul. Burgas. in tract. de Irregular. & impedimen. ordin. par. 6. tit. de interdict.num.1. ad fin. vel meliùs cum Couar.in d. relect.cap. alma mater 2.par. §.1. num. 2. est suspensio à diuinorum officiorum, sacramentorumq; actiua, & passiua celebratione respectu alicuius loci, vel personarum facta, Ecclesiastica etiam prohibens sepultura. vel adhuc meliùs, & veriùs cum Nauar. d. cap.27.num. 164. & alijs,quos referũt, & sequuntur Henriq. d.lib.13.cap.41. & Viuald. d. 2. part. tit. de interdicto quæst.3. definitur,quod sit censura Ecclesiastica,qua homo separatur ab omnibus diuinis officijs, certis sacramentis, & Ecclesiastica sepultura. est autẽ
12 duplex † interdictum ex omnium sententia,aliud locale,aliud personale;ad quod postremum reducitur illud, quo persona Ecclesiastica interdicitur ab ingressu Ecclesiæ, de quo in capit. 15. cui, de sent. excom. in 6. licèt verè sit quid distinctum, vt optimè docet, & comprobat Couar.d.§.1. nu.3. & seqq. de hoc nos trademus in hac quęstione; nam de interdicto propriè dicto siue locali,siue etiam personali,& simul de cessatione à diuinis agemus in seq. quæst.

Præmitto secundò plures esse casus,
13 † in quibus quis ipso iure excommunicationem incurrit, quos videre poteris apud Summistas in Verb. excommunicatio, & Nauar.d.cap. 27. nu.49. & seqq.extantq; libelli hac de re editi.
14 Similiter quamplures sunt casus, † in

quibus aliquis ipso iure suspensionem vel ab officio, vel à beneficio, vel ab vtroque incurrit, quos habes collectos apud Glos. in clem. cupientes, de pœnis, Angelum in Verb. suspensio post num. 2. Siluest. ibid. num. 6. Nauar. d. cap. 27. num. 154. ad 158. & Burgas. d. par. 6. tit. de sent. suspens. nu. 14. & 15. vbi 110. casus refert, in quibus ipso iure quis incurrit suspensionem simpliciter. num. 18. refert eos, quibus venit suspendendus. & nu. 33. recenset, 67. casus, in quibus quis ipso iure est suspensus à beneficio, num. denique 39. alios quatuor casus refert, in quibus ipso iure quis suspensionem ab officio, & beneficio simul incurrit; d. verò par. 6. tit. de sent. interdict. nu. 31. duos ca-
15 sus ponit, † in quibus persona Ecclesiastica eo ipso est interdicta ab ingressu Ecclesiæ, quorum alter est in capit. sacro, de sent. excom. & in c. de illicita 14. q. 3. alter in c. 1. de sent. excom. in 6. tertium casum ex quorundam sententia ponit Henriq. d. lib. 13. cap. 42. §. 5. in princip. si sacerdos celebret coram nominatim, seu publicè denunciatis de interdicto, aut excommunicatione, vel coram notorio clerici percussore, quod deinde limitat ex Nauar. & alijs, nisi ita interdictus sit exemptus.

Præmitto tertiò, & vltimò excommunicationem, suspensionē ab officio, & interdictum, seu suspensionem ab ingressu Ecclesiæ, eorumq; effectum
16 † non suspendi per appellationem sequentem; tex. est in cap. is, cui §. fin. de sent. excom. in 6. quoad suspensionem
17 verò à beneficio † satis probabiliter puto cum Glos. fin. ibi eam suspēdi per sequentem appellationem. His autem præmissis veniamus ad aliquot cōclusiones, quibus tota hæc quæstio absoluetur.

Prima conclusio. Excommunicatus
18 iustè amittit † eo ipso quotidianas distributiones, neq; eas recuperat. Probatur hæc conclusio per tex. in cap. pastoralis §. verum, de appell. vbi Rom. Pontifex ait, excommunicato prouentus Ecclesiasticos meritò subtrahi, cui Ecclesiæ communio denegatur; nomine enim prouentuum Ecclesiasticorum cōtineri quotidianas distributiones decidit Bonif. 8. Extrauag. vnic. versic. & quia non occurrit, de decim. inter communes. ibi, & quia nō occurrit nobis, quin distributiones quotidianæ prouentus Ecclesiasticis sint & c. dū autem vtitur verbo subtrahuntur, factum indicant, atque adeo non requiri sententiam tradidit post alios Abb. d. §. verùm, num. 17. & Vgol. d. tract. de censur. Eccles. tab. 2. cap. 12. in princip. nu. 1. de communiq; testatur Rip. c. 1. num. 2. de iudic. Id ipsum verò in specie de distributionibus quotidianis docent Dec. d. §. verum nu. 7. Vgol. d. c. 12. num. 2. Fel. in capit. Apostolicæ num. 12. de except. Francisc. Marc. decis. Delph. 881. num. 2. Rebuf. in cap. postulastis nu. 84. de cler. excom. ministr. & satis sequitur Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. nu. 3. versi. duodecimò hinc etiam deducitur. Id verò locum ha-
19 bebit siue † excōmunicatio sit maior, siue minor per ea, quæ tradit Vgol. d. cap. 12. num. 1. post Innoc. in cap. 1. de
20 iud. Item, † licèt excommunicatus se iniuria excōmunicatum asserat, ideoq; appellet; vt per tex. in. d. §. verùm iuncto d. cap. is, cui, de sent. excom. in 6. tra-
21 dit Vgol. d. num. 1. Tertiò idem, † licèt spetiatim fructibus, seu prouentibus priuatus non fuerit, sed simpliciter excommunicatus, vt satis colligitur ex eod. §. verùm, & tradit Vgol. d. num. 1. Quartò reditibus beneficij caret excō-
22 municatus † etiamsi nec notorius, nec denuntiatus sit, vt ex communi doctrina Innoc. in cap. cùm dilectus num. 5. de consuet. tradit Vgol. d. num. 1. versi. quintò beneficij fructibus; qui tamen censet non esse illi auferēdos fructus, antequam excommunicatus declaretur per tex. qui optimus est, in cap. cum secūdùm leges §. fin. de hæret. in 6. cum simil. Quintò carebit etiam his reditibus,
23 ac prouentibus; † quamuis tempore collationis de more absolutus fuerit;

fuerit; illa enim absolutio solùm ad effectũ collationis prodest; ita latè Vgol. d. num. 1. versic. sextò carebit. Sextò absolutus, modò iustè fuerit excommu
24 nicatus † fructus beneficij non recuperat, vt optimè probat Vgol. d. num. 1. versic. septimò nec absolutus. Septi-
25 mò amplia † etiamsi iste excommunicatus in Ecclesiam conueniret, & cum alijs recitaret diuina officia, quicquid in contrarium voluerit Petr. Nauar. lib. 2. de restit. cap. 2. num. 237. tom. 1. & Henriq. tom. 1. Theol. Moral. lib. 13. cap. 3. §. 3. in fin. nam licèt faciat quod Ecclesia ordinauit ad lucrandum distributiones; tamen cum Ecclesia ipsa huic prohibeat diuina, est etiã incapax distributionum: neque sufficit, quòd id faciat, quod Ecclesia præcipit, nimirum recitet officia, nam sic etiam clericus alterius Ecclesiæ in hac Ecclesia recitando distributiones lucrifaceret, quod est absurdum; & sic soluitur fundamentum Petri à Nauar. quod ibi pro sua sentẽtia adduxit; diuersa quoque ratio est de notorio peccatore per ea, quæ infr. quæst. 17. præmiss. 3. & concl. 4. latiùs afferemus. Ampliatur, 8.
26 vt ex illis fructibus † de rigore non sit subueniendum excommunicato, vt ex communi docent Couar. d. versic. duodecimò hinc etiam, Vgol. d. nu. 1. versic. quartò vel clericus, & Clar. in pract. Crimin. quæst. 73. num. 7. ex eo, quia sibi potest prouidere petendo absolutionem; quare si per eum non stet, quin
27 absoluatur, † ex his redditibus alimenta habebit, vt post Card. & Io. de Lig. tradit Dec. d. §. verùm num. 7. & Vgol. d. cap. 12. nu. 4. immo licèt sit in mora
28 petendi absolutionem, † ex æquitate succurendum illi erit, ne fame pereat vbi aliunde non habeat, ex quo commodè sustentari possit; ita Vgol. ibid. post Dec. d. §. verùm. num. 7. latè Franc. Marc. decis. Delphin. 881. num. 2. & 3. Atque hæc esse poterit prior limitatio ad hanc à nobis primo loco propositam conclusionem. Limitatur autem secun-
29 dò † vt non procedat in fructibus ante excommunicationem perceptis, vt ex not. per Innoc. in cap. si verò, de sent. excom. & d. cap. 1. de iudic. tradit Vgol. d. cap. 12. in princip. num. 4. versic. quintò ea regula. Tertiò non habet
30 locum, † vbi ante excõmunicationem fructus percipiendi creditori ipsius clerici assignati essent, vt voluit Vgol. d. num. 4. versic. septimò vbi ante; quod
31 ego sanè † in alijs fructibus præter distributiones admitterem, cum in ijs nullum ius sit alijs quæsitum per ius accrescendi, vt in quotidianis distributionibus; ex quibus etiam soluenda non erit pẽsio, sed de alijs fructibus, si quos habet, de quo fortasse latiùs infra. 3. part. quæst. 8. vbi de pensione agetur.

Secunda Conclusio. Iniustè excõ-
32 municatus † recuperat quotidianas distributiones cõstito de illius iniustitia. ita in spetie docet Henriq. d. lib. 13. cap. 13. §. 4. Couar. d. versic. duodecimò hinc etiam deducitur, Foller. in prax. crimin. Canon. 3. par. cap. 33. num. 111. Fel. in cap. Apostolicæ nu. 12. de except. Mart. Nauar. in cons. 11. num. 6. de cler. non resid. vol. 1. Petr. Nauar. lib. 2. de restit. cap. 2. num. 238. in tom. 1. & sequitur Vgol. d. cap. 12. in princip. num.
33 4. licèt velit, † quòd, vbi acquisitæ iam sunt alijs clericis, ab illis eas non repetat, sed ab eo, qui iniustè excommunicauit arg. c. sacro §. caueant, sed voluit allegare §. cumq; ad versus, de senten. excommun. & ea, quæ tradit Glos. in cap. 2. verb. occasionem, de off. ord. in 6. de quo nunc disputare non intendo, aliquid dicam infra. cõcl. 4. nũc solùm dico, responderi posse, distributiones illas acquisitas fuisse interessentibus reuocabiliter. Probatur autem hæc assertio ex Glos. fin. d. §. verum, quam ibi Innoc. Abb. Bal. Dec. & cæteri sequuntur, dum per tex. in cap. super causa 2. quæst. 5. & alia tradit excommunicatum iniustè recuperare post absolutionem omnia, quæ propter excõmunicationem amisit, & ratio est, quia priuatio hæc est pœna, qua qui non delinquit affici non debet l. penult. ff. de re milit.

milit. c. vlt. de transact. c. Ioannes, & cap. sicut dignum de homicid. cum suis simil. Ampliatur verò hæc conclusio
34 † vt procedat etiam in excommunicato nulliter, qui dixit de nullitate, modò ea nulla declarata fuerit, vt in spetie, tradit Foller. d. nu. 111. & eadem plenè ratio militat, quæ in iniusta excommu-
35 nicatione Limitatur autem primò † in eo, qui licèt iniustè excõmunicatus sit, tamen nõ curat, vt causa cognoscatur, ipseq; absoluatur; nã distributiones eo tempore debitas non recuperabit per id, quod de fructibus tradit Vgol. d. nu.
36 4. circa princip. Limitatur secundò † vt tunc demum hic iniustè excõmunicatus recuperet distributiones, si interesse cõsueuerat ante excommunicationem. ita Fel. d. cap. Apostolicæ num. 12. Foller. d. num. 111. Couar. d. versic. duodecimò hinc etiam, & Surd. tract. de aliment. tit. 1. quæst. 82. num. 15. probaturque ex ijs, quæ latiùs adduximus supr. hac eadem 2. par. quæst. 5. concl. 2.

Tertia Conclusio. Iustè suspensus
37 ab officio † ipso iure priuatus est quotidianis distributionibus. ita Fel. d. cap. Apostolicæ num. 12. de except. Nauar. d. conf. 11. num. 6. & Vgol. d. tract. de censur. Eccles. tab. 4. cap. 6. §. 3. in fi. versic. postremò excipiuntur, ob eã rationem, quia distributiones non dantur ijs, qui diuinis officijs non intersunt tamquam Ecclesiæ ministri, vt patet ex cap. vnico de cler. non resid. in 6. cum suis concord. alibi adductis; suspensus autem ab officio non potest diuinis officijs interesse vt minister Ecclesiæ, sed tantùm tamquam priuatus, aut laicus, vt satis probat Vgol. d. tab. 4. cap. 6. §. 1. num. 3. & latiùs cap. 5. §. 3. num. 1. & 2. id ipsum etiã voluerunt quotquot tradiderunt, suspensum non percipere fructus beneficij, vt Glos. & ibi cæteri ferè omnes in Clem. 2. de vit. & honest.
38 cler. Idem verò dicendum est † de suspenso à beneficio; nam is quoq; amittit quotidianas distributiones; ita Vgol. d. tab. 4. cap. 8. §. 7. num. 4. & ratio est, quia percipere quotidianas distributiones competit ratione beneficij, & Canonicatus, cap. dilectus il 1. & cap. pro illorum de præben. cum simil. alibi per
39 nos allegatis. Id verò amplia † etiamsi iste suspensus in chorùm conueniret, & recitaret diuinia officia per ea, quæ paulò ante concl. 1. ampl. 7. contra Petr. à Nauar. contrarium in hoc quoque sentientem adduximus. De deposito verò, ac degradato; similiter de eo, qui priuatus fuit beneficio dicemus infr. quæst. 17. Limitatur autem hæc Con-
40 clusio, † vt suspenso etiam à beneficio, vbi aliunde nõ habeat, vnde se sustentet, subueniendum sit de fructibus ipsius beneficij. Glos. fin. in cap. studeat dist. 50. & capit. cum Vintoniensis, vbi Bal. num. 2. de elect. Abb. in cap. pastoralis §. verùm num. 16. Dec. num. 7. de appell. & post alios tradunt Couar. d. num. 8. versic. duodecimò hinc etiam deducitur, & Vgol. d. §. 7. num. 2. Hoc tamen procedit vbi suspensio pro pœna
41 lata est, secus verò, † si pro contumatia; nam cum tũc parendo ab ea se eximere, ac liberare possit, non est ei subueniendum de dictis reditibus, ac fructibus, nisi summa necessitas adsit, vt ex ijsdem Doct. ibid. concludit Vgol. & constat ex ijs, quæ supr. concl. 1. de excõmunicato dicta sunt, maximè verò ex Franc. Marc. decis. Delphin. 881. num. 2. & 3.

Quarta conclusio. Iniustè suspensus siue ab officio, siue à beneficio, siue
42 simpliciter † recuperat distributiones quotidianas. ita quicquid in contrarium voluerit Gemin. in cap. cõtumaces 50. dist. tenendum cum Fel. d. cap. Apostolicæ num. 12. de except. Nauar. d. consi. 11. num. 6. de cler. non resid. vol. 1. Vgol. d. §. 7. num. 4. Idem etiam sentiunt Glos. in cap. super causa 2. q. 5. & ibi Gemin. Specul. tit. de fruct. & interesse §. fin. Abb. post Innoc. d. c. pastoralis col. 5. quos refert, & sequitur Fel. d. num. 12. idem Abb. in cap. cum bonæ num. 6. versi. eo autem absoluto, de æt. & qual. Eædem verò rationes, ampliationes, ac limitationes 2. conclus. huic

quo-

quoque adaptantur. Illud solùm ad-
43 notãdum, quòd † donec pendet quæstio super iustitia, vel iniustitia censuræ debent fructus, & reditus conseruari, quia constito de iniustitia debent restitui absoluto, quod difficilius fieret fructibus iam consumptis. ita Fel. d.num.12. Vgol. tamen d. num.4. in fin.
44 dicit † verius sibi videri, distributiones factas esse eorũ, qui diuinis inseruierunt, & suspensum recuperare illas ab eo debere, qui iniuria illum suspendendum curauit, arg. cap. sacro versic. verùm si contra, sed debuit allegare §. cumque aduersus, de sent. excom. pro quo etiam faciunt not. per Glos. d. c.2. de off. ord. in 6. in verb. occasionem, quæ idem Vgol. d. tab.2. cap.12. num.4. ad id allegauit, cùm de iniustè excommunicato ageret, prout etiam eum retulimus supr. concl. 2. Verùm adhuc puto cum communiori sententia recuperare posse hunc absolutum à suspensione, seu excommunicatione iniusta tam fructus, quã distributiones ab ijs, qui illos, illasue perceperunt, & consumpserunt, quod apertè sentiunt Fel. d. cap. Apostolicæ num.12. & alij, quos d. concl.2. in princip. & hac eadem cõclus. retulimus; neque obest, quòd videatur quodammodo ius acquisitum ijs, qui huiusmodi reditus perceperũt, nam vt d. conclus. 2. admonuimus vbi aliquod ius quæsitum dici possit, illud quæsitum est reuocabiliter, & resolubiliter in euentum, quo de iniustitia, nullitateq; censuræ appareat. Minùs obest d. capit. sacro §. cumq; aduersus
45 excommunicatorem; vbi † iniustè excommunicato datur actio contra excommunicatorem ad interesse; nã vel illud interesse intelligitur de expensis litis, & alijs similibus damnis, vt tenere videtur ibi Glos. & cæteri Doct. vel dabitur duplex actio huic iniustè excommunicato, altera cõtra excommunicantem, & suspendentem iniustè, altera verò cõtra eos, qui reditus huiusmodi perceperunt; neq; enim nouum est plures actiones pro eadem re contra plures personas alicui competere posse, vt constat ex l. etiam, & l. fin. C. si tut. & curat. l.3. ff. de eo per quẽ fact. erit cum simil. passimq; Doct. adnotarunt. Denique non obstat id, quod not. Glos. d. capit.2. Verb. occasionem, eum, qui præbet occasionem interdicti alicuius loci teneri ad damna, quę passa sunt loca pia propter interdictum, puta in elemosinis, & oblationibus; id etenim longè diuersum est; nam nullus est, qui eas oblationes, aut elemosinas perceperit; ideò nil mirum, quòd detur actio contra eum, qui fuit causa interdicti, cum maximè is, qui causam damni dat, teneatur ad ipsum damnũ, cap. vlt. de iniur. cum vulgar. & vbi aliquis eas recepisset, tunc nemo dubitat quin daretur etiam contra eum actio realis si extarent, aliàs personalis.

Quinta Conclusio. Iustè interdictus ab ingressu Ecclesiæ amittit ipso iure quotidiauas distributiones, neque eas recuperat, iniustè verò interdictus, vel nulliter eas recuperare debebit cõstito de iniustitia, vel nullitate. Posterior
46 pars † huius Conclusionis patet ex ijs, quæ supr. hac eadem quæst. concl. 2. & 4. de iniustè excommunicatis, & suspensis diximus; eadem enim planè ratio in his quoque interdictis locum habet; ideoque eodem planè modo id ampliari, ac limitari potest hæc pars, sicut prædictæ conclusiones. Prior autem
47 pars † conclusionis huius probatur ea manifesta ratione; nam distributiones quotidianæ non dantur nisi ijs, qui in Ecclesijs intersunt diuinis officis tamquam Ecclesiæ ministri, vt constat ex d. cap. vnico & supr. concl. 3. ostendimus: at verò is, cui est interdictus Ecclesiæ
48 ingressus, † vel absolutè nullo modo Ecclesiam ingredi potest, vt voluit Calder. ĩ tract. de interdict. Eccles. 2. mem. vers. sed quæritur, & Abb. in cap. cum Ecclesia num.5. de immunit. Ecclesiar. quos secuti sunt Paul. Fusc. in tract. de visit. & regim. Eccles. lib. 2. cap. 32. num. 7. & Vgol. d. tract. de censur. Eccles. tab. 5. c.16. §.1. vsque ad medium;
vel

vel si ingredi potest Ecclesiam, & in ea extra tempus diuinorum officiorum orare, aut etiam tempore diuinorum per eam transire, vt voluit Innoc. in cap. sacro nu. 2. de senten. excommun. cuius sententiam amplexi sunt Gemin. d. cap. is, cui num. 3. & ibi Anchar. de sent. excom. in 6. Conar. in cap. alma mater. 2. par. §. 1. num. 3. vers. poterit tamen, Nauat. d. cap. 27. nnm. 170. & alij, quos refert, ac sequitur Viual. in Candel. aur. d. 2. par. tit. de interdict. num. 152. 153. & 154. non poterit tamē audire in eadē Ecclesia diuina officia; vt ijdem Doct. omnes testātur, & idem Vgol. d. cap. 16. §. 3. num. 1. & Henriq. d. lib. 13. cap. 32. §. 2. circa medium, & constat ex d. cap. is, cui, ibi, irregularis efficitur, si contra interdictum huiusmodi diuinis in ea se ingerat, &c. hæc autem diuina officia, quæ huic interdicto in Ecclesia obire prohibentur,
49 † sunt Missa, & horæ Canonicæ, vt colligitur ex cap. 1. iuncto cap. dolētes, de celebr. Missar. & in specie tradiderunt Nauar. d. cap. 27. num. 172. & Viual. d. nu. 154. Ampliatur autē hæc ipsa prior pars conclusionis primò, vt procedat
50 † siue interdictum latum sit à iure, siue ab homine per ea, quæ post Glos. 2. d. cap. is, cui, & ibi Anchar. tradit Vgol. d. §. 1. post medium vers. & hoc locum haber, quod tamen ita intelligendum
51 est, vt † in interdicto iuris requiratur sententia super facto, seu declaratoria, quod hic incurrerit interdictum per ea, quæ post eundem Vgolin. d. tract. de censur. Eccles. tab. 2. cap. 12. in princip. nume. 1. docuimus supr. concl. 1. ampl. 4. in fin. Secundò amplia, vt pro-
52 cedat, † licèt iste clericus, fuisset in alia ciuitate interdictus ab ingressu Ecclesiæ, nam in eam, cui est adscriptus non potest ingredi, & per consequens neq; habere quotidianas distributiones, vt optimè probat Vgol. d. tab. 5. c. 16. §. 1. versic. item locum sibi vendicat, tum quòd illud cap. is, cui, simpliciter loquitur, tum quòd hoc interdictum inhæret personæ, Ecclesiaq; vna est.

53 Tertiò amplia, vt procedat † etiam quoad Ecclesiam non consecratam, modò auctoritate Episcopi erecta, & constructa sit; vt post Calder. d. mem. 1. versi. sed quid si is, &c. Anchar. d. cap. is, cui num. 1. & alios in specie docet Vgol. d. §. 1. versic. tertiò locum habet.
54 Postremò ampliatur, † vt sic interdictus ab ingressu Ecclesiæ neque etiam possit ingredi, vt diuina audiat, Ecclesiam interdictam. ita Vgol. d. §. 1. versi. Postremò hic sic interdictus; nam & Ecclesia interdicta non amittit immunitatem, Abb. in cap. pen. nu. 8. & ibid. Add. de immun. Eccles. latè idē Vgol. d. tract. de censur. Eccles. Tab. 1. cap. 13. §. 15. Limitatur autem hæc ipsa con-
55 clusio, † vt excipiantur festi illi dies, qui habentur in cap. fin. §. in festiuitatibus, de sent. excom. in 6. & de quibus latè inter cæteros Vgol. d. tab. 5. cap. 9. §. 1. nā in ijs, sicut cæteri interdicti, ita etiam interdicti, seu suspēsi ab ingressu Ecclesiæ Ecclesiā ipsam ingredi poterunt; & diuinis interesse, priuatimq; dumtaxat preces fundere, vt ait idem Vgol. d. cap. 16. §. 1. ad fin. & §. 3. nu. 1. quare cum non possint, vt Ecclesiæ ministri diuinis interesse, publicèq; orare, neque etiam habebunt illis diebus distributiones, iuxta per nos dicta sup. concl. 3.

SVMMÆ RERVM.

1 *Cessatio à diuinis, & interdictum valde differunt inter se, & num. seqq.*
2 *Cessatio à diuinis, & interdictum quid sint.*
3 *Interdictum est censura Ecclesiastic, cessatio autem à diuinis non.*
4 *Interdictum est quid iuris, cessatio à diuinis quid facti.*
5 *Cessatio à diuinis post appellationem decreta an sit nulla.*
6 *Cessatio à diuinis an impediat administrationem sacramētorum, sicut interdictum, & num. seq.*
7 *Diuinorum nomine continetur etiam administratio sacramentorum.*
8 *Celebrans tempore interdicti in loco interdicto incurrit irregularitatem, secus tempore cessationis à diuinis.*

9 *Cessa-*

9 Cessationis tempore an celebrari debeāt singulis diebus in Ecclesijs diuina officia submissa voce.

10 Interdictum Ecclesiasticum duplex, aliud locale, aliud personale. Alij addunt mixtū, cuiusmodi est ambulatorium. num. 11.

12 Interdictum locale duplex, aliud generale, aliud particulare. Item personale eodem modo duplex. num. 13. Idemq; de mixto dici potest. num. 14.

15 Officia diuina prohibentur tēpore interdicti.

16 Cessatio à diuinis duplex est, alia generalis, alia particularis.

17 Interdictū fertur vel à iure, vel ab homine.

18 Interdictum à iure quibus casibus incurratur, remissiuè.

19 Ecclesia polluta, seu violata interdicta dicitur quoad hoc, ne in ea diuina celebrari possint.

20 Ecclesia quibus casibus pollui, seu violari dicatur.

21 Diuina omittenda sunt eo ipso in Ecclesia polluta.

22 Cessatio à diuinis in nullo casu eo ipso inducitur.

23 Cessationis à diuinis qua causa sit in iure expressa, & qualis, quomodoq; tractanda. num. 24.

25 Cessatio à diuinis à quo decerni debeat.

26 Interdicti generalis tempore singulis diebus celebrari debent diuina officia, & qualiter.

27 Interdicti generalis tempore diuinis non interessentes amittunt distributiones quotidianas.

28 Officia diuina recitari non debent in Ecclesia polluta, vel violata. Clerici tamen percipiunt distributiones. num. 29.

30 Capitulum interdictum à iure, vel ab homine nullo modo potest diuina officia recitare; neque percipit distributiones. nu. 31. sed ea conuertentur in Ecclesiæ vtilitatem. num. 32. Idem dicendum de singulis Canonicis, vel Mansionarijs. num. 33. eorum tamen portio cæteris accrescet. nu. 34.

35 Officia diuina celebrari non debent vllo modo in Ecclesia spetialiter interdicta.

36 Cessationis à diuinis siue iustæ, siue iniustæ tempore clerici non percipiunt distributiones quotidianas, sed eas repetunt ab eo, qui causa fuit cessationis. fructus autem præbendæ percipient. num. 37.

38 Interdicti tempore officia diuina publicè celebrari possunt in certis festiuitatibus, quibus tenentur clerici psallere, & cætera munera obire. num. 39. admittenturq; clerici interdicti, num. 40. modò causam non dederint interdicto. num. 41.

42 Horæ Canonicæ quanam recitari possint tempore interdicti in festiuitatibus exceptis. Et quid de vigilijs earum festiuitatum. num. 43.

44 Festo die Corporis Christi Domini publicè recitari possunt diuina officia tempore interdicti; immo & per totam octauam. num. 45.

46 Cessationis à diuinis tempore solemniter celebrari possunt diuina officia in festiuitatibus exceptis.

47 Officia diuina solemniter celebrari non possunt in Ecclesia interdicta etiam in solemnitatibus exceptis. Idem de Ecclesia polluta. num. 48.

49 Mortuos sepelire, eorumue officium celebrare intra Ecclesiam non licèt tempore interdicti etiam in festiuitatibus exceptis.

50 Interdictum nouum poni potest in festiuitatibus exceptis tempore interdicti.

An, & quando tempore interdicti, vel cessationis à diuinis possint clerici quotidianas distributiones percipere. Quæstio XVI.

PRÆMITTO hic primò
differre admodum inter se
1 † interdictum, & cessatio-
nem à diuinis; nam inter-
2 dictum definitur † censura Ecclesiasti-
ca, qua homo separatur ab omnibus diuinis officijs, certis sacramentis, & Ecclesiastica sepultura, vt ex Nauar. & alijs tradidimus quæst. præcedenti in 1. præmiss. ad fin. Cessatio verò à diuinis definitur desistentia quædam à diuinis officijs, & sacramentorum administratione, vt ex Innoc. & communi in cap. dilectus, de appell. & cap. irrefragabili §. cæterum de offic. ord colligit Nauar. in Manual. Confess. d. cap. 27. num. 188. vel suspensio organorum diuinę laudis in aliquem locum decreta, vt definiunt Couar. in relect. cap. alma mater 2. par. §. 2. num. 1. de sent. excom. in 6. Henriq. tom. 1. Thelog. moral. lib. 13. cap. 52. §. 1. & Vital. in Candelabr. aur. 2. par.

in fin. tit. de cessat. à diuin. num. 1. Ex quibus patet hæc duo differre primò,
3 quòd interdictum est censura Ecclesiastica, cessatio autem nõ, quod etiam in spetie adnotauit Nauar. d. cap. 27. num. 164. & 188. Henriq. post alios non nullos d. lib. 13. cap. 2. §. 1. & cap. 12.
4 §. 1. differunt etiam, quia † interdictum est quid iuris, cessatio autem quid facti quia pro omnibus imponitur, nec respicit in hoc magis delinquentes, quàm ipsos innocentes, sed est immediatè ipsorum diuinorum suspensio, neque reddit locum ipsum interdictum. ita post Abb. in cap. dilectis num. 18. de appell. & alios tradunt Couar. d. num. 1. Henriq. d. cap. 52. §. 1. cuius rei optimum exemplum habemus in dominio, & possessione, quæ in eo præcipuè differunt, quòd possessio habet plurimum facti, dominium verò plurimum iuris l. 1. §. adipiscimur, & §. si vir ff. de acquir. poss. l. 1. §. si Scæuola ff. si is, qui testam. lib. esse iuss. fuer. l. 3. in princ. ff. de bon. poss. l. denique ff. ex quib. caus. mai. & l. pupillum ff. de acquir. possess. iuncta l. 1. & l. bonæ fidei ff. de acquir. rer. domin. cum traditis per Doct. tum ibi, tum alibi sæpe. præterea
5 cessatio † post appellationem decreta non est nulla, Abb. & alij d. c. dilectis, & Gonzal. à Villadreg. tract. de irregular. cap. de interd. ad fin. cum tamen secus sit de interdicto, quod licèt per appellationem subsequentem non suspendatur, cap. adhæc i l 5. de appell. & c. is, cui in fi. de sent. excom. in 6. nihilominus interdicti post appellationem latum est nullum, d. cap. dilectis de appellat. & notauit Abb. ibid. num. 20. in fin. quàmuis Couar. & Henriq. loc. cit. hoc discrimen non admittant ob eam rationem, quia, licèt cessatio tamquam quid facti non tollatur per præcedentem appellationem, cum supponatur missa executioni, tamen quoad iuris effectus non videtur, quomodo ea quoque inanis non sit, sicut excommunicatio, & interdictum; quæ & ipsa quoad factum, si ea contigat executioni mitti, æquè suspendi nõ possunt, cum infecta esse non possint. Sed meliùs dicas cum Dec. d. c. dilectis num. 23. quòd pronunciatio super cessatione est iuris; vel dic, quòd, cum cessatio aliquo modo interdictum sit, vt constat ex d. cap. dilectis iunctis ibi not. per Inn. & alios, eadem erit vtriusq; ratio quoad hoc, vt nullius sit roboris si post legitimam appellationem decernatur; idque cauetur in eod. cap. dilectis iuxta Innoc. Bellam. Dec. & aliorum interpretationem, qui illum text. de cessatione à diuinis, non autem de interdicto propriè sumpto intellexerunt. Insuper ex definitione, & mente Henriq. & Couar. videntur distingui interdictum, & cessatio, quòd † illud suspendit admini-
6 strationem sacramẽtorum, & celebrationem diuinorum officiorum; at verò cessatio solùm inducit suspensionẽ diuinorum officiorum; idque etiam colligi videtur ex nomine ipso cessationis à diuinis, & ex cap. irrefragabili §. cæterum, de off. ordin. cap. si Canonici, quod est 2. & c. quàmuis eod. tit. in 6. & clem. 1. de sent. excomm. ex quibus iuribus solùm colligitur, quòd per cessationem inducatur suspensio loci à diuinis. Tamen verè tam interdicto quam cessationi à diuinis cõmune est, vt etiam suspendatur administratio sacramentorum, vt expresſè voluit Nauar. d. nume. 188. & ex eo patet, quòd
7 † nomine diuinorum cõtinetur etiam administratio sacramentorum, vt satis probat Vgol. d. tab. 5. cap. 5. §. 2. num. 2. Differunt etiam ex cõmuniori opinio-
8 ne, quòd † celebrans tempore interdicti in loco interdicto regulariter incurrit irregularitatem, vt constat ex cap. is, qui §. fin. de sent. excom. in 6. celebrans verò tempore cessationis à diuinis siue generalis, siue particularis non incurrit irregularitatẽ. ita Butr. Abb. Imol. Præpos. Bellamer. & Franc. d. c. dilectis, de appell. Bonif. de Vital. d. clem. 1. col. pen. de sent. excom. Innoc. d. cap. irrefragabili col. pen. de off. ordin. Nauar. d. cap. 27. nu. 188. cum seq.

Siluest.

Siluest. Verb. interdictum il 1. §. 1. & Verb. cessatio §. vlt. & Henriq. d. c. 52. §. 1. & c. 54. §. 3. quàmuis alij, quos referunt Nauar. loc. cit. & Couar. d. 2. par. §. 2. num. 3. ad finem distinguant de cessatione generali, & particulari, & velint irregularitatem incurri à violante cessationem generalem indictã ab eo, qui potest interdicere. Denique differunt interdictum, & cessatio à di-
9 uinis, quòd † tempore interdicti recitari possunt, & debent diuina officia singulis diebus in Ecclesijs, & Monasterijs, sicut priùs submissa tamen voce, ianuis clausis, excommunicatis, ac interdictis exclusis, & campanis etiã non pulsatis, vt habetur d. cap. fin. §. adijcimus prçterea, de sent. excom. in 6. quod tamen non licet tempore cessationis diuinorum, vt satis constat ex tex. iuncta Glos. in cap. non est vobis, de sponsal. & matr. probantq; Couar. d. 2. par. §. 4. num. 7. versic. contraria sententia, & Henriq. d. lib. 13. cap. 53. §. 1. & 2. vbi tamen. & optimè id limitat dupliciter; primò, vt liceat singulis hebdomadis vnam missam celebrare in singulis Ecclesijs Parochialibus, & Monasterijs ad renouandam sanctissimam Eucharistiam, deinde, vt duo, vel tres clerici possint simul priuatim sine cantu recitare horas canonicas. cuius tamen cõtrarium post alios sentit Viuald. supr. num. 14.

Præmitto 2. interdictum duplex es-
10 se † aliud locale, aliud personale, vt quæst. præced. admonuimus, & constat ex cap. si sententia, cap. si ciuitas, & c. præsenti, de sent. excom. in 6. adnotaruntq; passim Doct. inter cæteros Henriq. d. lib. 13. cap. 41. §. 3. Burgas. d. tit. de sent. interdict. num. 2. & 3. & Vgol. d. tab. 5. capit. 5. in princip. alij addunt
11 † mixtum continens vtrunque, locum nimirum, & personas, cuiusmodi est ambulatorium afficiens locum, quem talis, vel tales adierint; ita Nauar. d. c. 27. num. 166. & seq. Interdictum loci
12 duplex, † generale afficiens prouinciam, ciuitatem, vel castrum; ac particulare, seu singulare afficiens vnam Ecclesiam, Nauar. & Henriq. loc. cit. Vgol. d. tab. 5. cap. 6. in initio, & Couar. d. 2. par. §. 1. nu. 9. similiter interdictum
13 personale † aliud generale latum cõtra vnum populum, vel regionẽ, aliud particulare contra vnam personam. latè Henriq. & Nauar. loc. cit. Burgas. d. num. 3. & Vgol. d. tab. 5. c. 12. in initio
14 Idem quoque † de mixto dici potest, vt aliud generale sit, aliud particulare Henriq. d. §. 3. in fin. Nauar. d. nu. 166. De effectibus autem harum spetierum interdicti videndi sunt Doct. mox citati, & in iuribus paulò ante allegatis, pro nũc quod ad rem nostram attinet,
15 scire sufficiat † interdicti generatim sumpti præcipuum effectum esse diuinorum officiorum prohibitionem, vt ex d. c. si ciuitas, cap. si sententia, cap. fin. de sent. excom. in 6. & alijs iuribus probat inter alios Vgol. d. tab. 5. §. 2. num. 1. nomine autem diuinorum præcipuè Missa, diuinaq; officia continentur, vt ex dictis iuribus constat, fuséq; ostendit Vgol. d. §. 2. num. 2. Cessatio
16 quoque à diuinis † duplex est, alia generalis, alia particularis, vt patet ex ijs, quos referunt, & sequuntur Nauar. d. cap. 27. num. 188. Couar. d. §. 2. nu. 3. & Henriq. d. lib. 13 cap. 52. §. 1. ad quos vbi opus fuerit pro hac materia cessationis à diuinis recurrendum est.
17 Præmitto tertiò † interdictum ferri vel ab homine, vel à iure, vt latè ostendit Vgol. d. tab. 5. cap. 2. & 3. Interdi-
18 ctum à iure † incurritur in multis casibus, vt constat ex tex. in cap vt periculum, de elect. in 6. c. quamquam, de censib. cap. clericis, de immunit. Ecclesiarum, cap. 1. de vsur. cap. vlt. de pœn. eod. lib. cum alijs iuribus, quæ adducunt dum plures huiusmodi casus recensent Vgol. d. cap. 3. Henriq. d. lib. 13. cap. 43. §. 5. Clar. in Prax. crimin. quæst. 76. Burgas. d. tit. de sent. interd. num. 31. & 43. & Viual. in Candelabr. aur. 2. par. tit. de interd. num. 6. vsque ad 50. Ecclesia quoque polluta, seu vio-
19 lata † interdicta dicitur quoad hoc,

ne ī ea possint celebrari diuina officia, ita latè Viual. d. tit. de interd. num. 53. vsque ad 84. & Henriq. d. lib. 13. cap. 51. §. 5. & lib. 9. cap. 27. §. 5. Sex autem
20 † sunt casus, in quibus Ecclesia violata dicitur, & sic interdicta, vt in ea non possint celebrare diuina, quos referunt & comprobant Nauar. d. cap. 27. num. 156. & seqq. Viual. & Henriq. loc. citatis. Primus per effusionem iniuriosam, & publicam sanguinis in Ecclesia, cap. proposuisti de consecrat. Eccl. vel alt. Secundus per illicitā seminis humani effusionem c. significasti, de adult. Tertius si quis denūciatus excōmunicatus in Ecclesia sepelitur, cap. consuluisti, de consecr. Eccl. vel alt. Quartus si infidelis ibid. sepeliatur cap. Ecclesiam il 1. & il 2. de consecr. dist. 1. Quintus quando Ecclesia fuit cōsecrata per Episcopum publicè excommunicatum; facit d. cap. cōsuluisti, vbi Abb. & Host. Sextus quando parietes Ecclesiæ; aut eorum maior pars simul deijcitur, Glo. in cap. ligneis, de consecr. Eccles. Tabien. Verb. consecratio 2. §. 1. præcipuos verò ex ijs casibus latiùs explicāt Viual. d. num. 53. vsque ad 72. Henriq. d. cap. 27. §. 5. in Glos. & Burgas. d. tit. de sent. interd. num. 43. In omnibus autem casibus, in quibus polluitur Ec-
21 clesia, † cessandum est à diuinis officijs eo ipso non expectata vlla iudicis sententia, vt probat Viual. d. num. 84. Iam verò cessatio à diuinis, cum sit quid
22 facti, vt supra dictum est, † nullum casum in iure habet, quo proposita sit eo ipso, vt optimè monet Henriq. d. lib. 13. cap. 52. §. 1. in tex. & in Glos. litt. m. nec non cap. 54. §. 1. iure tamen ex-
23 pressa est † causa, ob quam indici possit, nam in Clem. 1. de sent. excom. §. in cessationibus habetur, quòd cessatio generalis a diuinis est vnicū lumen Ecclesijs Collegiatis, seu Conuentibus tam secularium, quàm regularium Ecclesiarum ad repellendas iniurias eis factas, quo lumine profitetur ibi Clemens V. in Concilio Viennensi nolle, nec debere huiusmodi Capitula Collegia, & Conuentus à se priuari; Glos. verò communiter approbata d. cap. si Canonici, quod est secundum, in Verb. causa, de off. ord. in 6. exempla affert harum iniuriarū, ob quas cessari potest à diuinis; puta, inquiens, cùm fiunt statuta contra libertatem Ecclesiæ, cùm imponuntur taleę, vel collectę clericis, cùm detinetur clericus, vel Canonicus per secularem balitum, vel his similia. Debet autem causa hæc, propter quam
24 cessatur, † primò esse rationabilis, & notoria, seu manifesta. tex. d. cap. irrefragabili §. cæterum de off. ordin. & c. quàmuis §. si autem ad fin. eod. tit. in 6. Item de hac causa diligenter tractari debet per Collegiū vocatis omnibus, sicut vocantur in electionibus faciendis, tex. d. cap. quàmuis in princip. Tertiò si Canonici cessare deliberant, requirent priùs eum, contra quem cessare intendunt, vt irrogatam offensam emendet. quod si fecerit, non cessabūt à diuinis d. c. quàmuis in princip. quòd si offensam is emendare noluerit, cessare poterunt, tex. ibid. sed tūc causam suæ cessationis expriment in instrumēto publico, vel patentibus litteris suo, vel alio authentico sigillo munitis, & illud, vel illas ei, contra quem cessare intendunt, debent assignare per tex. d. cap. si Canonici in princip. Quartò statim ac cessatum fuerit seruata prędicta forma, intra mensem vtraque pars & cessans, & contra quam cessatur, iter arripiat ad Papam vel per se, vel per procuratores sufficienter instructos, nisi interim vtraque concordauerit, & continuatis diebus quam citò poterit se coram Papa præsentabit, vt vtraque parte præsente, vel altera contumaciter absente Pontifex definiat negotiū, & culpabiles puniat; tex. d. cap. quàmuis §. si autem. Quòd si pars cessans prædicta non seruauerit tam in cessando, quàm in veniendo, seu mittendo ad Sedem Apostolicam, cessatio ipsa seruari non debet, vt habetur d. §. si autem
25 in fin. Denique requiritur, vt † imponatur ab habente auctoritatem à iure, vel

vel à consuetudine, vt cõstat ex d. cap. si Canonici in princip. & d. Clem. 1. §. in cessationibus cũ ibi not. per Doct. de sent. excom. Illud autem constat eum iure communi posse cessare à diuinis, qui potest interdicere, vt Pōtifex, Episcopus, & qui Episcopalem auctoritatem habet, vel cui ille commiserit, vt optimè docent Henriq. d. lib. 13. cap. 54. §. 1. Couar. d. relect. cap. alma mater 2. par. §. 1. num. 6. quare Capitulum viuente Episcopo sine eius consensu, vel nisi id habeat ex priuilegio, vel cõsuetudine, nõ potest cessationem à diuinis imponere, vt apertè constat ex d. capit. irrefragabili §. cæterum, de off. ord. d. cap. quàmuis eodem tit. in 6. & d. Clem. 1. §. in cessationibus, de sent. excom. iũctis maximè ibi not. per Glos. & Doct. quod & in spetie probat Couar. d. num. 6. subdens quòd idem Capitulum Sede vacante tanquam succedens in iurisdictione Episcopali id iure poterit. His præmissis ad conclusiones descendamus.

Prima conclusio. Tempore interdicti generalis Canonici, & alij clerici Collegiatarum Ecclesiarũ, si ad of-
26 ficia diuina non venerint (quæ † in iisdem Ecclesijs singulis diebus celebrari debent sicut priùs, submissa tamen voce, ianuis clausis excommunicatis, ac interdictis exclusis, & cam-
27 panis etiam nõ pulsatis, † distributiones amittere debent, sicut interdicto perderent non extante, si diuinis officijs adessẽt. tex. est in eadem fere verba d. cap. alma mater, quod est fin. §. adijcimus præterea, de sent. excom. in 6. vbi Glos. cæterique Doct. id adnotarunt, fusiùsque explicant. Hoc verò dupliciter mihi declarandum videtur.
28 Primò † vt, si Ecclesia ipsa sit interdicta propter pollutionem, seu violationem, tunc Canonici quidem non debent recitare diuina officia etiam cum illis moderationibus, cum in contrariũ habeamus regulã ex paulò ante dictis præmiss. 3. circa medium; id autem non fuit exceptum in d. cap. alma mater, nec alibi; quare standum est regulæ iuxta tex. in cap. 2. in fin. de coniug. leprof. cum alijs traditis per Couar. lib. 2. var. resol. cap. 12. num. 4. Puto tamen, quòd
29 tunc † etiam dum sunt absentes, debebũt habere quotidianas distributiones Canonici illi, & Clerici, qui solent diuinis interesse, cum per ipsos non stet, quin intersint arg. tex. d. cap. vnico iũnctis ibi not. per. Doct. de cler. non resid. in 6. & per ea, quæ nos docuimus supr. hac ead. 2. part. quæst. 5. in fin. cum maxime illi clerici non habeant, contra quem agere possint ad huiusmodi interesse, ad quod non tenentur qui dederunt causam cessationi diuinorum, nisi post quam moniti noluerunt emendare offensam, vt d. cap. si Canonici §. si autem de off. ord. in 6. neq; enim cessat pollutio, seu violatio Ecclesiæ ex eo, quòd ille, qui causam dedit pollutioni, emendare velit offensam, vt accidit in vera, & propria cessatione à diuinis d. §. si aũt sed eo ipso inducitur violatio, ꝙ aliquis ex supra dictis in præmiss. 3. casibus euenerit, & sic tollitur, quod ex d. §. si autem contrà priorem hanc declarationem obijci poterat. Secũdò de-
30 claratur, † quòd si Capitulum ipsum sit interdictum vel à iure ob causam ibi expressam, vel ab homine, vt quia pensionem aliquam, aut quindennium non soluerit, tunc diuina in illa Ecclesia celebrari non poterunt etiam cum illis moderationibus, ianuis clausis, cãpanis nõ pulsatis, & submissa voce; ratio clara est, quia inter cæteras moderationes positas in d. §. adijcimus illa quoque est, quòd interdicti excludantur, quales omnes Canonici supponun-
31 tur. consequenter autem † Canonici illi non percipient distributiones quotidianas, cum ea dentur ijs, qui verè, vel fictè diuinis intersunt, vt supr. 1. par. quæst. 4. latiùs ostendimus; hi verò Canonici non dicentur etiam fictè interesse, cum per ipsos stet, quin intersint. Hoc autem casu puto vel officia diuina cum illis moderationibus recitanda esse à beneficiatis, seu Mansionarijs

narijs illius Ecclesiæ, ne diuinus cultus quoad fieri possit patiatur; vel certè hos clericos à Canonicis distinctos eo si diuina non recitentur suas distributiones percipere debere; distributio-
32 nes verò Canonicorum † conuertendæ erũt in Ecclesiæ vtilitatem per ea, quæ dicemus infr. 3. par. quæst. 6. cùm illud disputabimus, an semper distributiones nõ interessentium interessentibus accrescant, maximè verò concl. 3. Idem
33 autem † (nimirum quòd nõ sit admittendus ad diuina officia etiam cum illis quatuor moderationibus, de quibus supr. & d. §. adijcimus, & cõsequenter, neque etiam ad distributiones), dicendum est de priuato aliquo Canonico, vel Mansionario, qui à iure secuta tamen facti declaratione, vel ab homine fuerit interdictus, idque satis cõstat ex eod. §. adijcimus, vbi mandatur excludi interdictos ab illa diuinorum officiorum celebratione; quòd si diuinis non interest sua culpa proculdubio carere debet distributionibus, vt iam sæpe diximus, ac de se patet, & in specie adnotauit Couar. d. 2. par. §. 4. num. 3. Portio tamẽ distributionum, quæ huic clerico interdicto contingeret, si inter-
34 esset, † cæteris clericis Capituli sui, seu Collegij accrescet per ea, quæ d. 3. par. quæst. 6. concl. 2. adducemus. Ter-
35 tiò declaratur, † vt permissio, de qua in d. §. adijcimus, non sit in vniuersum accipienda, vt nimirum cum illis moderationibus celebrare liceat, sed ita quidem, vt in Ecclesia particulari affecta interdicto minimè locũ habeat, quasi hæc constitutio in Ecclesijs obtineat, quæ sint intra locum interdictũ, non in Ecclesia specialiter interdicta. ita post Glos. d. §. adijcimus Verb. Ecclesijs, quam sequuntur ibi Anchar. Gemin. Franc. & cæteri communiter, aliosq; quam plurimos in specie tradit Couar. d. §. 4. num. 5. in princip. idq; satis ex ipso tex. elicitur in verbis præcedentibus. Cæteras declarationes ad illum §. adijcimus, quas, quia ad rem nostram non faciunt, cõsultò omittimus, præter scribẽtes ibi videre poterit studiosus lector apud Couar. d. §. 4. & Hẽriq. d. lib. 13. cap. 46.

Secunda conclusio. Tempore cessationis à diuinis siue iustæ, siue iniu-
36 stæ † Canonici non percipiunt quotidianas distributiones. probatur primò, quia ita in specie docent Couar. d. §. 4. nu. 7. versic. tertiò eandem opinionem probat, & Henriq. d. lib. 13. cap. 52. §. 3. & cap. 13. §. 2. circa medium. Secundò idem etiam satis probatur ex tex. d. c. si Canonici §. scituri, vbi Gregor. 10. decernit, quòd si Canonici causa non expressa in parentibus litteris, vel instrumento publico, aut assignatione illius, illarumue non facta ei, contra quẽ cessatur, similiter, si causa, quam expresserit, non fuerit inuenta canonica, omnia, quæ de quibuscunq; prouentibus illius Ecclesiæ, in qua cessatum fuerit, cessationis tempore perceperint, restituant; illa verò, quæ pro eodem tempore eisdem debẽtur, nullo modo percipiant, sed Ecclesiæ ipsi cedere, ac nihilominus ei, contra quem cessauerãt, de dãnis, & iniurijs satisfacere teneãtur. Si autem causa cessationis canonica fuerit iudicata (nimirum per Sedem Apostolicam, vt notant ibi Glos. & Doct. per tex. d. cap. quàmuis de off. ord. in 6. qui addit non nulla ad d. cap. si canonici) is, qui occasionẽ cessationi dederat, ad omne interesse dictis Canonicis, & Ecclesiæ, cui debitum officium eius est culpa subtractum, ad certam quantitatem taxandam, & in diuini cultus augmentum conuertendam superioris arbitrio condẽnetur. Ex quibus verbis tex. satis probatur nostra conclusio; nam quòd nomine prouentuum Ecclesiæ, de quibus in priori parte, contineantur etiam distributiones quotidianæ, constat ex versic. & quia, nobis non occurrit in Extrauag. vnic. de decim. inter commun. Illud verò interesse Canonicorum, de quo posteriori parte eiusdem §. scituri mox allegati, aliud esse non potest, quàm quotidianæ distributiones, quas amiserunt

Cano-

Canonici, quia diuina officia recitata non fuerunt tempore cessationis; neq; enim eo tempore recitantur diuina officia etiam submissa voce, & alijs moderationibus adhibitis, de quibus d.c. alma mater §. adijcimus, vt constat ex cap. non est vobis iuncta Glos. & Doct. de sponsal. & matr. & nos supr. hac eadem quaest. praemiss. 1. in fine ostendimus; fructus autem beneficij, & prae-
37 bendae † percipere debent si absentes fuerint iusta de causa, cap. relatum, c. de caetero, cap. cum dilectus, & cap. ad audientiam cum similibus, de cler. nō resid. immo & sine causa per tres menses in anno, vt constat ex Concil. Trid. sess. 24. cap. 12. §. praeterea obtinētibus de reformat. quare illud interesse Canonicorum intelligi non potest quoad fructus beneficij, & praebendae; atque ita hoc interesse de quotidianis distributionibus intellexerunt Henriq. & Couar. loc. cit. & explicasse videtur Anchar. d. cap. si Canonici num. 7. post Archid. ibid. qui tamen hoc mihi dicere non videtur.

Tertia conclusio. Tempore inter-
38 dicti i festiuitatibus Natalis Domini, Paschae, ac Pentecostes, & Assumptionis Beatissimae Virginis campanae pulsari debent, & ianuis apertis alta voce diuina officia celebrari debent excommunicatis omnibus exclusis, sed interdictis admissis, quibus ob reuerentiam dictarum solemnitatum, & vt ipsi ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum faciliùs inclinentur, praefatis diebus participatio permittitur diuinorum; sic tamen, quòd illi, propter quorum excessum interdictum huiusmodi est prolatū, altari nullatenus appropinquent. ita in haec ipsa verba decernitur d. cap. alma mater §. in festiuitatibus verò, de sent. excom. in 6.
39 Ex quibus infertur primò † Canonicos, & clericos, qui ijs festiuitatibus diuinis non interfuerint, suaq; munera psallentes, & decantantes non obierint, priuari debere quotidianis distributionibus, sicut caeteris diebus, quibus extra tempus interdicti illis psallendū est, propriaq; munera obeunda per ea, quae latè tradidimus supr. hac eadem 2. par. quaest. 2. concl. 2. 3. 6. & 7. Infer-
40 tur secūdò, quòd † si quidem fieri potest, vt aliqui ex illis clericis interdicti sint, non tamen dederint causam interdicto, ij admittendi sunt ad diuina celebranda, & per consequens etiam ad quotidianas distributiones, quae ratione celebrationis diuinorū tribuuntur,
41 vt saepiùs diximus; si verò † causam dederunt interdicto, tunc, cum altari appropinquare non debeant, vt dicitur in d. §. in festiuitatibus, hoc est remotiùs stare non orando ad altare, neque offerendo, & similia faciendo, vt exponit ibi Io. An. num. 4. & Gemin. num. 7. post Calder. in tract. de interd. Eccles. membr. 6. vers. sed cum supra dixerim, quos sequi videtur Franc. d. §. in festiuitatibus num. 3. & Henriq. d. lib. 13. c. 47. §. 2. ideo etiam distributionibus, quae propter diuinorum officiorum celebrationem dantur, carere debent.

Ampliatur autem haec conclusio primò, vt vigore huius dispositionis, de qua in d. §. in festiuitatibus, possint celebrari, seu solemniter recitari nō modò vesperae primae vsque ad vesperas secundas ipsius festiuitatis, vt Glos. & Doct. omnes tradunt in d. §. in festiuitatibus, sed etiam Cōpletorium ipsius festiuitatis, vt post Archid. Gemin. & Franc. d. §. in festiuitatibus, aliosq; non nullos tradunt Couar. d. relect. c. alma mater 2. par. §. 5. num. 5. & Henriq. d. c. 47. §. 3. Secundò vt etiā liceat in his festis celebrare missas votiuas, latè Couar. d. num. 5. in fin. & Henriq. d. c. 47.
43 §. 4. Tertiò ampliatur, vt † etiā liceat cantare Missam in Vigilia Natiuitatis, Resurrectionis, & Pētecostes; ita post alios Henriq. d. cap. 47. §. 3. quod tamē satis dubiū mihi videtur propter textum, qui dies ipsos designat; propter quam rationem idem Henriq. d. capit. 47. §. 2. in fin. ex communi iure optimè tradit contra Sot. hoc priuilegium nō extendi ad duos dies proximè sequentes

tes

tes post festum Paschatis, & Pentecostes. Quartò ampliatur hæc conclu-
44 sio, vt † idem quoque permissum sit in die, quo festiuitas Corporis Christi solet solemniter celebrari, quod in honorem tanti Sacramenti Martinus V.
45 concessit, & Eugenius IIII. † ad octauam vsque diem extendit teste Ang. in Verb. Interdictum 6. quæst. 16. & alijs, quos adhoc referũt, & sequuntur Couar. d. §. 5. num. 1. & Henriq. d. cap. 47. §. 2. in princip. & in Hispania idem cõcessum est quoad festum Conceptionis Beatissimæ Virginis Mariæ, vt refert Couar. d. §. 5. num. 2. Ampliatur quin-
46 tò, & postremò, vt † etiam tempore cessationis à diuinis liceat in his festiuitatibus officia solemniter celebrare, vt optimè probant Couar. d. §. 5. nu. 3. Henriq. d. lib. 13. cap. 53. & Viual. d. tit. de cessat. à diuin. num. 9.

Limitatur tamen primò hæc ipsa cõ-
47 clusio, vt † non procedat in Ecclesia specialiter interdicta; nam etiam in illis festiuitatibus neque publicè, neque secretè poterunt diuina officia celebrari, vt optimè docent Couar. d. §. 5. nu. 2. in fin. & Henriq. d. c. 47. §. 2. circa medium in text. & Glos. litt. y. Secundò
48 limitatur, vt † neque etiam in Ecclesia interdicta ob violationem, seu pollutionem liceat vllo modo in illis quoque festiuitatibus diuina officia celebrare. ita in spetie tradit Henriq. d. lib. 13. c. 51. §. 5. in fin. post Villadieg. tract. do irregular. cap. 5. num. 10. & Glos. in cap. ex tuarum, de priuileg. sed voluit allegare in cap. tuarum illo tit. Tertiò
49 limitatur, vt † in his festiuitatibus nõ liceat mortuos tẽpore interdicti intra Ecclesiam sepelire, eorumq; officium recitare, vt satis probat tex. in cap. cum plantare §. quod si templarij, de priuil. & tenet Glos. in clem. 1. in princip. de sepult. quam alij sequuntur, quos refert Couar. d. §. 5. num. 6. contra quos tamen ipse sentit. Quartò limitatur, vt in his festiuitatibus interdicti tempore ea tantùm, quæ ad officia pertinent, permitti, non autem, quæ ad sacramenta, nisi quatenus alioqui tempore interdicti cõceduntur, vt optimè tradunt multa inde colligentes Couar. d. §. 5. num. 7. & Henriq. d. cap. 47. §. 4. Quintò, & postremò limitatur hæc cõ-
50 clusio, vt, † quàmuis in his festiuitatibus suspẽdatur interdictũ, quod priùs fuerat, non tamen vetatur, quin vrgenti de causa possit interdictũ in prædictis festis imponi; ita post alios docet Henriq. d. cap. 47. §. 2. Atque hæc de interdicto, & cessatione à diuinis quatenus ad rem nostram pertinebat, atque adeo de tota hac quæstione dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 Depositio, seu verbalis degradatio quid sit.
2 Depositio quotuplex sit.
3 Degradatio, seu realis depositio quid sit.
4 Depositio, & degradatio in quibus differant.
5 Depositio quibus casibus infligi possit.
6 Degradatio tribus tantùm casibus de iure infligitur.
7 Priuatio beneficij quid sit. & quibus casibus ipso iure incurratur, vel infligenda sit. num. 8.
9 Priuandus beneficio nõ censetur eo priuatus per sententiam latã super crimine; secus vbi pœna ipso iure infligitur. num. 10.
11 Priuandus beneficio vbi priuatus est, amittit fructus à die commissi criminis. quòd si seruiuit Ecclesia amittit à die accusationis dumtaxat. num. 12. nisi crimen ministerium impediret. num. 13. aut ipso iure priuationem induceret. num. 14.
15 Irregularitas quid sit. & quotuplex nu. 16.
17 Irregularitas non incurritur nisi in casibus à iure expressis, & qui illi sint.
18 Peccatum mortale differt ab excommunicatione; neque vt sic Ecclesia ingressu prohibet. num. 19. neque debet peccator in diuinis officijs euitari. num. 20. Idque etiamsi crimen sit notoriùm. num. 21.
22 Notorium crimen quodnam sit.
23 Depositus ab ordine, officio, vel beneficio amittit distributiones quotidianas; deposito tamen danda sunt alimenta ex reditibus. num. 24. Iniustè verò depositus recuperabit. num. 25. Item restitutus. num. 26.
27 Degradatus eo ipso amittit distributiones quotidianas. & priuatus est beneficijs. num.

num. 28. restitutus verò non amittit. num. 29.
30 *Restitutio degradati fit conuersa forma à degradatione.*
31 *Degradati restitutio fit à solo Papa, vel eius delegato.*
32 *Degradatus debet habere alimenta ex reditibus Ecclesiasticis.*
33 *Priuatus beneficio, & Canonicatu non percipit distributiones. Nisi intra legitimũ tempus appellauerit. num. 34. & seq.*
35 *Appellatio legitima suspendit iudicatum quoad futurũ, et quoad præsens extinguit; non tamen in correctione morum.*
36 *Irregularis non amittit fructus, & distributiones, nisi quatenus tribuuntur ijs, qui aliquem ordinem exercent, & non aliter aut vbi irregularitas redderet inhabilem ad obtinendum beneficium. num. 37. & qui sint hi casus. num. 38. aut priuaret beneficio. num. 39.*
40 *Peccator etiam notorius nõ amittit ratione peccati fructus, & distributiones quotidianas. Secus in notorio fornicatore. num. 41.*

An, & quando depositus, degradatus, priuatus beneficio, irregularis, vel notorius peccator amittat distributiones. Quæstio XVII.

PROSEQVENDO materiam eorum, quibus siue præsentibus, & interessentibus, siue absentibus conuenire potest, vt vel percipiant, vel amittant quotidianas distributiones, videndum nunc est de eo, qui est depositus, degradatus, priuatus beneficio irregularis, vel notorius peccator, an nimirum, & quando possint hi distributiones quotidianas percipere. Qua in re.

1 Præmittendum est primò,† Depositionem, seu verbalem degradationem esse sententiam, per quam clericus ab ordine, officio, vel ab his omnibus simul deijcitur, ac deturbatur, vt constat ex cap. qualiter, & quando, de accusat. & cap. degradatio, quod est 2. de pœn. in 6. & vtrobique Glos. & Doct. Petr. Gregor. Syntagm. iur. vniuers. lib. 31. cap. 30. nu. 1. 2. & 8. eodem Gregor. in partit. iur. Can. lib. 4. tit. 15. qui est de pœn. nume. 8. litt. x. Burgas. tract. de irregular. par. 6. tit. de sent. deposit. Clar. in Prax. Crimin. quæst. 36. num. 35. & quæst. 74. num. 1. & Henriq. in tom. 1. Thelog. Moral. lib. 13. cap. 55.
2 §. 3. nam depositio † alia est ab officio, seu beneficio simul, vel separatim, & à dignitate; alia ab ordine, quæ propriè degradatio, vel exauctoratio, seu, vt alijs loquuntur exauctorizatio, & contra clericum maximè in sacris constitutum adhibetur, vt inter cæteros ostendit Petr. Gregor. d. cap. 30. num. 2. Degradatio autem, seu depositio realis
3 † est quædam executio depositionis; seu verbalis degradationis, & definiri potest, pœna Ecclesiastica, qua uir Ecclesiasticus actualiter, ac solemniter priuatur omnino executione ordinis; & beneficij administratione, & omni priuilegio clericali absque spe restitutionis. quæ definitio affertur, & comprobatur ab Henriq. d. cap. 55. §. 1. & 3. satisque colligitur ex tex. d. cap. 2. de pœn. in 6. & ibi Glos. & Doct. Burgas. d. tit. de sent. deposit. num. 1. vsq; ad 9. & Gregor. d. cap. 4. num. 8. litt. y. & d. cap. 30. num. 1. 6. & 8. Ex qui-
4 bus patet † duobus præcipuè differre depositionem, & degradationẽ; quòd nimirũ illa verbalis est per sentẽtiam; hæc realis, & actualis cum executione; præterea per illam clericus non amittit priuilegium Canonis, & fori, sicut per hanc, quod in spetie fusè ostendit Henriq. d. §. 3. & Gregor. d. cap. 4. nu. 8. litt. y. ad fin. Alias differentias inter vtramque, & simul de solemnitatibus, quæ adhibendæ sunt in solemni, & actuali degradatione, & cætera, si quæ sunt huiusmodi, quæ de depositione, ac degradatione dici possunt, petere poterit studiosus lector ex Doctoribus præcitatis, & iuribus ab ipsis allegatis nec non ex Trident. Concil. sess. 13. c. 4. de reform. vbi non nihil innouauit circa solemnitates depositionis, ac de-

 grada-

gradationis & ex D. Menoch. quem post hęc scripta vidi, in tract. de Arbitrar.iud.cas.415. Illud verò dumtaxat
5 subijcimus, quòd, † cum depositio sit grauissima pœna, ea infligi non debet nisi pro casibus à iure decretis, vt docet Gemin. in §. de his, 50. dist. & Dec. in cap. at si clerici de iudic. hi autẽ casus erũt adulterium clerici sacris initiati, stuprum Virginis, aut Cõcubinatus, in quo clericus notoriè diu perseuerauit post monitiones, & alij casus, quos afferunt Henriq.d.c.55.§.5.& Bertach. in tract. de Episcop. 8. par. lib. 4. tit. de caus.mater.degradat. Hostiens.in sum: tit.de accusat.§. quis sit effectus versic. tradunt, & Burgas. d.tit. de senten.deposit. num. 14. 15. 24. 25. & 26. sed & potest depositionis pœna infligi pro delicto grauiori, quàm sit illud, propter quod de iure quis deponẽdus est, vt docet Gregor.d.capit.30. num. 4 & Henriq. d. §. 5. hoc porrò grauius crimen, & delictum illud esse potest, pro quo de iure ciuili imponitur pena mortis; nam in eius locum succedit de iure Canonico depositio, ita post alios tradunt Gregor.d.num.4. Fel.d. cap. qualiter il secundo num. 25. de accusat. & Henriq.d.§.5. in princip. De gradatio-
6 nem autem † tribus tantùm casibus iure habere locum docent Luc. de Pen. in l.1.C. de priuil. Scholar. lib.12. Clar.d. quæst.36. num.36.& Gregor.d.cap.30. num.10. & hæc est communis Theorica Doctorum, vt ait Gulielm. Benedic. in quæst. de homicid. num.3. quem refert Foller. in prax. Crim. Canon. fol. 272. num.25. quàmuis Ludou.Carer.in Pract. Crimin. §. homicidium 7. sub num. 59. alios referat casus, à communi tamen non recedas, quæ tres tantùm constituit, quorum primus est in clerico hæretico, c. ad abolendam, §. 1.& cap. excommunicamus, de hæret. alter est de falsatore litterarum Apostolicarum, cap. ad falsariorum, de crim. fals. tertius in eo, qui insidiatus est suo Episcopo, illumue calumniatus est cap. si quis sacerdotum 11. quæst. 1.

7 Præmitto secundò, clarum esse, † priuationem beneficij esse sententiam iuris, vel hominis, per quam beneficiatus illud amittit; Multi autem sunt ca-
8 sus, in quibus † clericus iure priuatus est, vel priuandus beneficio, quos recẽset Calic.i Margar.fisc.fol.110.& seqq. Diaz. in prax. Crim. Canon. capit.131. aliàs 123. nume. 5. in fi. Clar. in Pract. Crimin. quæst.73. num.5. cum duobus seqq. Gregor. Tholos. in tract. de benef. cap.26. & 33. & Rebuf. in Prax. benef. 3. part. tit. 1. qui est de modis amittendi beneficia. Quod tamen in re adnotan-
9 dum est, quòd, † vbi quis iure non est priuatus, sed priuandus beneficio non censetur per sententiam iudicis latam super crimine priuatus beneficio. ita Petr. Gregor. d. lib. 4. tit. 15. cap. 4. nu. 7. litt.u. Rebuf loc.cit.num.4. per d.cap. qualiter il 2. de accus. & Diaz. in Prax. crimin. Canon. d. cap. 131. iuxta nouam impressionem aliàs 123. num. 3. secus
10 verò erit † vbi pœna priuationis ipso iure infligitur, vt ibid. Rebuf. & Diaz. ostendunt, qui etiam num.4. docet posse iudicem delicti priuare beneficio, quod delinquens in alieno territorio habet. Denique communior est opinio Doctorum prout refert, & sequitur Tiraq. repet. l. si vnquam Verb. reuertatur nu.272. C. de reuoc. donat. Clar. d. quæst. 73. num. 9. Diaz. d. cap. 131. num. 5. & Couar. Epit. de spõs. & matr.
11 2. par. cap. 6. § 8. num. 7. quòd, † si clericus cõmittit delictum, propter quod priuari debeat beneficio, licèt habeat ius in re quousque sit priuatus, post quam tamen est priuatus, tenetur restituere fructus, quos percepit à die cõmissi delicti; quod tamen limitant
12 Diaz. & Couar. loc. cit. † nisi clericus ille post commissum delictum semper perseuerauerit in Ecclesia seruiendo; nam tunc iuxta opinionem Fel. in cap. de quarta col.10. de præscript. & aliorum putant, quòd tunc solùm talis dãnaretur ad restitutionem fructuum à die propositæ contra eũ accusationis, vel formatæ inquisitionis, quod ipsum decla-

13 declarat Couar.d.num.7.nisi † delictū etiam occultum delinquentem ipso iure ministrare impediret, vt si esset crimen, quod irregularitatem induceret; tunc enim seruiendo, & ministrando in officio, quod exercere non poterat, non sunt ei fructus iusta ratione con-
14 cedendi, idem quoq; dicendum, † vbi delictum commissum induceret priuationem ipso iure, nam tunc clericus condemnandus esset ad restitutionem fructuum à die commissi delicti, ita latè tradunt Diaz.d.num.5. in fin. & Couar.d.§.8.num.8.

Præmitto tertiò, Irregularitatem
15 † ex mente Canonum, & Innoc. communiter recepti in cap. nisi cū pridem, de renunc. definiri impedimentum inductum à iure Canonico directè impediens receptionem ordinum Ecclesiasticorum, aut aliquem vsum eorum, quatenus sunt ordines etiam post pœnitentiam; quam definitionem his verbis affert, & explicat Nauar. in Man.cap. 27. num. 191. quibus etiam ferè verbis eam definiunt post alios Couar. in relect. Clemen. si furiosus 1.par.in princ. num. 1. de homicid. Burgas. in tract. de irregular. quæst. 1. per totam, Maiol. in simil. tract. quæst. 1. num. 1. Henriq. d. tom. 1. Theol. Moral. lib. 14. cap. 1. §. 2. & Viual. in Candel. aur. 2. par. tit.
16 de irregular. num. 5. & quàmuis † innumerabiles ferè sint irregularitates, vt præter citatos Doct. tradit Aluar. Pelag. de planct. Eccles. lib. 1. art. 24. & 48. easq; ad species reducendo varij variè illas distinguant, vt per Maiol. Henriq. Burgas. & alios supr. alleg. tamen, melior atque aptior diuisio videtur illa, quam facit Nauar. d. cap. 27. num. 192. & Viual. d. tit. de irregular. in princip. num. 45. vt quinque sint irregularitatis species, quæ manant ex quinque defectuum generibus, nimirū sacramenti, quæ est Bigamia, defectu corporis, animæ, perfectæ lenitatis, & delicti; de quibus singulis optimè inter cæteros Maiol. Viual. Nauar. Henriq. & Burgas. loc. cit. Quoniam verò ir-
17 regularitas † non incurritur nisi in casibus à iure expressis capit. is, qui, de sent. excom. in 6. casus hosce cumulatos habes apud Nicol. Plou. tract. de irregular. 1. par. quæst. 1. & duab. seqq. Summistas ferè omnes in Verb. irregularitas, & colliguntur etiam ex alijs Doct. supra cit.

Præmitto quartò, & vltimò peccatū quodlibet etiam mortale non solùm
18 † longè differre ab excōmunicatione, vt latè, & optimè comprobat Couar. in reper. cap. alma mater 1. par. in initio
19 num. 2. 5. 6. & 8. verùm etiam † Ecclesiæ ingressu non interdicere, vt fusè ostendit Burgas. d. tract. de irregular. & imped. par. 6. tit. de sent. interdict. num. 35. & duob. seqq. quod tamen intellige quatenus peccatū mortale est; secus enim dicēdum erit, si habeat annexam censuram excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, ob illud ue cessetur à diuinis per ea, quæ duabus statim præcedētib. quæstion. latiùs tradidimus. Et licèt quemlibet pro mortali peccato quoad se ipsum constet esse suspensum, non debet tamen in officijs euitari, vt ait Gregor. 9. Summus Pontifex in cap. quæsitum, quod est fin. de cohabit. cler. & mulier. Ex quibus verbis colligit ibi Glos. in Verb. euitari, & cæteri Doctores, regulariter cleri-
20 cum quantumuis criminosum † non debere vt sic ī officijs euitari; ad quod etiam facit tex. in cap. vestra, eod. tit. & c. fin. 15. quæst. vlt. id verò procedit,
21 etiam si † crimen illud & peccatum sit notorium, vt tradit Glos. Vincent. d. c. fin. Verb. proposito; a quo tamen excipitur notoria fornicatio d. capit. fin. & c. vestra; similiter excipiuntur casus, in quibus quis ipso iure suspensionem incurrit, Glos. d. Verbo proposito, & alij. Notorium aūt etiam quod ad hāc
22 rem attinet dicitur † crimen notū per sententiam definitiuam, seu per confessionem factam in iure, aut euidentiam rei, quæ tergiuersatione aliqua celari non potest. tex. d. cap. vestra, & cap. fin. de cohabit. cleric. & mulier. c.

cum dilectus de ord.cognit.& capit. denique, de except.cum suis concord.

Prima conclusio. Depositus, seu verbaliter degradatus ab ordine, offi-
23 cio, vel beneficio † amittit quotidianas distributiones. Satis id voluerunt Clar.& Couar.infra citandi in limit.1. dum volunt depositum debere habere alimenta ex reditibus Ecclesiasticis, si aliunde non habeant vnde viuant. Sed id etiam quoad depositum à beneficio ex eo patet, quòd distributiones dâtur ratione beneficij, & Canonicatus, vt ex cap.dilectus il 1. de præben.& alijs iuribus alibi ostendimus, cum maximè suspensio à beneficio, quæ maior est, quàm depositio, id ipsum efficiat, vt latiùs tradidimus supr. quæst. 15. concl. 3. quoad depositum verò ab officio idem dicendum est per ea, quæ docuimus d. concl. 3. de suspenso ab officio. Idem denique statuendum est de eo, qui depositus fuit ab ordine saltem quoad eas distributiones, quæ dantur ratione Canonicatus, cui aliquis ordo annexus est, cum nō possit ordinem illum exercere, per ea, quæ post Fel. in cap.inquisitionis col.1. de accusat. tradit Couar.d.cap.6.§.8.nu.7.in fin.cum sublato antecedenti, ac principali tollatur etiam cōsequens, & accessorium iur. vulgar. Limitatur autem primò
24 hæc cōclusio, † vt deposito danda sint alimenta ex ipsis reditibus Ecclesiasticis, si aliunde non habeat vnde viuat, ne cum dedecore status Ecclesiastici cogatur mendicare. ita Couar. lib. 3. var.resol.cap.13. num.8. versic.duodecimò hic etiā deducitur, Clar.in Pract. Crimin.quæst.73. nu. 7. & Vgol.tract. de censur. Eccles.tab.2.cap.12.in princip. num.1. circa medinm. Limitatur
25 secundò, vt † iniustè depositus distributiones recuperet per ea, quæ de suspenso, & excommunicato fusè tradidimus d.quæst. 15.concl. 2.& 4. Limitatur tertiò, & vltimò, nisi vel restitutus fuerit ab eo, qui verbaliter deposuit, vel à depositione intra legitimum tempus appellatum fuerit, vt satis voluisse, videtur Henriq. d. cap. 55.§.4.& latiùs cuique patebit per ea, quæ infra hac eadem quæst.concl.3. afferemus.

Secunda conclusio Degradatus, seu
27 actualiter depositus † eo ipso amittit quotidianas distributione. Ratio clara est, quia, vt supra diximus, distributiones dâtur ratione Canonicatus; de-
28 gradatus autem † eo ipso priuatus est quolibet beneficio, vt patet ex forma degradationis, quæ habetur d.c.degradatio, quod est 2. de pœn. in 6. in ijs finalibus verbis tex. quæ pronuntiare debet degradans erga degradatum, nimirū, Auctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ac nostra tibi auferimus habitum clericalem, & deponimus, degradamus, spoliamus, & exuimus te omni ordine, beneficio, & priuilegio clericali, idq; ibi adnotarunt Glos. ac Doct. omnes, & Henriq. d. cap. 55. §. 1. Limitatur
29 autem hæc conclusio, nisi † iste degradatus fuerit in pristinum statum restitutus, & absolutus, nam tunc puto eum recuperaturum omnia, atq; adeo etiam beneficium, & Canonicatum; fit enim
30 hæc restitutio † conuersa planè forma ab ea, qua degradatio facta est, vt tradunt Doct.d.cap. degradatio, Henriq. d. cap. 55. §. 4. & Petr. Gregor. d. lib. 31.syntagm. iur.cap. 30. quare sicut in degradatione clericus spoliatur beneficio, ita in restitutione illud recuperabit, atque adeo etiam distribntiones, quæ beneficium, vt dictum est, con-
31 sequuntur. fit autem † restitutio actualiter degradati à solo Papa, vel eius delegato, vt post alios tradit Henriq. d.§. 4. Limittatur secundò, vt iustè degra-
32 datus † debeat habere alimenta ex ipsis reditibus Ecclesiasticis, atq; adeo etiam ex distributionibus, vbi neque ex fructibus præbendæ, alteriusue beneficij, nec aliunde habeat vnde viuat per ea, quæ in præcedent. conclusione de eo, qui depositus fuerit, diximus; eadem enim planè militat hic ratio, ne cum dedecore status, & ordinis Ecclesiastici cogatur mendicare, turpemue

quæ-

quæstum exercere, a quo se eximere nō potest, cum restitutio hæc ferè nunquā à Summo Pontifice concedatur, quod non accidit in excommunicato, qui cū facilè obtinere possit absolutionem superiori, qui sententiam excommunicationis tulit, obtemperādo, ex ijsdem reditibus saltem de rigore ali non debet, nisi fortè ad breue tempus, ne fame pereat, vt latiùs supr. quæst. 15. concl. 1. demonstrauimus.

Tertia conclusio. Canonicus, & beneficiatus in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, qui priuatus fuit Canoni-
33 catu, vel beneficio, † nō percipiet quotidianas distributiones. Ratio apertissima est, nam, vt sæpiùs iam dictum est, quotidianæ distributiones dantur clericis Colligiatarum Ecclesiarū ratione Canonicatus, cap. dilectus il 1. & c. pro illorum iunctis suis Glos. de præben. cū suis similibus, vnde accessoriæ sunt ad ipsos Canonicatus, vt in spetie adnotauit Philip. Prob. in Addit. ad Io. Mon. d. cap. vnico in princip. de cler. nō resid. in 6. post Card. consi. 53. in fin. si ergo huiusmodi Canonicus, vel beneficiatus priuatus est principali, hoc est Canonicatu, & beneficio in Ecclesia Collegiata, consequēter priuatus quoque est, & carere debet quotidianis distriburionibus, quæ sunt accessoriæ, & consequentes, vt dictum est. Limita-
34 tur autem hæc conclusio, nisi † clericus hic, qui priuatus fuit beneficio, & Canonicatu intra legitimum tempus appellauerit, quod facere poterit; neq; enim reperitur prohibita in hoc casu appellatio, atq; adeo censetur permissa iuxta tex. in l. & in maioribus C. de appell. cap. super eo extra eodem tit. cū simil. & Glos. singularem ab omnibus receptam in l. qui restituere ff. de rei vendic. cum maximè sententia priuationis beneficij proculdubio sit definitiua, a qua certissimi iuris est bis appellari posse per tex. in l. 1. ff. de appell. d. l. & in maioribus, & l. quoniam iudices C. eod. iuncta l. 1. & tot. tit. C. ne tert. prouoc. liceat. Ratio autem huius limitationis est, quia legitima appella-
35 tio † suspendit iudicatum quoad futurū, & quoad præsens extinguit. tex. in l. fin. ff. ad Turpill. cap. venientes, de iureiur. cap. sæpè de appellat. & cap. si à iudice eod. tit. in 6. Bal. in l. tale pactū §. qui prouocauit ff. de pact. Afflict. decis. 188. num. 5. cum alijs, quos ad hoc allegat, & de communi testatur Brunor. à Sol. quæst. legal. 24. num. 3. Interim ergo donec cognoscatur de iustitia appellationis, & contra se tres sententias conformes reportet, eodē causam appellationis suæ prosequēte, percipiet clericus iste priuatus quotidianas distributiones pro tempore, quo diuinis intererit, Ecclesiæque inseruiet per supradicta; & si quidem sententia priuationis bis fuerit confirmata, carebit distributionibus, & fructibus beneficij à die commissi criminis, vel à die accusationis, aut formatæ contra eum inquisitionis iuxta distinctionem supr. hac eadem quæst. in præmiss. 2. à nobis traditam; si autem sententia priuationis reuocata fuerit, & huiusmodi reuocatio bis fuerit per iudices appellationis cōfirmata, vel aliàs in iudicatum transierit, tunc distributiones quotidianas, quas pro toto eo tempore amisit, vt litem suam prosequeretur, modò aliàs diuinis assiduè interesse soleret, recuperabit per ea, quæ de iniustè excommunicato, & suspenso supr. hac eadem 2. par. quæst. 15. concl. 2. & 4. ac de iustè impedito quæst. 5. ferè per totam latiùs tradidimus. Quod verò diximus de appellatione, quòd suspēdat effectum priuationis beneficij quoad amissionē distributionum, & fructuū, quæ ad eam consequitur, id intelligendum est in suis proprijs terminis nimirum priuationis beneficij, nam si quis ad correctionem morū priuetur principaliter ipsis fructibus, & distributionibus, puto appellationem deuoluere quidem non tamen suspendere, cum in his, quæ ad correctionē morum pertinent, appellatio executionem non suspendat, vt constat ex Trident. Concil.

sess.

sess.13.cap.1. sess.22.cap.1.& sess.24. cap.10. item ex c. licèt, de off. iud. ord. cum concord. allegatis ibi per Glos. in Verb. interclusum.

Quarta conclusio. Regulariter loquendo irregularis clericus, seu Cano-
36 nicus † nō amittit fructus, & distributiones beneficiorum, nisi quatenus tribuuntur ijs, qui aliquem ordinē exercent, & non aliter. Ratio manifesta est. nam, vt patet ex definitione communi supr. pra miss.3. allata, irregularitas per se dumtaxat priuat receptione, vel executione ordinum; recitare autē officium diuinum etiā in Ecclesia per se nō est actus, aut exercitium, vel etiā receptio alicuius ordinis. Limitatur
37 autem primò hæc conclusio † in casibus, quibus irregularitas redderet aliquem in habilem ad obtinendum, ac re
38 tinendum beneficium, de quibus † per Henriq. d.lib.14. capit.2. §.4. nam tunc si aliquis clericus Canonicatū, vel beneficium in Cathedrali, vel Collegiata obtineret sine dispensatione, cum titulum legitimum non haberet, neq; etiā fructus suos faceret. Limitatur 2. in
39 casibus, † quibus propter irregularitatem aliquis ipso iure priuatus esset beneficio, quod obtinet, per ea, quæ in præcedenti cōcluf. diximus. aut etiam vbi priuandus esset beneficio; nam tūc priuandus quoq; erit fructibus, ac distributionibus, cū ea tamen distinctione, de qua in d.concl. præced. & supr. in 2. præmiss. idem verò dicendum erit de casibus, in quibus simul cū irregularitate suspensio, excommunicatio, interdictum, vel depositio incurritur, de quibus supr. hac ipsa quæst. & duab. præcedentib. Limitatur tertiò, & postremò, vbi Canonicatus, & beneficiū, quod quis in Ecclesia Collegiata vult obtinere, ordinē aliquem habet annexum, de quo infr. quæst.19. nam illa irregularitas, quæ impedit promotionē ad illum, vel ad omnes ordines, consequenter etiam impedit admissionem ad quotidianas distributiones in illis saltem Ecclesijs, in quibus est consuetudo, vt clericus nō admittatur ad distributiones antequam ordinem requisitum susceperit, de quo latiùs d.q.19. immo etiam impediet ipsam beneficij, & Canonicatus retentionem, vbi per ipsum stet, quin ordinem annexum intra debitum tempus recipiat, vt satis constat ex Concil. Trid. sess.22. cap.4. de reform. & Clem.2. cum ibi not. de æt. & qual.

Quinta, & postrema conclusio. Pec-
40 cator etiam notorius † non amittit ratione peccati distributiones quotidianas. Id generatim de fructibus beneficiorum in specie tradunt Siluest. post Rosell. in Verb. clericus 4. quæst. 24. Mart. Nauar. in tract. de orat. & hor. Canon. cap.21. num.65. & in Manual. Confess. cap.25. num.123. & Petr. Nauar. tom.1. de restit. lib.2. cap.2. num.106. & seq. licèt contrarium senserint Adr. in 4. sent. quæst.14. col.9. & Ang. in Verb. clericus 8. §.5. ob eam rationem, quoniam qui est in peccato mortali notorio maxime fornicationis est suspensus à Canone (qui est cap. quæsitum, seu fin. de cohabit. cler. & mulier.) atque adeo idem est, ac si non resideret, & diuinis interesset; si quidem in utile, & nullum idem sint cap. inter corporalia, de translat. Episcop. sicut non fieri rectè & nō fieri paria sunt cap. veniens, de presbyt. non baptiz. Verùm facilè respondetur admittendo
41 † speciale id esse in fornicatore, vt clericus notorius fornicator debeat in officijs euitari, vt patet ex d. cap. quæsitum, ex quo supr. in tertio præmiss. expressè collegimus regulam, vt quilibet etiam notorius peccator nō sit ratione peccati solius euitādus in officijs, quia nimirum, licèt suspensus sit quoad se, non tamen quoad alios, vt ait Pontifex in eo Canone, qui ideo nostram sententiam mirè confirmat, quam etiam vterque Nauar. locis cit. comprobat ex Concil. Lateran. sub Leon. X. sess.6. §. statuimus, iuncta Constitutione Pij V. quæ incipit, ex proximo Lateranensi Concilio, & est 138. inter eius constitutio-

tutio-

tutiones, ex quibus sanctionibus habetur, eum, qui non recitat diuinum officium infra sex mensus à die adepti beneficij, peccare quidem grauiter, sed nō teneri ad restitutionem fructuum; sed quoniam hæc ratio, licèt in se vera sit, & optima quoad fructus beneficiorū, tamen nō adaptatur quotidianis distributionibus, quas non acquiret clericus etiam pro primis sex mensibus, si diuinis officijs non interfuerit, eaq; in Ecclesia iusto cessante impedimētonō recitauerit, vt latiùs ostendimus supr. hac ead. 2. par. quæst. 2. ferè per totam, ideo ad illam rationem cōfugiendum est, quam affert Petr. Nauar. d. num. 206. quia (inquiens) licèt notorius peccator non rectè obeat diuina officia, prout Deus ordinauit, tamen rectè deseruit Ecclesiæ, quantum ad id, quod Ecclesia ordinauit, ob quod illi assignatur stipendium, hoc est celebrando officium, & orando, vt Ecclesia statuit; hæc tamen ratio non obest ijs, quæ supr. quæst. 15. concl. 1. ampl. 7. & concl. 3. cōtra eundem Petr. Nauar. diximus, nimirum excommunicatum, & suspēsum etiam si Ecclesiæ inseruiant, diuinisq; officijs de facto intersint, non acquirere distributiones, diuersa enim ratio est in notorio peccatore, cui, excepto fornicatore, diuina prohibita nō sunt, d. c. quæsitum, cum tamen diuina prohibita sint suspenso, & excommunicato; vt d. quæst. 15 præmiss. 1. fusiùs demonstrauimus. Limitatur igitur hæc conclusio, vt notorius fornicacator distributiones amittat; ratio est, quia is debet in officijs euitari, vt apertè statuit Pontifex d. c. quæsitum, & c. vestra, de cohabit. cler. & mulier. Et de hac quæst. satis.

SVMMÆ RERVM.

1 Simoniacus vt plurimum deponendus est; aliquando priuatur beneficio. num. 2. aliquando est ipso iure suspensus. nu. 3. aliquando in excōmunicationē incidit. nu. 4.

5 Simonia quid sit.

6 Simonia committitur in emptione, & venditione rei etiam solùm annexæ spirituali.

7 Spirituale, prout est materia simoniæ, quid sit; & quotuplex. num. 8.

9 Annexa spiritualibus quotuplicia sint; & quæ. num. 10.

11 Annexa spiritualibus quædam antecedenter quædam consequenter.

12 Simonia triplex est, alia mentalis, alia conuentionalis, alia realis.

13 Simonia mentalis quid sit, & quotuplex. quid conuentionalis. num. 14. & quid realis. num. 15.

16 Simonia mentalis nulla obligat ad restitutionem accepti siue spiritualis, siue temporalis.

17 Simoniacus conuentionalis nullā pœnam à iure simoniacis inflictam incurrit, sed pœna arbitraria puniri debet. limita vt nu. seq.

18 Simoniacus confidentialis excommunicationem eo ipso incurrit, collatio ei facta est nulla, & tenetur ad fructuum restitutionem.

19 Simoniaca conuentio omnis nulla est, nullamq; obligationem inducit.

20 Simonia conuentionalis ex vna parte completa an obliget ad restitutionem.

21 Simoniacus cōuentionalis non incidit in excommunicationem, nisi vbi conuentio sit ab vtraq; parte completa.

22 Simoniacus realis omnes pœnas à iure simoniacis inflictas incurrit. Excommunicationem tamen, & priuationem beneficij eo ipso non incurrit nisi simoniacus in ordine, vel beneficio. nu. 23.

24 Fructus beneficij restitui debent vbi propter simoniam restituendum est beneficium. Idq; procedit etiā quoad fructus, qui percipi potuerunt. num. 25.

26 Fructus beneficij per simoniam resignati percepti à resignatario cui sint restituendi.

27 Fructus omnes beneficij extantes restituendi sunt à simoniaco. si verò ignoranter quis per simoniam beneficium accepit tenetur solùm ad fructus, quos postea percepit, quā sciuit. num 28.

29 Clericus cōueniens in Ecclesiam minùs principaliter propter distributiones quotidianas nec peccat, nec tenetur ad restitutionem. Ex quo nonnulla inferuntur. nu. 30.

31 Clericus quando dicatur magis, vel minus principaliter in Ecclesiam conuenire propter lucrum.

32 Cle-

32 *Clericus magis principaliter conueniens in Ecclesiam propter distributiones peccat, sed non tenetur ad restitutionem.*

33 *Clericus si beneficium in Ecclesia Collegiata simoniacè obtineat nullo soluto pretio nō tenetur ante sententiam ad restitutionē beneficij, neque distributionum; poteſt tamen eo priuari. num. 34. Secus quoque in simoniaco confidentiali. num. 35.*

36 *Fructus à simoniaco cōfidentiali percepti cui restituendi.*

37 *Beneficij receptio per simoniam realem nulla est: & recipiēs ad dimissionē tenetur. Idq; etiamsi simonia commissa sit ignorante eo, qui recepit beneficium. nu. 38.*

39 *Simoniacus realis tenetur ad restitutionem omnium fructuum à die receptionis beneficij; etiam consumptorum. nu. 40. etiam qui percipi potuerunt. nu 41. immo etiam industrialium deducta mercede industria. num. 42.*

43 *Simoniacus realis, cùm eo ignorante commissa fuit simonia, tenetur ad restitutionem fructuum tantùm vbi sciuit commissam esse simoniam.*

44 *Paupertas excusat simoniacum à restitutione fructuum, sicut etiam vsurarium.*

45 *Simoniacus realis non tenetur restituere fructus consumptos pro colligendis, & cōseruandis ipsis fructibus; neque eam partem, qua conuersa est in vtilitatem Ecclesia. num. 46.*

47 *Simoniacus realis tenetur etiam restituere distributiones perceptas, restituet autem cateris collegis suis. num. 48.*

49 *Fructus beneficiorum, & prabendarum erogabit simoniacus in pauperes, vel reseruabit successori; vel super eis componet cum Camera Apostolica. num. seq.*

50 *Restitutio non est facienda pauperibus, quādo datur dominus.*

51 *Admissus ad distributiones intercedente pretio simoniam commisit, & num. seqq.*

52 *Pensionem redimens sine auctoritate Papa simoniam committit.*

53 *Decimandi ius pretio transferens simoniam committit.*

54 *Concil. Trident. sess. 24. cap. 14. de reformat. quas constitutiones, & consuetudines improbet circa admissionem ad distributiones.*

55 *Consuetudines, & statuta exigentia aliquid in ingressu quanam sint licita.*

56 *Distributionum fructus locari, & vendi possunt sine simonia.*

An, & quando simonia committatur circa quotidianas distributiones. Quæstio XVIII.

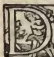

DIXIMVS de excōmunicato, suspenso, deposito, priuato, & alijs, quibus tū absentibus, tū interessentibus cōuenire poteſt, vt acquirant, vel amittant quotidianas distributiones; dicendum nunc aliquid eſt de simoniaco, qui vt † plurimum deponendus venit, cap. sicut, de simon. aliquādo † priuatur beneficio, cap. insinuatum, eod. tit. alquādo † eſt ipso iure suspensus ab officio, vt ex communi tradit Abb. in cap. cum non liceat nu. 4. de præscript. aliquando etiam † in excommunicationem incidit, vt in Extrauag. cum deteſtabile, de simon. inter commun. simulque videbimus, quibus casibus accidere poteſt, vt clericus, vel alius circa easdem diſtributiones simoniam committat; quam totam rem, vt diſtinctè procedatur, præmiſſis nō nullis, singulis conclusionibus absoluemus.

1
2
3
4

Præmitto ergo primò, Simoniam
5 † definiri ſtudiosam voluntatē emēdi, aut vendendi aliquid spirituale, vel spirituali annexum; quam definitionem tradunt inter Theologos S. Thom. 2. 2. quæſt. 100. art. 1. vbi Caiet. & cæteri Thomiſtæ. Sot. lib. 9. de iuſt. & iur. q. 5. art. 1. S. Anton. 2. par. sum. tit. 1. cap. 5. §. 1. Scholaſtici ferè omnes in 4. sent. diſt. 52. Silueſt. & cæteri Summiſtæ in verb. simonia in princip. Mart. Nauar. in Manual. Confeſſ. cap. 23. nu. 100. & Petr. Nauar. tom. 1. de reſtit. lib. 2. cap. 2. num. 384. Inter Canoniſtas Glos. in sum. 1. quæſt. 1. Abb. Soc. Fon. Io. de Anan. in rubr. de simon. Redo. in tract. de simon. ment. 1. par. cap. 2. num. 3. & Io. Caraf. de simon. num. 5. inter Iuriſtas Clar. lib. 5. sentent. §. simonia in princip. quàmuis aliter alij definiāt, maximè vero Vgol. in moder. tract. de simon. tab. 1. quæ eſt de simon genere

genere cap.60.§.vnico; à cõmuni tamē definitione non est recedendum, quam satis defendunt Caiet. Sot. & vterque Nauar. loc.cit. omnes verò Doct. nemine penitus discrepante in eo conue-
6 niunt, cõmitti † simoniam nõ modò in emptione, aut venditione rei spiritualis, sed etiam annexæ spirituali; quod etiam apertè constat ex cap. quæsitum, de rer. permut. cap.de iurepatronatus, de iurepatr. cap. 2. cap. non satis, & tot. ferè tit. de simon.

Præmitto secundò spirituale, † prout esse potest materia, circa quam versatur simonia, esse donum quoddam supernaturale à Deo datū, vel quid aliud ab eodem ad animarum salutem, vel ab Ecclesię potestate supernaturali sibi data institutum ad illud cõficiendum, & gratis dandnm, prout definit, comprobat, & declarat Nauar. d. capit. 23. nu.99. quàm etiam definitionem paucis mutatis tradit Vgolin. d.tab.1.cap. 33. in princip. Ex quo patet, duplex
8 † esse spirituale materiam simoniæ, aliud à Deo datum, vel institutū, qualia sunt gratia, virtutes, septem dona Spiritus sancti, nec non septem sacramenta, & Ecclesiastica iurisdictio, vt post Nauar.d.nu.99. versic. ex qua definitione, docet Vgol. d.tab.1. capit. 3. §.2.num.1.& cap.33.§. 2. Alia institu-
9 ta ab Ecclesia, quæ etiam † vt plurimū propriè loquendo non sunt merè spiritualia, sed spiritualibus annexa, vt patet ex Nauar.d.num.99.& 100.& Vgol. d.tab.1.cap.3.§.3.& cap.34. per totum. Ex his autem quædam sunt instituta ab Ecclesia potestate iurisdictionis; qualia sunt Ecclesiastica beneficia, formæ illa acquirendi, officia Ecclesiastica, Religiones, & huiusmodi, vt latiùs deducit Vgol.d.cap.3.§.4. quædam instituta potestate ordinis; & hęc vel institutione ipsa, seu inuentione; cuius generis sunt preces horariæ, exorcismi, Cathechismi, & cætera eiusmodi, vel mutatione qualitatis ipsius rei reddēdo spirituale, quod tēporale erat; quæ mutatio dupliciter accidit, cõsecratione nimirū, qua ratione spiritualia fiunt Ecclesiæ, altaria, calices, patenæ, & Aqua baptismalis; & benedictione, per quam spiritualia fiunt sacrę vestes, Cãpanæ, oliuę, sacri cineres, aqua, & Candelæ benedictæ; & in primis Chrisma, & oleum, quod feria v. in Cæna Domini ab Episcopo solēniter benedicitur, prout fusè tradit Vgol. d. capit. 3. §.3.
10 Rursus annexa spiritualibus † sunt ea omnia, quæ ab Ecclesia instituta sunt, quò spiritualia vel conseruentur, vel sanctiùs, fructuosiùsq; conficiantur, vel administrentur, vt constat ex Sot. d. lib. 9. de iust. & iur. quæst. 6. art. 1. versic. quartò denique loco, Nauar. d. num.99.& Vgol. d. tab.1.cap.34. nu.3. & 4. Horum verò annexorum spiritua-
11 libus † duæ sunt præcipuæ species; alia enim est annexorū antecedenter, siue quia in recipiente non requirant aliud spirituale, quàm Christianismū, prout voluit Nauar. d. num. 99. ex mente S. Thom. d. quæst. 100.art.4. siue potiùs, quia ad spiritualia ordinantur, & præparantur, vt verè voluit ibi S. Thom. quem sequitur Vgol. d. cap.34. num.5. alios ad id adducēs; & huiusmodi sunt sacræ ædes, vestes, & uasa, necnon iuspatronatus, & similia. Alia species est annexorum dependenter, seu consequenter eò, quòd à spiritualibus depēdeant, eaque consequantur, prout sunt beneficia, ius percipiēdi decimas, oblationes, distributiones quotidianas, & alia huius generis, quæ necessariò supponunt quid spirituale, puta ordinem, vel officium clericale, vt post S.Thom. loc.cit.& alios tradit Vgol. d. tract. de simon.tab.4.cap.7.§.2.& d.tab.1. c. 34. nu. 5. vbi etiam optimè reijcit tertiam illam speciem, quam aliqui ponunt annexorum concomitanter, prout est labor cõiunctus spiritualibus officijs ex eo, quia huiusmodi operatio potiùs sit quædam pars ipsius rei spiritualis, quā aliquid ei annexū, aut extrinsecus accedens, & adhærens.

Præmitto tertiò omissis alijs diui-
12 sionibus simoniæ, † triplicem esse si-

 moniam;

moniam; alia enim est mentalis, alia conuentionalis, tertia realis. ita Doct. omnes supr.cit.in 1.præmiss.& maximè Mart. Nauar. d.cap. 23. num. 103.& Petr. Nauar.d. cap. 2. nu. 188. simonia
13 mentalis † est simonia mente tantùm concepta citra omnem conuentionem expressam, vel tacitã, siue res tradatur, siue non. ita Mart. Nauar. d. num. 103. Vgol. d. tract. de simon. tab. 2. cap. 1. per totam & cap. 3. §. 1. tex. & Doct. in cap. fin. de simon. Dixi autem, siue res tradatur, siue non, quoniam duplex est simonia mentalis; altera, quæ neque peruenit ad conuentionem, neque ad dationem; altera, quæ omissa conuentione peruenit ad dationẽ, vt docet Nauar. d. num. 103. & tradunt Doct.
14 d.cap.fin. Simonia cõuentionalis † est simonia conuenta expressè, vel tacitè nõdum tamen ab vtraq; parte executa, quando nimirum à praua mente ad pactum, & cõuentionem exteriorem verbis, aut alijs signis explicatam deueniatur, vel etiam implicitè pactum intercedit. ita Mart. Nauar.d.cap. 23.num. 104. Petr. Nauar. d. num. 388. Vgol.d. tract.de simon.tab. 3.cap. 1. in princip. num. 3. & hæc quoque duplex est alia ex neutra parte executa, alia ex vna parte tantùm; hæc enim non realis, sed conuentionalis est, vt optimè docet Mart. Nauar. d. num. 104. & Vgol. d. cap. 1. §. 1. & cap. 5. per totum. Simonia
15 denique realis † est simonia conuenta expressè, vel tacitè ex vtraque parte completa saltem quoad aliquã partem promissorum vtriusque partis. ita Nauar. d. cap. 23. num. 105. & Vgol. d. tract. de Simon. tab. 4. cap. 1.

Præmitto quartò, neutram simoniarum mentalium mox commemoratarũ
16 † inducere obligationem restitutionis etiam in foro conscientiæ eius, quod acceptum est, siue sit temporale, siue spirituale, vt latè, & optimè comprobant de communi attestantes Mart. Nauar. num. 103. & in Comment. ad cap. fin. de simon. not. 3. Petr. Nauar. d. cap. 2. num. 392. vsque ad 410. & Vgol. d. tab. 2. cap. 2. per totum, vbi etiam probat nullam aliam pœnam præter peccatum tã in foro conscientiæ, quàm in foro exteriori huiusmodi ab simoniaco incurri, quod & satis constat ex d. cap. fin. vbi Doct. de Simon. Simo-
17 niacus quoque conuentionalis † nullam pœnam à iure simoniacis inflictã incurrit, sed pœna arbitraria puniri potest, ac debet. ita Mart. Nauar. d. nu. 104. & Vgol. d. tab. 3. cap. 2. §. 3. ex-
18 cipitur tamen † simoniacus confidentialis, nam hic ex sola simonia conuentionali excõmunicationem ipso facto incurrit, & collatio ei facta est nulla, & tenetur ad restitutionem omnium fructuum, quos percepit à die acceptionis, vt patet ex constit Pij IIII. 108. quæ incipit, Romanum Pontificem, & ex Constit. à Pio V. ea de re edita, quæ incipit intolerabilis colligit Nauar. d. cap. 23. num. 109. versic. secundò nota. quod etiam aduertendum est pro ijs, quæ mox dicemus. Ad hæc cõuentio
19 omnis, & pactum simoniacum † nullũ est, nullamque obligationem inducit, cap. fin. de pact. & c. præterea, de transact. cum simil. Vbi verò conuentio simoniaca ex parte spiritualis rei sit cõ-
20 pleta, † tunc eam accipiens nõ tenetur restituere, vt probat idẽ Mart. Nauar. d. num. 104. & 106. & post alios Vgol. d. tab. 3. cap. 2. in princip. licèt contrarium probare contendat Petr. Nauar. d. cap. 2. nu. 420. vsq; ad 427. vbi etiam idem satis velle videtur, si sola res temporalis tradita sit, quod in foro conscientiæ tradit Vgol. d. cap. 2. §. 2. in foro autem exteriori vult verã esse opinionem Mart. Nauar. & aliorum, quòd temporale non sit restituẽdum saltem ei, qui dedit. Quoad excommunicationem quoque, ac priuationem bene-
21 ficij idem dicendum, vt † non incurratur, nisi simonia conuentionalis ex vtraque parte sit impleta, vt docet post alios nonnullos Henriq. tom. 1. Theol. Moral. lib. 13. cap. 37. §. 3. idem Mart. Nauar. d. cap. 23. num. 104. post Cassad. decis. 5. de constit. & Gomes. in reg. Cãcell.

cell. de trien. possess. quæst. 12. necnon Armill. Verb. simonia §. 4. Sot. 9. de iust. & iur. quæst. 8. art. 1. versi. his denique prælibatis, & Couar. in relect. reg. peccatum 2. par. §. 8. nu. 7. de reg. iur. in 6. quos adhoc refert, & in foro exteriori attenta consuetudine sequitur Petr. Nauar. d. cap. 2. num. 428. & seq. Realis denique simoniacus, cùm nimirum simonia ex vtraque parte saltem quoad
22 partē est impleta, proculdubio † omnes pœnas à iure simoniacis inflictas incurrit; nam hic simoniacus omnium pessimus est, vt inter cæteros monet Mart. Nauar. d. cap. 23. num. 106. Illud autem adnotādum hunc realem simo-
23 niacum † excōmuuicationem, & priuationem beneficij ipso iure, & facto non incurrere, nisi simonia in ordine, vel beneficio commissa fuerit. ita intelligendam esse d. Extrauag. cum detestabile, quæ est 2. de simon. in commun. docent Siluest. Verb. simonia quæst. 19. Nauar. d. cap. 23. num. 111. & consi. 87. de simon. Henriq. d. §. 3. Salsed. in Addit. ad Diaz. in Prax. Crim. Canon. Verb. simoniaci vers. tertiò ꝙ nullus & versic. septimò quòd licèt, latè Vgol. d. tract. de simon. tab. 1. cap. 49. §. 2. nu. 8. & tab. 4. cap. 5. nu. 5. vbi hāc esse cōmunē opinionem Doct. asserit.
24 Præmitto quintò, † vbi propter simoniacā prauitatem facienda est restitutio beneficij debet etiam fieri restitutio fructuum ex beneficio perceptorum. ita sanè decernitur in d. Extrau. 2. de simon. in hæc verba; per electiones verò, postulationes, prouisiones, cōfirmationes, seu quasuis alias dispositiones, quas simoniaca contigerit labe fieri, & quæ uiribus omnino careāt, in Ecclesijs, Monasterijs, dignitatibus, personatibus, officijs Ecclesiasticis, & quibusuis beneficijs, aut aliquo eorum cuiquam ius nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium, quæ percepit, restitutionem sub animæ periculo sit adstrictus. idque ante eam constitutionē adnotauit S. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. ad 3. & 4. quem cæteri receperunt, quos refert, & sequitur Couar. d. nu. 7. & Petr. Nauar. d. cap. 2. nu. 418. & seqq.
25 vbi etiam docet † non solùm fructus perceptos esse restituendos, sed etiam eos, qui percipi potuissent à diligenti possessore. quod tamen restringit ibid. Nauar. ad eos fructus, quos eo tempore verus dominus siue diligens, siue negligens de facto percipisset, verùm ob id ego à S. Thom. non recedo; neq; enim in casu hoc est assignare certum aliquem dominum, qui obtineret illud beneficium, nisi in casu resignationis
26 simoniacæ, sed tunc putarem † fructus non esse restituendos resignanti; sed Ecclesiæ ad iudicandos per ea, quæ tradit Vgol. d. tab. 2. cap. 2. §. 2. ad fin. & tab. 4. cap. 7. §. 2. num. 5. de qua tamē quæstione latiùs tradit Flamin. Paris. omnino videndus in tract. de confid. benef. quæst. 60. num. 43. & seqq. vbi etiam agit, quid de fructibus acquisitis per simoniam confidentialē. de vtroq; verò aliquid dicemus infr. cōcl. 3. & 4. Illud porrò apud omnes est in confesso
27 † fructus extantes omnes, seu non cōsumptos restituendos esse, vt communiter tradunt Doct. quos recensent, & sequuntur Vgol. tab. 4. cap. 6. §. 2. & c. 7. §. 2. Petr. Nauar. d. cap. 2. num. 419. & Couar. d. §. 8. num. 7. & 8. & id quidem planum est vbi beneficij collatio simoniaca facta est sciente, vel ratum habēte eo, qui beneficium accepit; vbi verò
28 ignoranter, † tenetur statim, ac id sciuerit, beneficium dimittere, sed cum valuerit collatio, præteritos fructus etiam extantes restituere non tenetur, sed eos dumtaxat, quos deinceps ex beneficio percipiet, quod iniustè retinet. ita in specie Couar. d. nu. 8. & satis colligitur ex ijs, quos recenset, & sequi videtur Petr. Nauar. d. cap. 2. num. 429. & Vgol. d. cap. 7. §. 2.

His præmissis facile erit ad initio propositam quæstionem respondere; quod quidem, vt dilucidiùs procedamus, singulis conclusionibus breuiter absoluemus.

29 Prima conclusio. Canonicus, † vel alius clericus benificatus Ecclesię Collegiatæ, qui in Ecclesiã conuenit ad diuina officia recitanda principaliter propter Deum, vel vt muneri suo satisfaciat, minùs verò principaliter ꝓpter lucrum quotidianarum distributionũ, neque peccat, neque simoniam ullam cõmittit. ita in spetie docent, id pluribus adstruentes, Vgol. d. tract. de simon. tab. 1. cap. 9. §. 6. nu. 4. & 5. Mart. Nauar. d. cap. 23. num. 101. & tract. de orat. & hor. Canon. cap. 18. num. 12.
30 & seqq. vbi idem probat † de eo, qui cum non teneatur ad diuina officia cõuenire ob iustã occupationem studẽdi, aut legendi, tamen omittit hoc opus magis cum virtute coniunctum, & magis necessarium, atque vtile aliorum saluti, & ad Ecclesiam accedit, ne priuetur distributionibus. itẽ de eo, quem cupiditas lucrifaciendi magnam aliquam distributionẽ alicuius horę, vel supplicationis ita exagitat, vt uix videatur posse eam minoris facere, quàm cultum diuinum, suique muneris ad impletionem, vt nimirum non peccet, si viriliter agat quod in se est, displiceatq; rationi hoc, quod sensus suggerit.
31 Quando autem dicatur † clericus magis, vel minùs principaliter ad Ecclesiam accedere propter lucrum, tradit Vgol. sup. num. 6. & Nauar. d. num. 101. & de hor. canon. cap. 6. num. 13.
32 Secunda conclusio. Ille, † qui principaliùs propter lucrum quotidianarũ distributionum in Ecclesiam conuenit peccat quidem, & simoniam mentalem committit; non tamen ad aliquam earumdem distributionum restitutionem tenetur. Prior pars huius conclusionis afferitur à Glos. d. cap. vnico verb. receperit in fin. de cler. non resid. in 6. & latiùs comprobatur à Nauar. d. cap. 23. Manual. Confess. num. 101. & d. trac. de orat. & hor. Canon. cap. 6. num. 12. & 16. cap. 18. nu. 10. 12. & 15. & Vgol. d. num. 5. quod etiam docet Hier. Gig. consi. 144. num. 29. post Bellam. in cap. Sacerdos num. 3. 1. quæst. 1. Host. in c. cum olim, de sent. & re iud. quos sequitur quoque Angel. in Summa Verb. simonia circa beneficia versic. vtrum Canonicus vadens, & alij Summistæ. Posterior autem pars eiusdem conclusionis probatur tum ex Glos. communiter recepta in d. verbo receperit, quam ẽt sequitur Vgol. d. nu. 5. tum ex ijs, quibus supra hac ipsa quæst. præmiss. 4. in princip. ostendimus simoniacum mentalem etiamsi ad traditionem prodierit, modò nulla intercesserit conuentio expressa, vel etiam tacita, nullam pœnam Canonicam, aut obligationem restiturionis incurrere, sed solùm peccatum, quod per solam pœnitẽtiam abolebitur, idq; apertè statuit Gregor. 9. in cap. mandato, quod est fin. de simon. in hæc verba, ad resignationes spiritualium, & temporaliũ, quæ nullo pacto, sed affectu animi præcedente vtrinque taliter acquiruntur (in quo casu delinquentibus sufficit per solam pœnitentiam suo satisfacere Creatori) eos pro simonia huiusmodi dicimus non teneri. quem tex. ita intellexerunt ibidem Glos. & Doct. omnes, & item Glos. & alij in d. cap. vnico Verb. receperit; atque à Sot. & aliorum nonnullorum responsionibus optimè vindicat, ac tuetur Petr. Nauar. d. tom. 1. de restit. lib. 2. cap. 2. num. 392. vsque ad 399.
33 Tertia Cõclusio. Canonicus aliusue beneficiatus in Ecclesia Collegiata si Canonicatum, & beneficium in ea Ecclesia per simoniã acceperit promisso, sed non soluto pretio, vel illius parte, probabilius mihi, est, quòd nõ teneatur saltem ante sententiã ad restitutionem beneficij, & consequenter neque fructuum, ac distributionum illius; quàm-
34 uis † puniri debeat per suum superiorẽ pœna arbitraria, quæ etiam extendi potest ad priuationem ipsius beneficij. Probatur hæc tota conclusio ex ijs, quę de simonia conuentionali ex parte rei spiritualis cõpleta tradidimus supr. d. præmiss. 4. & de fructuũ restitutione pręmiss. 5. Limitatur verò hæc ipsa cõ-

clusio,

35 clusio, vt non procedat † in simoniaco confidentiali, nam si quis beneficium, & Canonicatum per simoniam confidentialem obtinuerit, excommunicationem ipso facto incurrit, nulla est collatio ei facta, tenetur que ad dimissionem beneficij, ac restitutionem omnium fructuum, vt supr. admonuimus ex cõstit. Pij IIII. quæ incipit Romanũ Pontificem, & est 108. intereius cõstit. & constit. 87. Pij V. quæ incipit, Intolerabilis, adnotauit Nauar. d. cap.23. nu.109. versic. secundò nota, & Flamin. Parif. in tract. de Confid. beneficior. quæst. 11. num. 31. & latiùs quæst. 57. & tribus seqq. Fructus autem ab huiusmodi simoniaco confidentiali perce-
36 pti à die receptionis beneficij † eo ipso applicati sunt Cameræ Apostolicæ, & in vtroque foro restituendi sunt, vt ex d. cõstitutione Pij IIII. §. & eosdẽ, liquidò constat, & pluribus comprobat Parif. d. tract. de confid. quæst. 58. num.14. & quæst.60. num.1. & 35. cum seqq. ab alijs verò simoniacis percepti cui restituendi sint, dicemus in sequenti conclus.

37 Quarta conclusio. Receptio † beneficij, & Canonicatus per simoniam realem ex vtraque parte completam nulla est, & talis recipiens tenetur ad dimissionem beneficij, & restitutionẽ omnium fructuum à die receptionis beneficij. Prior pars huius conclusionis quoad simoniam cõfidentialẽ constat ex allegatis constit. Pij IIII. & Pij V. in quibus decernitur, beneficia sic recepta eo ipso vacare, immo etiam esse Sedi Apostolicæ eo ipso reseruata; quoad simoniam verò extra casum cõfidentiæ probatur ex cap. fin. de pact. & cap. præterea il 1. de transact. necnõ ex constit. Paul. 2. quæ incipit, cum detestabile sub tit. de simon. inter commun. & ex constit. 5. Pij V. quæ incipit cum primum §. & vt simoniacæ prauitatis, in his verbis qui beneficium, aut officium Ecclesiasticũ simoniacè adeptus fuerit, illis similiter sit ipso iure priuatus, & ad fructuum omniũ, quos perceperit, restitutionem teneatur, latèq; inter cæteros ex communi resoluit Flamin. Parif. d. tract. de confid. quæst. 57. num. 3. & quæst. 58. num. 12. 22. & 25. Ampliatur verò hæc prior
38 pars conclusionis, vt procedat † etiãsi ignorante eo, qui recepit beneficium, cõmissa fuerit simonia; nam licèt tunc valeat collatio beneficij, tamen beneficiarius, cùm primnm sciuerit commissam esse simoniam, tenetur beneficiũ, & Canonicatum dimittere. ita Couar. d. relect. reg. peccatum, 2. par. §. 8. nu. 8. de reg. iur. in 6. latè Vgol. d. tract. de simon. tab. 4. cap. 7. §. 1. num. 1. & constat ex cap. pen. de elect. & cap. ex insinuatione, vbi Glo. in Verb. resignasti, &
39 alij, de simon. Posterior pars † huius conclusionis probatur apertè ex d. Extrauag. cũ detestabile, de simon. & d. Extrauag. cum primum §. & vt simoniacæ prauitatis, estq; communis opinio, vt patet ex ijs, quos referunt, & sequuntur Couar. d. §. 8. num. 7. & 8. Vgol. d. tab. 4. cap. 6. §. 2. nu. 1. & Parif. d. quæst. 60. nu. 1. Id verò ampliatur, vt proce-
40 dat † etiam in fructibus consumptis; nam eorum æstimatio restituenda est, vt ex S. Thom. 2. 2. quæst. 100. art. 6. & alijs tradunt Vgol. d. cap. 6. §. 2. num. 2. & Parif. d. quæst. 60. nu. 12. & trib. seqq.
41 Secundò ampliatur, vt † non modò fructus percepti, sed etiam qui percipi potuerunt à diligenti possessore restituendi sint; latè Vgol. d. §. 2. num. 3. & Parif. d. quæst. 60. num. 17. quod tamen declara, vt diximus supr. in præmiss. 5.
42 ad fin. Tertiò ampliatur, vt † etiam fructus, qui propria industria percepti sunt, veniant restituendi deducta mercede industriæ, latè Parif. d. quæst. 60. num. 16. Ampliatur quartò, vt id multo magis locum habeat in simoniaco confidentario per ea, quæ nos præcedẽti conclus. docuimus, & fusè tradit Parif. d. quæst. 60. ferè per totam, vbi num. 18. id extendit etiã ad personas in quacunque dignitate constitutas; num. 19. 20. 22. & 23. ad omnes, integrosq; fructus à die pceptionis beneficij; nu. 21.

vt

vt obligatio hæc vim habeat in vtroq; foro; num. 29. vt ad id opportunis iuris remedijs huiusmodi simoniacus compelli possit; & num. 24. vna cũ quatuor seqq. vt etiam hæredes illorum, qui cõmiserunt confidentiam, teneantur restituere fructus perceptos per cõfidentiarios. Ampliatur quintò, & vltimò hæc posterior pars huius quartæ con-
43 clusionis, vt procedat † etiamsi beneficium collatum sit alicui per simoniam illo ignorante; & ratum non habente, nam tunc restituere debet fructus perceptos à die, quo sciuerit simoniam esse commissam. ita Couar. d. §. 8. num. 8. in fin. & post alios Vgol. d. cap. 7. §. 2. num. 1. versic. pro regula igitur. Limitatur autem primò hæc ipsa posterior huius conclusionis pars, vt non proce-
44 dat † vbi iste, qui percepit fructus, summa inopia laboraret; ita in specie Paris. d. quæst. 60. num. 34. nam & hæc summa inopia, ac necessitas à restituẽdis vsuris excusat, vt per Glos. & Doct. in c. quamquam, & c. cum tu, de vsur. in 6. & generaliter à restitutione immunem facit, qui restituere tenetur donec ad pinguiorem fortunam deuenerit, vt latè inter alios tradunt Couar. d. reg. peccatum in princip. num. 2. & Nauar. in Manual. cap. 17. num. 75. & seqq.
45 Secundò limitatur † in fructibus, qui consumpti sunt pro expensis colligendorum, & seruandorum fructuum. ita in specie Vgol. d. cap. 6. §. 2. nu. 4. & d. c. 7. §. 2. num. 1. versic. excipiuntur tamen fructus post S. Tho. d. quæst. 100. art. 6. ad tertium; & ratio manifesta est; nam fructus non dicuntur nisi deductis expensis l. 1. C. de fruct. & lit. expens. l. si à patre §. fructus ff. de petit. hæred. cum
46 simil. Limitatur tertiò † quoad partem illam fructuum, quæ in Ecclesiæ vtilitatem conuersa est; nam ea restitui nõ debet. ita Vgol. num. 4. & d. nu. 1. versi. secundò excipiuntur post S. Thom. d. art. 6. Sot. lib. 9. de iust. & iur. quæst. 8. art. 1. in respons. ad tertium. Cassad. decis. 6. de præben. & Nauar. consi. 90. sub tit. de simon. vol. 2. Limitatur quartò ex Vgol. d. cap. 7. §. 2. nu. 3. in distributionibus quotidianis, quas vult etiã malæ fidei possessorem non teneri restituere, quoniam, inquit, dãtur clericis, qui diuinis officijs intersunt, & sic respectu habito ad personam, non au-
47 tem ad Ecclesiã. Verùm † hæc ratio, & distinctio pace illius uiri nedum leuis, sed frigida, & planè insulsa, ac falsa est; nemo enim dubitare aliqua ratione põtest, quin quotidianæ distributiones magis dentur clericis habito respectu ad Ecclesiam, quàm cæteri fructus beneficiorum, & præbendarum; nam illæ tribuuntur quatenus diuinis officijs in Ecclesia intersunt, eique inseruient, vt docet inter cæteros Couar. d. lib. 3. var. resol. cap. 13. in princip. & num. 3. & quatenus Canonicatum, & beneficium obtinent in Ecclesia, cum ad Canonicatum consequantur, cap. dilectus il 1. in fin. & cap. pro illorum, de præben. cum suis Glos. præbendæ verò, & Canonicatus non supponunt beneficium in aliqua Ecclesia, neq; dantur propter vllum seruitium in ea præstitũ. præbendarum porrò ipsarum, & Canonicatuũ fructus ex eo solùm dantur, quòd quis Canonicum, & legitimum titulum habeat, vt cuique notum est, & monet inter alios Couar. d. cap. 13. in princip. cum igitur distributiones dentur ratione Canonicatus, si vitiosus est ingressus Canonicatus, tenetur quoque eas restituere Canonicus, neque illas lucrari potest superueniente mala fide; vt latè tradit Cassad. decis. 6. num. 1. 2. & 3. secus verò si bona fide eas percepit, vt idem pluribus ostendit num. 9. & in specie in casu simoniæ respondit Nauar. d. cons. 90. In casu autem, quo
48 restituendæ essent distributiones, † cæteris Canonicis, & beneficiatis, quibus accrescunt, restituendæ sunt, vt docet Nauar. in Manual. cap. 25. num. 123. alias Ecclesiæ iuxta latè tradita per eũdem Cassad. decis. vn. de cler. nõ resid. & quæ nos docebimus inf. 3. par. quæst. 6. in qua quæremus, an, & quando distributiones nõ interessentium cæteris interes-

interessentibus accrescant. Quoad reliquos verò fructus probabile mihi est,
49 † eos distribuendos esse pauperibus, vt voluit Nauar.conf. 18. num. 4. de simon. & conf. 47. num. 3. eod. tit. & in Manual. cap. 17. num. 30. cum alijs, quos refert Parif.d. quæst. 60. num. 45. probabilius verò est esse reseruandos successori in beneficio, & couertendos in Ecclesiæ vtilitatem, ex qua percepti sunt, iuxta tex. in cap. præsenti §. porrò, de off. ord. in 6. ex quo enim extat,
50 vel futurus est dominus, † non potest fieri restitutio pauperibus iuxta doctrinam Siluestr in Verb. restitutio 4. quæst. 1. eiusdem Nauar. d. cap. 17. nu. 18. & cap. 25. num. 123. aliorumque communiter, & tex. vbi Doct. in c. cum tu, de vsur. atq; ita in hac spetie respondit idem Nauar. conf. 72. de simon. lib. 5. docetque Vgol. d. cap. 6. §. 2. num. 5. & d. cap. 7. §. 2. num. 5. & Sot. d. quæst. 8. art. 1. in respons. ad 4. argum. vbi etiam dicunt posse fieri cōpositionem super his fructibus cum Camera Apostolica, quod etiam decisum fuit apud Cassad. decis. 7. de præben. faciuntque tradita per Parif. d. quæst. 60. num. 46. vsque ad 50.

Quinta, & postrema conclusio. *Si Canonicus, quem propter imperitiā cantus, aliamue similem ob causam, Capitulum ad quotidianas distributiones admittere recusat, pretio tandem, cum precibus non potuerit, ab eodem Capitulo impetrauit, vt ad distributio-*
51 *nes admitteretur, is † mea quidem sententia simoniam cōmisit.* Probatur id primò, quoniam simonia cōmittitur non solùm in spiritualibus, verùm etiā in ijs, quæ sunt annexa spiritualibus siue antecedenter, siue consequenter, vt supr. præmiss. 2. & 3. ostendimus, & non modò in annexis immediatè, sed
52 etiam mediatè; ex quo fit, vt † pensionem redimens sine auctoritate summi Pontificis simoniam committat, prout tradit Nauar. d. cap. 23. num. 111. & conf. 2. de pact. conf. 52. de præben. & conf. 63. de simon. Aragon. in exposit. S. Thom. d. quæst. 100. art. 4. versic. tertia conclusio Paul. Rom. tract. de pension. Eccles. cap. 6. num. 3. latè Mandos. in tract. de signat. grat. sub. tit. extinctiones versic. extinctio, Vgol. d. tract. de simon. tab. 1. cap. 28. §. 3. num. 7. & Flamin. Parif. tract. de resign. benef. lib. 6. quæst. 2. num. 123. & 128.
53 similiter qui † transfert ius decimandi intercedente pecunia committit simoniam, vt satis patet ex tex. in cap. fin. de rer. permut. & alijs iuribus, quibus id fusè comprobat Vgol. d. tab. 1. cap. 49. num. 2. & seqq. vbi idem docet de iure percipiēdi oblationes; ius enim huiusmodi percipiendi decimas, & oblationes spirituale est, seu spirituali annexum, quia competit ministro spiritualium, & habenti beneficium Ecclesiasticum, vt ostendit Vgol. d. §. 3. in princip. num. 1. & 3. & nos latiùs demōstrauimus tract. de decimis cap. 5. quæst. 3. in princip. pensio quoque Ecclesiastica detrahitur, ac pendet à beneficio, vt de se patet, & in spetie docet Gig. tract. de pension. Eccles. q. 6. & 7. & consi. 123. num. 4. atque adeo tam pensio, quàm ius percipiendi decimas, & oblationes est annexum spirituali mediatè. pari autem ratione distributio quotidiana, seu ius eam percipiendi est quid annexum spiritnali, cum immediatè competat ratione benefici j, & Canonicatus, d. cap. dilectus il 1 de præben. cum alijs tum paulò ante, tum alibi sæpe adductis; neque minus annexum est Canonicatui, seu Canoniæ ius percipiendi quotidianas distributiones, quàm præbenda ipsa, vt constat ex d. c. dilectus il 1 in fin. præbenda verò est ius quoddam spirituale, vt constat ex cap. dilecto, de praben. ibi augmentare valeāt munerum præbendarum quoddam ius spirituale de nouo creando cum alijs, quæ attulimus in tract. de Option. c. 7. quæst. 1. præmiss. 2. Probatur 2. hæc cōclusio ex Concil. Trident. sess. 24. c. 14.
54 de reform. vbi † improbantur constitutiones, & consuetudines, quibus in admissione ad distributiones quotidia-

nas

nas certę conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones, compensationesue illicitæ, vt etiam, quæ in aliquibus Ecclesijs dicũtur Turnorum lucra, interponuntur, & paulò post, eos, qui aduersus hoc decretum commiserint, pœnis contra simoniacos editis eadẽ sancta Synodus teneri decernit. quod idem etiam statutum est in constit. 106. Pij V. quæ incipit, durum nimis, vbi alia quoque nonnulla salutaria hac de re statuuntur. Ex quarum constitutionum, ac decretorum verbis habetur, quòd consuetudo rationabilis, & similiter statutum laudabile admittendum erit, per quod aliquid exigitur ab obtinentibus beneficium, & quotidianas distributiones, quod non in ipsorum recipientium, & exigentium vtilitatem, sed Ecclesiæ, aliosq; pios vsus conuertatur; modò
55 † non pro ingressu ipso, & admissione, sed ad alium bonum finem accipiatur, vt pluribus docent Abb. & Felin. in c. cum M. Ferrariensis nu. 20. de constit. Nauar. d. cap. 23. nu. 100. & in Miscell. 6. de orat. nu. 2. 3. & 4. & Vgol. d. tab. 1. cap. 9. §. 10. & 11. per totum, & in spetie in statuto Capituli aliquid exigente in admissione ad distributiones Rip. respons. 1. num. 11. tit. de arbitr. idem quoque dicendum, si id spontè detur, Innoc. d. c. cum M. & ibi Fel. num. 21. Nauar. loc. cit. & hæc erit prior limitatio ad hanc postremam conclusionem.
56 Limitatur secundò, si † non ius ipsum percipiendi distributiones, sed ipsę distributiones transferantur, ac locentur ad modicum tempus; nam & ipsæ decimæ hac ratione locari, & vẽdi possunt sine labe simoniæ, vt patet ex cap. fin. ne prael. vic. suas, & cap. 2. de locat. vbi Glo. & Doct. latè Vgol. d. tab. 1. cap. 10. §. 2. num. 1. & 2. & cap. 49. §. 3. num. 6. nosq; ostendimus in tract. de decim. cap. 5. quæst. 3. concl. 1. similiter ipsæ quoque oblationes hac ratione in alios transferri possunt, vt post Redoan. in tract. de simon. 3. par. cap. 2. num. 29. & alios latè tradit Vgol. d. cap. 10. §. 2. & seqq. vbi ex Abb. & Host. d. c. fin. docet tũ oblationes nõ esse colligendas ab illo, qui eas cõduxit, sed à clerico eius nomine. ratio verò huius posterioris limitationis ea esse potest, quia tunc nõ ipsum ius spirituale, sed fructus venduntur, qui tanquam quid tempor ale vendi possunt per d. cap. fin. ne prælat. vic. suas, & capit. 2. de locat. vbi Doct. Vgol. d. cap. 10. §. 2. in princip. & §. 1. num. 4. & alij passim. Atq; hæc de hac quæstione dicta sufficiant.

SVMMÆ RERVM.

1 Ordo præsertim sacer an iure antiquo aliquis annexus esset beneficio in Ecclesia Collegiata, Et quid de iure nouo. num. 2. Et quid in hoc possit consuetudo, priuata institutio, vel spetialis constitutio. num. 3.

4 Episcopus an possit cogere, vt omnes Canonici Cathedralis Ecclesiæ efficiantur sacerdotes.

5 Ordo requisitus intra annum suscipi debet iuste cessante impedimẽto sub pœna amissionis dimidiæ partis distributionum. Non ideo tamen amittit non promotus beneficium. num. 6. poterit autem fortè illo priuari, & quando num. 7.

8 Impedimentum iustum, ob quod clericus potest non promoueri intra annum ad ordinem requisitum, quodnam sit.

9 Aetas eorum, qui promouendi sunt ad beneficium in Ecclesia Collegiata. Et an si ea desit, prouisio sit nulla, num. 10.

11 Aetas requisita ad primam tonsuram, & tres primos minores ordines est septem annorũ ad Accolytatum duodecim completorum.

12 Aetas subdiaconatus, & reliquorum sacrorũ ordinũ quæ olim fuerit, & quæ nũc sit.

13 Aetas promouendorum ad præbendam Sacerdotalem, Diaconalem, vel Subdiaconalẽ. Et quæ reliquorum beneficiorum Ecclesiæ Collegiatæ. num. 14.

15 Aetas 14. annorum requiritur ad quodlibet simplex beneficium, & sufficit nu. seq.

16 Personatus à dignitate, & officio distinguitur.

17 Canonicus in herbis quis dicatur.

18 Canonicus, post 14. annum statim iure creatus habere debet distributiones quotidianas.

19 Clerici Ecclesiarum Collegiatarum tenentur per se ipsos obire munera sibi ratione ordinis

ordinis incumbentia; vel vbi ea non sint, saltem psallere. quod si ad hæc apti non sint, prouisio irrita est. num. 20.

21 Ordinis annexi susceptio non requiritur, vt clericus ad distributiones quotidianas admittatur intra annum; Immo post annũ habebit integras distributiones non promotus propter iustum impedimentum. num. 22.

23 Dispensatus ne promoueatur intra annum, habebit post annum integras distributiones.

24 Dimidia dũtaxat distributionũ subtrahitur non promotis intra annum iuste cessante impedimento. quæ etiam subtrahenda non est, si necessaria sit ad victum. num. 25. contrarium tamen verius est, num. 26.

27 Dimidia distributionum non subtrahitur clericis non promotis ad ordinem sacrũ intra annum, quorum beneficijs non est annexus sacer ordo.

28 Ordinis annexi susceptio requiri potest ex consuetudine, vel speciali constitutione, prout est Mediol. ad hoc, vt clericus admittatur ad quotidianas distributiones.

29 Canonicatum, vel aliud beneficium recipiẽs cum intentione non suscipiendi ordinem requisitum, vt distributiones lucrifaciat intra annum, an, & quãdo eas ob id amittat.

30 Dimidia distributionum subtrahitur non promoto intra annum, licèt intersit diuinis, & officium recitet.

31 Ordinem non annexum cogi quis potest suscipere etiam sub pœna amissionis distributionum suadẽte maxima Ecclesiæ vtilitate, vel necessitate.

32 Aetatem non habens, vt intra annum promoueatur ad ordinem requisitum, non debet admitti ad distributiones. Idq; procedit etiam in ordinibus minoribus annexis. num. 33. secus in dispensato super ætate. num. 34.

35 Cantum scire debet clericus Ecclesiæ Collegiatæ ad hoc, vt ad distributiones quotidianas admittatur.

36 Examen cantus admittendorum ad distributiones. qualiter faciendum.

37 Scientia litterarum quæ requiratur in obtinente beneficium in Ecclesia Collegiata.

38 Qualitates requisitæ in clerico Ecclesiæ Collegiatæ, remissiuè.

De ordine, ætate, cantus peritia, & alijs qualitatibus requisitis. vt quis ad distributiones admittatur.

Quæstio XIX.

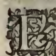

EA, quæ hisce quatuor postremis quæstionibus tradidimus, spectare aliqua ratione videntur ad eas qualitates, quæ non tam ab initio tempore receptionis beneficij, & Canonicatus, quàm post receptionem, ad ipsas distributiones iure percipiendas requiruntur; nunc hanc qualitatum requisitarũ materiã absoluentes de ijs in hac quæstione uidendum erit, quæ vel ab initio tempore, quo quis Canonicatum, seu beneficium accepturus est, vel certè tunc requiruntur, cùm ad quotidianas distributiones clericus aliquis petit admitti. Pro cuius totius quæstionis resolutione.

Præmittendum est primò, quòd, li-
1 cèt † de iure antiquo nulla præbenda, vel Canonicatus in Ecclesia Cathedrali, vel collegiata ordinem aliquem saltem sacrum haberet annexum, vt inter cæteros monet Abb. in cap. 2. num. 5. de instit. exceptis Archipresbyteratu, Abbatia, Præpositura, & Decanatu, quę sacerdotiũ, Archidiaconatu verò, qui Diaconatum habent annexum, vt constat ex cap. cum in cunctis §. inferiora, de elect. & cap. 1. de æt. & qual. & ord.
2 præficiend. tamen iure nouo † in omnibus Ecclesijs Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habere debent annexum ordinem Præsbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Episcopus autem cum consilio Capituli designabit, ac distribuet, prout viderit expedire, quibus quisque Ordo ex sacris annexus esse debeat; ita tamen, vt dimidia saltem pars Presbyteri sint, cęteri verò Diaconi, aut Subdiaconi, vbi
3 verò † consuetudo laudabilior habet, vt plures, vel omnes sint presbyteri, omnino erit obseruanda. ita sanè cauetur in Tridentina Synodo sess. 24.

cap. 12. de reformat. versic. in omnibus verò Ecclesijs Cathedralibus. Ex quibus verbis Concil. à cõtrario sensu colligitur in Ecclesijs Collegiatis simplicibus, hoc est, non Cathedralibus, Canonicatibus, & portionibus iure communi scripto non esse annexum aliquẽ ordinem sacrum, quàmuis admittenda esset primæua institutio, consuetudo decennalis, vel specialis cõstitutio, qua illis annecteretur aliquis sacer ordo ẽt in collegiatis Ecclesijs, prout apertè tenet Thom. Zerol. in Prax. Episc. Verb. Canonia num. 2. vers. secunda conclusio, & colligitur ex Trid. Concil. d. cap. 12. vers. neminem etiã deinceps. Et d. vers. vbi verò consuetudo, sed meliùs ex sess. 22. cap. 4. & Clem. 2 quę incipit, vt ij, qui, de æt. & qual. & ord. præfic. vbi mandatur ijs, qui in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesijs obtinent dignitates, personatus, officia, vel præbendas, quibus aliqui ordines sunt annexi, vt eum ordinem requisitum intra annum suscipiant, iuncta maximè Glo. ibi in Verb. annexi supplente, de iure communi, primæua institutione, antiqua consuetudine, vel statuto. 4 An verò possit † Episcopus cogere, vt omnes Canonici Cathedralis Ecclesiæ efficiãtur sacerdotes generaliter id statuendo, pulchra dubitatio est, cui satisfecit Sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium, qui præfecti sunt interpretationi Triden. Conc. declarat 39. respondendo non posse, sed sufficere, si dimidia pars Canonicorum Præsbiteri sint, inter quos præcipuè sit prima dignitas (excepto tamen Archidiaconatu, qui non requirit sacerdotium, vt supradiximus) cæteri verò sint Diaconi, vel Subdiaconi, de qua declaratione, & responsione testatur Zerol. d. Prax. Episcopal. Verb. Capitulũ versic. ad decimum, & d. verb. Canonia versi. ad quartum. Per hanc tamen declarationem sublatum non fuit, quod habetur in cap. quæris, de æt. & qual. & ord. præfic. vt in casu aliquo particulari propter Ecclesiæ vtilitatem, vel necessitatem possit Episcopus eiusdẽ Ecclesiæ clericos compellere etiam per priuationem beneficij, vt ordines suis beneficijs non annexos recipiant, sed ea dispositio adhuc meo iudicio in suo

5 robore perseuerat. Debent autẽ † isti obtinentes in Cathedrali, vel Collegiata dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet alia beneficia, quibus certi ordines sint annexi, vel onera, vt alij Missas, alij Euãgelium, alij Epistolas dicant, seu cantent, debent inquam iusto cessante impedimento infra annum ordines suscipere requisitos sub pœna amissionis dimidiæ distributionum, vt disponitur d. Clem. 2. §. illi verò de æt. & qualit. necnon in Trident. Synodo d. sess. 22. c. 4. & d. sess. 24. cap. 12. §. neminem etiam deinceps. Ex quibus etiam iuncto tex. in capit. statutum, de elect. in 6. apertè
6 constat, † quòd si huiusmodi clericus infra annum ad d. ordines requisitos non promoueatur, nõ ideo beneficium ipso iure amittit, prout de Parochiali Ecclesia statutum est in cap. licèt canõ, de elect. in 6. sed subtrahenda erit dimidia pars distributionum quotidianarum, vt cauetur d. Clem. 2. & vbi cõsuetudo sit, vel constitutio, vt non dentur distributiones, nisi actu ordinem
7 requisitum habenti; poterit † is fortasse alijs pœnis etiam priuationis puniri per tex. ibid. in fine. dum vult etiam alias pœnas in iure statutas in suo robore permanere. allegat autẽ ibi Glo. fin. Verb. in iure tex. in d. cap. licèt canon, de elect. in 6. cum ibi per ipsam notatis in Glos. antepen. vbi dicit, quòd in alijs beneficijs, quàm Parochialibus priuatio non incurritur ipso iure, sed facienda est per sentẽtiam d. cap. cum in cunctis §. inferiora, de elect. & cap. quæris, de æt. & qualit. & ord. præfic.
8 Hoc autem † iustum impedimentum, de quo d. Clem. 2. & d. sess. 22. cap. 4. exemplificari potest in infirmitate totius illius anni, vel si absens erat Episcopus, & commendatitiæ litteræ haberi non potuerunt, vel, cùm Episcopus

Y

pus ordinare noluit: ita in hoc casu promotionis ad requisitos ordines exẽplificauit Glos.in cap. commissa Verb. iusto impedimento, de elect. in 6. quibus meo iudicio addi potest, si absens fuit causa studiorũ cum licẽtia Episcopi saltẽ quoad effectũ vitandi alias pœnas præter amissionẽ dimidiæ distributionum. nã etiã obtinenti Parochiales Ecclesias abesse licet cũ huiusmodi licentia per septẽnium studiorum causa, neque currit annus, infra quẽ promoueri debet ad sacerdotium nisi post septenniũ, prout id omne expresse cauetur in cap. cum ex eo, de elect. in 6.

9 Præmitto secundò, obtinẽtes † huiusmodi dignitates, personatus, officia, præbendas, portiones, & beneficia in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, quibus certus aliquis ordo annexus est debere in ea ætate constitutos esse, vt infra annum possint ad huiusmodi ordinem requisitum promoueri. ita expresse habetur in d. sess. 22. c. 4. vers. nec alijs in posterum, & d. sess. 24. c. 2. vers. neminem etiam deinceps, & adnotauit inter cæteros Zerol. d. Prax. Episcopal. Verb. Canonia vers. ad secundum Imo-

10 mo, & prouisio † facta ei, qui hanc ætatem non habeat, nulla est, & irrita, vt apertè cauetur d. cap. 4. in fin. Aetas

11 autem † requisita ad primam quidem tonsuram, & tres priores minores ordines est septem annorum completorũ. Ad accolytatum duodecim pariter expletorum, vt habetur ex cap. in singulis 77. dist. in. quem ita intelligunt ibi Glo. & Doct. & Siluest. Verb. ætas num. 7. & in hoc nihil reperio immutatum; In

12 subdiaconatu verò † licèt olim sufficeret ætas 20. annorum, vt in cap. subdiaconus ead. dist. immo & 18. annorũ cœptorũ, vt in Clem. fin. de æt. & qual. & ord. præfic. in diaconatu autem antiquitus requireretur ætas 25. annorum, vt d. dist. 77. cap. placuit, & c. Episcopus, & postea d. Clem. fin. statutum fuerit sufficere 20. annum, & in presbyteratu denique olim requireretur ætas 30. annorum, vt in cap. 1. dist. 78. tamen post Concil. Trid. sess. cap. 12. de reform. ætas sufficiens, & requisita ad subdiaconatum est 22. ad diaconatum 23. ad presbyteratũ 25. annorum, quos tamen sufficit attigisse, vt post Nauar. in Manual. cap. 25. num. 116. monet Zerol. in d. Prax. Episc. Verb. Ordo versic. ad primum, & communis praxis docet, quæ ita decretum illud

13 interpretata est. In Ecclesijs † ergo Cathedralibus, & ijs quoq; Collegiatis in quibus Canonicatibus, alijsque beneficijs annexus est aliquis sacer Ordo vel ex primæua institutione, vel ex statuto, vel denique ex antiqua consuetudine, debetis, qui præbendam Sacerdotalem obtinet, attigisse saltem 24. annum, qui Diaconalem 22. qui verò

14 Subdiaconalem 21. In illis † autem Ecclesijs, in quibus neque statuto, neque ex institutione, neque ex consuetudine annexus est aliquis sacer ordo, singulis dumtaxat dignitatibus exceptis, quibus iure annexus est, vt diximus, sufficiet attigisse 14. annũ, vt est optimus tex. in cap. indecorum, de æt. & qual. & ord. præfic. ibi, mandamus, quatenus nemini infra annũ quartum decimum constituto personatum cuiuslibet Ecclesiæ concedere præsumatis; & constat etiam ex Trident. Concil. sess. 23. cap. 6. d. reformat. dum ibi statuitur, ne

15 † vllus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus ante decimum quartum annum beneficium possit obtinere; nam ex illis iuribus à contrario sensu; quod in iure validissimum est, elicitur, regulariter statim post 14. annum posse cuilibet etiã in Collegiatis Ecclesijs per-

16 sonatum, qui † omnino à dignitate, & officio distinguitur, cap. de multa, de præben. cap. 1. de consuet. in 6. cum simil. & quodlibet aliud beneficium (curatis dumtaxat, dignitatibus, & alijs, de quibus supra, exceptis) liberè cõferri; quod & adnotauit Zerol. d. Verb. Canonia versic. ad sextum, & versic. ad nonum, ad id etiam allegans declar. 481. Sacr. Congr. Concil. quàmuis,

17 dum † vtrobiq; idem Zerol. dicit hūc Canonicum dici Canonicū in herbis, & non facere fructus suos præter fructus præbendarum, puto eum falli; nā, licèt possit dici Canonicus in herbis quoad hoc, quia non habet vocem in Capitulo, cum non sit subdiaconus iuxta dispositionem d. Clem. 2. & Trident. Concil. sess. 22. cap. 4. de reform. de quo nos latiùs in quæst. seq. tamen
18 non video, † cur habere non debeat quotidianas distributiones, quæ consequuntur ad Canonicatum, easq; debet quis eo ipso habere, quòd Canonicus est, vt constat ex cap. dilectus il 2. de præben. & fatentur Staphil. & Gomes. per eundem Zerol. in contrarium allegati, qui etiam non loquuntur de huiusmodi Canonicis statim post 14. annum creatis, sed de ijs, qui creati sunt vltra numerū, & sub expectatione præbendæ, de quibus etiam nos supr. hac ead. a par. quæst. 1. concl. 5.

Præmitto tertiò, & vltimò, Canoni-
19 cos, † aliosq; Collegiatarum Ecclesiarum clericos, non solùm teneri, vel saltē cogi posse psallere in Choro Hymnos, & psalmos, (vt supr. hac 2. par. q. 2. ferè per totam ostendimus, & constat ex Trident. Conc. sess. 22. cap. 4. & sess. 24. cap. 12. sub finem; vbi quoque statuitur, vt hoc ipsum, & alia sibi spectātia, quæ in diuino cultu præstāda sunt, officia p. se ipsos obire debeāt;) sed & aliquando Missas, aliquando Euangelium, aliquando Epistolas canere, idq; per se ipsos pręstare debere, vt d. cap. 4. expresè cauetur; & hoc quidem tam quoad Canonicos, & beneficiatos Ecclesiæ Cathedralis, quorum dignitatibus, Canonicatibus, portionibus, & beneficijs sacer aliquis ordo iure annexus esse debet, vt supra diximus, quàm quoad alios clericos Collegiatarū Ecclesiarum, quorum beneficia sacrum aliquem ordinem annexum habent siue ex primæua institutione, siue antiqua consuetudine, siue ex speciali Ecclesiæ constitutione, vt præmonuimus. Quoad alios verò clericos beneficiatos in Collegiatis, quorum beneficijs nulla ratione sacer ordo annexus est, adhuc locum habere potest obligatio canendi, & modulandi in diuinis officijs iuxta formam, & rationem, quam Prouincialis Synodus pro cuiusq; prouinciæ vtilitate, & moribus præscribere debet ex decreto Trident. Concil. d. sess. 24. capit. 12. de reformat. in fin. vbi etiam eidem Prouinciali Synodo, & interim, dum ea celebretur, Episcopo cum duobus Canonicis generatim mādatur, vt ea statuant, quæ ad debitum in diuinis officijs regimen spectant, similq; de omnibus Ecclesiæ ministris quæ necessaria erunt. hæc igitur omnia officia, quæ, vt præfertur, à Synodo Prouinciali, vel Episcopis cui ius Ecclesiæ præscribentur, ab earum clericis
20 obeunda erunt, quòd si † ad ea apti nō fuerint, & præter ætatem qualitates omnes requisitas non habuerint, prouisio de huiusmodi beneficijs facta irrita erit, vt cauetur in Trident. Synodo d. sess. 22. cap. 4. in fine.

21 Prima conclusio. Obtinens † dignitatem, Canonicatum, vel portionem, seu aliud beneficium in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, modò alias idoneus sit, admitti debet ad quotidianas distributiones antequam suscipiat ordinem annexum. Probatur id primò ex tex. in cap. commissa §. cæterum, de elect. in 6. vbi is, cui collata fuit Parochialis Ecclesia, modò intra annum promoueatur ad sacerdotium, interim percipit fructus suæ Ecclesiæ. Probatur secundò ex tex. d. Clem. 2. versi. Illi verò, de æt. & qual. & ord. pręfic. vbi statuitur, vt obtinentibus huiusmodi beneficia, quibus certi ordines annexi sint, si infra annum iusto cessante impedimēto ad eos ordines se promoueri non fecerint, ex tunc subtrahatur dimidia pars distributionum, quę dantur ijs, qui certis horis intersunt; ex quibus verbis apertè colligitur, quòd ante lapsum anni non debent obtinentes huiusmodi beneficia priuari quotidianis distributionibus, modò alias diuinis officijs

officijs interfint; vt in fpecie tradit ibi Glof. communiter approbata in Verb. ex tunc. Ex qua etiam Glof. dum ibid. fubdit, quòd iftos excufat impedimentum iuncto tex. dum ait, iufto ceffante impedimẽto, & ibi Glo. & Doct. liqui-
22 dò colligitur, quòd † fi ifte obtinens huiufmodi beneficium nõ promoueatur infra annum propter iuftum impedimentum, quod ex culpa, & voluntate fua non prouenerit, puta, quia toto illo anno ægrotauit, quia abfens erat Epifcopus, neque commendatitias litteras habere potuit, vel cùm Epifcopus ordinare noluit, vel his fimilia, prout exemplificat Glof. d. c. commiffa verb. iufto impedimento, ad quæ etiam exẽpla fe remittit Glof. d. Clem. 2. Verb. impedimẽto, adhuc percipiet poft annum integras quotidianas diftributiones; ratio manifefta eft, quia per eum non ftat, quin promoueatur propter iuftum impedimentum, quod approbauit ibi Clem. 3. ad effectum, vt euitẽtur pœnæ, de quibus ibi, inter quas eft amiffio dimidiæ partis diftributionum poft annum. Et hæc effe poteft prior ampliatio ad hanc conclufionem. Cui fimilis eft, quæ apertè colligitur ex Gl. d. Clem. 2. Verb. annexi in fi. vbi dicit
23 † nõ effe locum illi decretali, vbi quis ad non recipiẽdum ordinem fufficientem difpenfationẽ haberet, difertè verò tradit Burgaf. tract. de irregular. & difpenfat. tit. de interpret. difpenfat. num. 25. quòd nimirum difpẽfatus per Papam, vt non teneatur fe promoueri facere, ita debet quotidianas diftributiones percipere, ac fi promotus fuiffet. Altera verò ampliatio, quæ ex eod.
24 verfic. Illi verò, deducitur, eft, vt † etiã poft annum huiufmodi beneficia obtinentib. qui ad ordines requifitos iufto ceffante impedimẽto fe promoueri nõ faciunt, quod ad pœnam amiffionis diftributionum attinet, non nifi dimidia earum pars fubtrahenda fit. Amplia-
25 tur tertiò, vt † neque ifta dimidia fubtrahatur, fi reliqua dimidia non fufficiat ad fuftentationem clerici, quam aliunde non habeat; idq; ob eam caufam, ne fame pereat. ita Guliel. de Mõt. Laud. d. Clem. 2. & ibi Zenzel. facitq; quod de excommunicato tradidimus fupr. queſt. 15. concl. 1. poft Vgol. tract. de cenfur. Ecclef. tab. 2. cap. 12. num. 2.
26 & 4. cõtrarium tamen, & † veriùs fentit Glof. d. Clem. 2. verb. pars dimidia, quam ibi fequitur Paul. Eleaz. Io. de Lign. Card. num. 20. & latiùs defendit ibid. Imol. num. 33. ob eam præcipuè rationem, quam tradit Glof. quòd fibi prouidere poteft, & hanc pœnam euitare per promotionem; quod idem erit in excommunicato, vbi per eum ftet, quin petat abfolutionem, vt etiam diximus d. concl. 3. fecus verò eft in depofito, qui fibi prouidere non poteft, cum in pœnam depofitus fuerit, vt diximus fupr. quæſt. 17. concl. 1. ficq; foluitur argumentum, quod ex depofito fumebat Laudun. & alij contrarium fentientes in hoc, cui fubtracta eft dimidia diftributionũ. Quartò amplia-
27 tur hæc ipfa conclufio, quòd † obtinẽtes beneficia in Collegiatis Ecclefijs, quib. neque iure communi, neque ex confuetudine, inftitutione, aut ftatuto annexus eft aliquis ordo præfertim facer, obtinebunt, & percipient diftributiones, licèt nunquam huiufmodi ordinem facrum fufcipiant, fed fimplices clerici remaneant. patet hoc ex fupradictis; & quoad reliquos fructus admittit Zerol. d. Verb. Canonia verfi. ad fextum, licèt in verfic. ad nonum negare videatur, quoad quotidianas diftributiones, fed malè, vt patet ex ijs, quæ diximus fupra in 2. præmiff.

Limitatur autem primò hæc eadem
28 conclufio, † nifi in contrarium habeat confuetudo, quæ, vt audio, eft in omnibus Ecclefijs Collegiatis Mediolanenfis Ciuitatis, & ipfe teftari poffum de Metropolitana, & Ambrofiana, vt nullus admittatur ad quotidianas diftributiones percipiẽdas, nifi actu habeat ordinem requifitum, hoc eft fuo beneficio, & præbendæ annexum; quæ quidem confuetudo, cum fatis fit rationabilis,

bilis,vt nimirum ad suscipiẽdos sacros ordines propensiùs clerici inducantur, quæ ratio induxit Clement. 5. & Concilium Viennense d. Clem 2. ad subtrahendam dimidiam distributionum ijs, qui infra annum non promouentur; itemq; contra ius d. Clement. esse videatur, vt patet ex supra dictis, admittenda erit, modò sit legitimè, spatio nimirum quadraginta annorum præscripta iuxta tex. cum ibi not. per Glos. & Doct. in cap. fin. de consuet. Verùm id ipsum, quod hæc consuetudo induxit, cautum reperio in Conc. Prouinc. Mediol. 4. tit. de distribut. versic. aliqua dignitate præditus, vbi ea optima, & vrgens ratio exprimitur, quia huiusmodi clericus non promotus ad requisitum ordinem debiti sui muneris, cuius causa distributiones debentur, partes obire, præstareq; non potest.

Limitatur secundò ex mẽte Sot. lib. 10. de iust. & iur. quæst. 5. art. 6. col. 2.

29 quòd, † si quis non intendens promoueri intra annũ ad ordinem reqisitum beneficium in Collegiata receperit, vt fructus, & distributiones ex eo per annum perciperet, ipsum elapso anno dimissurus, tenebitur (nisi mutata voluntate promotus fuerit) ad restitutionem eorundem fructuum, cum eos perceperit fraudulenter. Id probari videtur ex tex. in cap. commissa §. cæterum, de elect. in 6. qui licèt loquatur de solo recipiẽte parochialem Ecclesiã quoad illius fructus, tamen videtur extendendus ad recipientem cũ hac intentione beneficium in Ecclesia Collegiata requirens aliquem ordinem sacrum, tum propter identitatem rationis, tũ fauore cultus diuini, qui fauorabilis est, & debet augeri, cap. fin. de rescript. in 6. Contrarium tamen est de mente Glos. d. cap. commissa, de elect. in 6. verbo Parochialis vbi illum textum extendi nõ vult ad Ecclesiam Collegiatam per tex. in cap. statutum eod. tit. & expressè tradit Nauar. in Manual. seu tract. de orat. & hor. Canon. cap. 21. num. 44. vbi vsque ad num. 57. latè, & optimè pertractat materiam d. §. cæterum; probatque Nauar. quia neque similis, aut eadem est ratiò, neque lex pœnalis ex identitate rationis extendenda est l. præsens ff. de pœn. capit. odia cum ibi not. de reg. iur. in 6. & suis concord.

Limitatur igitur tertiò hæc conclusio,

30 vt † obtinens huiusmodi dignitatem, vel Canonicatũ in Ecclesia Collegiata, si iusto cessante impedimento non promoueatur ad ordinem requisitũ, amittat dimidiam distributionum. ita disponitur in d. Clem. 2. §. illi verò; quæ pœna innouatur per Trident. Concil. sess. 22. cap. 4. de reformat. id verò etiã procedit, licèt iste non promotus intersit diuinis, & officium recitet, vt apertè sentiunt Doct. magis cõmuniter d. §. illi verò, & in specie respondit Nauar. cons. 8. num. 3. & 5. sub tit. de præben. lib. 3. vol. 1. Limitatur denique

31 eadem cõclusio, vt † suadente Ecclesiæ vtilitate, vel necessitate possit Episcopus cogere clericũ Ecclesię Collegiatę, qui aliàs non tenetur ad aliquem ordinem sacrum promoueri, vt ad eum promoueatur; idq; etiam proposita pœna amissionis omnium, vel partis distributionum, vt satis cõstat ex tex. in cap. quæris in fin. de æt. & qual. & ord. præfic.

32 Secunda conclusio. Obtinens † beneficiũ in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata requirens ordinem sacrum debet esse in ea ætate, vt intra annum possit ad ordinem requisitum promoueri, aliàs non est admittendus ad quotidianas distributiones. Prior pars conclusionis probatur ex Trident. Concil. sess. 22. cap. 4. & sess. 24. cap. 12. de reformat. versic. neminem, quod latius explicauimus supr. hac ead. quæst. in 2. premiss. in princip. vbi ostendimus, quę sit hæc ætas. Posterior autem pars ex eo probatur, quòd prouisio ei facta, qui non est in tali ętate constitutus, irrita est, vt decernitur d. cap. 4. in fin. sine legitimo autem titulo beneficij certũ est non posse quem illius fructus percipere, minùs verò distributiones,

quæ

quæ ad ipsum titulum consequuntur, cap. dilectus il 1. sępiùs allegato, de prę ben. cum suis simil. idque apertè tenet Franc. Rip. respons. 1. num. 6. tit. de arbitr. & arbitrator. Ampliatur verò
33 hæc conclusio † in ijs quoque, qui obtinent beneficiũ in Ecclesia Collegiata nullum ordinem sacrum annexum habens; nam licèt si 14. annum compleuerint, & saltem prima tonsura initiati sint iuxta ea, quę tradit latè Paris. consf. 125. num. 1. vol. 4. & tex. in cap. cum adeo de rescript. & cap. ex litteris, de transact. (laicus enim capax non est beneficij cap. 2. de instit. cum ibi not. & suis concord.) possint distributiones percipere, nihilominùs tamen tenebuntur & ipsi intra annum ad ordines minores promoueri, si quos ea beneficia requirunt, idque constat ex ijs, quæ d. præmiss. 2. ad fin. attulimus iuncto tex. d. Clem. 2. & ibi Glos. in Verb. certi, quæ eum tex. intelligit etiam de minoribus ordinibus annexis alicui beneficio Ecclesiæ Collegiatæ, & illa ætas 14. annorum sufficit ad omnes minores, vt
34 supra diximus. Limitatur verò † in eo, qui fuit plenissimè dispensatus super ætate, puta si fuerit in dispẽsatione dictum, quòd per omnia habeatur pro maiori, vt post Abb. in cap. ex ratione in fin. de æt. & qual. respondit Rip. d. respons. 5. num. 6. & 7. vbi etiam refert Glos. d. cap. ex ratione absolutè tenentem, quòd dispensatus super ætate ad obtinendum Canonicatum, & aliud beneficium in Cathedrali, vel Collegiata censetur etiam dispensatus ad fructus, & distributiones, quòd facilè admitto, cum reditus consequentes necessariò sint ad beneficium, & percipiantur ab obtinente beneficium, si munus, & officium suum impleat cap. pen. de cler. non resid. & c. vnico eod. tit. in 6. cum suis concord.
35 Tertia conclusio. Canonicus, † & obtinens beneficium in Ecclesia Collegiata scire debet cantum requisitum, aliàs admittẽdus non est ad quotidianas distributiones. Probatur primò; quia is repellendus est, & remouendus à beneficio, & officio, qui non tenet, atque ignorat aliquid necessarium ad officium suum, vt pluribus comprobat Albert. Ferrar. in tract. de hor. Canon. quæst. 26. & 27. Abb. in c. venerabilis, de præben. & Nauar. in tract. de orat. & hor. Canon. cap. 11 nume. 41. & 42. in repet. cap. si quando except. 7. & seqq. de rescript. & constat ex capit. cum in cunctis §. inferiora, de elect. cap. eam te, & cap. fin. de æt. & qual & ord. præfic. cum simil. Secundò probatur quia ita in spetie post alios tradunt Nauar. loc. cit. Gomes. tract. de grat. expect. nu. 79. & Henriq. d. tom. 1. Theol. mor. lib. 9. cap. 31. §. 8. & Glos. communiter recepta in Clem. vnica verb. reputamus, de concess. præben. Id ipsum quoque cauetur in Conc. Prouinc. Mediol. 4. sub tit. de distribut. versic. vt diuinis officijs, cum seqq. vbi latiùs explicatur
36 † ratio, quæ in examine Canonicorũ, & Mansionariorũ circa cantum, & modulationem adhiberi debet. Quoad
37 peritiam † verò, & scientiam litterarum, licèt de iure communi antiquo fortè regulariter sufficeret, vt obtinẽtes præbendam in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata scirent legere, & cõstruere, vt patet ex Gomes. d. num. 79. & Glos. d. verb. reputantes; tamen post Trid. Concil. si quidem beneficium ordines minores requirat, debet qui illud obtinere vult, latinam saltem linguam intelligere, cum id ad minores ordines requiratur, vt per Trid. Concil. sess. 23. cap. 11. si verò requirat Subdiaconatũ, vel Diaconatum, debet qui illud impetrat, esse litteris, & ijs, quæ ad ordinẽ exercendum pertinent, instructus iuxta decretum eiusdem Concil. d. sess. 23. cap. 13. deniq; cum ij, qui ad Sacerdotium promouentur, debeãt esse idonei ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, & ministranda sacramenta, vt habetur d. sess. 23. cap. 14. debent etiam qui beneficium in Collegiata obtinere volunt, quod Sacerdotium annexum habeat,

beat, ad hæc omnia præstanda saltem intra annum idonei iudicari, & consequētet hæc ipsa vniuersa intra annum callere posse debet, qui ad quotidianas distributiones petit admitti.

38 Porrò cæteras † qualitates requisitas tam ad ordines annexos Dignitatibus, Canonicatibus, & portionibus in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis, quàm ad ipsas quotidianas distributiones ab initio alicui concedendas, colligere licebit tum ex Doctor. supr. cit. & Concil. Trident. d. sess. 23. ferè per totam, tum ex Concilijs cuiusque Prouinciæ, quibus circa regimen in diuinis officijs, & Ecclesiæ ministros quæ necessaria videbuntur, decernere, ac statuere concessit, ac mandauit idem Trident. Concil. sess. 24. cap. 12. in fin. quæ hic non insero, aut refero, quoniam materiam de distributionibus propiùs, & immediatè non attingunt. Ad alia igitur transeamus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Vocem, & locum in Cpitulo habere competit ratione Canoniæ.*

2 *Vocem in Capitulo, seu eius exercitium non habet nisi subdiaconus. etiamsi ab alijs id sibi concedatur. num. 3. & quàmuis Episcopi ad id dispensatio accedat. num. 4.*

5 *Clericus nō subdiaconus nō est expectandus, licèt velit primis temporibus premoueri, si immineat tempus electionis.*

6 *Orde Subdiaconatus requiritur in clerico nō tempore vacationis, sed tempore electionis.*

7 *Ordo subdiaconatus nō requiritur in electionibus Canonicorum, quorum beneficijs nō est annexus sacer ordo. Et quomodo id procedat. num. 8.*

9 *Subdiaconus Canonicus, qui non promouetur intra annū ad ordinem superiorem requisitum amittit vocem in Capitulo.*

10 *Excommunicatus an habeat vocem in Capitulo.*

11 *Suspensus an habeat vocem in Capitulo.*

12 *Vocem in Capitulo habere potest clericus, & tamen non admitti ad distributiones, vbi etiam tria eius rei afferuntur exempla.*

13 *Distributiones quotidianas habere potest clericus, & tamen non habere vocem in Capitulo, cuius rei tria exempla ponuntur.*

An eo ipso, quòd quis habet vocem in Capitulo, habeat etiam Distributiones, vel contra.

Quæstio. XX.

DIXIMVS in præcedentibus quęstionibus de requisitis ad percipiendas distributiones; sed quoniam aliquibus non sine ratione videri posset, quòd habere vocem in Capitulo vel requisitum esset, vel saltem necessariò cōiunctum cum iure percipiendi quotidianas distributiones, propterea quòd vtrumque inter iura Canonicalia cōnumeretur in cap. dilectus il 1. de præbend. iuncto cap. pro illorū, & cap. dilecto, eod. tit. ideo de huius rei veritate in hac quæstione videndū erit.

1 Præmittendū tamen est, quòd † habere locum, & vocem in Capitulo consequitur ad Canoniam, seu Canonicatū, ita, vt ei soli, & omni, qui Canonicatum obtinet regulariter id cōpetat. constat hoc ex d. c. pro illorum in fin. ibi, sępe dictum magistrum recipiant in Canonicum, & ea, quę ad Canonicatum pertinent cum stallo chori, & loco Capituli ei studeant assignate; & meliùs ex d. cap. dilecto circa medium in ijs verbis, dictus quoq; Cellerarius lectionē, & Euangeliū in hebdomada sua legisse dignoscitur, & tam Decani, quàm Episcopi electioni, & aliorum negotiorum tractatibus sicut Canonicus Trecensis interfuit; idq; in spetie adnotauit Innoc. in cap. 2. de instit. in fin. & Abb. in cap. cum olim num. 8. de re iud. vbi ex hoc infert etiam, obtinentem dignitatem in Ecclesia Collegiata, vel Cathedrali, si simul etiam non sit Canonicus, non habere vocem in Capitulo; & in summa, si quis clericus, qui Canonicus non sit, prætendit habere vocē in Capitulo, id habere debet ex cōsuetudine,

tudine, priuilegio, alioue iure speciali.
2 Exercitium tamen huius vocis † non habet etiam quilibet Canonicus nisi in Subdiaconatus ordine constitutus sit; ita disponitur d. Clem. 2. in princip. de æt. & qual. & ord. præfic. & decretum quoque fuit à Trident. Synodo d. sess. 22. c. 4. de reform. in princ. vtrobique
3 verò cauetur, vt † id quoq; locum habeat, licèt ab alijs fuerit liberè concessum, vt huiusmodi non subdiaconi vocem in Capitulo habeat. immo id pro-
4 cedit etiamsi † Episcopi ad id dispensatio accedat, quæ nulla erit, vt docet Glos. communiter recepta d. Clem. 2. verb. concedatur, & verb. nullo modo.
5 Item, si † velit iste promoueri intra quatuor tempora proxima, nõ erit expectãdus, si immineat tempus electionis. Glo. quam ibi omnes sequuntur, d. Clem. 2. Verb. constitutus versic. sed
6 fortius quarto; sufficiet tamen, † quòd habeat ordinem Subdiaconatus tempore electionis. ita Glos. communiter approbata d. verb. constitutus in princip. versic. sed pone. Id verò non pro-
7 cedit † in Ecclesijs, in quibus non est annexus aliquis ordo sacer, sed tãtùm minor. nam eius Ecclesiæ clericus, licèt non sit subdiaconus, tamẽ habebit vocem in Capitulo secundum Paul. Eleaz. & Imol. d. Clem. 2. num. 16. secus autem, † inquiunt, si nullus omnino ẽt minor ordo sit annexus; nam volunt, quòd hic omnino debeat esse subdiaconus. Card. verò d. clem. 2. vers. illi verò num. 6. id dumtaxat admittit, vbi ex priuilegio, secus, inquiens, si ex consuetudine, vel statuto id cõpetat, cum in d. Clem. 2. consuetudines, & statuta cõtraria tollantur, nõ autẽ priuilegia, vt ibi adnotauit Glo. & Doct. cõiter. Si-
9 militer Canonicus † etiam subdiaconus, cuius Canonicatui annexus esset ordo superior, nisi ad eum infra annũ promoueatur, statim pòst annum amittit vocem in Capitulo, ita vt nullo modo neque ex Capituli concessione, neque ex dispensatione Episcopi eã post annum habere possit, donec ad illum requisitum ordinem fuerit promotus, vt constat ex tex. d. Clem. 2. §. illi verò iuncta interpretatione Glos. ibid. communiter recepta in verb. ex tunc, & verbo nullo modo. Similiter excommu-
10 nicatus † maiori excommunicatione non habet vocem in Capitulo. Glos. in cap. vnicò verbo maioris, ne sed. vac. in 6. Doct. in c. illa quotidiana, de elect. & c. si celebrat, quod est fin. de cler. excom. ministr. latè Vgol. tract. de censur. Ecclesiast. tab. 2. cap. 11. §. 2. nu. 12. secus verò est in excommunicato minori excommunicatione per tex. d. c. illa & c. si celebrat. Quid autem dicendum sit de suspenso ab executione ordinis, ab officio, à beneficio, vel à fru-
11 ctibus † videndi sunt Doct. d. Clem. 2. maximè verò Imol. nu. 13. & 14. & Car. nu. 21. cum duob. seqq. His positis sit
12 Prima conclusio. Potest † clericus Ecclesiæ Collegiatæ habere vocem in Capitulo, & tamen nõ admitti ad quotidianas distributiones. Probatur hæc conclusio infrascriptis exemplis. quorum primum est in clerico Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, cuius beneficium annexum habeat ordinem sacrum, præcipuè sacerdotium vel iure communi, vel ex primæua institutione, vel ex antiqua consuetudine, vel denique ex speciali Ecclesiæ illius constitutione iuxta superiùs dicta in præced. q. præmiss. & concl. 1. nam is statim ac susceperit ordinem subdiaconatus, habebit vocem in Capitulo, nihil enim obstat, cum habeat ordinem requisitũ à Concil. Vienn. d. Clem. 2. in princip. & Trident. d. sess. 22. cap. 4. de reform. in primis verbis, nimirum subdiaconatum; poterit autem non admitti ad distributiones siue quia non habeat peritiam cantus, & alias qualitates requisitas iuxta ea, quæ diximus in præced. quæst. præmiss. & concl. 3. siue etiam quia adsit in ea Ecclesia consuetudo, vel constitutio, vt aliquis clericus non admittatur ad quotidianas distributiones, nisi actu constitutus sit in ordine requisito, quiq; suo beneficio annexus est iuxta ea, quæ attulimus d. quæst. præced. concl. 1. limit. 1. Alterum exẽ-

plum est in illis beneficijs Collegiatarum Ecclesiarum, quæ annexum non habent ordinem aliquem sacrũ; nam in casibus, quibus ante Subdiaconatum potest quis habere vocem in Capitulo, de quibus supra hac ipsa quęst. pręmiss. vnic. circa medium, in ijs esse potest, vt clericus ille ad quotidianas distributiones nõ admittatur siue ob aliquã ex causis mox allatis in præcedenti exemplo, siue quia Episcopus ob Ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem per subtractionem fructuum, ac distibutionum cogat eum suscipere ordinem sacrum, qui suo beneficio annexus nõ est, iuxta tex. in cap. quæris, de æt. & qual. & ord. præfic. Tertiũ exemplum est in excommunicato minori excommunicatione; nam is eligere potest, atque adeo habet vocem in Capitulo, vt ostendimus sup. hac ipsa quæst. præmiss. vnic. circa finem; & tamen non potest percipere quotidianas distributiones, vt docuimus sup. hac ead. 2. par. quęst. 15. concl. 1. ampl. 1. Neq; huic conclusioni obest, quòd hac ipsa quæstion. in princip. ex cap. pro illorum, cap. dilectus il 1. & cap. dilecto, de præben. obijciebamus, tam ius ipsum habendi vocẽ in Capitulo quàm percipiẽdi quotidianas distributiones statim cõsequi ad Canoniam, seu Canonicatum; nam primò nõ rectè inde arguitur, ad positionem vnius ex cõsequentibus alterum ẽt consequens poni; esse enim potest, vt ad sint omnia requisita ad vnum ex illis, nõ autem ad aliud. præterea haud inconcinnè dici potest, ad Canonicatum statim consurgere ius habendi vocem in Capitulo in habitu, non autem in actu, seu in exercitio, qui actus, & quod exercitium suspenditur propter defectũ ordinis, vel alterius ex requisitis.

Secunda conclusio. Fieri quoque
13 † potest, vt clericus Cathedralis, vel collegiatarũ Ecclesiarũ admissus sit ad quotidianas distributiones, habeatque ius eas percipiendi saltem pro parte, nõ tamen habeat vocem in Capitulo. Clarum id est, ita, vt non nisi exemplis indigeat. Primum ergo exemplum est in Canonico tam Cathedralis, quàm Collegiatæ Ecclesiæ, cuius Canonicatus annexum habeat ordinem sacrum; nam is, licèt habeat quotidianas distributiones antequam ad sacros ordines promoueatur, modò in legitima ætate sit, eosque intra annum suscipiat, vt supra præced. quæst. concl. 1. docuimus, tamẽ non habebit vocem in Capitulo, nisi Subdiaconus sit iuxta dispositionem Trident. Concil. d. sess. 22. cap. de reform. in primis verbis. & d. Clem. 2. in princip. de æta. & qual. & ord. præfic. atque adeo, donec is promoueatur ad subdiaconatum quotidianas distributiones participabit; non tamen vocem in Capitulo obtinebit. ita in spetie Bonif. de Vital. d. clem. 2. §. illi verò nu. 26. Alterum exemplum est in Canonicis Collegiatæ, seu Cathedralis, quorum Canonicatus similiter ordinẽ aliquem annexum habeant; nam si intra annum ad ordinem requisitum nõ promoueãtur, ex tunc, hoc est statim post annum vocem in Capitulo nullo modo habere debet, vt cauetur d. Clem. 2. §. illi verò, & tamẽ quotidianas distributiones interim quoad dimidiã percipient, vt voluit ibi Glos. communiter recepta in Verb. ex tunc; & nos latiùs ostendimus d. q. præced. concl. 1. Tertium denique exemplum est in Canonicis Collegiatę alicuius Ecclesiæ, quorũ Canonicatus nullum habent ordinem sacrum annexum; nam in casibus, in quibus vocem in Capitulo non habent antequã promoueãtur ad ordinem subdiaconatus, quos tetigimus supr. hac ipsa q. in præmiss. vnic. circa medium; in ijs inquam casibus percipient nihilominus quotidianas distributiones, ad quas admitti quisq; debet, modò in legitima ætate, & ordine requisito ad beneficiũ constitutus sit, cæterasq; qualitates necessarias habeat iuxta ea, quæ d. q. præced. ferè per totam latiùs tradidimus. Ad id verò, quod huic conclusioni obstare videbatur ex initio quæstionis propositis, responsum fuit in concl. præced. in fin. Atq; hæc de hac quæstione, immo & de tota 2. par. huius tractatus.

PARS

PARS III.

De Distributionibus Quotidianis distrahendis.

ABSOLVTIS Deo duce ijs,quę tũ ad quotidianas distributiones in genere cõsideratas pertinere videbatur, quod erat primum caput initio huius tractatus propositũ, prioriq; parte eiusdem tractatus disputauimus, tum ad easdem distributiones rite, ac iustè acquirẽdas spectabant, quod tanquã posterius alterumque caput posteriori quoque parte latiùs executi sumus; reliquum nunc est, vt ad tertium, illudq; postremum ex ibidem propositis capitibus, quod circa ipsasmet distributiones quotidianas distrahendas versatur, veniamus; id quod eadem planè seruata methodo, eaque, qua fieri poterit, breuitate vbi præstiterimus, vniuersum hunc de quotidianis distributionibus tractatũ absoluemus.

SVMMÆ RERVM.

1 Dominium latè sumptum quot modis accipiatur.
2 Dominium strictè, & propriè sumptum quomodo definiatur.
3 Dominium cur ius quoddam esse dicatur.
4 Dominium rei differt ab ipsa re.
5 Dominiũ propriè non cadit in res incorporales, & num. 8.
6 Possessio est ius insistendi, dominium ius disponendi.
7 Dominium vtile separatum à directo, & contra an cõtineatur in Bartoli definitione. Et num. seqq.
8 Dominus directi an possit alienare directum dominium inconsulto domino vtilis.
9 Dominus directi habet ciuilem rei possessionem: dominus verò vtilis naturalem.
10 Dominium propriè sumptum duplex, vtile, & directum.
11 Dominium directum, & vtile quomodo definiantur.
12 Dominium vtile quotuplex sit.
13 Effectus dominij vtilis, & directi remissiuè.
14 Dominium redituum Ecclesiasticorum distinctorum à distributionibus quotidianis propriè sumptum non competit clericis, & num. seqq.
15 Bona Ecclesiæ vocantur patrimonium Christi. & bona pauperum, num. 16.
17 Clerici an sint vsufructuarij, vel vsuarij rerum Ecclesiasticarum.
18 Dominium distributionum quotidianarum propriè conuenit clericis: & nu. seqq.
19 Nauar. dum nullum discrimen constituit inter distributiones quotidianas, & reliquos prouentus Ecclesiasticos quoad dominium clericis acquirendum, fallitur.
20 Diuersa ratio est distributionum quotidianarum, & reliquorum redituum quoad dominium acquirendum: & quæ illa sit: num. seqq.
21 Dominium habet clericus quæsitorũ ratione dignitatis, & ordinis clericalis.
22 Dominium redituum Ecclesiasticorum habent clerici quatenus id sibi à sacris canonibus expressè conceditur.
23 Distributiones non subrogantur loco grossæ.
24 Finis præcepti non est in præcepto.
25 Finis institutionis distributionum quotidianarum quisnam sit.

An, & quomodo clerici Collegiatarum Ecclesiarum dominium habeant quotidianarum distributionum. Quæstio I.

QVONIAM omnes ferè quæstiones, quas de distractu, & dispositione quotidianarũ distributionũ instituemus ab ea pẽdent, an clerici earũ dominiũ habeant, cũ facultas de re disponẽdi regulariter à dominio ipso rei oriatur, vt mox docebimus; ideo antequam ad alias quæstiones huius 3. par. descendamus, videndum est de domi-

 nio,

nio, quod in quotidianis distributionibus clerici habent.

Præmittendum tamen aliquid de dominio ipso. Dominium igitur latè sumptum † aliquando accipitur pro dominio pleno, aliquando pro proprietate, aliquando pro vsufructu, aliquando etiam pro vsu, vt notat, & probat inter cæteros Bart. in l. qui vsufructum num. 2. ff. de verb. obligat. aliquando etiam pro possessione, vt in cap. volumus, vbi Glo. 16. quæst. 4. l. quoties C. de rei vendic. & l. locorum C. de omni agr. deser. lib. 11. aliquando denique pro omni iure incorporali, vt adnotauit Bart. in l. si quis vi §. differentia num. 4. ff. de acquirend. possess. Dominiũ autem propriè sumptum, † licèt à Bal. in l. feminæ §. illud C. de secund. nupt. definiatur plena potestas cũ alienandi facultate, à Rebuf. verò ad l. alienatum Verb. in dominio in princip. ff. de verb. signif. quod sit ius proprium, quod in re habemus; ab alijsque aliter describatur, præcipuè verò à Fernan. Vasqu. Controu. Illustr. lib. 1. cap. 17. num. 4. & in præfat. tract. de success. progr. num. 175. vbi etiam illam Bart. quã mox afferemus definitionem, priùs oppugnat, deinde satis quoq; defendit. tamen satis congruè definiri posse videtur cum Bartol. d. §. differentia num. 4. Salic. in l. traditionibus C. de pact. Imol. in l. clam. ff. de acquir. possess. Balb. in tract. de præscript. 2. part. princip. quæst. 2. num. 6. & alijs Doct. magis communiter d. §. differentia teste inter cæteros eodem Vasqu. d. cap. 17. num. 6. nimirum, quòd sit ius de re corporali perfectè disponendi, nisi lege prohibeatur. Dicitur autem ius, † subdit ibid. Bart. ad differentiam ipsius rei corporalis, quæ est quid facti, & ideo Doc. in rub. ff. de acquir. rer. domin. adnotarunt † aliud esse dominium rei, aliud ipsam rem; sed hoc ipsum meliùs probatur in l. & an ea §. actiones ff. de except. rei iudic. Subditur autem in definitione, de re corporali, ad differentiam in corporalium, in quas † propriè non cadit dominium, vt docet Bart. d. §. differentia num. 4. per tex. in l. 4. ff. de vsufr. vnde communiter earum dominium vocatur quasi dominium. Dicitur etiam perfectè disponendi iuxta tex. in l. in re mandata C. mandat. & ad differentiam possessionis, quæ est † ius insistendi, vt tradit idem Bart. d. num. 4. & in l. 1. ff. de acquir. possess. num. 6. & seqq. Deniq; ponitur in definitione, nisi lege prohibeatur, inquit Bart. d. §. differentia num. 4. propter rem pupilli, & propter ea, quæ ponuntur in l. 2. ff. de his, qui sunt sui, vel alieni iur. Nauar. autem in Comment. 1. de regular. ad cap. cui portio 12. quæst. 1. num. 12. versic. decimum quartũ, ꝙ dominium, addit huic definitioni cum Aret. d. §. differentia hac verba, saluo iure alterius ad includendum dominium directum separatum ab vtili, & vtile separatum à directo, quæ qui habent possunt quidẽ de ijs disponere perfectè, inquiunt isti Doct. sed saluo iure alterius per l. 2. C. de iur. emphit. & capit. potuit, de locat. verùm † non ideo recedo à Bartoli definitione. nam vt id nunc obiter dicamus, licèt fatear non posse regulariter Emphitectam, hoc est habentem vtile dominium rei, rem ipsam, seu eius vtile dominium inconsulto domino alienare, d. l. 2. & fin. C. de iur. Emphit. & d. cap. potuit, de locat. tamen id † locum non habet in domino directi, nam is in consulto eo, qui habet dominium vtile, alienare potest, vt post Boer. decis. 107. num. 1. Iaf. d. l. fin. num. 17. Bal. & Salic. num. 12. Imol. d. cap. potuit num. 9. & alios latè resoluit Corb. in tract. de caus. ex quib. Emphit. iur. suo priuat. tit. de caus. priuat. ob alienat. irrequis. dom. fact. limit. 11. per tot. Accedit, quòd, vbi etiam id admitteremus in alienatione directi dominij ad huc satis id, & quod de vtili dominio diximus, contineri videretur in illis verbis definitionis, nisi lege prohibeatur; cum tunc dici posset illã perfectam dispositionem prohiberi à lege requirente ad alienationem alterius

rius cōſenſum, quare: vt etiam directū dominium comprehēderetur, videbatur potiùs non eſſe addendam illam dictionem, corporali, prout eam detraxit Nauar. loc. cit. ſed ob aliam cauſam, nimirum, vt contineretur etiam dominium rerum incorporaliū, quod tamen non debuit facere cum ibi Bart. ſolum definiat dominium propriū, hoc eſt corporalium; rerum enim incorporalium dominium improprium eſt; vnde non abſolutè, ſed quaſi dominium dicitur, vt idem Nauar. adnotauit, & Alciat. in d. §. differentia num. 11. ff. de acquir. poſſeſſ. dictio autem quaſi impropriatiua eſt, l. item Mela ff. de leg. aquil. l. nec vllam §. penul. l. ſed etſi §. quod ait, ff. de petit. hæred. cum alijs adductis per Rebuf. in l. inter ſtuprum §. ſeruis legatis in princip. ff. de verbor. ſignific. videbatur igitur potiùs, vt dicebamus, non eſſe addenda illa dictio, corporali, in definitione Bartoli, vt dominium quoque directum rei corporalis complecteretur, cum dominus directi de re ipſa corporali diſponere non poſſit; ſed tamen adhuc puto ſatis in ea definitione directum dominium comprehendi, cum ſatis dicatur quoad directum dominium de re ipſa
9 corporali diſponi, cuius † ciuilem poſſeſſionem directus dominus habere dicitur, ſicut dominus vtilis naturalem Gloſ. Bart. Caſtr. Alex. & alij in l. 3. §. ex contrario ff. de acquir. poſſeſſ. Iaſ. in l. naturaliter in princip. num. 15. ff. de acquir. poſſeſſ. dicēs hoc eſſe in iure expeditum cum alijs, quos recenſet Tiraq. in tract. le mort Saiſit le vif. 4. par. declar. 6. num. 1. Couar. in relect. reg. poſſeſſor. 2. par. in princip. num. 4. & Valaſc. tract. de iur. Emphit. q. 18.
10 num. 1. & 5. Diuiditur autem † dominium propriè ſumptū in duas ſpecies, in dominium nimirum directū, & vtile; ita Bart. magis communiter receptus in d. l. ſi quis vi §. differentia nu. 5. ff. de acquir. poſſ. Nauar. d. Cōment. 1. de regular. num. 12. Rebuf. d. l. alienatum Verbo in dominio verſic. duplex eſt dominium, de verb. ſignifi. & alij quos refert Valaſc. d. tract. de iur. Emphit. quæſt. 13. num. 3. & conſtat ex tex. in Auth. ſi verò C. de hæret. Dominiū
11 directum, vt ait Rebuf. loco cit. † eſt ius, ſeu dominium ſuperius, quod quis habet in re ſua, vtile verò eſt dominiū, ſeu ius quoddam inferius; vtile porrò
12 dominium † duplex eſt aliud recognoſcens directum, ſeu ſuperius, quale eſt Emphiteotæ, ſuperficiarij, feudatarij, & conductoris ad longum tēpus, aliud contradicens directo, illudq; perimēs, & quaſi occidens, prout eſt illud, quod præſcriptione acquiritur. ita Bart. d. §. differentia num. 6. & alij apud Valaſc. d. nu. 3. vbi etiam addit tertiam quandam ſpeciem vtilis dominij, quod aſſimiliatur, ſeu adhæret directo, prout eſt ceſſionarij, l. emptor cum ſua Gloſ. C. de hæredit. vel act. vendit. & fideicommiſſarij, vt habetur in l. ex aſſe ff. ad
13 Trebell. De effectibus autem † vtilis, & directi dominij latè tradit Valaſc. d. tract. de iur. Emphit. quæſt. 14. per totam. His de dominio præmiſſis ſit

Prima concluſio. Probabilius mihi
14 eſt † clericos non habere verum; & proprium dominium fructuum, & redituum Eccleſiaſticorum, qui à quotidianis diſtributionibus diſtinguuntur. quàmuis enim id iure diuino non conuincatur, vt oſtendit Sot. lib. 10. de iuſt. & iur. quæſt. 4. art. 3. tamen ſatis id iure humano, & Pontificio cautum reperimus; nam in cap. cum ex eo verſic. nos. ſuper hoc, de elect. lib. 6. bona Eccleſiæ
15 † vocantur patrimonium Chriſti; & cap. 1. 12. quæſt. 2. reditus beneficiorū dicuntur pecuniæ Chriſti; idem etiam probatur in cap. futuram, 2. quæſt. 1. c. Epiſcopus 12. q. 2. capit. quicquid, 16. quæſt. 1. cap. quod autem, 23. quæſt. 7. cap. conuenior, 23. quæſt. 8. in quibus
16 iuribus habetur, quòd † quicquid clerici habent nō ipſorum, ſed pauperum eſt. idem etiam probant alia iura, & Patrum dicta relata à Sot. d. art. 3. in princip. quare quòd dominium bonorum, & redituum Eccleſiaſticorum

non

non sit penes clericos, voluit Glos. in cap. expedit, 12. quæst. 2. vbi alij plerique Doct. Archid. in cap. statutum §. assessorem, de rescript. in 6. Abb. in c. cũ esses, de testam. latè Thom. Vuald. tom. 1. lib. 4. cap. 42. & quatuor seqq. Turrercrem. in cap. videntes, 12. quæst. 1. Card. Alex. in cap. 1. 44. dist. Nauar. in Manual. Confess. cap. 25. num. 129. & tract. de redit. Eccles. ferè per totũ, maximè verò quæst. 1. monit. 16. & 40. & quæst. 2. monit. 7. Gemin. in cap. præsenti, de off. ord. in 6. & alij, quos ad id referunt Nauar. d. monit. 7. num. 1. Marsil. Columñ. tract. de Ecclesiast. redit. 3. par. cap. 34. & Franc. Sarmient. in simil. tract. 2. par. cap. 1. qui etiam ibi fatetur hanc opinionem cõmunem, de qua testatur quoq; Nauar. locis cit.

17 Id ipsum etiã senserunt quotquot † vel dixerunt beneficiarium in bona valetudine constitutũ esse vsufructuarium, in ægritudine verò, ex qua decedunt, vsuarium esse, vt voluit Glos. d. cap. præsenti, de off. ordin. in 6. quam dicit singularem Barbat. in c. requisisti, nu. 34. de testam. & in tract. de præstant. Cardinal. 1. par. quæst. 3. concl. 5. alia Glos. in cap. 3. de probat. & in cap. possessiones, de reb. Eccles. non alien. vel etiam voluerunt absolutè beneficiariũ comparari vsufructuario, vt plerique voluerunt in cap. fin. de pecul. cleric. vel deniq; docuerũt similem esse vsuario, vt Abb. in cap. cum esses num. 21. de testam. Glo. in cap. quia nos, eod. tit. alia Glos. d. cap. fin. in cap. cum confster. de pignor. & capcum olim, de rer. permut. & Petr. Greg. lib. 2. Syntagm. iur. vniuers. cap. 7. num. 2. & in tract. de benefic. cap. 9. num. 5. certum est enim tam vsufructuarios, quã vsuarios verè dominos dici non posse. quàmuis probabilius putem cum Couar. d. cap. cum in officijs num. 1. de testam. & Nauar. d. tract. de redit. Ecclesiast. quæst. 1. monit. 40. num. 12. vbi eam quoque dicit esse veram, & receptam sententiam beneficiarios neque verè dici posse vsuarios, neque vsufructuarios, cum maiorem facultatem habeant, quàm vsuarij, minorem, quàm vsufructuarij; possunt enim beneficiarij, & debent in suos, & alios pios vsus de omnibus redi tibus beneficiorum disponere, vt cap. 1. 12. quæst. & tot. ferè tit. 12. quæst. 5. cap. relatum il 2. de testam. vsuarij verò ex re, in qua vsum habent, nihil capere possunt, prӕterquam in vsum quotidianum, Instit. de vsu, & habit. in princip. cum simil. rursus vsufructuarij licitè possunt donare, & relinquere in vita, & in morte suos fructus quibuscunque voluerint sine vllo paupertatis, aut pietatis intuitu, ob solam amicitiam, cognationem, ac liberalitatem §. 1. Instit. de vsu, & habit. & Instit. de vsufr. in princip. cum vtrobique not. per Glo. & Doct. beneficiarij verò id minimè præstare possunt, vt constat ex d. c. cum in officijs cum seq. de testam. & Trid. Concil. sess. 25. capit. 1. de reformat. Ex quo optimum resultat fundamentum pro hac conclusione. cum enim beneficiarij non possint liberè, & perfectè disponere de fructibus, ac reditibus Ecclesiasticis, sequitur, vt eorum verum dominium non habeant, quod, vt hac ipsa quæst. in princip. ostendimus, est ius, seu facultas perfectè de re disponendi; cum maximè id lege non prohibeatur ob defectum personæ, vt in minore, furioso, ac similibus cõtingit.

Secunda conclusio. Probabilius mi-
18 hi est † clericos Collegiatarnm Ecclesiarum esse veros dominos quotidianarum distributionum, quas iustè acquisierũt. Probatur id apertissimè ex tex. in cap. vnico §. qui verò, de cler. non resid. in 6. in ijs verbis; qui verò aliter de distributionibus ipsis quicquam receperit, (exceptis illis, quos infirmitas, seu iusta, & rationabilis corporalis necessitas, aut euidens Ecclesiæ vtilitas excusaret,) rerum sic receptarum dominium non acquirat; apertè enim vult Summus Pontifex, quòd si nõ aliter, hoc est, si interessendo, & Ecclesiæ seruiẽdo, vel si aliqua ex illis trib. causis præpeditus distributiones receperit,

rit, dominium earum acquirat; atque ita eum textum intellexerunt, idq; adnotarunt Gemin. d. §. qui verò num. 3. Franc. num. 8. Barbat. in cap. fin. col. fin. de pecul. cleric. Gulielm in Extrauag. 1. quæ incipit, suscepti, verb. cōsueuit il 1. ne sed vacāt. inter cōmun. Card. Clem. fin. quæst. 13. de præben. Didac. à Spin. in Specul. testam. part. 14. Glos. Rubr. num. 5. Bolog. in addit. ad Anan. consi. 87. Dec. consi. 280. col. 1. Hier. Gig. cōsi. 144. num. 4. idem Gemin. consi. 85. nu. 18. & 22. quam etiam sententiam sequuntur communem eam asserentes Paris. consi. 33. num. 8. & 10. vol. 4. Redoa. tract. de Spol. Eccles. quæst. 3. §. & in hac materia num. 4. quæst. 6. nu. 18. & quæst. 8. §. deueniendo num. 22. per tex. d. c. vnico, Marsil. Colum. in tract. de redit. Ecclesiast. capit. 26. num. 16. & 18. Franc. Burs. consi. 226. num. 29. volum. 3. & Couar. in repet. d. capit. cum in officijs nu. 4. de testam. & ex eo etiam cōprobare licet, quòd clericus, qui distributiones legitimè receperit, de ijs liberè, & perfectè disponere potest tam inter viuos, quàm in vltima voluntate, in ijsq; ab intestato clericis succeditur, vt in seqq. quæst. latiùs demōstrabimus; est autem dominiū ius perfectè de re disponendi, vt supr. ex Bart. definiuimus, & Nauar. in Comment. 1. de regul. nume. 12. quem ideo errasse

19 † puto, dum d. tract. de redit. Eccles. quæst. 1. monit. 30. num. 2. & 3. nullum constituit discrimen inter distributiones quotidianas, aliosq; reditus Ecclesiasticos quoad dominium acquirendum, eorumq; dispositionem; primò quia inquit, alia bonorum quærendorum ratio constituta per eum, qui ipsa recipit non potest mutare finem, ob quem ei data fuerunt ab alijs l. 1. & l. legatum la 1. ff. de admin. rer. ad ciuit. pertin. & Clem. quia contingit, de relig. dom. Deinde, quia distributiones subrogantur cumulo grossæ, cuius tamen dominium non habent clerici ex ipso Guliel. in d. Extrauag. suscepti, verb. consueuit; subrogatum autem sapit naturam eius, in cuius locum subrogatur l. si eum §. qui iniuriarum ff. si quis caut. cum ibi notat. & suis simil. Tertiò, quia statutum ad vnū finē contra illud operari non debet, c. fin. de verb. sig. & l. legata inutiliter ff. de adim. legat. At finis, in quem statutū est in multis Ecclesijs, vt prouentus per distributiones quærantur, est, vt clerici magis obstringantur, fiantque religiosiores, quàm essent, si eosdem aliter quærerent, & consequenter non debet maiorem licentiam præbere, vt minùs religiosè de illis disponere valeant, quàm antea, quando quærebantur ex cumulo communi. Quibus tamen Nauar. rationibus non obstantibus priori cōmuni opinioni adhæreo, quā in hac 2. conclusione firmaui, & satis ni fallor confirmaui, illud dumtaxat addens,

20 † diuersam esse rationem distributionum quotidianarum, & cæterorum redituum Ecclesiasticorū. Quæ quidem ratio duplex est; altera, quoniam, vt ipsemet Nauar. fatetur d. monit. 30. nu.

21 3. quæsita † à clericis ratione dignitatis, & ordinis sui clericalis extra suorū beneficiorum fructus, puta per Missarū celebrationem, aut per auditiones cōfessionum, aut dicendo officia diuina, aut per seruitium Capellaniarum, aut per stipendia Pulpituum, & vicariatuum, siue sua beneficia obstrigant eos ad id, siue non sint in dominio clericorū, quia hæc lucra, sunt quasi patrimonialia, vt dictū, inquit, Nauar. est supra, nimirū monit. 19. at verò certum est distributiones ꝓpriè dici quæsitas extra fructus beneficiorū, cū huiusmodi fructuū appellatione nequaquā cōtineantur, vt latiùs ostendimus 1. par. huius tract. q. 6. in princ. similiter optimè reduci possunt ad quæsita dicendo diuina officia, item ad quæsita tum ratione dignitatis, quia ratione Canoniæ comperit percipere posse distributiones, c. dilectus il 1. & cap. pto illorum, cum suis Glos. de præben. tum ratione ordinis, quoniam ad acquirēdas huiusmodi distributiones requiritur vt plurimum

mum ordo, vt supr. 2. par. quæst. 15.
docuimus, vel ordinis exercitium ca-
nendo Missam, vel recitando Euange-
lium, aut Epistolā, vt d. 2. par. quæst. 2.
satis ostendimus. denique præcipua ra
tio, ob quam huiusmodi quæsita ratio-
ne dignitatis, vel ordinis clericalis ex-
tra fructus beneficiorum dicātur quasi
patrimonialia, de ijsq; possit clericus
tanquam dominus liberè disponere,
est, quoniam sunt tanquam merces la-
borum, & operum personalium, vt pa-
tet ex ipso Nauar. d. monit. 19. num. 2.
distributiones autem quotidianæ nihil
aliud sunt, quàm merces laborum,
operisq; personalis, vt d. 1. par. quæst.
1. in fin. & quæst. 4. circa medium de-
monstrauimus. Altera diuersitatis ra-
22 tio est, quoniam clerici † non habent
dominium, & dispositionem prouen-
tuum Ecclesiasticorum, nisi quatenus
expressim sibi à Canonibus cōceditur,
vt post alios tradit Couar. d. cap. cum
in officijs nume. 2. de testam. Canones
verò huiusmodi dominium, & disposi-
tionem admittūt in quotidianis distri-
butionibus d. cap. vnico §. qui verò, de
cler. non resid. in 6. negant verò quoad
alios reditus, & fructus beneficium, vt
in iuribus supr. in 1. & hac 2. concl. al-
legatis. hæc ratio colligitur ex Couar.
d. c. cum in officijs nu. 4. iuncto d. nu. 2.
Ex quibus facile est ad rationes Na-
uar. respondere. Ad primam enim di-
cimus hanc ipsam diuersam quærēdo-
rum bonnorum rationem nō ab ijs, qui
ea lucrantur, sed ab ijs, qui ea dederūt
institutam, & ab Ecclesia constitutam
23 esse. Ad secundam negamus † distri-
butiones subrogari loco grossæ, cū pla-
nè diuersa sint, vt d. 1. par. quæst. 3. de-
monstrauimus; quòd si in aliqua Ec-
clesia grossi fructus in distributiones
conuertantur, tunc non dicetur facta
subrogatio, sed in diuersam spetiē con-
uersio, sicut ēt continget in casu decre-
ti Trid. Conc. sess. 21. cap. 3. de reform.
vbi mandat tertiam partem fructuum,
& prouentuum beneficij in distribu-
tiones qnotidianas conuerti. Tertia
denique Nauar. ratio facilè tollitur
24 tum dicendo † finem peæcepti non
esse in præcepto, vt voluit S. Thom. 1.
2. quæst. 160. artic. 9. & 10. & pluribus
cōprobat ipse Nauar. d. tract. de redit.
Eccles. quæst. 1. monit. 58. per tot. tum
25 etiam negando † finem constitutionis
distributionum esse, vt clerici fiant re-
ligiosiores quoad earum dispositoinē,
sed solùm quoad diuinum cultum, vtq;
in eo magis seduli essent, & assidui, vt
constat ex ijs, quæ attulimus d. 1. par.
quæst. 5. concl. 3. Atque ex his satis,
ni fallor confirmata manet hæc poste-
rior cōclusio, responsumq; contrarijs.

SVMMÆ RERVM.

1 *Testari qui potest, potest etiam dorare causa mortis, & codicillari.*
2 *Testandi facultas alicui concessa extenditur ad donationem causa mortis, & codicillos.*
3 *Testari non possunt clerici de fructibus, & reditibus distinctis à distributionibus, possunt tamen omnia relinquere in vsus pios, & aliqua denemeritis num. 4.*
5 *Testari possunt liberè clerici, vbi adsit generalis consuetudo, de reditibus Ecclesiasticis quibuscunque.*
6 *Papa concedere potest clericis, vt testari possint de quibuscunque Ecclesiasticis reditibus.*
7 *Testari liberè possunt clerici de quotidianis distributionibus iure quæsitis. Et quæ sit ratio. num. 8.*
9 *Vsusfructus morte finitur.*
10 *Vsufructuarius de fructibus acquisitis testari potest. & dicitur dominus vsusfructus, num. 11.*

An clerici liberè de quotidianis distributionibus disponere possint per vltimam voluntatem.

Quæstio II.

DIXIMVS in quæst. præced. de dominio, quod clericis competit circa reditus Ecclesiasticos, præcipuè verò circa quotidianas distributiones; veniamus nunc ad quæstiones ex ea cōsequētes, nimirū an clerici

de ijs disponere possint siue per vltimã voluntatem, siue alia ratione. Et primò quoad vltimam voluntatem. Quàmuis autem ferè non nisi de testamento dicturi simus; tamen id ipsum intelligendum erit de quauis alia vltima volun-
1 tate; qui enim † testari potest potest; & donare causa mortis, & codicillari, l. Marcellus ff. de donat. cauf. mortis, & l. cõficiuntur, ff. de iur. codicil. Nauar. tract. de redit. Eccles. quæst. 3. monit. 10. num. 1. & 2. vbi etiam contra Dec.
2 cõs. 512. ostendit † facultatem testandi alicui cõcessam extẽdi ad donationem causa mortis, & codicillos, cum sint quid minus testamento, cũ maximè & in casu nosto agatur non defectu, aut integritate personę disponẽtis, sed rei, de qua disponitur.

Prima igitur conclusio sit. Clericus
3 beneficiarius † de reditibus Ecclesiasticis, qui à distributionibus quotidianis distiguuntur, hoc est, fructibus beneficiorum, liberè testari non possunt, cap. sinr manifestæ, 12. quæst. 1. c. quia Ioannes, cap. fixum, & tot. ferè tit. 12. quæst. 5. cap. ad hæc, cap. quia nos, cap. cum in officijs, & cap. relatum il 2. de testam. latè Couar. d. cap. cum in officijs num. 6 & Nauar. d. tract. de redit. Eccles. quæst. 3. monit. 1. Mich. Crass. in tract. de success. §. testamentum q. 33. num. 7. & Viui. com. opin. lib. 1. Verb. clericus. Permittit tamen Alex. 3. Summus Põtifex d. cap. relatum il 2. vt pos-
4 sint † aliqua relinqui pauperibus, & ijs, qui viuenti seruierunt, licèt cõsanguinei sint, iuxta communem Doct. interpretationem ibi, & Nauar. d. mo-
5 nit. 1. Quin etiam † generalem cõsuetudinem adesse, vt de ijs liberè testari possint clerici Episcopis inferiores etiã in vsus non pios, eamq; valere testantur, ac pluribus comprobant Couar. d. cap. cum in officijs, num. 9. versic. Sed quoties animaduerto, Sarmiẽt. in trac. de redit. Eccles. 2. par. cap. 6. & par. 4. cap. 1. nu. 8. cum seqq. & Didac. à Spin. d. Specul. testam. par. 14. Glos. Rubric. num. 14. Marsil. Colum. in simil. tract. de redit. Ecclesiast. 3. par. c. 36. quàmuis Nauar. d. tract. de redit. quæst. 1. monit. 53. & 54. quæst. 2. monit. 22. & q. 3. monit. 2. num. 2. contendat non adesse huiusmodi generalem cõsuetudinem, & vbi adsit, eam non valere; quod postremum etiam tradiderunt plerique; d. c. cum in essẽs, & cap. relatum. Abb. d. c. cum in esses, Aluar. Pelag. de planct. Eccles. lib. 2. art. 28. col. 3. & alij plurimi, quos refert eorum opinionem magis communem asserens Couar. d. c. cũ in officijs num. 9. in princip. Qua in re, vt meum quoq; interponam iudicium salua semper Ecclesię determinatione, illud assero, quòd quicquid sit, an existat huiusmodi consuetudo vniuersalis, vel non, certè vbi ea vigeat, puto illam iure sustineri posse, saltem si immemorabilis sit, cũ iure dumtaxat humano prohibita sit clericis huiusmodi dispositio de reditibus Ecclesiasticis per vltimam voluntatem. vnde videmus, † Papam cõcedere posse, & mul- 6
tis cõcedere facultatem, vt testari possint de hisce reditibus, quod pluribus comprobant Crass. d. quæst. 33. num. 9. Couar. d. cap. cum in officijs num. 1. & seqq. & ipse Nauar. d. quæst. 3. monit. 6. vsque ad 10. neq; n. potest Papa contra ius diuinum, aut naturale dispensare, vt ostendimus in tract. de decim. cap. 5. quæst. 2. concl. 2. quod verò iure dumtaxat humano prohibitũ sit clericis testari de reditibus Ecclesiasticis, latè et docent Couar. d. capit. cum in officijs num. 2. & 9. Didac. à Spin. d. num. 14. & Sot. lib. 10. de iust. & iur. quæst. 4. art. 5.

Secunda conclusio. Verissimũ est,
7 & cõmunis ferè Doct. conclusio, † clericos Collegiatarum Ecclesiarum liberè testari, ac per vltimam voluntatem de quotidianis distributionibus iure quæsitis disponere posse. Huius sententiæ fuerunt quotquot supra quæst. præced. concl. 2. adduximus tenentes clericos huiusmodi distributionum verum, & proprium dominium habere. sed hanc opinionẽ expresse secuti sunt Gemin. d. c. vnico §. qui verò nu. 3. & ibi

Franc.nu.4. de cler. non resid.in 6.Guliel.in Extrauag.suscepti Verb.consueuit,ne sed. vacant. inter commun. Barbat.in cap. fin. de pecul. cleric. vbi etiã Host. & cap. requisisti circa fin. de testam.Rip.in l. obligatio num.46. ff. de verb. oblig. Redo. tract. de spol. Ecclesi. quæstione 3. §. & in hac materia nume. 4. & 35. Crass. in tract. de successiõ. §. testamentum quæstione. 33. num. 8. Clar.lib.3. sententiarum §. testamentum quæst. 27. num.70. Gig. d. consi. 144.num.5. idem Gemin. d. consi. 85. num. 18. Dec. d. cons. 280. & de communi testatur Parisi.d. consi. 33.nu. 11. vol.4.& Franc.Bursat.consi.226.nu. 49. vol. 3. quam etiam sententiam in practica communiter obseruari, licèt contrarium de iure verius putet, tradit Nicol.de Vbald. in tract.de success. cleric. vlt.par. num.19. Ratio autem † illa communiter ab omnibus, maximè verò à Parisi.d.consi.33. num. 12. Crass. & Clar.loc.cit. affertur,quoniam,licèt quodãmodo dici possit eas acquiri in tuitu Ecclesiæ, tamen principaliter dantur intuitu personę propter diurnã operam, assiduumque seruitium,atque obsequium Ecclesiæ præstitum, quod & nos docuimus sup. 1. par.quæst. 1.in fin. & quæst. 4. circa medium. Cui illa quoque ratio adijcenda est, quoniam clerici habẽt quotidianarum distributionum dominiũ,vt supr.quęst.præced. concl. 2. demonstrauimus; ideoque de ijs testari ac disponere possunt per vltimam voluntatem. hanc rationem ponit Crass. d. num. 8. in princip. & satis colligitur ex Clar. d. num.8.& Parisi.d. consi.33.num.10. Quin etiam admisso, quòd clericus quoad huiusmodi quotidianas distributiones esset tantum vsufructuarius, ad huc de ijs disponere posset in vltima voluntate, vt in spetie voluisse videtur Clar. d. num. 10.& de alijs fructibus tradiderunt Glos.d.cap. præsenti §. porrò de off. ord.in 6.Host. d. cap. fin. de pecul. cleric. & Clar. d. quæst.27.num.8.certum enim est quòd

9 licèt † vsusfructus morte finiatur,§.finitur Instit.de vsufr.& l.defuncta,ff.de vsufr. cum suis concord. tamen vsu-

10 fructuarius † de ipsis fructibus iam acquisitis vsq; ad mortem, si extrẽt, liberè testari, ac disponere potest, vt constat ex d. l. defuncta., & l. vsufructuarius mortem, ff. quemadmod. vsusfr. amittat. vbi id tradunt Doct. communiter

11 vnde etiam vsufructuarius † dicitur dominus vsufructus l.in venditione, ff. de bon.author.iud.possid. Iam verò ad alia transeamus.

SVMMÆ RERVM.

1 Intestatus decessisse dicitur qui vel nullum, vel non iure fecit testamentum.

2 Clerico intestato decedenti succedunt iure communi Ecclesia, vel successor in beneficio quoad ipsos reditus beneficij.vel bona ex ijs acquisita. Et quid de consuetudine num.3.

4 Clerico intestato quoad distributiones quotidianas succedunt consanguinei, & nu. seqq.

5 Argumentatio hac valet. potest quis de aliqua re testari; igitur si de ea non testetur, in ea succedunt consanguinei.

6 Consanguinei succedunt clericis in ijs,quorũ habent dominium. item in quæsitis industria,& labore,licèt habeant dependentiã à dignitate clericali. num.7.

8 Distributiones quotidianæ veriùs dicuntur quæsita ratione dignitatis clericalis, laboris,& persona, quàm ratione beneficij, aut Ecclesia.

9 Acquisita à clerico ratione laboris in Ecclesia præstiti, quàmuis pendeant ab ordine clericali, puta celebrando, &c. dicuntur quasi patrimonialia.

10 Spolio non subiacẽt distributiones quotidiana, seu bona ex eis quæsita.

11 Spolio clericorum non subiacent bona quæsita ratione dignitatis clericalis, aliunde tamen,quàm ex reditibus beneficij.

12 Distributiones quotidiana inter bona quasi patrimonialia connumerantur.

13 Hæredes succedunt clericis in quotidianis distributionibus acquisitis, licèt adhuc exacta non fuerint.

14 Inseruiens Ecclesia interessendo diuinis efficitur verus creditor distributionum quotidianarum.

15 Distributiones quotidiana sunt, etiamsi actu non

non distribuantur, & num.22.

16 Difficultas exactionis non impedit obligationem.

17 Distributiones quotidianæ debentur, licet per diuturnum tẽpus exactæ non fuerint; immo & vsque 30. annos postquam exigi potuerunt. num. 18.

19 Stipendio suo fraudari non debet qui seruitium Ecclesiæ præstitit.

20 Decij consi. 280. manifestus error. cuius rationes referuntur num.21. & refelluntur num.22.& seqq.

23 Nomẽ distributionis quotidianæ an, & quomodo executionem,& actum significet.

24 Distributio cuiusque anni restringenda est ad prouentus, qui percepti sunt eo anno.

25 Fructus cuiusq; anni destinati sunt pro oneribus incumbentibus illo anno vsque ad nouos fructus.

26 Cultus diuinus non minuitur si dentur antiquis Canonicis, vel eorum hæredibus distributiones iam acquisitæ.

27 Aequales esse debent clerici in percipiendis distributionibus quotidianis.

An Clericis consanguinei succedant ab intestato in quotidianis distributionibus. Quæstio III.

DIXIMVS in præcedenti quæstione de successione ex testamẽto in quotidianis distributionibus. Sed quoniã sæpè homines decedunt ab intestato, & dubitari posset de successione; ideo post eam quæstionem de successione ex testamento sequitur hæc de successione ab intestato. sic sanè continuarunt Abb. & cæteri in rubr. de success. ab intest. eam rubr. cũ præced. de testam. vbi etiam illud tra-
1 diderũt, quòd † intestatus dicitur, qui nullum, vel non iure fecit testamẽtum per tex. in l. fin. C. famil. ercifcun. Hanc verò totam quæstionem trib. conclus. absoluemus.

Prima conclusio. Attento iure
2 communi scripto certum mihi est † in fructibus beneficiorum, seu alijs reditibus Ecclesiasticis præter quotidianas distributiones, sicut & in bonis ex ijs fructibus acquisitis, clericis decedentibus succedere ab intestato non consanguineos, sed Ecclesiam, vel successorem. tex. sunt aperti in cap. Episcopi cum duob. seqq. 12. quæst. 1. & quæst. 5. cum duab. seqq. ferè per totas, cap. cum in officijs, & cap. relatũ il 2. de testam. iuncto cap. præsenti §. porrò, de off. ord. in 6. vbi id aduotarunt Doct. Ias. consi. 75. col. 2. lib. 3. & Nicol. de Vbald. d. tract. de success. ab intest. cleric. part. vlt. num. 9. vsque ad 19. Dixi autem attento iure communi scripto; quoniam
3 ex consuetudine † videmus plerisq; in locis succedere consangui neos; de qua consuetudine testantur eam probantes Couar. d. capit. cum in officijs num. 9. Io. Roias in Epit. success. cap. 34. nu. 40. & seqq. Nicol. de Vbald. d. par. vlt. nu. 22. ad fin. necnõ Mars. Colum. in tract. de redit. Eccles. 3. par. c. 36. Sarmient. d. tract. de redit. 2. par. cap. 6. & par. 4. cap. 1. num. 8. & Didac. à Spin. d. Spec. testam. par. 14. Glo. rubr. nu. 14. & seqq. qui tamen tres postremi Doct. loquuntur potiùs de consuetudine testandi.

Secunda conclusio. Certum quoq;
4 mihi est † clericis ab intestato decedentibus succedere in quotidianis distributionibus consanguineos. probatur primò, quoniã clerici de ijs testari possunt, vt præced. quæst. concl. 2. demonstrauimus; igitur, si non testentur, succedent in eis cõsanguinei. valet autem
5 † hęc argumentatio, quicquid voluerit in hac specie Nicol. de Vbald. d. par. vlt. nu. 19. nam, & si in bonis clericorũ acquisitis intuitu personæ nõ videatur admittenda huiusmodi argumentatio, cum de ijs bonis testari possint clerici, si tamen nõ testentur in ijs succedit Ecclesia, cap. quicumque, 12. quęst. 3. cap. fin. 12. quæst. 5. & cap. 1. de success. ab intest. nihilominus id intelligendum est, cùm clericus non habet consanguineos, vt constat ex tex. d. cap. fin. ibi, sine testamento, & sine cognatione decesserit, adnotauitque Glos. d. cap. 1. & capit. quicunque, Roland. Passager. in tract. de success. ab intest. num. 24.

& ipse Vbald. d. par. vlt. num. 8. quare optima erit argumentatio; potest quis aliqua de re testari; ergo, si de ijs non testetur, succedent ei consanguinei, si quos habet, iuxta tex. in Auth. de hæred. ab intest. in princip. cum ibi not. & suis simil. Neq; obstat tex. in Auth. si qua mulier, C. de sacros. Eccl. quē adducit Vbal. d. num. 19. ex eo destruere cōtendens huiusmodi consequentiam. nihil enim ibi ad rem habetur, sed solùm traditur, quomodo mulieri liberos habenti, vel non, si Monasterium ingrediatur, liberi ipsi, vel Monasterium succedat. Probatur 2. hæc conclusio,
6 quia certum est † consanguineos succedere etiam clericis in ijs, quorum habent dominium, vt cōstat ex d. c. fin. 12. quæst. 5. admittitque Vbald. d. par. vlt. ferè per totam; nos autem probauimus supr. quæst. 1. concl. 2. clericos habere verum dominium distributionum, quas lucrati sunt, & perceperunt.
7 Tertiò probatur quoniam † in quæsitis propria industria, & labore, etiam si habeant dependentiā à dignitate clericali clericis succedunt consanguinei, vt tradunt Doct. d. cap. fin. 12. quæst. 5. cap. quia nos, & cap. requisisti, de testam. cap. 1. 2. & 3. de success. ab intest. Nauar. d. tract. de redit. quæst. 1. monit. 19. & 30. alijque, quos refert Vbald. d. part. vlt. num. 22. circa medium, & Paris. qui de communi testatur, cōs. 53. num. 26. vol. 4. distributiones verò
8 quotidianæ † veriùs dicuntur quæsitæ ratione dignitatis clericalis, laboris, & industriæ, quàm ratione beneficij, vt tradidimus quæst. præced. concl. 2. & latiùs 1. par. quæst. 1. in fin. & quæst. 4. circa medium. Quartò, & postremò probatur hæc conclusio, quoniam eam in spetie firmauit Hierom. Gig. consi. 144. num. 21. & Paris. d. consi. 33. num. 25. & 26. post Corn. consi. 314. col. 2. vol. 3. & Soc. consi. 91. nume. 3. vol. 3. Redo. tract. de spol. Eccles. q. 1. nu. 25. & quæst. 8. §. deueniendo num. 22. per tex. d. cap. vnico, de cler. non resid. in 6. hancq; opinionem obseruari, & quod in iudicijs teneretur, docet Vbald. d. num. 19. quàmuis ipse contrarium teneat ob has rationes; primò quia non solùm cæteri reditus beneficij, sed etiā distributiones competunt clerico ratione diuini officij, prout colligitur, inquit, ex not. in cap. cum secundùm Apostolum, & cap. licèt, de præben. nec non ex d. cap. vnico, de cler. non resid. in 6. vbi Papa damnat consuetudinem Ecclesiarum, quę habebat, quòd quotidianæ distributiones darentur præsentibus etiamsi non interessent diuinis officijs. Secundò mouetur per tex. in cap. 1. cap. quia nos, & cap. relatum il 2. de testam. in quibus iuribus semper ponderatur, quòd quæsitum intuitu Ecclesiæ applicatur Ecclesiæ; nō potest autem dici non quæsitum ratione Ecclesiæ id, quod quærit præbendatus ratione diuini officij, quod in ipsa Ecclesia celebratur; si. n. (subdit Vbald.) interesset diuino officio in Ecclesia nō tanquam persona ipsius Ecclesiæ, certè non perciperet quotidianas distributiones, vt not. in c. cum M. Ferrariensis, de constitut. Tertiò, & postremò mouetur per dictum Innoc. in c. cū inter, de verb. signif. & cap. requisisti, de testam. dicentem quæsita per Curatum in iniungendis pœnitentijs Parochianis seruanda successori tanquam quæsita intuitu Ecclesiæ. Idem autē, quod dixit de distributionibus quotidianis, concludit etiam de anniuersarijs defunctorum per tex. d. cap. vnico in fin. vbi hæc duo æquiparantur, & per Lap. Alleg. 43. Quibus tamen rationibus Vbald. quæ omnes ferè ad vnam tendunt, facile est ex supra per nos adductis respondere. Ad primam enim dicimus, quòd, licèt concedamus distributiones dari ratione diuini officij, nō tamen inde sequitur eas acquiri intuitu Ecclesiæ, aut beneficij, sed potiùs ratione dignitatis, & laboris; non enim statim ac clericus beneficium in Collegiata Ecclesia accepit, eiue adscriptus est, acquirit distributiones, sed tum demum, si in Ecclesia ipsa laborauerit,

eique

eique in diuinis officijs inseruierit, vt loquitur tex. d. cap. vnico, & nos supr. suis locis demonstrauimus; neq; obest, quòd quodammodo depêdeat à beneficio ius percipiêdi distributiones; imò & quòd beneficium ad id adstringat; adhuc enim dicentur acquisitæ ratione personæ, vt in specie docet Paris. d. consi. 33. nu. 26. & in simili monet Nauar. d. tract. de redit. quæst. 1. monit. 19. & 30. quam ob causam puto distributiones nequaquam venire appellatione fructuum beneficij, quod latè ostêdimus 1. par. quæst. 6. Ex quo etiam patet solutio secundæ rationis; negatur enim illius assumptum, quòd distributiones dicantur acquisitæ intuitu Ecclesiæ per rationes supradictas. Ad confirmationem verò illius assumpti dicimus, quòd licèt ad percipiendum quotidianas distributiones debeat qs esse persona Ecclesiæ, id tñ non est tanquam ratio formalis, vt Philosophi loqnuntur, atque adeo dici nô potest eas acquiri ratione Ecclesiæ. Tertia quoque ratio statim tollitur ex cômuniori

9 opinione contra Innoc. quæ vult † acquisita per Rectorem, aut alium beneficiatum ex celebratione Missarũ (quę tamen nô sit onus proprium beneficij, à quo, seu cuius fructibus habeat eiusdem celebrationis stipendium) nec nô auditione confessionum, & similibus censeri quasi patrimonialia, & acquisita intuitu personæ, non autem Ecclesiæ, vt patet ex Nauar. d. monit. 19. & 30. necnon ex Anchar. Florian. Imol. & alijs in c. quia nos de testam. quorum sentêtiam saltem in foro exteriori admittit ipse Vbal. d. part. vlt. nu. 22. circa medium. Quare quod idem Vbald. d. num. 19. affert ex tex. d. capit. vnico, & Lap. alleg. 43. retorquendo argumentũ optimè pro nostra opinione facit, si. n. exæquantur distributiones, & anniuersaria, cum anniuersaria dicantur acquisita intuitu personæ, & in ijs succedant consanguinei ab intestato per supradicta, idem quoque erit dicendum de quotidianis distributionibus. Ex hac verò conclusione sic comprobata

10 notabiliter infertur, † quòd, vbi etiam nulla adsit consuetudo, prout est Mediolani, nullumq; priuilegium excusans, & præseruans ab exactione spoliorum, quæ fit de nonnullis bonis clericorum post eorum obitum, tamê adhuc quotidianæ distributiones, seu bona ex ijs quæsita non subiacebunt huiusmodi spolijs. ita apertè tenet Redo. tract. de spol. Ecclef. quæst. 3. §. & in hac materia nu. 6. & quæst. 8. nu. 23.

11 ratio est, quia † bona etiam quæsita occasione clericalis dignitatis, aliunde tamen, quàm ex reditibus beneficiarijs non dicuntur spolia, seu non subiacent huic spolio, vt in specie docet Nauar. in Commentario de spol. cleric. ad cap. non liceat, 12. quæst. 2. §. 1. nu. 2. ad fin. hęc enim bona inter patrimonialia, vel quasi patrimonialia connumerantur, vt ibid. monet Nauar. & latiùs post alios ostendit in tract. de redit. Eccles. quæst. 1. monit. 19. nosque supr. tradidimus hac eadem concl. circa princip. Quicquid autem dicere voluerit Nauar. d. quęst. 1. monit. 30. distributiones

12 quotidianas † inter huiusmodi bona quasi patrimonialia, hoc est, quæsita ratione laboris, & industriæ, quàmuis occasione clericatus, & beneficij, cônumerãdas esse ostendimus sup. hac ead. côcl. & 1. par. huius tract. q. 1. circa finê. Probaturq; hæc illatio ijsdê planè rationibus, quibus principalis conclusio; si. n. iure cômuni attento seclusa quauis consuetudine distributiones quotidianæ iure perceptæ, bonaq; ex ijs acquisita transeunt ad consanguineos, & successores ab intestato, vbi de ijs non disponatur per actum inter viuos, vel vltimam voluntatem, proculdubio nô potest in ijsdê succedere Camera Apostolica, cum dominium, & possessio vnius rei apud duos simul, & insolidũ esse non possit iur. vulgar.

Tertia, & postrema conclusio. Consanguinei clericorum, seu eorum hæ-

13 redes etiam ab intestato † succedunt clericis in ipsis quotidianis distributionibus,

tionibus, quamquàm eæ adhuc exactæ non fuerunt tempore obitus ipsorum clericorum. ita in specie respondit Parif. d.consi. 33.num.12. & trib. seqq. & aperte sentit Gig.d.consi.144. num. 21. Probat autem hanc conclusionem Pa-
14 rif. quoniam clericus,† qui inseruiens interest diuinis officijs, efficitur verus creditor distributionum, atque adeo illi debetur, cum à pari procedant soluere,& promittere, l.si patronus §.1.ff. de donat.& l.fin. C.ad leg. Falcid. quæ ratio ex eo, ni fallor, vim habet, quòd Capitulum aūt aliud simile Collegium recipiēs aliquem ad Canonicatum,seu portionē,& distributiones quotidianas cum eo quasi contrahere videtur, eiq; promittere, quòd distributiones ei dabunt, si diuinis officijs interfuerit, Ecclesiæq; pro suo munere inseruierit; quare, cum iste munus suum præstiterit,habet sibi Capitulum obligatum,vt eas tribuat, quas canon huiusmodi clericis tribui mandat. Neque valet responsio Dec.consi. 280. nu.5.quòd paria sunt dare, & promittere vbi est eadem ratio; in casu autē nostro est magna diuersitatis ratio,& manifesta, quia
15 † in solutione dumtaxat realiter facta de distributionibus quotidianis verificatur distributio quotidiana, quæ ita dicitur ab ipso actu executionis, non sic in promissione, quia promissio in verbis consistit, & non dicitur distributio; respondetur enim Dec. supponere distributiones quotidianas non esse, neque dici, nisi actu distribuātur, quod falsum esse mox ostēdemus, cùm ad primam eiusdem Dec. rationem respondebimus. Altera ratio Parif.d. consi.33.num.24.qua postremam hanc conclusionem confirmat,ea est,quoniā
16 difficultas exactionis † non impedit ipsam obligationem l.continuus §.illud, ff. de verb.oblig. Ex qua ratione colligitur etiam ampliatio huius no-
17 stræ conclusionis,vt † nimirum distributiones debeantur siue ipsis clericis Collegiatarum Ecclesiarum siue eorū hæredibus,aut successoribus, licèt per diuturnum tempus exactæ non fuerint propter difficultatem exactionis. ratio autem huius est, quia non valenti agere nulla currit præscriptio; l.1.C. de annal.except.cum suis concord. statim verò, atque agere clericus potuit,
18 † hanc actionem puto ab eo non amitti nisi post 30.annos iuxta reg. tex. in l. sicut in rem, & seq. C. de præscript.30. vel 40. ann. quod perpetuò nota, quoniā sæpè vsu venire potest. Huic verò rationi, quam tamē sibi obijcit Dec.d. consi.280.in princ.nihil respōdet, forsitam, quia propter suam vim euitari non poterat,atq; adeo nullā congruam responsionem patiebatur. Postrema ratio Parif. d.num.24.illa est,quoniam absurdissimum esset, ac rationi incon-
19 gruū,q, † qui seruitiū præstitit,debeat suo seruitio,& stipēdio fraudari, quod est, inquit, cōtra omnia iura cōmunia, sed nihil allegat; nos autem adducere possumus tex. in cap. cum secundùm Apostolum,de præb. l.sed & si lege, ff. de pet.hęred.& l. Attilius, ff.de donat. nec non sacræ scripturæ locos, quibus supr.1.par.quęst.5.concl.1.ostendimus in iure diuino saltem quoad substantiā fundatas esse distributiones quotidianas;ex quibus ille præcipuus est maximè ad rem nostram faciens, qui habetur Luc. 10. dignus est operarius mercede sua, clericus enim qui in Ecclesia Collegiata diuinis officijs assiduè interest, Ecclesiæque inseruit,operarius quidam est, vnde & distributiones quotidianas iure stipendium,& merces dicuntur,vt cōstat ex ijs,quæ adduximus 1. par. quæst.1. in fin. & quæst. 4.circa medium. Ex quibus omnibus optimè concludi potest cum Parif. d. num. 24. & seq.distributiones quotidianas,licèt actualiter non sint solutæ,& ex actæ,tñ peti posse, & solui debere; aliàs posset Capitulum dolosè per aliquod tempus denegare, & subtrahere distributiones quotidianas aliquibus Canonicis, v eas postea perpetuò ijsdem eriperet sicque fraus, & dolus doloso patrocinaretur cōtra cōmunes iuris regulas.

Con-

20 Constat & ex supradictis Crasso † errore lapsum esse Dec. d.cons. 280. per totum, dum contendit distributiones, si statim, ac fuerunt quæsitæ, non fuerint solutæ, & exactæ, non posse postea
21 exigi. cuius rationes † ad quinq; rediguntur. Prima, quam ponit num.1. est, quòd distributiones quotidianæ propriè dicuntur, quæ actu, & re ipsa distribuuntur, vt in specie tradit Gemin. d.c. vnico §.qui verò in fin. de cler.non resid. in 6. & Philip. Prob. in addit. ad Io. Monach. in d. cap. vnico num. 2. id quod etiam indicat nomē ipsum distributionum, quod significat actualem executionem, habent autem nomina cōsequentiam cum rebus §.est & aliud versic. sed nos, Instit. de donat. sic videmus depositum, commodatum, mutuum, & alios contractus, qui re ipsa ineuntur, Instit. quib. mod. re contrah. oblig. ab ipso actu executionis denominari, vt not. Bart. in l. iurisgentium in princip. ff. de pact. Altera ratio Dec. num.2. est, quia distributiones, & obligatio eas soluendi limitata est, & restricta ad reditus, qui percipiuntur ex communi mensa; atque adeo nihil debetur vltra id, quod actu percipitur; pro quo, inquit Dec. facit tex. in l.cum certus, ff. de vin. tritic. & ol. legat. vbi si testator legauit certum numerum amphorarum vini, quod in fundo Semproniano natum esset, & minus natum sit, amplius non debetur; quia verba illa, quod natum esset, vicē taxationis obtinent; quibus similes sunt tex. in l. si debitor §. verisimile, ff. de cōtrah. emp l. nomen debitoris §. vni ex hæredibus, ff. de leg. 3. l. si quis seruum §. si ita quis legauerit, & l. Lucius Titius §. ciuibus, ff. de leg. 2. Tertia ratio Dec. num. 4. ea est, quoniam distributiones quotidianæ introductę sunt in fauorē cultus diuini, vt faciliùs Canonici, & Capellani conuenirent ad diuina, quod not. Abb. in cap. licèt not. 2. de præben. & nos quoque latiùs tradidimus 1. par. huius tract. q. 5. concl. 3. ista aūt ratio, subdit Dec. cessaret, si Canonici, seu Capellani antiqui, creditores remanerent & illis, vel eorum hæredibus deberet satisfieri de communi mensa, quia illa ita grauata esset, & extenuata, quòd noui, & præsentes Cappellani parum, aut nihil perciperent de quotidianis distributionibus; vnde parum curarent de diuinis officijs, quia lucrum de præsenti magis mouet, l. cū hi, & ibi Glos. ff. de transact. Accedit loco 4. rationis, quòd Ecclesia non debet onerari vltra, quàm facultates patiantur, cap. 1. de instit. cap. quoniam, de vit. & honest. cleric. l. in Ecclesijs C. de sacros. Eccles. cum similib. Denique si antiqui Capellani, ait Dec. essent creditores vltra illud, quod in communi massa reperitur, noui Capellani essent deterioris conditionis, quàm antiqui, quod esse non debet, quia omnes debent esse æquales; & antiqui in præiudicium nouorum nihil facere possunt, cap. cum omnes, de constitut. Hæc in summa sunt rationes Decij, quibus contrarium nostræ con-
22 clusioni probare nititur; sed † ita tenues, ac frigidæ, vt & tanto uiro verè indignę videantur, & ijs ipse, qui longè illi, vt ingenuè fateor, inferior sum, facillimè respondere me posse confidam omissis etiam Paris. responsionibus, quæ & ipsæ, vt verum dicam, infirmæ admodum sunt, neque omnes Decij rationes tollunt. Ad primam igitur Decij rationem respondeo negando distributiones eas dumtaxat dici, quæ realiter, & actu distribuuntur, ita, vt, si statim non distribuantur, non habeant ampliùs nomen, aut rationem distributionum, neque debeantur ijs, qui illas labore suo quæsierunt; nam distributiones quotidianæ sunt, licèt aliquid dietim non soluatur, sed post longum tēpus, modò in solutione habeatur respectus ad singulos dies, & horas; ita præter Paris. d. consi. 33. num. 24. vol. 4. & Mandos. in prax. sign. grat. tit. de pension. vers. distributiones quotidianæ, in specie decidit Rot. Rom. teste Achill. de Crass. decis. 12. de præben. aliàs decis. 275. dicuntur enim hæ distributiones

nes quotidianæ non tam, quòd quotidie distribuantur, (cùm experientia, quæ est omnium rerum magistra, cap. quam sit, de elect. in 6. comperiamus in omnibus ferè Ecclesijs huiusmodi reditus, & prouentus ijs, qui interfuerint diuinis officijs, distribui non singulis diebus, sed vel singulis hebdomadis, vel mensibus, vel etiam annis) quàm quia ijs distribuantur, qui quotidie inseruiunt, vt adnotauit Rot. d. decis. 12. num. 1. Rebuf. consi. 134. nu. 4. & nos latiùs docuimus supr. 1. par. q. 1. ad fin. nomen verò ipsum distributio-
23 nis † licèt executionem quandam, & actum significare videatur; tamen in eo magna vis facienda non est; neque enim rebus semper consequentia sunt nomina, neque ab ijs apta perpetuò sumitur argumentatio, vt constat ex l. 2. §. pen. C. de constit. pecun. & l. 3. §. conditio, ff. de adim. leg. l. tabernæ, ff. de verb. sig. Glo. & Doct. ibid: & d. §. est & aliud, Instit. de donat. Bar. in rubr. nu. 2. ff. sol. matr. & in l. Imperatores §. itē rescripserunt, nu. 2. ff. ad municip. Galin. de verb. signifi. lib. 6. cap. 1. nu. 34. alijsq; passim. Accedit, quòd allegata nominis huius proprietas, & deriuatio satis locum habere potest, cum vt plurimum actu distribuantur suis loco, & tempore iuxta cuiuslibet Ecclesiæ laudabilem consuetudinem, & ordinationem; certum est autem attendendum esse, quod vt plurimum fit, vt constat ex l. legaui ff. de liber. legat. l. certi condictio §. si nummos ff. si cert. petat. l. certi iuris C. de iud. cum alijs, quæ ad id adducunt Bellon. & Euer. in loc. seu argum. à communiter accidēt. & præterea quælibet dispositio, seu locutio quantumuis generalis, & ampla intelligenda est iuxta terminos habiles, vt colligitur ex tex. in cap. significatum, vbi Glo. & cæter., de præben. iure igitur concludere possumus cum Mandos. d. vers. distributiones quotidianæ, earundem distributionum nomen conuenire distributionibus quoque illis, quæ actu quotidie non distribuuntur, sed solùm habito respectu ad quotidianum seruitium, quia, inquit, vtrumque verbum verum redditur; primum quidem, distributiones, quæ non tantùm fiunt soluendo, sed etiam promittendo; alterum, quotidianæ, quia non solùm quotidie, sed etiam quaque hora aliquid soluitur. Quare ad rem non facit quod de commodato, deposito, & mutuo obijciebat Dec. id enim non ex nomine, sed ex propria natura, & substantia habent, vt re ipsa tantùm in ijs obligatio cōtrahatur. Altera vero ratio Decij tollitur concedendo,
24 † quòd cuiusque anni distributio restringenda sit ad reditus, qui eo anno percepti sunt, respectu tñ eorū, qui eo tēpore Ecclesiæ seruierunt, qūo procedunt in cōtrarium allegata; quare non est trahendum ad alios annos, vel ad eos, qui alio tempore seruierunt; nam
25 fructus cuiusque anni † destinati sunt pro oneribus incumbentibus illo anno vsque ad nouos fructus, vt constar ex tex. in cap. præsenti §. porro de off. ord. in 6. vbi id in spetie adnotauit inter cæteros Gemin. nec non Couar. lib. 1. var. resol. cap. 15. num. 12. in fin. latè Borgn. decis. 37. num 48. 50. 53. & 56. 2. par. Ad tertiā rationem dicimus, quòd admisso distributiones īntroductas esse in fauorem cultus diuini, negamus as-
26 sumptum, quòd † nimirum, si dentur antiquis Canonicis, seu eorum hæredibus distributiones iure iam acquisitæ, cultus diuinus per se minuatur; nam cuilibet anno sui fructus, & distributiones assignandæ sunt, vt mox diximus. vel igitur distributiones correspondentes prioribus annis, quę percipi debebant ab antiquis Canonicis, perceptæ fuerunt à posterioribus Canonicis, qui tamen etiā perceperunt distributiones posteriorum annorum, & sic proculdubio non minuitur cultus ex defectu distributionū, cum posterioribus annis supponantur propriæ accessisse distributiones; quin imno restituant distributiones priorum annorū, quas non magis ipsi, quàm antiqui

Canonici habere debent; vel non perceperunt, puta propter difficultatem exigendi; & sic adhuc non magis ipsi iuniores eas habere debent, quàm antiquiores, seu eorum hæredes, cum suis annis correspondeant, vt mox dictum est, neque difficultas exigendi tollat obligationem, vt in princip. huius conclus. dicebamus. neque video, quomodo cultus diuinus in posterioribus annis minuatur, qui suas habet distributiones æquales cæterorum annorũ distributionibus. Ex quo etiam statim euertitur quarta ratio; neq; enim Ecclesia oneratur vltra facultates, sed singulis annis propria onera assignantur; cum hæ distributiones, quæ nunc exiguntur, & distribuuntur, exigi debuerint, & distribui prioribus annis. Postrema denique ratio se ipsam iugulat; retorquendo enim argumentum dicimus, quòd, si distributiones, quæ percipi debebant ab antiquioribus Canonicis, seu Capellanis superioribus annis, nunc percipiantur à iunioribus Canonicis, vel Capellanis, antiquiores per supradicta æquales non erunt, sed deterioris cõditionis in percipiendis portionibus, seu distributionibus quoti-
27 dianis † contra dispositionem tex. in d. cap. cum omnes de constit. in contrarium allegato disponente omnes pares esse debere in huiusmodi reditibus, & prouentibus Ecclesiasticis percipiẽdis. Atque ex his satis, ni fallor factum puto rationibus Decij, finisq; sit huic quæstioni.

SVMMÆ RERVM.

1 *Donare possunt inter viuos in pios vsus clerici in ægritudine cõstituti aliquam partem redituum Ecclesiasticorum etiam distinctorũ à distributionibus quotidianis, Immo in quauis quantitate sani. nu. 2 aut etiam infirmi. num. 3.*

4 *Traditio requiritur in donatione inter viuos bonorum acquisitorum ex reditibus Ecclesiasticis à clerico ægroto facta.*

5 *Donare non potest inter viuos clericus in vsus prophanos reditus Ecclesiasticos à distributionibus distinctos.*

6 *Reditus Ecclesiasticos iure tantùm humano tenentur clerici vltra propriam sustentationem in pios vsus erogare.*

7 *Eleemosina facienda est iure diuino de eo, quod superest statui suo, immo & de eo, quod superest necessitati, extremè indigenti. num. 8.*

9 *Ius naturale non cogit clericos ad erogandos reditus Ecclesiasticos in pios vsus, contra Nauar. & num. seq.*

10 *Præcepta Decalogi sunt diuina, & naturalia.*

11 *Consuetudo immemorabilis, vt clerici in vsus non pios disponant de reditibus Ecclesiasticis, admittenda est.*

12 *Donare possunt clerici inter viuos quotidianas distributiones etiam in vsus non pios, & num. seqq.*

13 *Donare faciliùs possunt clerici secundùm canones reditus Ecclesiasticos inter viuos, quàm de ijs testari.*

14 *Argumentum ab vltimis voluntatibus ad contractus valet vbi militat eadem ratio.*

15 *Verbum, disponere, additum verbo, testari, dicit actum inter viuos.*

16 *Verbum, testari, comprehendit etiam codicilles, & donationem causa mortis.*

17 *Dominium, quod habent clerici quotidianarum distributionum, optimè arguit posse illos de ijsdem disponere per actum inter viuos, contra Nauar.*

18 *Successor clerici habet distributiones ad ratam temporis, quo clericus Ecclesiæ inseruiuit, & num. seqq.*

19 *Distributiones quotidianas lucratur clericus solum ad ratam temporis, quo Ecclesiæ inseruit.*

20 *Fructus beneficiorum ex quorundam sentẽtia diuidendi sunt inter successorem, & hæredes præcessoris ad ratam temporis; quæ opinio dubia redditur. num. 21. communisq; opinio est, vt ad hæredem pertineant solùm fructus separati. nu. 22. etiam non recoudsti. num. 23.*

24 *Fructuum diuisio inter hæredem, & fideicommissarium qualiter sit facienda.*

25 *Pensiones prædiorum siue vrbanorum, siue rusticorum qualiter diuidendæ inter præcessorem, eiusue hæredes, & successorem in beneficio.*

Cc An,

An, & quomodo possint clerici de quotidianis distributionibus disponere nere per actum inter viuos. Quæstio. IIII.

QVONIAM duobus modis potest aliquis de re propria disponere, vel per vltimam voluntatem, vel per actum inter viuos; ideo, post quā egimus, an, & quō possint clerici disponere de quotidianis distributionibus per vltimam voluntatem, cui consequenter subiecimus quæstionem de successione ab intestato; reliquum nunc est, vt de dispositione per actum inter viuos videamus; qui quidem, quatenus ad rem nostram facit, vel esse potest emptio, & venditio, seu locatio, & de his satis egimus supr. 1. par. quæst. 18. præcipuè concl. vlt. in fin. aut remissio, cōpositio, seu transactio de his insequenti quæst. aut denique esse potest donatio inter viuos, & de hoc agemus in hac quæst. quā tribus cōclusionibus absoluemus.

Prima conclusio. Possunt clerici in
1 ægritudine constituti † donare inter viuos in pios vsus aliquam partem redituum Ecclesiasticorum etiam distinctorū à quotidianis distributionibus, immo etiam bonorum ex his reditibus acquisitorum. tex. est in cap. ad hæc, de testam. ibi, viuentes, & sui compotes moderatè valent aliqua de bonis ipsis non ratione testamēti, sed eleemosinæ intuitu erogare ī ægritudine cōstituti; vbi Glo. & Doct. omnes id adnotarunt. Ampliatur autem hæc cōclusio primò,
2 vt † etiā possint clerici in quauis quantitate donare inter viuos in vsus pios, seu titulo eleemosinæ, si bona vtantur valetudine; quod satis probatur in c. quia Ioannes iuncta Glos. 12. quæst. 5. adnotaruntque Abb. Anchar. Imol. & Barbar. d. cap. ad hæc, Couar. in cap. cum in officijs num. 5. de testam. & Nauar. d. tract. de redit. Ecclesiast. quæst. 1. monit. 34. num. 1. cum seq. & quæst. 3. monit. 1. num. 1. Ampliatur secundò,
3 vt etiam possit clericus † donare inter viuos huiusmodi magnam quātitatem licèt aduersa vtatur valetudine, vt latè probat Nauar. d. monit. 34. nu. 1. & 2. Limitatur autem primo hęc conclusio,
4 quòd, vbi † donatio fiat bonorum acquisitorum ex reditibus Ecclesiasticis ab ægroto, debet fieri traditio ipsorum bonorum viuente donante ad hunc saltem effectum, vt fraudis præsumptio, & suspitionis inditium euitetur, quo ficta censeri possit donatio ista ab ægroto facta, vt post Barbat. d. cap. ad hæc col. 2. monet Couar. d. cap. cum in officijs num. 5. Limitatur secundò, quòd
5 secus † erit si huiusmodi reditus in vsus non pios, seu prophanos erogentur, neque enim id facere potest clericus de iure communi, sed debet eos omnino in pios vsus erogare, vt docet Nauar. d. quæst. 1. monit. 34. num. 3. & latiùs ead. quæst. 1. monit. 24. per totam; quāmuis non admittamus, quod ipse vtrobiq;, & monit. 20. cum seqq. alijque nonnulli
6 Doct. tradunt, † clericos ad id iure diuino, ac naturali teneri; neque enim vllus Scripturæ locus magis de reditibus Ecclesiæ, quàm de alijs prophanis loquitur, pro vt illud Luc. 11. quod superest, date eleemosinā, aut illud Paul. 1. ad Timoth. 6. habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus; his enim locis, alijsque similibus satis respōdet inter alios Sot. lib. 10. de iust. & iur. quæst. 4. art. 3. nam vel verba consilij sunt, vt hæc posteriora, vel cōmunia sunt cæteris quoque prophanis
7 reditibus, quos † diuino iure fateor cū communi Doctorum sententia teneri quoslibet fideles in pauperes erogare quoad eam partem, quæ cuiuslibet statui superest; vt constat ex loco Luc. 11. proximè cit. & tex. in cap. sicut hi, 47. dist. vbi Doct. & S. Thom. 2. 2. quæst. 32. art. 2. Nauar. in Manual. Confess. c. 24. ferè per totum, Sarmient. in tract. de redit. Eccles. 4. par. cap. 5. num. 8. immo
8 † & occurrere extremæ alterius necessitati ex ijs, quæ propriæ necessitati supersunt iuxta communem Doctorum tradi-

traditionem in cap. pasce, 86. dist. maxime verò Summistarũ in Verbo Eleemosina, Nauar. supr. Sarmient. d. cap. 5. num. 5. Neque etiam video, quomodo
9 † iure naturali directè id præcipiatur, quod enim Nauar. d. quæst. 1. monit. 20. ait clericum, qui id, quod superest ex reditibus Ecclesiasticis pro sua sustentatione, non erogat in pios vsus, committere contra præceptum septimum Decalogi de non furando, & decimum de re aliena non concupiscenda, quæ tamen præcepta, sicut & cæte-
10 ra Decalogi, † non modo diuina sunt, vt de se patet, & docet inter alios S. Thom. 1. 2. quæst. 100. art. 1. sed etiam naturalia, vt idem communiter receptus tradit 2. 2. quæst. 122. art. 1. & Nauar. d. monit. 20. num. 5. id inquam ego non admitto, quasi clericus ille directè, & per se delinquat contra huiusmodi præcepta Decalogi, sed indirectè, & per accidens, seu per aliud, quatenus nimirum Ecclesia dominiũ quodammodo abstulit huiusmodi redituũ clerico vltra congruam eius sustentationem; atque hac ratione admittimus clericum hos reditus, qui sustentationi supersunt, in prophanos vsus erogantẽ contra ius naturale delinquere, naturale inquam non simpliciter, sed humanum, seu potius humanum naturale, quatenus facit contra id, quod naturaliter ad humanum præceptum cõsequitur, seu quod ius naturale præcipit supposito humano præcepto. Ex
11 quibus omnibus sequitur † admittendam in hoc esse consuetudinem saltem immemorabilem disponẽdi de huiusmodi reditibus etiam in prophanos vsus iuxta ea, quæ tradidimus supr. quæst. 2. concl. 1. ad finem, quicquid in cõtrarium voluerit Nauar. d. quæst. 1. monit. 53. & 54. quæst. 2. monit. 22. & quæst. 3. monit. 2. cuius rationes ex supradictis tollentur, cum omnes supponant præceptum tolluntur, cum omnes supponant præceptum illud diuinum & naturale simpliciter subesse, cuius contrarium mox demonstrauimus.

Secunda conclusio. Certum mihi est, posse clericos seclusa quauis con-
12 suetudine etiam in vsus non pios † donare inter viuos quotidianas distribuнes, quas iustè quæsierũt, sicut possunt cæteros reditus patrimoniales. ita in specie respondit Paris. consi. 33. nu. 12. & seqq. & Soc. consi. 91. col. 5. versic. circa secundùm vol. 3. Corn. consi. 314. col. 2. vol. 3. & sentit Alex. consi. 116. col. fin. vol. 7. Gig. consi. 144. nu. 7. Idem etiam post alios voluit Franc. Bursat. consi. 226. num. 49. vol. 2. dum respondit ex recepta sententia, clericos habere liberam dispositionem quotidianarum distributionum. probat autẽ primo hanc conclusionem Paris. & Soc. loc. cit. quia potest clericus de ijs testari, quod nos supr. quæst. 2. concl. 2. ostẽ-
13 dimus; faciliùs autem † permittunt canones clericis, vt donare possint inter viuos reditus Ecclesiasticos, quàm, vt de ijs queant disponere per vltimam voluntatem, vt cõstat ex d. cap. ad hæc, de testam. vbi id adnotarunt Doct. & Nauar. d. tract. de redit. Eccles. quæst. 1. monit. 34. & quæst. 3. monit. 1. præter-
14 quam quod valet etiam † argumentũ, & illatio de vltimis voluntatibus ad contractus, saltem vbi militat eadem ratio, prout accidit ĩ casu nostro, quod probatur in l. quæ de legatis, ff. de legat. 1. cum simil. ex quibus id latè adstruunt Euerard. & Bellon. in loc. seu argument. à contract. ad vltim. volunt. & contra. probant secundò hanc conclusionem Paris. & Socin. quia Doct. ferè omnes in cap. vnico, de cler. non resid. in 6. nec non Gem. in cõs. 85. col. 3. & Card. in Clem. fin. q. 13. de præb. docẽt posse clericos liberè testari, ac disponere de quotidianis distributioni-
15 bus. illud aũt verbũ, † disponere, referendũ est ad actũ inter viuos, nam de testamẽto, & vltima voluntate dictũ erat
16 per illud verbum, testari, ꝙ satis † cõprehendit ẽt codicillos, & donationem causa mortis iuxta tex. in l. Marcellus ff. de donat. caus. mort. & l. cõficiuntur cum vtrobique not. ff. de iur. codicill.

 aliàs

aliàs verbum, disponere, esset frustatorium contra ea, quæ traduntur per Doct. in l. hæc stipulario §. diuus ff. vt legat. seu fideic. nom. caueat. Tertia;
17 & postrema ratio † est, quam indicant Parif. & Soc.loo. cit. quoniam clericus potest tanquam de re sua, cuius habeat dominium, de hisce distributionibus disponere; in re autem sua quilibet est moderator, & arbiter, l. in re mandata C. mandat. l. sed & si §. consuluit, ff. de petit. hæredit. l. si quis vi §. differentia, ff. de acquir. poss. cum suis concord. quòd verò clericus habeat dominium quotidianarum distributionum, latè ostendimus supr. hac. ipsa 2. par. quæst. 1. concl. 2. Neque uis huius rationis eneruatur p id, quod tradit Nauar. d. tract. de redit. Eccles. quæst. 1. monit. 51. num. 3. quatenus respondendo ad tex. d. cap. vnico, ex quo probare contendebat Sarmient. in suo tract. de reditibus clericos posse testari, ac liberè disponere de reditibus Ecclesiasticis ait non rectè sequi ex eo, quod quis dominus sit alicuius rei, posse de ea disponere, nam hæc consequentia euertitur per tex. in l. non ideo minus ff. de rei vendic. vbi habetur grauatum ad restituendum post mortem dominum esse, licèt alienare non possit; nec non ex eo patet, quòd feudatarius, emphiteota, & similes habent verum dominium, & tamen rem alienare non possunt, neque de ea liberè disponere, similiter pupillus, furiosus, & similes nō habent liberam administrationem, & dispositionem rerum suarum, quarum tamen habent verum, proprium, & plenum dominium. Ad hoc enim breuiter respondeo, ideo hos omnes non posse liberè disponere de rebus, quarū habent dominium, quoniam dominiū illud nō est absolutum, sed dependens: vel ab aliqua persona siue propter gratuitā, & liberalem concessionem, prout contingit vt plurimum in feudo, & emphiteusi, quorum etiam dominium plenum non est; siue propter infirmitatem iudicij in eo, qui dominus est, vt in minore, & furioso; vel à conditione, seu tempore, vt in eo, qui grauatus est restituere post mortem, vel aliqua alia re, quod non est in proposito, cùm clericus liberum, plenum, & absolutum habeat dominium quotidianarum distributionum, quas neque gratuitò accipit, sed labore quæsiuit, neque impeditur distrahere propter imbecillitatē iudicij, cum non supponatur iudicio laborare, denique grauatus non sit eas legitimè quæsitas alicui restituere, supponamusq; eum conditionem illam, & modum adimpleuisse, sub quo datæ, & assignatæ fuerunt, nimirum diuinis officijs interfuisse, Ecclesiæq; debitum pro suo munere seruitium præstitisse iuxta dispositionem tex. in d. cap. vnico, & aliàs sæpiùs per nos tradita in hoc tractatu.

Tertia conclusio, quæ erit pro complemento non huius modò, sed etiam trium statim præcedentium quæst. Hę-
18 res, † donatarius, vel alius successor clerici quoad quotidianas distributiones debet eas habere ad ratam temporis, quo diuinis in quolibet anno interfuit, atque Ecclesiæ inseruiuit. Probatur hæc conclusio vnica ratione. neq; enim potest clericus transmittere ad successorem suum maiorem distributionum partem, quàm ipse lucratus sit sibiq; quæsierit; cum nemo possit plus iuris transferre in alium, quàm sibi cōpetere dignoscatur, cap. nemo potest, de reg. iur. in 6. l. nemo plus, ff. eod. nemoq; det, quod non habet, capit. quod autem, de iure patr. cum simil. Quòd
19 autem clericus † in quolibet anno lucretur distributiones dumtaxat ad ratam temporis, quo Ecclesiæ inseruit, diuinisq; interest, ita, vt siue decedat, siue beneficio cedat, siue aliter beneficium in Ecclesia Collegiata habere desinat, ab eo die in antea carere debeat distributionibus, atque adeo eas in aliū transmittere non possit, admonuimus supr. 2. par. quæst. 12. num. 67. & ex eo probatur; nam distributiones dantur pro labore, & seruitio singulis diebus

præ-

præstito, & eo ipso distributiones quotidianæ dicuntur, & sunt, quòd, licèt non quotidie distribuantur, tamen respectu habito ad singulos dies, immò, & horas, quibus clericus diuinis interfuit, ei tribuantur, vt constat ex ijs, quæ tradidimus supr. 1. par. quæst. 1. ad fin. & in specie monet Paris. d. consi. 33. num. 24. vol. 4. & decisum fuit in Rot. Roman. teste Achill. de. Crass. decis. 275. seu, 12. de præben. Confirmatur autem hæc ipsa conclusio ex opinione,
20 & ratione illorū, qui voluerunt † fructus beneficiorū diuidendos esse inter beneficiarij hæredes, & successorem in beneficio ad ratam temporis, quo beneficiarius præcessor obtinuit beneficium, ita vt pro eo dumtaxat tempore vsque ad diem cessus, vel decessus ad illum, eiusue hæredes, & successores in prophanis pertineat beneficiorum reditus, pro reliquo verò tempore sequēti ad successorem in beneficio, seu ad Ecclesiā, vt voluit Bart. in l. diuortio in princip. num. 12. ff. sol. matr. & ibi d. Alberic. Didac. Couar. lib. 1. var. resol. c. 15. num. 12. ad fin. & Sarmient. in tract. de redit. Eccles. 4. par. cap. 6. num. 13. ob eam rationem, quòd beneficiarius propter onera beneficij in hoc assimilari debet marito, qui sustinet onera matrimonij, atque adeò fieri debet diuisio fructuū inter beneficiariū, eiusue hæredes, & inter successorem in beneficio ad ratam anni, & temporis, quo beneficium obtinuit, eiusque onera sustinuit, quomodo fit inter maritum, & vxorem facto diuortio iuxta dispositionem tex. d. l. diuortio in princip. hæc enim ratio vbi etiam non militaret in quolibet beneficio, quoad fructus beneficiorum, militat saltem, & omnino locum habet in clerico Ecclesiæ Collegiatæ quoad quotidianas distributiones, quas percipit non modò ratione cuiuslibet oneris, sed ratione assidui laboris, & seruitij, quod Ecclesiæ præ-
21 stat; quoad reliquos † enim reditus beneficiorum, cum eorum onera tot, tantaque non sint, sicut in matrimonio, vt optimè monet Nauar. d. tract. de redit. Eccles. quæst. 3. monit. 13. nu. 3. transeo cum communi opinione Glos. & Doct. in cap. si propter, de rescript. in 6. cap. præsenti, de offic. ord. eod. lib. Host. Henric. Card. Imol. & aliorum in cap.
22 fin. de pecul. cleric. quę habet, † vt ad beneficiarium, seu eius hæredem, ac successorem in prophanis spectent reditus, & fructus percepti, seu à solo
23 separati, idq; licèt reconditi † non sint, pro vt contra Glos. d. cap. præsenti, voluit ibi Franc. Gemin. d. cap. si propter, Card. Imol. & Barbat. d. cap. fin. Salic. in l. si pater, C. de vsufr. Florian. in l. qui scit §. si alieno, ff. de vsuf. quorū opinio cōmunis est teste Tiraq. de retract. lib. 1. §. 5. Glos. 4. in princip. reliqui verò fructus pertineant ad suc-
24 cessorem in beneficio, idq; iuxta † diuisionem fructuum, quę fit inter dominum, & hæredes vsufructuarij ex dispositione tex. in l. si vsufructuarius ff. quibus mod. vsufruct. amitt. quòd si
25 † agri pertinentes ad Ecclesiasticum beneficium, aut domus, aliaue prædia ad pensionem annuam locata fuerint, cedente, aut decedente eo, qui beneficium possidet, pēsiones illius anni, quo fructus percepti sunt eo adhuc beneficium obtinente, licèt eorum solutionis dies cedat post beneficij dimissionem, ad eum ipsum beneficiariū, eiusue successores et singulares, aut hæredes in rebus prophanis pertinebunt ex mēte prædictorū omniū iuxta distinctionē, l. defuncta ff. de vsufr. quod in specie adnotauit Ang. consi. 245. nume. 7. & Card. consi. 100. Quòd si quis plura velit de hac quæstione, quomodo diuidēdi sint fructus beneficiorum distincti à quotidianis distributionibus inter successorem in beneficio, & ipsum beneficiarium, seu eius hæredes, præter citatos Doct. consulat Cæsar. Otinell. in consi. quem non multos ante annos edidit ad cap. si quis iam translatus 21. quæst. 2. de fruct. Eccles. post translat. percipiend. Nos verò ad alia transeamus.

SVM-

SVMMÆ RERVM.

1 Remissio, donatio, & transactio inter se differunt, & quomodo. num. seqq.
2 Donatio quarum rerum fit.
3 Remissio quorum nam fit, & num. 5.
4 Remittit quis faciliùs quod sperat, quàm dat quod promittit.
5 Transactio est de re dubia, & lite incerta, neque finita.
6 Donare potest clericus distributiones sibi applicatas alteri, qui eas malè quæsierat, & num. seq.
7 Remissionis debiti, seu donationis prohibitio exorbitat à iure, atque ideo non est facilè extendenda.
8 Remissio, & conuentio de futuro circa quotidianas distributiones, omnino prohibita est. de præterito verò probabile est, quòd non sit prohibita. num. 9. licèt probabilius sit, quod sic. nu. 10.
11 Dictio vniuersalis omnes sui species includit, & quicquid impropriè eo nomine venit.
12 Dictio, quoduis, vniuersalis est.
13 Remissio de præterito fieri potest, vbi dubium iuris, aut facti sit, an quis malè perceperit distributiones.
14 Transigi non potest sine superioris auctoritate super iure in futurũ percipiendi distributiones quotidianas. Idq; licèt iuramẽtum accedat. num. 15. componi tamen amicabiliter potest, modò id gratis fiat. num. 16.
17 Transigi potest super iure percipiendi distributiones dato aliquo spirituali. debet tamen pro validitate, & successoris obligatione accedere superioris auctoritas. num. 18.
19 Transactio fieri non potest super alimentis futuris sine superioris auctoritate.
20 Transigi non potest super pensione Ecclesiastica, quæ datur pro alimentis in futurum soluenda, sine superioris auctoritate.
21 Transigi potest sine superioris auctoritate super distributionibus præteritis; temporale enim quid sunt. nu. 22.
23 Transigi potest super præteritis alimẽtis sine superioris auctoritate. & quæ sit ratio discriminis quoad futura. num. 24.

An, & quomodo possint per clericos remitti distributiones ab alijs malè perceptæ, seu super ijsdem transigi. Quæstio V.

DIXIMVS in præcedenti quæst. num possint clerici de quotidianis distributionibus disponere per donationẽ inter viuos; sed quoniam transactio, & remissio est quidam actus inter viuos; ideo de ea iuxta id, quod ibidem proposuimus, & polliciti sumus, agendum est in hac quæst.

Præmittendum autem est, differre
1 † hæc tria inter se, donationem, remissionem, & transactionem; donamus
2 † enim id, quod nostrum est, ac possi-
3 demus; remittimus † verò quod speramus, neque habemus, vt constat ex l. vnum ex familia §. si rem ff. de leg. 2. & l. fideicommissum §. item si quis ff. de leg. 3. per quæ iura adnotauit Galin. in tract. de verbor. fig. lib. 5. cap. 18. num.
4 631. faciliùs aliquem † remittere quod sperat, quã dare quod promittit; quod etiam adnotauit Bart. in l. si duo ff. de
5 verb. oblig. qui autem transigit † quasi de re dubia, & lite incerta, neque finita transigit, vt ait Vlpianus I. C. in l. 1. ff. de transact. remissio verò est de re certa, & indubitata, vt constat ex d. l. 1. in fine, ibi, rem certam, & indubitatam liberalitate remittit. cum hoc tamen stat, vt ea res non habeatur; possumus enim, vt de se patet, rẽ aliquam certò, & indubitatè sperare, & tamen eam nõ habere, neque possidere; prout in casu proposito sunt quotidianæ distributiones, quas quis lucratus est, & tamẽ adhuc actu eas non percepit à Thesaurario, qui paratus est illas cuiq; soluere. Hoc præmisso sit
6 Prima conclusio. Certum est † posse clericum distributiones, quas alter malè quæsierat, sibi applicatas, & traditas illi ipsi donare, qui eas amisit. ita in specie docet Nauar. in Miscell. de orat. Miscell. 59. num. 4. & 5. Glos. d. cap.

cap. vnico, Verb. suas, & ibi Gemin. in §. qui verò num. 10. de cler. non resid. in 6. probaturque hæc conclusio omnibus ijs rationibus, quibus quęst. præced. concl. 2. indistinctè demonstrauimus posse clericum alteri donare inter viuos quotidianas distributiones, quas ipse iure quæsiuit, & percepit; neque enim videtur congrua ratio assignari posse, cur possit alijs donare, & non huic. Non illa ratio, quòd distributionũ amissio principaliter statuta est in fauorem publicum cultus diuini, vt sentit Bonif. 8. in in d. c. vnico, de cler. non resid. in 6. atque adeo consensus eorum, quibus accrescunt, non potest prodesse illis, qui eas amittunt, cum priuatorum cõsensus ius publicum tollere non possit, cap. si diligenti, de for. compet. l. ius publicum ff. de pact. cum simil. Neque illa ratio, quòd tollenda est materia delinquẽdi, l. conuenire, ff. de pact. dotal. cap. ex parte, de censuet. cum suis concord. quòd si consensus eorum, quibus distributiones accrescunt, sufficeret, facilè fieret, vt omnes in absentia illas perciperẽt, facilè enim consentiret vnus canonicus, ne alius perdat in absentia, vt alius consentiat, ne ipse perdat, cùm abfuerit; & ita omnes delinquerent. denique non obstat, quod id expressum videatur à Trident. Concil. sess. 24. cap. 12. de reform. ad fin. in hæc verba; distributiones verò qui statis horis interfuerint, recipiant; reliqui quamuis collusione, aut remissione exclusa his careant. Non obstant inquam hæc omnia; quia si rectè perpendantur, ex ijs tantùm probatur omnino excludendam esse quamlibet collusionẽ, seu conuentionẽ, ac remissionem de futuro, quod infra seq. conclusione in princip. admittemus, nõ autem quòd donari non possit id, quod iam amissum est, & per alios perceptum. sed ad hæc ad singulas rationes singillatim respondendo dicimus quoad primam, cõsensum nõ facere in hoc casu, quòd is nõ amittat distributiones non interessendo, sed eas postquam amisit, sine vlla fraude, & conuentione, sed ex mera liberalitate recuperet: quomodo etiam tollitur secunda ratio; nulla .n. datur occasio delinquendi, cum nec ille, qui amittit, tutus sit de donatione, neque is, qui donat, quòd simili in causa sibi quoque facienda sit donatio, cum iam supponamus omnem omnino fraudem, collusionem, & conuentionem hinc abesse. ex quo constat non obstare Trid. Concil. loc. cit. quoad priorem dispositionis partem; nam solam collusionem excludit; quoad posteriorem autem partem cum loquatur dumtaxat de remissione, non est id extendendum ad donationem, tum quòd
7 prohibitio † remissionis debiti, seu donationis exorbitat à iure, vt adnotauit Glos. communiter recepta in cap. statutum §. si quid autem, in Verb. remissione, de rescript. in 6. per tex. in §. per traditionem, Instit. de rer. diuis. exorbitantia autem à iure extendenda non sunt, cap. quæ à iure, de reg. iur. in 6. cum simil. tum quia licèt largo modo paria sint remittere, & donare; tamen propriè differunt, vt præter iura supr. in princip. quæst. allegata, patet ex l. Iulianus, ff. de condit. & demonstr. vbi hoc adnotauit Bart. necnon Dec. in l. si quis obligationem num. 7. ff. de reg. iur. tum denique quia Glos. singularis communiter approbata in d. §. si quid autem verb. remissione versic. quid, si postquam restituit, expressè hoc docet, nimirum, quòd, licèt canon, aut lex prohibeat remissionem alicuius rei; tamen pòst quàm ea restituta est, modò absit fraus, donari potest.

Secunda conclusio. Licèt conuentio, & remissio de futuro circa quotidianas distributiones malè perceptas retinendas omnino prohibita sit, neque tutum reddat earum retentorem; tamen probabile puto nõ esse prohibitam remissionem de præterito, modò nulla præcesserit conuentio, nullaque fraus subsit.
8 Prior pars † huius conclusionis expressè definitur à Trid. Concil. d. sess. 24. c. 1. in fin. in verbis mox allegatis;

pro-

probaturq; ex alijs duabus rationibus quæ, cum præced. conclus. obstare viderentur, ibi relatæ fuerunt, ijsque satis fecimus, admonentes ita illi conclusioni eas nō officere, vt hāc satis quoad priorem sui partem comprobarent.

9 Posterior autem † pars probatur, primò, quia eam ante Trident. Concil. tenuit Glo. quam ibi omnes excepto Archid. secuti sunt in d. cap. vnico verb. suas, de cler. non resid. in 6. post Conc. verò Trident. idem voluisse videtur Nauar. d. Miscell. 59. de orat. nu. 2. dum distinguit de dolo præterito, & futuro; quàmuis contrarium sensisse videatur idem Nauar. num. 3. dum ait Glos. prædictam solennem sublatā esse per prædictum Concilium; idemque etiam est de mente Glos. præcipua enim ratio, in qua se fundauit Glos. ad asserēdum, quòd locus sit remissioni, fuit, quòd illa non erat prohibita in d. cap. vnico, sicut in cap. statutum §. antepen. de rescript. in 6. cap. exigit, de censibus eod. lib. & Clem. nolentes §. quod si secus de hæret. quæ tamen hodie videtur prohibita nimirum per Trid. Concil. vnde hanc cōtrariam opinionem post Trid. Concil. amplexus est Stephan. Duran. de trib. Eccles. Cathol. lib. 3. c. 25. num. 5. audacter inferens delēdam nunc esse illam Glos. in Verb. suas. Secundò quia, quicquid sit de auctoritate Doctorum, videtur hæc posterior pars probari duplici ratione, altera generali, quam affert Glos. d. verb. suas, ex §. per traditionem, Instit. de rer. diuis. vbi dicitur, nihil esse tam conueniens naturali æquitati, quàm volūtatem domini volentis rem suam in alium transferre, ratam haberi; quæ quidem ratio ex mente eiusdem Glos. militat quoq; post Tridentinum Concilium, hoc est siue prohibita sit remissio, siue non; altera specialis est, & melior; quoniam licèt dolus futurus remitti non possit, potest tamen præteritus, l. si vnus §. illud ff. de pact. cum simil. atq; adeo sublata remissione doli in dubio censendum erit id dictum de remissione doli futuri, non autem præteriti, cum illa sola, non autem hæc tribuat occasionem delinquendi, vt post alios declarat optimè Ias. d. §. illud; qua ratione tradiderunt communiter Doctores posse testatorem remittere administratori, & tutori dolum præteritum, non autem futurum, vt constat ex ijs, quos refert, & sequitur inter alios Couar. lib. 2. var. resol. cap. 14. num. 3. & 4. Quàmuis autem hæc opinio, quam mox in posteriori conclusionis parte firmauimus, satis probabiliter in iure sustineri possit ex supradi-

10 ctis; probabiliorem † tamen puto, atq; adeo tenendam oppositam, vt nimirum non possit, vbi etiam de præteritis agitur, clerico, qui malè quæsiuit distributiones quotidianas, id per alios clericos remitti, ac permitti, vt easdem distributiones actu percipiat, seu perceptas retineat; tum quia hæc opinio communior est, vt patet ex paulo ante relatis, tum quia tutior in foro cōscientiæ, tū quia cultui diuino fauorabilior; tum quia cōgruentior verbis Trident. Concilij quamuis remissionem excludentis, ac prohibentis per verbum vni-

11 uersale, ac generale, quod † omnes sui species includit, atque adeo tam remissionem doli præteriti, quàm futuri cōplectitur, nam dictio vniuersalis comprehēdit omnia, etiam quæ impropriè veniunt, quæque aliàs illa dispositio non comprǽhenderet, vt latè inter cæteros probat Alb. cons. 17. num 4. vol. 1. & cons. 585. num. 27. vol. 3. Gomes. ad reg. de exprim. val. quæst. 1. Alex. cons. 155. col. 1. vol. 2. Tiraq. de Retract. lignag. §. 1. Glos. 7. num. 20. cum seqq. & Rebuf. in l. creditorum circa

12 medium, ff. de verb. sig. dictionem † autem, quoduis, & quiuis, vniuersalē esse tradit inter alios Rebuf. ibid. nemoq; iure dubitare potest. Et ad priorem rationem in posteriori fundamento contrariæ opinionis allatam ex §. per traditionem, Instit. de rer. diuis. respondetur illud intelligendū esse, modò voluntas illa sit legitima, vt Glos. ibid. in verb. volun-

voluntatem cōmuniter approbata adnotauit. in casu autem nostro à lege ipsa, hoc est, canone Trident. Conc. prohibita est huiusmodi voluntas transferendi. Ad posteriorem rationem respondere potest eam procedere, vbi remissio ipsa, & maximè per dictionem vniuersalem prohibita non est, prout factum fuit per Trident. Concilium, & quidem iure optimo; nam negari non potest, quin priori opinione admissa præbeatur occasio delinquendi in interessendo diuinis, hoc est faciēdo opere Dei negligenter, & fraudulēter sub ea spe, quòd sibi faciēda sit remissio ab humanissimis iuris; qua remissione semel facta, eādem sibi multò magis polliceri poterunt qui eam fecerūt ab ijs, quibus facta est, vt ingrati animi notā effugiant; sicq; diuinus cultus detrimētum maximum patietur, & in scopulū remissionis futuri doli, quem euadere cupimus, incidemus. Non negauerim

13 tamen, † quòd vbi dubium sit iuris, aut facti, an quis malè distributiones quæsierit, remissio hæc quoad præteritum fieri poterit illa cū cessent omnia, incōmoda; transigi certè poterit, vt in sequenti cōclusione breuiter ostēdemus.

Tertia, & postrema cōclusio. Vbi dubium aliquod, vel cōtrouersia oriatur super distributionibus præteritis, hoc est, quarum percipiendarum dies iam cessit, siue perceptæ fuerint, siue nōn, trāsigi potest etiam sine superioris auctoritate; super futuris autē, seu super iure illas in futurum percipiendi sine hac auctoritate non potest. Posterior

14 † pars huius conclusionis probatur; Si enim dicamus ius hoc percipiendi distributiones spirituale esse, vel saltē spirituali annexum, vt satis ostēdimus supr. 2. par. huius tract. quæst. 18. præmiss. 2. & concl. 5. vbi hanc ob causam in eo committi posse simoniam demōstrauimus; certum est super eo transigi non posse sine superioris auctoritate, iuxta ea, quæ latè tradit Redo. tract. de Simon. mēt. 3. pàr. c. 22. nu. 11. Caccial. in tract. de transact. quæst. 9. num. 11. & Vgol. tract. de Simon. cap. 29. §. 1. & 2. probatq; id tex. in cap. præterea il 1. & cap. super eo, de transact. Idemq; pro-

15 cedit † quàmuis iuramentum intercedat; tex. vbi Glos. & omnes in c. constitutus eod. tit. Limitatur autem id pri-

16 mò † in amicabili compositione, quæ gratis fiat; tex. est in d. cap. super eo in fine, traditq; Vgol. d. cap. 29. §. 3. nu. 41. sed hæc non dicitur propriè trāsactio, quæ semper fit aliquo retento, vel dato, aut promisso, l. transactio C. de transact.

17 Limitat. secundò, † nisi detur pro spirituali aliud spirituale; nam tunc licita erit transactio, vt probari videtur in c. ad quæstiones, de rer. permut. & c. statuimus, de transact. notatq; Glo. 1. d. c. super eo, Caccia lup. d. tract. de transact. quæst. 9. num. 11. Redo. d. tract. de Simon. ment. par. 2. cap. 31. num. 40. & Vgol. d. §. 3. num. 4. quod qui-

18 dem ego intelligo † quoad euitandam simoniam; nam quoad validitatem requiritur auctoritas superioris, vt habetur in d. cap. statuimus, de transact. nam etiam ad permutationes beneficiorū requiritur superioris auctoritas cap. quæsitum, de permut. item necessaria erit huiusmodi superioris auctoritas in transactione ad hoc, vt obliget successorem, cap. de cætero, & cap. veniens, de transact. Quod si etiam dicamus, distributiones quotidianas esse quodāmodo loco alimentorum, vnde & victualia dicuntur in cap. de cætero, extra de cler. non resid. & c. vnico eod. tit. in 6. quasi ad victum quotidianum dentur, vt ostendimus 1. par. huius tract. quæst. 2. circa princip. & aliqua ratione pro alimentis, vt constat ex ijs, quæ adduximus 2. par. quæst. 4. concl. 2. ad huc transactio non potest fieri super distributionibus futuris, seu iure eas percipiendi sine superioris aucto-

19 ritate; etenim sine illa † non potest fieri transactio super alimentis futuris, vt probat tex. vbi Doct. omnes in l. cum ij, ff. de transact. & l. de alimentis C. eod. latè Io. Petr. Surd. integerrimus quondam, & eruditissimus uir in tract.

de alim. tit. 8. priuileg. 56. num. 1. & seqq. vbi hanc conclusionem multis modis ampliat, & limitat, ad quem
20 semper recurre. quia ratione† etiam super pensione Ecclesiastica in futurum soluenda, vel non, quæ datur pro alimentis, sine superioris auctoritate transigi non posse docuerunt Gig. in trac. de pension. quæst. 51. num. 21. & 27. Surd. d. priuil. 56. num. 9. quando autem censeatur pensio assignata pro alimentis, vel non, latè post alios tradit Caccial. in tract. de pens. Eccles. quæst. 9. & Gig. d. quæst. 51. num. 8. vsque ad
21 14. Prior autem † pars huius conclusionis, quòd nimirum super distributionibus iam perceptis, seu quarum percipiendarum dies iam cessit, possit transigi sine superioris auctoritate, pa-
22 tet, tum quia illę distributiones † sunt merè temporales, sicut fructus decimarum, qui ideo vẽdi possunt, & alienari, vt ostendimus supr. 2. par. huius tract. quæst. 18. concl. 5. ad fin. tum quia
23 † etiã super pręteritis alimentis transigi potest d. l. de alimentis C. de transact. vbi Glos. & Doct. Surd. d. priuileg. 56. num. 94. communiter verò il-
24 lam † discriminis rationem inter præterita, & futura alimẽta afferunt, quòd ex futuris alimentis pendet hominis vita; non sic ex præteritis. Atque hæc de hac quæstione dicta sint satis.

SVMMÆ RERVM.

1 Ius accrescendi nascitur ex coniunctione.
2 Coniunctionum genus duplex; alia enim est legis, alia hominis.
3 Coniunctio præcipuè hominis triplex, verbalis tantùm, realis tantùm, & mixta.
4 Coniunctio verbalis quomodo inducatur.
5 Coniunctio realis tantùm quid sit, & quando inducatur.
6 Coniunctio mixta quid sit, & quomodo inducatur.
7 Disiuncti omnimodè quinam sint.
8 Ius accrescendi locum habet inter coniunctos verbis tantùm, vbi aliquo modò re quoque coniuncti sunt.
9 Ius non decrescendi habet locum inter coniunctos re tantùm. similiter inter mixtim coniunctos. num. 10.
11 Ius accrescendi, seu non decrescendi locum præcipuè habet inter coniunctos coniunctione hominis ex dispositione legis, secundariò ex hominis voluntate.
12 Ius accrescendi habet quoque locum inter coniunctos coniunctione legali.
13 Ius accrescendi, vel non decrescendi an, & quando locum habeat in contractibus.
14 Ius accrescendi locum non habet vbi portio rei iam est acquisita.
15 Ius accrescendi, & non decrescendi quomodo definiri possint.
16 Distributiones quotidianæ non interessentium interessentibus accrescunt, & num. seqq.
17 Remissio distributionum ijs tantùm connenit, quibus illæ accrescunt.
18 Coniunctio hominis, vel legis reperitur in distributionibus quotidianis, & num. seqq.
19 Massa distributionum est una res actualiter, separata per intellectum.
20 Anchar. opinio in Clem. 1. num. 10. de ætat. & qualit. reprehenditur. & num. seqq.
21 Portio deficiens non semper accrescit cum onere.
22 Onus an accrescat Collegijs simul cum distributionibus.
23 Ius accrescendi an locum habeat in alimẽtis, vel vsufructu, & num. seq.
24 Intellectus tex. in l. dominus ff. de vsufr. & l. 1. cum seqq. ff. de vsufr. accresc.
25 Ius non decrescendi locum habet in distributionibus vbi certa quantitas ex statuto, vel consuetudine Ecclesiæ debetur interessentibus, & num. 33. & quando neq. ius accrescendi, neque non decrescendi. num. 26.
27 Ius accrescendi locum non habet inter Canonicos, & alios beneficiatos Ecclesiæ Collegiatæ.
28 Distributiones non interessentium an aliquando applicentur fabricæ Ecclesiæ, aut alteri pio loco, & nu. seqq. & ibi intellectus Trid. Concil. sess. 21. cap. 3. de refor. & sess. 22. cap. 3.
29 Decretum Trident. Concil. sess. 21. cap. 3. & sess. 22. cap. 3. quomodo ad concordiam reducantur.
30 Tertia pars fructuum, de qua Rota Rom. in nouiss. quænam sit.
31 Distributiones quotidianæ conflatæ ex tertia parte redituum beneficiorum in Ecclesia Collegiata accrescunt interessentibus. Item impinguatæ ex suppressione [illegible] earum,

darum, vel vnione beneficiorum simplicium. nu.32.

33 *Distributiones non interessentium tunc interessentibus non accrescunt, sed non decrescunt cùm certa quantitas interessentibus assignatur.*

34 *Distributiones nō interessentium neque accrescunt, neque non decrescunt interessentibus, sed applicantur Ecclesiæ vbi certa quantitas vnicuique interessenti assignatur. Item ea tertia, quæ detrahitur ex decreto Concil. Trident. sess. 22. cap. 3. de reform. num. 35.*

36 *Distributiones non interessentium applicantur Ecclesiæ vbi ea de re sit consuetudo; aut etiam statutum Ecclesiæ. num. 37, & 52.*

38 *Distributiones excommunicati accrescunt cæteris Collegis. Idem in distributionibus hæretici. num. 39. aut suspensi. nu. 40. aut etiam interdicti. num. 41. Item quæ tempore interdicti amittuntur. nu 42.*

43 *Distributiones depositi, degradati, priuati beneficio, irregularis, & notorij fornicatoris accrescunt cæteris Collegis.*

44 *Distributiones iniustè aliquibus concessa accrescunt illis, qui diuinis interfuerunt, nec tali concessioni consenserunt.*

45 *Distributiones, quas aliquando simoniacus amittit, accrescunt cæteris Collegis. Simoniaci verò confidentialis fortasse applicantur Cameræ Apostolicæ. num. 46.*

47 *Ius accrescendi locum non habet in distributionibus vbi nullus diuinis interfit; sed ea applicantur Ecclesiæ.*

48 *Ius accrescendi locum non habet in distributionibus, sed Ecclesiæ applicantur vbi Capitulum interdictum sit. Sicut vbi Ecclesia interdicta est propter pollutionem maximè ad modicum tempus num. 49.*

50 *Ius accrescendi locum non habet in distributionibus cùm portio deficit, postquam semel est legitimè quæsita, per iudicis sententiam; secus fortè si iure iubente ijs aliquis priuetur num. 51.*

52 *Ius accrescendi locum non habet in distributionibus vbi ius commune, vel speciale portionem deficientē eas in aliam causam transferat quàm in cæteros Collegas qui diuinis officijs intersunt.*

An, & quando distributiones quotidianæ non interessentium interessentibus accrescant.

Quæstio VI.

VONIAM remissio, aut cōdonatio quotidianarum distributionū malè aliqua de causa perceptarum, aut transactio, vel etiam compositio, quam nonnunquam super ijs fieri contingit, faciēda vt plurimum est ab ijs clericis, ad quos huiusmodi distributiones malè perceptæ iure pertinere debent per quoddam ius accrescendi; ideo, postquam de huiusmodi donatione, remissione, transactione, & compositione, egimus in præcedenti quæst. agendum erit in pręsenti de hoc iure accrescēdi, an nimirū verum semper sit, quod vulgò iā dicitur, distributiones quotidianas non interessentium interessentibus accrescere. Ita .n. cognoscet vnusquisque, an ex parte personæ agentis rectè facta sit cōdonatio, transactio, vel compositio super quotidianis distributionibus. Hanc verò quæstionem in hac potiùs, quàm in pręcedēti parte huius tractatus disputamus, quoniam, licèt ad illam quoque spectaret, cum ad acquirendas quotidianas distributiones pertineat; tamen & ea secunda tractatus pars sua dote, quæ amplissima est, contenta esse debet, & hęc quęstio huic quoque tertiæ parti conuenire optima ratione videtur, quæ est de ijsdem distributionibus rectè distrahendis, cum de distributionibus ab ijs, qui non intersunt, tollendis, & abstrahendis, ijsq; qui interfuerint, quibusq; accrescunt, tribuendis agatur; & præterea, dum quęritur, quibus & quando non accrescūt, agatur quoq; de ipsismet distributionibus auferendis à clericis illis, qui eas fortè per errorem sub prætextu iuris accrescendi perceperunt. Vt autem in hac quęstione dilucidiùs ꝓcedatur, præmittendū aliquid puto de ipsomet

iure accrescendi generatim; & quia ius
1 accrescendi † nascitur ex coniunctione, vt passim tradunt Doct. maximè verò Bart. l. re coniuncti num. 9. ff. d. leg. 3. notauitque inter cæteros Mich. Crass. lib. sentent. seu tract. de success. §. ius accrescendi quæst. 4. in princ. breuiter aliquid etiam de coniunctione eiusque speciebus dicendum erit.

2 Præmitto igitur primò, duplex † esse genus coniunctionum; altera enim est coniunctio legalis, seu legis, hoc est à sola lege introducta, alia hominis; constat id ex l. triplici ff. de verb. signif. iuncta l. 1. C. quand. non petent. par. vbi id adnotarunt Doct. omnes, maximè verò Bolognet. num. 223. Romul. d. l. re coniuncti, quæst. 4. ff. de leg. 3. Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 4. num. 1. & quæst. 7. per totam, Anton. Gomez. tom. 1. var. resolut. cap. 10. num. 28. & & alij passim. Coniunctio verò præci-
3 puè hominis † tres habet species, alia est enim coniunctio verbalis tantùm, alia realis tm, alia mixta, hoc est, verbalis simul, & realis. ita Iurecōsultus d. l. re coniuncti ff. de leg. 3. & d. l. triplici ff. de verb. signif. Coniunctio verbalis
4 † inducitur, quando vna oratione, seu vna eademq; clausula testator pluribus eādem rē factis portionibus relinquit, siue solutè, siue copulatiuè plures vocati sint, dummodo adsit vnitas verbi. tex. d. l. triplici, & l. re coniuncti. estque communis opinio, vt ibi testatur Bologn. num 1. Polit. num. 17. & Fernand. Vasq. de success. progress. §. 21. num. 36. substantia enim cōiunctionis verbalis cōsistit in identitate orationis coniungentis, non autem in copula; nam copulæ cōiunctionem cōfirmant, non inducunt. ita volunt Doct. communiter, vt asserit Bologn. ibid. num. 187. versic. tertium, & Crass. d. quæst. 8. num. 2. & 3. vbi ex communi opinione infert, quòd, si plures sint orationes, quia pluries verbum repetatur, & si copula interueniat, non tamen inducit verbalem coniunctionem. Quin etiam coniunctio verbalis non modò indu-
citur per dictionem collectiuam, sed etiam per distributiuam, vt si dicatur, quisquis mihi hæres erit, hæres sit, & Titius, nam ille habebit dimidiam, Titius aliam; ita ex Bart. & communi tradit Crass. d. quæst. 4. num. 4. subdens, in hoc tamen esse discrimen, quòd distributiuum separet partes, ac non constituat vnum corpus, collectiuum verò vniat personas constituendo vnum corpus, vt omnes vocentur ad vnam medietatem. Immo per dictionem quoque aduersatiuam, & alternatiuam eadem verbalis cōiunctio induci potest, vt pluribus ostendit idem Crass. d. q. 4. num. 5. & 6. Realis tantùm coniunctio
5 † est, qua eadem res pluribus separatim, hoc est, diuersis orationibus datur, vt Titio lego fundum, eūdem fundum lego Sempronio; ita Gomez. d. cap. 10. num. 24. versic. coniuncti re tātùm per tex. in l. re coniuncti, ff. de leg. 3. l. coniunctim ff. eod. l. 1. §. interdum, ff. de vsufr. accresc. d. l. triplici, ff. de verb. signifi. §. si eadem res, Instit. de legat. l. vnica § his ita definitis, & §. vbi autem legatarij, C. de caduc. tollen. estq; communis opinio Doct. tum alibi, tum maximè d. l. re coniuncti, de qua etiam testatur Crass. d. §. ius accrescendi q. 5. num. 1. vbi vsque ad finem quæstionis id multis modis ampliat, & limitat. Mixta denique cōiunctio, seu quæ tam realem, quàm verbalem simul comple-
6 ctitur, ea est, † quando in eadem oratione res vnicuique in solidum, hoc est sine assignatione partium relinquitur; ita tamen, vt concursu partes faciant. optimus tex. d. l. triplici, estq; communis Doct. omnium opinio teste Rip. d. l. re coniuncti num. 54. Bologn. nu. 207. & Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 6. num. 1. vbi iuncto num. seq. ostendit, id procedere non modò quando bis idem in eadem oratione datur, vt si testator dixerit, Sempronio fundum, eundem fundum Titio lego, sed etiam quando semel tantum pluribus idem relinquitur, vt si testator dicat, Titio, & Sempronio lego fundum; hoc enim quoq;
casu

casu induci mixtam cōiunctionem asserit; quod etiam num. 5. concludit, si per verbum collectiuum testator legauerit dicēdo, Lego donum filijs meis, vel fundum seruis Titij post Bart. d. l. re coniuncti, quem communiter Doct. sequuntur teste Bologn. ibi num. 219. verbis enim inquit Crass. coniuncti sunt, quia vocantur per verbum collectiuum, re coniuncti, quia vocantur ad eadem rem; vnde succedit regula mixtæ coniunctionis, de qua in d. l. triplici, quòd cōplexus rei, & nominis eos coniungit. Ex quibus omnibus colligitur

7 † omnimode disiunctos fore illos, qui neque re, neque verbis coniuncti sunt, eos nimirum, quibus hæreditas relinquitur in diuersis clausulis, & orationibus, & pro diuersis, & separatis portionibus, vt si dicat testator, instituo Titium hæredē in dimidia parte meæ hæreditatis, Seium in alia dimidia; ita per tex. in l. & Proculo, ff. de leg. 2. Glo. & Doct. omnes antiquos in l. 1. §. fin. ff. de vsufr. accresc. Bart. d. l. re coniuncti, & alios tradit Anton. Gomez. d. c. 10. num. 25.

Præmitto secundò, Ius accrescendi, quod infra in postremo præmisso definiemus,

8 locum habere † inter coniunctos verbis tantùm, vbi aliquomodo etiam re coniuncti sunt, hoc est, quàndo vnica res actualiter pluribus relinquitur in vnica oratione, sed separata per intellectum, vt dicendo, æquis portionibus; ita tradit Bart. d. l. re coniuncti, & est communis opinio, vt ibi testatur Bologn. num. 238. versic. sed licèt, Fernan. Vasq. de success. progress. §. 25. num. 1. & Crass. d. §. ius accre-

9 scendi quæst. 8. num. 4. Inter † coniunctos autem re tantùm habet locum nō quidem ius accrescendi, sed nō descrescendi, nam portio deficiens ex persona vnius ex cōiunctis re tantū debetur alij iure non descrescendi, idest tanquā sua sibi ab initio relicta in solidū. hæc opinio fuit Bar. d. l. re coniuncti, cum quo cōueniunt iura, & Doct. cōmuniter vt testatur ibi Bologn. nu. 229. & sequitur Vasq. de success. progress. §. 21. num. 51. Franc. Duaren. tract. de iur. accrescen. lib. 1. cap. 11. & Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 9. num. 1. Similiter in-

10 ter mixtim coniunctos † locum habet ius non decrescendi: hanc esse irrefragabilem omnium sententiam testatur Rip. d. l. re coniuncti; num. 74. Bologn. num. 241. Romul. num. 95. Coras. l. testamento num. 16. C. de impuber. & al. substit. & Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 10. licèt cōtrarium sentiat Vasq. d. §. 21. num. 58. Hoc autem ius ac-

11 crescendi, seu non decrescendi † inter coniunctos coniunctione hominis locum præcipuè habet ex legis dispositione, secundariò vero ex hominis dispositione, & voluntate; ita Glos. in l. apud Iulianū §. idem Iulianus ff. ad S. C. Trebell. Bart. l. in testamento num. 5. ff. de vulg. & pupill. & alij, quos referunt, & sequuntur Soarez. in addit. ad Gomez. d. cap. 10. litt. A. & Crass. d. §. ius accrescendi q. 2. vbi etiā refert Romul. d. re cōiuncti nu. 10. & alios de communi attestantes. Inter cōiunctos

12 verò cōiunctione legali † habet quoq; locum ius accrescēdi; optimus tex. vbi Glos. Bart. & cæteri in l. seruus communis, ff. de acquir. hæred. pluribusq; id comprobant Gomez. d. cap. 10. num. 28. Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 33. num. 1. & Duaren. d. tract. de iur. accrescen. lib. 1. cap. 14. An verò, & quando

13 † ius accrescendi, vel non decrescendi locum habeat in cōtractibus, quoniam ad rem nostram non facit, hic non tracto, sed remitto te ad Duaren. d. lib. 1. cap. 15. Gomez. d. cap. 16. num. 5. vsque ad 4. & Crass. d. §. ius accrescendi, q. 24. nobisq; sufficiat aliquando in ijs locū habere. Illud tantùm hic adnotandū

14 est, ius accrescendi † locum non habebere, vbi portio iam est acquisita, vt est tex. in l. 1. §. interdum iuncta glos. ff. de vsufr. accrescen. & l. aquam §. fin. ff. quemad. seruit. amitt. notauitq; inter cæteros Gomez. d. cap. 10. nu. 6. & pluribus ostendit Duaren. d. lib. 1. c. vlt.

Præmitto tertiò, & vltimò, ex supradictis

15 dictis † colligi posse definitionem tã iuris accrescendi, quàm nõn decrescẽdi, vt nimirum ius accrescẽdi sit ius illud, per quod pars vnius ex coniunctis non acquisita, si deficiat, alteri accrescit. ius verò non decrescendi sit ius, per quod portio vnius cõiuncti adhuc non acquisita alteri coniuncto tãquã ab initio in solidum tributa nõ decrescit. His præmissis sit

Prima conclusio. Regulariter portio distributionum si interessent ijs cõtingens, qui nõ intersunt, † interessentibus accrescit. Ita Glos. & magis cõmuniter Doct. in Clem. 2. Verb. pars di midia, de æt. & qual. & ord. præfic. alia Glos. in Clem. 2. Verb. suspensos, de vit. & honest. cler. Gemin. cap. vnico §. qui verò num. 10. de cler. non resid. in 6. Franc. §. statuimus nu. 4. Gig. cons. 144. num. 30. Nauar. in Manual. Confess. cap. 25. num. 123. & Manual. seu tract. de orar. & hor. Canon. cap. 7. nu. 54. & rursus Miscell. 59. de orat. nu. 9. Franc. & alij in c. vlt. col. pen. de rescript. in 6. Cassad. decis. vnic. de cler. non resid. Rebuf. in concord. Gall. rubr. de collat. §. 1. Verb. distributionum; sensit Couar. communem, ac receptã Doct. opinionem asserens lib. 3. var. resolut. cap. 13. num. 7. in princip. Deinde satis probatur hæc conclusio ex tex. in d. capit. vnico §. statuimus, vbi Bonifacius 8. indistinctè mandat, ac statuit, vt quotidianæ distributiones ijs Canonicis, & clericis Collegiatarum Ecclesiarũ tribuantur, qui diuinis officijs adfuerint; atque adeo, cum eas quoque distributiones complectatur, quas ij, qui non intersunt, acquirerent, si interessent, necessarium est eas acquiri, & accrescere ijs, q intersunt. Idẽ quoq; apertè eadem ratione colligitur ex Trident. Conc. sess. 21. c. 3. de reform. vbi statuit quotidianas distributiones diuidẽdas esse inter obtinentes dignitates, & cæteros diuinis interessentes; & meliùs ex sess. 24. cap. 12. versic. distributiones verò; quo loco decernit Sancta Synodus, vt distributiones ij, qui statis horis interfuerint, recipiant, iunctis maximè ijs verbis statim sequentibus, reliqui quauis collusione, aut remissione exclusa his careant; remissio enim hæc
17 distributionum † fieri non potest nisi ab ijs, quibus accrescunt, & quorum lucro cedũt, vt de se patet, & constat etiã ex Glos. d. cap. vnico verbo suas. Denique probatur nostra hæc conclusio ratione. Vel enim distributiones quoti-
18 dianæ † relinquuntur à testatore, & tunc cum aliter relinqui non soleant, quàm, vt Canonicis, qui diuinis officijs intersunt, tribuantur, clarum est tunc Canonicos verbis coniunctos esse, cum vocentur per nomen collectiuum in vnica oratione iuxta supra dicta in 1. præmiss. atque adeo inter eos propriè locum habebit ius accrescendi, cum ad rem vnicã actualiter, quàmuis per intellectũ separatã, ac distinctã vocentur iuxta ea, quę supra pręmiss. 2. latiùs de-
19 duximus; est aũt † massa illa, quæ in distributiones diuiditur, vnica quædã res actualiter per Capitulũ, seu eius Syndicũ administrata, vt de se patet, & in specie docet Marsil. Colum. tract. de redit. Eccles. cap. 26. nu. 16. satisque constat ex Glos. d. cap. vnico, Verb. receperit, & ibi Franc. §. qui verò num. 8. Gemin. num. 14. & Philip. Prob. in addit. ad Io. Monach. d. cap. vnico num. 56. & seqq. Oldr. cons. 118. num. 5. Dec. cons. 280. num. 2. cum seqq. & Paris. cons. 32. num. 14. vol. 4. & cons. 33. num. 24. vol. 4. quàmuis per intellectum sint diuisæ in plures portiones, quæ ex intentione testatoris diuidendæ sunt, ac distribuendæ in singulos Canonicos residentes. Vel non sunt relictæ distributiones à testatore, sed aut constitutæ sunt ab Episcopo per detractionem tertiæ partis ex reditibus, & prouentib. quibuscũq; dignitatum, Canonicatuũ, & officiorum in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis iuxta decretũ Trident. Concil. d. sess. 21. cap. 3. de reformat. aut alia ratione institutæ; & tunc adhuc habebit locum ius accrescendi propter cõiunctionem legalem per ea,

quæ

quæ latiùs tradidimus d. præmiss. 2. hęc autem legalis, coniunctio habetur in iuribus paulò ante allegatis, nimirum d. cap. vnico §. statuimus, & Trident. Concil. d. sess. 21. cap. 3. & sess. 24. cap. 12. vers. distributiones verò, in quibus cauetur, quòd distributiones quotidianæ clerici Collegiatarum Ecclesiarum diuinis officijs interesentibus tribuantur; habes enim verbalem coniunctionem per nomen collectiuum Canonicorum, seu clericorum in vnica oratione positū; habes etiam vnicam rem actualiter, per intellectum ex legislatoris, seu Canonum conditoris mente diuisam, vt paulò ante diximus, quæ deinde in executione actualiter diuiditur, vt etiam contingit in cōiunctione verbali hominis, in qua locum habet ius accrescendi, vt in 1. præmiss. do
20 cuimus. Ex quo fit, vt † explodenda omnino sit opinio Anchar. d. Clem. 2. num. 10. de æt. & qualit. & ord. præficiend. dum frustra probare contendit, in quotidianis distributionibus non habere locum ius accrescendi. Falsum est enim, quod ipse primo loco assumit, inter coniunctos coniunctione legali non habere locum ius accrescendi, vt supr. præmiss. 1. ostendimus; neque eius intentum probat tex. in l. & Proculo ff. de leg. 2. quæ tantùm procedit in legato proprietatis, vt explicat ibi Glo. Bar. & cæteri. non obstat etiam 2. ratio Anchar. quòd distributiones dantur cum onere, in quo non potest succedere so-
21 cius; nā primò respondetur † non semper portionem accrescere cum onere, vt constat ex Crass. d. §. ius accrescendi quæst. 30. Gomez. d. cap. 10. num. 43. & Duaren. d. tract. de iur. accrescen. lib. 2.
22 in princip. deinde, † quòd onus in casu nostro non accrescat, id euenit, quia naturæ rei repugnat, cum nō possit Canonicus bis interesse diuinis officijs. Denique dici potest aliquo etiam modo augeri onus; nam prçter interessentiam sunt etiam alia munia, & ministeria Ecclesiastica obeunda, quæ, vbi aliqui ex clericis desint, cęteris proculdubio accrescunt. Similiter non obstat tertia eiusdem Doct. ratio quòd distributiones dentur pro alimentis, & vsu-
23 fructu; in quibus tamen † non videtur habere locum ius accrescendi, l. dominus, ff. de vsufr. & l. 1. cū seq. ff. de vsufr. accresc. primùm enim negatur distributiones propriè dari pro alimentis saltē præcise; nam dantur pro seruitio præstito, vt satis ostendimus 2. par. huius tract. quæst. 4. concl. 2. deinde id non
24 probat tex. d. l. dominus † secundùm multorum explicationē; nam vel procedit propter expressam testatoris dispositionem, vel quia separatim, non autem coniunctim alimenta relicta erant, vt patet ex solutionibus Glos. ibi in Verbo recurrit, & aliorū. In vsufructu autem vt plurimum locum habere ius accrescendi constat ex eadem l. n. & tot. ferè tit. ff. de vsufr. accrescen. Denique falsum est, quod pro postrema ratione assumit Anchar. nimirum, quòd nulla inter clericos Collegiatarum Ecclesiarum coniunctio sit neque verbis, neque re, ex eo, quòd diuisio, & distributio fiat inter eos per quotas; nā ex supradictis patet aliquando esse inter eos coniunctionem verbalem; semper verò realem, ac præterea legalem ex canonum dispositione; in quibus cō iūctionibus patet diuisionem fieri per quotas. Admittenda autem potiùs est ea distinctio, quam facit Couar. d. c. 13. num. 7. circa medium, dum ait, quòd
25 † aut statuto, seu consuetudine Ecclesiæ certa quantitas, puta decem aureorum, est distribuenda inter eos, qui horis Canonicis, & diuinis officijs præsentes fuerint; & tūc pars, quæ absentibus ob præsentiam deberetur, potiùs præsentibus competit iure non decrescendi, quàm accrescendi; quoniam tunc in solidum ea quātitas tribui videtur interessentibus, non interessentibus autē
26 nihil. At, si † ita res instituta sit, vt cuilibet Canonico, qui præsens horis Canonicis fuerit, detur certa, ac determinata quantitas, puta vnius aurei, aut similis, eo casu portio absentis non acquiritur

quiritur vllo modo siue per ius accre-
scendi, siue non decrescendi præsenti-
bus, ex eo, quòd nulla in hoc casu sit
inter Canonicos rei, aut verborum cō-
iunctio; quare illa portio apud ipsam
Ecclesiam manebit, hâc distinctionem
apertè etiam tenent Franc. Marsi. decis.
Delphin. 881. num. 4. & seqq. Rebuf. d.
Verb. distributionum, Imol. d. Clem. 2.
num. 53. & ibi Card. §. illi verò num. 21.
post Io. An. in quibusdā Apostill. post
Glos. d. Clem. 2. quas nos nō habemus;
Hoc tamen postremum, quod dictum
est, ad Ecclesiam, non autem alios Ca-
nonicos pertinere eam portionem, quę
posteriori casu deficit, tunc obtinet, in-
quit Couar. loc. cit. cum ex patrimonio
Ecclesiæ, cui ministrantur, dantur re-
ditus, & quotidianæ distributiones ip-
sis ministris nulla facta diuisione redi-
tuum inter ipsam Ecclesiam, eiusue mi-
nistros; nam, si ministri habeant distin-
ctos reditus, quasiq; patrimonium ab
Ecclesia, portio illa absentis, seu defi-
ciens in posteriori distinctionis mem-
bro non ipsi Ecclesiæ, sed patrimonio
communi ipsorum ministrorum appli-
candum erit. Neque hæc distinctio, si
rectè perpendatur, repugnat ijs, quæ
superiùs latiùs adduximus initio huius
conclusionis: conclusio. n. procedit in
vniuersitate, seu incerta quantitate di-
stributionū quotidianarum; hæc verò
distinctio locum habet in certa aliqua,
ac determinata earundē distributionū
quantitate ijs assignata, qui diuinis of-
ficijs interfuerint. Sed neq; ex ijsdem
27 superiùs adductis † in ferre licet, locū
habere ius accrescēdi inter Canonicos
& obtinentes Dignitates in Ecclesijs
Cathedralibus, aut Collegiatis, atque
inter beneficiatos, seu Mansionarios
earundem Ecclesiarum tamquam sibi
inuicem coniunctos siue legis coniun-
ctione, siue hominis, verbis, aut; re nam
certū est eos inter se re omnino disiū-
ctos esse, cum habeant distinctam Mas-
sam quotidianarum distributionum; si
militer etiam verbis disiuncti videtur;
cū per distincta nomina collectiuā ad

distributiones vocentur, vt constat ex
tex. d. cap. vnico §. statuimus, ibi, Ca-
nonicis, ac alijs beneficiatis, & clericis
Ecclesiarum ipsarum, nec non ex Trid.
Concil. sess. 21. cap. 3. de reformat. quo-
modo etiam intelligendum est cap. 12.
de reform. sess. 24. versic. distributiones
verò, dum se refert ad Constitutionem
Bonif. 8. d. cap. vnico, quam in nouat.
Illud verò difficultatem mihi aliquam
28 facit, † quòd in ead. Trid. Synodo sess.
22. cap. 3. caueri videtur portionem di-
stributionum ijs contingentem, qui nō
intersunt, si interessent, applicari debe-
re Fabricę Ecclesię, quatenus indigeat,
aut alteri Pio loco arbitrio Ordinarij,
quod apertè repugnare videtur ei, qd
initio huius conclusionis etiam ex eo-
demmet Trid. Concil. sess. 21. cap. 3.
docuimus, regulariter distributiones
eorum, qui diuinis non intersunt, in-
teressentibus accrescere. Hanc dif-
ficultatem, & antinomiā vel nō sensit,
vel certè non dissoluit Thom. Zerol. in
Prax. Episcop. Verb. distributiones quo
tidianæ num. 4. versic. Dico secundò;
nam ex vtroque illo decreto Trident.
Concil. nimirum sess. 21. cap. 3. & sess.
22. cap. 3. de reformat. putat tertiam il-
lam partem redituum, & prouentuum,
quæ detrahitur Dignitatibus, Canoni-
catibus, & officijs, applicari debere
fabricæ, aut alteri pio loco in casu non
interessentię, non autem accrescere cę-
teris interessentibus, sicut accrescit por
tio distributionum antiquarum, quæ
non ex huiusmodi tertijs fructuum, sed
ex massa, vel reditibus Ecclesiarum,
vel vnionibus beneficiorum constitu-
untur; quod tamen falsum est; nam d.
sess. 21. cap. 3. illa tertia pars omnino
in distributiones quotidianas conuerti
iubetur, & tribui ijs, qui diuinis officijs
interfuerint tamquam vera, & propria
distributio; atque adeo portio non in-
teressentis accrescere debet interessen-
ti, vt superiùs admonuimus; aliàs illa
duo decreta inter se non differrent, &
eorum alterum esset superuacaneum;
quæ tamen admodum inter se differre
latè

latè docuimus 1. pár. huius tractatus quæst. 5. concl. 2. circa medium. Hanc verò vtriúsque synodalis decreti differentiam, & quasi antinomiam optimè sensit Nauar. d. Miscell. 59. de orar. nu. 9. qui ideo vtrumq; sic ad concordiam
29 reducit, vt † posterius, nimirum sess. 22. cap. 3. loquatur tantùm de distributionibus extraordinarijs, & improprijs, quæ de reditibus particularibus dignitatum personatuũ, & officiorum cõstituuntur lucrifaciendæ ab eis solis, qui huiusmodi beneficia habent implendo officia, & seruitia diuina eis ab Episcopo præscribenda, ac designanda, prius autem decretum, hoc est illud, quod habetur sess. 21. cap. 3. intelligatur de distributionibus ordinarijs, & proprijs, quæ constituuntur de fructibus cõmunibus lucrifaciendæ à facientibus cõmuniter officia diuina; & ideo, subdit Nauar. illæ extraordinariæ meritò non accrescunt alijs, quibus hæ ordinariæ distributiones accrescunt, quoniam hæ de communibus fructibus cõstituuntur pro officijs communiter ab omnibus obeundis, illæ verò de fructibus particularibus præfatarum dignitatum, personatuum, & officiorum pro officijs, ac seruitijs à solis ea obtinentibus faciendis, & obeundis. Pro quo facit, subdit idem Nauar. quòd etiam ante Cõcilium Tridentinum in multis Ecclesijs erant quædam distributiones extraordinariæ pro habentibus aliquas dignitates, personatus, vel officia, qui personaliter aliqua diuina officia obirent, puta celebrando Missas maiores certis diebus, habebantque lucrum vnius aurei exempli gratia; ita, vt si personaliter illa munia subirent, lucrũ illud sentirent, alio qui amitterent; sed amissum non accresceret alijs Canonicis, qui Missæ interfuissent. Hęc Nauarri ad vtrumque decretũ Tridentinę Synodi conciliatio optima est, & aptissima, modò tamen id, quod de communibus redibus dixit, ex quib. ordinariæ distributiones constituuntur, intelligat non solùm de communibus illis prouentibus, qui ab initio, seu ex primæua institutione ad quotidianas distributiones constitutæ, ac designatæ sunt, sed etiam de tertia illa parte redituum, ac prouentuum, quæ ex d. sess. 21. cap. 3. conuertenda est in quotidianas distributiones; quæ quidem tertia pars ideo potest optima ratione nomine communium redituum contineri, quoniam per cõuersionem illam, propriorum redituum cuiusque beneficij nomen simul, ac naturam amisit, & tãquam communi massæ Capitulari vi Conciliaris decreti incorporata communium redituum notionem, & rationem, ac naturam accepit. Neque huic
30 conciliationi obstat † quod decisum extat à Rot. Rom. teste Cæsar. Crass. decis. 102. aliàs 9. sub tit. de præben. ac dignitat. quæ etiam habetur decis. 402. par. 1. & rursus decis. 270. part. 2. in nouiss. diuers. nimirum tertiam partem fructuum, quæ ex beneficio detrahitur, computari in valore beneficiorũ; longéq; differre à distributionibus, & acquiri Canonico beneficiato præsenti, ac seruienti in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata per ius non decrescendi potiùs, quàm accrescendi, quasi verò eadem ratio sit vtriusque illius decreti Tridentinæ Synodi; non obstant inquam illæ decisiones; nam apertè loquuntur de illa detractione, quæ fit vigore consuetudinis, aut statuti alicuius Ecclesiæ, nulla verò ibi fit mentio Trid. Concilij, videtur autem consuetudo, & statutum, de quibus in d. decis. conuenire potiùs posteriori illi decreto Tridentinæ Synodi, de quo d. sess. 22. cap. 3. per ea enim nulla fit conuersio in distributiones quotidianas, sed simplex separatio, & detractio à reliquis fructibus assignato munere, & seruitio ab eo præstando, de cuius beneficij fructibus, ac prouentibus ea tertia pars detrahitur, prout etiã fit d. sess. 22. cap. 3. atque adeo eadem planè ratione tum hoc decretum, tum illa consuetudo, ac statutum regulari debent.

Ex his igitur omnibus, quæ in hac prima conclusione adduximus, vt vela aliquando contrahamus, habemus regulam, quòd distributiones quotidianæ propriè sumptæ, seu earum portio, quæ deberetur ijs, qui absunt, si diuinis officijs interessent, accrescit cæteris interessentibus. Ampliatur verò hæc re-
31 gula ex supradictis, vt † procedat etiã in ijs distributionibus, quæ conflatæ sunt ex tertia parte redituum, & prouentuum detracta ex quibuscunq; dignitatibus, personatibus, & officijs Ecclesiarum Cathedraliũ, vel Collegiatarum, & conuersa in quotidianas distributiones vbi priùs nullæ ad essent, vel admodum tenues, vigore decreti Concilij Tridentini d. sess. 21. cap. 3. de
32 reform. quod idem † eadem ratione statuendum est de ijs quotidianis distributionibus, quæ, cum tenues essent, auctæ sunt, & quodãmodo impinguatę ex vnione aliquorum beneficiorum, vel ex aliquarum præbendarum suppressione iuxta facultatem ad id Episcopis cũ consensu Capituli tributam ab eadem Trident. Synodo sess. 24. cap. 15. de reform. Limitatur autem primò hæc ipsa regula, & conclusio, vt non
33 procedat † vbi certa quantitas, puta decem aureorum, distribuenda est ex statuto, aut consuetudine inter eos, qui diuinis interfuerint; nam tunc portio non interessentium interessentibus accedit non iure accrescendi, sed non decrescendi, vt supr. hac ead. conclus. circa medium ex Couar. Card. & alijs do-
34 cuimus. Limitatur secundò, vt † neq; iure accrescendi, neque non decrescẽdi ad alios Canonicos, & Collegas perueniat portio deficiens distributionis, vbi certa, ac determinata quãtitas, puta vnius aurei vnicuiq; Canonico præsenti tribui mandatur; sed ea applicãda sit Ecclesiæ, vt post alios ex eodem Couar. ibidem ostendimus, cum quo etiam hoc ipsum tunc demum admonuimus procedere, cum distincti sunt reditus Ecclesiæ à reditibus, ac prouẽtibus ministrorum. Limita tertiò, vt
35 † ea tertia pars fructuum, ac reddituũ, quæ ex dignitatibus, personatibus, ac officijs in Ecclesijs Cathedralibus, vel Collegiatis existentibus detrahitur ab Episcopis designato ab ijsem cuilibet proprio officio, & seruitio vi decreti Trident. Concil. sess. 22. cap. 3. de reformat. si deficiat ex eo, quia seruitium illud impletum non fuerit, non ipsis Canonicis, seu Collegis accrescat, sed fabricæ Ecclesiæ, aut alteri Pio loco arbitrio Episcopi applicanda sit, vt eod. cap. 3. aperte decernitur. Limita quar-
36 tò † vbi esset cõsuetudo, quòd non accrescerent interessentibus, sed in Ecclesiæ vtilitatem cõuerterentur, prout decisum fuit in Delphin. teste Franc. Marc. decis. 882. nu. 6. & 7. par. 2. dicẽte eam consuetudinem esse in Ecclesia S. Andreæ Gratianopolis: idemq; docet Glos. recepta d. Clem. 2. de æt. & qual.
37 id ipsum quoque † concedens statuto Ecclesiæ, quod & latè tradit Franc. Monal. consi. 27. num. 4. Alias autem huius regulæ, & conclusionis tum ampliationes, tum etiam limitationes, sequentibus conclusionib. latiùs prosequemur.

Secunda conclusio. Distributiones, quas clericus Ecclesiæ Collegiatæ excommunicatus amittit iuxta ea, quæ docuimus supr. 2. par. huius tract. q. 15.
38 conclus. 1. iure accrescendi † cæteris collegis accedunt. ita Abb. in cap. pastoralis §. verùm, num. 22. Dec. num. 71. & alij Doct. magis communiter. qua
39 ratione idem † dicendum est de hæretico occulto, qui & ipse propter hæresim excommunicationem incurrit; nam distributiones ab eo perceptæ interim donec cum retentione beneficij absoluatur cæteris accrescunt, vt in specie respondit Nauar. consi. 29. de
40 præben. vol. 1. Idem quoque de † suspenso in specie docet Glos. d. Clem. 2. verb. pars dimidia, de æt. & qual. & ord. præfic. & Clem. 2. verb. suspensus, de vit. & honest. cler. vbi inter cæteros Bonifac. de Vital. num. 9. Fel. in cap. Apostolicæ num. 13. de except. Dec. d.

§. ve-

§. verùm, num. 7. & post alios Petr. Surd. tract. de aliment. tit. 1. quæst. 82. num. 16. idem asserens de excommunicato. Ratio autem vtriusque est, quia non videtur congrua ratio discriminis assignari posse, cur regulariter locum habeat ius accrescendi in distributionum portione deficiente propter simplicem non interessentiam, non autem in portione excõmunicati, & suspensi; quæ pariter omnino deficit propter nõ interessentiam; nihil enim interest quo ad hoc, an ex libera voluntate quis diuinis officijs non intersit, an propter excommunicationem, aut suspensionem.

41 Idem verò eadem planè ratione † dicendum quoque est de interdicto, prout eum excommunicato, & suspenso hac in re æquiparat Vgol. tract. de censur. Eccles. tab. 2. cap. 12. in princip. num. 3. & licèt quoad principalem conclusionem in his omnibus à nobis propositam ipse aliter sentire videatur, tamen in effectu solùm ponit illam distinctionem, quam afferunt Couar. d. num. 7. Card. & alij d. Clem. 2. de æt. & qual. quamque nos retulimus, & secuti sumus præced. concl. paulò ante medium. Hoc autem, quod dictum est de inter-

42 dicto, multò magis † dicendum est de distributionibus, quæ tempore interdicti, dum diuina officia ianuis clausis celebrãtur, & cum alijs moderationibus, de quibus in c. fin. de sent. excom. in 6. diuidũtur; nam qui diuinis officijs eo tempore non interfuerint, distributiones amittere debent, sicut perderent interdicto non extante, vt cauetur d. cap. fin. §. adijcimus præterea, & latiùs nos explicuimus d. 2. par. huius tract. quęst. 16. concl. 1. atque adeo debet quoque eo casu, ac tempore habere locum ius accrescendi, sicut regulariter id habere locum interdicto non extante supra docuimus. Eadem quoq; ratione idem

43 statuendum est † de deposito, degradato, eo qui priuatur beneficio, irregulari, & notorio peccatore in casibus, in quibus supr. d. 2. par. quæst. 17. ostẽdimus hos omnes amittere quotidianas distributiones; nam in ijs quoque casibus distributiones, quę his adimuntur, cæteris accrescunt; cum ijs tamen moderationibus, ac restrictionibus, quas ibidem adhibuimus; nam quibus casibus vel non amittunt, vel recuperant saltem pro parte distributiones ratione victûs necessarij, aliaue de causa, in ijs etiam locum nõ habebit in accrescen-

44 di. Præterea eadem ratione † ius quoque accrescendi locũ habet quoad eas distributiones, quæ absenti sine iusta, & legitima causa tributæ, & concessæ sunt etiam per collusionem, aut remissionem, aliamue pactionem prohibitã; de quo in quęst. pręced. nam eę ipso iure accrescunt alijs interessentibus, qui huiusmodi pactioni, remissioni, collusioni, vel præbitioni, seu concessioni assensi non fuerint; nisi ex constitutionibus Ecclesiæ probatis alteri debeantur; quòd si omnes cõsenserint, iam tũc vsibus Ecclesiæ addictæ, & applicatæ intelliguntur iuxta ea, quæ sequenti cõclusione in simili ostendemus; atq; ita reperi cõstitutum à Mediolanen. Concil. Prouinc. 1. sub. tit. generali de ministris Eccles. & diuin. offic. & speciali; communia de Ministris ad. fin. Deniq; id ipsum, vt nimirum portio deficiens distributionum accrescat cæteris Col-

45 legis, locum † quoque habet in ijs casibus, quib. propter simoniam amittit clericus quotidianas distributiones, quos casus latiùs prosecuti sumus d. 2. par. huius tract. quæst. 18. vt in specie docet inter cæteros Nauar. in Manuali Confess. cap. 25. nu. 123. & nos admonuimus d. quæst. 18. cõcl. 4. ad fin. quod

46 tamen limita specialiter † in Simoniaco confidentiali; nam hic sicut cæteros fructus, ita etiam fortasse distributiones restituere debet Cameræ Apostolicæ, aut super ijs cum eadem componere, vt latiùs tradidimus d. q. 18. concl. 5. atque adeo in ijsdem nullatenus eo casu locũ habere poterit ius accrescendi.

Tertia, & postrema conclusio. Ius

47 accrescendi locum † habere non potest, si nullus ex Ecclesiæ ministris di-

uinis officijs intersit, sed omnes quotidianæ distributiones, quæ eis dandæ forent, si præsentes fuissent, ad Ecclesiã pertinere debent, eique applicantur; ita Gemin. d. capit. vnico §. statuimus num.5. Franc. num.3. de cler. non resid. in 6. idem & cæteri Doct. ferè omnes in cap. fin. de rescript. in 6. Couar. d lib.3. var. resol. cap.13. num.7. & in princip. Hier. Gig. consi.144. nu.30. & decisum fuit in Rot. Rom. teste Cassad. decis. vnic. num.3. sub tit. de cleric. non resident. Ratio est, quia non dantur distributiones, neq; accrescunt nisi interessentibus, vt hac ipsa quæst. concl. 1. & alibi sępè ostendimus, applicari autem debent Ecclesiæ, quæ debito seruitio fraudata est, arg. tex. in c. si Canonici, de officio ord. in 6. vbi id ipsum statuitur in casu iniustæ, & minùs canonicè factæ cessationis à diuinis; immo & idem statui videtur vbi iusta, & canonica fuerit cessatio; tũc enim vult Summus Pontifex eos, qui causa fuerunt cessationis, teneri Canonicis ad interesse ratione seruitij Ecclesiæ subtracti, quod interesse aliud esse nõ potest, quã quotidianarũ distributionũ, quas percepissent ratione seruitij, quod Ecclesiæ præstitissent, vt latiùs explicauimus supr. 2. par. huius tract. quæst. 16. con-

48 cl.2. Idem † autem, quod in hac conclusione proposuimus, multò magis dicendum est, vbi vniuersum Capitulum interdictum sit siue ob causam in iure expressam, siue quia pensionem, aut quindennium non soluit; interim enim singulares clerici illius Capituli, cum interesse non possint diuinis, vt d.q.15. concl.1. ostendimus, neque etiam percipient distributiones, sed ex conuertendæ erunt in Ecclesiæ vtilitatem.

49 Aliud verò statuẽdum puto, cùm† Ecclesia ipsa interdicta est propter pollutionem maximè per modicum tempus, vt d. concl. 1. satis demonstrauimus. Præterea idem, quod paulò ante dixi-

50 mus; vt nimirum † locum non habeat inter Canonicos, cæterosq; Ecclesiæ Collegiatæ clericos ius accrescendi, seu non decrescendi; tũc existimo, cùm portio deficit post quã semel est legitimè, & iure quęsita, sed propter aliquod delictum (quod tamen à iure siue communi, siue spetiali non habeat annexã huiusmodi priuationem, sed pœna arbitraria puniendum veniat) clericus aliquis ea portione, postquam est legitimè quæsita, priuatur; nam tunc hæc ipsa portio nõ alijs Collegis accrescet, seu non decrescet, sed eam in causam cedet, cui iudex, seu superior, qui priuationis sentẽtiam fert, illam applicare voluerit. Ratio illa est, quia regulare est non habere locum ius accrescendi quoad portionem deficientem, si iam semel legitimè sit quæsita, vt supr. hac ipsa q. præmiss. 2. in fin. ostendimus. Quòd si iudex nulli expressim applicet, tunc adhuc probabiliter puto cẽseri eas distributiones iam perceptas applicatas esse locis Pijs, quę habentur loco fisci, per ea, quæ tradunt Couar. lib.2. var. resol. cap.9. num. 9. cum seq. & Diaz in Pax. Crim. Canon. cap. mihi 142. vbi etiam Lopez. in Addit. Quòd si quæsitæ sint per reum, sed adhuc non perceptæ, nisi aliud exprimatur, puto collegis accrescere. Dixi autem, cui à iure communi, vel spetiali non sit an-

51 nexa huiusmodi priuatio; nam † si aliquis clericus delictum aliquod vel cõmittendo, vel omittendo admiserit, propter quod de iure communi, vel etiam spetiali siue consuetudinis, siue statuti tum synodalis, tum particularis alicuius Ecclesiæ eo ipso priuatus existat, aut etiam priuari mandetur distributionibus quotidianis, tunc, cum in consequentiam dumtaxat criminis ijs priuetur eo iure iubẽte, omninò locum habebit ius accrescendi; nisi tamen

52 † illo ipso iure siue communi, siue spetiali inducatur, ac decernatur, vt cæteris collegis non accrescant, sed alteri causæ applicentur; nam tunc ius illud seruandum erit. ita in spetie Glos. d. Clem. 2. Verb. pars dimidia, de æt. & qual. & ord. præfic. quam ibi Doct. magis communiter sequuntur, nec non

Franc.

Franc.d.cap.vnico §. statuimus num.4. de cler. non resid. in 6. Atque hæc de hac quæst.iam dicta sufficiant.

SVMMÆ RERVM.

1 *Ecclesia, Ecclesiasticaq; persona potest pœnā imponere, legemq; pœnalem condere. Item pœnam à statuto, aut conuentione partium appositam exigere, num. 2.*

3 *Lex humana quomodo definiatur.*

4 *Lex humana alia purè moralis, alia purè pœnalis, alia mixta.*

5 *Lex moralis tantùm quomodo definiatur.*

6 *Lex pœnalis tantùm quæ sit.*

7 *Lex mixta, hoc est, moralis, & pœnalis simul quænam sit.*

8 *Lex pœnalis quatenus pœnalis non obligat ad culpam; non soluit tamen obligationem ad culpam per priorem legem inductam. num. 9.*

10 *Pœna propriè non dicitur nisi quæ imponitur propter culpam. Aliquando tamen pœna dicitur priuatio alicuius boni ex causa, num. 11.*

12 *Pœna quoad causam materialem diuiditur in spiritualem, corporalem, & realem. quoad causam efficientē alia est à iure cōmuni; alia spetiali, alia ab homine inducta num. 13. quoad finalem alia infligitur ad vindictam, alia ad medicinam; num. 14. quoad formalem alia absoluta, alia conditionalis. num. 15.*

16 *Pœna quoad formam, seu causam formalem, multiplex.*

17 *Lex, seu Canon ferendæ, & latæ sententiæ longè differunt inter se, & diuersos pariunt effectus.*

18 *Latæ, vel ferendæ sententiæ per quæ verba inducatur, remissiuè.*

19 *Verbum, aut participium præsentis temporis regulariter, & in dubio inducit canonem latæ sententiæ; nisi alia verba eius constitutionis inducerent ferendam, num. 20.*

21 *Verbum præsentis temporis Imperatiuum directum ad iudicem significat ferendam sententiam. secus si non importet ministerium hominis. num. 22. Vel si addantur dictiones omnino importantes latam sententiam. num. 23. Aut imperetur iudici, vt declaret incursam pœnam. num. 24.*

25 *Verba præsentis Imperatiui in reum directa important latam sententiam.*

26 *Tiraquell. & aliorum error, dum verba pleraq; præsentis Imperatiui inter verba futuri temporis connumerant.*

27 *Verbum præteriti temporis regulariter importat latam sententiam. Idē de participio eiusdem temporis; num. 28.*

29 *Lex imponens pœnam per verbum præsentis, vel præteriti temporis veniens ad interpretationem legis veteris quando importet latam vel ferendam sententiam.*

30 *Verba præsentis, vel præteriti temporis important ferēdam sententiam vbi subiecta materia, vel alia iura id suadeant.*

31 *Verbum, quod neque actionem, neque passionem significat, cuiusmodi est Verbum substantiuum, inducit canonem latæ sententiæ.*

32 *Verbum substantiuum iunctum participio præteriti temporis inducit latam sententiam. etiamsi iungatur in futuro. num. 33. nisi aliud subiecta materia, vel alia iura suadeant. num. 34.*

35 *Dictiones importantes latam sentētiam quæ sint, & num. seq.*

36 *Dictiones remouentes omnem dilationem important latam sententiam, licèt iuncta sint verbo futuri temporis. Et quæ illæ sint. num. 37. Nisi tamen iungantur verbis necessariò requirentibus dilationem. num. 38. idem etiam de dictione ipso iure, & similibus. num. 39.*

40 *Verba quædam inducentia latam sententiam.*

41 *Verbum, & participium futuri temporis regulariter importat canonem ferendæ sententiæ. Nisi aliàs lex pœnalis esset elusoria. num. 42. aut superueniret alteri idē planè disponenti. num. 43.*

44 *Verbum futuri temporis geminatum inducit canonem latæ sententiæ. Et quomodo id procedat. num. 45.*

46 *Verbum futuri temporis prolatum à testatore inducit latam sententiam.*

47 *Verbum futuri temporis inducit latam sententiam quando ex alijs verbis eiusdem constitutionis id apparet. vel etiā ex alijs iuribus. num. 48.*

49 *Verbum futuri temporis priuans aliquē ratione status incompatibilis inducit latam sententiam.*

50 *Verbum futuri temporis iunctum participio præteriti temporis inducit canonem latæ sententiæ. Et iunctum verbo, quod suapte natura est latæ sententiæ. num. 51.*

52 *Verba futuri temporis declaratoria an important latam, vel ferendam sententiam.*

53 *Verba comminatoria inducunt ferēdam sententiam; nisi iungantur alijs importantibus latam sententiam. nu. 54.*

55 *Reus post commissum crimen in quotuplici statu considerari possit.*

56 *Lex pęnalis continens ferendam sententiam non obligat etiam in conscientia reum ad eam subeundam ante sententiam; neque condemnatio retrotrahitur ad diem commissi criminis. num. 57.*

58 *Condemnatio fructuum retrotrahitur ad diem cõmissi criminis ubi fiat vi canonis lata sententia.*

59 *Lex pęnalis continens latam sententiam nõ obligat ante sententiam declaratoriam commissi criminis, vel pęna incursa. Et quæ sit ratio. num. 60.*

61 *Pęna spiritualis, & censura ipso iure irrogata obligant ante declaratoriam.*

62 *Pęna ipso iure apposita per modum conditionis maximè à testatore obligant ante declaratoriam.*

63 *Lex priuans dominio ipso iure obligat ante declaratoriam.*

64 *Lex pęnalis continens latam sententiam obligat ante declaratoriam, ubi de huiusmodi mente legislatoris appareat.*

65 *Mens legislatoris volentis legem continentẽ latam sententiam obligare ante declaratoriam ex quibus colligatur.*

66 *Lex pęnalis latam sententiam continens non requirit condemnatoriam, sed solùm declaratoriam criminis commissi.*

67 *Executio iudicis non requiritur in lege pęnali irrogãte pęnam ipso iure, saltẽ ubi iudex in declaratoria condemnaret ad aliquid agendum, quod non contineret læsionem corporalem. num. 68.*

69 *Condemnatio facta in declaratoria ad diem commissi criminis retrotrahitur.*

70 *Appellans à declaratoria pęna incursa non tenetur pęnam subire donec de viribus appellationis cognoscatur, vel aliàs declaratoria in iudicatum transeat.*

71 *Pęna amissionis distributionum ipso iure à canone inflicta subeunda est ante declaratoriam. & num. seqq.*

72 *Pęna etiam ipso iure imposita non incurritur nisi declarante eo, ad cuius fauorem imposita est.*

73 *Fructus beneficij, & distributiones pendent quodammodo à liberalitate Summi Pontificis, & sunt in eius potestate.*

74 *Amissionis distributionũ pęna irrogata etiã eo ipso ab inferioribus Summo Pontifice non est subeunda ante declaratoriam.*

75 *Beneficia conferuntur à Papa sub ea conditione, ut, si munera sibi incumbentia non obierint, fructus, & distributiones amittant.*

76 *Mulcta, & pęna amissionis distributionum in Prouincia Mediolanensi, remissiuè.*

77 *Punctatoris officium circa quotidianas distributiones, remissiuè.*

78 *Diuidendi quotidianas distributiones ratio, remissiuè.*

An, & quando pœna amissionis distributionum quotidianarum subeunda sit ante sententiam.

Quæstio VII.

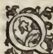

QVONIAM quæ hucusque egimus in hoc tractatu de quotidianis distributionibus, maximè verò in 2. & 3. parte ad earundem distributionum amissionem pertinent, de qua nihil amplius in alijs post hanc consequẽtibus quæstionibus dicturi sumus; ideo antequam ad aliam transeuntes hanc materiam egrediamur, agendum erit in hac quæstione de pęna ipsa amissionis, seu priuationis distributionum, an nimirum, & quando ea subeunda sit ante sententiam, vel certè expectanda sit ipsa sententia, seu declaratio, & officium iudicis.

Pro cuius quęstionis resolutione quędam necessariò præmittenda sunt, sine quibus aut rectè intelligi, aut perfectè decidi, ac terminari non potest.

Præmitto igitur primò posse Eccle-
1 siam, Ecclesiasticamq; personam † non solùm pœnam imponere, seu legem pęnalem condere, ut aperrè colligitur ex Apostolo 2. ad Corinth. 13. prædico, quoniam si venero iterum, non parcam & iterum; ut non præsens duriùs agam secundùm potestatem, quã dedit mihi Dominus, pluribusq; comprobant communiter Doct. passim, & inter cæteros nouissimè Ludou. Carbon. in tract. de legib. lib. 8. disputat. 2. posit. 1. & 2. vbi dicit hãc doctrinam esse vniuersè receptam, & certissimam, de fideque prætereà tenendam, quòd huiusmodi leges

pœnales

2 pœnales iustè ferantur; sed etiam † pœ-
nam à iure, vel statuto, aut conuentione
partium impositam exigere, vt constat
ex cap. in antiquis, & cap. in legibus,
12. quæst. 2. cap. decenter, 89. dist. &
d. cap. dilectis, de arbitr. cum alijs simi-
libus relatis per Glos. & Doct. in cap.
fraternitas, 12. quæst. 2. vbi id adstru-
unt; quod etiam facit Nauar. in comen-
tar. ad idem cap. fraternitas, num. 1.
vbi eum tex. qui aduersari videtur, ex-
plicat, & intelligit de quadam conue-
nientia, non autem de necessitate, aut
mero iure; atque adeo verbum illud,
oportet, exponendum esse pro, decet,
vt in l. 1. iuncta Glos. quæ ad id allegat
alia iura, ff. de iust. & iure. alias verò
solutiones afferunt Glos. & Doct. d.
cap. fraternitas.

Præmitto secũdò legem humanam,
3 quæ definiri potest, † lex, seu ordina-
tio rationis ad bonum cõmune ab ho-
mine, qui curam communitatis habet,
promulgata, prout cõstat ex S. Thom.
communiter recepto 1. 2. quæst. 90. art.
vlt. & Nauar. d. cap. fraternitas num. 8.
& 9. & in cap. erit autem lex, 4. distinct.
4 diuidi † in legem purè moralem, purè
pœnalem, & mixtam, prout diuidunt
inter alios Alphons. Castr. tract. de po-
test. leg. pœnal. lib. 1. cap. 9. & Carbon.
d. lib. 8. disput. 1. ad fin. quam etiam di-
uisionem defendi posse putat Nauar.
d. cap. fraternitas num. 23. & quatuor
5 seqq. Lex moralis tantùm † definitur à
Castr. d. cap. 9. & Nauar. d. num. 23. &
26 esse illa, quæ dictat aliquid esse fa-
ciendum, vel nõ faciẽdum nulla adie-
cta pœna, qualia dici possunt omnia
præcepta Decalogi, præceptum de au-
dienda Missa diebus festis, cap. Missas,
de consecr. dist. 1. de ieiunando certis
temporibus, capit. quadragesima cum
seqq. de consecr. dist. 5. & tot. tit. de ob-
seruat. ieiun. & alia similia sexcenta.
6 Lex tantùm pœnalis † est, quę nihil di-
ctat esse faciendum, vel non faciẽdum,
sed tantùm imponit pœnam facienti
aliquid, vel nõ facienti, qualis est lex 1.
C. de mendicant. valid. lib. 10. quæ po-
nit pœnam mendicantibus validis non
prohibendo eis mendicare, ac quales
dici possunt esse quamplures canones,
qui habentur 30. distinct. Lex denique
mixta, nimirum pœnalis simul, & lega-
7 lis, † est, quæ vtrunq; facit, nempe quæ
dictat hoc, vel illud esse faciendum, vel
non faciendum, transgressori pœnam
adijciendo; qualem habemus in c. cum
in cunctis, de elect. vbi Episcopis præci-
pitur consecrationis susceptio, & Paro-
chis, atque Archiaconis ad ordines
promotio pœna negligenti constituta,
nec non in cap. ad reprimendam, & cap.
irrefragabili, de off. ordin. capit. omnis
vtriusq; sexus, de pęnit. & remiss. Clem.
2. de æt. & qual. & ord. præfic. Clem. 2.
de vit. & honest. cleric. cum alijs innu-
meris iurib. quæ recensere superuaca-
neum est. Lex autem pœnalis, licèt
8 † quatenus pœnalis non obliget ad cul-
pam; neque cẽseatur inducere aliquam
obligationem siue præcepti, siue prohi-
bitionis, vt latè, & optimè probãt Alph.
Castr. d. cap. 9. & Nauar. d. cap. fraterni-
9 tas num. 23. & seq. tamen † non tollit
obligationem ad culpam per priorem
legem inductam, vt satis comprobant
Castr. d. lib. 1. de potest. leg. pœnal. cap.
10. & Nauar. d. cap. fraternitas num. 28.
& seqq.

Præmitto tertiò, quòd, licèt propriè
10 loquendo, & communiter † pœna non
dicatur nisi quæ imponitur pp culpam;
vt auctor est D. August. lib. 1. retractat.
c. 9. quem sequitur Carbon. d. disput. 1.
versi. tertiũ notan. & ante eum Castr. d.
lib. 1. de potest. leg. pœnal. c. 3. & à Iuri-
stis, & Canonistis ita accipiatur ĩ tit. de
11 pœn. tamẽ pœna † aliquãdo dicitur pri-
uatio alicuius boni nulla ẽ. præcedente
culpa, non sine causa tamen, vt patet in
interdicto, irregularitate, & similibus,
& admonet Carbon. loc. cit. & disput.
5. ferè per totam, Nauar. d. cap. frater-
nitas num. 11. & tribus seqq. Glos. &
12 Doct. in cap. renouantes, 22. dist. cap.
2. de constit. & cap. sine culpa, de reg.
iur. in 6. Pœna verò, quatenus sub le-
gem humanam pęnalem cadere potest,
quo

quo ad causam materialem attinet, di-
12 uiditur † communiter in spiritualem, corporalem, & realem; spiritualis est, vt excommunicatio, suspensio, interdictum, & irregularitas animã afficiens; corporalis, vt mors; & mutilatio, quæ corpus; realis, vt priuatio bonorum, beneficij, vt fructuum, quæ res ipsas externas afficit. De corporali pœna nihil agendum nobis est in hac quęst. sed tantùm de reali, & aliquid de spirituali. Respectu autem causæ efficientis
13 † alia est pœna iure communi, alia speciali alia ab homine inducta; quod cau-
14 sam finalẽ † alia infligitur ad vindictã & supplicium delicti, alia ad medicinam. Deniq; quoad causam formalem
15 † alia est conditionalis, hoc est, quæ proponitur sub modo, & conditione, quæ vt plurimum apponuntur à testatore, vt cum testator relinquit alicui, vt quippiam faciat, aliàs perdat legatũ. ita post Panormit. communiter receptum in cap. Raynaldus Verb. adijciẽs, de testam. admonet Nauar. in Manual. Confess. cap. 25. num. 118. alia est absoluta, quæ à Principe imponitur pro-
16 pter delictum; alia etiam est † positiua, & hæc egens aliqua actione, vt subeatur, prout est exilij, solutionis certæ quantitatis; alia priuatiua, hæc rursus alia bonorum acquirendorum, alia acquisitorum; & hæc duplex; alia enim priuat bonis proprijs, cuiusmodi sunt patrimonialia, & similia, alia bonis à Rep. vel Principe gratuitò concessis, qualia sunt beneficia, officia, & alia huiusmodi. Item ratione formæ, seu causæ formalis ipsius pœnæ, seu legis pœnalis, alia pœna est, quæ imponitur ipso iure, hoc est, quæ ab ipsa lege infligitur; alia est infligenda à iudice, lege tamen mandante, vt infligatur; priorem vocant canonem latæ sententiæ, posteriorem verò ferendæ sententię: di-
17 stantque † maximè hæc duo inter se, longèque diuersos effectus pariunt, vt latissimè probat inter cæteros Tiraq. in repet. leg. si vnquam Verb. reuertatur à num. 268. vsq; ad 463. C. de reuocan. donat. Dubitatur autem sæpissimè, per quæ verba inducatur canon latæ, & per quæ ferendæ sententiæ; de quo aliquid nunc dicendum est.

Præmitto igitur quartò, quædam esse verba legi pœnali apposita continentia, & importantia ferendam, quædam
18 verò latam sẽtẽtiam. Quã rem, † quoniam si prosequi vellemus, nedum longum, sed pene infinitum esset, sufficiet hoc loco quasdã regulas afferre remittendo in reliquis lectorem ad nonnullos Doct. latiùs hanc materiam pertractantes, nimirum ad Alex. in Apostoll. ad Bart. in l. Imperator, ff. de iur. fisc. Barbat. in c. si diligenti col. 37. cũ septẽ seqq. de for. cõpet. Fel. in c. Rodulphus num. 24. vsque ad 34. de rescript. Alphons. de Castr. d. tract. de potest. leg. pœnal. lib. 2. cap. 1. Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 21. vsque ad 165. & nouissimè Ludou. Carbon. d. tract. de legib. lib. 8. disput. 6. per totam.

Prima igitur regula sit. Verbum,
19 † aut participium præsentis temporis regulariter, & in dubio est canon latæ sententiæ. ita Glos. in l. si quis maior Verb. infamia iuncto tex. in Verb. notatur, C. de transact. quam sequuntur ibi Bart. Bal. Salic. Paul. Castr. & alij, & meliùs alia Glos. in l. si quis in tantã in Glos. magna versic. quarto quæro, vbi Bart. & vterque Ang. C. vnde vi, alijque quamplurimi, quos ad id referunt, & sequuntur Tiraq. d. Verb. reuertatur, nu. 21. & 22. Castr. d. c. 1. & Carbon. d. disput. 6. ad fin. vers. octaua. regula. Restringitur autem primò hęc
20 regula, † nisi alia verba eiusdem constitucionis pœnalis, quæ verbo pręsentis temporis vtitur, inducerent ferendum sententiam; nam tunc illud verbum præsentis temporis non importaret latam sententiam. ita post Salic. in l. posteaquam C. de pact. in spetie monet Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 23.
21 Restringitur 2. † in Verbo præsentis temporis Imperatiui modi; quod ad iudicem dirigitur, vt si dicatur, excommunicetur, priuetur, amoueatis &c.

nam

nam tunc importat solùm ferẽdam; ita Castr. loc. cit. & Carbon. d. disput. 6. versic. tertia regula; ratio est, quia huiusmodi imperatium importat aliam personam, nimirum iudicis, vt pœnam
22 infligat; quare secus erit, † si verba huiusmodi imperatiua nõ significent aliquod ministeriũ hominis, seu iudicis, prout est verbum, subiaceat, incidat, incurrat. ita Carbon. loc. cit. qua ratione idem dicendum est de verbo, sit; idem Carbon. supr. versic. septima regula, & latè Tiraq. nullam tamen huius rationis mentionem faciẽs d. Verb. reuertatur num. 180. & seqq. de hoc autem verbo substantiuo latiùs infra
23 dicemus in reg. 3. Vel si † cum verbo Imperatiuo adhibeãtur aliç dictiones, quç cogant ad interpretandum de sententia lata, vt si dicatur, ipso iure excludatur, ipso iure priuetur, vt docet Carbon. d. versi. tertia regula; de quo tamen dubito per ea, quç dicemus infr. regul. 4. vbi de hisce dictionibus, ipso iure, ipso facto, & alijs similibus. Vel
24 etiam † si verba hæc imperatiui modi dirigantur quidem ad iudicem, sed ei prçcipiatur, vt declaret reum incurrisse pœnam; nam tunc censetur lata; ita Carbon. & optimè d. disput. 6. post medium versic. prima regula. Vel denique
25 † vbi verba huiusmodi Imperatiua ad ipsum reum dirigantur, vt si lex dicat, soluat, abstineat, ieiunet, &c. ita & optimè Carbon. d. vers. tertia regula; ita etiam sensit post alios Tiraq. d. verb. re-
26 uertatur num. 61. quàmuis, dum† tam ibi, quàm à num. 145. vsq; ad 240. verbum, incurrat, subiaceat, priuetur, & alia huiusmodi quàplurima præsentis temporis modi Imperatiui inter verba futuri temporis connumerat, eundem cum alijs plerisque errasse, manifestè constet, vt benè adnotarunt Carbon. d. versic. tertia regula, & Alphons. Castr. loc. cit. Tertiò restringitur hæc prima regula de verbo prçsentis temporis omnibus ijs modis, quibus verbum præteriti temporis, de quo in sequẽti regula dicemus, à nobis limitabitur, easdem enim vtrumque verbum, quod ad hanc rem pertinet, restrictiones admittit, vt optimè admonuit Tiraq. d. verbo reuertatur num. 22.

Secunda Regula. Verbum præteriti
27 temporis † regulariter est latæ sententiæ. Glos. in l. iubemus nulli §. œconomus, vbi Bart. & Bal. C. de sacros. Eccles. & alij, quos referunt, & sequuntur Castr. d. cap. 1. Carbon. d. disput. 6. versi. octaua regula, & latissimè Tiraq. d. verb. reuertatur num. 32. Idemq;
28 dicendum † de participio eiusdem tẽporis; Carbon. d. versic. octaua regula, & post Glos. in auth. cassa. in princip. C. de sacrosan. Eccles. & l. si quis maior, verbo priuatus, vbi Bart. col. vlt. & Salic. col. 1. C. de trãsact. aliosq; quam plurimos tradit Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 33. Fallit autem primò hæc
29 regula simul cum precedẽti, † nisi lex, quæ pœnam imponit per verbum præsentis, vel præteriti temporis veniat ad interpretationẽ legis veteris, quæ eandem pœnam imponit, sed non ipso iure; nam tunc, si quidem posterior lex aliud aliquid noui afferat, canonem ferendæ sententiæ inducet, non autem latæ. ita Aret. in cap. 2. per illum tex. iuncta Glos. Verb. sequestratus, de for. compet. & post Aret. Tiraq. d. Verb. reuertatur nu. 34. & 35. dicens secus esse, vbi posterior lex pœnalis nihil aliud noui inducat; nam tunc, ne superuacanea videatur, sed aliquid noui addat, canonem latæ sententiæ iuxta propriã verbi naturam, afferet. Fallit secundò,
30 & generaliùs, vbi † per alia iura, seu ex subiecta materia constaret, quòd verba prçsentis, vel præteriti temporis etiam prægnantia, & in materia stricta essent ferendæ sententiæ; ita post Abb. d. cap. 2. de for. compet. Salic. d. l. cum posteaquam C. de pact. Dec. in l. quoties idem sermo ff. de reg. iur. & alios tradit Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 36. & duob. seqq.

Tertia regula. Verbum, quod neq; actionem, neque passionem importat, cuiusmodi præcipuè est verbum sub-

ſtantiuum, ſum, es, eſt, vt ſi dicatur, ſit
31 infamis, anathema ſit, † inducit Canonem latæ ſententiæ, ita Carbon. d. diſput. 6. verſic. ſeptima regula, & de verbo, ſit, docet Gloſ. in cap. ſi quis ex clericis, vbi Innoc. & Imol. de vit. & honeſt. cler. alijq; quamplurimi, quos refert, & ſequitur Tiraq. d. Verb. reuertatur, nu. 180. idq; multò magis † ſine
32 vlla dubitatione procedit vbi verbum, ſit, iungatur participio præteriti temporis, vt ſi dicatur, ſit excommunicatus, ſit priuatus, vt latè, & optimè oſtēdit Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 184.
33 & 185. ſed & idem dicendum erit † ſi huiuſmodi participio præteriti temporis addatur idem verbum ſubſtātiuum in futuro, vt ſi dicatur, erit excommunicatus, priuatus, &c. nam tunc adhuc ſignificat, & inducit canonem latæ ſententiæ, vt apertè ſentiunt Tiraq. d. nu. 185. & Carbon. d. verſic. ſeptima regula, dum ad id referūt ſententiam P. Nigidij antiquiſſimi, & celeberrimi Grāmatici lib. 24. Commentar. Grammaticorum apud Gellium lib. 17. cap. 7. dicentis verba, eſſe, & erit, quando per ſe ponuntur habere, atque retinere tempus ſuum, quando verò præterito iunguntur, vim ſui temporis amittere, & in præteritum cōcedere, &c. ſecus au-
34 tem dicēdum erit, † ſi ex ſubiecta materia, aut ex alijs iuribus appareat eſſe ferendæ, nam tunc etiam ſi verbum, ſit, iungatur præterito, adhuc inde non inducitur canon latæ, ſed tantùm ferendæ ſententiæ, vt poſt Imol. & Abb. d. cap. 2. de for. compet. & Fel. d. cap. Rodulphus num. 31. verſi. ſit excommunicatus, de reſcript. tradit in hac ſpetie Tiraq. d. verb. reuertatur num. 183.

Quarta regula. Vbi adeſt aliqua dictio denotans latam ſententiam, tunc, proculdubio inducitur canon latæ ſen-
35 tētiæ, huiuſmodi præcipuè † illæ ſunt, ipſo iure, ipſo facto, eo ipſo, ſeu hoc ipſo; ita Fel. d. cap. Rodulphus num. 33. ad fin. Carbon. d. diſput. 6. verſ. prima regula, latiſſimè Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 142. & duob. ſeqq. Idem dicendum de illis verbis, auctoritate noſtra, ſeu auctoritate huius legis, vt adnotauit Carbon. d. verſi. prima regula, & poſt alios Tiraq. d. verb. reuertatur, num. 133. Idem quoq; de dictionibus remouētibus dilationem, quales ſunt, ſtatim, confeſtim, ex tunc, cōtinuò, ſine mora, repente, illico, protinus, idq; li-
36 cèt † iunctæ ſint verbo futuri temporis, vt de his omnibus tradit Carbon.
37 d. diſput. 6. verſic. ſexta regula, & † de dictione, ſtatim, latè docet Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 116. & tribus ſeqq. de dictione, confeſtim, num. 113. ex tunc, nu. 147. de dictione, continuò, num. 124. de verbis, ſine mora, num. 128. in fin. de dictione, repente, num. 126. de dictione, illico, num. 115. deniq; de dictione, protinus, num. 122. de dictione autem, mox, Carbon. d. verſ. ſexta regula, & Alphonſ. Caſtr. loc. cit. dubitarunt, ſed communis opinio vno, aut altero excepto eſt, quòd ex ſua natura propriè idē ſignificet, quod illico, aut confeſtim, importetq; latam ſententiā, vt patet ex innumeris ferè Doct. quos ad id recenſet, ac ſequitur Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 109. & 111. ſed & aliæ dictiones ſunt remouentes dilationem, atque adeo inducētes canonem latæ ſentētiæ, quas enumerat hoc ipſum ſatis adſtruens Tiraq. d. Verb. reuertatur; eſt enim dictio, incontinenti, de qua num. 114. immediatè, de qua num. 125. ex templo, de repente, e veſtigio, incunctanter, indilatè, ſubitò, cito, de ſubito, ac tutum, ex continenti; de quibus omnibus num. 126. & duob. ſeqq. eſt etiam dictio, omnino, & penitus, quæ ſaltem, vbi dubium ſit, an ſit canon latæ, vel ferendæ ſententiæ, rem claram reddit, vt ſit latæ. ita latè Fel. d. cap. Rodulphus num. 34. & de priori dictione fusè tradit Tiraq. d. verb. reuertatur num. 76. 77. 78. & 81. de poſteriori ſub nu. 105. & duob. ſeqq. Atque hæ quidem omnes dictiones inter quā plurimas, quas proſequitur Tiraq. d. verb. reuertatur tanquam ad legem, & conſtitutionem pœnalem ſpectantes,

solæ ad quæstionem nostram, quã proposuimus, pertinere videntur; ideo cæteras consultò prætermittẽtes ad alias regulas transibimus, si illud tamen nõ omittamus, quod post alios docet Fel. d. cap. Rodulphus num. 26. & 34. ac Tiraq. d. verb. reuertatur num. 112.
38 † dictionem, mox, & alias similes, quas paulò ante recensuimus, tunc demum esse latæ sententiæ, nisi iungantur verbis necessariò requirentibus sententiã, siue ministerium hominis; vt si, exempli gratia, diceretur, mox, vel protinus condemnetur, vt in l. 2. C. vt lit. pend. vel, ex tunc condemnetur, vt in cap. excommunicamus §. qui autem, de hęret. & alia huiusmodi, quæ ibid. Tiraq. latiùs prosequitur. Ex quo fit, vt verum sit, quod sup. 1. regula ad fin. admonui-
39 mus † valde dubitandum esse de eo, quod dixit Carbon. d. disput. 6. versic. tertia regula, nimirum verba illa, ipso iure excludatur, vel priuetur, & similia esse latæ sententiæ; nam ex ijs, quæ statim diximus, constat esse ferendę, cũ dictio illa, ipso iure, quæ aliàs latam sententiam inducit, iungatur verbo significanti ministerium hominis.

Quinta Regula esse potest. Vbi lex
40 ait † transgressorem non posse absolui à dilicto, donec pęnam luerit, vt in cap. Romana, quod est 1. §. procurationes, de cens. in 6. tunc est canon latę sententiæ. ita Carbon. d. disput. 6. post mediũ versic. tertia regula, cùm lex ait; idem quoq; esset, vbi lex diceret, quòd trãsgressor sit obligatus in conscientia ad soluendam pœnam illam. Sic Carbon. ibid. versic. secũda regula, & Alphons. Castr. loc. cit. subdens huius regulæ nõ reperiri exemplum in iure cõmuni Canonico, aut ciuili, sed in legibus regni Castellæ. facit tamen aliquo modo tex. in capit. commissa §. cæterum, & fin. de elect. in 6. nec nõ in cap. vnico §. qui verò de cler. non resid. in 6. sed expressum locũ habemus in Extrau. 2. de simon. in commun. & in Trid. Cõc. sess. 25. c. 1. §. si quis autem, de reform.

Sexta Regula Verbum, & participiũ
41 futuri temporis † regulariter importat canonem ferendæ, non autem latæ sententiæ. Glos. in l. criminali, vbi Bart. Bal. Salic. Ang. & alij C de iurisd. omn. iud. Fel. d. cap. Rodulphus num. 24. 30. & seqq. passim, Abb. & Imol. d. cap. si diligenti, de for. cõpet. latè post alios Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 39. cum seq. & Carbon. d. disput. 6. in princip. versic. secunda regula. Fallit autem
42 hæc regula primò, † quando aliàs lex esset elusoria; ita Carbon. d. vers. secunda regula, latè Tiraq. d. Verb. reuer-
43 tatur, num. 43. Secundò, vbi † legi, vel constitutioni pęnam imponenti per verbum futuri temporis alia cõstitutio idem planè disponens superueniret; nã vt aliquid addat priori, licèt loqueretur per verbum futuri temporis, adhuc induceret canonem latæ sententiæ, ita latè Tiraq. d. Verb. reuertatur, nũ. 44.
44 & sequen. Tertiò fallit † vbi verbũ futuri temporis geminaretur; ita ex communi omnium ferè opinione quam plurimis relatis Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 46. 48. 50. & trib. seqq. neminem inquiens se reperisse, qui de hac re dubitaret pręter Fel. cap. vlt. col. 1. de off. deleg. & Dec. in l. cum postea quam post med. C. de pact. cum quibus postea etiam senserũt Alph. Castr. loc. cit. & Carbon. d. versi. secunda regula, proquibus nonnulla quoque idem Tiraq. num. 47. & 49. adducit, quæ non modicam vim habent; quare pro con-
45 cordia puto dici posse, quòd † si quidẽ geminatio fiat de verbo non principali significante futurum tempus, aut fiat continenter, nulloq; interposito interuallo temporis, aut orationis, vt si dicatur, erit irritãdus, & cassandus, seu fructibus, ac distributionibus priuabitur, iisdẽq; spoliabitur, procedat posterior opinio negãs; si verò fiat illa geminatio aut in diuerso tẽpore, aut in eadẽ quidem dispositione, in diuersa tamẽ oratione, ac verborum cõplexione nonnullis verbis disparatis interiectis, tunc prior opinio affirmans locum habeat. Quartò fallit secundùm Tiraq. d. Verb.

46 reuertatur num. 54. quando † verbum futuri temporis profertur à testatore, verbigratia inquit, si hæres meus molestauerit vxorem meam, priuetur hæreditate; tunc enim intelligitur ipso iure, allegat inter alios Bal. in l. 1. col. 7. C. de his, quæ pœn. nomin. & Fel. d. cap. Rodulphus col. 17. num. mihi 24. versic. priuetur, de rescript. Verùm admissa pro nunc huius fallentiæ doctrina, fallitur Tiraq. dum verbũ hoc, priuetur, & similia recenset inter verba futuri temporis; nam, vt de se patet, & supr. in reg. 1. admonuimus, sunt præsentis tẽporis Imperatiui modi. Quinto fallit, quando † ex alijs verbis ipsius constitutionis vtentis verbo futuri temporis apparet mentem constitutionis esse, vt inducat latam sententiam, vt post Glos. & Gemin. in c. quisquis verbo, fiat, de elect. Fel. d. cap. Rodulphus col. 19. num. mihi 26. versic. & subdit, & alios docet Tiraq. d. verbo reuertatur nu. 63. Sextò fallit, quando
47
48 † ex alijs legibus, & constitutionibus cõstat illud verbum futuri tẽporis esse latæ sententiæ; ita latè Tiraq. ibid. nu.
49 64. Septimò fallit, vbi † quis priuatur ratione status incompatibilis; nam tũc semper ipso iure priuatur ex sententia Bal. in cap. 1. §. qui clericus per illum tex. tit. si de feud. fuer. controuers. inter domin. & agn. Fel. d. cap. Rodulphus num. 29. & Tiraq. vbi supr. num. 65.
50 Octauò fallit, quando † verbo futuri temporis iungitur participium præteriti temporis, vt si dicatur, nouerit se suspensum; nam tũc est canon latæ sententiæ. ita Fel. d. cap. Rodulphus num. 30. in fin. & post alios Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 70. 72. & duob. seqq. vbi id latiùs comprobat; idemque est, vbi
51 † huiusmodi verbo futuri temporis iungitur verbum, quod suapte natura est latæ sententiæ, vt si dicatur, nouerit se excõmunicationi subiacere, vt post Glos. in cap. excommunicationi, & ibi Abb. extra de raptor. tradit Tiraq. sup. num. 75. Nonò fallit secundùm Tiraq. d. verb. reuertatur num. 66. quando
52 † verba futuri tẽporis sunt verba declaratoria, allegat Abb. in cap. si diligenti col. 7. num. mihi 18. de for. compet. qui exemplificat quidem in Verbo præsentis temporis indicatiui, dum affert in exemplum, si dicatur, decernimus viribus carere, tamen absolutè asserit sicut Tiraq. intendit, verba, quæ non sonant in præteritum, si sint declaratoria, inducere canonem latæ sententiæ; quàmuis autem non videam, quomodo huiusmodi verba declaratoria, decernimus, declaramus, & similia dari possint in lege, constitutioneue aliqua maximè perpetua, quæ sonet in tẽpus futurum dicendo, decernemus, declarabimus &c. in persona illius, qui legem fert, poterunt tamen ab eo, qui constitutionem condit, dirigi in iudicem, sub hac forma iudex declarabit, aut decernet, illum talem pœnam incurrisse, & tunc verum est, quod docet Abb. & Tiraq. quorum opinioni, ijs tamen non relatis, assentitur etiam Carbon. d. disput. 6. post mediũ, versi. quarta, si legislator. Vel etiam locum habebit hæc fallentia in constitutione temporaria; poterit enim Episcopus statuere in aliquo edicto aliquam pœnã ei, qui aliquod delictum commiserit cum illa clausula, decernemus, seu declarabimus eum incurrisse, aut subiacere pœnæ à nobis inflictæ, &c. quod idem eadẽ ratione procedet in eo quoque, qui legem perpetuam condit pro tempore, quo ipse viuit, cũ pro eo dumtaxat tempore possit decernere, ac declarare, non item post obitum, vt patet ad sensum.

Septima, & postrema regula hæc sit. Quando lex continet verbum comminationis, vt si dicatur, sub pœna, sub interminatione, sub districtione, sub maledictione, sub anathemate, &c. tunc
53 † est canõ. ferendæ sentẽtiæ. hæc regula traditur à Glo. in c. 1. de sagitt. Castr. d. lib. 2. de potest. leg. pœnal. c. 1. & est cõmunis opinio, prout testãtur eam sequentes Tiraq. d. Verb. reuertatur nu. 254. 255. & 260. Carbon. infr. & fallit autem

54 autem hæc regula, quando † ſimul cũ his verbis apponerentur alia importãtia latam ſententiam, vt ſi dicatur, ſub pœna excommunicationis, quam ſtatim cõtraueniendo incurras, quam ipſo facto incurras, quam ex nunc prout ex tunc, vel ſimpliciter, ex nunc proferimus, aut alia ſimilia, vt docet Carbon. d. diſput. 6. in princip. verſic. prima quando lex, & latè probat Tiraq. d. Verb. reuertatur, num. 259. & 261. quo loco ſex quoque aliàs reſtrictiones huius regulæ affert, quas, cum eæ parum ad rem noſtram faciant, omittemus.

Præmitto quintò, & vltimò, reum
55 † poſt commiſſum crimen conſiderari poſſe in duplici ſtatu; primò ante ſententiam ſiue condemnatoriam, ſeu, vt alij loquuntur, inflictiuam pœnæ, vbi pœna non eſt à iure inflicta, ſed per iudicem infligẽda; ſiue declaratoriam commiſſi criminis, & pœnæ incurſæ, vbi ea iam à iure inflicta eſt; ſecundò poſt huiuſmodi ſententiam cõdemnatoriam, vel declaratoriam, ſed ante illius executionem. Similiter condemnatio intelligi poteſt, quòd facta fuerit ita, vt effectum ſuum ſortiatur, vel à die cõmiſſi criminis, vel ſolùm à die ipſius condemnationis. In his omnibus verſabitur huius quæſtionis diſputatio; ad quam facile erit ijs, quæ huc uſque admonuimus præmiſſis, reſpondere, quod, vt dilucidius fiat, id omne nonnullis propoſitis, in mediumq; allatis concluſionibus quàm breuius fieri poterit abſoluemus.

Prima concluſio. Lex pœnalis con-
56 tinens ſententiam ferendã † non obligat etiam in conſcientia reum ad eam ſubeundam ante ſententiam iudicis condemnatoriam. hæc opinio eſt communiſſima Theologorum, & Canoniſtarum, vt teſtatur Ludou. Carbon. d. tract. de legib. lib. 8. diſput. 7. verſi. prima poſitio; quam inter alios tenet S. Thom. 2. 2. q. 62. art. 3. & ibid. Caiet. Sot. lib. 1. de iuſt. & iur. q. 6. art. 6. Alphon. de Caſtr. lib. 2. de poteſt. leg. pœnal. c. 2. & lib. 2. de iuſt. hæret. punit. c. 6. Anchar. & alij in cap. cum ſecundùm leges de hæret. in 6. atq; hæc concluſio nullam habet difficultatem; ideo enim dicitur ea lex pœnalis cõtinere ſententiam ferendam, quia pœna nõ eſt à iure inflicta, ſed à iudice infligẽda; certum eſt autem pœnam non eſſe ſubeundam, antequam infligatur; quare omnino reijcienda eſt opinio Decij in c. 1. de conſtit. & Io. Ferrarij in l. quod à quopiam ff. de reg. iur. quatenus ſine vlla diſtinctione dicũt omnes leges pœnales obligare in conſcientia ante iudicis ſententiam ſiue huiuſmodi lex contineat ferendum ſententiam, ſiue latam. Sed
57 neque † admittenda eſt eorum opinio, vt ſententia iudicis, & condemnatio in caſu continente ferendam ſententiam retrotrahatur ad diem commiſſi criminis; in hoc enim differũt, quòd fiat ipſo iure, vel per ſententiam, nam priori ca-
58 ſu † tenetur reus ad reſtitutionem fructuum à die commiſſi criminis, nõ autem poſteriori, vt latè, & optimè comprobat Tiraq. d. l. ſi vnquam Verbo reuertatur num. 268. & ſeqq. Cui tamen deciſioni non obſtat quod ſupr. 2. par. huius tract. quæſt. 17. in 2. præmiſſ. ex eod. Tiraq. d. Verb. reuertatur num. 272. & alijs docuimus, clericum, qui commiſit delictum, propter quod priuandus ſit beneficio, poſtquam eſt priuatus, teneri ad reſtitutionem fructuũ, quos percepit à die commiſſi criminis; primò enim illud procedit in vero crimine, & delicto, propter quod clericus priuandus veniat beneficio, nos autem hic potiſſimũ loquimur de improprio delicto, quod accidit vt plurimum in omittendo, puta quia clericus non ſeruierit Eccleſiæ, diuiniſq; non interfuerit; deinde illud quoque tunc demũ procedit, cùm clericus ille poſt cõmiſſum delictum non ſeruierit Eccleſię, vt eod. loco admonuimus, atq; adeo non tã priuatur clericus ille fructibus propter crimen, ſeu etiam vigore ſententię condemnatorię, quàm quia Eccleſię debitum ſeruitium nõ pręſtiterit; quod tamẽ etiam ibidem temperauimus, ni ſi.

deli-

delictum illud occultum delinquētem ipso iure ministrare impediret, puta si irregularitatem, aut suspensionem induceret; tunc enim seruienti, & ministranti in officio, quod exercere non poterat, fructus concedendos non esse ostendimus.

Secunda conclusio. Regulariter loquendo quàmuis lex pœnalis cōtineat latam sententiam, seu pœnam infligat
59 ipso iure; tamen † ea subeunda non est ante sententiam declarationis, seu declaratoriam cōmissi criminis, vel pœnæ incausæ. hæc est communis opinio Doct. Theologorum, & Canonistarum præter Alphons. Castr. d. lib. 2. de potest. leg. pœnal cap. 8. & Abb. in cap. 1. de constit. & cap. dilecti, de arbitris; eam enim inter Theologos secutus est S. Thom. 2. 2. quæst. 62. art. 3. ad primum, & expressiùs Caiet. ibid. & in Sum. Verb. pœna, Siluestr. Verb. hæresis 1. §. 13. & Verb. Assassinus quæst. 5. Adrian. quodlib. 6. art. 1. Io. Med. C. de restit. quæst. 1. Ledes. Secunda 4. quæst. 15. art. 4. Bart. Med. 1. 2. quęst. 96. art. 4. dubit. 2. Victoria in relect. de Ind. num. 14. Sot. d. lib. 1. de iust. & iur. quæst. 6. art. 6. concl. 1. Ludou. Lopez. tract. de contract. lib. 2. cap. 30. in princip. versic. & quia iam quis instabit, & Ludou. Carbon. d. tract. de legib. lib. 8. disput. 9. ferè per totam, inter Iuristas Nauar. i Manual. de orat. & hor. Canon. cap. 21. num. 49. vbi de communi testatur, idem in Manual. Confess. cap. 23. num. 66. & cap. 25. nu. 118. vbi etiam se ipsum allegat in rubr. de pœn. cuius repetitio apud nos non extat, & in cap. fraternitas 12. quæst. 2. cuius repetitionis fragmentum dumtaxat habemus, Glo. d. cap. fraternitas Archid. in cap. cum secundùm leges, de hæret. in 6. & in cap. 1. vbi Io. An. de homic. eod. lib. Alex. in l. si quis maior C. de transact. Fortun. Garf. in tract. de vlt. fin. illat. 18. & post alios Couar. in Epit. de sponsal. & matr. par. 2. cap. 6. §. 8. num. 10. & Fel. in cap. audiuimus de simon. meliùs d. cap. Rodulphus nu. 35. de rescrip. allegant ad id ferè omnes tex. in d. cap. cum secundùm leges, de hæret. in 6. vbi statuitur, ne bona hæretici occupentur, antequam per iudicem Ecclesiasticum fiat declaratio de crimine commisso, hæc autem dispositio, quæ secundum omnes continet latā sententiā, iure trahenda est ad cæteras pœnales dispositiones, cū hę restringendæ sint, sicut fauorabiles ampliandæ, c. odia de reg. iur. in 6. cū ibi not. &
60 suis simil. Ratio † autem præcipua huius sententiæ, quam latiùs prosequuntur præcitati Doct. maximè verò Sot. d. art. 6. ea est, quoniam obligatio legū debet esse conformis naturæ, & tolerabilis; sed, si regulariter obligarent leges pœnales ad soluendam pœnā ante sententiam iudicis, essent cōtra ius naturæ, tum quòd obligarent, vt quis se ipsum proderet; soluendo enim pœnā manifestaret se reum criminis; tū quòd obligarent, vt quis se ipsum puniret, quod est valde graue, & contra naturā pœnæ, quæ est, vt ab alio inferatur; tū denique quia multę occurrunt circunstantiæ tum in crimine, tum in persona, quarum ratio habetur à lege, maximè verò habenda est in infligenda pœna, à qua quæuis causa excusat iur. vulg. debet ergo reus audiri, quia fortè dignus est remissione vel totius, vel partis pœnæ; neque in causa propria debet esse iudex; quare crimen, quod puniendum est, priùs iudici deferri debet; vnde manauit illud Gregorij in c. sicut sine iudicio, 2. quæst. 1. neminem sine iudicio cōdemnari debere. Accedat quoq; ad huius rei cōfirmationem exemplum illud, quod nonnulli recensiores afferūt. statuta est ipso iure pœna confiscationis omnium bonorum hæretico, vt habetur in d. cap. cum secundùm leges, de hæret. in 6. cum suis concord. ibi per Glos. & Doct. allegatis; fuerit aliquis per diem integrum in hæresi, quam signo aliquo exteriori, sed occulto manifestauerit; sequenti verò nocte idemmet resipiscat; quis tā iniquus, ac dirus, vel potiùs mentis ex-

pers

pers fuerit, qui dicat, hunc teneri sponte bona sua fisco deferre? Ex his igitur satis ni fallor confirmata manet regula hæc, quam in hac conclus. proposuimus. Quòd si quis contrariæ opinionis argumenta, eorumq; solutiones habere cupit, consulat inter cæteros Sot. d. art. 6. cōcl. 1. & Ludou. Carb. d. lib. 8. disput. 7. qui tamen ea potiùs afferre debuit d. disput 9. vbi huius conclusionis argumentum pertractat. Limitatur autem primò hæc regula, seu cōclusio,
61 † vt non procedat in pœna spirituali, hoc est irregularitatis, & in cēsuris. ita Nauar. Castr. & Caiet. loc. cit. Sot. d. art. 6. conclus. 2. Lopez. d. cap. 30. versi. secundò quia dici solet, & Carbon. d. disput. 9. versi. secunda positio, vbi hāc ait esse communem doctrinam, in qua omnes Theologi, & Canonistæ conue-
62 niunt. Secundò limitatur † in pœnis ipso iure appositis per modum conditionis maximè à testatore iuxta ea, quæ supra diximus præmiss. 3. circa mediū, & præmiss. 4. reg. 6. fall. 4. nam eæ debentur in foro conscientiæ ante iudicis declarationem. ita Nauar. d. cap. 25. num. 118. Caiet. in Sum. Verb. pœna Lopez. d. cap. 30. versic. igitur alia regula sit, Carbon. d. disput. 9. versi. quar-
63 ta positio. Tertiò limitatur † vbi lex in spetie priuat dominio bonorum, aut fructuum; ita Nauar. d. cap. 26. nu. 118. & latè Carbon. d. disput. 9. versic. septima positio: cuius rei exemplum optimum habemus in d. cap. vnico §. qui verò de cler. non resid. in 6. necnon in Concil. Trid. sess. 22. cap. 3. de reform. & sess. 23. cap. 1. §. si quis autem, & §. eadem omnino, de reform. Aut etiam
64 vbi † aliàs apparet de mente legislatoris, quòd obligare velit, vt quia
65 dicat † nolle expectari sentētiam declaratoriam. ita Lopez. loc. mox alleg. Carb. d. disput. 9. in fin. & Nauar. d. nu. 118. Siluest. in Verb. Emphiteusis q. 2. & Verb. Assassinus in fin. aut si lex adderet, pœnam, quam infert, soluendam esse in foro conscientiæ, Nauar. d. c. 21. de orat. nu. 49. Lopez. & Carbon. ibid.

Castr. d. lib. 2. de potest. leg. pœnal. c. 5. & Couar. d. 2. par. Epit. de sponsal. c. 6. §. 8. num. 10. versic. tertiò hinc deducitur; aut denique quando priuat bonis acquirendis, puta si reddat quem inhabilem ad beneficium, vt satis probat Carbon. d. disput. 9. versic. quinta posi-
66 tio. Quartò limitatur, vt † non requiratur vlla sententia condemnatoria, sed sola declaratoria criminis cōmissi; ita latè inter cęteros Carbon. d. disput. 9. versi. sexta positio, & Sot. d. artic. 6. concl. 3. Limitatur quintò eadem con-
67 clusio, † vt nō requiratur executio ipsa iudicis, sed sufficiat declaratoria super crimine, ita Sot. d. art. 6. concl. 5. Fel. in cap. 1. num. 43. de constit. & Bal. in l. id, quod pauperibus, quæst. 9. C. de Episc. & cleric. sentireque videtur S. Thom. 2. 2. quæst. 62. art. 3. tandemq; admittit etiam Couar. d. num. 10. versi.
68 secundò infertur, vbi † iudex expressim in declaratoria condemnaret ad soluendum, vel aliquid agēdum, quod non contineat corporalem læsionem.
69 Sextò limitatur, vt † declaratio, & cōdēnatio in ea facta retrotrahat ad diē comissi criminis; vt satis probant Carbon. d. disput. 9. versic. nona positio, & Sot. d. art. 6. concl. 4. constatq; ex ijs, quæ diximus supr. 2. part. quæst. 17. 3. præmiss. in fin. Septimò, & vltimò limi-
70 tatur hæc conclusio † vbi clericus ab hac declaratoria criminis cōmissi pœnæq; incursu legitimè appellauit; nam, cum appellatio suspendat iudicatum, donec causa appellationis cognoscatur, & antequam in iudicatum trāseat, poterit clericus pœnam eam à iure inflictam, atque à iudice declaratam non subire iuxta ea, quæ latiùs tradidimus d. quæst. 17. concl. 3. & quod in spetie docet inter cæteros Fel. d. cap. Rodulphus nu. 43. de rescript.

Tertia, & postrema conclusio. Quāuis pęna amissionis distributionū quotidianarum ipso iure à canone, vel alia Pontificia constitutione inflicta subeunda sit, & obliget in conscientia ante vllam iudicis sententiam etiam decla-

ratoriam,

ratoriam; tamen, si ab inferioribus, puta synodali constitutione alicuius Ecclesiæ, eiusue speciali statuto infligatur, probabile puto antehuiu sinodi declarationem pœnam hanc non obliga-
71 re. Prior pars † conclusionis probatur ex tex. d. cap. vnico §. qui verò, de cleric. non resid. in 6. vbi Bonif. 8. statuit, quòd clerici Collegiatarum Ecclesiarum, qui aliter de disttributionibus ipsis receperit, quàm interessendo diuinis officijs in eisdem Ecclesijs, earũ sic receptatum dominium non acquirant, nec faciant eas suas, immo ad omnium restitutionem, quæ cõtra huiusmodi constitutionẽ receperint, teneantur; ex quo patet dominium auferri ab ijs, qui diuinis non interfuerint, & trãsferri in eos, qui interfuerint, quod etiã apertè colligitur ex Trident. Concil. sess. 24. cap. 12. de reformat. versic. distributiones verò; & præterea inducitur quædam inhabilitas ad receptionẽ huiusmodi distributionum ex eo etiã, quòd §. præcedenti expresè mãdatur, vt ex dentur ijs, qui diuinis officijs interfuerint, quod etiam fit in Trident. Concil. tum loc. cit. tum sess. 21. cap. 3. de reformat. immo etiam in omnibus his iuribus, vt patet ea penitius cõsideranti, affici videtur ipsum conscientiæ fórum, atque adeo succedit Theorica superiùs posita in præceden. concl. limit. 3. in princip. Neque huic decisioni
72 obstabit, quòd † pœna etiam ipso iure imposita nunquam incurritur, nisi declarante eo, ad cuius fauorem inducta est, vt de communi testatur Bonacurs. in cõmun. cõclus. tit. de pœn. post Burs. cons. 12. nu. 48. vol. 1. pœna verò amissionis distributionũ inducta videatur ad fauorem aliorum de Collegio, quibus accesserunt; atque adeo videtur expectanda declaratio ipsorũ de Collegio, quòd velint locũ esse pœnæ; primò enim respondetur nõ semper distributiones nõ interessentium accrescere cæteris de Collegio interessentibus, vt patet ex ijs, quæ diximus in quæst. præced. deinde distributiones quotidianę, & earum amissio principaliter inducta est in fauorem cultus diuini, vt satis patet ex d. cap. vnico in princip. adnotauitq; inter cæteros Nauar. in tract. seu Manual. de orat. & hor. Canon. Miscel. 59. ex quo fit, vt, si ab aliquo malè perceptæ, seu quæsitæ fuerint, non possint remitti, vt ex probabiliori opinione resoluimus hac ead. 3. part. q. 5. conclus. 2. Minùs etiam obstat, quòd multę sunt Põtificię cõstitutiones, in quibus pœna ipso iure infligitur, & tamen eas non esse subeundas saltem ante declaratoriam criminis commissi, docuimus præced. concl. maximè verò constat ex d. cap. cum secundùm leges, de hæret. in 6. respondetur enim primò in ijs non adesse qualitates illas, circumstantias, & coniecturas, quæ adsunt in constitutionibus loquentibus de fructibus, ac distributionibus quotidianis, & ex quibus paulò ante ostendimus colligi, velle canonis cõditorem pœnam subeundã esse, & obligare ante declaratoriã; præterea loquuntur in ijs bonis, quæ non processerunt, ex liberalitate, neq; directè sunt in potestate illius, qui legẽ
73 pœnalem condidit, prout † sunt fructus beneficij, & distributiones quotidianæ, quę ex beneficio pẽdent, quod ex liberalitate eiusdem Pontificis mediatè, vel immediatè procedit, & in quo, sicut etiam generaliter in beneficialibus idem Summus Pontifex plenissimam habet potestatem, c. 2. vbi Doct. de præben. in 6. cũ alijs per nos cõgestis in tract. de Option. cap. 8. quæst. 1. in 1. suppos. & Hier. Gig. cons. 144. num. 8. Ex quo patet quoq; ratio discriminis
74 † inter constitutionem pœnalem Pontificiam auferentẽ ipso iure fructus beneficij, aut quotidianas distributiones, & constitutionem inferioris, atq; adeo cõprobata manet posterior pars huius conclusionis; nam inferiores regulariter nõ habent hanc plenam potestatem in beneficialibus, neq; ab ijs procedunt per se, & directè beneficia, sed quatenus à Summo Pontifice ijs permittitur eorumdem beneficiorum dispositio, sicut

cut per se, & indepẽdenter procedunt
à Sũmo Pontifice, à quo ẽt conferũtur
75 clericis beneficia † sub ea conditione,
vt eorum fructus, vel distributiones eo
ipso amittant, si munera sibi ab eorum-
dem Pontificũ sanctionibus constituta
non impleuerint, vt satis indicat inter
cæteros Lopez. d. tract. de contract. lib.
2. cap. 30. versic. igitur alia regula sit
in fin. ideoque locum habet Theorica
illa, & doctrina, quam concl. præced.
limit. 2. attulimus de lege pœnali con-
76 ditionata. Plures verò huiusmodi † pœ-
nas, seu mulctas amissionis distributio
num in Mediolanensi Prouincia irro-
gatas ijs, qui aliqua in re circa diuina
officia deliquerint, simulque de officio
Punctatoris habes in Concil. Prouinc.
Mediol. 1. sub tit. gener. de Ministris
Ecclesf. & diuinis offic. speciali verò de
offic. Punctat. necnon in Concil. Pro-
uinc. 3. sub tit. de ijs, quæ ad diuin. of-
fic. pertin. ad fin. Conc. 4. sub. tit. de
distributionib. per totum, & Synod.
Diocesf. 11. sub tit. de monit. execution.
decret. quæ ad diuin. offic. pertin. ad
fin. quibus etiam locis plura reperies,
77 quæ † ad rationem diuidendi quoti-
dianas distributiones pertinẽt; ad quæ
loca pro his omnibus benignum lecto-
rem remisisse sufficiat, ne libellus hic,
qui ad communẽ omnium Ecclesiarũ
vtilitatem prodit in lucem, totus ferè
in ijs decretis, quæ ad Mediolanensem
Diœcesim, aut Prouinciam dumtaxat
pertinent, versari videatur. Iam igitur
finis sit huic quæst. & ad reliquas hu-
ius 3. part. veniamus.

SVMMÆ RERVM.

1 *Pensio regulariter non imponitur, neque imposita censetur super distributionibus. & quæ sit ratio, num. seqq.*

2 *Pensio regulariter imponitur super fructibus beneficij.*

3 *Pensione passim imposita super distributionibus quotidianis an fraudetur cultus diuinus.*

4 *Pensio imposita super fructibus in continua residentia acquiri solitis an censeatur imposita super distributionibus quotidianis.*

5 *Interessentia, & residentia valde inter se differunt.*

6 *Pensio facilè censetur imposita super distributionibus, si adsit stylus vel consuetudo, quòd super ijs imponatur. hæc tamen consuetudo nõ extenditur de Ecclesia ad Ecclesiam. num. 7. immo neq; de vno ad aliud beneficium. num. 8.*

9 *Pensiones imponere potest Summus Pontifex super distributionibus quotidianis.*

10 *Pensionem impetrans soluit integrã annatã.*

11 *Clausula ponenda in litteris pensionis super distributionibus quotidianis.*

12 *Pẽsio nõ censetur imposita super mẽsa grossa, & alijs fructibus distinctis à distributionibus quotidianis, vbi simpliciter imponatur super fructibus, & redditibus beneficij.*

13 *Pensio vbi imponatur super redditibus, prouẽtibus, iuribus, obuentionibus vniuersis beneficij continet etiam mensam grossam saltem in subsidium præbendæ. Idem si imponatur super fructibus in continua residentia lucrari solitis. num. 14.*

15 *Optans non dimittit pensionem pro ea rata, pro qua imposita est super distributionibus quotidianis.*

16 *Mutans beneficium in eadem Collegiata dimittit omnino onus pensionis impositæ super distributionibus quotidianis in totũ, vel pro parte.*

17 *Pensio imposita super distributionibus quotidianis an sit aliquando soluenda per Capitulum, vel Collegium, cui illæ tunc accrescunt, & num. seq.*

18 *Distributiones quotidianæ non perueniunt ad Collegium, aut Capitulum, sed potiùs ad singulares de Collegio.*

19 *Pensionem soluere debet dumtaxat qui pensioni consensit, vel eius successor.*

20 *Pensionem soluere debet is, qui percipit fructus, seu prouentus ratione beneficij.*

21 *Pensionem super distributionibus impositam soluere non tenetur Capitulum, neque aliqua illius persona vbi is, qui beneficium obtinet grauatum pensione, viueret, sed non interesset diuinis.*

22 *Pensio quomodo sit onus reale.*

23 *Distributiones dumtaxat quæsitæ per beneficiatum sunt obnoxiæ pensioni.*

24 *Decima, & collecta soluenda de fructibus beneficij an debeat solui ab eo, qui fructus illius anni percepit, licèt antequam soluat, desinat esse beneficiatus.*

25 *Pensio quando sit per Capitulum, vel Collegiatam,*

giatam Ecclesiam vacantem soluenda.

26 *Pensionarius à quo exiget pensionem impositam super distributionibus quotidianis si per annum integrum, aut eo amplius vacet beneficium, & num. seq.*

27 *Pensio non soluitur pro eo anno, in quo nulli fructus percipiuntur.*

De impositione pensionis super quotidianis distributionibus, eiusq; impositionis effectibus. Quæstio VIII.

EXPLICATIS in superioribus quæstionibus huius tertiæ partis, quæ est de quotidianis distributionibus distrahendis, ijs disputationibus, quæ ad earundem distributionum dispositionem, & amissionem pertinent, ad eas nunc veniamus, quæ de ijs oneribus sunt, quibus eędemmet distributiones premi, ac grauari posse videntur, cuiusmodi sunt pēsiones, decimæ, subsidium charitatiuum, annatæ, quindennia, quæ que omnino ad distractionem distributionum spectant. De decima, subsidio, annata, & quindēnio agemus in sequen. de pensione verò in præsenti quæstione disputabimus. In qua duo præcipuè quæremus; alterum erit, an, & quomodo super quotidianis distributionibus imponi possit pensio; alterum de nonnullis huius impositionis effectibus.

Prima conclusio sit quoad primum caput huius quæstionis. Regulariter
1 pensio † non imponitur, neq; imposita cēsetur super quotidianis distributionibus. ita Quinctil. Mandos. in prax. signat. Grat. tit. de pension. versic. pensiones non dantur, & consi. 15. num. 4. Hieron. Gig. consi. 144. nu. 9. cum multis seqq. & Flam. Paris. tract. de resign. benef. lib. 6. quæst. 2. num. 29 ad id allegans Oldrad. consi. 118. Io. An. in rubr. de concess. praben. Fel. in cap. ad aures colum. 13. de rescript. & Rot. Roman. decis. 134. in nou. & 766. in antiq. qui tamen Doct. per Paris. allegati hoc mihi non dicunt, sed solùm, quòd distributiones non veniunt nomine fructuū beneficij, vel quòd non sunt de corpore præbendæ; vel denique quòd non computatur in valore beneficij; id sanè decisum fuit in ead. Rot. Rom. apud Cæsar. Crass. decis. 116. aliàs 5. de præben. num. 4. & 5. cui non obstabit alia decis. eiusdem Rotæ apud Achil. Crass. quæ est 8. sub tit. de pension. alias 420. nam, vt inquit Cæs. Crass. d. num. 5. illa decisio Achill. procedit non quidem de iure scripto, sed de consuetudine, & æquitate, quia tunc temporis passim reseruabantur pensiones etiam super distributionibus; quo etiam stylo attento loquuntur decis. 7. & 8. sub tit. de probat. apud eundemmet Cæs. Crass. quæ apertè concedunt imponi pensionem super distributionibus. Ratio aūt pręcipua huius conclusionis ea est, quā innuit Paris. loc. cit. latiùsq; explicat Hier. Gig. d. nu. 9. & seqq. quoniam pen
2 sio † regulariter imponitur super fructibus beneficij, vt satis ꝓbat idē Gig. tract. de pension. q. 39. at verò distributiones quotidianæ neq; sunt propriè beneficia, vt in spetie respōdit. Gemin. cons. 85. num. 26. & nos latiùs ostendimus supr. 1. par. huius tract. quæst. 2. circa princip. neque etiam veniunt nomine fructuū beneficij, vt satis demonstrauimus d. 1. par. quæst. 6. neque in eius valore computantur, vt latè tradidimus d. 1. par. quæst. 8. & quāmuis etiā pensio imponatur super reditibus, & prouentibus beneficij, vt docet idem Gig. d. tract. de pension. quæst. 7. num. 1. tamen nos quoque d. 1. par. quæst. 7. docuimus distributiones nō contineri nomine redituum, & prouentuum beneficij. Alteram rationem affert Gig. d. cons. 144. num. 12. & duob. seqq. quoniam distributiones quotidianæ introductæ sunt de iure communi in fauorem cultus diuini, vt facilius Canonici, & Capellani conueniant ad diuina; quòd nos latiùs ostendimus d. 1. par. quæst. 6. concl. 3. & præterea sunt quædam stipēdia, & præmia laborum, per-

personalisque seruitij, vt nos tradidimus ead. 1. par. quæst. 1. in fin. & quæst.
3 4. circa medium. quòd si pensiones † regulariter imponerentur super quotidianis distributionibus, fraudaretur cultus diuinus in eo saltem, quòd vix probi viri, & litterati reperirentur, qui huiusmodi Canonicatus, & beneficia pẽsionibus onusta susciperent, sed ignari, & improbi, qui vel nescirent, vel nollent munus suum exequi, debitumque Ecclesiæ seruitium circa diuinum cultum præstare; præterea is quodammodo distributiones perciperet ratione pensionis, qui seruitium Ecclesię nõ exhibet, diuinisq; non interest, contra mentem, & expressam dispositionem Sacrorum Canonum statuentium, vt quotidianæ distributiones ijs dũtaxat dẽtur, qui diuinis officijs interfuerint, debitumq; Ecclesiæ seruitium præstiterint, vt in cap. vnico de cler. nõ resid. in 6. Clem. 2. de æt. & qual. & ordin. præfic. Triden. Concil. sess. 21. cap. 3. de reformat. & sess. 24. cap. 12. versic. distributiones verò cum suis simil. atq. adeo denarium diurnum reciperet qui non operatur in vinea, stipendiumque qui in Castris Dominicis nõ militauit.
4 Ampliatur autem hæc conclusio, † vt procedat etiam si pensio imponeretur super fructibus in continua residentia lucrari solitis; adhuc enim non censetur super distributionibus imposita pẽsio; nam distributiones dantur ratione interessentię, vt supra sepiùs admonui-
5 mus; differt autem valde † interessentia, & residentia, vt decisũ fuit in Rot. Rom. teste Cassad. decis. vnic. de cler. non resid. & apud Moed. decis. 15. aliàs 182. nosq; fusiùs ostendimus d. quæst. 4. ad fin. Limitatur autem primò hæc
6 eadem conclusio, † nisi esset cõsuetudo, seu stylus, ꝙ pensiones reseruarẽtur ẽt super distributionibus; ita Achill. & Cæs. de Cras. in omnib. decis. superiùs
7 alleg. de qua limitatione, † si intelligat, vt hæc consuetudo de vna Ecclesia ad aliam trahatur, ego valde dubito; nam cum hæc consuetudo sit contra ius, vt patet ex supradictis, non debet extendi de loco ad locum, neque de persona ad personã per ea, quæ latiùs tradidimus tract. de Option. cap. 4. num. 32. & 34.
8 ex quo † probabiliùs etiam puto non posse fieri illationem, & extensionem de vno Canonicatu ad alium etiam in
9 eadẽ Ecclesia. Limitatur 2. quod † potest Summus Pontifex ex ea potestate, quam habet in reb. Ecclesiasticis, imponere pensionem etiam super distributionibus. ita Gig. d. cons. 144. num. 21. in fin. Paris. d. quæst. 2. num. 29. & seqq. Mandos. d. vers. pensiones nõ dantur, Rot. in omnib. ferè dec. s. supra relatis; & de hoc nemo dubitat; sed neq; dubitare iure potest; cum maximè quotidie uideamus huiusmodi pensiones super distributionibus per Summum
10 Pontificem imponi; soluiturq; † ab eo, qui impetrat hãc pensionẽ; D. Datario compositio vnius anni, hoc est, integra annata, vt testatur Mandos. d. versic. pensiones non dantur, vbi etiam asserit
11 † ponendã esse clausulam hanc in supplicatione, (etiam si in solis distributionibus quotidianis, & non nisi præsentibus, & diuinis officijs interessentibus dari, & per eos lucrari solitis, & consuetis,) quod etiam monet Paris. d. nu. 29. & 31. quibus verbis puto statim sequi verbum, consistant, vt integer sit sensus, & pręmitti illa, super reditibus, & prouentibus dicti Canonicatus, & præbendæ, vel similia; hodie verò in litteris reseruationis pensionis super canonicatibus, & præbendis loco prędictæ clausulæ, & verborum vidi apponi illam aliam clausulam, quæ ęquipollens est, nimirum, (super canonicatus, & præbendæ dictæ Ecclesiæ fructibus, reditibus, iuribus, obuẽrionibus, & emolumentis vniuersis, ac quotidianis distributionib⁹ tibi quoad vixeris &c. quomodo etiã intelligenda est decisio illa, seu declaratio sacræ Congreg. Illustrissimorũ Cardin. ad sess. 21. c. 3. de reformat. Trid Concil. dum in vna Mediolanensi declarauit, distributiones quotidianas, ne tenuiores fiant, pẽ-

sionibus grauari non posse, nisi expressis verbis id fuerit à Sanctissimo cõcessum. Limitatur tertiò, & vltimò, quòd
12 † licèt regulariter etiam super mensa grossa, & alijs fructibus distinctis quidem à quotidianis distributionis, sed qui dantur ijs, qui intersunt certis temporibus, seu residentibus, non imponatur, nec imposita censeatur pensio vbi simpliciter imponatur super fructibus, & reditibus beneficij, aut canonicatus, vt tradit Flam. Paris. d. quæst. 2. nu. 32. post Gambar. tract. de auctorit. Legat. lib. 6. tit. de pension. num. 24. vbi refert, fuisse decisum per Rotam in vna Canonicatus Sancti Petri, quòd, vbicunq; requiritur certum seruitium ad consequendum fructus, super illis non possit constitui pensio, licèt inquã regulari
13 ter hoc verũ sit; nihilominus, vbi † pẽsio imponitur super reditibus, prouẽtibus, iuribus, obuentionibus vniuersis Præpositurę, vel Canonicatus, tunc imposita cẽsetur ẽt super his fructibus, & mẽsa grossa, quatenus præbenda ad id non sufficiat, vt docet Paris. d. q. 2. nu. 33. dicens fuisse ita, tẽtum coram Oradino die 3. Ianuarij 1559. siue quia nomen iurium, prouẽtuum, & obuentionum aptum sit comprehendere omnes reditus cuiuscunque qualitatis sint, vt ait idem Paris. d. quæst. 2. num. 34. ad id allegans Abb. in cap. ad audiẽtiam il 2. de rescript. vbi tamen hoc mihi non dicit, sed probari potest ex ijs, quæ nos adduximus supr. 1. par. huius tract. q. 7. & meliùs in tract. de Decim. cap. 9. nu. 78. & 80. siue propter dictionem illam vniuersalem, vniuersis, quę apta est cõprehendere id, quod impropriè aliquo nomine continetur, quodq; aliàs non comprehenderetur; vt satis ostẽdimus supra hac ead. 3. par. huius tract. q. 5. concl. 2. ad fin. Idem quoque dicẽdum
14 est † vbi pensio imponatur super fructibus in continua residentia lucrari solitis, seu qui dantur residentibus; etenim tunc in subsidium imposita cẽsebitur pensio etiam super mensa grossa, seu illis fructibus, qui dantur ijs tãtùm, qui resident, & pro aliquo tẽpore in Ecclesia intersunt; vt apertè constat ex Rot. Rom. apud Cæs. Crass. d. decis. 116. seu 5. de præben. nu. 7. cum duob. seqq. iuncto nu. 4. & ijs, quæ nos adduximus supr. 1. par. quæst. 5. circa mediũ vbi de his fructibus, mensaq; grossa sufficienter egimus.

Secunda conclusio erit de primo effectu huius impositionis pensionis super distributionibus quotidianis. Vbi
15 † pensio imposita sit vel partim, vel in totum super quotidianis distributionibus, tũc qui huiusmodi Canonicatum, aut beneficium in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata pensione hac grauatum obtinet, si optauerit ijs casibus, quibus optare potest, non dimittit pensionem pro rata, quæ respondet distributionibus, sed pro ea parte remanet soluenda ab eo, qui optat. Hanc conclusionem satis cõprobauimus ĩ tract. de Option. cap. 7. quęst. 3. concl. 3. seu num. 33. cum trib. seqq. vbi eandem conclusionem ijsdem quoq; ferè verbis firmauimus, ita, vt sufficiat ad eum locum cãdidum Lectorem remittere, ne cogamur idem repetere, videamurq; alibi dicta huc ad implendas membranas transferre, à quo semper abhorruimus. Id verò quod ibidem in fin. dumtaxat attigimus, estq; limitatio quædam ad hanc, & illam cõclusionem, hic latiùs explicabimus; nimirum, quòd, vbi pẽsio imposita est super distributionibus quotidianis in totum, aut pro parte, tunc
16 † si quis, non quidem optet, sed mutet Canonicatum, seu beneficium per receptionem alterius Canonicatus, & beneficij in eadem Ecclesia, omnino pensionem dimittet; ratio autem huius est; nam ideo per optionem nõ dimittitur pẽsio imposita super distributionibus, quia tunc eodem Canonicatu retento, atque adeo remanente eodem Canonico, cum pensio sit super distributionibus in defectum præbendæ eo, quia, vt prædiximus, per se imponatur super fructibus beneficij, nõ mutatur aliquis fundus, aut certum corpus, certiue reditus,

ditus, qui specialiter sint pensione affecti, eiue obnoxij; solùm enim affecti sunt distributionum prouentus, quatenus percipiuntur à persona illius, qui pensioni cōsensit, eiusue successoribus in beneficio, vt d. concl. 3. latiùs ostendimus; at verò in casu proposito mutatur Canonicatus; atque adeo non dicitur ampliùs idem Canonicus, & censetur noua persona, cum non tanquam Canonicus, sed tāquam persona extranea hūc posteriorem Canonicatum recipiat; qua etiam ratione d. tract. de Option. cap. 5. num. 12. docuimus eum, qui, cum priùs esset Canonicus, postea mutauit Canonicatum per impetrationem, & collationem, non censeri antiquiorem, neque præferendum esse in optione ei, qui post primam illius ręceptionem ante tamen secundam receptus fuit in Canonicū, immo esse præferendum hunc tāquam antiquiorem, quoniam ille verè dicitur nouus, & iunior Canonicus, cum non tanquam Canonicus, sed tanquam extraneus assecutus sit illam posteriorem præbēdam, & Canonicatum. In casu igitur nostro, cum hic, cuius Canonicatui, & distributionibus deficiente, vel non sufficiente præbenda, imposita erat pensio, mutet Canonicatum, & personam Canonici, non dicitur amplius tāquam idem Canonicus, eademq; persona illas distributiones percipere, quæ pensioni obnoxiæ dicebantur; distributiones enim accipere competit ratione Canonicatus, vt ex cap. dilectus il 1. & cap. pro illorum iūcta Glos. de præben. cum simi. liquidò cōstat; suntq; distributiones accessoriæ ad Canonicatū, vt inter cæteros adnotauit Philip. Prob. in addit. ad Io. Monach. d. cap. vnico de cler. non resid. lib. 6. Verb. victualia in princip. atque adeo nil mirum, si nullatenus clericus mutans beneficiū ampliùs reneretur ad illius pensionis solutionem; sed huiusmodi obligatio in totum trāsit ad successorem in eius Canonicatu; & de hoc nemo iudicio meo iure dubitare potest, sed neque aliquem vsquam vidi dubitantem.

17 Tertia conclusio. Vbi pensio † in totum, vel pro parte imposita est super distributionibus quotidianis, seu super Canonicatu ex eo, quia deficiat, vel nō sufficiat præbenda ad pensionem, licèt vel propter vacationem Canonicatus, vel quia is, qui Canonicatum huiusmodi obtinet, nō sit promotus ad ordinē, vel non calleat cantum requisitum, vel aliqua alia de causa etiam sine propria culpa non recipiat distributiones, sed eæ accrescant cæteris de Capitulo, seu Collegio interessentibus iuxta ea, quæ supr. hac eadem 3. par. quæst. 6. latiùs tradidimus; tamen probabiliùs puto interim donec iste recipiat distributiones, non teneri Capitulum, seu Collegiū ad solutionem pensionis etiā pro rata distributionum, quæ obnoxiæ sunt pensioni. Hoc in spetie respondit Nauar. qui solus inter Doctores, ni fallor, hanc rem pertractauit conf. 1. nu. 2. sub tit. de solut. lib. 3. vol. 1. & quàmuis conf. 3. num. 1. eod. tit. dubitare hac eadem de re videatur propter responsa duorum Doctorum sibi tunc exhibita, vt ea perpenderet; tamen ad hūc apertè inclinat in priorem sententiā dicēs, quòd nisi præfati Doctores defendissent, pensionem prędictam deberi à Capitulo distributiones lucrante, fortè decideret contrarium; idemque probat tribus rationibus, quas simul cum alijs ab eodem d. conf. 1. allatis ad comprobationē nostræ huius conclusionis iam lubet diligentiùs ponderare, & latiùs, quàm ipse fecerit, explicare; ex quibus quædam probant Capitulum ipsum nō teneri ad solutionem huiusmodi pensionis, quædam etiā quoad singulares personas ipsius Capituli. Prima igitur ratio, quam affert Nauar. d. conf. 1. eademq; est cum secunda, quam adducit

18 d. conf. 3. illa est, quia † nihil de distributionibus quotidianis puenit ad Capitulum; sed illæ totæ, & vniuersę perueniunt ad singulares de Capitulo, ijsque accrescunt, qui nunc plures sunt, nūc pauciores pro numero interessentium

tium, vt satis colligitur ex d.cap.vnico, §. statuimus de cler.non resid. in 6. ibi, Canonicis, ac alijs beneficiatis, & clericis Ecclesiarum ipsarum, qui eisdem officijs in ipsis Ecclesijs ad fuerint, tribuantur, constatque ex ijs, quæ latiùs tradidimus supra hac 3. par. quæst. 6. ferè per totam, certum autem quoque est aliud esse Capitulum, aliud singulares de Capitulo, vt pluribus inter cæteros ostendit Fel. in cap. eam te, de rescript. Secunda ratio Nauarri d. cons. 1. eadem ferè cum prima, quã affert d. cons. 3. ea est, quia pensio huiusmodi imposita est super distributionibus quærendis ab eo, qui obtinet Canonicatum, illudue beneficium in Collegiata Ecclesia, quod ea pensione grauatum est, illiusue successore, nõ autem quærendis à tertio, vt patet ex litteris Apostolicis, quæ superinde expediri
19 solent, obligantibus † ad hanc pensionem soluendam eum solum, qui consentit reseruationi, eiusque successorem; Capitulum verò neque est ille beneficiatus, qui consentit huiusmodi reseruationi pensionis, neque illius beneficiati successor. hæc autem ratio probat nõ solùm quoad Capitulum Canonicorum, Collegiumue beneficiatorũ, sed etiã quoad singulares de Capitulo, & de Collegio; nam ij qooque vt singuli neque consenserunt reseruationi pensionis, neque sunt successores illius Canonici, seu beneficiati, qui reseruationi consensit. Tertia ratio Nauarri, & postrema ex allatis per eum d. cons. 1. quæ hoc ipsum probat de singularibus personis de Capitulo, & Collegio,
20 & quidem optima, ea est; quia ille † tenetur ad pensionem impositam super fructibus, seu reditibus, & prouentibus alicuius beneficij, qui huiusmodi prouẽtus percipit ratione ipsius beneficij, vt tradunt Abb. Fel. & alij in cap. ad audientiã il 2. de rescript. & Gig. d. tract. de pẽsion. cum alibi sæpe, tum maximè quæst. 39. & ratio manifesta est; nam, si alicui locentur, aut vendantur reditus, & prouentus illius beneficij, proculdubio is non tenebitur ad pensionis solutionem, sed ille, qui beneficium pẽsione grauatum obtinet. In casu autem huius nostræ conclusionis nihil prædictarum distributionum peruenit ad singulares de Capitulo, & Collegio ratione illius Canonicatus, qui pensione oneratus est, sed tantùm ratione suarũ Dignitatum, Canonicatuum, & beneficiorum, ratione quorum diuinis interfuerunt, & illis distributiones prædictæ accreuerunt attenta absentia, seu non interessentia aliorum, propter quã etiam maiorem ipsi laborem in ipso dĩuino, Ecclesiæq; cultu subierũt. Quartam quoque rationem adducit idem Nauar. d. consi. 3. estq; ex ijs, quas ibi adducit, tertia, nimirum, quòd illi singuli de Capitulo in casu proposito non videntur acquirere illas distributiones eo vero, & proprio iure accrescendi, de quo in l. re con iuncti ff. de legat. 3. sed de eo, quo d.cap. vnico de cler. non resid. in 6. statuitur, vt distributiones tribuantur interessentibus; Verùm præterquam quòd sup. hac ead. 3. par. q. 6. ostẽdimus vt plurimum habere locum verum ius accrescendi in portionibus deficientibus quotidianarum distributionum, adhuc non video, quam vim habeat hæc Nauar. ratio; nam qui contrariam opinionem tueri volunt, vim in eo non facient, quòd prædictæ distributiones vacante Canonicatu, & beneficio cæteris de Capitulo, & Collegio accrescant, sed quòd ad eos quoquomodo perueniãt, vt patet ex ratione illa, quam sibi ipsi primo loco obijcit idemmet Nauar. d. consi. 1. cui mox, cum eodem satisfaciemns. Melior ergo est illa ratio, quam postremo loco affert idem Nauar. d. consi. 3. num. 1. ad fin. à simili, & identitate rationis iuxta tex. in cap. dudum il 2. de elect. cum simi. de quibus per Euerar. & Bellon. in loc. & argum. à simil. Certum est enim,
21. quòd † neque Capitulum vniuersum, neque singuli Canonici tenerẽtur soluere pensionem constitutam alicui super fructibus, & distributionibus alicuius

cuius Canonici, vbi ille beneficium possideret, sed non inseruiret Ecclesiæ interessendò diuinis; idem igitur dicendum est illo mortuo, vel non possidentes beneficium, cum non videatur congrua diuersitatis ratio assignari posse.

Sed neque obstat huic nostræ principali conclusioni Achilles contrariæ opi-
22 nionis, quòd nimirum pēsio † sit onus reale, vt satis constat ex tex. in cap. nisi essent, vbi Glos. pen. de præben. cū alijs, de quibus per Gig. d. tract. de pension. quæst. 39. cum seq. & Flamin. Paris. d. tract. de resign. benef. lib. 6. quæst. 2. nu. 98. cum autem res transire debeat cum onere, suo c. si quis laicus, 16. quæst. 1. & cap. ex litteris, de pignor. cum simil. debet quoque onus pensionis transire ad Capitulum, seu saltem ad singulares de Capitulo, ad quos perueniunt ipsæ distributiones, quæ eidem pensioni obnoxiæ sunt, eaque affectæ. Respondetur enim primò pensionem non tam esse onus reale fructuum, & redituum beneficij, quàm ipsius beneficij, ita, vt obligatio soluendæ pensionis transeat ad quemcunque transit beneficium, vt ex eodem Gig. d. tract. de pēsion. q. 44. nu. 2. Paris. d. tract. de resign. benef. lib. 1. q. 8. num. 22. 27. 30. & cum seqq. alijsq; Doct. nos docuimus in tract. de Option. c. 7. q. 3. concl. 1. num. 30. quare, cum in casu proposito Canonicatus, & beneficium non transeat ad Capitulum, seu Collegium, neque ad singulares illius personas, non debet quoque transire ipsa pensio, eiusq; onus reale. Respondetur secundò cum Nauar. d. conf. 1.
23 num. 2. ad fin. de solut. negando † prędictas distributiones, quæ nunquam fuerūt quæsitę per vllum Canonicum, seu beneficiatum, esse oneratas illo onere pensionis; quia ad summum illæ tantùm, quæ essent lucrifactæ per beneficiatos potuerunt esse affectę, & obligatę illo onere iuxta solemne dictum Ludou. Rom. conf. 388. ferè per totum, de quibus non sunt illæ, quæ accreuerunt illis de Capitulo, & Collegio propter absentiam, seu non interessentiam Canonici, & beneficiati; illas enim non acquisierunt ratione beneficij illius, quod vacat, sed rōne propriorū Canonicatuū, & beneficiorum iuncta d. absentia, maioreq; labore, quem propter eam ipsi subeunt, vt supra dictum est. Minus obstat, quod Gemin. in cap. præsenti §. porrò, de off. ord. in 6. ait sępè se
24 respondisse † collectam, & decimam, quæ soluenda venit de fructibus alicuius beneficij, solui debere ab eo, qui fructus illius anni accepit, etiam si antequā soluerit, desinat esse beneficiarius illius beneficij; etenim, vt etiam respōdet Nauar. loc. cit. illa decima, & collecta in casu Gem. ad huc soluitur de fructibus, quos quis percepit ratione beneficij, & tamquam beneficiatus; in casu autem proposito id non contingit; nam distributiones illæ, quæ quæsitæ fuerunt à Capitulo, seu Canonicis iure accrescendi vacante beneficio, non fuerunt perceptæ ab illis tamqnam obtinentibus beneficium illud, quod vacabat, & ratione illius beneficij, sed propriorum, maiorisq; laboris, & seruitij Ecclesiæ præstiti. Neque obstat tertiò, quod tradit Gig. d. tract. de pension.
25 quæst. 65. num. 6. quòd † si Ecclesia vacans grauata pēsione sit Collegiata, & vacatio sit diutina, Capitulum conueniri poterit ad soluendum pēsionem per ea, quæ tradit Abb. cap. fin. ne Sed. vacan. Gig. enim apertè loquitur non de pensione imposita distributionibus alicuius de Capitulo, sed de imposita ipsi beneficio Prælati illius Ecclesiæ, vel certè mensæ Capitulari; præterea vterq; tam ipse Gig. quàm etiam Abb. d. cap. fin. loquuntur solùm quoad effectum, vt conueniri in iudicio possit Capitulum non tanquam persona obligata, & nomine proprio, sed potiùs tanquam legitima persona, & administratorio nomine, vt facilè patet eos diligentiùs consideranti. Denique non obest huic à nobis propositæ cōclusioni, quòd ea admissa dabitur casus, in quo etiam per annum integrum, quo vacare facile potest beneficium, super

cuius

cuius distributionibus imposita est pē-
26 sio, † careat pensionarius sua pēsione, quod tamen durum videtur, & contra mentem, & dispositionem Summi Pōtificis illi reseruantis annuam pensionem super ipsis distributionibus. Respondetur enim primò durum videri non debere pensionario, quòd careat pensione pro eo tempore, tum quòd sibi curauerit contra ius commune reseruari pensionem super distributionibus: tum quòd debuit, & censetur acceptasse à principio pensionem cum qualitate huius futuri euentus, qui à principio fuit cogitabilis; atque adeo sibi imputet, quòd in casu proposito vacationis non curauit sibi spetialiter prouideri; neque id repugnat verbis, & menti Pontificis reseruantis annuam pensionem; annua enim satis dicitur, cum regulariter, & vt plurimum singulis annis exigatur, licèt aliquando per accidens exigi non possit; nam
27 etiam † in casu, quo nulli omnino fructus aliquo anno exigantur, non posse per pensionarium exigi pensionem impositam super fructibus beneficij pluribus comprobat Gig. d. tract. de pension. quæst. 62. 77. & vltima num. 16. & tamen tunc quoque diceretur annua pensio; omnis etenim dispositio absolutè loquens intelligitur quoque de ijs, quæ communiter, & vt plurimum accidunt, vt constat ex ijs, quæ latè adducit Euer. & Bellon. in arg. & loc. à cōmuniter accidentibus. Respōdetur secūdò probabile esse, posse in casu ꝓposito per pensionariū huiusmodi pēsionē exigi à successore in Canonicatu, & beneficio super distributionibus anni sequētis, eius nimirū, quo ipse distributiones percepit, vel percipere potuit modò eæ sufficientes si ad supportandum onus pensionis vtriusq; anni, prout tā in hac nostra spetie, quàm in casu pensionis impositæ super fructibus ipsis beneficij propriè dictis respōdet Nauar. pluribusque comprobat d. cons. 1. versic. ad posteriorem quęstionem vsq; ad fin. tit. de solut. Qua ratione idem dici potest, vbi beneficiū neque per obitum, neque per resignationem vacauit, sed, is qui beneficium obtinet pensione grauatum, quę imposita sit super distributionibus in totū, vel pro parte, verùm ex iusta fortasse causa non interest diuinis, quæ tamen non sufficiat ad acquirendas distributiones quotidianas; nam is, si quidem sequenti anno percipiat distributiones sufficientes ad pensionem vtriusque anni, certum est, quòd vtramq; soluere debet per supradicta; si verò eæ non sufficiant, tunc adhuc probabiliter puto idem dicendum; nam cum ea causa absentiæ non sit omnino necessaria, (aliàs percipere deberet distributiones iuxta tex. in cap. vnico de cler. non resid. in 6. & latiùs per nos tradita supr. 2. par. huius tract. quæst. 5.) potest sibi prouidere percipiendo distributiones obnoxias pensioni. Atque ex his iam absoluta sit hæc quæstio.

SVMMÆ RERVM.

1 *Decima, seu alia quota quando pro Seminario soluatur. & quomodo taxanda. num. 2.*

3 *Decima spiritualis soluenda est quoque de distributionibus quotidianis.*

4 *Decima soluitur de omnibus fructibus, & prouentibus.*

5 *Decima spiritualis soluitur de prædijs Ecclesiasticis etiam dotalibus. Item de omni artificio. num. 6. immo etiam de omni lucro, & stipendio. num. 7.*

8 *Decima Papalis non soluitur de distributionibus quotidianis vbi ea imposita sit super fructibus, & reditibus beneficij. etiam in illis Ecclesijs, vbi nulla sunt præbenda. num. 9.*

10 *Decima Papalis soluitur de distributionibus quotidianis, vbi ea imposita sit super omnibus prouentibus Ecclesiasticis.*

11 *Nomen obuentionum, redituum, & prouentuum quàm latè pateat.*

12 *Distributiones quotidianæ veniunt nomine prouentuum, redituum, & obuentionum Ecclesiasticarum, non autem beneficij.*

13 *Decima pro Seminarij sumptibus vnde detrahenda.*

14 *Decima pro Seminario non detrahitur de distri-*

distributionibus quotidianis. Idq; procedit tam in antiquis distributionibus, quàm in nouiter fundatis. num. 15.
16 Lex vna sumit interpretationem ab alia.
17 Nomen vnũ diuersimodè sumitur, & aliquã do ratione subiectæ materiæ impropriatur.
18 Deima Papalis publicam vtilitatem cõtinet vniuersalis Ecclesiæ, non sic decima, quæ Seminario aliquando soluitur.
19 Subsidium charitatiuum non est soluendũ de distributionibus quotidianis; & nu. seqq.
20 Subsidium charitatiuum solui quoque debet à Capitulo, & Canonicis.
21 Subsidium charitatiuum soluendum est tãtum de fructibus, & reditibus beneficiorũ.
22 Subsidium charitatiuum non tenetur soluere clericus pauper, qui nõ habet, nisi quod ad victum sufficiat.
23 Argumentum à Decima Papali ad subsidiũ charitatiuum valet.
24 Episcopus non potest regulariter dispensare contra defunctorum voluntatem, vel canonum dispositionem.
25 Annata regulariter non est soluenda de distributionibus; & num. seqq.
26 Annatæ institutio optimè defenditur; & quæ sit definitio. num. 27.
28 Valor beneficij in impetratione exprimendus est præcipuè ob annatam.
29 Annata soluenda ne sit de distributionibus in Ecclesijs, vbi nulli alij sunt reditus.
30 Annata soluenda est de beneficijs vnitis mẽsæ Capitulari etiamsi designata sint pro quotidianis distributionibus.
31 Quindennium soluendum est de beneficijs vnitis mensæ Capitulari, seu Collegiali, vt ex ijs diuidantur distributiones quotidianæ.
32 Quindennium ex quibus fructibus, & reditibus soluatur.
33 Beneficia vnita mensæ Capitulari retinent nomen, & naturam beneficiorum.
34 Quindennium solui debet ab eo beneficiato, seu illis Capitularibus, qui fructus, seu distributiones primi anni perceperunt.

An solui debeat decima, annata, aliud ue simile onus de quotidianis distributionibus. Quæstio IX.

Rosequendo, simulq; absoluendo materiam onerum, quæ quotidianis distributionibus imponi posse vidẽtur, quin etiam omnium, quæ ad hanc tertiã, & postremam huius Tractatus partem pertinere videbantur iuxta id, quod initio præced. q. proposuimus; post quam in ea egimus de pensione, agendum nunc nobis est de decima, & his similibus oneribus, cuiusmodi sunt subsidium charitatiuum, annata, & quindennium. Et quoniam duplex est decima, alia, quam vocanr spiritualem, quæ regulariter Ecclesijs Parochialibus soluitur, alia Papalis, quæ per Summum Pontificem aliquãdo imponitur, & de beneficijs detrahitur; de quarum ptiori specie latè tradidimus in nostro tract. de Decim. c. 1. vsq; ad 8. de posteriori verò eod. tract. c. 9. per tot. cui similis est aliã species† decimæ, seu quotæ partis, quæ pro erectione Seminarij
1 detrahi potest de singulis beneficijs ex decreto Trident. Conc. sess. 23. c. 18. de
2 reform. debetq; esse † dimidia pars taxæ antiquæ decinæ Papalis, vt iam bis decisum reperio per Sacram Congregationem præfectam interpretationi Trident. Concilij ad d. sess. 23. cap. 18. nimirum in vna Melphitana, & in altera Dauentina. de hac, nec nõ de alijs duabus speciebus decimę, cæterisq; singulis oneribus supra commemoratis seorsim singulis propositis conclusionibus breuiter tractandum est.

Prima conclusio. Probabilius puto
3 † decimam spiritualem soluendã quoque esse de quotidianis distributionibus, seu de fructibus, & reditibus, qui pro distributionibus sunt assignati. Probatur primò hæc cõclusio, quia re-
4 gula est, quòd † de omnibus terræ fructibus, & prouentibus soluenda est hęc decima, vt probatur in cap. non est, cap. nuncios, c. ex parte il 2. & tot. ferè tit. de decim. quare, cum non reperiamus exceptas distributiones, seu fructus pro eis assignatos, dicendum est de ijs quoque soluendam esse decimam, stãdum est enim regulæ, donec exceptio probetur per tex. in cap. 2. de cõiug. lepros. in fin. cum alijs, quibus id latè adstruũt Couar. lib. 2. var. resol. cap. 12. num. 4. Afin. ĩ Prax. Iudic. par. 1. §. 2. c. 12. nu. 5. & Doct. in rubr. & l. 1. ff. de reg. iur.

5 Secundò probatur, quoniam † etiã de prędijs Ecclesiasticis, licèt sint dotalia, soluenda regulariter est decima Parocho, intra cuius fines ea pdia sita sunt, vt docent Abb. & alij in c. nouum genus, de decim. nosq; latiùs tradidimus d. tract. de decim. c. 5. q. 1. concl. 3. nu. 6. & 7. vbi etiam ostendimus Canonicos ipsos teneri de fructibus suis decimas soluere post Rebuf. tract. de decim. q. 5.
6 num. 5. & alios. Tertiò, quia † de omni artificio soluitur decima c. non est, & c.
7 pastoralis, de decim. immo † & de omni lucro, c. ex transmissa, eod. tit. vnde quod ad rem nostram accedit, milites non modò de captis in iusto bello soluunt decimam, vt est tex. d. c. non est, sed etiam de ipsis stipẽdijs, vt ibi d. not. Abb. traditq; Rebuf. d. tract. de decim. q. 8. num. 20. certum est autem clericos quoad ea, quæ acquirunt per clericatũ, æquiparari militibus, ideoq; etiam vocantur milites cęlestis militia, vt tradit Abb. in c. Episcopus, de prębẽ. & Doct. in l. 1. C. de iur. & fact. ignor. alibique passim; immo & ipsę distributiones iure vocantur stipendia, vt nos ostendimus supr. hoc eod. tract. q. 1. ad fin. & q. 4. circa medium.

Secunda conclusio. Quàmuis regulariter decima Papalis solui nõ debeat de quotidianis distributionibus, vbi ea imposita sit super fructibus, & reditibus beneficiorum; tamen, vbi ea imponatur super beneficijs, & omnibus prouentibus Ecclesiasticis, tunc de distributionibus quotidianis soluenda est.
8 Prior pars † huius cõclusionis satis cõprobata fuit per nos d. tract. de decim. cap. 9. num. 81. & duob. seqq. tum quia eam tenent plerique Doct. ibi cit. præcipuè vero Marc. Mantua conf. 1. ferè per totum, Gig. conf. 144. num. 33. cum seqq. vbi id latè tuentur, quibus Doctorib. nunc addo Quinctil. Mandos. conf. 15. num. 4. Petr. Paul. Parif. conf. 33. num. 5. vol. 4. & Tiber. Decian. respons. 43. num. 15. vol. 1. tum etiam rationibus, quas hic omitto, ad eum locũ lectorem remittens; illud dumtaxat
9 nunc subijciens † non esse audiendum Tib. Decian. d. num. 15. dum vult decimam Papalem soluendam esse de distributionibus in ijs Ecclesijs, in quibus nullæ sunt præbendæ; neq; enim obstãt duæ illę rationes, quas ipse ibi subindicat, sed non confirmat; non illa, quòd tunc distributiones assumant naturam præbendarum; nam quã facilitate ab eo id dicitur, eadem à nobis negatur, & iure, cum distributiones, ac præbendæ natura, & specie planè diuersa sint, non potest autem vna species in aliam transire, vt notum est Philosophis. falsum quoque est, quod pro altera ratione à Deciano affertur, nimirum, quòd aliàs impositio decimæ, quæ fit super fructibus beneficij redderetur elusoria; nam paucissimæ sunt Ecclesię, in quib. nullæ sint præbendæ; quare à cæteris Ecclesijs cõmodè poterit integra summa de-
10 cimæ exigi. Posterior pars † probatur expresse in Extrau. vnic. versic. & quia nõ occurrit nobis, sub tit. de decim. inter cõmun. vbi id disertis verbis disponitur, quæ d. cap. 9. num. 77. in tract. de decim. recitauimus, vbi cum tribus num. seqq. hanc posteriorem huius conclus. partem satis confirmauimus; ideo quæ ibi dixi hinc non repeto, neq; pro nunc habeo, quod addam. Illud dumtaxat admonemus, id, quod ibi dixi, no-
11 men † obuentionum, redituum, & prouentuum generale admodum esse; ex eo inferens decimam Papalem impositam super prouentibus, reditibus, & obuentionibus Ecclesiasticis cõprehendere quoq; quotidianas distributiones, nõ aduersari ijs, quæ diximus supr. hoc eod. tract. 1. par. quæst. 7. quotidianas
12 nimirum distributiones † nõ contineri nomine redituum, prouentuum, & obuentionum beneficij; aliud est enim, si dicatur prouentus, seu reditus, aut obuentio beneficij, quod significat illum reditum immediatè, ac per se emanare ab ipso beneficio, quod non contingit in distributionibus, quæ, licèt à Canonicatu, ac beneficio pendeant, eiq; accessorię sint, vt alibi sępe admonuimus non tamen per se, & immediatè sunt fructus, & reditus ipsius beneficij, sed ad

ad ipsum beneficium, eiusq; proprios, & principales fructus, si præbendã habeat consequuntur, modò tñ adsint aliæ qualitates requisitæ, de quibus supr. hoc eod. tract. 2. par. quæst. 19. aliud autem est dicere, reditus, seu prouentus Ecclesiasticos, hoc est, ab ipsa Ecclesia prouenientes, quod quidem optimè cõuenit distributionibusq quotidianis, q̃ ab ipsa Ecclesia propter seruitium illi præstitum tribuuntur. Sed neque hæc distinctio confunditur per tex. in cap. licèt, de præben. vbi fructus præbendæ appellantur prouentus Ecclesiastici nã vt d. 1. par. huius tract. quæst. 7. concl. 2. admonuimus, in d. capit. licèt, præter nomẽ prouentuum Ecclesiasticorũ adest etiã pronomen, suos, quod apertè ostendit, & declarat proprietatem, ac singularitatem fructuum, & redituum cuiusque præbendæ, & beneficij, nõ autem communitatem prouentuum Ecclesiasticorum, & massæ Capitularis, ex qua sumuntur, & diuiduntur quotidianæ distributiones.

Tertia conclusio. Decima illa, seu dimidia decimæ, aut alia pars, seu por-
13 tio, quæ † pro fabrica Seminarij, eiusque ministrorum, & clericorum sustentatione iuxta decretũ Trident. Concil. sess. 23. cap. 18. de reform. versic. & quia ad Collegij fabricam instituendam, detrahenda est per Episcopos cũ consilio duorũ de Capitulo, & duorũ de clero ex fructibus mensæ Episcopalis, & Capituli, & quarumcunque dignitatum, personatuum, officiorum, præbendarum, portionum, & aliorum beneficiorum, necnon ex fabricis Ecclesiarum, & aliorum locorum etiam ex quibuscunq; alijs Ecclesiasticis reditibus, seu prouentibus etiam aliorum Collegiorum, seu corporum, vel Confraterni-
14 tatum; hæc inquam portio † non est soluenda de quotidianis distributionibus; in hanc opinionem magis inclinat Quinctil. Mandos. cons. 15. ferè per totum; eamq; apertè tenet Thom. Zerol. in Prax. Episcop. Verb. distributiones quotidianæ versic. ad quintum, dicens ita declaratum fuisse per Sacram Congregationẽ, quæ præest interpretationi Concil. Trident. declarat. 338. sub-
15 dẽs, quòd, † cum ea declaratio loquatur indistinctè, intelligenda est tam de antiquis distributionibus, quàm de nouiter fundatis, & constitutis. Ego verò tres reperio declarationes eiusdem Sacræ Congregationis id ipsum disponẽtes, seu declarantes, primam ad sess. 21. c. 3. de reformat. in vna Sorana, alterã ad sess. 23. c. 18. de reform. in vna Vlissiponensi, & tertiam ibid. in vna Vritana, & Tarentina; quare ab hac opinione propter tantæ Congregationis auctoritatem puto non esse recedendum. Difficultatem tamen maximam mihi faciunt, tum, quòd ipsum Trid. Conc. d. sess. 23. c. 18. versic. Et quia ad Collogij fabricam, statuit, ac vult, portionẽ illam detrahẽdam esse præter dignitates, præbendas, & portiones tum ex mẽsa Capituli, tum etiam ex quibuscunq; reditibus Ecclesiasticis, seu prouentibus; in mensa autẽ Capituli præter præbendas, & dignitates nihil esse videtur præterquam quotidianæ distributiones; præterea nomine prouentuum Ecclesiasticorum contineri etiam distributiones constat ex d. Extrauag. vnica versic. & quia non occurrit de decim. inter commun. allegat. in præd. concl. immo & nomine redituum Ecclesiasticorũ, vt satis cõstat ex ijs, quæ adduximus supr. 1. par. huius tract. q. 7. cõcl. 1. in fin. & tract. de decim. c. 9. q. 2. concl. 10. nu. 79. & 80. Verùm quatenus Concilium mentionem facit mẽsæ Capitularis distinctæ à præbendis, dignitatib. & portionibus, facilè respõderi potest dicendo per eam intelligendam esse mensam illam, seu massam grossam distinctam tam à præbendis, quàm etiam à quotidianis distributionibus, de qua latiùs egimus supr. d. 1. par. huius tract. q. 3. circa medium. Quoad nomẽ verò prouẽtuum, & redituum Ecclesiasticorum, ne illæ declarationes Sacræ Congregationis cum iure communi pugnare videantur, à quo etiam ipsum Tri-

dentinum Concilium accipere debet
16 interpretationẽ; vna.n. lex † sumit interpretationem ab alia, vt post alios tradit Tiraq. in repet. l. si vnquã Verbo reuertatur nu. 36. & 64. C. de reuocan. donation. dicendum est hoc nomen sumi impropriè, hoc est magis strictè, & pressè, quã eius significatio pateat, hoc est, pro illa specie redituum, & prouentuũ Ecclesiasticorum, quæ incertorum est; non principaliũ, sed quodammodo accessoriorũ, & consequentiũ, quales esse distributiones quotidianas non semel admonuimus; neq; mirũ id videri de-
17 bet, neq; n. semper idem nomen † aut in eadem, aut in sua propria significatione sumitur, sed diuersimodè, & ratione subiectæ materiæ aliquando impropriatur, vt pluribus inter cæteros ostendit Tiraq. d. verb. reuertatur nu. 36. 37. 38. 48. 82. 108. 120. & 123. subiectæ verò materiæ qualitas, & ratio suadet, vt in illo decreto Trid. Concilij, quod est de cõstructione, & sustentatione Seminarij priuatã vnius Ecclesiæ vtilitatẽ continẽte impropriè sumatur nomẽ illud, & non secundũ totam suæ significationis latitudinẽ; atq; adeo non cõprehendat ẽt quotidianas distributio-
18 nes; vbi verò agitur † de decimæ Papalis impositione, de qua in d. Extrauag. vnica, versi. & quia non occurrit, ea de re agitur, quæ publicã totius vniuersalis Ecclesiæ vtilitatẽ cõtinet, vt d. tract. de decim. c. 9. q. 1. latiùs ostẽdimus, quę est priuatæ vtilitati iure optimo præferenda, & vt plurimum ẽt fidei, & religionis Christianæ propagationem cũ eius aduersariorũ, & hostiũ victoria, & dispersione coniunctã habet, cuius rei maximus fauor est, cũ summa sit ratio, quæ pro religione facit, l. sunt personę, ff. de relig. & sumpt. funer. cũ simil. atq; adeo nil mirum, si tunc nomen prouentus, aut reditus Ecclesiastici secundùm omnẽ suam notionem accipitur, ita vt etiam quotidianas distributiones comprehendat, de quibus quoq; soluenda sit huiusmodi Papalis decima.

Quarta conclusio. Probabilius puto
19 de quotidianis distributionibus † non esse soluendum Episcopo subsidiũ charitatiuum, de quo in cap. conquerente, de off. ordin. cap. cũ Apostolus, de censib. & in Extrauag. vas electionis §. pręmissis eod. tit. inter commun. quàmuis
20 enim † etiam per ipsum Capitulum, seu Canonicos soluendum sit, vt constat ex d. §. præmissis, latiùsque probant Bartolom. Belenz. in tract. de charit. subsidi. quæst. 27. & Remig. de Gonn. in simil. tract. quæst. 38. tamen, cum non
21 teneantur clerici † soluere huiusmodi subsidiũ nisi de fructibus, & reditibus beneficiorũ, vt docet Bellenz. d. tract. de subsid. charit. quæst. 31. num. 1. & 2. quæst. 33. & 34. in princip. quem sequitur Remig. de Gonn. in simil. tract. quæst. 37. num. 5. cum seq. & quæst. 40. & 41. in princip. certum est autem nomine fructuum, & redituum beneficij non contineri quotidianas distributiones, vt ostendimus supr. hoc eod. tract. 1. par. quæst. 6. & 7. Deinde probatur hæc conclusio ex eo, quod fusè ostendunt Bellenz. & Remig. d. tract. ille q. 30. hic quæst. 37. clericum pauperem, qui ex beneficio non habet, nisi quod
22 ad victum sufficiat † non teneri ad subsidium charitatiuũ; distributiones autem dantur quodammodo loco alimẽtorum, vt patet ex ijs, quę diximus sup. 2. par. huius tract. quæst. 4. concl. 2. immo, & in partem duntaxat alimentorum vt in specie adnotauit Abb. in cap. cum olim, num. 6. de sent. & re iud. certè ad victum dantur, vnde & victualia nuncupantur, c. de cætero, de cler. nõ resid. & d. cap. vnico in princip. eod. tit. in 6. nosq; tradidimus supr. 1. par. quæst. 2. circa princip. Denique cum decima Papalis regulariter soluenda non sit de quotidianis distributionibus, vt supr. hac ead. quæst. concl. 2. ostendimus, neq; etiam charitatiuum subsidium soluendum erit, hæc enim
23 duo ęquiparantur, & † ab vno ad aliud arguitur, vt constat ex Bellenz. d. tract. de subsid. charit. tum alibi sæpe, tum quæst. 37. num. 3. & Remig. eod. tract.

quæst.

quæst.37.nu.14.& 25. Sed neq; poterit Episcopus, vt comprehendat quotidianas distributiones, in edicto impositionis huiusmodi subsidij apponere verbum prouentuum, aut redituũ Ecclesiasticorum, quia, cum quotidianæ distributiones vel ex voluntate defunctorum, vel certè ex Canonum dispositione ijs dumtaxat, qui diuinis intersunt, tribuendæ sint, si ex ijs vellet Episcopus percipere subsidium, vel † defunctorum voluntates mutaret, quod non potest per tex. in Clem. quia contingit de relig. domib. cum alijs, quib. id latè adstruit inter cęteros Couar. in repet. c. tua. nu. 7. & 8. de testam. vel certè contra canones dispésaret, quod similiter ei prohibetur c. quod super his, de maior. & obed. cum alijs, quæ ad id adduximus sup. 2. par. q. 13. in princ.

24

Quinta cóclusio. De quotidianis distributionibus † regulariter nõ est soluẽda annata, hoc est medij illi fructus, qui Cameræ Apostolicæ, seu nonnullis officialibus Romanæ Curiæ mandato Sũmi Põtificis in ingressu beneficij pro expeditione litterarũ soluũtur per impetrãtes beneficia à Sancta Sede Apostolica; cuius annatæ institutionem

25

26 † optimè defendũt inter cæteros Tho. Cãpeg. tract. de annat. institut. M. Ant. Mass. in tract. seu serm. de Annat. Ferdinand. Cordub. in simil. tract. & Burs. consi. 126. nu. 67. vsq; ad 87. vol. 2. vnde reprehendendi sunt Rebuf. in Cócord. Gall. tit. de annat. in princ. & alij nonnulli, qui hanc constitutionẽ annatarũ liberiori, & laxiori, quàm par sit, vocabulo bursalẽ vocant, ideoq; in Gallia eã non esse receptam; nam cum summa ratione instituta sit annata, debet eius cõstitutio in quacunq; Christiani orbis regione recipi, ac seruari. probatur aũt primò cõclusio paulò ante ꝓposita, nã

27 annata † est medietas fructuũ, redituũ, & prouentuũ primi anni quorũcunque beneficiorũ Ecclesiasticorũ, de quibus prouident Summi Pontifices, vt cõstat liquido ex Nicol. 5. cõstit. 1. aliàs 2. inter eius constitutiones, incipit olim, aliàs verò incipit, ad sacram Petri Sedem, & similiter alia cõstit. Bonif. 9. cuius verba refert hoc ipsum adstruẽs Ant. Mass. d. tract. seu serm. de annat. nu. 2. & 9. qd etiã tradit Io. Coras. in tract. de benef. par. 4. c. 4. tit. de nominat. num. 53. apertèq. voluit Bursat. d. consi. 126. nu. 64. 67. & 80. alijq. quotquot hac de re scripserũt; certum est aũt nomine fructuũ, redituũ, aut prouentuũ beneficij quotidianas distributiones nequaquã comprehendi, vt iam sæpiùs admonuimus, & latiùs tradidimus sup. 1. par. q. 6. & 7. Probatur secundò hæc conclusio: nam quotidianæ distributiones nõ sunt cõputandæ in valore beneficij, neq; de ijs ad exprimendum valorem facienda est mentio in impetratione beneficij in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata, vt fusiùs ostẽdimus d. 1. par. q. 8. quibus nũc addo Decian. post alios id tradentem consi. 43. nu. 14. vol. 1. id autẽ ideo est, quia de distributionibus annata nõ sol

28 uitur; licèt .n. † aliæ quoq; sint rõnes, obquas Sũmi Pontifices in regula Cancellariæ statuunt exprimendũ esse verũ valorẽ beneficij in eius impetratione, tamen ea pręcipua, & cõmunior est, ne fraus fiat veræ annatæ, & taxæ, vt satis colligitur ex Rebuf. in dd. Cócor. Gall. tit. de mandat. Apostol. §. fin. in princ. & d. tit. de annat. in princip. apertè verò tradit Petr. Gregor. in tract. de benef. cap. 15. num. 8. & meliùs Gomes. in reg. de valor. exprim. in impetrat. benef. in præfat. versic. & est aduertendũ, & rursus q. 3. circa medium. probatur tertiò hæc ipsa conclusio optimo argumẽto ducto ex Extrauag. postulasti, de præben. inter commun. vbi quotidianæ distributiones excluduntur à collecta fructuũ primi anni ab ipso Summo Põtifice imposita; annata verò sumitur ex fructibus primi anni, vt superius ostẽsũ est. In specie verò, quòd de quotidianis distributionib. annatę nõ soluantur respondit Tiber. Decian. cós. 43. nu. 14. vol. 1. post Cassador. decis. 6. num. 6. sub tit. d præben. Limitat autẽ hoc Decian.

29 ibid. & nu. seqq. † vbi in ea Ecclesia nullæ essent præbendę separatę à distributionibus, sed omnes reditus positi essent

sent in distributionibus, ex eo, quod tunc distributiones subrogentur loco præbẽdarum,& aliàs inutilis foret cõstitutio reseruãs annatas in singulis beneficijs; Verũ de hac limitatione ego dubito; nã nõ video, quõ tũc distributiones subrogentur loco præbẽdarũ, cum sint planè diuersę à præbendis;& reseruatio annatæ locũ habeat dũtaxat respectu beneficiorum, & fructuum eorundẽ, cuiusmodi nõ sunt distributiones. Fallit au-
30 tem omnino hæc conclusio † in ijs distributionibus, quæ conflatæ sunt ex beneficijs vnitis, & applicatis mensæ Capitulari residentiæ, quæ solet in distributiones diuidi; nã de ijs tunc solueda est annata, sed id potiùs dicendũ est primum quindennium, de quo in seq. cõl.

Sexta,& postrema conclusio. De fru-
31 ctibus† beneficiorum vnitorum,& applicatorum mensæ Capitulari, & residentię, vt ex ijs fiant,& diuidãtur quotidianæ distributiones singulis, qui intersunt diuinis officijs, soluenda est singulis quindecim annis annata illa, quę quindẽniũ vocat; ita expresse definitũ reperio in Constit. Pij V. 174. quæ incipit, Apostolicę, statim citanda. Ratio
32 est quia quindennium† soluitur de huiusmodi fructibus beneficiorũ sic vnitorum,& applicatorum prædictæ mensæ, aut alteri loco, quod non moritur, vt constat ex constit. 8. Paul. 2. quæ incipit, decet Romanum Pontificem, Cõstit. 1. Apostolicæ, Innoc. 8. constit. 3. Iulij 2. quæ incipit, ex debito, & seq. Constit. 39. Clem. 7. incipit, cum sicut, Constit. 62. quia sicut, Paul. 3. Iul. 3. Cõstit. 38. cupientes, constit. 41. cum nos nuper, & constit. 45. cum sicut; Paul. 4. constit. 9. quoniam sicut cum seq. cõstit. 14. cum aliàs postquam, constit. 25. incipit, incumbentia nobis, constit. 43. decens,& constit. 43. Apostolicæ,& Pij V. cõstit. 174. quę similiter incipit, Apostolicæ; tradideruntque Ant. Mass. d. tract. seu serm. de Annat. in fin. Horat. Mã dos. tract. de Priuileg. ad inter Glos. 7. num. 29. Flam. Paris. tract. de resig. benef. lib. 4. quæst. 10. num. 3. & Bursat. d. cons. 126. num. 88. vol. 2. cum igitur ex
33 his pateat,† beneficia illa vnita mensę Capitulari retinere adhuc nomen, & naturam beneficiorum, atq; adeo eorũ prouentus verè fructus, ac reditus beneficiorum esse, ac dici, quàmuis ex ijs deinde fiant distributiones diuidendæ inter diuinis interessentes, nil mirum, si ex ijs soluendum est quindennium, hoc est annata singulis quindecim annis, fingitur enim quintodecimo quoq; anno vacare beneficium, vt ait Mãdos. supr. & ex stylo Curiæ soluitur anticipate, primaq; solutio succedit loco illius annatæ, quæ regulariter semel soluitur in ingressu beneficij. Cum autẽ annata, atq; adeo quindenniũ sit soluendũ ex fructibus primi anni, vt ante do-
34 cuimus, apertè sequitur† eius solutionem faciendã esse ab eo beneficiato, seu ijs Capitularibus personis, quę illos perceperunt; onus.n. fructuũ sequitur fructuum possessorẽ l. hactenus, ff. de vsufruc.& l. quęro, ff. de vsufr. l. neq; inspicitur ius, sed is, qui fructus percepit, tenetur ad onus reale iuxta doctrinã Bart. communiter receptã d. l. quæro,& l. 1. C. de annon.& tribut. lib. 10. ex quo fit, vt successores ob id grauandi non sint, quod de annata expressè statuit Nicol. V. de constit. quæ incipit, olim. aliàs ad Sacram Petri Sedem. quod notandũ est quia huiusmodi casus plerunq; euenire potest in praxi. Interim verò finis ex his imponatur tũ huic quæstioni, tum etiã tertiæ,& postremæ parti, atq; adeo vniuerso huic Tractatui de Distributionibus quotidianis ad laudem omnipotentis DEI, eiusq; genitricis semper Virginis MARIÆ. Quæcunq; autẽ in hoc Tractatu scripsimus, S. Matris Ecclesiæ,& cuiusq; rectiùs, quàm nos, sentientis iudicio libenter subijcimus. A. M.

FINIS.

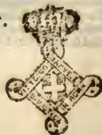

INDEX RERVM SINGVLARIVM, QVAE IN HOC TRACTATV CONTINENTVR.

Prior nota partem Tractatus, posterior partis quaestionem, postrema quaestionis numeros marginales indicat.

A

B

Cessatio

niſtratio

E

Gemi-

G

H

I

non

P

Pœna

T

Testari

FINIS INDICIS, rerum singularium huius Tractatus.